

Najprodavaniji europski triler posljednjeg desetljeća

**MUŠKARCI KOJI
MRZE ŽENE** roman
STIEG LARSSON

PROLOG

Petak, 1. studenog

Bio je to događaj koji se ponavljao svake godine. Primatelj cvijeta sada je navršio osamdeset i dvije godine. Kada je cvijet stigao, otvorio je paket i razmotao ukrasni papir. Nakon toga je podigao telefonsku slušalicu i nazvao broj bivšega policijskog inspektora koji se nakon umirovljenja preselio i živi blizu jezera Siljan. Njih dvojica nisu bila samo istih godina, bili su i rođeni na isti dan -Što bi se, u ovom kontekstu, moglo smatrati ironičnim. Policijski inspektor znao je da će dobiti poziv nakon što dođe poštar oko jedanaest sati, pa je pio kavu dok je čekao. Ove je godine telefon zazvonio već u pola jedanaest. Podigao je slušalicu i pozdravio, ali se nije predstavio.

"Došao je."

"Što je ove godine?"

"Ne znam koji je to cvijet. Dat ću ga na identifikaciju. Bijele je boje."

"Pretpostavljam da nema nikakva pisma?" "Ne. Ništa drugo, samo cvijet. Okvir je jednak kao i prošle godine. Jedan od onih jeftinih koje sam moraš sastaviti." "Poštanski štambilj?" "Stockholm." "Rukopis?"

"Kao i uvijek, tiskana, velika slova. Ravna i uredna."

Tu je tema bila iscrpljena i obojica su nekoliko minuta šutjela, svaki sa svoje strane žice. Umirovljeni se policijski inspektor naslonio na stolicu dok je sjedio za kuhinjskim stolom i pušio lulu.

Znao je da se od njega više ne očekuje da postavi neko ključno ili pronicavo inteligentno pitanje koje bi bacilo novo svjetlo na taj događaj. To je vrijeme davno prošlo i razgovor između dvojice staraca imao je više obilježja rituala vezanog za misterij koji nijedna druga osoba na cijelom svijetu nije imala nikakve želje riješiti.

Latinski je naziv bio *Leptospermum* (Myrtaceae) rubinette. Radilo se o ne baš impresivnom grmu s malim listovima poput vrijesa i dva centimetra velikim cvjetovima s pet latica. Bio je otprilike dvanaest centimetara visok.

Cvijet potječe iz središnje Australije i brdovitih dijelova, gdje ga se može naći kako raste u otpornim grmovima. U Australiji ga zovu Desert Snow. Kasnije će stručnjakinja iz botaničkog vrta u Uppsali konstatirati da je riječ o neobičnoj biljci koja se rijetko uzgaja u Švedskoj. U svom izvještaju botaničarka je napisala da je biljka iz porodice grmova manuka i da je se često zna zamijeniti s njenim rasprostranjenijim "rođakom" *Leptospermum seoparium*, koji raste posvuda po Novom Zelandu. Po riječima

stručnjakinje, razlika je u tome što rubinette ima mali broj mikroskopski sitnih ružičastih točkica na vrhovima latica, što cvijetu daje blijedo ružičastu nijansu.

Rubinette je po svemu zbunjujuće skroman cvijet. Nema nikakve komercijalne vrijednosti. Nema nikakvih poznatih ljekovitih svojstava i ne može prouzročiti halucinogene vizije. Nije jestiv, nije upotrebljiv kao začim i od njega nije moguće proizvesti boje. Ali ima određeno značenje za prastanovnike Australije, Aboridžine, koji područje i floru oko Ayers Rocka smatraju svetim. Zbog toga se čini da je jedini razlog za postojanje tog cvijeta da učini okoliš ugodnijim svojom promjenjivom ljepotom.

U svom je izvještaju botaničarka iz Uppsale navela da je Desert Snow rijedak u Australiji, dok ga u Skandinaviji gotovo i nema. Sama nije nikada vidjela tu biljku uživo, ali nakon što je pitala nekoliko kolega za savjet, saznala je da su je pokušali uzgojiti u jednom vrtu u Goteborgu i da je moguće da je uzgajaju zaljubljenici u biljke i amateri botaničari u svojim malim staklenicama posvuda po Švedskoj. Razlog zašto ju je teško uzgojiti u Švedskoj jest taj što biljka preferira blagu i suhu klimu i mora se držati u kući u zimskoj polovici godine. Ne odgovara joj tlo koje sadržava vapno i zahtijeva navodnjavanje odozdo, ravno iz korijena. Zahtijeva vještinu.

To što je uvijek bila riječ o rijetkom cvijetu u Švedskoj trebalo bi teoretski učiniti potragu za porijeklom upravo tog primjerka lakšom, ali u praksi, bio je to nemoguć zadatak. Ne postoje nikakvi popisi koje bi se moglo konzultirati, nikakve dozvole koje bi se moglo provjeriti. Nije postojao nitko tko je znao koliko je privatnih uzgajatelja uopće pokušalo

uzgojiti tu zahtjevnu biljku -mogla je biti riječ o; samo nekoliko ljudi, ali i o nekoliko stotina zaljubljenika u cvijeće koji imaju pristup sjemenju ili biljkama. Mogla se kupiti od fizičke osobe ili putem poštanske narudžbe od nekog drugog uzgajivača ili botaničkog vrta iz bilo kojeg dijela Europe. Mogla je čak biti i donesena direktno iz Australije s nekog putovanja. Drugim riječima, identificirati baš te uzgajivače među milijunima Šveđana koji imaju mali staklenik ili teglu s cvijećem na prozoru dnevne sobe, bila bi beznadna misija.

Bio je to samo jedan u nizu tajnovitih cvjetova koji su uvijek stizali u debeloj kuverti 1. studenoga. Vrste su svake godine bile drugačije, ali uvijek je bila riječ o lijepim i često prilično rijetkim cvjetovima. Kao i uvijek, cvijet je bio prešan, pažljivo postavljen na papir za slikanje akvarela i stavljen iza stakla u jednostavnom okviru dimenzija 29 x 16 cm.

Tajna oko tog cvijeća nikada nije bila objavljena u medijima ili u javnosti, već je bila poznata samo uskom krugu ljudi. Tri desetljeća ranije godišnji dolazak cvjetova bio je objekt analiza u Državnom forenzičkom laboratoriju, koje su provodili stručnjaci za otiske prstiju i grafolozi, detektivi i skupine rođaka i prijatelja primatelja pošiljke. Sada je broj sudionika drame spao na samo tri osobe: ostarjelog slavljenika, umirovljenog policajca i, naravno, nepoznatu osobu koja je slala taj poklon. S obzirom na to da su se prve dvije među navedenim osobama nalazile u tako respektabilnim godinama da je bilo krajnje vrijeme da se pripreme na neizbježno, krug interesenata uskoro će se, dakle, i smanjiti.

Umirovljeni policajac bio je iskusni veteran. Nikada neće zaboraviti svoje prvo uhićenje, zatvaranje agresivnoga i vrlo pijanog radnika čeličane prije nego što napravi još više

nevolja sebi ili nekome drugom. Tijekom svoje karijere u zatvor je stavljao ilegalne lovce, zlostavljače supruge, prevarante, kradljivce automobila i teško alkoholizirane ljude. Sretao je provalnike, pljačkaše, preprodavače droge, silovatelje i barem jednog više ili manje poremećenog tipa s dinamitom. Sudjelovao je u devet istraga ubojstava s predumišljajem ili ubojstava u afektu. Pet od njih bila su one vrste kad ubojica sam nazove policiju i pun pokajanja prizna da je ubio ženu ili brata ili nekog drugog sebi bliskoga. Provedene su tri istrage; dvije su bile riješene u roku nekoliko dana, a jedna, uz pomoć državne kriminalističke policije, nakon dvije godine.

Deveti je slučaj riješila policija, to jest istražitelji su znali tko je ubojica, ali dokazi su bili toliko slabi da je tužitelj odlučio staviti slučaj na stranu. Na inspektorovo nezadovoljstvo, slučaj je uskoro proglašen zastarjelim. Ali, sveukupno gledano, mogao je iza sebe vidjeti impresivnu karijeru i osjećati se zadovoljnim onime što je postigao.

Ali bio je sve samo ne zadovoljan.

Za inspektora je slučaj s prešanim cvjetovima bio trn u oku -jedini preostali zadatak koji ga je frustrirao i kojemu je posvetio neizmjereno mnogo vremena.

Situacija je bila dvostruko besmislena zato što ni nakon doslovno tisuću sati razmišljanja na poslu i izvan njega nije mogao čak ni sa sigurnošću utvrditi da je zločin počinjen.

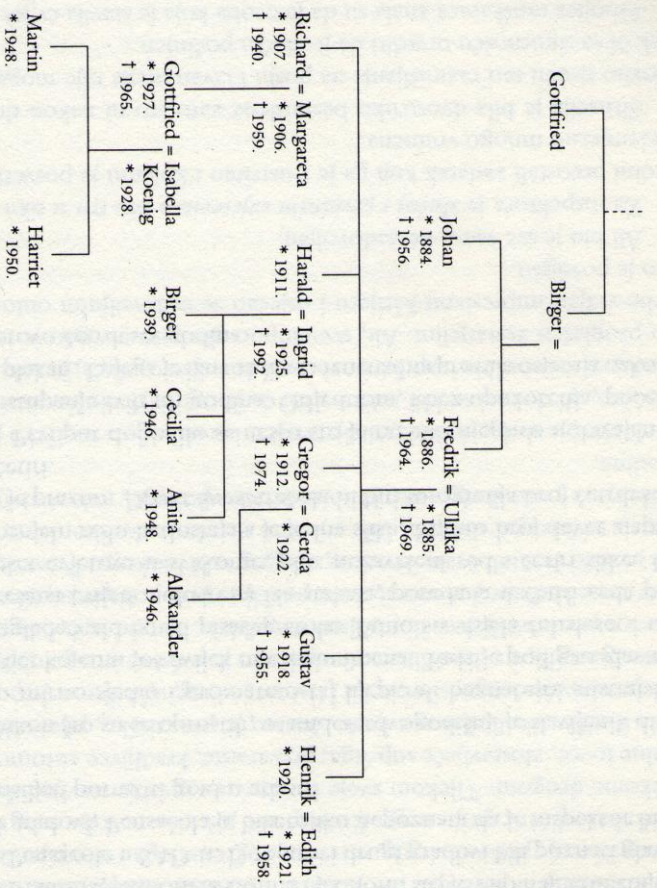
Obojica muškaraca znala su da je osoba koja je stavila cvijet u okvir nosila rukavice tako da ne ostanu otisci prstiju ni na okviru ni na staklu. Znali su da je nemoguće pronaći pošiljatelja. Znali su da jc okvir moguće kupiti u dućanima fotoopremom ili papirnicama

po cijelom svijetu. Jednostavno nije bilo nikakvih tragova koje bi bilo moguće slijediti. A poštanski žig se mijenjao; paket je najčešće bio poslan iz Stockholma, ali tri puta je bio poslan iz Londona, dva puta iz Pariza, dva puta iz Kopenhagena, jednom iz Madrida, jednom iz Bonna i jednom, što je bilo najneobičnije, iz Pensacole u SAD-u. Dok su svi drugi gradovi bili poznati glavni gradovi, Pensacola je bila toliko nepoznata da je inspektor bio prisiljen potražiti grad u atlasu.

Nakon što su se oprostili, osamdesetdvo godišnji je slavljenik dugo mirno sjedio i promatrao taj lijepi, ali beznačajni australski cvijet kojemu još uvijek nije znao imena. Tada je podigao glavu i pogledao zid iznad pisaćeg stola. Tamo su visjela četrdeset i tri prešana cvijeta uokvirena iza stakala, poredana u četiri reda po deset cvjetova u svakome, plus nezavršeni red s četiri slike. U gornjem redu nedostajala je jedna slika. Mjesto broj devet zjapilo je prazno. Desert Snow trebala bi biti fotografija broj četrdeset i četiri.

Prvi put dogodilo se nešto što je razbilo njegovo uobičajeno postupanje svih tih godina. Odjednom, i bez upozorenja, počeo je plakati. I njega je iznenadila ta iznenadna provala osjećaja nakon gotovo četrdeset godina.

Obiteljsko stablo Vangerovih

PRVI DIO

POTICAJ

20.PROSINAC – 3. SIJEČNJA

18% ŽENA U ŠVEDSKOJ BILO JE IZLOŽENO
PRIJETNJI NEKOG MUŠKARCA

I.

Petak, 20.prosinca

Suđenje je neizbježno završilo i sve što je moglo biti rečeno, bilo je rečeno. Ni na trenutak nije posumnjao da će ga proglasiti krivim. Pismena je presuda puštena u javnost u deset

sati ujutro u petak i sada je samo preostao završni zaključak novinara koji su čekali u hodnicima suda.

Mikael Blomkvist ih je vidio kroz otvorena vrata i nekoliko sekundi odugovlačio s hodanjem. Nije želio raspravljati o presudi koju je upravo dobio, ali pitanja su bila neizbježna, a on je -prije od svih - znao da moraju biti postavljena i da se na njih mora dobiti odgovor. Takav je, dakle, osjećaj biti zločinac, pomislio je. Biti s krive strane mikrofona. Od nelagode se promeškoltio i pokušao se prisiliti da se nasmiješi. Reporteri su mu uzvratili smiješak i prijateljski kimnuli, bilo im je gotovo neugodno.

"Da vidimo... Aftonbladet, Expressen, TT, TV4 i... otkuda ste vi... aha, Dagens industri. Mora da sam postao slavan", konstatirao je Mikael Blomkvist.

"Dajte izjavu, Kalle Blomkvist", rekao je reporter iz jednih večernjih novina.

Mikael Blomkvist, čije je puno ime bilo Carl Mikael Blomkvist, uvijek se morao prisiliti da ne zakoluta očima kada bi čuo taj nadimak. Jednom, prije dvadeset godina, kad su mu bile dvadeset i tri i kada je upravo počeo raditi u novinama preko ljeta, Mikael Blomkvist je, ne svojom zaslugom, slučajno razotkrio skupinu pljačkaša banaka koji su tijekom dvije godine izveli pet zapaženih napada na banke. Da se u svim slučajevima radilo o istoj bandi, nije bilo dvojbe; njihova specijalnost bila je da dodu u mali grad i s vojničkom preciznošću opljačkaju jednu ili dvije banke odjednom. Nosili su maske s likovima iz Disneylanda, te tako, ne posve nejasnom policijskom logikom, bili prozvani Bandom Paje Patka. Ali novine su ih prekrstile u Medvjedu ligu, što je zvučalo malo

ozbiljnije s obzirom na to da su u dva navrata okrutno i bez ikakva obzira prema ljudima, ispalili upozoravajuće hlice i prijetili prolaznicima ili previše radoznalima.

Šesti se prepad dogodio u jednoj banci u pokrajini Ostergotland, usred ljeta. Jedan se novinar lokalnog radija slučajno našao u banci baš u vrijeme pljačke i reagirao prema pravilniku. Čim su pljačkaši napustili banku, otišao je do telefona i nazvao radioemisiju vijesti uživo.

Mikael Blomkvist provodio je nekoliko dana s poznanicom u vikendici njenih roditelja u blizini Katrineholma. Kako je točno uspio spojiti sve činjenice, nije znao objasniti čak ni kada ga je policija ispitivala, ali u trenutku kada je čuo vijest, sjetio se skupine od četiri muškarca u vikendici udaljenoj nekoliko stotina metara od njihove. Vidio ih je nekoliko dana ranije kako igraju badminton na livadi kada je s prijateljicom išao kupiti sladoled i prošao pokraj njihove kuće.

Sve što je vidio bila su četiri plavokosa mladića u dobroj formi, u kratkim hlačama i golih torza. Bilo je očito da su bodibilderi i nešto kod tih mladih igrača badmintona navelo ga je da ih još jednom dobro pogleda - možda zato što su igrali po najvećoj pripeci i s nekakvom nasilničkom, fokusiranom energijom. Nije izgledalo kao da to rade da im prođe vrijeme i zbog toga ih je Mikael primijetio.

Nije bilo racionalnog razloga da posumnja da su pljačkaši banke, ali svejedno je prošetao i sjeo na jedno brdašce s kojega je imao pogled na njihovu vikendicu te je konstatirao da je u tom trenutku bila prazna. Prošlo je nekih četrdesetak minuta prije nego što su se dečki dovezli i parkirali volvo u dvorištu. Činilo se da im se žuri i vukli su svaki svoju

sportsku torbu, što nije moralo značiti ništa drugo nego da su se negdje kupali. Ali jedan od njih se vratio do auta i izvadio neku stvar koju je brzo prekrpio sportskom jaknom, a čak i sa svoje relativno udaljene promatračnice Mikael je mogao utvrditi da je riječ o staroj dobroj automatskoj pušci AK 4, upravo onakvoj s kakvom se mnogo družio za vrijeme svoga jednogodišnjeg vojnog roka koji je nedavno završio. Nazvao je policiju i ispričao im što je primijetio. Bio je to uvod u trodnevnu Opsadu vikendice koja je bila intenzivno praćena u medijima, s Mikaelom u prvom planu i s finim novinarskim honorarom od nekih večernjih novina. Policija se utaborila u kamp-prikolici na imanju pokraj vikendice u kojoj je stanovao Mikael.

Medvjeda je liga dala Mikaelu točno onaj zvjezdani status u Struci koji je trebao kao mladi novinar. Druga strana medalje bila je ta da se druge večernje novine nisu mogle suzdržati da ne Stave naslov "Kalle Blomkvist riješio zločin". Podrugljivi tekst napisala je starija kolumnistica i sadržavao je brojne aluzije na mladog detektiva iz knjige Astrid Lindgren. Uz sve to, novine su Stavile mutnu sliku na kojoj Mikael stoji poluotvorenih usta i podignutog kažiprsta i daje nekakve upute policajcu u uniformi. Ustvari mu je samo pokazivao gdje se nalazi poljski zahod.

Uopće nije bilo bitno što Mikael Blomkvist nikada u životu nije koristio ime Carl, niti potpisao neki svoj tekst imenom Carl Blomkvist. Od tog je trenutka, na svoj očaj, među kolegama novinarima bio poznat kao Kalle Blomkvist- nadimak koji je izgovaran s oštrom porugom, ne neprijateljski, ali ni osobito prijateljski. Svaka čast Astrid Lindgren - obožavao je njene knjige, ali mrzio je nadimak. Trebat će mu nekoliko godina i mnogo

veće novinarske zasluge prije nego što nadimak počne blijedjeti, ali svejedno bi uvijek ustuknuo kada bi to ime bilo izgovoreno u njegovoj blizini.

Mirno se nasmiješio i pogledao novinara u oči.

"Ma, izmisli nešto. Ti ionako izmišljaš svoje tekstove."

Ton nije bio neugodan. Svi su se oni više-manje poznavali, a Mikaelov najveći kritičar odlučio je da se neće pojaviti. Nekad je radio s jednim od njih, a na nekoj zabavi nekoliko godina ranije, gotovo mu je uspjelo zavesti onu ženu s TV4.

"Dobro ste dobili po glavi", konstatirao je mladi novinar Da-gens Industri.

"Itekako", priznao je Mikael. Sto drugo da kaže? "Kako se osjećate?"

Usprkos ozbiljnosti situacije, ni Mikael, ni stariji novinari nisu mogli da se na to pitanje ne nasmiješe. Mikael je izmijenio pogled sa ženom s TV4. Kako se osjećate, pitanje koje su Ozbiljni novinari uvijek smatrali da pripada Smiješnim sportskim reporterima jer to je jedino pitanje koje znaju postaviti Zadihanom sportašu koji je upravo protrčao kroz cilj. Ali tada se ponovno uozbiljio.

"Naravno, mogu samo žaliti što sud nije donio drugačiju presudu", odgovorio je malo formalno.

"Tri mjeseca zatvora i 150.000 kruna kazne. To je prilično mnogo", rekla je žena s TV4.

"Preživjet ću."

"Hoćete li moliti Wennerstroma za oprost? Rukovati se s njime?"

"Ne, ne vjerujem. Moje mišljenje o poslovnom moralu gospodina Wennerstroma nije se znatno promijenilo."

"Znači, još uvijek tvrdite da je prevarant?" pitao je brzo dečko iz Dagens Industri.

Iza tog je pitanja ležao mogući citat s potencijalno poraznim naslovom i Mikael se mogao poskliznuti na tu koru banane da reporter nije signalizirao opasnost time što mu je malo prepolet-no gurnuo mikrofon u lice. Mikael je nekoliko sekundi razmišljao što da odgovori.

Sud je upravo presudio da je Mikael Blomkvist povrijedio čast financijera Hans-Erika Wennerstroma. Optužen je za krivokletstvo. Suđenje je okončano i nije se imao nikakve namjere žaliti na presudu. Ali što bi se moglo dogoditi kada bi neoprezno ponovio svoje tvrdnje već na stubama suda? Mikael je shvatio da ne želi znati odgovor na to pitanje.

"Smatrao sam da imam dobre razloge za objavljivanje tih informacija. Sud nije dijelio to mišljenje i, naravno, moram prihvatiti njegovu presudu. Sada ćemo u redakciji dobro prodiskutirati presudu prije nego odlučimo što ćemo učiniti. Više od toga nemam za reći."

"Ali zaboravili ste da novinar mora predočiti dokaze za svoje tvrdnje", rekla je ona s TV4 s naznakom oštine u glasu. Tvrdnju se stvarno nije moglo negirati. Bili su dobri prijatelji. Lice joj je bilo neutralno, ali Mikaelu se činilo da može vidjeti naznaku razočarane distanciranosti u njenim očima.

Mikael Blomkvist ostao je tamo stajati i odgovarao na pitanja još nekoliko mučnih minuta. Pitanje koje je, neizgovoreno, ostalo visjeti u zraku, ali koje nijedan novinar nije htio postaviti (možda zato što je bilo toliko neugodno i neshvatljivo) bilo je kako je Mikael mogao napisati tekst koji je bio u potpunosti neistinit. Svi okupljeni novinari, s iznimkom novinara na zamjeni iz Dajjens Industri, bili su veterani s bogatim poslovnim iskustvom. Za njih je odgovor ležao iza granice razumijevanja.

TV4 ga je postavila pred vrata suda i ponovila svoja pitanja nasamo pred kamerom. Bila je više prijateljski nastrojena nego što je zasluživao i bilo je dovoljno citata da svi novinari budu zadovoljni. Priča će završiti na naslovnicama, bilo je to neizbježno, ali morao se prisiliti da se sjeti da tu nije bila riječ o najvećem medijskom događaju godine. Reporteri su dobili ono što su htjeli i vratili se svaki u svoju redakciju.

Namjeravao je prošetati, ali bio je vjetrovit prosinački dan, i već je bio sav smrznut nakon intervjua. Tek kada je ostao stajati sam na stubama suda, podigao je pogled i ugledao Williama Borga kako izlazi iz svog automobila, u kojem je sjedio za vrijeme trajanja intervjua. Pogledi su im se sreli, a onda se William Borg nasmiješio.

"Vrijedilo je doći samo da te vidim s tim papirom u ruka-ma."

Mikael nije odgovorio. William Borg i Mikael Blomkvist poznavali su se petnaest godina. Nekada su zajedno radili na zamjeni kao novinari rubrike gospodarstva u nekim jutarnjim novinama. Možda se tu radilo o nedostatku kemije među njima, ali to je rezultiralo neprijateljstvom koje se protegnulo na cijeli život. Borg je u Mikaelovim očima bio loš reporter i naporna, pokvarena i osvetoljubiva osoba koja je mučila sve u svojoj

okolini glupim vicevima i davala prezirne izjave o starijim, i samim time iskusnijim reporterima. Činilo se da osobito mrzi starije reporterke. U to su se vrijeme prvi put posvađali, nakon čega je bilo još nesuglasica, a došlo je i do razilaženja na osobnoj razini.

Tijekom godina Mikael i William Borg neprestano su nalijetali jedan na drugoga, ali su tek krajem 1990-ih postali pravi neprijatelji. Mikael je napisao knjigu o novinarstvu koje se bavi gospodarstvenim temama i marljivo citirao mnoge glupe članke koje je Borg potpisao. U Mikaelovoj verziji Borg je ispao napuhani čovjek koji misli da sve zna, a sve informacije krivo shvati, i koji je pisao članke u kojima je dizao u nebesa internetske kompanije koje su ubrzo nakon toga propadale. Borgu se nije sviđala Mikaelova analiza i kada su se jednom slučajno sreli u kafiću na Soderu, gotovo su se potukli. Otprilike tada je Borg napustio novinarstvo i sada je radio kao informator za mnogo veću plaću u tvrtki za koju je, uza sve ostalo, bio zainteresiran industrijalac Hans-Erik Wcnnnerstrom.

Upravo je htio produžiti dalje, kada se tu zaustavio autobus broj 40 i on je uskočio u njega, samo da se makne s tog mjesta. Sišao je na Fridhemsplanu i neodlučan ostao stajati na autobusnoj postaji, još uvijek držeći presudu u ruci. Na kraju je odlučio da će otići do kafića Anna, pokraj ulaza u podzemnu garažu policijske postaje.

Manje od pola minute nakon što je naručio kavu s mlijekom i sendvič, počele su podnevne vijesti na radiju. Prilog o njemu bio je treći po redu, nakon bombaša samoubojice u Jeruzalemu i vijesti da je vlada osnovala komisiju koja će istražiti navodno stvaranje kartela u građevinskoj industriji.

Novinar Mikael Blomkvist iz časopisa Millennium osuđen je u četvrtak ujutro na tri mjeseca zatvora zbog krivokletstva industrijalca Hans-Erika Wennerstroma. U zapaženom članku, objavljenom ranije ove godine, o takozvanoj aferi Minos, Blomkvist je tvrdio da je Wennerstrom koristio državna sredstva koja su bila namijenjena za ulaganje u industriju u Poljskoj, za trgovinu oružjem. Mikaelu Blomkvistu dosuđeno je da mora platiti i 150.000 kruna odštete. Wennerstromov advokat Bertil Camnermarker u jednom je komentaru rekao da je njegov klijent zadovoljan presudom. "Bio je to stvarno težak slučaj krivokletstva, rekao je.

Presuda se protezala na dvadeset i šest stranica. Opisani su razlozi zašto je Mikael po petnaest točaka optužen za krivokletstvo biznismena Hans-Erika Wennerstroma. Mikael je ustvrdio da ga je svaka od tih točaka optužbe stajala 10.000 kruna i šest dana u zatvoru. Ne uključujući troškove suđenja i honorar njegovu odvjetniku. Nije imao snage ni početi računati do koje će se svote taj račun popeti, ali je konstatirao da je moglo biti i gore: sud ga je odlučio osloboditi po sedam točaka optužbe.

Dok je čitao izjave u presudi, imao je sve teži i neugodniji osjećaj u želucu. To ga je iznenadilo. Čak i kad je suđenje tek započelo, znao je da će biti proglašen krivim, osim ako se ne dogodi neko čudo. U to vrijeme o tome nije bilo nikakve sumnje i pomirio se s tom mišlju. Sjedio je ta dva dana suđenja prilično ravnodušan, i jedanaest je dana, ne osjećajući ništa osobito, čekao da sud donese presudu i sroči tekst koji je sada držao u rukama. Tek je sada, kada je suđenje bilo završeno, osjećao kako ga je preplavila nelagoda.

Kada je odgrizao komadić sendviča, osjetio je kako mu se kruh nadima u ustima. Bilo mu je teško progutati zalogaj i odgurnuo je sendvič u stranu.

Bilo je to prvi put da je Mikael Blomkvist osuđen za neki zločin - prvi put da je uopće bio osumnjičen ili optužen za nešto. Ustvari, presuda nije bila ništa osobito. Laka kategorija. Ipak nije bila riječ o oružanoj pljački, ubojstvu ili silovanju. Ali, financijski gledano, presuda je bila osjetna. Millennium nije bio predvodnik u svijetu medija s bezgraničnim kapitalom, magazin je preživljavao na marginama, ali presuda nije značila katastrofu za njega. Problem je bio u tome što je Mikael bio i suvlasnik Millenniums, dok je istovremeno bio, stvarno idiotski, i novinar i odgovorni izdavač magazina. Kaznu od 150.000 kruna Mikael je namjeravao platiti iz vlastita džepa, što će većim dijelom pojesti njegovu ušteđevinu. Novine su plaćale troškove suđenja. S mudrim kućnim budžetom uspjeh će to preživjeti.

Razmišljao je o mogućnosti da proda stan, ali to bi ga stvarno zaboljele. Krajem sretnih osamdesetih godina, u doba kada je bio zaposlen na puno radno vrijeme i imao relativno dobra primanja, potražio je stan. Trčao je uokolo obilazeći stanove koji su se nudili i odbacio većinu njih, a onda je naletio na potkrovni stan od 65 kvadrata na početku Ulice Bellmansgatan. Prijašnji ga je vlasnik počeo uređivati kako bi se u njemu moglo živjeti, ali je iznenada dobio posao u nekoj internetskoj tvrtki u inozemstvu i Mikael je mogao jeftino kupiti objekt u renoviranju.

Mikael je odbacio skice arhitekta i stručnjaka za uređenje prostora i sam završio posao. Uložio je novac u uređenje kupaonice i kuhinje, a za ostalo mu se fućkalo. Umjesto da stavi parkete i postavi unutarnje zidove kako bi pregradio stan u planirani dvosobni,

ispolirao je krovne grede, prebojio grube zidove i prekrio najgore mane s nekoliko akvarela Emanuela Bernstonea. Rezultat je bio potpuno otvoreni prostor, s dijelom za spavanje iza police za knjige te prostorom za jelo i dnevnom sobom uz malu čajnu kuhinju. Stan je imao dva stropna prozora i još jedan na bočnoj strani kuće s pogledom preko krovova prema Riddarfjardenu i staroj gradskoj jezgri Gamla Stan. Mogao je vidjeti dio vode kod Slussena i imao pogled na gradsku vijećnicu. U današnjoj situaciji ne bi si mogao priuštiti takav stan i zato ga je stvarno želio zadržati.

Ali to što je riskirao da izgubi stan nije bilo ništa prema tome što je poslovno pretrpio pravi udarac čije će posljedice dugo popravljati. Ako se uopće daju popraviti.

Bila je riječ o povjerenju. U dogledno vrijeme mnogi će urednici oklijevati treba li objaviti tekst koji je on potpisao. Još je uvijek imao dovoljno prijatelja u struci koji će prihvatiti da samo nije imao sreće i da je to bilo slučajno, ali više si nije mogao priuštiti ni najmanju pogrešku.

Ono što ga je najviše peklo bilo je poniženje.

Imao je sve džokere u rukama, ali ih je izgubio protiv polukriminalca u Armanijevu odijelu. Hulje od burzovnog meštra. Yuppie -ja s poznatim odvjetnikom koji se cerio tijekom cijelog suđenja.

Kako je sve moglo poći tako krivo?

Afera Wennerstrom počela je tako obećavajuće na sjedalu žute jahte Malar 30 ivanjskog poslijepodneva prije godinu i pol. Sve je bila slučajnost kojoj je povod bio jedan bivši

kolega novinar, sada ekonom za županijsku upravu, koji je htio impresionirati svoju novu curu i ne razmišljajući unajmio jahtu Scampi na nekoliko dana za neplanirano, ali romantično jedrenje po stockholmskom arhipelagu. Cura, koja se nedavno doselila iz Hallstahammara kako bi studirala u Stockholmu, nakon prvotnog je nećkanja dopustila da je nagovori, pod uvjetom da i njena sestra i sestrin dečko idu s njima. Nitko iz trija iz Hallstahammara nije nikada prije jedrio. Problem je bio u tome što je i ekonom bio više entuzijastičan nego iskusan jedriličar. Tri dana prije polaska sav je očajan nazvao Mikaela i nagovorio ga da ide s njima kao peti član posade i odgovoran za navigaciju.

Mikaelu se prvo nije sviđao prijedlog, ali dao se nagovoriti nakon što mu je obećano nekoliko dana odmora u arhipelagu uz, kako se to kaže, dobru hranu i ugodno društvo. Ali od tih lažnih obećanja nije bilo ništa i jedrenje je preraslo u mnogo veću katastrofu nego što je mogao zamisliti. Jedrili su lijepom, ali ne-dramatičnom rutom od otoka Bullando kroz prolaz Furusund brzinom od nekih pet metara u sekundi, ali ekonomova je cura svejedno odmah dobila morsku bolest. Njena se sestra počela svađati sa svojim dečkom i nitko od njih nije pokazao ni najmanje interesa da nauči išta o jedrenju. Ubrzo je postalo očito da je Mikael taj od kojega se očekuje da se brine o brodu dok su drugi pridonosili dobronamjernim, ali uglavnom besmislenim savjetima. Nakon što su prve noći prenoćili u jednom zaljevu na Angsou, bio je spreman usidriti se u Furusundu i vratiti se kući autobusom. Samo su ga očajničke molbe ekonoma zadržale na brodu.

Oko dvanaest sati sljedećeg dana, dovoljno rano da je bilo još nekoliko slobodnih mjesta, usidrili su se uz mol za goste na Arholmi. Roštiljali su i upravo pojeli ručak kada je Mikael primijetio jednu jedrilicu M-30 od žute plastike koja je uplovila u zaljev samo uz

pomoć glavnog jedra. Brod je polagano plovio dok je jedriličar pogledom tražio mjesto uz mol. Mikael je bacio pogled oko sebe i konstatirao da je prostor između njihova Scampija i jednog jedrenjaka s desnog boka broda vjerojatno jedino mjesto i da će biti upravo dovoljno veliko za usku M-30. Ustao je na krmi i pokazao; jedriličar na M-30 podigao je ruku u zahvalu i krenuo prema molu. Usamljeni jedriličar koji se ne namjerava opterećivati paljenjem motora, primijetio je Mikael. Začuo je zvečanje lanca sa sidrom i nekoliko sekundi kasnije veliki se jarbol spustio, dok se jedriličar kretao kao opečeni štakor kako bi usmjerio kormilo ravno u slobodni prostor i istovremeno dobacio kraj užeta na mol.

Mikael se popeo na rub palubne ograde i rukom mu signalizirao da može prići. Pridošlica je posljednji put popravio kurs i savršeno uklizao do krme Scampija, gotovo bez brzine. Tek u trenutku kada je novopridošlica Mikaelu bacio užu, vidjeli su da se poznaju i oduševljeno se nasmiješili.

"Bok, Robban", rekao je Mikael. "Zašto ne koristiš motor i tako ne ostružeš boju sa svih brodova u luci?"

"Bok, Micke. I činilo mi se da si mi nekako poznat. Motor bih vrlo rado koristio kad bih ga samo mogao pokrenuti. Prokletnik je crko još kod Rodloga prije dva dana."

Rukovali su se preko ograde.

Prošla je cijela vječnost otkada su Mikael Blomkvist i Robert Lindberg bili prijatelji, čak vrlo dobri prijatelji, u gimnaziji Kungiholmen sedamdesetih godina. Kao što se to često dogodi sa starim prijateljima, sve se raspalo nakon mature. Krenuli su svaki svojim

putem i sreli se jedva kojih pet-šest puta u posljednjih dvadeset godina. Do ovog susreta na molu u Arholmi prošlo je barem sedam ili osam godina od posljednjeg susreta. Sada su sa zanimanjem proučavali jedan drugoga. Robert je bio preplanuo, raščupane kose i imao je dvotjednu bradu.

Mikael je odmah osjetio kako je mnogo bolje volje. Kada su ekonom i njegovo glupo društvo otišli na kopno kako bi plesali oko ivanjskog stupa pokraj trgovine na drugoj strani otoka, on je ostao sjediti na M-30 s haringama i čašicom rakije u ruci, razgovarajući o svemu i svačemu sa starim školskim prijateljem.

Navečer, kada su odustali od borbe s nepoznatim arholmskim komarcima i preselili se dolje u kabinu, te nakon povećeg broja ispijenih čašica, razgovor je prerastao u prijateljsku prepirku o moralu i etici u poslovnom svijetu. Obojica su izabrala karijere koje se na neki način fokusiraju na državne financije. Robert Lindberg je nakon gimnazije pohađao ekonomski fakultet i krenuo u svijet bankarstva. Mikael Blomkvist je završio na novinarstvu i posvetio velik dio svog posla razotkrivanju sumnjivih poslova upravo u bankarskom i poslovnom svijetu. Poveo se razgovor o moralnom pitanju određenih otpremnina koje su davane devedesetih godina. Nakon što je hrabro branio neke od najpoznatijih otpremnina, Lindberg je spustio čašu i protiv svoje volje konstatirao da se ipak u poslovnom svijetu još uvijek krije pokoja korumpirana hulja. Odjednom je pogledao Mikaela ozbiljnim pogledom.

"Ti, koji si istraživački novinar i pišeš o privrednim prekršajima, zašto ne pišeš ništa o Hans-Eriku Wennerstromu?"

"Nisam znao da postoji nešto što bi se o njemu moglo pisati."

"Kopaj. Kopaj, kvragu. Koliko si upoznat s programom SIB?"

"Pa, to je nekakav program pomoći iz devedesetih godina za pomoć industriji u državama bivšeg Istočnog bloka da se osove na noge. Ukinuli su ga prije nekoliko godina. Nisam o tome imao Ito pisati."

"SIB je kratica za Styrelse for Industriellt Bistind*, projekt koji je podržala Vlada i koji su vodili predstavnici desetak velikih švedskih kompanija. SIB je dobio državne garancije za niz projekata o kojima su se dogovorili s vladama u Poljskoj i baltičkim zemljama. Sindikati su tu držali jedan kut kao garanciju da će, slijedeći švedski model, na Istoku ojačati i radnički pokret. Formalno gledano, bio je to projekt pomoći koji je građen prema načelu 'pomažemo vam da si sami pomognete' i koji je vladama na Istoku trebao dati mogućnost da saniraju vlastitu ekonomiju. Ali u praksi se radilo o tome da su švedske kompanije dobile državne subvencije kako bi ušle i etablirale se kao suvlasnici kompanija u istočnim državama. Onaj prokleti kršćanski ministar jako je zagovarao SIB. Trebali su osnovati tvornicu papira u Krakovu, poboljšati metalnu industriju u Rigi, otvoriti tvornicu cementa u Tallinu i tako dalje. Novac je podijelila uprava SIB-a, koja se sastojala isključivo od predstavnika teške kategorije iz bankovnog i industrijskog svijeta."

"Dakle, bila je riječ o novcu poreznih obveznika?"

"Otprilike 50% činile su državne dotacije, ostalo su dale banke i industrije. Ali nije to bila neka idealna djelatnost. Banke i kompanije računale su na to da će ostvariti popriličnu dobit. Koga bi vruga inače uopće ulazile u to?"

"O koliko se novca radilo?"

"Čekaj, slušaj ovo. SIB se uglavnom bavio poštenim švedskim kompanijama koje su se htjele probiti na istočno tržište. Bile su to velike kompanije kao ABB, Skanska i takve. Nikakvi špekulanti, drugim riječima."

"Tvrdiš li da se Skanska ne bavi spekulacijama? Nije li njihov glavni direktor dobio otkaz zato što je dopustio nekima od svojih

' Upravni odbor za pomoć industriji.

dečki da profučkaju pola milijarde kruna na burzi? A što je s onom histeričnom kupovinom nekretnina u Londonu i Oslu?"

"Ma da, idioti postoje u svakoj kompaniji u svijetu, ali znaš na što mislim. To su ipak kompanije koje nešto proizvode. Kralježnica švedske industrije i sve to."

"I kako se Wennerstrom uklapa u sve to?"

"Wennerstrom je džoker u svemu tome. Dakle, riječ je o tipu koji je došao niotkuda, koji nema nikakve pozadine u teškoj industriji i koji ustvari nije imao što tu tražiti. Ali zaradio je golemo bogatstvo na burzi i investirao u stabilne kompanije. Ušao je na stražnja vrata, da tako kažem."

Mikael je natočio još rakije Reimersholms u svoju čašu i naslonio se u kabini i pokušao se sjetiti što je sve znao o Wennerstromu. A to ustvari nije bilo osobito mnogo. Rođen je negdje u Norrlandu, gdje je sedamdesetih godina osnovao investicijsku kompaniju. Nešto je zaradio i preselio se u Stockholm, gdje je, u sretnim osamdesetim godinama, u rekordnom roku napravio karijeru. Osnovao je Wennerstrom grupu, koja je prekrštena u Wennerstro-em Group kada su otvoreni uredi u Londonu i New Yorku i kompanija se počela spominjati u istim člancima kao i Beijer. Trgovao je dionicama i vrijednosnim papirima, ulazio u riskantne poslove i počeo se pojavljivati u tabloidima kao jedan od naših mnogobrojnih novih milijardera koji su imali potkrovne stanove na Strandvagen, fantastične vikendice na otoku Varmdo i jahtu od dvadeset i tri metra, koju je kupio od bivše zvijezde tenisa kad je zapala u novčane poteškoće. Ekonomist, jasno, ali cijele osamdesete godine bile su desedjeće ekonomista i špekulanata na tržištu nekretnina i Wennerstrom se nije isticao više od ostalih. Ustvari, baš obrnuto; ostao je nekako skriven iza velikih igrača. Nije imao Stenbeckovo pretjerano ponašanje i nije ga bilo po svim novinama kao Barnevika. Riješio se nekretnina i umjesto toga počeo naveliko investirati po Istočnom bloku. Kada je raskoš devedesetih završila, a direktori su jedan za drugim bili prisiljeni uzeti otpremninu, Wennerstromova je kompanija začuđujuće dobro poslovala. Bez ijednog skandala. Švedska priča o uspjehu, kako je to zaključio sam Financial Times. Bilo je to 1992. godine. Wennerstrom se odjednom javio SIB-u i poručio im da želi novac. Predstavio im je plan, naizgled utemeljen na lokalnim interesima u Poljskoj, a bila je riječ o uspostavljanju industrije za proizvodnju ambalaže za prehrambenu industriju." "Dakle, tvornica konzervi."

"Ne baš, ali tako nešto. Nemam pojma koga je poznavao u SIB-u, ali je bez problema išetao sa šezdeset milijuna kruna."

"Ovo počinje biti uzbudljivo. Da pogodim, to je posljednji put da je itko vidio taj novac."

"Krivo", rekao je Robert Lindberg. Upućeno se nasmiješio prije nego što se osnažio s još nekoliko kapljica rakije.

"Ono što se zatim dogodilo klasična je priča iz poslovnog izvještaja. Wennerstrom je stvarno osnovao tvornicu ambalaže u Poljskoj, točnije rečeno, u Lodzu. Kompanija se zvala Minos. SIB je dobio nekoliko entuzijastičnih izvještaja tijekom 1993., a nakon toga ništa. Godine 1994. Minos je odjednom propao."

Robert Lindberg je treskom spustio praznu čašicu na stol kako bi naglasio kako je kompanija propala.

"Problem sa SIB-om bio je u tome da nisu bile uspostavljene neke čvrste smjernice kako se o projektu treba izvještavati. Sjećaš se kako je tada bilo? Svi su bili tako optimistični nakon pada Berlinskog zida. Uvest će se demokracija, prijetnja nuklearnim oružjem je završila, a boljševici će preko noći postati pravi kapitalisti. Vlada će uspostaviti demokraciju na Istoku. Svi su kapitalisti htjeli sudjelovati u izgradnji nove Europe."

"Nisam znao da su kapitalisti bili toliko voljni baviti se dobrotvornim radom."

"Vjeruj mi, to je bilo ono na što su se palili. Rusija i Istočni blok su, osim Kine, valjda jedino preostalo veliko tržište. Industrija nije imala ništa protiv da pomogne Vladi, pogotovo ako je morala uložiti samo mali dio novca. Sve skupa, SIB je progutao oko

trideset milijardi kruna poreznih obveznika. Novac se trebao vratiti u budućnosti s dobitkom. Formalno je SIB bio Vladina inicijativa, ali utjecaj industrije bio je toliki da je upravljački odbor SIB-a praktički samostalno radio." "Razumijem. Ima li i tu neke priče?"

"Strpljenja. Kada je projekt započeo, nije bilo nikakvih problema oko financiranja. Švedsku još uvijek nije zadesio šok kamata. Vlada je bila zadovoljna što sa SIB-om može pokazati velika švedska ulaganja u demokraciju na Istoku."

"To je, dakle, bilo pod vladavinom konzervativaca."

"Ne miješaj politiku u to. Riječ je o novcu i potpuno je svejedno izabiru li ministre socijaldemokrati ili konzervativci. Dakle, punim jedrima naprijed, a onda je došao problem s valutom i nakon toga su počeli neki novi ljudi demokrati - sjećaš li se Novih demokrata? - cendrati kako nema dovoljno uvida u ono čime se SIB bavi. Jedan od njihovih bedaka pomiješao je SIB i SIDU i mislio da je riječ o nekoj dobrotvornoj pomoći, kao onoj pomoći Tanzaniji. U proljeće 1994. sastavljeno je vijeće koje je trebalo pregledati djelovanje SIB-a. Tada su već postojale primjedbe na razne projekte, a jedna od prvih kompanija koje su pregledali bio je Minos."

"I Wennerstrom nije mogao pokazati kamo je novac otišao."

"Naprotiv. Wennerstrom je podnio apsolutno savršeno izvješće u kojemu je pisalo da je 54 milijuna investirano u Minos, ali da se pokazalo da postoje preveliki strukturalni problemi u zaostaloj Poljskoj da bi moderna industrija ambalaže mogla funkcionirati i da

je njihovu tvornicu ambalaže praktički izgurao s tržišta sličan njemački projekt. Nijemci su bili na najboljem putu da pokupuju cijeli Istočni blok."

"Rekao si da je dobio 60 milijuna kruna."

"Točno. Novac od SIB-a funkcionirao je kao beskamatna posudba. Ideja je vjerojatno bila da kompanija otplati dio novca nakon određenog broja godina. Ali Minos je propao i projekt je bio neuspješan, za što se Wennerstroma nije moglo kriviti. Tu su stupile na snagu državne garancije i Wennerstromu je nadoknađena šteta. Jednostavno rečeno, nije trebao vratiti novac koji je izgubljen kada je Minos propao, a on je mogao dokazati i da je izgubio jednaku svotu vlastita novca."

"Čekaj, da vidim jesam li dobro shvatio. Vlada je stavila na raspolaganje milijarde kruna poreznih obveznika i poslužila ih diplomatima koji su otvorili vrata. Industrija je dobila novac i iskoristila ga u ulaganje u korporacije od kojih su onda pobrali rekordni profit. Jer tako nekako to obično bude. Neki pobijede, a neki plaćaju račune, a mi znamo tko igra koje uloge."

"Ti si cinik. Posuđeni je novac trebalo vratiti državi."

"Rekao si da je to bila beskamatna posudba. To, dakle, znači da porezni obveznici nisu dobili nikakav udio od toga što su dali lov. Wennerstrom je dobio 60 milja, od kojih je 54 investirao. Što se dogodilo s preostalim šest milijuna?"

"U istom trenutku kada je postalo jasno da će projekt SIB biti prekontroliran, Wennerstrom je poslao ček od šest milijuna SIB-u kako bi vratio razliku. I time je stvar, barem s pravnog gledišta, bila riješena."

Robert Lindberg je utihnuo i upitno pogledao Mikaela.

"To zvuči kao da je Wennerstrom glupo profućkao malo SIB-ova novca, ali u usporedbi s pola milijarde koja je nestala iz Skanske ili s pričom o onoj otpremnini direktora iz ABB-a, koja je iznosila skoro milijardu kruna - to je stvarno uznemirilo ljude - ovdje se ne čini kao da se tu ima mnogo toga za pisati", konstatirao je Mikael. "Današnjim je čitateljima stvarno dosta tekstova o nekompetentnim burzovnim meštrima, čak i ako je riječ o novcu poreznih obveznika. Ima li nešto više u cijeloj toj priči?"

"Postaje sve bolje i bolje."

"Kako znaš sve to o Wennerstromovim poslovima u Poljskoj?"

"Devedesetih sam godina radio u Trgovačkoj banci. Pogodi tko je proveo istragu za predstavnika banke u SIB-u?" "A tako. Pričaj dalje."

"Dakle... da sve zbrojim. SIB je dobio objašnjenje od Wennerstroma. Napisani su dokumenti. Ostatak novca je vraćen. Baš to što je vratio tih šest milijuna bilo je vrlo mudro. Ako ti netko dođe doma s vrećom punom love koju ti želi dati, onda kvragu, misliš da je pošten čovjek."

"Prijeđi na stvar."

"Ma gledaj, Blomkvist, pa u tome je stvar. SIB je bio zadovoljan Wennerstromovim izvještajem. Bila je riječ o investiranju koje je otišlo k vragu, ali nije bilo nikakvih primjedbi na to kako je posao obavljen. Pregledali smo račune i dokumente o transferu novca i sve papire. Sve je bilo vrlo detaljno dokazano. Vjerovao sam u to. Moj šef je vjerovao u to. SIB je vjerovao u to i Vlada nije imala ništa dodati."

"I u čemu je stvar?"

"Tu priča postaje osjetljiva", rekao je Lindberg i odjednom izgledao šokantno trijezan. "S obzirom na to da si ti novinar, ovo je off the record."

"Ma daj. Ne možeš mi ispričati sve te stvari, a onda mi reći da to ne mogu prenijeti dalje."

"Naravno da mogu. Ovo što sam ti do sada ispričao potpuno je javno. Možeš pogledati izvještaj ako želiš. Ostatak priče, ono što ti nisam ispričao, možeš, naravno, napisati, ali ja moram ostati anonimni izvor."

"Da, da, ali po općoj terminologiji off the record znači da ja saznam nešto u povjerenju, ali ne smijem o tome pisati."

"Ma fućka mi se za terminologiju. Napiši što god hoćeš, ali ja sam tvoj anonimni izvor. Slažemo se?"

"Naravno", odgovorio je Mikael.

Kasnije je, naravno, shvatio koliko je taj odgovor bio pogrešan.

"U redu. Dakle, ta priča s Minosom događala se prije deset godina, nakon pada Zida i kada su boljševici postali pošteni kapitalisti. Ja sam bio jedna od osoba koje su pregledale Wenner-Stromovu djelatnost i cijelo mi se vrijeme činilo da u svemu tome ima nečeg sumnjivog."

"Zašto nisi ništa rekao kad si provodio reviziju?"

"Raspravljao sam o tome sa svojim šefom. Ali stvar je bila u tome da nije bilo ničega konkretnog za što bih se mogao uhvatiti. Svi su papiri bili u redu. Mogao sam samo potpisati izvještaj. Ali svaki put nakon toga kada bih u novinama naletio na Wennerstromovo ime, pomislio bih na Minos."

"A tako."

"Nekoliko godina kasnije, sredinom devedesetih, moja je banka imala neke poslove s Wennerstromom. Ustvari, prilično velike poslove. I nisu bili baš uspješni."

"Prevario vas je za novac?"

"Ne, ništa tako grubo. I mi i on smo zaradili na tim poslovima. Nego... ne znam točno kako bih to objasnio. Sada pričam o vlastitom poslodavcu, a to ne želim. Ali imao sam neki osjećaj, osjećaj kojega se nisam uspio riješiti, da tako kažem, i nije bio pozitivan. Wennerstrom u medijima ispada kao neki čudesni gospodarstveni prorok. Od toga živi. To je njegov kapital, to što mu se vjeruje."

"Znam na što misliš."

"Moj je dojam bio da je tip jednostavno blefer. Nije osobito nadaren za ekonomiju. Naprotiv, činio mi se neshvatljivo plitkim u nekim pitanjima. Imao je nekoliko stvarno oštrih mladih ratnika koji su mu bili savjetodavci, ali o njemu osobno stvarno sam mislio sve najgore."

"OK."

"Prije nekoliko godina oputovao sam u Poljsku po sasvim drugom poslu. Naše je društvo večeralo s nekoliko investitora iz Lodza, a ja sam završio za stolom s gradonačelnikom. Razgovarali smo o tome kako je teško osoviti poljsku ekonomiju na noge i sve to, i tu sam ja spomenuo projekt Minos. Gradonačelnik je neko vrijeme izgledao kao da nema pojma o čemu pričam, kao da nikada nije čuo za Minos, ali onda se sjetio da se radilo o nekom bezveznom malom posliću od kojega nikada nije ništa bilo. Odbacio je to uza smijeh i rekao, citiram ga doslovno, da ako je to

sve što švedske investicije mogu postići, onda će naša zemlja brzo propasti. Slijediš me?"

"Po izjavi se daje naslutiti da je gradonačelnik Lodza pametan tip, no nastavi."

"Ta mi je fraza ostala tutnjati u glavi. Sljedećeg sam jutro imao sastanak, ali sam ostatak dana bio slobodan. Iz čiste radoznalosti otišao sam pogledati tu zatvorenu tvornicu u jednome malom selu pokraj Lodza, koje je imalo gostionicu u sklopu trgovine i poljski zahod u dvorištu. Velika tvornica Minos samo što se nije srušila. Bila je to stara skladišna zgrada od valovitog lima koju je Crvena armija izgradila pedesetih godina. Upoznao sam jednog čuvara na posjedu koji je znao malo njemačkoga i saznao sam da je

jedan od njegovih rođaka radio u Minosu. Rođak je živio u blizini pa smo otišli do njega. Čuvar je išao sa mnom da mi prevodi. Zanima li te što je rekao?"

"Jedva se suzdržavam da ne puknem od radoznalosti."

"Minos je pokrenut u jesen 1992. godine. Bilo ih je maksimalno petnaest zaposlenih, većina njih stare babe. Plaća je bila oko 150 kruna mjesečno. Prvo nije bilo strojeva, tako da je zaposlenima bilo naređeno da raščiste ruševinu. Početkom listopada stigla su tri stroja za izradu kartonskih kutija iz Portugala. Bili su stari, istrošeni i potpuno zastarjeli. Vrijednost starog željeza nije mogla biti veća od koje tisuće. Strojevi su još uvijek radili, ali su se stalno kvarili. Naravno, nije bilo rezervnih dijelova, pa je Minos stalno imao zastoje u proizvodnji. Najčešće bi bilo tako da bi netko od zaposlenih priskočio u pomoć i provizorno popravio stroj."

"E to već počinje sličiti na pravu priču", priznao je Mikael. "Stoje Minos uopće proizvodio?"

"Tijekom 1992. i pola 1993. proizvodili su najobičnije kartonske kutije za prašak za rublje i kutije za jaja i takve stvari. Nakon toga su proizvodili papirnate vrećice. Ali tvornici je stalno nedostajalo sirovine, tako da tu ne možemo govoriti o nekoj velikoj proizvodnji."

"Sve to ne zvuči kao neka velika investicija."

"Sve sam izračunao. Sveukupni troškovi iznajmljivanja tvornice bili su 15.000 kruna za dvije godine. Plaće su mogle biti maksimalno 150.000 kruna, ma tu sam velikodušan."

Kupnja strojeva i transport... jedan kamion koji je dostavljao kutije za jaja... moja procjena je 250.000 kruna. Tu dodaj uredske troškove za dozvole, malo putovanja lijevo-desno, očito je samo jedna osoba iz Švedske posjetila selo nekoliko puta. Pa, recimo da je cijela operacija koštala manje od milijuna. Jednoga dana, u ljeto 1993., predradnik je došao u tvornicu i rekao da se zatvara, a ubrzo nakon toga došao je mađarski kamion i odvezao strojeve. I Minos gotov."

Tijekom suđenja Mikael je često mislio na tu ivanjsku večer. Većim je dijelom večeri ton razgovora bila školska, prijateljska prepirka, baš kao dok su bili u gimnaziji. Kao tinejdžeri imali su iste probleme koji muče djecu te dobi. Kao odrasli, bili su ustvari stranci, u osnovi vrlo različiti ljudi. Tijekom večeri Mikael je razmišljao o tome kako se ustvari nije mogao sjetiti zašto su bili tako dobri prijatelji u gimnaziji. Sjećao se Roberta kao tihog i povučenog dječaka, neshvatljivo sramežljivog prema djevojkama. Kao odrastao bio je uspješan... u svakom slučaju, penjao se na ljestvici u svijetu bankarstva. Mikael ni na trenutak nije pomislio da njegov prijatelj ima stajališta koja su dijametralno suprotna svemu u njegovoj slici svijeta.

Mikael se rijetko kada opijao, ali taj je slučajni susret pretvorio neuspješno jedrenje u ugodno poslijepodne tijekom kojega se razina rakije u boci opasno približavala dnu. Upravo zato što se razgovor odvijao tim školskim tonom, Mikael isprva nije uzimao Robertovu priču o Wennerstromu zaozbiljno, ali konačno su se probudili novinarski instinkti. Odjednom je napeto slušao Robertovu priču i došao do nekih logičnih pitanja.

"Čekaj malo", zamolio ga je Mikael. "Wennerstrom je glavno ime među burzovnim meštrima. Ako nisam u krivu, on je i milijarder..."

"Procjenjuje se da Wennerstroem Group sjedi na otprilike 200 milijardi kruna. Namjeravaš me pitati zašto bi se jedan milijarder uopće bavio time da prijevarom dođe do džeparca od jadnih 50 milijuna."

"Ma, više, zašto bi riskirao sve takvom očitom prijevarom?"

"Ne znam može li se reći da je prijevara baš tako očita; uprava SIB-a, bankari, Vlada i revizori iz Parlamenta, svi su prihvatili Wennerstromov izvještaj."

"Svejedno je riječ o nevažnoj svoti."

"Nedvojbeno. Ali razmisli; Wennerstroem Group je investicijska kompanija koja se bavi svime na čemu se može brzo zaraditi: raznim vrstama vrijednosnih papira, valutom... svim živim. Wennerstrom je kontaktirao SIB 1992. godine, upravo kada je tržište bilo na putu za propast. Sjećaš li se jeseni 1992.?"

"Itekako. Nisam imao fiksnu kamatnu stopu na kredit za stan, a kamate državne banke porasle su 500% u listopadu. Kamate su mi se tijekom jedne godine povećale za 19%."

"Da, to su bila vremena", nasmiješio se Robert. "I ja sam prokleta mnogo izgubio te godine. A Hans-Erik Wennerstrom, baš kao i svi drugi sudionici na burzi, hrvali su se s istim problemima. Kompanija je imala milijarde u raznim papirima, ali zapanjujuće malo gotovine. Odjednom više nisu mogli posuditi nove svemirske cifre. Uobičajeno je u takvom slučaju prodati nešto nekretnina i lizati si rane nakon gubitka, ali 1992. odjednom nitko živ nije htio kupiti nekretnine."

"Nedostatak gotovine."

"Točno tako. A Wennerstrom nije bio jedini koji je imao takve probleme. Svaki poslovni čovjek..."

"Ne zovi ih poslovnim ljudima. Zovi ih kako god hoćeš, ali ako ih zoveš poslovnim ljudima, onda to vrijeđa ozbiljno zvanje."

"...burzovni meštri onda, imali su problema s nedostatkom gotovine... Ovako je to išlo: Wennerstrom je dobio 60 milijuna kruna. Šest milijuna je vratio, ali tek nakon tri godine. Izdaci za Minos nisu mogli biti više od milijuna. Samo kamate na 60 milijuna u tri godine prilično su velike. Ovisno o tome kako je uložio novac, mogao je udvostručiti ili udeseterostručiti SIB-ov novac. Onda to više nisu gluposti. Nazdravlje."

II

Petak, 20. prosinca

Dragan Armanskij bio je pedeset i šest godina star i rođen u Hrvatskoj. Otac mu je bio armenski Židov iz Bjelorusije. Majka mu je bila bosanska Muslimanka grčkog podrijetla. Ona je bila odgovorna za njegov kulturni odgoj i tako se on kao odrastao našao u velikoj "heterogenoj skupini koju su mediji definirali kao Muslimane, Ali začudo, Ured za useljništvo upisao ga je u svoje knjige kao Srbina. U njegovoj je putovnici pisalo da je građanin Švedske, a fotografija je pokazivala četvrtasto lice s jakom čeljusti,

tamnom bradom i sijedom kosom kod sljepoočnica. Cesto su ga zvali Arapinom, iako nije imao nimalo arapskoga u krvi. Bio je genetsko raskrižje one vrste koje bi luđaci koji su zagovarali rasnu higijenu vrlo vjerojatno opisali kao niže biće.

Njegov je izgled blago podsjećao na stereotipnu ulogu lokalnog vođe u nekom američkom filmu o gangsterima. Ali on nije bio ni krijumčar droge ni utjerivač za mafiju. Bio je nadareni ekonom koji je počeo raditi kao pomoćnik za financije u zaštitarskom društvu Milton Security početkom sedamdesetih godina i koji je tri desetljeća kasnije napredovao do glavnog direktora i šefa operative.

Interes za pitanja sigurnosti razvio je kasnije i to mu je preraslo u fascinaciju. Bilo je to kao igra strategije. Trebalo je identificirati prijetnju, razviti protustrategije i cijelo vrijeme biti korak ispred industrijskih špijuna, ucjenjivača i lopova. Počelo je tako što je otkrio kako je provedena vješta prijevара klijenta uz pomoć kreativnog vođenja poslovnih knjiga. Mogao je dokazati tko je stajao iza toga u skupini od dvanaest osoba, i još uvijek se sjećao, trideset godina kasnije, kako je bio iznenađen kada je shvatio da je cijela pronevjera bila moguća samo zbog toga što je poduzeće propustilo začepiti nekoliko jednostavnih rupa u procedurama osiguranja. On se tada s posla ekonoma koji se bavio brojkama prebacio na posao sudionika u razvoju osiguranja i stručnjaka za financijske prijevare. Nakon pet godina bio je u vodstvu kompanije, a nakon još deset postao je, ne bez protivljenja, glavni direktor. Protivljenja je odavno nestalo. Tijekom svog rada u kompaniji pretvorio je Milton Security u jedno od najsposobnijih i najtraženijih zaštitarskih društava u Švedskoj.

Milton Security imao je tristo osamdeset suradnika zaposlenih na puno radno vrijeme i još oko tristo pouzdanih honoraraca koji su plaćeni po obavljenom poslu. Bila je to mala kompanija u usporedbi sa zaštitarskim društvima poput Falcka ili Svensk Bevakningstjanst. Kada je Armanskij bio tek zaposlen, kompanija se još uvijek zvala Johan Fredrik Miltonovo opće osiguranje d.o.o. i imala je krug klijenata koji se sastojao od trgovačkih centara koji su trebali kontrolore u trgovinama i mišićave čuvare. Pod njegovim je vodstvom kompanija promijenila ime u internacionalno Milton Security i uložila u vrhunsku tehnologiju. Zamijenjeni su zaposlenici, otpušteni su noćni čuvari, fetišisti za uniforme i gimnazijalci honorarci, i zamijenjeni sposobnim ljudima. Armanskij je zaposlio bivše policajce kao šefove operative, ljude koji su se razumjeli u državnu službu i međunarodni terorizam, zaštitu podataka i špijunažu poduzeća, te prije svega inženjere telekomunikacija i kompjutorske stručnjake. Kompanija se preselila iz Solne u novi lokal, koji je bolje odgovarao njihovom statusu u blizini Slussena u centru Stockholma.

S početkom devedesetih godina Milton Security bio je tako opremljen da je mogao ponuditi potpuno novu vrstu osiguranja za ekskluzivni krug klijenata, uglavnom kompanije srednje veličine ekstremno visokog prometa i imućne privatne osobe - rock-zvijezde koje su se naglo obogatile, burzovne meštore i direktore internetskih kompanija. Velik dio rada bio je usmjeren ponudi zaštitarske djelatnosti i rješenja osiguranja za švedske kompanije u inozemstvu, prije svega na Srednjem istoku. Taj dio posla sada je obuhvaćao gotovo 70% prometa kompanije. Nakon što je Armanskij preuzeo kompaniju, promet je porastao s oko 40 milijuna na gotovo 2 milijarde kruna godišnje. Prodavati sigurnost bila je ekstremno unosna struka.

Djelatnost se podijelila na tri glavna područja: zaštitarske konzultacije, koje su se sastojale od identificiranja mogućih ili umišljenih opasnosti; protumjere, koje su se obično sastojale od ugradnje skupih sustava nadgledanja, kamera, protuprovalnog ili protupožarnog alarma, elektroničkih brava i kompjutorske opreme; te konačno, osobna zaštita privatnih osoba ili kompanija koje su doživjele neku vrstu stvarne ili umišljene prijetnje. Potonje se tržište u deset godina više nego učetrdeseterostručilo i posljednjih se godina pojavila nova skupina klijenata, a to su bile prilično imućne žene koje su tražile zaštitu od bivših partnera ili supruga ili nepoznatih ljudi koji su ih pratili nakon što su ih vidjeli na TV-u i postali opsjednuti njihovim tijesnim majicama ili bojom njihova ruža. Milton Security je, osim toga, bio i partner sličnih renomiranih tvrtki u drugim europskim zemljama i SAD-u, te je obavljao zaštitarsku djelatnost za više međunarodnih gostiju kad su bili u posjetu Švedskoj; na primjer, za jednu poznatu američku glumicu koja je tijekom dva mjeseca snimala film u Trollhattanu i čiji je agent smatrao da je njen status takav da joj trebaju tjelohranitelji pri njenim rijetkim šetnjama oko hotela.

Četvrto, mnogo manje područje djelatnosti kojim su se bavili samo pojedini suradnici sastojalo se od IO-a, ili internim žargonom Is - Os, što je značilo istraga osoba.

Armanskij nije bio u potpunosti oduševljen tim dijelom rada. Što se tiče dobitka, to je područje rada bilo manje unosno, a osim toga, bilo je problematično zato što je postavljalo veće zahtjeve za osobnu prosudbu istražitelja i kompetenciju nego za znanje o telekomunikacijama ili instalaciji diskretnih nadzornih kamera. Istrage osoba bile su prihvatljive pri jednostavnim provjerama bankovnog računa, ponašanja na prijašnjim radnim mjestima uoči novog zaposlenja ili kako bi se istražile sumnje da netko od za-

poslenih špijunira i daje konkurenciji informacije o poduzeću ili se bavim ilegalnim djelatnostima. U takvim su slučajevima istrage osoba bile standardna procedura.

Ali prečesto se događalo da su im klijenti dovlačili privatne probleme, što je imalo tendenciju da se razvije u gluposti kojima se nisu željeli baviti. Želim znati s kakvim se to propalitetom druži moja kći... Mislím da me žena vara... Naš je sin dobar dečko, ali je upao u loše društvo... Ucjenuju me... Armanskij je najčešće takve poslove odmah odbijao. Ako je kći odrasla, onda se ima pravo družiti s kojim god propalitetom želi, a nevjera je nešto što bi, po njegovu mišljenju, supružnici trebali raspraviti među sobom. Svi takvi upiti sakrivali su stupice koje bi mogle dovesti do skandala i pravnih problema za Milton Security. Dragan Armanskij je zato uvijek držao na oku takve zadatke, koji su ionako donosili samo sitni novac u sveukupnom prometu kompanije.

Jutarnja tema bila je upravo jedna takva istraga osobe i Dragan Armanskij je poravnao nabore na odijelu prije nego što se naslonio na svoju udobnu uredsku stolicu. Sumnjičavo je promatrao svoju trideset i dvije godine mlađu suradnicu Lisbeth Salander i konstatirao po tisućiti put da nema čovjeka koji bi više izgledao kao da je na krivom mjestu u ovakvom prestižnom zaštitarskom društvu od nje. Njegovo je nepovjerenje bilo istovremeno i mudro i iracionalno. Po Armanskijevu mišljenju, Lisbeth Salander je bila bez konkurencije najsposobniji istraživač kojeg je upoznao za svih ovih godina rada u toj struci. Tijekom četiri godine, koliko je radila za njega, nijednom nije loše obavila zadatak ili predala ijedan prosječan izvještaj.

Upravo suprotno, njeni su proizvodi bili klasa za sebe. Armanskij je bio uvjeren da Lisbeth Salander posjeduje jedinstveni dar. Bilo tko može obaviti istragu kreditne moći

ili provesti kontrolu kod državnih organa, ali Salander je bila maštovita i uvijek bi se vratila s nečim posve drukčijim od onoga što se očekivalo. Kako je to točno izvodila, nikada nije shvaćao, i ponekad je znao misliti da je njena sposobnost pronalaženja podataka čista čarolija. Bila je ekstremno dobro upoznata s birokratskim arhivima i zna-la je pronaći i najopskurnije ljude. Ali, prije svega je imala dar da se uvuče pod kožu ljudima koje je istraživala. Ako je bilo kakvog sranja koje se moglo iskopati, ona bi se usmjerila na to kao navođena krstareća raketa.

Vjerojatno je uvijek imala taj dar.

Njezini su izvještaji mogli značiti životnu katastrofu za osobu koja joj je došla na radar. Armanskij se još uvijek znao preznojiti kada bi se sjetio one prilike kada joj je dao zadatak da rutinski pregleda jednog znanstvenika u farmaceutskoj industriji prije nego što je tvrtka bila otkupljena. Imala je tjedan dana da obavi zadatak, ali se odužilo. Nakon četiri tjedna tišine i nekoliko ponovljenih upozorenja koja je ignorirala, vratila se s izvještajem koji je dokumentirao da je istraživani objekt pedofil koji je u najmanje dva navrata kupio seksualne usluge od trinaestogodišnje prostitutke u Tallinnu te da pokazuje znakove koji sugeriraju nezdravo zanimanje za kćer njegove tadašnje partnerice.

Salander je imala osobine koje su Armanskija znale povremeno dovoditi do ruba očaja. Kada je otkrila da je muškarac pedofil, nije podigla slušalicu i upozorila Armanskija ili ujurila u njegov ured i zatražila da porazgovaraju. Upravo suprotno, nije nijednom riječju pokazala da izvještaj ima eksplozivni naboj nuklearnih proporcija, samo ga je stavila na njegov stol jedne večeri, upravo kada se spremao ugasiti svjetlo i krenuti kući.

Ponio je izvještaj sa sobom i otvorio ga tek kasno navečer, nakon što se opustio i popio bocu vina sa ženom ispred televizora u dnevnoj sobi svoje kuće u Lidingou.

Izvještaj je, kao i uvijek, bio znanstveno detaljan i sadržavao fusnote, citate i točne upute na izvore. Prve su stranice opisivale podrijetlo objekta, njegovo obrazovanje, karijeru i ekonomsku situaciju. Tek na dvadeset i četvrtoj stranici, u srednjem odlomku, Salander je bacila bombu o izletima u Tallinn, napisanu istim hladnim, objektivnim tonom kojim je izvijestila da stanuje u kući u Sollentunni i vozi tamnoplavi volvo. Kako bi predočila dokaze svojim tvrdnjama, referirala se na dokumente u opsežnom dodatku, među kojima su bile i fotografije trinaestogodišnje djevojčice u društvu s objektom. Fotografija je snimljena u hodniku hotela u Tallinnu, stavio joj je ruku pod majicu. Na neki način Lisbeth Salander uspjela je pronaći i tu djevojčicu, nagovoriti je da detaljno opiše događaje i to snimiti.

Izvještaj je prouzrokovao točno onakav kaos kakav je Armanskij želio izbjeći. Prvo je bio prisiljen popiti nekoliko tableta protiv čira koje mu je liječnik propisao. Nakon toga je nazvao naručitelja istrage kako bi na brzinu ozbiljno porazgovarali. Na kraju je, usprkos naručitelju evo j spontano izraženoj nevoljkosti, bio prisiljen odmah predati materijale policiji. Potonje je značilo da je Milton Security riskirao da bude uvučen u zbrku optužbi i protuoptužbi. Ako se dokumenti ne pokažu istinitima ili ako muškarac bude oslobođen, kompanija je pod mogućim rizikom da bude optužena za krivokletstvo. Bila je to noćna mora.

Ali čudan nedostatak osjećaja koji je Lisbeth Salander pokazivala nije bio ono što ga je najviše uznemirivalo. Mnogo je toga ovisilo o imidžu. Miltonov imidž bila je konzervativna stabilnost. Salander se tu uklapala kao buldožer na sajmu plovila.

Armanskiju je bilo teško pomiriti se s time da je njegova istraživačka zvijezda blijeda i anoreksično mršava djevojka centimetar kratke kose i probušena nosa i obrve. Imala je dva centimetra dugu tetovažu ose na vratu, vijugavu tetovažu oko bicepsa lijeve ruke i još jednu oko gležnja. Kada je jednom prilikom bila odjevena u majicu na bretele, Armanskij je mogao konstatirati da ima i jednu veliku tetovažu na ramenu koja prikazuje zmaja. Bila je prirodno crvenokosa, ali se bojila u crno. Izgledala je kao da se upravo probudila nakon tjedan dana orgijanja sa skupinom metalaca.

Ali nije stvarno imala poremećaje u prehrani, u to je Armanskij bio uvjeren, naprotiv, činilo se da konzumira svu moguću lošu hranu. Jednostavno je bila rođena mršava, s tankim kostima zbog kojih je izgledala kao djevojčica, tankih udova i malih ruku i zglobova, a grudi su joj se jedva mogle nazreti pod odjećom. Imala je dvadeset i četiri godine, ali je izgledala kao da ima četrnaest.

Imala je velika usta, mali nos i visoke jagodice, što joj je davalo pomalo orijentalni izgled. Pokreti su joj bili brzi poput pauka, dok je radila za kompjutorom, prsti su joj gotovo manično letjeli preko tipaka. Zbog tijela bi joj karijera modela bila nemoguća, ali s pravom bi šminkom krupni plan njezina lica mogao biti na bilo kojem reklamnom panou. Ispod šminke (ponekad je čak i nosila odbojan crni ruž) i tetovaža, i probušenog nosa i obrve, bila je... hmmm... privlačna. Na potpuno neshvatljiv način.

Zapanjujuće je bilo već i to da je Lisbeth Salander uopće radila za Dragana Armanskija. Ona nije bila vrsta žene s kojima Armanskij obično dolazi u kontakt, a kamoli da bi joj ponudio posao.

Dobila je posao kao nekakva opća ispomoć u uredu kada je Holger Palmgren, odvjetnik koji je bio napola umirovljen i koji je sređivao osobne poslove staroga J. F. Miliona, rekao Draganu da je Lisbeth Salander bistra djevojka s malo problematičnim stavom. Palmgren je molio Armanskija da joj pruži priliku, što je Armanskij preko volje obećao. Palmgren je bio ona vrsta osobe koja bi prihvatila negativan odgovor samo kao poticaj da udvostruči svoje napore, pa je bilo lakše odmah pristati. Armanskij je znao da se Palmgren bavi problematičnom mladeži i takvim socijalnim gluparijama, ali da, usprkos svemu, zna dobro procijeniti čovjeka.

Zažalio je u istom trenutku kad je upoznao Lisbeth Salander.

Ne samo da bi je se moglo nazvati problematičnom - u njegovim je očima ona bila ilustracija tog pojma. Nije završila osnovnu školu, nikada nije zakoračila u srednju školu i nije imala nikakvo više obrazovanje.

Prvih je mjeseci radila puno radno vrijeme, dobro, gotovo puno radno vrijeme, i barem se tu i tamo znala pojaviti na poslu. Kuhala je kavu, išla po poštu i kopirala dokumente. Jedini je problem bio što je uopće nije diralo koje je normalno uredovno vrijeme i kakve su radne procedure.

Ali zato je imala velik talent za živciranje zaposlenika kompanije. Postala je poznata kao cura s dvije moždane postaje; jednu za disanje, a drugu za stajanje uspravno. Nikada

nije pričala o sebi. Zaposlenici koji su pokušavali razgovarati s njom rijetko su dobivali neki odgovor, pa su brzo odustali. Pokušaj da se šalite s njom nikada nije pado na plodno tlo - ili bi promatrala šaljivdžiju velikim, bezizražajnim očima ili bi reagirala s očitom iritacijom.

Osim toga, pratile su je glasine da zna odjednom naglo promijeniti raspoloženje ako si umisli da joj se netko ruga, što nije bila potpuno nemoguća stvar u općenitim odnosima na radnom mjestu. Njen stav nije poticao ni na povjeravanje ni na prijateljstvo i ubrzo je postala čudno stvorenje koje se vuče uokolo po hodnicima Miliona kao mačka bez vlasnika. Smatrali su je potpuno beznadnom.

Nakon mjesec dana neprekidnih problema Armanski ju je pozvao u svoj ured s namjerom da je otpusti. Nije ni obrvu podigla dok je pasivno i bez protestiranja slušala njegov izvještaj o svojim grijesima. Tek kada je rekao što je imao reći o tome kako ona nema pravi stav i upravo joj krenuo objašnjavati da bi možda bila dobra ideja da potraži neku drugu kompaniju koja bi mogla bolje iskoristiti njenu kompetenciju, prekinula ga je usred rečenice. Prvi je put progovorila a da se nije radilo samo o jednoj riječi.

"Čuj, ako hoćeš čuvara, onda možeš otići do burze i uzeti si nekoga. Ja mogu saznati što god hoćeš o kome god hoćeš, a ako ti nemaš veće koristi od mene nego da razvrstavam poštu, onda si idiot."

Armanski se još uvijek sjeća kako je ostao potpuno bez riječi od šoka i bijesa, ali ona se nije dala zbuniti, nego je nastavila.

"Imaš tu jednog starog kojemu je trebalo tri tjedna da napiše potpuno beskoristan izvještaj o onom yuppieju kojega ona internetska kompanija misli zaposliti kao direktora Upravnog odbora. Kopirala sam to sranje od izvještaja za njega jučer navečer i vidim da jc tu na stolu ispred tebe."

Armanskijev je pogled pao na izvještaj i napravio je nešto za njega neprirodno, podigao je glas.

"Ne smiješ čitati povjerljive izvještaje."

"Vjerojatno ne smijem, ali osiguranje u tvojoj kompaniji ima očitih nedostataka. Po tvojim direktivama, on bi takve stvari trebao sam kopirati, ali samo mi je dobacio izvještaj prije nego što je jučer otišao u pivnicu. A osim toga sam prije nekoliko tjedana našla njegov prošli izvještaj u kantini."

"Što?" povikao je Armanskij šokiran. "Smiri se. Stavila sam ga u njegov sef." "Dao ti je šifru svog privatnog sefa za dokumente?" zadahtao je Armanskij.

"Ne baš. Ali zapisao ju je na papirić koji je stavio ispod podmetača za pisaći stol zajedno s lozinkom svog kompjutora. Ali ono što želim reći jest da je taj tvoj jadničak od privatnog detektiva napravio potpuno bezvrijednu istragu osobe. Promaklo mu je da dečko ima ozbiljne dugove od kockanja i šmrče kokain ko usisavač i, osim toga, da mu je cura tražila zaštitu od udruge za pomoć ženama nakon što ju je izmlatio."

Utihnula je. Armanskij je par minuta sjedio u tišini i listao po izvještaju koji je dobio. Bio je kompetentno sročeno, napisan shvatljivim jezikom i pun upućivanja na izvore i izjava prijatelja i poznanika o istraživanom objektu. Na kraju je podigao pogled i izustio jednu jedinu riječ: "Dokaži."

"Koliko imam vremena?"

"Tri dana. Ako ne budeš mogla dokazati svoje tvrdnje do petka poslije podne, otpuštena si."

Tri dana kasnije bez riječi mu je predala izvještaj s jednako iscrpnim upućivanjima na izvore, koji je pretvorio tog naoko ugodnoga mladog yuppieja u pokvarenog seronju kojem se ne može vjerovati. Armanskij je preko vikenda nekoliko puta pročitao njen izvještaj i proveo veći dio ponedjeljka bez mnogo entuzijazma provjeravajući neke od njenih tvrdnji. Čak i prije nego što je započeo kontrolu, znao je da će se te informacije pokazati točnima.

Armanskij je bio zbunjen i iznerviran sam sobom zbog toga što ju je tako očito loše procijenio. Mislio je da je luda, možda čak i zaostala. Nije očekivao da bi djevojka koja je bježala s nastave u osnovnoj školi u tolikoj mjeri da nije dobila potvrdu o završenom školovanju mogla napisati izvještaj koji ne samo da je bio jezično korektan nego je osim toga sadržavao zapažanja i informacije za koje nikako nije mogao shvatiti kako je do njih došla.

Bio je uvjeren da nitko drugi u Milton Securityju ne bi mogao dobiti citate iz povjerljivog liječničkog izvještaja dežurne službe za pomoć ženama. Kada ju je pitao otkuda joj te informacije, izbjegavala je izravno odgovoriti. Ne namjerava razotkriti svoje izvore, tvrdila je. Armanskiju je ubrzo postalo jasno da Lisbeth Salander uopće ne namjerava diskutirati o svojim metodama rada, ni s njim, ni sa kim drugim. To ga je zabrinulo, ali ne toliko da bi se mogao othrvati izazovu da je testira.

Razmišljao je o tome nekoliko dana.

Sjetio se riječi Holgera Palmgrena kada ju je poslao njemu. Svi ljudi moraju dobiti priliku. Razmišljao je o svom muslimanskom odgoju koji ga je učio da je njegova zadaća pred Bogom da pomogne odbačenima. Nije vjerovao u Boga i nije posjetio džamiju još otkada je bio tinejdžer, ali shvatio je da je Lisbeth Salander osoba koja treba čvrstu pomoć i podršku. Nije učinio mnogo takvih djela u posljednjih nekoliko desetljeća.

Umjesto da je otpusti, pozvao je Lisbeth Salander na razgovor u četiri oka, tijekom kojega je pokušao shvatiti kako ta problematična djevojka ustvari funkcionira. Njegovo uvjerenje da Lisbeth Salander pati od nekog ozbiljnog poremećaja samo se učvrstilo, ali je isto tako otkrio da se iza njene mrzovoljne pojave krije inteligentna osoba. Doživio ju je kao krhku i uznemirujuću, ali mu se na vlastito iznenađenje počela i sviđati.

Tijekom mjeseci koji su slijedili Armanskij je uzeo Lisbeth Salander pod svoju zaštitu. Kada bi bio potpuno iskren prema samome sebi, priznao bi da ju je uzeo kao mali društveni projekt iz

hobija. Davao joj je jednostavne istraživačke zadatke i pokušavao joj dati savjete kako da ih riješi. Strpljivo bi ga saslušala, a zatim otišla i obavila zadatak kako je to ona zamislila. Zatražio je šefa tehničkog odjela u Miltonu da joj objasni osnove kompjutera; Salander je pristojno sjedila u školskoj klupi cijelo poslijepodne sve dok tehnički nije, malo uznemiren, izvijestio da ona, čini se, bolje poznaje kompjutore nego veći dio zaposlenih u kompaniji.

Armanskiju je ubrzo postalo jasno da se, usprkos razgovoru o razvoju, ponudi za internetsko obrazovanje i razne druge stvari, Lisbeth Salander ne namjerava prilagoditi normalnim radnim procedurama u Miltonu. To ga je dovelo u neugodnu dvojbu.

I dalje je iritirala zaposlenike u kompaniji. Armanskij je bio svjestan toga da nekom drugom zaposleniku ne bi dopustio da samo tako odlazi i dolazi kada želi, i da bi u normalnim slučajevima ubrzo postavio ultimatum sa zahtjevom da se promijeni. Ali isto je tako naslućivao da bi Lisbeth Salander, kada bi joj postavio ultimatum ili joj zaprijetio otkazom, samo slegnula ramenima. Dakle, mogao je birati hoće li je se riješiti ili prihvatiti da ne funkcionira kao normalni ljudi.

Još veći problem za Armanskija bio je taj što nije razumio vlastite osjećaje prema toj mladoj ženi. Bila je poput neugodnog svrbeža, odbojna, ali istovremeno privlačna. Nije tu bila riječ o seksualnoj privlačnosti, barem se Armanskiju nije tako činilo. Žene koje je obično pogledavao bile su plavokose i imale obline i pune usnice koje su mu raspirivale maštu, a osim toga, već je dvadeset godina bio oženjen Finkinjom po imenu Ritva, koja je čak i u srednjoj dobi itekako ispunjavala sve te uvjete. Nikada je nije prevario, no dobro, možda je došlo do nekoliko prilika koje bi njegova žena mogla krivo protumačiti da je

znala za njih, ali brak je bio sretan i imao je dvije kćeri Salanderinih godina. Kako god bilo, nisu ga zanimale djevojke bez grudi koje izdaleka možeš zamijeniti za mršavog dečka. To nije bio njegov stil.

Ali svejedno se znao uhvatiti kako neprikladno sanjari o Lisbeth Salander i priznao je da mu nije sasvim svejedno kad je u njenoj blizini. No Armanskij je smatrao da se privlačnost sastojala u tome što mu je ona bila potpuno nepoznato biće. Isto je tako mogao biti zaljubljen u sliku grčke nimfe iz priča. Salander je predstavljala nestvaran život koji ga je fascinirao, ali u koji nije imao pristupa, i u koji mu je ona ionako zabranila pristup.

Jednom je prilikom Armanskij sjedio na terasi kafića na trgu u Gamla Stan, kada je tamo ušetala Lisbeth Salander i sjela za stol na suprotnoj strani. Bila je u društvu tri djevojke i jednog dečka, svi su bili slično odjeveni. Armanskij ju je radoznalo promatrao. Činila se jednako rezervirana kao na poslu, ali jednom se čak skoro i nasmiješila nečemu što je djevojka s ljubičastom kosom pričala.

Armanskij se pitao kako bi Salander reagirala da on jednog dana dođe na posao sa zelenom kosom, potrzanom trapericama i išaranom kožnatom jaknom s nitnama. Bi li ga prihvatila kao jednakovrijednoga? Možda. Činilo se da prihvaća sve oko sebe sa stavom "to me se ne tiče". Ali najvjerojatnije bi mu se samo podrugljivo nasmiješila.

Sjedila je okrenuta mu leđima i nijednom se nije okrenula, naizgled je bila potpuno nesvjesna da je on tamo. Osjećao se neobično uznemiren njezinom nazočnošću, i kada je nakon nekog vremena ustao kako bi se nezapaženo odšuljao odande, odjednom je

okrenula glavu i pogledala ravno u njega, kao da je cijelo vrijeme bila svjesna da je tamo sjedio i imala ga na radaru. Njen je pogled došao tako iznenada da se činio kao napad, pa se pravio da je nije vidio i napustio kafić brzim koracima. Nije ga pozdravila, ali ga je slijedila pogledom i tek kada je zamaknuo za ugao, njen mu je pogled prestao peći leđa.

Smijala se rijetko ili nikada. Armanskiju se ipak činilo da je s vremenom primijetio da se njen stav malo smekšao. Imala je, blago rečeno, suh smisao za humor, koji je ponekad bio povod za nakrivljen, ironičan smiješak.

Ponekad je Armanskija znao toliko isprovocirati taj nedostatak osjećaja da ju je želio zgrabiti i protresti i ugurati se pod njen oklop kako bi pridobio njeno prijateljstvo ili barem poštovanje.

Samo jednom prilikom, kada je radila za njega devet mjeseci, pokušao je raspraviti te osjećaje s njom. Bilo je to za vrijeme božićne zabave u Milton Securityju jedne večeri u prosincu i on je, što je za njega bilo neobično, bio pijan. Ništa se neugodno nije dogodilo, samo joj je pokušao ispričati da mu je ustvari draga. Najviše od svega želio joj je objasniti da se osjeća zaštitnički prema njoj i da mu se može s povjerenjem obratiti ako treba pomoć u bilo čemu. Čak ju je i pokušao zagrliti. Naravno, samo prijateljski.

Oslobodila se njegova nesprenog zagrljaja i napustila zabavu. Nakon toga se nije pojavila na poslu i nije se javljala na mobitel. Draganu Armanskiju je njezino izbjivanje bilo pravo mučenje, gotovo kao osobna kazna. Nije imao nikoga s kime bi mogao porazgovarati o svojim osjećajima, i prvi je put s užasavajućom jasnoćom shvatio kakvu razarajuću moć Lisbeth Salander ima nad njime.

Tri tjedna kasnije, kada je Armanskij jedne večeri u siječnju do-kasna radio kako bi provjerio podatke u godišnjim poslovnim knjigama, Salander se vratila. Ušla je u njegov ured neprimjetno poput duha i odjednom je postao svjestan da stoji u tami pokraj vrata i promatra ga. Nije imao pojma koliko je dugo tamo stajala.

"Jesi za kavu?" pitala je. Zatvorila je vrata i pružila mu šalicu kave iz aparata u kantini. Bez riječi je prihvatio šalicu i osjetio olakšanje i strah kada je gurnula vrata nogom da se zatvore pa sjela u stolicu za posjetitelje i pogledala ga ravno u oči. Zatim je postavila zabranjeno pitanje na takav način da se odgovor nije mogao zaobići šalom ili izbjeći.

"Dragane, je li se ti pališ na mene?"

Armanskij je sjedio kao paraliziran dok je očajnički pokušavao smisliti što da odgovori. Prvi mu je poriv bio da uvrijeđen sve porekne. A onda je vidio njen pogled i shvatio da mu je prvi put u životu postavila osobno pitanje. Mislila je ozbiljno, i ako bi se sada pokušao našaliti, ona bi to shvatila kao osobno ponižavanje.

Željela je razgovarati s njim i pitao se koliko je dugo skupljala hrabrost da mu postavi to pitanje. Polako je spustio kemijsku olovku i naslonio se u stolici. Konačno se opustio. "Zašto to misliš?" pitao je.

"Zbog načina na koji me gledaš i načina na koji me ne gledaš. I sve one prilike kada si htio ispružiti ruku i dodirnuti me, ali si se suzdržao."

Odjednom joj se nasmiješio.

"Imam osjećaj da bi mi odgrizla ruku da sam stavio i prst na tebe."

Ona se nije nasmiješila. Čekala je.

"Lisbeth, ja sam tvoj šef, i čak i ako me privlačiš, ne bih nikada ništa poduzeo u vezi s time." I dalje je čekala.

"Medu nama - da, bilo je prilika kada sam osjećao da si mi privlačna. Ne mogu to objasniti, ali tako je. Iz nekog razloga koji ni sam ne razumijem, jako si mi draga. Ali ne palim se na tebe."

"Dobro. Jer od toga neće nikada ništa biti."

Armanskij se odjednom nasmijao. Salander mu je prvi put rekla nešto osobno, čak i ako je to bila najnegativnija stvar koju muškarac može čuti. Pokušao je pronaći prigodne riječi.

"Lisbeth, jasno mi je da nisi zainteresirana za starca od pedeset i nešto godina."

"Nisam zainteresirana za starca od pedeset i nešto godina koji je moj šef. Podigla je ruku. "Čekaj, pusti me da kažem. Ti si ponekad glup i iritantno birokratičan, ali si isto tako i zgodan muškarac i... i ja sam ponekad osjetila... Ali ti si moj šef i upoznala sam tvoju ženu i želim zadržati ovaj posao i najgluplje što bih mogla učiniti je da se spetljam s tobom."

Armanskij je sjedio bez riječi i jedva da se usuđivao disati.

"Potpuno sam svjesna što si učinio za mene i nisam nezahvalna. Cijenim što si se stvarno pokazao većim čovjekom od svojih predrasuda i dao mi šansu da radim ovdje. Ali ne želim te imati za ljubavnika i nisi moj otac."

Utihnula je. Nakon nekog vremena Armanskij je bespomoćno uzdahnuo. "A što ustvari hoćeš da ti budem?"

"Želim nastaviti raditi za tebe. Ako si ti za."

Kimnuo je i nakon toga joj odgovorio što je iskrenije mogao. "Vrlo bih rado da radiš za mene. Ali isto tako želim da osjećaš neku vrstu prijateljstva i povjerenja prema meni."

Kimnula je.

"Ti nisi osoba koja potiče prijateljstvo", izgovorio je odjednom. Malo se namrštila, ali on je neumoljivo nastavio. "Shvatio sam da ne želiš da ti se itko miješa u život i ja ću pokušati ne činiti to. Ali, je li u redu da si mi i dalje draga?"

Salander je dugo razmišljala. Zatim je odgovorila time što je ustala, zaobišla stol i zagrlila ga. Ostao je potpuno zatečen. Tek kada ga je pustila, uhvatio ju je za ruku.

"Možemo li biti prijatelji?" pitao je.

Kimnula je glavom jedanput.

Bio je to jedini put da je pokazala neku nježnost prema njemu i jedini put da ga je uopće dodirnula. Bio je to trenutak kojega se Armanskij sjećao s toplinom.

Još uvijek, nakon četiri godine, Armanskiju nije gotovo ništa razotkrila o svom privatnom životu ili podrijetlu. Jednom je prilikom na nju primijenio svoje znanje o istrazi osoba. Isto tako, vodio je i dugi razgovor s odvjetnikom Holgerom Palmgrenom, koji nije izgledao nimalo iznenađen što ga vidi, i ono što je na kraju saznao nije nimalo povećalo njegovo povjerenje prema njoj. Nikada nije nijednom riječju raspravljao o tome s njom ili joj rekao da je njuškao po njezinu privatnom životu. Umjesto toga, sakrio je svoju zabrinutost i povećao oprez.

Do kraja te neobične večeri Salander i Armanskij postigli su dogovor. U budućnosti će ona raditi istrage za njega kao honorarac. Dobit će malu garantiranu mjesečnu plaću, neovisno o tome dobije li zadatak ili ne. Pravu će mu plaću moći naplatiti po izvršenom zadatku. Može raditi kako god želi, zauzvrat se mora obvezati da nikada neće učiniti nešto što bi moglo biti neugodno za njega ili što bi umiješalo Milton Security u neki skandal.

Za Armanskija je to bilo praktično rješenje koje je išlo na ruku i njemu i kompaniji i samoj Salander. Smanjio je taj problematični odjel za istrage na samo jednoga stalno zaposlenog, starijeg zaposlenika koji je pošteno obavljao rutinske poslove i kontrolirao kreditnu moć pojedinaca. Sve zapetljane, sumnjive zadatke prepustio je Salander i maloj skupini drugih honoraraca koji su, ako nešto stvarno pode loše, u praksi imali vlastite tvrtke prema kojima Milton Security nije imao nikakvu odgovornost. S obzirom na to da ju je često trebao, dobivala je pristojnu plaću. Mogla je biti i znatno viša, ali radila je samo kada je to htjela i njeno je stajalište bilo da je Armanskij može otpustiti ako mu se to ne sviđa.

Armanskij ju je prihvatio onakvu kakva jest, ali nije smjela upoznati klijente. Iznimke od tog pravila bile su rijetke i današnji je zadatak, na žalost, bio takav.

Lisbeth Salander je danas bila odjevena u crnu majicu kratkih rukava sa slikom ET-ja vampirskih zubi i natpisom I ja sam izvanzemaljac. Imala je crnu suknju koja je bila rasporena na rubu, izlizanu crnu kratku kožnatu jaknu, remen s nitnama, velike cipele Doc Martens i prugaste zeleno-crvene najlonke. Našminkala se u takvoj lepezi boja da bi čovjek pomislio da je možda daltonist. Izgledala je, drugim riječima, neuobičajeno pristojno.

Armanskij je uzdahnuo i pogledao treću osobu u uredu - konzervativno odjevenoga gosta s debelim naočalama. Odvjetnik Dirch Frode imao je šezdeset i osam godina i inzistirao da osobno upozna i postavi pitanja istraživaču koji je sastavio izvještaj. Armanskij se na razne načine pokušavao izvući sa sastanka rekavši da je Salander prehladna, na putu ili zatrpana drugim poslom. Frode je brzo odgovorio da nije važno - da se ne radi o nekom hitnom poslu i da može pričekati nekoliko dana. Armanskij je opsovao u sebi, ali na kraju nije bilo nikakvog izlaza, morao ih je spojiti, i sada je odvjetnik Frode sjedio tu i buljio u Lisbeth Salander očito fasciniran. Salander mu je uzvratila pogled s izrazom lica koji nije pokazivao nikakve tople osjećaje.

Armanskij je još jednom uzdahnuo i spustio pogled na fascikl koji je ležao na njegovu pisaćem stolu, pod naslovom CARL MIKAEL BLOMKVIST. Nakon imena na koricama je bio napisan matični broj građana urednim tiskanim slovima. Rekao je ime naglas. Odvjetnika Frodea je to probudilo iz začaranosti i okrenuo se prema Armanskiju.

"Dakle, što mi možete reći o Mikaelu Blomkvistu?" upitao je.

"Ovo je gospođica Salander koja je napisala izvještaj." Armanskij je na sekundu zastao, a zatim nastavio s osmijehom koji je trebao izgledati kao povjerljiv, ali je umjesto toga izgledao samo kao bespomoćno ispričavanje: "Ne dajte da vas zavede njena mladost. Ona je naš najbolji istraživač."

"Uvjeren sam u to", odgovorio je Frode suhim glasom koji je davao naslutiti da misli upravo suprotno. "Ispričajte mi do kakvih je podataka došla."

Bilo je očito da odvjetnik Frode nema pojma kako da se postavi prema Lisbeth Salander, pa se usmjerio prema poznatijem terenu i uputio pitanje Armanskiju kao da nje nema u sobi. Salander je iskoristila tu priliku da napravi veliki balon od žvakaće gume. Prije nego što je Armanskij stigao odgovoriti, okrenula se prema svom šefu kao da Frode ne postoji.

"Možeš li pitati klijenta želi li dugu ili kratku verziju?"

Odvjetnik Frode je odmah shvatio da je ugazio u pseći drek. Nastupila je kratka, neugodna tišina, a onda se okrenuo prema Lisbeth Salander i pokušao popraviti pogrešku time što joj se obratio prijateljskim, obiteljskim glasom.

"Bio bih zahvalan kada biste mi mogli dati usmeni izvještaj o tome što ste saznali."

Salander je izgledala kao zlokobna nubijska grabežljivica koja razmišlja o tome da pojede Dircha Frodea za ručak. Pogled joj je bio toliko iznenađujuće pun mržnje da su Frodeu leđima prošli žmarci. Ali jednako joj se brzo izraz lica smekšao. Frodeu je palo na pamet

da je možda umislio onaj prijašnji izraz lica. Kada je počela govoriti, zvučala je kao državnik.

"Dopustite da na početku kažem da se ovdje nije radilo o nekom osobito kompliciranom zadatku, osim činjenice da je opis cilja zadatka bio prilično nejasan. Htjeli ste znati 'sve što se da iskopati' o njemu, ali niste mi rekli što konkretno želite saznati. Zato je ovaj izvještaj nešto kao općenita karta njegova života. Izvještaj ima 193 stranice, od kojih oko 120 stranica obuhvaćaju kopije njegovih članaka ili novinskih izvještaja o njemu. Blomkvist je javna osoba s malo tajni i nema mnogo toga za sakriti."

"Ali i on ima tajni?" pitao je Frode.

"Svi ljudi imaju tajne", odgovorila je neutralno. "Samo ih treba otkriti." "Da čujemo."

"Mikael Blomkvist rođen je 18. siječnja 1960., dakle ima četrdeset i tri godine. Rođen je u Borlangeu, ali nikada tamo nije živio. Njegovi roditelji, Kurt i Anita Blomkvist, bili su trideset i pet godina stari kada su dobili dijete i sada su oboje pokojni. Otac mu je bio instalater strojeva i mnogo su se selili. Koliko sam saznala, majka mu nikada nije bila ništa drugo nego kućanica. Obitelj se preselila u Stockholm kada je Mikael krenuo u školu. Ima tri godine mlađu sestru koja se zove Annika i koja je odvjetnica. Ima čak i nekoliko ujaka i rođaka. Misliš li nas ponuditi kavom?"

Ovo zadnje bilo je upućeno Armanskiju, koji je brzo otvorio termosicu s kavom koju je naručio prije sastanka. Dao je znak Salander da nastavi.

"Dakle, 1966. obitelj se preselila u Stockholm. Stanovali su na Lilla Essingenu. Blomkvist je prvo išao u školu u Brommi, a nakon toga u gimnaziju na Kungsholmenu. Imao je odlične ocjene na kraju - prosjek 4,9; kopije su vam u mapi. Za vrijeme gimnazije bavio se glazbom i svirao bas gitaru u rock-bandu koji se zvao Bootstrap i koji je čak i izdao jednu singlicu koja se vrtjela na radiju u ljeto 1979. godine. Nakon gimnazije radio je kao radnik na peronu u podzemnoj željeznici, uštedio novac i otputovao u inozemstvo. Bio je vani godinu dana i čini se da je uglavnom putovao po Aziji - Indiji, Tajlandu, svratio je i do Australije. Počeo je studirati novinarstvo u Stockholmu kada mu je bila dvadeset i jedna, ali je prekinuo studij nakon prve godine kako bi odradio vojsku na terenu u Kiruni. Tu je bio u nekakvom mačo društvu i završio je vojsku s 10-9-9, što je dobra ocjena. Nakon vojske je završio studij novinarstva i od tada do danas radi. Koliko detaljno želite da vam sve ispričam?"

"Ispričajte ono što vam se čini važnim."

"OK. On je malo kao onaj pametni praščić iz priče o tri praščića. Sve do danas bio je uspješan novinar. Osamdesetih godina radio je mnogo na zamjeni, prvo u malim lokalnim novinama, a nakon toga u Stockholmu. Dala sam vam popis. Probio se pričom o Medvjedoj ligi - onoj skupini pljačkaša koje je identificirao."

"Kalle Blomkvist."

"Mrzi taj nadimak, što je razumljivo. Da mene netko nazove Pipi Dugom Čarapom na naslovnici novina, dobro bih ga opalila."

Bacila je mračan pogled na Armanskija, koji je progutao slinu. On je više puta pomislio na Lisbeth Salander kao Pipi Dugu Čarapu i zahvalio je svojoj dobroj procjeni što se nikada nije pokušao našaliti s time. Zavrtio je kažiprstom kako bi nastavila.

"Jedan izvor tvrdi da je do tada htio izvještavati o kriminalu -

1 radio je na zamjeni na toj poziciji u jednim večernjim novinama, ali ono po čemu je postao poznat jest njegov posao političkog reportera i novinara rubrike gospodarstvo. Uglavnom je radio honorarno i samo je jednom bio zaposlen na puno radno vrijeme u nekim večernjim novinama krajem osamdesetih godina. Dao je otkaz 1990. kada je osnovao mjesečnik Millennium. Časopis je počeo kao potpuni autsajder jer nije imao jakog nakladnika iza sebe. Ali naklada je rasla i danas iznosi oko 21.000 primjeraka. Redakcija se nalazi u Ulici Gotgatan, samo nekoliko ulica odavde."

"Ljevičarske novine."

"Ovisi o tome kako definirate izraz 'ljevičarske'. Millennium se uglavnom smatra kritičnim prema društvu, ali pretpostavljam da anarhisti smatraju da je to kukavičko malograđansko sranje od novina, nešto kao Arena ili Ordfront, dok Studentska udruga konzervativaca vjerojatno misli da su u redakciji sve sami boljševici. Ne postoji ništa što sugerira da je Blomkvist ikada bio politički aktivan, čak ni za vrijeme ljevičarskog vala, dok je išao u gimnaziju. Dok je studirao novinarstvo, živio je s djevojkom koja je tada bila aktivna u sindikalistima i koja je danas u parlamentu kao

predstavnicu stranke ljevice. Čini se da je tu oznaku ljevičara dobio zato što se kao novinar gospodarstva specijalizirao za reportaže u kojima je razotkrivao korupciju i

sumnjive poslove u poslovnom svijetu. Napisao je nekoliko destruktivnih portreta direktora i političara, koji su sigurno bili itekako zasluženi, i prisilio neke od njih da daju otkaz ili da se suoče s pravnim posljedicama. Najpoznatija je afera Arboga, koja je rezultirala time da je jedan konzervativni političar bio prisiljen dati otkaz, a jedan bivši općinski računovođa dobio godinu dana zatvora zbog pronevjere. Ukazivanje na kazneno djelo teško da se može smatrati izrazom ljevičarstva."

"Razumijem. Što još?"

"Napisao je dvije knjige. Jednu o aferi Arboga i drugu o grani novinarstva koja se bavi gospodarstvom pod naslovom Templari, koja je izašla prije tri godine. Nisam je pročitala, ali sudeći po recenzijama, čini se da je bila kontroverzna. Izazvala je prilično veliku debatu u medijima."

"Novac?" pitao je Frode.

"Nije bogat, ali i ne gladije. Prijava poreza priložena je u izvještaju. Ima oko 250.000 kruna u banci, što je raspoređeno dijelom u štednji za mirovinu, dijelom u fondovima. Ima račun na kojem je oko 100.000 kruna, koji koristi kao blagajnu za tekuće izdatke, putovanja i takve stvari. Vlasnik je stana koji je otplatio, šezdeset pet kvadrata u Ulici Bellmansgatan, i nema nikakvih kredita ili dugova."

Salander je podigla prst u zrak.

"A ima još nešto - kuću u Sandhamnu. Riječ je o brvnari od trideset kvadrata koju je uredio kao vikendicu i koja se nalazi uz vodu, usred najprivlačnijeg dijela naselja. To je

očito kupio stric četrdesetih godina, dok su takve stvari još bile moguće za obične smrtnike i po nasljedstvu je na kraju pripala Blomkvistu. Podijelili su to tako da je njegova sestra dobila roditeljski stan na Lilla Essingenu, a Mikael Blomkvist je dobio brvnaru. Ne znam koliko ona danas vrijedi, sigurno nekoliko milijuna, ali čini se da je ne namjerava prodati jer često odlazi u Sandhamn."

"Prihodi?"

"Dakle, on je suvlasnik Millenniuma, ali si daje plaću od samo 12.000 kruna mjesečno. Ostatak dobiva od honorarnih poslova, tako da završna svota varira. Najveću je svotu imao prije tri godine, kada ga je angažirao niz medija, pa je zaradio gotovo 450.000 kruna. Prošle je godine samo na honorarnim poslovima zaradio 120.000."

"On mora platiti 150.000 kruna odštete, pa još troškove odvjetnika i razne druge stvari", konstatirao je Frode. "Pretpostavimo da će završna svota biti prilično visoka, a osim toga, izgubit će prihode dok bude služio zatvorsku kaznu."

"To znači da će mu to prilično očistiti račun", primijetila je Salander.

"Je li pošten?" pitao je Dirch Frode.

"Njegov je kapital, da tako kažem, u povjerenju. Ima imidž nekoga tko ima ulogu pouzdanog stražara nad moralom u poslovnom svijetu i vrlo ga često pozivaju na televiziju da komentira razne stvari."

"Vjerojatno od tog kapitala neće ostati mnogo nakon današnje presude", rekao je Dirch Frode zamišljeno.

"Neću tvrditi da znam točno kakvi se zahtjevi postavljaju novinaru, ali nakon ovakvog udarca mislim da će potrajati prije nego što Najbolji detektiv Blomkvist dobije Veliku novinarsku nagradu. Pošteno se osramotio", konstatirala je Salander ozbiljno. "Ako smijem iznijeti osobno razmišljanje..."

Armanskij je razrogačio oči. Tijekom svih godina koje je Lisbeth Salander radila za njega, nikada ranije nije izrekla nijednu osobnu misao tijekom istrage. Njoj su bile važne samo suhe činjenice.

"Nije bio dio mog zadatka da pogledam o čemu je riječ u aferi Wennerstrom, ali pratila sam suđenje i moram priznati da sam ustvari bila malo zbunjena. Cijela se priča čini nekako krivom i nekako totalno... ne slični na Mikaela Blomkvista da objavi nešto što je takva potpuna izmišljotina."

Salander se počela po vratu. Frode je izgledao strpljivo. Armanskij nije znao je li krivo procijenio ili Salander stvarno nije bila sigurna kako da nastavi. Salander koju je on poznavao nikada nije bila nesigurna ili oklijevala. Na kraju se činilo da se odlučila.

"Ovo, da tako kažem, ne ide u zapisnik... nisam se pošteno upoznala s aferom Wennerstrom, ali ja mislim da je Kalle Blomkvist... pardon, Mikael Blomkvist, bio žrtva prijevare. Mislim da u toj priči ima nečega posve drukčijeg od onoga što sud tvrdi."

Sada je na Dircha Frodea došao red da se uspravi u stolici. Odvjetnik je pogledom pretraživao Salander i Armanskij je primijetio da je prvi put od početka njezina izvještavanja klijent pokazao više od pristojnog interesa. Odlučio je upamtiti da afera Wennerstrom Frodea očito zanima. Ispravak, pomislio je Armanskij odmah, Frodea ne

zanima afera Wennerstrom, nego je reagirao onda kada je Salander aludirala da je Blomkvist prevaren.

"Kako to mislite?" pitao je Frode s očitim zanimanjem u glasu.

"To je samo moja pretpostavka, ali prilično sam sigurna da ga je netko prevario." "A zašto to mislite?"

"Sve u Blomkvistovoj prošlosti ukazuje na to da je vrlo oprezan reporter. Sve kontroverzno što je dosada razotkrio bilo je dobro dokumentirano. Bila sam prisutna jedan dan na suđenju i slušala. Nije iznosio nikakve protuargumente i izgledalo je kao da se potpuno predao bez borbe. To uopće ne slični na njega. Ako ćemo vjerovati sudu, onda je on izmislio cijelu priču o Wennerstromu

bez mrvice dokaza i objavio je kao neki novinarski bombaš samoubojica. To jednostavno nije Blomkvistov stil." "Sto vi mislite da se dogodilo?"

"Mogu samo nagađati. Blomkvist je vjerovao u svoju priču, ali nešto se dogodilo u međuvremenu i informacije su se pokazale krivima. To znači da je izvor informacija bio netko u koga je imao potpuno povjerenje ili da mu je netko namjerno podmetao lažne informacije, što zvuči previše zapetljano da bi bilo istinito. Druga je opcija da mu je netko tako ozbiljno zaprijetio da je odustao i odlučio radije ispasti nekompetentni idiot nego se boriti. Ali, kao što sam rekla, to su samo moje spekulacije."

Kada je Salander krenula nastaviti izvještavanje, Dirch Frode je podigao ruku. Neko je vrijeme sjedio u tišini i zamišljeno bubnjao prstima po naslonu za ruke, a onda se oklijevajući ponovno okrenuo prema njoj.

"Kada bismo vas unajmili da iskopate istinu u aferi Wennerstrom... kolike mislite da su šanse da nešto nađete?"

"Na to ne mogu odgovoriti. Možda se tu nema što naći."

"Ali, biste li bili voljni pokušati?"

Slegnula je ramenima. "O tome ne mogu sama odlučiti. Ja radim za Dragana Armanskija i on odlučuje koje će mi poslove dati. A to ovisi i o tome kakva vas vrsta informacija zanima."

"Da to ovako kažem... Pretpostavljam da je ovaj razgovor u povjerenju?" Armanskij je kimnuo. "Ne znam ništa o toj aferi, ali znam bez ikakve sumnje da se Wennerstrom u drugim prilikama ponašao vrlo nepošteno. Afera Wennerstrom je u najvećoj mogućoj mjeri utjecala na život Mikaela Blomkvista i zanima me ima li čega u tim vašim spekulacijama."

Razgovor je krenuo u neočekivanom smjeru i Armanskij se odmah uzbudio. Dirch Frode je tražio da Milton Security preuzme zadatak da prekopa po već okončanom kaznenom djelu, gdje je moguće da je došlo do neke vrste nezakonite prijetnje Mikaelu Blomkvistu i gdje je Milton potencijalno riskirao sukob s Wennerstromovim imperijem odvjetnika. Armanskiju se nimalo nije

svidjela ideja da u takvo okruženje pusti Lisbeth Salander kao krstaricu koju nije moguće kontrolirati.

Nije to imalo veze samo s brigom za kompaniju. Salander je naglasila da ne želi da se Armanskij ponaša prema njoj kao neki zabrinuti očuh, i nakon njihova dogovora jako je pazio da se tako ne ponaša, ali u sebi se nikada neće prestati brinuti o njoj. Ponekad se znao uhvatiti kako uspoređuje Salander sa svojim kćerima. Smatrao se dobrim ocem koji se bez razloga ne upleće u privatni život svojih kćeri, ali znao je da nikada ne bi mogao prihvatiti da se njegove kćeri ponašaju kao Lisbeth Salander ili da vode njen život.

U dubini svoga hrvatskog, ili možda bosanskog ili armenskog srca nikada se nije uspio osloboditi uvjerenja da je njen život na putu prema katastrofi. U njegovim je očima ona bila savršena žrtva za nekoga tko joj želi nauditi i užasavao se onoga jutra kada će ga probuditi vijest da ju je netko ozlijedio.

"Takva istraga zna biti skupa", rekao je Armanskij oprezno i zastrašujuće kako bi ispitao koliko je ozbiljno Frodeovo pitanje.

"Pa, moramo staviti neku gornju svotu", odgovorio mu je Frode trezveno. "Ne tražim nemoguće, ali očito je da je vaša suradnica, baš kao što ste me uvjeravali, sposobna."

"Salander?" pitao je Armanskij podigavši obrvu.

"Trenutačno ne radim ni na čemu drugome."

"OK. Ali želim da se složimo o oblicima rada. Da čujem prvo ostatak vašeg izvještaja."

"Nema više ništa osobito, osim detalja iz privatnog života. Godine 1986. oženio je ženu po imenu Monica Abrahamsson i iste su godine dobili kćer po imenu Pernilla. Njoj je sada šesnaest godina. Brak nije dugo potrajao; razveli su se 1991. godine. Abrahamssonova se ponovno udala, ali je očito da su i dalje prijatelji. Kći živi s mamom i ne viđa često Blomkvista."

Frode je zatražio još kave iz termosice i ponovno se okrenuo prema Salander.

"Na početku ste rekli da svi ljudi imaju tajne. Jeste li našli neke kod njega?"

"Mislila sam na to da svi ljudi imaju stvari koje smatraju privatnima i koje nisu svuda razglasili. Blomkvist je očito popularan kod žena. Imao je nekoliko veza i mnogobrojne kratke afere. Ukratko rečeno, ima bogat seksualni život. Ali jedna se osoba već dugo godina konstantno pojavljuje u njegovu životu i to je prilično neuobičajena veza."

"Na koji način?"

"U seksualnoj je vezi s Erikom Berger, glavnom urednicom Millenniuma; curom iz visoke klase, mama Šveđanka, tata Belgijac koji živi u Švedskoj. Berger i Blomkvist se poznaju još sa studija novinarstva i odonda su u vezi."

"Možda to nije tako neuobičajeno", ustvrdio je Frode.

"Ne, naravno. Ali Erika Berger je udana za umjetnika Grege-ra Beckmana, manje poznatu slavnu osobu, napravio je gomilu ružnih stvari u otvorenim prostorima."

"Drugim riječima, ona ga vara."

"Ne. Beckman zna za njihovu vezu. Riječ je o menage a trois što očito sve strane prihvaćaju. Ona ponekad prespava kod Blomkvista, a ponekad kod svog muža. Kako to točno funkcionira, ne znam, ali to je vjerojatno bio dodatni razlog zašto se Blomkvistov brak s Abrahamssonovom raspao."

III.

Petak, 20. prosinca - subota, 21. Prosinca

Erika Berger podigla je obrve kada je očito promrzao Mikael Blomkvist kasno poslije podne ušao u redakciju. Redakcija Millenniuma nalazila se na zavoju Gotgatan, a ured kat iznad ureda Greenpeacea. Najamnina je zapravo bila previsoka za novine, ali Erika, Mikael i Christer svejedno su se složili da će zadržati taj ured.

Bacila je pogled na sat. Bilo je pet i deset, a mrak se već odavno spustio na Stockholm. Očekivala ga je oko ručka.

"Oprosti", rekao joj je prije nego što je stigla išta reći. "Sjedio sam s presudom i nisam imao nikakve želje za razgovorom. Dugo sam šetao i razmišljao."

"Čula sam presudu na radiju. Žena s TV4 me nazvala i zatražila komentar."

"Što si rekla?"

"Otprilike ono što smo dogovorili, da ćemo pošteno pročitati presudu prije nego što nešto izjavimo. Dakle, nisam ništa rekla. Ali još uvijek mislim isto. Mislim da je to loša strategija. Ispadamo slabi i gubimo podršku u medijima. Vjerojatno možemo očekivati da će večeras biti nešto o tome na TV-u."

Blomkvist je kimnuo i izgledao ozbiljno.

"Kako si?"

Mikael Blomkvist slegnuo je ramenima i uvalio se u svoju omiljenu fotelju koja je stajala uz prozor u Erikinu uredu. Njezin je ured bio spartanski uređen, s pisaćim stolom, funkcionalnim policama za knjige i jeftinim uredskim namještajem. Sav je namještaj bio iz Ikee, osim dviju udobnih i ekstravagantnih fotelja te stolića - ustupak mom odgoju, znala se šaliti. Obično je sjedila i čitala skvrčena u jednoj od tih fotelja kada se željela maknuti od pisaćeg stola. Mikael je gledao dolje na Gotgatan, gdje su ljudi u stresu zujali lijevo-desno u mraku. Božične su kupnje bile u jeku.

"Pretpostavljam da će sve proći", rekao je. "Ali sada imam osjećaj kao da su me pošteno opalili."

"Da, moglo bi se tako reći. To vrijedi za sve nas. Janne Dahlman je danas otišao ranije s posla."

"Pretpostavljam da nije bio oduševljen presudom."

"Pa, on nije neka osobito pozitivna osoba."

Mikael je odmahnuo glavom. Janne Dahlman je prije sedam mjeseci zaposlen kao tajnik redakcije Millenniuma. Počeo je raditi upravo kada je započela afera Wennerstrom i završio u redakciji koja je bila u jeku krize. Mikael se pokušavao sjetiti kako su on i Erika rezonirali kada su ga odlučili zaposliti. Bio je sposoban i čak je i radio na zamjeni u TT-u, raznim večernjim novinama i vijestima na radiju. Ali bilo je očito da nije netko tko plovi protiv vjetrova. Tijekom prošle godine Mikael je često u sebi požalio što su zaposlili Dahlmana, koji je imao iritirajuću sposobnost da sve vidi kroz negativnu prizmu.

"Jesi li se čula s Christerom?" pitao je Mikael ne mičući pogled s ulice.

Christer Malm bio je art-direktor i grafički urednik Millenniuma, te zajedno s Erikom i Mikaelom suvlasnik novina, koji se trenutačno nalazio na putovanju u inozemstvu sa svojim dečkom.

"Nazvao je. Pozdravlja te."

"On će morati preuzeti ulogu izdavača."

"Daj prestani, Micke, kao izdavač moraš računati na to da ćeš dobiti pokoji udarac. To je dio posla."

"Da, to je istina. Ali ovoga puta sam ja bio taj koji je napisao tekst koji je objavljen u novinama čiji sam ja izdavač. Tada sve postaje drugačije. Onda je tu riječ o lošoj procjeni."

Erika Berger je osjetila da će sva ona zabrinutost koju je cijeli dan potiskivala upravo izaći na površinu. Prije suđenja, posljednjih je tjedana Mikael Blomkvist hodao okolo u crnom raspoloženju, ali nije joj se činio tako sumoran i rezigniran kao što je bio sada, u trenutku poraza. Zaobišla je pisaći stol, zajašila ga i zagrlila oko vrata.

"Mikael, slušaj me sad. I ti i ja dobro znamo što se dogodilo. Ja sam jednako odgovorna kao i ti. Moramo prebroditi ovu oluju."

"Nema nikakve oluje koju treba prebroditi. Presuda je moja smrt u medijima. Ne mogu nastaviti biti odgovorni izdavač Millenniuma. Riječ je o vjerodostojnosti novina. Treba srezati štetu. Shvaćaš to jednako dobro kao i ja."

"Ako misliš da ću te pustiti da preuzmeš svu krivnju, onda svih ovih godina nisi naučio apsolutno ništa o meni."

"Znam ja točno kako ti funkcioniraš, Ricky. Potpuno si lojalna svojim suradnicima. Da ti biraš, sukobila bi se s Wennerstromovim odvjetnicima, sve dok i ti ne bi izgubila vjerodostojnost. Moramo biti pametniji."

"A ti misliš da je to pametan plan, da odeš iz Millenniuma tako da izgleda kao da sam ti dala otkaz?"

"Razgovarali smo o ovome već stotinu puta. Ako hoćemo da Millennium preživi, on sada ovisi o tebi. Christer je odličan, ali on je dobručina koji zna sve o fotografijama i prijelomu teksta, ali nema pojma o borbama s milijarderima. Njega to ne zanima. Na neko vrijeme moram nestati iz Millenniuma kao izdavač, novinar i upravitelj odbora; ti ćeš preuzeti

moj dio. Wennerstrom je svjestan da ja znam što je učinio i uvjeren sam da će nastojati uništiti Millennium sve dok ja budem ovdje. A to si ne možemo priuštiti."

"Ali zašto ne objavimo istinu o onome što se dogodilo - pa što bude, bude!"

"Zato što ne možemo ništa dokazati i zato što meni sada nitko ne vjeruje. Wennerstrom je dobio ovu rundu. Gotovo je. Pusti to."

"OK, dobio si otkaz. Što ćeš sada raditi?"

"Trebam mi stanka, jednostavno rečeno. Potpuno sam iscrpljen, na izmaku snaga, kako se to već kaže. Malo ću se posvetiti samome sebi. A onda ćemo vidjeti."

Erika je zagrlila Mikaela i povukla mu glavu sebi na grudi. Čvrsto ga je stisnula. Nekoliko su minuta sjedili u tišini.

"Jesi za društvo večeras?" pitala ga je.

Mikael Blomkvist je kimnuo glavom.

"Dobro. Već sam nazvala Gregera i rekla mu da noćas spavam kod tebe."

Jedini izvor svjetlosti u sobi bilo je svjetlo uličnih lampi koje se zrcalilo u prozorskim okvirima. Kada je Erika negdje poslije dva sata zaspala, Mikael je ležao budan i u polumraku proučavao njen profil. Pokrivač joj je ležao preko struka i on je promatrao njene grudi kako se polako podižu i spuštaju. Bio je opušten i onaj mu je očajnički

stisak u ošitu popustio. Tako je Erika utjecala na njega. I znao je da i on tako utječe na nju.

Dvadeset godina, pomislio je. Toliko su dugo on i Erika bili u vezi. Što se njega ticalo, mogli su nastaviti sa seksom još dvadeset godina. Barem toliko. Nikada nisu stvarno pokušavali sakriti svoju vezu, čak i kada je ona dovodila do neizmjereno nezgodnih situacija u njihovim odnosima s drugima. Znao je da se o tome pričalo u njihovu krugu poznanika i da su se ljudi pitali u kakvoj su to oni vezi; i on i Erika davali bi zagonetne odgovore i ignorirali komentare.

Upoznali su se na jednoj zabavi zajedničkih poznanika. Oboje su bili na drugoj godini novinarstva i imali partnere. Za vrijeme večeri počeli su provocirati jedno drugo više nego što je dopušteno. Flert je možda započeo kao zadirkivanje, nije bio siguran, ali prije nego što su se rastali, razmijenili su brojeve telefona. Oboje su znali da će završiti u krevetu, i nakon tjedan dana ostvarili su taj plan iza leđa svojim tadašnjim partnerima.

Mikael je bio siguran da tu nije bila riječ o ljubavi - barem ne o ljubavi one tradicionalne vrste koja vodi do zajedničkog stana, kredita, božićne jelke i djece. Nekoliko puta tijekom osamdesetih godina, kada nisu bili u drugim vezama na koje su trebali paziti, razmišljali su trebaju li početi zajedno živjeti. On je htio. Ali Erika bi se uvijek predomislila u posljednjem trenutku. Rekla je da to ne bi funkcioniralo i da bi riskirali da unište svoju vezu time što bi se zaljubili jedno u drugo.

Slagali su se u tome da se njihova veza temelji na seksu ili možda na seksualnom ludilu, a Mikael se često znao pitati je li moguće osjećati veću bezumnu požudu prema ženi

nego što je on osjećao prema Eriki. Jednostavno su jedno drugomu odgovarali. Njihova je veza izazivala ovisnost poput heroína.

Ponekad su se tako često sastajali da su imali osjećaj da su par, a nekada su znali proći tjedni i mjeseci između njihovih susreta. Ali, poput alkoholičara koji nakon razdoblja apstinencije ode kupiti piće, uvijek bi se vraćali jedno drugome "po još".

To, naravno, nije funkcioniralo. Takva je veza kao stvorena da nanosi bol. I on i Erika bezobzirno su za sobom ostavljali pogažena obećanja i veze. Njegov se brak srušio zato što se nije mogao držati podalje od Erike. Nikada nije svojoj supruzi Monici lagao

O svojoj vezi s Erikom, ali ona je mislila da će to prestati kada su se vjenčali i dobili kćer, a Erika se gotovo istovremeno udala za Gregera Beckmana. I on je isto tako mislio i prvih nekoliko godina braka susretao je Eriku samo poslovno. A zatim su osnovali Millennium i nakon samo nekoliko tjedana sve su se nakane srušile

I jedne kasne večeri divlje su se poseksali na njezinu pisaćem stolu. To je dovelo do mučnog razdoblja kada je Mikael želio živjeti sa svojom obitelji i gledati svoju kćer kako raste, dok je istovremeno bio nemoćan pred Erikinom privlačnošću, kao da nije mogao kontrolirati svoje postupke. Sto je, naravno, mogao da je želio. Baš kao što je to Lisbeth Salander pretpostavila, njegova neprestana nevjera dovela je do toga da je Monica odustala od braka.

Začudo, činilo se da Greger Beckman potpuno prihvaća njihovu vezu. Erika je uvijek otvoreno priznavala svoj odnos s Mikaelom i čim su ponovno započeli vezu, odmah je to ispričala

svom mužu. Možda je potrebno imati umjetničku dušu da čovjek tako nešto prihvati, možda je potrebna osoba koja je toliko zauzeta vlastitim stvaranjem, ili možda jednostavno zauzeta samom sobom da ne reagira kada mu supruga spava kod drugog muškarca, kada čak i dijeli svoj godišnji odmor tako da može provesti koji tjedan sa svojim ljubavnikom u njegovoj vikendici u Sandhamnu. Mikael nije imao neko osobito mišljenje o Gregeru i nikada mu nije bila jasna Erikina ljubav prema njemu. Ali bilo mu je drago da je ovaj prihvaćao da ona može voljeti dvojicu muškaraca istovremeno.

Osim toga, sumnjao je na to da Greger smatra vezu svoje žene s Mikaelom začinom za njihov brak. Ali o tome nikada nisu raspravljali.

Mikael nije mogao zaspati i oko četiri sata ujutro odustao je i od pokušavanja. Sjeo je u kuhinju i još jednom pročitao presudu od početka do kraja. Ovako, s rješenjem u ruci, osjećao je kao da je bilo nečega gotovo sudbonosnog u susretu na Arholmi. Nikada nije bio posve siguran je li Robert Lindberg razotkrio Wennerstromovu prijevaru samo kako bi ispričao dobru priču uza zdravice na brodu ili je stvarno želio da ona bude objavljena.

Spontani je osjećaj govorio Mikaelu da je riječ o prvome, ali isto je tako bilo vrlo moguće da je Robert iz sasvim privatnih ili poslovnih razloga htio naštetiti Wennerstromu i jednostavno iskoristio priliku kada mu se pitomi novinar našao pri ruci na brodu. Robert nije bio toliko pijan da u odlučnom trenutku priče ne bi razrogačio oči i zatražio od Mikaela da izgovori te čarobne riječi koje su značile da se Robert pretvorio od brbljavca u anonimni izvor. Nakon toga više nije imalo nikakve veze što god da je Robert ispričao; Mikael nije mogao odati njegov identitet izvora informacija.

Ali u jedno je Mikael bio siguran. Da su susret na Arholmi namjestili konspiratori kako bi pridobili Mikaelovu pozornost, Onda Robert nije mogao učiniti bolju stvar. Ali susret na Arholmi bio je slučajnost.

Robert nije znao opseg Mikaelova prijezira prema ljudima kao što je Hans-Erik Wennerstrom. Nakon dugogodišnjih proučavanja tog materijala Mikael je bio uvjeren da ne postoji nijedan direktor banke ili poznati direktor kompanije koji nije hulja.

Mikael nikada nije čuo za Lisbeth Salander i bio je potpuno nesvjestan njezina izvještaja ranije toga dana, ali da ga je slušao, kimao bi glavom u znak slaganja kada je rekla da njegov izraziti prijezir prema ekonomima nije izraz nekog političkog ljevičarskog radikalizma. Mikael nije bio zainteresiran za politiku, ali na političke je -izme gledao s velikim nepovjerenjem. Na izborima za parlament na kojima je glasao 1982. godine, sa slabašnim je uvjerenjem izabrao socijaldemokrate, jednostavno zato što je smatrao da ništa ne može biti gore od još tri godine s Gostom Bohmanom kao ministrom financija i Thorbjornom Falldinom ili možda Olom Ullstenom kao premijerom. I tako je bez većeg entuzijazma glasao za Olofa Palmea i umjesto toga dobio ubojstvo premijera i Bofors* i Ebbe Carlssona".

Mikaelov prijezir prema novinarima rubrike gospodarstva ovisio je o nečemu što je po njegovu mišljenju bilo vrlo jednostavno, a to je moral. Po njemu je računica bila jednostavna. Direktor banke koji profučka stotine milijuna u bezglavim špekuliranjima, ne smije zadržati svoj posao. Direktora kompanije koji se bogati sumnjivim poslovima treba strpati u zatvor. Vlasnike zgrada koji prisiljavaju mlade ljude da plaćaju na crno samo kako bi imali jednosobni stan sa zahodom u hodniku, treba razotkriti i ispljuvati.

Mikael Blomkvist je smatrao da je zadaća gospodarskog novinarstva nadgledanje i razotkrivanje tih grabežljivaca u svijetu financija koji su stvarali kreditne krize i gubili kapital malih štedioničara u ludim katastrofama internetskih kompanija. Smatrao je da je zadaća novinara nadgledanje direktora kompanija s istom neumoljivom revnošću kojom politički novinari nadgledaju i najmanji krivi korak među ministrima i parlamentarcima. Političkom reporteru nikada ne bi palo na pamet dati nekom vodi stranke status ikone i Mikael nikako nije mogao shvatiti zašto su toliki novinari koji prate gospodarstvo u najvažnijim masovnim medijima u zemlji tretirali te mlade brokere kao da su rock-zvijezde.

Taj pomalo tvrdoglavi stav novinara rubrike gospodarstva neprestano ga je dovodio u bučne konflikte s kolegama iz medija, među kojima je William Borg postao jedan od nepomirljivih neprijatelja. Mikael se drznuo kritizirati svoje kolege da iznevjeravaju svoje zadaće i postaju potrčci burzovnih mešetara. Ta uloga kritičara društva donijela je Mikaelu određeni status i pretvorila ga u neugodnoga gosta u emisijama na televiziji - uvijek su ga pozivali kada je trebalo komentirati to što je neki direktor uhvaćen s otpremninom od milijardu kruna - ali to mu je isto tako donijelo i vjerni krug ogorčenih neprijatelja.

Mikael nije imao nikakvih problema zamisliti da su u određenim redakcijama toga popodneva točili šampanjac.

Erika je imala isti stav prema novinarskoj ulozi kao i on, i oboje je još za vrijeme studija novinarstva voljelo zamišljati kako bi bilo imati takve novine.

Erika je bila najbolja šefica koju je Mikael mogao zamisliti. Bila je organizatorica koja se suradnicima obraćala s toplinom i povjerenjem, ali se istovremeno nije bojala suočavanja i znala je ljude gadno pritegnuti kada je to bilo potrebno. Ali prvo i najvažnije, imala je savršen osjećaj za donošenje odluka o sadržaju sljedećeg izdanja. Ona i Mikael često su imali različita mišljenja i Enali se pošteno posvađati, ali su isto tako imali nepoljuljano povjerenje jedno u drugo i zajedno su činili nepobjediv tim. On je bio fizički radnik koji bi iskopao priču, a ona bi je stavila u ambalažu i prodala na tržištu.

Millennium je bio njihovo zajedničko dijete do kojega nikada ne bi došlo bez njene sposobnosti da sredi financiranje. Činili su savršenu simbiozu dečka iz radničke klase i bogatašice. Erika je potjecala iz obitelji koja je naslijedila novac. Ona je dala osnovicu financija i nagovorila svog oca i poznanike da ulože znatne svote u projekt.

Mikael se često pitao zašto Erika ulaže u Millennium. Naravno, bila je suvlasnica (ustvari, vlasnica većinskog dijela) i glavna urednica vlastitih novina, što joj je davalo prestiž i novinarsku slobodu koju bi teško dobila na bilo kojem drugom radnom mjestu. Za razliku od Mikaela, ona se po završetku fakulteta posvetila televiziji. Bila je oštra, kamere su je voljele i znala se boriti s konkurencijom. Osim toga, imala je i dobre kontakte unutar birokracije. Da je nastavila s tim poslom, sasvim sigurno imala bi mnogo bolje plaćen urednički posao na nekoj televiziji. Umjesto toga, samovoljno je odustala od toga i posvetila se Millenniumu, vrlo riskantnom projektu započetom u tijesnim, ruševnim podrumskim prostorijama na Midsommarkransenu, ali je bio dovoljno uspješan da su se početkom devedesetih mogli preseliti u veći i ugodniji prostor u Gotagatsbacken na Sodermalmu.

Erika je isto tako nagovorila i Christera Malma da bude suvlasnik novina; ekshibicionistički nastrojenoga poznatog homoseksualca koji se stalno pojavljivao sa svojim dečkom u reportažama tipa u kućama slavnih i na stranicama novina koje su se bavile vijestima iz svijeta zabave. Za njega su se, mediji zainteresirali kada je počeo živjeti s Arnoldom Magnussonom zvanim Arn, glumcem koji je prije glumio u Narodnom kazalištu i koji je postao stvarno slavan tek kada je pristao glumiti samoga sebe u jednoj sapunici. Christer i Arn nakon toga su postali stalni par iz medija.

Christer Malm je imao trideset i šest godina i bio traženi profesionalni fotograf i grafički urednik koji je grafički oblikovao Millennium da izgleda moderno i atraktivno. Imao je vlastitu

tvrtku s uredom na istom katu gdje se nalazila redakcija Millenniuma i radio je za njih kao grafički urednik jedan tjedan mjesečno.

Osim njih, redakciju Millenniuma činilo je još dvoje zaposlenih na puno radno vrijeme, jedan stalni praktikant i troje ljudi koji su radili pola radnog vremena. Bila je to ona vrsta časopisa u kojemu poslovne knjige nikada nisu dobro izgledale, ali časopis je bio prestižan i imao je suradnike koji su voljeli raditi.

Millennium nije bio neki isplativ posao, ali novine su uspijevale pokriti svoje troškove, a naklada i udio reklama stalno su bili u porastu. Sve do sada časopis je smatran drskim i pouzdanim izvorom istinitih informacija.

Sada će se situacija vrlo vjerojatno promijeniti. Mikael je pročitao kratku izjavu za tisak koju su on i Erika napisali te večeri i koja je brzo pretvorena u vijest na TT-u i već se nalazila na web stranicama novina Aftonbladet.

OSUĐENI REPORTER NAPUŠTA MILLENNIUM Stockholm (TT). Novinar Mikael Blomkvist napušta položaj izdavača za časopis Millennium, izjavila je glavna urednica i većinska vlasnica novina Erika Berger.

Mikael Blomkvist napušta Millennium na vlastiti zahtjev. Iscrpljen je nakon dramatičnih događaja u posljednje vrijeme i potreban mu je odmor, rekla je Erika Berger, koja će preuzeti ulogu izdavača.

Mikael Blomkvist bio je jedan od osnivača časopisa Millennium 1990. godine. Erika Berger ne vjeruje da će takozvana afera Wennerstrom utjecati na budućnost časopisa.

Časopis će izaći sljedeći mjesec kao obično, rekla je Erika Berger. "Mikael Blomkvist bio je vrlo bitan za razvoj našeg časopisa, ali sada okrećemo novi list."

Erika Berger izjavila je da aferu Wennerstrom smatra rezultatom niza nesretnih okolnosti. Ispričava se zbog neugodnosti koju je doživio Hans-Erik Wennerstrom. Nismo mogli doći do Mikaela Blomkvista za komentar.

"Meni je to užasno", rekla je Erika nakon što su mailom poslali priopćenje za javnost. "Većina ljudi će izvesti zaključak da si ti nekompetentni idiot, a ja hladna kuja koja je iskoristila priliku da ti puca u leđa."

"S obzirom na sve glasine koje već kruže oko nas, barem će krug prijatelja imati nešto novo o čemu može tračati", pokušao se Mikael našaliti. Njoj to nije bilo ni najmanje smiješno.

"Nemam nikakav drugi plan, ali mislim da smo pogriješili."

"Ovo je jedino rješenje", odgovorio je Mikael. "Ako časopis propadne, onda je sav rad bio uzaludan. Znaš i sama da smo već izgubili velike prihode. Kad smo već kod toga, kako je prošlo s onom kompjutorskom kompanijom?"

Uzdahnula je. "Ma, jutros su me obavijestili da ne žele staviti reklamu u siječanjski broj."

"A Wennerstrom je vlasnik povećeg dijela dionica te kompanije. To nije nikakva slučajnost."

"Nije, ali možemo nabaviti nove oglašivače. Wennerstrom je možda financijski mogul, ali nije vlasnik svega na svijetu, a i mi imamo kontakte."

Mikael je zagrlio Eriku jednom rukom i privukao je sebi.

"Jednog dana ćemo tako pritegnuti Hans-Erika Wennerstroma da će sve odzvanjati Wall Streetom. Ali ne danas. Millennium se mora maknuti iz centra pozornosti. Ne možemo riskirati da svi u potpunosti izgube povjerenje u novine."

"Znam sve to, ali ja ispadam prava gadura, a ti ćeš biti u groznoj situaciji ako se moramo praviti da je između nas došlo do raskola."

"Ricky, dokle god ti i ja vjerujemo jedno drugomu, imamo šanse. Sada moramo svirati po sluhu i vrijeme je za povlačenje."

Protiv svoje volje priznala je da ima neke sumorne logike u njegovim zaključcima.

IV.

Ponedjeljak, 23. prosinca - utorak, 24. Prosinca

Erika je ostala kod Mikaela cijeli vikend. Izlazili su iz kreveta samo za posjete kupaonici i pripremanje hrane, ali nisu samo vodili ljubav; satima su ležali sa stopalima pokraj glave onoga drugoga i raspravljali o budućnosti, vagali posljedice, mogućnosti i izgled. Kada je u ponedjeljak svanulo, bio je dan prije Badnjaka i Erika ga je poljubila na odlasku - do sljedećeg puta - i otišla kući svom mužu.

Mikael je proveo ponedjeljak tako što je prvo oprao suđe i pospremio stan, a nakon toga otišao do redakcije isprazniti svoj ured. Ni na sekundu nije pomislio da će prestati raditi za novine, ali konačno je uspio uvjeriti Eriku da je sada važno da razdvoje Mikaela Blomkvista od časopisa Millennium. Do daljnjega je namjeravao raditi od kuće, iz svog stana u Bellmansgatanu.

Bio je sam u redakciji. Ured je bio zatvoren preko Božića i nitko od suradnika nije bio tamo. Upravo je razvrstavao svoje papire i knjige pa ih slagao u kartonsku kutiju kada je zazvonio telefon.

"Trebao bih Mikaela Blomkvista", rekao je nepoznati glas pun nade s druge strane žice.
"To sam ja."

"Oprostite što vam smetam ovako dan prije Božića. Moje ime je Dirch Frode." Mikael je automatski zapisao ime i koliko je sati. "Ja sam odvjetnik i zastupam klijenta koji bi vrlo rado porazgovarao s vama."

"Pa onda recite svom klijentu da me nazove."

"Želim reći da bi se on htio osobno sastati s vama."

"OK, možemo dogovoriti vrijeme i pošaljite ga ovamo u ured. Ali, u svakom slučaju, bilo bi vam bolje da požurite; upravo praznim svoj pisaći stol."

"Moj bi klijent htio da ga posjetite. Stanuje u Hedestadu - to je samo tri sata vlakom odavde."

Mikael je prestao slagati papire. Masovni mediji imaju tu sposobnost da izvuku na površinu najluđe ljude koji zovu s besmislenim informacijama. Svaka redakcija novina na svijetu dobila je poziv od stručnjaka za leteće tanjure, grafologa, scijentologa, paranoika i zagovornika teorija zavjere svake vrste.

Mikael je jednom prilikom u ABF-u slušao predavanje pisca Karla Alvara Nilssona u sklopu godišnjice atentata na premijera Olofa Palmea. Predavanje je bilo vrlo ozbiljno i u publici su sjedili Lennart Bodstrom i drugi stari Palmeovi prijatelji. Ali našao se tu i zapanjujuće velik broj promatrača. Jedna od njih bila je žena četrdesetih godina koja je, kada je došlo vrijeme za obvezna pitanja na kraju, zgrabila mikrofon i stišala glas na jedva čujan šapat. Već je to bio znak da slijedi zanimljiv razvoj događaja, pa nitko nije bio posebno iznenađen kada je žena započela svoje obraćanje tvrdnjom: "Ja znam tko je ubio Olofa Palmea." S podija su pomalo ironično primijetili da bi bilo korisno da svoja znanja odmah podijeli s policijom koja istražuje slučaj Palmeova ubojstva, ako doista posjeduje tu krajnje dramatičnu informaciju. Brzo je odgovorila jedva čujnim šapatom: "Ne mogu - to je preopasno."

Mikael se pitao nije li Dirch Frode još jedan u nizu nadahnutih znalaca istine koji namjerava razotkriti psihijatrijsku kliniku u kojoj švedska obavještajna služba provodi eksperimente s kontroliranjem uma.

"Ne idem u kućne posjete", odgovorio je kratko.

"U tom se slučaju nadam da ću vas uspjeti nagovoriti da učinite iznimku. Moj klijent ima više od osamdeset godina i njemu bi putovanje do Stockholma bilo naporno. Ako inzistirate, siguran

sam da možemo nešto srediti, ali da vam iskreno kažem, više bih volio kada biste nam izašli u susret..." "Tko je vaš klijent?"

"Pretpostavljam da ste čuli za tu osobu baveći se svojim poslom. Henrik Vanger."

Mikael se od šoka nagnuo unatrag. Henrik Vanger - naravno da je čuo za njega. Industrijski magnat i bivši glavni direktor Koncerna Vanger koji je nekada bio sinonim za pilane, šume, rudnike, čelik, metalnu industriju, tekstil, proizvodnju i izvoz. Henrik Vanger bio je jedan od istinskih velikana svoga vremena o kojemu se pričalo da je poštenu staromodni patrijarh koji nije uzmicao pred problemima. Pripadao je temeljima švedskoga gospodarstva, jedan od kapitalaca stare škole, zajedno s ljudima poput Mattsa Carlgrena iz kompanije MoDo i Hansa Werthelena iz starog Electroluxa. Kraljeznica švedske industrije i tako dalje.

Ali Koncern Vanger, koji je još uvijek obiteljska kompanija, posljednjih su dvadeset i pet godina razdirala restrukturiranja, burzovne krize, kamatne krize, konkurencija iz Azije, sve slabiji izvoz i druge neugodnosti koje su zajedničkim snagama izgurale ime Vanger u pozadinu. Kompaniju je danas vodio Martin Vanger čije je ime Mikael povezivao s okruglim muškarcem valovite kose koji je nekoliko puta nakratko nastupio na televiziji, ali ga nije osobito dobro poznavao. Henrik Vanger bio je daleko od očiju javnosti već sigurno dvadeset godina i Mikael nije čak ni znao da je još živ.

"Zašto se Henrik Vanger želi naći sa mnom?" bilo je sljedeće logično pitanje.

"Žao mi je, ja jesam odvjetnik Henrika Vangera već dugi niz godina, ali on vam sam mora reći što želi. Mogu vam samo reći da vam Henrik Vanger želi ponuditi posao."

"Posao? Nemam ni najmanje namjere početi raditi za Koncern Vanger. Trebate li predstavnika za odnose s javnošću?"

"Ne baš za tu vrstu posla. Ne znam točno kako da se izrazim, mogu vam samo ponoviti da bi se Henrik Vanger vrlo rado našao s vama i porazgovarao o privatnom poslu."

"Stvarno mi ništa niste otkrili."

"Ispričavam se zbog toga. Ali postoje li ikakve šanse da vas nagovorim da posjetite Hedestad? Naravno, platit ćemo vam put i poštnu naknadu."

"Nazvali ste me u malo nezgodnom trenutku. Imam dosta posla, a i... pretpostavljam da ste vidjeli naslove o meni posljednjih dana."

"Afera Wennerstrom?" Dirch Frode se odjednom nasmijao s druge strane žice. "Da, to je bilo prilično zabavno. Ali da budem iskren, upravo su napisi oko suđenja bili razlog što vas je Henrik Vanger primijetio."

"A tako? A kada bi Henrik Vanger htio da ga posjetim?" pitao je Mikael.

"Što je prije moguće. Sutra je Badnjak, pa pretpostavljam da želite biti slobodni. Kako bi bilo dan nakon Božića? Ili u dane između Božića i Nove godine?"

"Dakle, žuri vam se. Žao mi je, ali ako mi ne date neku bolju naznaku koji je razlog posjeta..."

"Molim vas, uvjeravam vas da je poziv sasvim ozbiljan. Henrik Vanger se želi konzultirati s vama i ni sa kim drugim. Želi vam ponuditi honorarni posao ako ste zainteresirani. Ja sam samo glasnik. O čemu se tu radi, to vam on sam mora objasniti."

"Ovo je jedan od najbesmislenijih poziva koji sam dobio već dulje vrijeme. Dajte mi malo vremena da razmislim. Na koji vas broj mogu nazvati?"

Nakon što je spustio slušalicu, ostao je sjediti i promatrao smeće na pisaćem stolu. Nikako nije mogao shvatiti zašto bi se Henrik Vanger htio naći s njim. Mikael ustvari nije bio osobito zagrijan za putovanje u Hedestad, ali odvjetniku Frodeu uspjelo je pobuditi njegovu radoznalost.

Uključio je kompjutor, otišao na www.google.com i potražio Koncern Vanger. Dobio je na stotine linkova. Koncern Vanger nalazio se u pozadini, ali se i dalje gotovo svakodnevno pojavljivao u medijima. Spremio je desetak članaka koji su analizirali kompaniju i nakon toga krenuo po redu tražiti informacije o Dirchu Frodeu, Henriku Vangeru i Martinu Vangeru.

Martin Vanger se redovito pojavljivao kao trenutačni glavni direktor kompanije Vanger. Odvjetnik Dirch Frode držao se u pozadini, nalazio se u upravi golf-kluba u Hedestadu i bio spomenut u tekstu o Rotary klubu. Henrik Vanger se, s jednom iznimkom, pojavljivao samo u tekstovima koji su opisivali prošlost kompanije Vanger. Ali lokalne su novine Hedestads-Kuriren prije dvije godine napravile prilog o osamdesetom rođendanu bivšega industrijskog magnata i reporter je napisao njegov kratki portret. Mikael je isprintao nekoliko tekstova za koje mu se činilo da imaju što reći i sastavio mapu od pedesetak stranica. Nakon toga je dovršio pospremanje svoga radnog stola, spakirao kartonske kutije i otišao kući. Nije bio siguran kada će, i hoće li se uopće vratiti.

Lisbeth Salander provodila je Badnjak u sanatoriju Appelvik u Upplands-Vasbyju. Ponijela je kupljene božićne poklone, Diorovu toaletnu vodu i engleski božićni kolač kupljen u robnoj kući Aniens. Pila je kavu i promatrala četrdesetšestogodišnju ženu koja je nespretnim prstima pokušavala razvezati mašnu s poklona. Salander ju je nježno gledala, nikada je nije prestalo iznenađivati da je ta nepoznata žena preko puta nje njezina majka. Koliko god tražila, nije mogla pronaći ni najmanju sličnost, ni u izgledu ni u karakteru.

Majka je na kraju odustala od svojih napora i bespomoćno gledala paket. Ovo nije bio jedan od njenih boljih dana. Lisbeth Salander je gurnula prema njoj škare koje su cijelo vrijeme ležale na vidljivom mjestu na stolu i majka se odjednom ozarila kao da se probudila.

"Ti sigurno misliš da sam glupa."

"Ne, mama. Nisi glupa. Ali život je nepošten."

"Jesi li se vidjela sa svojom sestrom?"

"Već dugo nisam."

"Nikada me ne posjećuje."

"Znam, mama. Ni mene nikada ne posjećuje." "Je 1' radiš?"

"Da, mama. I imam dovoljno novca." "Gdje stanuješ? Ne znam čak ni gdje stanuješ."
"Stanujem u tvom starom stanu u Ulici Lundgatan. Tamo sam već nekoliko godina.
Imam ugovor na svoje ime." "Možda bih te mogla posjetiti u ljeto." "Naravno. U ljeto."

Majka je konačno otvorila poklon i oduševljeno ga pomirisala. "Hvala, Camilla", rekla je majka.

"Lisbeth. Ja sam Lisbeth. Camilla je moja sestra."

Majka je izgledala smeteno. Lisbeth Salander je predložila da odu u zajednički dnevni boravak.

Mikael Blomkvist je proveo Badnju večer u posjeti kćeri Pernilli, koja je živjela s njegovom bivšom ženom Monicom i njenim novim mužem u kući u Sollentuni. Donio je poklon za Pernillu; nakon što je prodiskutirao o tome s Monicom, dogovorili su se da kći dobije iPod, mp3 player koji nije mnogo veći od kutije šibica, a u koji stane cijela Pernillina zbirka CD-a, koja je bila stvarno opsežna. Bio je to prilično skup poklon.

Otac i kći proveli su sat vremena u njenoj sobi na katu. Mikael i Pernillina mama razveli su se kada je njoj bilo samo pet godina, a novog je tatu dobila kada joj je bilo sedam. Ne može se reći da je Mikael izbjegavao kontakt s njom; Pernilla ga je posjećivala nekoliko puta mjesečno i provodila odmore od nekoliko tjedana u njegovoj vikendici u Sandhamnu. A ne može se reći ni da je Monica pokušavala spriječiti kontakte ili da Pernilla nije voljela biti u tatinu društvu - naprotiv, za vrijeme koje su provodili zajedno, najčešće su se vrlo dobro slagali. Ali Mikael je uglavnom prepustio svojoj kćeri da odluči koliko se želi s njime družiti, pogotovo nakon Monicine ponovne udaje. U početku njenih

tinejdžerskih godina kontakt je gotovo potpuno prestao i tek je posljednje dvije godine ponovno izrazila želju da ga češće vida.

Kći je pratila suđenje s čvrstim uvjerenjem da je sve onako kako je Mikael tvrdio; bio je nevin, ali to nije mogao dokazati.

Ispričala mu je da je bacila oko na jednog dečka iz susjednog razreda u gimnaziji i iznenadila ga otkrićem da je postala članica lokalne crkve i da se smatra vjernicom. Mikael se suzdržao od komentara.

Pozvali su ga da ostane na večeri, ali je odbio; već se dogovorio sa sestrom da će Badnjak provesti kod nje i njene obitelji u kući u yuppie-rezervatu u blizini Staketa.

Ujutro je dobio i poziv da proslavi Božić s Erikom i njenim mužem u Saltsjobadenu. Zahvalio je na ponudi, ali je odbio jer je bio uvjeren da mora postojati granica u dobronamjernom stajalištu Gregera Beckmana prema ljubavnom trokutu, ali nije imao želje otkriti gdje se ta granica nalazi. Erika je odgovorila da je upravo njen muž predložio da ga pozovu i narugala mu se da se boji biti dio pravog ljubavnog trokuta. Mikael se nasmijao. Erika je znala da je on uvjereni heteroseksualac i da poziv nije bio ozbiljan, ali njegovu odluku da ne provede Božić s mužem svoje ljubavnice nije uspjela promijeniti.

I tako je zakucuo na vrata svoje sestre Annike Blomkvist, udane Giannini, gdje su njen muž Talijan, dvoje djece i cijela vojska muževe rodbine upravo rezali božićnu šunku. Za vrijeme večere odgovarao je na pitanja o suđenju i dobio različite dobronamjerne, ali potpuno besmislene savjete.

Jedina koja nije komentirala presudu bila je Mikaelova sestra. No, s druge strane, ona je bila jedini odvjetnik u sobi. Annika je bez problema završila studij prava te nekoliko godina radila kao službenica na sudu i zamjenica tužitelja prije nego što je zajedno s nekoliko prijatelja otvorila vlastiti odvjetnički ured na Kungsholmenu. Specijalizirala se za obiteljsko pravo i Mikael nije uspio ni primijetiti kako je došlo do toga, ali njegova se mala sestra počela pojavljivati u novinama i debatama na televiziji kao poznata feministica i hraniteljica prava žena. Cesto je na sudu branila žene kojima su prijete ili su ih slijedili oženjeni muškarci i bivši partneri.

Dok joj je Mikael pomagao iznijeti kavu na stol, stavila je ruku na njegovu i pitala ga kako je. Rekao joj je da se odvratio osjeća.

"Sljedeći put zaposli pravog odvjetnika", rekla je. "Mislim da u ovom slučaju ne bi pomoglo tko god da je bio moj odvjetnik."

"Što se ustvari dogodilo?"

"Pričat ćemo o tome neki drugi put, suster."

Zagrlila ga je i poljubila u obraz prije nego što su se vratili u sobu s božićnim kolačem i šalicama kave.

Oko sedam sati navečer Mikael se ispričao i pitao smije li se poslužiti telefonom u kuhinji. Nazvao je Dircha Frodea i začuo žamor glasova u pozadini.

"Sretan Božić", pozdravio ga je Frode. "Jeste li odlučili?"

"Nemam što drugo raditi, a vi ste me uspjeli zainteresirati. Doći ću dan nakon Božića, ako vam to odgovara."

"Odlično, odlično. Kada biste samo znali kako sam neopisivo zadovoljan što pristajete! Oprostite, djeca i unuci su mi u posjetu, jedva da vas čujem. Mogu li vas nazvati ujutro da dogovorimo točno vrijeme?"

Mikael Blomkvist je požalio zbog svoje odluke još prije kraja te večeri, ali tada mu se činilo previše komplicirano nazvati i poručiti da se predomislio, pa je tako dan nakon Božića sjedio u vlaku prema sjeveru. Mikael je imao vozačku dozvolu, ali mu nikada nije bilo osobito stalo da nabavi i automobil.

Frode nije lagao kada je rekao da se ne radi o dugom putovanju. Prošli su Uppsalu i nakon toga je krenula rijetka niska malih industrijskih gradova uz obalu Norrlanda. Hedestad je bio jedan od manjih, smješten nešto više od sat vremena vožnje sjeverno od Gavlea.

Noć prije obilato je sniježilo, ali sada se razvedrilo i zrak je bio leden kada je izašao na željeznički kolodvor. Mikael je odmah shvatio da nije dobro odjeven za norrlandsku zimu, ali Dirch Frode je znao kako izgleda, pa je bilo lijepo od njega što ga je dočekaao na peronu i brzo ga odveo do topline i mercedesa. U Hedestadu se čišćenje snijega obavljalo punom parom i Frode je oprezno zaobilazio visoke nanose koje su napravile ralice. Zbog snijega je sve izgledalo kao neka egzotična suprotnost Stockholmu, gotovo kao nepoznati svijet. A svejedno je bio samo malo više od tri sata udaljen od centralnog trga u

Stockholmu. Mikael je bacio pogled na odvjetnika; uglato lice s rijetkom, sijedom kratkom kosom i debelim naočalama na veliku nosu.

"Prvi put u Hedestadu?" pitao je Frode.

Mikael je kimnuo.

"Stari industrijski grad s lukom. Nije velik, samo 24.000 stanovnika. Ali ljudi ovdje dobro žive. Henrik živi u Hedebyju, to je uz južni ulaz u grad."

"I vi ovdje živite?" pitao je Mikael.

"Tako je ispalo. Rođen sam u pokrajini Skane, ali sam počeo raditi za Koncern Vanger čim sam diplomirao poslovno pravo 1962. godine. S godinama smo Henrik i ja postali prijatelji. Danas sam ustvari umirovljen, Henrik je moj jedini klijent. I on je, naravno, umirovljen i ne treba tako često moje usluge."

"Samo za pronalaženje novinara oko kojih kruže sumnjive glasine."

"Nemojte se podcjenjivati. Niste vi jedini koji ste izgubili meč protiv Hans-Erika Wennerstroma."

Mikael je bacio kratak pogled na Frodea, nije bio siguran kako da protumači takav odgovor.

"Ima li ova ponuda nekakve veze s Wennerstromom?" pitao je.

"Ne", odgovorio je Frode. "Ali Henrik Vanger nije baš dio Wennerstromova kruga prijatelja i sa zanimanjem je pratio suđenje. No želi se naći s vama zbog jedne sasvim druge stvari."

"O kojoj mi vi ne želite ništa reći."

"Nije na meni da vam o tome pričam. Sve smo sredili tako da možete prenoćiti kod Henrika Vangera. Ako to ne želite, možemo vam rezervirati sobu u hotelu Grand u gradu."

"A možda se i večernjim vlakom vratim natrag u Stockholm."

Na ulazu u Hedeby snijeg još uvijek nije bio raščišćen, pa je Frode navigirao automobil po zaleđenim tragovima guma. Vodili su u centar starog naselja drvenih kuća koje su izgledale kao imanja duž Botničkog zaljeva. U okolici su se nalazile modernije i veće kuće. Početak sela nalazio se na kopnu, ali dio se protezao preko mosta na brežuljkasti otok. Na kopnenom se dijelu pokraj mosta nalazila mala bijela kamena crkva, a nasuprot njoj svijetlio je staromodni natpis "Susannin kafić i pekarnica na mostu". Frode je nastavio ravno nekoliko stotina metara, a zatim skrenuo ulijevo na tek očišćeno dvorište ispred kamene zgrade. Kuća je bila premalena da bi se mogla nazvati imanjem, ali je bila znatno veća od ostalih građevina, što je jasno upućivalo na to da na ovom području živi gazda.

"Ovo je imanje Vanger", rekao je Dirch Frode. "Nekada je tu bilo sve puno života, ali danas u kući žive samo Henrik i njegova domaćica. Ima mnogo gostinskih soba."

Izašli su iz automobila. Frode je pokazao prema sjeveru.

"Po tradiciji bi onaj tko vodi Koncern Vanger trebao stanovati tamo, ali Martin Vanger je htio imati nešto modernije, pa je sagradio kuću na samom kraju rta."

Mikael se osvrnuo oko sebe i upitao se koji ga je to ludi poriv natjerao da prihvati ponudu odvjetnika Frodea. Odlučio je da se, ako to ikako bude moguće, vrati u Stockholm još te večeri. Kamene su stube vodile do ulaza, ali prije nego što su stigli do njih, vrata su se otvorila. Mikael je odmah prepoznao Henrika Vangera s interneta.

Na fotografijama je bio mladi, ali i sada je izgledao iznenađujuće snažno za svoje osamdeset i dvije godine; žilavo tijelo i strogo, preplanulo lice, te valovita kosa počesljana prema natrag, koja je dala naslutiti da u njegovim genima ništa nije poticalo ćelavost. Bio je odjeven u izglačane tamne hlače, bijelu košulju i izlizanu smeđu vestu. Imao je tanke brkove i tanke naočale metalna okvira.

"Ja sam Henrik Vanger", pozdravio ga je. "Zahvaljujem što si me htio posjetiti."

"Dobar dan. Bio je to poziv koji me iznenadio."

"Uđi na toplo. Dao sam pripremiti gostinsku sobu; želiš li se osvježiti? Večera je malo kasnije. Ovo je Anna Nygren, koja se brine za mene."

Mikael se kratko rukovao s niskom ženom šezdesetih godina koja je uzela njegov kaput i objesila ga u ormar. Ponudila je Mi-kaelu papuče kao zaštitu od propuha preko poda.

Mikael je zahvalio, a onda se okrenuo prema Henriku Vangeru: "Nisam siguran da ću ostati sve do večere. Sve ovisi o kakvoj je igri uopće riječ."

Henrik Vanger i Dirch Frode pogledali su se. Među njima je postojao neki sporazum koji Mikael nije mogao protumačiti.

"Mislim da ću iskoristiti ovu priliku da vas napustim", rekao je Dirch Frode. "Moram natrag i pobrinuti se za unuke prije nego što sruše kuću."

Okrenuo se prema Mikaelu.

"Stanujem na desnoj strani s druge strane mosta. Pješice treba samo pet minuta do tamo; poslije pekarnice, to je treća kuća koja gleda na vodu. Ako me trebate, samo nazovite."

Mikael je iskoristio priliku da stavi ruku u džep sakoa i uključi diktafon. Ja paranoičan? Nije imao pojma što Henrik Vanger želi od njega, ali nakon prošlogodišnje svađe s Hans-Erikom Wenner-stromom želio je imati točnu dokumentaciju svih neobičnih događanja u svom okruženju, a iznenadni poziv u Hedestad definitivno je spadao u tu kategoriju.

Bivši je industrijalac potapšao Dircha Frodea po ramenu za oproštaj i zatvorio ulazna vrata, a zatim se ponovno fokusirao na Mikaela.

"U tom je slučaju možda bolje da prijedem ravno na stvar. Ovo nije nikakva igra. Želim razgovarati s tobom, ali ono što želim reći zahtijeva dulji razgovor. Molim te da poslušаш što imam reći, pa tek onda odlučiš. Ti si novinar i ja ti želim dati jedan honorarni posao. Anna je poslužila kavu u mojoj radnoj sobi na katu."

Henrik Vanger je pokazao put i Mikael ga je slijedio. Ušli su u duguljastu radnu sobu veličine nekih četrdeset kvadratnih metara, koja se nalazila na zabatu kuće. Jednim dugačkim zidom dominirala je desetmetarska polica za knjige od poda do stropa, sa savršenom mješavinom beletristike, biografija, povijesnih knjiga, publicističkih knjiga o trgovini i industriji te fascikala veličine A4. Knjige nisu bile razvrstane po nekom očitom redu. Izgledalo je kao da je to polica koja se koristi i Mikael je zaključio da Henrik Vanger mnogo čita. Suprotnim je zidom dominirao pisaći stol od tamne hrastovine, koji je bio tako postavljen da onaj tko sjedi za njim ima pogled na sobu. Na zidu je visjela velika zbirka slika s prešanim cvijećem uredno složena u redove.

Kroz prozor na zabatu Henrik Vanger imao je pogled preko mosta i prema crkvi. Tu se nalazila garnitura za sjedenje s niskim stolićem na koji je Anna stavila porculanske šalice za kavu, termosicu, domaće pecivo i kolače.

Henrik Vanger je gestom pozvao Mikaela da sjedne, a ovaj se pravio da je nije primijetio, umjesto toga je radoznalo šetao sobom i prvo promotrio policu s knjigama, a nakon toga zid sa slikama. Pisaći je stol bio uredan, na njemu se nalazila samo hrpica od nekoliko složenih papira. Na samom kraju stola stajala je uokvirena fotografija mlade tamnokose djevojke, lijepa, ali vragolasta pogleda; mlada dama koja će postati opasna, pomislio je

Mikael. Fotografija je očito bila portret s krizme koji je izbljedio, činilo se da tamo stoji već dugi niz godina. Mikael je odjednom postao svjestan da ga Henrik Vanger promatra.

"Sjećaš li se nje, Mikael?" pitao je.

"Sjećam li se?" Mikael je podigao obrve.

"Da, upoznao si je. Ustvari, ti si već bio u ovoj sobi."

Mikael se osvrnuo oko sebe i odmahnuo glavom.

"Naravno, kako bi se toga mogao sjećati. Poznavao sam tvog oca. U nekoliko sam navrata zaposlio Kurta Blomkvista kao instalatera i strojnog tehničara pedesetih i šezdesetih godina. Bio je nadaren. Pokušavao sam ga nagovoriti da ode studirati i postane inženjer. Ti si bio ovdje cijelo ljeto 1963. godine, kada smo zamijenili cijeli strojni park u tvornici papira, ovdje, u Hedestadu. Bilo je teško pronaći stan za tvoju obitelj pa smo to riješili tako da ste stanovali u maloj kolibi s druge strane ceste. S ovog prozora možeš vidjeti tu kuću."

Henrik Vanger prišao je pisaćem stolu i podigao fotografiju.

"Ovo je Harriet Vanger, unuka mog brata Richarda Vangera. Mnogo te puta čuvala toga ljeta. Imao si dvije godine, skoro tri. Ili si možda već imao tri godine, ne sjećam se. Njoj je bilo dvanaest."

"Ispričavam se, ali uopće se ne sjećam ničega od toga o čemu pričate." Mikael uopće nije bio uvjeren da Henrik Vanger govori istinu.

"To mi je jasno. Ali ja se sjećam tebe. Trčao si posvuda po dvorištu, a Harriet je trčala za tobom. Mogao sam čuti tvoje vikanje čim bi pao preko nečega. Sjećam se da sam ti jednom prilikom dao igračku, limeni žuti traktor s kojim sam se igrao kao dijete i za kojim si bio lud. Mislim da je to bilo zbog boje."

Mikael se odjednom smrznuo. Sjećao se tog žutog traktora. Kada je bio stariji, stajao je kao ukras na polici u njegovoj sobi.

"Sjećaš li se? Sjećaš li se igračke?"

"Sjećam je se. Možda će vam biti drago čuti da taj traktor još uvijek postoji, nalazi se u Muzeju igračaka na Trgu Mariatorget u Stockholmu. Donirao sam ga prije deset godina kada su tražili originalne stare igračke."

"Stvarno?" Henrik Vanger se oduševljeno nasmijao. "Da ti pokažem..."

Starac je prišao polici s knjigama i izvukao fotoalbum iz jedne od nižih polica. Mikael je primijetio da se očito teško saginje i da je bio prisiljen uhvatiti se za policu kada se ponovno uspravljao. Henrik Vanger mu je dao znak da sjedne na kauč dok je listao album. Znao je što traži i ubrzo je stavio album na stolić. Pokazao je na crno-bijelu amatersku fotografiju na kojoj se sjena fotografa vidjela u donjem kutu. U prvom se planu nalazio mali svjetlokosi dječčić u kratkim hlačama koji je zbunjena i malo uplašena izraza lica zurio u fotoaparatus.

"To si ti toga ljeta. Tvoji roditelji sjede na vrtnoj garnituri u pozadini. Harriet je malo zaklonila tvoja majka, a dječak lijevo od tvog oca je Harrietin brat, Martin Vanger, koji danas vodi Koncern Vanger."

Mikael nije imao nikakvih problema prepoznati svoje roditelje. Majka mu je bila naočigled trudna, dakle njegova sestra samo što se nije rodila. Promatrao je sliku s oprečnim osjećajima dok je Henrik Vanger točio kavu i primaknuo mu poslužavnik s pecivom.

"Znam da ti je otac umro. Je li majka živa?"

"Ne", odgovorio je Mikael. "Umrla je prije tri godine."

"Bila je vrlo ugodna žena. Dobro je se sjećam."

"No, uvjeren sam da me niste pozvali ovamo kako bismo se prisjećali mojih roditelja."

"Potpuno si u pravu. Nekoliko sam se dana pripremao što da ti kažem, a sada, kada konačno sjediš ispred mene, ne znam točno otkuda da počnem. Pretpostavljam da si pročitao neke stvari o meni prije nego što si došao ovamo. Onda znaš da sam nekad imao velik utjecaj u švedskoj industriji i tržištu rada. Danas sam starac koji će vjerojatno uskoro umrijeti, a smrt je možda savršena početna točka za ovaj razgovor."

Mikael je otpio gutljaj crne kave, prave, kuhane kave, pitajući se kamo ta priča vodi.

"Boli me kuk i teško mi je dulje hodati. Jednog dana ćeš i sam otkriti kako starci gube snagu, ali ja nisam ni morbidan ni senilan. Isto tako nisam ni opsjednut smrću, ali sada

sam u tim godinama kada moram prihvatiti da je moje vrijeme na izmaku. Čovjek dode do točke kada želi podvući crtu i otkriti sve što je ostalo nerazjašnjeno. Znaš li na što mislim?"

Mikael je kimnuo. Henrik Vanger govorio je jasnim i mirnim glasom i Mikael je već zaključio da starac nije ni senilan ni iracionalan. "Samo me zanima zašto sam ovdje", ponovio je.

"Zatražio sam da dođeš ovamo jer te želim zamoliti za pomoć s podvlačenjem te crte o kojoj sam govorio. Ostalo mi je nekoliko nerazjašnjenih stvari."

"Zašto baš ja? Hoću reći... zašto mislite da bih vam baš ja mogao pomoći?"

"Zato što se tvoje ime počelo pojavljivati posvuda zbog te afere Wennerstrom upravo kada sam počeo razmišljati o tome kako bih trebao angažirati nekoga. A znao sam tko si ti. A možda i zato što si mi sjedio u krilu kad si bio klinac." Odmahnuo je rukom. "Ne, nemoj me krivo shvatiti. Ne računam na tvoju pomoć iz sentimentalnih razloga. Samo objašnjavam zašto sam osjetio poriv da stupim u kontakt baš s tobom."

Mikael se prijateljski nasmijao. "E tog se krila uopće ne sjećam. Ali kako ste mogli znati tko sam ja? Mislim, pa ovo je bilo početkom šezdesetih godina."

"Oprosti, krivo si me razumio. Vi ste se preselili u Stockholm kada je tvoj tata dobio posao kao šef radionice u poduzeću Zarinders Mekaniska. Bilo je to jedno od mnogih poduzeća koja su bila dio Koncerna Vanger, ja sam mu sredio taj posao. Nije imao škole, ali znao sam kakav je. Sretao sam se s tvojim tatom nekoliko puta tijekom godina kada

sam radio sa Zarindersom. Nismo bili neki bliski prijatelji, ali uvijek bismo stali i popričali. Posljednji put sam ga sreo godinu dana prije nego što je umro i tada mi je ispričao da si upisao novinarstvo. Bio je vrlo ponosan. A onda si ti ubrzo postao poznat u cijeloj zemlji zbog onih pljačkaša -Kalle Blomkvist i sve to. Pratio sam tvoj rad i pročitao mnogo tvojih tekstova tijekom godina. Čitam ja Millennium prilično često."

"OK, razumijem. Ali što točno želite da učinim?"

Henrik Vanger je na trenutak spustio pogled na svoje ruke, a onda otpio malo kave kao da mu je trebala mala stanka prije nego što konačno objavi što treba.

"Mikael, prije nego što ti sve ispričam, volio bih da se nešto dogovorimo. Želim da učiniš dvije stvari za mene. Jedna je izlika, a druga je ono za što te ustvari trebam."

"Što da se dogovorimo?"

"Ispričat ću ti jednu priču u dva dijela. Jedan dio govori o obitelji Vanger. To je izlika. Dugačka je to i mračna priča, ali pokušat ću se držati neuljepšane istine. Drugi dio priče je ono za što te ustvari trebam. Mislim da će ti se moja priča povremeno činiti... ludom. Poslušaj do kraja ono što želim da učiniš i što ti nudim prije nego što doneseš odluku želiš li prihvatiti posao ili ne."

Mikael je uzdahnuo. Postalo je očito da Henrik Vanger nema namjeru kratko i koncizno izložiti zašto ga treba i pustiti ga na poslijepodnevni vlak. Mikael je imao osjećaj da kada bi sad nazvao Dircha Frodea i zamolio ga da ga odveze do željezničke postaje, njegov automobil ne bi htio upaliti zbog hladnoće.

Stari je sigurno dugo razmišljao kako da ga upeca. Mikael je imao osjećaj da je sve što se dogodilo otkada je ušao u sobu izrežirana predstava; uvodno iznenađenje da je kao dijete upoznao Henrika Vangera, fotografija njegovih roditelja u fotoalbumu i naglašavanje da su Mikaelov tata i Henrik Vanger bili prijatelji, laskanje kako starac zna tko je Mikael Blomkvist i kako je iz daljine godinama pratio njegovu karijeru... sve je to vjerojatno u osnovi bilo istinito, ali tu je bila riječ i o elementarnoj psihologiji. Drugim riječima, Henrik Vanger je bio dobar manipulator, što je uvježbao s godinama i mnogo tvrdim ljudima u zatvorenim uredima upravnih odbora. Nije on slučajno bio vodeći švedski industrijski magnat.

Mikaelov je zaključak bio da Henrik Vanger želi da on učini nešto što vjerojatno nema nikakve želje učiniti. Preostalo mu je jedino da otkrije o čemu je riječ i nakon toga zahvali i odbije ponudu. I možda ipak stigne na poslijepodnevni vlak.

"Sorry, ne može", odgovorio je Mikael. Pogledao je na sat. "Ovdje sam već dvadeset minuta. Dajem vam točno trideset minuta da mi ispričate što želite. Nakon toga zovem taksi i idem kući."

Na trenutak je Henrik Vanger ispao iz uloge dobronamjernoga patrijarha i Mikael je mogao vidjeti djelić beskrupuloznog industrijalca u naponu snage kada bi mu se netko usprotivio ili

kada se morao suočiti s nekim samovoljnim nižim direktorom u upravi. Usnice su mu se na trenutak izvile u okrutan osmijeh. "Razumijem."

"Sve je ovo vrlo jednostavno. Ne morate ništa okolišati. Recite što želite da učinim, a onda ću ja odlučiti želim li to učiniti ili ne."

"Hoćeš reći, ako te ne uspijem nagovoriti za trideset minuta, neću uspjeti ni za trideset dana." "Tako nešto."

"Ali moja je priča stvarno dugačka i komplicirana."

"Skratite i pojednostavite. Tako mi novinari radimo. Dvadeset i devet minuta."

Henrik Vanger je podigao ruku. "Dosta. Shvaćam što želiš reći. Ali pretjerivanje nikada nije dobra psihološka taktika. Ja trebam osobu koja može istraživati i kritički razmišljati, ali ima i integritet. Mislim da ga ti imaš, ovo nije laskanje. Dobar bi novinar trebao posjedovati te osobine, a ja sam pročitao tvoju knjigu Templari s velikim zanimanjem. Istina je da sam te odabrao zato što sam poznavao tvog oca i zato što znam tko si. Ako sam dobro shvatio, dobio si otkaz u svojim novinama nakon afere Wennerstrom, ili si ih napustio na vlastitu inicijativu. To znači da sada nisi nigdje zaposlen i ne treba biti jako pametan da se zaključi da si se vjerojatno našao i u financijskom škripcu."

"Pa ste ugrabili priliku da iskoristite moju situaciju, tako mislite?"

"To je možda istina. Ali, Mikael - smijem li te zvati Mikael? -ne namjeravam ti lagati niti izmišljati neke lažne izlike. Prestar sam za takve stvari. Ako ti se ne sviđa što kažem, možeš me slobodno poslati k vragu. A ja ću morati potražiti nekoga drugog tko želi raditi za mene."

"OK, kakav mi to posao želite ponuditi?"

"Koliko toga znaš o obitelji Vanger?"

Mikael je raširio ruke. "Pa, otprilike ono što sam stigao pročitati na internetu otkada me Frode nazvao u ponedjeljak. U vaše je vrijeme Vanger bio jedan od najvećih švedskih industrijskih koncerna, danas je kompanija mnogo manja. Martin Vanger je direktor. OK, znam još neke stvari, ali na što ciljate?"

"Martin je... on je dobra osoba, ali je u osnovi laka kategorija. Nikako nije dovoljno dobar direktor za koncern u krizi. On ga želi modernizirati i specijalizirati se za nešto, što je dobra ideja, ali teško mu je provesti svoje ideje i još teže srediti financiranje. Prije dvadeset i pet godina Koncern Vanger bio je ozbiljan konkurent Wallenbergu. Imali smo oko 40.000 zaposlenih u Švedskoj. To je davalo poslove, mogućnost zaposlenja i prihode cijeloj zemlji. Sada se većina tih mogućnosti za zaposlenje nalazi u Koreji ili Brazilu. Danas imamo jedva 10.000 zaposlenih, a za godinu ili dvije - ako Martin ne uspije pokrenuti stvari - imat ćemo možda samo 5000 zaposlenih, većinom u malim proizvodnim pogonima. Drugim riječima, industrija Vanger je na putu za smetlište povijesti."

Mikael je kimnuo. To što je Henrik Vanger ispričao odgovaralo je zaključcima do kojih je došao nakon nekog vremena ispred kompjutera.

"Koncern Vanger je još uvijek jedna od rijetkih obiteljskih kompanija u zemlji, tridesetak članova obitelji ima manji ili veći udio u kompaniji. Tu je uvijek ležala snaga Koncerna, ali i njegova najveća slabost."

Henrik Vanger napravio je umjetničku stanku i nastavio govoriti s intenzitetom u glasu. "Mikael, kasnije mi možeš postavljati pitanja, ali želim da mi vjeruješ na riječ kad ti kažem da prezirem većinu članova obitelji Vanger. Moja se obitelj sastoji većinom od razbojnika, pohlepnika, tirana i nesposobnjakovića. Vodio sam kompaniju trideset i pet godina, i gotovo sam cijelo vrijeme bio umješšan u nepomirljive borbe među raznim članovima obitelji. Oni su bili naši najgori neprijatelji, a ne konkurencija ili država."

Zastao je.

"Rekao sam da te želim angažirati da učiniš dvije stvari. Želim da napišeš priču ili biografiju obitelji Vanger. Kako bi pojednostavili stvari, mogli bismo to nazvati mojom autobiografijom. Neće to biti nešto za čitanje u crkvi, nego priča o mržnji i obiteljskim svađama i beskrajnoj pohlepi. Na raspolaganje ću ti staviti sve svoje dnevnike i arhive. Imat ćeš slobodan pristup svim mojim najintimnijim mislima i smiješ objaviti svu prljavštinu na koju naletiš, bez suzdržavanja. Mislim da će u usporedbi s tom pričom Shakespeare izgledati kao lagana zabava za cijelu obitelj." "Zašto?"

"Zašto želim objaviti skandaloznu priču o obitelji Vanger? Ili zbog čega želim da baš ti napišeš tu priču?"

"Pretpostavljam da želim odgovor na oba pitanja."

"Iskreno rečeno, svejedno mi je hoće li ta knjiga biti objavljena ili ne, ali smatram da bi priču trebalo zapisati, makar u samo jednom primjerku, koji onda možeš staviti izravno u Kraljevsku knjižnicu. Želim da moja priča bude dostupna potomstvu nakon moje smrti. Moj motiv za to najjednostavniji je mogući - osveta."

"Kome se želite osvetiti?"

"Ne moraš mi vjerovati, ali ja sam pokušao biti pošten čovjek, čak i u ulozi kapitalista i industrijalca. Ponosan sam što se moje ime povezuje s čovjekom koji drži zadanu riječ i ispunjava svoja obećanja. Nikada nisam igrao političke igrice. Nikada nisam imao problema u pregovorima sa sindikatima. U svoje je vrijeme čak i Tage Erlander* imao poštovanja prema meni. Smatrao sam da je tu riječ o etici; bio sam odgovoran za dnevni kruh tisuća ljudi i brinuo sam za svoje zaposlene. Smiješno je što i Martin ima takvo stajalište, iako je posve druga vrsta čovjeka. I on je pokušao učiniti pravu stvar. Možda nismo uvijek uspijevali, ali u svemu tome postoji malo stvari kojih se sramim."

"Na žalost, Martin i ja smo vjerojatno rijetke iznimke u svojoj obitelji", nastavio je Henrik Vanger. "Mnogi su razlozi zašto

Koncern Vanger danas propada, ali jedan je od najvažnijih kratkovidna pohlepa koju mnogi članovi moje rodbine pokazuju. Ako preuzmeš posao, točno ću ti objasniti što je moja rodbina učinila da uništi ovaj koncern."

Mikael je neko vrijeme razmišljao.

"OK. Ni ja vama ne želim lagati. Da napišem takvu knjigu, trebat će mi mjeseci. Nemam ni volje ni snage za tako nešto." "Mislim da te mogu nagovoriti."

"Sumnjam u to. Ali rekli ste da želite da učinim dvije stvari. Ovo je, dakle, bila ta izlika. A koji je stvarni zadatak?"

Henrik Vanger je s naporom ustao i uzeo fotografiju Harriet Vanger sa svoga pisaćeg stola. Stavio ju je ispred Mikaela.

"Razlog zašto želim da napišeš biografiju obitelji Vanger jest taj što želim da opišeš pojedince očima novinara. To ti daje i alibi da kopaš po povijesti obitelji. Ja ustvari želim da riješiš jednu zagonetku. To je tvoj zadatak."

"Zagonetku?"

"Harriet je unuka moga brata Richarda. Bila su nas petorica. Richard je bio najstariji, rođen 1907. godine. Ja sam najmlađi, rođen 1920. Ne razumijem kako je Bog uspio napraviti takvu braću..."

Henrik Vanger je na nekoliko sekundi zastao i činilo se kao da se izgubio u mislima. Zatim se okrenuo prema Mikaelu s novom odlučnošću u glasu.

"Da ti ispričam o svom bratu Richardu Vangeru. Tu ćeš vidjeti mali dio obiteljske kronike koju želim da napišeš."

Natočio si je kavu i ponudio još Mikaelu.

"Godine 1924., kada mu je bilo sedamnaest godina, Richard je bio fanatičan nacionalist i antisemit koji se pridružio Švedskom nacističkom pokretu za slobodu, jednoj od prvih nacističkih grupa u Švedskoj. Nije li fascinantno kako nacisti uvijek uspiju staviti riječ sloboda u svoju propagandu?"

Henrik Vanger je izvadio još jedan fotoalbum i listao ga dok nije došao do prave stranice.

"Ovo je Richard u društvu veterinara Birgera Furugarda, koji je ubrzo zatim postao vođa takozvanog Furugardova pokreta, ranoga nacističkog pokreta s početka tridesetih godina. Ali Richard nije ostao s njim. Samo nekoliko godina kasnije postao je član SFKO-a, Švedske fašističke borbene organizacije. Tamo je upoznao Pera Engdahla i druge osobe, koji će s vremenom postati najveća politička nacionalna sramota."

Okrenuo je sljedeću stranicu u albumu. Richard Vanger u uniformi.

"Protiv očeve volje, 1927. se pridružio vojsci i tijekom tridesetih godina vrbovao više nacističkih skupina u zemlji. Ako je postojalo neko bolesno konspirativno udruženje, onda možeš biti siguran da je njegovo ime na popisu članova. Godine 1933. osnovan je Lindholmov pokret, tj. Nacistička radnička partija. Koliko si dobro upoznat s poviješću švedskog nacizma?"

"Nisam povjesničar, ali pročitao sam pokoju knjigu."

"Dakle, 1939. godine počeo je Drugi svjetski rat i nakon toga finski Zimski rat. Velik broj aktivista u Lindholmovu pokretu priključilo se finskim dobrovoljcima. Richard je bio jedan od njih; tada je već bio satnik u švedskoj vojsci. Poginuo je u veljači 1940., neposredno prije mirovnih pregovora sa Sovjetskim Savezom. Tako je postao mučenik nacističkog pokreta i po njemu su nazvali jednu borbenu grupu. Čak se i danas skupina kretena skuplja na jednom groblju u Stockholmu na godišnjicu smrti Richarda Vangera kako bi mu odali počast." "Razumijem."

"Godine 1926., kada mu je bilo devetnaest, družio se sa ženom po imenu Margareta, koja je bila kći jednog učitelja iz Faluna. Upoznali su se na nekom političkom sastanku i njihova je veza rezultirala sinom, Gottfriedom rođenim 1927. godine. Richard se oženio Margaretom nakon što se rodio sin. Tijekom prve polovine tridesetih moj je brat smjestio ženu i dijete ovamo, u Hedestad, dok je on bio stacioniran s pukovnijom u Gavleu. U slobodno je vrijeme putovao uokolo kao misionar nacizma. Godine 1936. pošteno se posvađao s mojim ocem, zbog čega je otac povukao

svu financijsku podršku za Richarda. Nakon toga se morao sam snalaziti. Preselio se s obitelji u Stockholm i živio u relativnom siromaštvu."

"Zar nije imao vlastita novca?"

"Nasljedstvo koje je imao u Koncernu bilo je blokirano. Nije ga mogao prodati nikome izvan obitelji. Osim toga, bio je pravi tiranin prema svojoj obitelji i nije imao dobrih ljudskih osobina. Tukao je ženu i dijete. Gottfried je odrastao kao maltretirani i zlostavljeni dječak. Bilo mu je trinaest godina kada je Richard poginuo; mislim da je to bio najsretniji dan u njegovu životu. Moj se otac smilovao nad udovicom i djetetom i doveo ih u Hedestad, gdje im je dao stan i pobrinuo se da Margareta ima podnošljiv život."

"Ako je Richard predstavljao mračnu i fanatičnu stranu obitelji, onda je Gottfried predstavljao onu lijenu stranu. Kada mu je bilo osamnaest, odlučio sam ga uzeti pod svoje, ipak je on bio sin moga pokojnog brata, a sjeti se da ni razlika u godinama među nama nije bila tako velika. Bio sam samo sedam godina stariji. Već sam tada bio u

Upravi Koncerna i bilo je jasno da ću preuzeti posao od svog oca, dok su Gottfrieda uglavnom smatrali strancem u obitelji."

Henrik Vanger je neko vrijeme razmišljao.

"Moj otac nije znao kako bi se postavio prema svom unuku i ja sam inzistirao da se nešto učini. Dao sam mu posao u Koncernu. Bilo je to poslije rata. Vjerojatno je pokušao obaviti pošten posao, ali imao je problema s koncentracijom. Radio je traljavo, bio je šarmer i zabavljač, kao i ženskar, a ponekad je i previše pio. Teško mi je opisati svoje osjećaje prema njemu... nije bio beskoristan, ali bio je sve samo ne odgovoran i često me znao duboko razočarati. S godinama je postao alkoholičar i 1965. se utopio. Bilo je to tamo, na drugoj strani otoka Hedeby, gdje je imao kolibu koju je dao sagraditi kako bi imao gdje piti."

"On je, dakle, otac Harriet i Martina?" upitao je Mikael i pokazao prema portretu na stoliću. Protiv svoje volje morao je priznati da je starčeva priča zanimljiva.

"Točno. Krajem četrdesetih godina Gottfried je upoznao ženu po imenu Isabella Koenig, mladu Njemicu koja je došla u Švedsku nakon rata. Isabella je bila prava ljepotica. Bila je nevjerojatno lijepa, kao Greta Garbo ili Ingrid Bergman. Harriet je gene vjerojatno naslijedila od Isabelle, a ne od Gottfrieda. Kao što vidiš na fotografiji, bila je vrlo lijepa čak i u dobi od četrnaest godina."

Mikael i Henrik Vanger promatrali su fotografiju.

"Ali, da nastavim. Isabella je rođena 1928. i još uvijek je živa. Kada joj je bilo jedanaest godina, počeo je rat i možeš zamisliti kako je bilo mladoj osobi u Berlinu dok su avioni bombardirali grad. Kada je stigla u Švedsku, sigurno joj se činilo da je stigla u raj na zemlji. Na žalost, dijelila je previše Gottfriedovih osobina; bila je rastrošna i stalno je bila na zabavama. Ona i Gottfried bili su više prijatelji koji se zajedno opijaju nego supružnici. Također je mnogo putovala po Švedskoj i inozemstvu i uopće nije bila odgovorna. To se, naravno, odrazilo na djeci. Martin je rođen 1948., a Harriet 1950. godine. Njihovo je odrastanje bilo kaotično, s majkom koja ih je stalno napuštala i ocem koji je postao alkoholičar."

"Umiješao sam se 1958. godine. Gottfried i Isabella tada su živjeli u Hedestadu. Prisilio sam ih da se presele ovamo. Bilo mi je dosta i odlučio sam da ću prekinuti taj začarani krug. Martin i Harriet tada su bili manje-više prepušteni sebi."

Henrik Vanger je pogledao na sat.

"Mojih trideset minuta upravo istječe, ali sam blizu kraja priče. Daješ li mi dodatno vrijeme?" Mikael je kimnuo. "Nastavite."

"Ukratko. Ja nisam imao djece - drastičan kontrast prema ostaloj braći i članovima obitelji, koji su, čini se, bili opsjednuti tupom potrebom da šire obitelj Vanger. Gottfried i Isabella su se preselili ovamo, ali brak im je bio u raspadu. Već godinu dana kasnije Gottfried se preselio u svoju kolibu. Tamo je živio sasvim sam dulje razdoblje, a Isabelli bi se preselio kada bi postalo prehladno. Ja sam preuzeo brigu o Martinu i Harriet i oni su na mnogo načina postali moja djeca.

Martin je bio... da budem iskren, u jednom razdoblju njegove mladosti bojao sam se da će krenuti tatinim stopama. Bio je slab i introvertiran i zamišljen, ali je isto tako znao biti šarmantan i pun entuzijazma. Proživio je nekoliko teških godina kao tinejdžer, ali se popravio kada je upisao fakultet. Pa... ipak je on direktor ostatka Koncerna Vanger, tako da se to treba smatrati prolaznom ocjenom."

"A Harriet?" pitao je Mikael.

"Harriet je bila moje blago. Pokušao sam joj dati sigurnost i samopouzdanje i mnogo smo značili jedno drugomu. Smatrao sam je vlastitom kćeri i bila je mnogo bliskija sa mnom nego s vlastitim roditeljima. Znaš, Harriet je bila vrlo posebna. Bila je introvertirana - baš kao i njen brat - i kao tinejdžerka se zanimala za religiju i po tome se razlikovala od svih drugih u obitelji. Ali bilo je jasno da je nadarena i bila je vrlo inteligentna. Bila je moralna i čvrsta. Kada joj je bilo četrnaest-petnaest godina, bio sam posve uvjeren da je ona ta - za razliku od njezina brata i svih prosječnih nećaka koji su me okruživali - koja je sposobna jednog dana voditi Koncern Vanger ili barem u njemu imati centralnu ulogu."

"I što se dogodilo?"

"Sada smo došli do pravog razloga zašto te želim zaposliti. Želim da otkriješ tko je iz obitelji ubio Harriet Vanger i nakon toga posvetio sljedećih četrdeset godina pokušavajući me izluditi."

V.

Četvrtak, 26. Prosinca

Prvi put otkada je Henrik Vanger započeo monolog, uspio ga je iznenaditi. Mikael je bio prisiljen zamoliti ga da ponovi što je upravo rekao kako bi bio siguran da je dobro čuo. Ništa u onim člancima koje je pročitao nije sugeriralo da je u uskom krugu obitelji Vanger počinjeno ubojstvo.

"Bilo je to 22. rujna 1966. Harriet je imala šesnaest godina i upravo je krenula u drugi razred gimnazije. Bila je subota i bio je to najgori dan u mom životu. Toliko sam puta proučio razvoj događaja tog dana da mislim da mogu ispričati što se događalo minutu po minutu - sve osim onog najvažnijeg."

Zamahnuo je rukom.

"Ovdje, u kući, skupio se velik dio moje rodbine. Bilo je to užasno godišnje okupljanje za večerom kada su se nalazili dioničari Koncerna Vanger kako bi prodiskutirali obiteljske poslove. To je bila tradicija koju je pokrenuo moj djed u svoje doba i koja je najčešće rezultirala više ili manje odvratnim zabavama. Tradicija je prekinuta osamdesetih godina, kada je Martin jednostavno odlučio da se sve rasprave o kompaniji trebaju odvijati na redovitim sastancima Upravnog odbora i skupštinama. To je bila najbolja

odluka koju je ikada donio. Prošlo je dvadeset godina otkada se obitelj posljednji put našla na takvom okupljanju."

"Rekli ste da je Harriet ubijena..."

"Čekaj. Pusti da ti ispričam što se dogodilo. Dakle, bila je subota. I bio je praznik, sportski klub iz Hedestada organizirao je povorku djece kroz grad za Dječji dan. Harriet je bila u gradu tijekom dana i promatrala paradu zajedno s nekoliko prijateljica iz škole. Vratila se ovamo na otok Hedeby nešto poslije dva sata poslije podne; večera je trebala početi u pet sati i ona je trebala biti nazočna kao i svi drugi mladi iz obitelji."

Henrik Vanger je ustao i prišao prozoru. Dao je znak Mikaelu da mu se pridruži i pokazivao:

"U 14 i 15, nekoliko minuta nakon što je Harriet stigla kući, na mostu se dogodila dramatična nesreća. Čovjek po imenu Gustav Aronsson, brat jednog seljaka iz Ostergardena - seoskog imanja koje se nalazi malo dalje tu u Hedebyju - skrenuo je na most i sudario se s cisternom koja je bila na putu ovamo kako bi dostavila gorivo. Nikada nije u potpunosti razjašnjeno kako je došlo do nesreće, s obzirom na to da se dobro vidi s koje god da strane ceste dolaziš, ali obojica su vozila prebrzo i ono što je trebala biti nesreća koju se moglo izbjeći pretvorilo se u katastrofu. Vozač cisterne pokušao je izbjeći sudar i vjerojatno je instinktivno okrenuo volan. Zabio se u ogradu mosta i prevrnuo; cisterna je ležala poprijeko, s tim da je stražnji dio visio daleko izvan mosta... Jedan se metalni stup zabio poput koplja u cisternu i zapaljivo je gorivo počelo štrcati. Istovremeno je Gustav Aronsson ostao pri-kliješten u svom automobilu i bez

prekida vrištao od jakih bolova. Vozač cisterne je također bio ozlijeđen, no uspio se izvući iz kabine."

Starac je zastao razmišljajući i ponovno sjeo.

"Nesreća ustvari nije imala nikakve veze s Harriet. Ali bila je bitna na jedan posve drugi način. Izbio je totalan kaos kada su svi ljudi pojurili u pomoć. Postojala je opasnost da će izbiti požar i alarmirani su vatrogasci. Policija, hitna pomoć, spasilačke ekipe, vatrogasci, mediji i radoznalci, svi su brzo stizali. Svi su se, naravno, skupili na kopnenom dijelu; ovdje, na otočnom dijelu, činili smo sve što je bilo u našoj moći da izvučemo Aronssona iz olupine automobila, a to se pokazalo prokleta teško. Bio je pošteno ukliješten i ozbiljno ozlijeđen."

"Pokušavali smo ga izvući rukama, ali nije išlo. Automobil jc trebalo prerezati ili prepiliti. Problem je bio u tome što nismo smjeli poduzeti ništa što bi izazvalo iskre; stajali smo u jezeru goriva pokraj prevrnute cisterne. Da je ona eksplodirala, svi bismo poginuli. Osim toga, dugo je potrajalo prije nego što smo dobili pomoć s kopna; cisterna je ležala poput klina preko cijelog mosta, a penjati se preko nje bilo bi kao penjati se preko bombe." Mikael je još uvijek imao osjećaj da starac pripovijeda dobro uvježbanu i odmjerenu priču kako bi ga zainteresirao. Ali prihvatio je činjenicu da je Henrik Vanger odličan pripovjedač koji zna kako zainteresirati slušatelja. Ali još uvijek nije mogao naslutiti kamo ta priča vodi.

"Zbog te je nesreće most bio zatvoren sljedećeg dana. Tek su u nedjelju kasno navečer uspjeli ispumpati preostalo gorivo i podići cisternu te ponovno otvoriti most za vozače. Tijekom ta gotovo 24 sata otok Hedeby je bio praktički odsječen od svijeta. Jedini način da se dođe na kopno bio je vatrogasnim brodom koji je prevozio ljude iz male luke za čamce s ove strane do stare ribarske luke ispod crkve. Nekoliko sati brod je koristilo

samo spasilačko osoblje. Tek su kasno u subotu počeli prebacivati civile. Razumiješ li što sve to znači?"

Mikael je kimnuo: "Pretpostavljam da se nešto dogodilo s Harriet ovdje na otoku i da je broj osumnjičenih ograničen na skupinu ljudi koji su se nalazili ovdje. Nešto kao misterij zaključane sobe, samo na otoku?"

Henrik Vanger se ironično nasmiješio.

"Mikael, i ne slutiš koliko si u pravu. I ja sam čitao Dorothy Sayers. Ovo su činjenice: Harriet je stigla na otok otprilike deset minuta poslije dva sata. Ako brojimo i djecu i neoženjene, tijekom dana je ovamo pristiglo sve u svemu oko četrdesetero gostiju. Zajedno s osobljem i onima koji ovdje žive, na imanju i oko njega nalazile su se šezdeset i četiri osobe. Neki od njih - oni koji su mislili tu prenoćiti - smjestili su se na okolna imanja ili u gostinske sobe."

"Harriet je prije stanovala u kući ravno preko puta, ali već sam ti ispričao kako ni njen tata Gottfried ni njena mama Isabella nisu bili stabilni, mogao sam vidjeti koliko je Harriet patila. Nije se mogla koncentrirati u školi i 1964. godine, kad joj je bilo četrnaest, dogovorio sam da se preseli u moju kuću. Isabelli se sviđalo što više ne mora biti odgovorna za nju. Dobila je sobu ovdje, na katu, i tu je stanovala zadnje dvije godine. Dakle, ovamo je došla toga dana. Znamo da je u dvorištu srela Haralda Vangera, on je jedan od moje starije braće, i izmijenila s njime nekoliko riječi. Nakon toga se uspela stubama ovamo, u ovu sobu, došla me posjetiti. Rekla je da želi razgovarati sa mnom o nečemu. Upravo tada je kod mene bilo još nekoliko članova obitelji i nisam imao vremena za nju. Ali rekla je da je važno, pa sam joj obećao da ću uskoro doći do njezine sobe. Kimnula je glavom i izašla kroz ova vrata. I to je bio posljednji put da sam je vidio.

Nekoliko minuta kasnije nešto je odjeknulo na mostu i kaos koji je izbio pomrsio je sve planove za taj dan."

"Kako je umrla?"

"Čekaj. To je mnogo kompliciranije i moram ti ispričati priču kronološkim redom. Kada je došlo do sudara, svi su prestali raditi što god su radili i pojurili su do mjesta nesreće. Ja sam... pretpostavljam da sam preuzeo vodstvo i sljedećih sam sati imao pune ruke posla. Znamo da je i Harriet došla do mosta odmah nakon sudara, vidjelo ju je nekoliko ljudi, ali zbog rizika od eksplozije naredio sam svima koji ne pomažu u izvlačenju Aronssona iz automobila da se povuku natrag. Petorica su ostala na mjestu nesreće. Među njima moj brat Harald i ja. Bio je tu čovjek po imenu Magnus Nilsson, koji je radio kod mene na imanju. Bio je tu i radnik pilane po imenu Sixten Nordlander, koji je imao kuću blizu ribarske luke. I bio je tu dečko po imenu Jerker Aronsson. Imao je samo šesnaest godina i ustvari sam trebao i njega poslati dalje od mjesta nesreće, ali bio je sin Aronssonova brata i prošao je onuda na biciklu na putu prema gradu samo nekoliko minuta nakon nesreće."

"Otprilike u 14 i 40 Harriet je bila ovdje, u kući, u kuhinji. Popila je čašu mlijeka i malo popričala sa ženom po imenu Astrid, koja je radila kao kuharica. Kroz prozor su promatrale zbrku na mostu."

"U 14 i 45 Harriet je hodala po dvorištu. Vidjela ju je, među ostalima, i njena majka Isabella, ali nisu razgovarale. Nekoliko minuta kasnije sreća je Otta Falka, koji je bio svećenik u crkvi u Hedebyju. U to je vrijeme župni dvor bio tamo gdje je danas kuća Martina Vangera, tako da je svećenik stanovao na ovoj strani mosta. Svećenik je bio prehladen i spavao je kada je došlo do sudara; propustio je cijelu dramu i upravo su ga obavijestili o tome, pa je krenuo prema mostu. Harriet ga je zaustavila na putu i htjela

popričati s njim, ali on je samo odmahnuo rukom i požurio dalje. Otto Falk je zadnja osoba koja ju je vidjela živu."

"Kako je umrla?" ponovio je Mikael.

"Ne znam", odgovorio je Henrik Vanger mučeničkim pogledom. "Tek negdje oko pet sati poslije podne uspjeli smo izvući Aronssona iz auta. Preživio je, ali je teški invalid. Negdje poslije šest sati proglašen je prestanak opasnosti od požara. Otok je još uvijek bio odsječen od kopna, ali stvari su se počele smirivati. Tek kad smo sjeli za stol na zakasnjelu večeru oko osam sati, primijetili smo da Harriet nema. Poslao sam jednu od njenih sestrični po nju u njenu sobu, ali ona se vratila i rekla da je ne može naći. Nisam mnogo razmišljao o tome; vjerojatno sam mislio da je otišla prošetati ili da nije dobila poruku da ćemo večerati. A tijekom večeri morao sam se pozabaviti raznim svađama s obitelji. Tek sljedećeg jutra, kada ju je Isabella pokušala naći, shvatili smo da nitko ne zna gdje je ona i da je nitko nije vidio još od prijašnjeg dana."

Raširio je ruke.

"Toga je dana Harriet Vanger netragom nestala." "Nestala?" ponovio je Mikael.

"Tijekom svih ovih godina nismo uspjeli pronaći ni mikroskopski komadić nje."

"Ali ako je nestala, onda ne možete znati da ju je netko ubio."

"Shvaćam zašto to misliš. I ja sam isto tako mislio. Kada neka osoba netragom nestane, znači da se dogodila jedna od četiri stvari. Možda je nestala svojom voljom i skriva se. Možda je doživjela nesreću i poginula. Možda je počinila samoubojstvo. A možda je bila žrtva zločina. Razmotrio sam sve te mogućnosti."

"Ali ipak mislite da ju je netko ubio. Zašto?"

"Zato što je to jedini logičan zaključak." Henrik Vanger je podigao prst. "U početku sam se nadao da je pobjegla. Ali kako su dani prolazili, svi smo shvatili da to nije slučaj."

Mislim, pa kako bi se šesnaestogodišnjakinja iz prilično zaštićene obitelji, čak i ako je bistra, uspjela snaći, sakriti i ostati sakrivena, a da je nitko ne otkrije? Otkuda joj novac? A čak i da negdje nade posao, morala bi imati poreznu karticu i neku adresu." Podigao je dva prsta.

"Moja je sljedeća misao bila da je doživjela nekakvu nesreću. Možeš li mi učiniti uslugu? Otiđi do pisaćeg stola i otvori gornju ladicu. Tamo je karta."

Mikael je to učinio i raširio kartu na stoliću. Otok Hedeby bio je nepravilna oblika, otprilike tri kilometra dugačak, a na najširem je mjestu bio širok jedva kilometar i pol. Velik dio otoka pokrivala je šuma. Naselje se nalazilo odmah do mosta te oko male luke; na udaljenom dijelu otoka nalazilo se jedno imanje, Ostergarden, odakle je nesretni Aronsson krenuo u vožnju.

"Zapamti da nije mogla napustiti otok", naglasio je Henrik Vanger. "I ovdje u Hedebyju čovjek može poginuti nesretnim slučajem kao i bilo gdje drugdje. Može te pogoditi grom, ali tog dana nije bilo oluje. Može te zgaziti konj, možeš pasti u bunar ili u procijep među stijenama. Ovdje sigurno postoji stotinu načina na koje možeš doživjeti nesreću. Razmišljao sam o većini njih."

Podigao je treći prst:

"Postoji još nešto, a to se tiče treće mogućnosti - da se djevojka možda ubila. *Ali negdje na ovom ograničenom prostoru mora se nalaziti tijelo.*"

Henrik Vanger lupio je dlanom posred karte.

"Danima nakon njenog nestanka pretraživali smo otok uzduž i poprijeko. Ljudi su pretražili svaki jarak, svaki komadić oranice, ponor među brdima i izvrnuti korijen. Prošli smo kroz svaku zgradu, dimnjak, bunar, podrum ili tajni tavan."

Starac je prestao gledati Mikaela i pogledao u mrak izvan prozora. Glas mu je postao tiši i povjerljiviji.

"Cijele sam je jeseni tražio, čak i kada je potraga završila, a ljudi odustali. Kada nisam bio prisiljen posvetiti se poslu, hodao sam gore-dolje po otoku. Došla je i zima, a da joj nismo pronašli ni traga. U proljeće sam nastavio sve dok nisam shvatio koliko je moja potraga nerazumna. Kad je došlo ljeto, zaposlio sam tri iskusna lugara koji su sa psima tragačima ponovili cijelu potragu. Sustavno su pročešljali svaki kvadratni metar otoka. Tada sam već počeo misliti da joj je netko naudio. Dakle, tražili su grob kamo ju je netko mogao sakriti. Potraga je trajala tri mjeseca. Nismo pronašli ni najmanjeg traga Harriet. Kao da je isparila."

"Padaju mi na pamet neke ideje što se moglo dogoditi", rekao je Mikael.

"Da čujem."

"Možda se utopila, slučajno ili namjerno. Ovo je otok i voda može sakriti većinu toga."

"To je istina. Ali šanse za to su male. Razmisli o tome: ako je Harriet doživjela nesreću i utopila se, onda bi bilo logično da se to dogodilo negdje u blizini sela. Zapamti da su događanja na mostu bila nešto najdramatičnije što se dogodilo u Hedebyju u posljednjih nekoliko desetljeća, što baš nije neko vrijeme kada bi normalno radoznala šesnaestogodišnjakinja odlučila otići u šetnju na drugi kraj otoka."

"A još je važnije", nastavio je, "da ovdje nije osobito olujno more i da su vjetrovi u to doba godine sjeverni ili sjeveroistočni. Ako nešto i završi u vodi, izaći će na obalu malo dalje na kopnenom dijelu, a tamo su kuće duž cijele obale. Nemoj misliti da nismo razmišljali o tome; naravno, pretražili smo dno na svim mjestima gdje smo mislili da je mogla ući u vodu. Angažirao sam i mladež iz ronilačkog kluba u Hedestadu. Cijelo su to ljeto pre-

traživali dno u zaljevu i duž obale... ni traga. Uvjeren sam da nije u vodi; jer u tom bi je slučaju našli."

"Ali možda je negdje drugdje doživjela nesreću? OK, most je bio zatvoren, ali do kopna je kratak put. Možda je otplivala ili odveslala do tamo."

"Bio je kasni rujan i voda je bila tako hladna da teško da bi se Harriet odlučila na kupanje usred cijelog tog kaosa. A i da je odjednom poželjela otplivati do kopna, bila bi primijećena i prouzročila veliku uzbunu. Deset je očiju bilo na mostu, a na kopnenoj je strani stajalo dvjesto ili tristo ljudi uz vodu i promatralo cijeli spektakl."

"Čamac?"

"Ne. Pažljivo smo prebrojili, toga je dana na otoku bilo trinaest čamaca. Većinu malih čamaca već su izvukli na kopno. Dolje, u staroj luci, u vodi su bila dva motorna čamca. Bilo je tu i sedam običnih čamaca s veslima, od kojih je pet bilo već izvučeno na kopno. Niže od župnog dvora jedan se čamac nalazio na nizbrdici, a jedan u jezeru. Pokraj Ostergardena nalazio se još jedan motorni čamac i jedan obični čamac. Svi su ti čamci popisani i bili su na svojim mjestima. Da je preveslala na drugu stranu i pobjegla, bila bi, naravno, prisiljena ostaviti čamac na drugoj obali."

Henrik Vanger je podigao četvrti prst.

"I time ostaje samo jedna razumna mogućnost, a to je da Harriet nije nestala svojom voljom. Netko joj je naudio i sakrio tijelo."

Lisbeth Salander provodila je dan nakon Božića čitajući kontro-verznu knjigu Mikaela Blomkvista o novinarstvu vezanom uz gospodarstvo. Knjiga je imala 210 stranica i zvala se *Templari*, s podnaslovom *Ponovljena zadaća za reportere rubrike gospodarstva*. Naslovnicu je moderno dizajnirao Christer Malm i pokazivala je fotografiju stockholmske

burze. Christer Malm ju je obradio u Photoshopu tako da promatrač tek nakon nekog vremena shvati

da zgrada lebdi u zraku. Nije bilo tla. Bilo je teško zamisliti jasniju naslovnici koja bi upečatljivije dala naznaku onoga što je slijedilo.

Salander je konstatirala da je Blomkvist odličan stilist. Knjiga je bila napisana na izravan i zanimljiv način, tako da su je mogle čitati čak i osobe bez dubljeg znanja o zapetljanosti gospodarskog novinarstva. Ton je bio ciničan i sarkastičan, ali vrlo uvjerljiv.

Prvo je poglavlje bilo neka vrsta objave rata u kojoj Blomkvist nije birao riječi. Švedski su se novinari rubrike gospodarstva u posljednjih dvadeset godina razvili u skupinu nekompetentnih slugu uvjerenih u vlastitu veličinu, a bez sposobnosti kritičnog razmišljanja. Taj posljednji zaključak donio je zato što se mnogo novinara zadovoljavalo time da samo ponove fraze koje su im davali direktori kompanija i burzovni meštari - čak i onda kada su ti podaci bili očito zavaravajući i netočni. Takvi su novinari ili tako naivni i toliko ih je lako prevariti da ne bi smjeli pisati ili su, što je još gore, osobe koje namjerno zanemaruju svoju novinarsku zadaću provođenja kritičkih analiza i davanja točnih informacija čitateljima. Blomkvist je tvrdio da se često srami kada ga zovu gospodarstvenim novinarom zato što tada riskira da ga zamijene s osobama koje on uopće ne smatra novinarima.

Blomkvist je usporedio rad gospodarstvenih novinara s radom novinara crne kronike ili međunarodnih dopisnika. Pokazao je do kakva bi sveopćeg negodovanja došlo kada bi reporter iz suda za neke velike dnevne novine nekritički počeo prenositi tužiteljeve podatke kao automatski točne, primjerice u suđenju vezanom uz ubojstvo, a da ne

prikupi podatke od branitelja ili ne intervjuira obitelj žrtve i shvati što je logično, a što nije. Smatrao je da ista pravila vrijede i za novinare rubrike gospodarstva.

Ostatak knjige bavio se dokazima koji su potkrepljivali uvodnu rječitost. Jedno se dugačko poglavlje bavilo izvještavanjem o poznatoj internetskoj kompaniji u šest vodećih dnevnih novina, kao i u poslovnim novinama *Finanstidningen* i *Dagens Industri*, te emisiji o gospodarstvu *A-ekonomi* na televiziji. Citirao je i objedinio ono što su novinari rekli i napisali prije nego što je to usporedio sa stvarnim stanjem stvari. Kada je opisivao razvoj u kompaniji, neprestano je ponavljao jednostavna pitanja koja bi jedan *ozbiljan novinar* morao postaviti, ali koje okupljena skupina novinara nije postavila. Bilo je to zgodan način opisivanja.

U drugom je poglavlju bila riječ o lansiranju dionica Telije. U tom se dijelu knjige najviše rugao i ironizirao te verbalno izbičevao nekoliko novinara, među njima i određenog Williama Borga, koji je Mikaelu, čini se, osobito išao na živce. Još jedno poglavlje pri kraju knjige uspoređivalo je razinu kompetencije švedskih i inozemnih novinara.

Blomkvist je opisao kako su *ozbiljni novinari* iz *Financial Times*, *The Economists* nekoliko njemačkih poslovnih novina izvijestili o takvim temama u svojim zemljama. Usporedba nije išla u prilog švedskim novinarima. Završno je poglavlje sadržavalo skicu prijedloga kako bi tu sramotnu situaciju trebalo popraviti. Završne riječi knjige bile su povezane s uvodom:

Kada bi se novinar koji izvještava iz parlamenta ovako odnosio prema temi i nekritički dokrajčio svaki prijedlog koji je odbačen, koliko god bio besmislen; ili kada bi jedan politički reporter na isti način izgubio sposobnost procjenjivanja istine, tada bi taj novinar dobio otkaz ili bi se njega ili nju barem prebacilo u neki odjel u kojemu ne može prouzročiti previše štete. Ali u svijetu novinara rubrike gospodarstva ne vrijede normalna

novinarska pravila da treba kritički promotriti i čitatelje objektivno izvijestiti o tome što su otkrili. Umjesto toga, ovdje se u nebo uzdiže najuspješnijeg šaljivca. A tu se i stvara Švedska budućnosti i tu se potkopava preostalo povjerenje u novinarsku profesiju. Bilo je to rečeno bez dlake na jeziku. Ton je bio zajedljiv i Salander nije bilo teško zamisliti uznemirenu debatu koja je slijedila i u organizaciji branše *Novinara*, te u određenim poslovnim novinama i uvodnicima i poslovnim stranicama dnevnih novina. Iako je samo nekoliko gospodarstvenih novinara bilo poimence spomenuto u knjizi, Lisbeth Salander je pretpostavljala da je struka dovoljno malena da su svi znali o kome je točno riječ kada su citirani tekstovi iz raznih novina. Blomkvist je stekao ogorčene neprijatelje, što se lijepo odražavalo u desetak zloradih komentara na presudu u slučaju Wennerstrom.

Zaklopila je knjigu i pogledala fotografiju pisca na stražnjim koricama. Mikael Blomkvist bio je fotografiran iz profila. Plavkaste šiške neuredno su mu padale preko čela, kao da je upravo zapuhao vjetar prije nego što je fotograf snimio fotografiju ili kao da se (što je bilo vjerojatnije) fotograf Christer Malm igrao stilista. Gledao je u fotoaparat s ironičnim osmijehom i pogledom koji je vjerojatno trebao biti šarmantan i dječaćki. *Prilično lijep muškarac. Na putu za zatvor na tri mjeseca.*

"Bok, Kalle Blomkvist", rekla je glasno samoj sebi. "Baš si drzak, ha?"

U vrijeme ručka Lisbeth Salander je uključila svoj iBook i otvorila program Eudora.

Napisala je jedan sažeti redak teksta: "Imaš vremena?"

Potpisala se kao *Wasp* i poslala mail na adresu (Plague_xyz_666 ©hotmail.com). Za svaki slučaj poslala je tu jednostavnu poruku putem programa za kriptiranje PGP.

Nakon toga je obukla crne traperice, obula velike zimske cipele, navukla toplu majicu, tamnu skijašku jaknu, svijetložute rukavice, kapu i šal u istom tonu. Izvadila je alkice iz

obrve i nosa, namazala usne nježno ružičastim ružem i promotrila samu sebe u ogledalu u kupaonici. Izgledala je kao tipični vikend-šetač, smatrala je ovu odjeću pristojnom borbenom kamuflažnom odjećom za ekspediciju iza neprijateljskih linija. Odvezla se podzemnom željeznicom od Zinkensdamma do Trga Ostermalmtorget i krenula prema Ulici Strandvagen. Hodala je sredinom pločnika i čitala brojeve kuća. Kada je već bila blizu mosta Djurgardsbron, zastala je i promatrala ulazna vrata koja je tražila. Prešla je na drugu stranu ceste i čekala nekoliko metara od ulaza.

Zaključila je da većina ljudi koji su bili vani po tom hladnom vremenu dan nakon Božića, šeće po pristaništu, dok ih je samo nekoliko hodalo po pločniku prema kućama.

Strpljivo je čekala gotovo pola sata prije nego što se pojavila starija žena sa štapom koja joj se približavala iz smjera Djurgardena. Žena je zastala i sumnjičavo promotrila Salander, koja se prijateljski nasmiješila i pozdravila je pristojnim kimanjem. Gospoda joj je uzvratila pozdrav i izgledala kao da se pokušava sjetiti otkuda poznaje tu mladu djevojku. Salander joj je okrenula leđa i krenula još malo dalje od ulaza, otprilike kao da nestrpljivo nekoga čeka i hoda lijevo-desno. Kada se ponovno okrenula, gospoda sa štapom stigla je do ulaza i ukucavala zamršenu kombinaciju u portafon. Salander nije imala nikakvih problema shvatiti da je kombinacija 1260.

Pričekala je pet minuta prije nego što je prišla vratima. Kada je ukucala broj, vrata su škljocnula. Otvorila ih je i ogledala se po hodniku. Samo malo dalje u ulazu nalazila se nadzorna kamera, na koju je bacila pogled, a zatim je ignorirala; kamera je bila onog modela koju je ugrađivao Milton Security i koja se aktivira tek kada se u zgradi uključi alarm za provalu ili napad. Malo više unutra, lijevo od starinskog lifta, nalazila su se vrata s još jednom bravom na kod; isprobala je 1260 i konstatirala da ista kombinacija koja je otvarala ulazna vrata vrijedi i za ulaz u podrum i prostorije gdje su kante za

smeće. *Šlampavo, šlampavo.* Trebale su joj točno tri minute da istraži podrum, u kojem je pronašla nezaključanu prostoriju sa zajedničkim strojevima za pranje rublja i prostoriju s kontejnerima za krupni otpad. Nakon toga je upotrijebila komplet otpirača koji je *posudila* od Miltonova stručnjaka za brave kako bi otvorila zaključana vrata koja su, izgleda, vodila u zajedničku prostoriju za sastanke udruge stanara. Sasvim na kraju podruma nalazio se mali ured. Konačno je pronašla ono što je tražila - omanju prostoriju u kojoj se nalazila električna centrala za zgradu. Promatrala je brojač, ormarić s osiguračima i žicama, a nakon toga izvadila Canonov digitalni fotoaparatske veličine kutije cigareta. Napravila je tri fotografije onoga što ju je zanimalo.

Na putu prema izlazu na trenutak je bacila pogled na pločicu pokraj dizala i pročitala ime stanara na najvišem katu. *Wenner-strdm.*

Nakon toga je napustila zgradu i brzim korakom hodala do Nacionalnog muzeja, gdje je ušla u kantu kako bi se ugrijala i popila kavu. Nakon otprilike pola sata vratila se na Soder i popela do svog stana.

Dobila je odgovor od Plague_xyz_666@hotmail.com. Kada ga je prevela iz PGP-a, sastojao se samo od broja 20.

127.

Četvrtak, 26. Prosinca

Rok od trideset minuta što ga je zadao Mikael Blomkvist odavno je prošao. Bilo je pola pet i više nije mogao stići na poslijepodnevi vlak. Ali još uvijek je mogao stići na onaj večernji, u pola deset. Stajao je pokraj prozora i masirao vrat dok je promatrao osvijetljenu fasadu crkve s druge strane mosta. Henrik Vanger mu je pokazao album sa

člancima o tom događaju koji su izašli u lokalnim i državnim novinama. To je pobudilo prilično veliko zanimanje - djevojka iz poznate obitelji industrijalaca netragom nestala. Ali nakon što tijelo nije nađeno, a ni istraga nije napredovala, interes je popustio. Iako je riječ o uglednoj obitelji industrijalaca, slučaj Harriet Vanger bio je nakon trideset i šest godina zaboravljena priča. Prevladavajuća teorija u člancima s kraja šezdesetih godina bila je da se utopila i da su je valovi odnijeli do mora - tragedija, ali ipak samo nešto što se može dogoditi bilo kojoj obitelji.

Mikael je protiv svoje volje bio fasciniran starčevom pričom, ali kada se Henrik Vanger ispričao i zamolio da naprave stanku kako bi otišao na zahod, Mikaelova se skepsa vratila. No starac još nije ispričao priču do kraja, a Mikael je obećao da će poslušati cijelu priču.

"Što vi mislite da se dogodilo s njom?" pitao je Mikael kada se Henrik Vanger vratio u sobu.

"Ovdje obično živi oko dvadeset i pet ljudi, ali zbog obiteljskog okupljanja toga je dana na otoku bilo šezdesetak osoba. Od toga se može isključiti više-manje između dvadeset i dvadeset pet osoba. Mislim da je netko od ovih ostalih - i najvjerojatnije netko iz obitelji - ubio Harriet i sakrio tijelo."

"Imam mnogo primjedbi na to."

"Da čujem."

"Pa, jedna je primjedba da bi, naravno čak i ako je netko sakrio njezino tijelo, ono bilo pronađeno ako je potraga bila tako pedantna kao što kažete."

"Da budem iskren, potraga je bila još opsežnija nego što sam ti ispričao. Počeo sam razmišljati o Harriet kao žrtvi ubojstva tek kada sam shvatio da postoje još neki načini na koje je njeno tijelo moglo nestati. Ovo ne mogu dokazati, ali ima smisla."

"OK, ispričajte mi."

"Harriet je nestala oko 15 sati. Oko 14 i 55 vidio ju je svećenik Otto Falk, koji je trčao prema mjestu nesreće. U otprilike isto vrijeme stigao je fotograf iz lokalnih novina koji je tijekom sljedećih sati napravio mnogo fotografija toga dramatičnog događaja. Mi, to jest policija, pregledali smo filmove i mogli konstatirati da Harriet nije ni na jednoj fotografiji; dok se svi ljudi iz sela mogu vidjeti na barem nekoj fotografiji, iznimka su jedino vrlo mala djeca."

Henrik Vanger izvadio je novi fotoalbum i stavio ga na stol ispred Mikaela.

"Ovo su fotografije toga dana. Prva je slikana u Hedestadu za vrijeme povorke za Dječji dan. Slikao je isti fotograf. Slikana je u otprilike 13 i 15 i na njoj se vidi Harriet."

Fotografija je snimljena s drugog kata kuće i prikazuje ulicu kojom je upravo prolazila povorka - kamioni s klaunovima i djevojkama u kupaćim kostimima. Na pločniku su se gurali promatrači. Henrik Vanger je pokazao na jednu osobu u gužvi.

"To je Harriet. To je bilo otprilike dva sata prije nego što je nestala, u gradu je s nekoliko prijateljica iz razreda. To je njezina posljednja fotografija. Ali postoji još jedna zanimljiva fotografija."

Henrik Vanger je listao dalje. Ostatak albuma sadržavao je oko sto osamdeset fotografija odnosno šest filmova katastrofe na mostu. Nakon što je poslušao priču, bilo je gotovo mučno odjednom je vidjeti na oštrim crno-bijelim fotografijama. Fotograf je bio vješt i uspio je uhvatiti kaos nesreće. Velik dio fotografija fokusirao se na aktivnosti oko prevrnute cisterne. Mikael je bez problema prepoznao četrdesetšestogodišnjeg Henrika Vangera, koji je gestikulirao natopljen gorivom.

"Ovo je moj brat Harald." Starac je pokazao na muškarca u sakou koji je stajao nagnut prema naprijed i pokazivao na nešto u olupini automobila u kojoj je Aronsson sjedio

ukliješten. "Moj brat Harald je neugodan čovjek, ali mislim da ga se može prekrižiti s popisa osumnjičenih. Osim jednog kratkog trenutka, kada je morao otrčati do imanja da promijeni cipele, cijelo je vrijeme bio na mostu."

Henrik Vanger je nastavio listati. Fotografije su se izmjenjivale. Fokus na cisterni. Fokus na promatračima uz obalu. Fokus na Aronssonovoj olupini. Fotografije cijele scene. Fotografije snimljene izbliza.

"Ovo je zanimljiva fotografija", rekao je Henrik Vanger. "Koliko smo uspjeli utvrditi, snimljena je oko 15 i 40, 15 i 45, dakle nešto više od četrdeset i pet minuta nakon što je Harriet sreća svećenika Falka. Pogledaj našu kuću, prozor u sredini na drugom katu. To je Harrietina soba. Na prošloj slici prozor je zatvoren. Ovdje je otvoren."

"Netko se nalazio u Harrietinoj sobi u tom trenutku."

"Sve sam pitao; nitko ne želi priznati da je otvorio prozor."

"Što znači da je to učinila sama Harriet, i da je tada bila živa, ili da vam netko laže. Ali zašto bi ubojica otišao u njenu sobu i otvorio prozor? I zašto bi tko lagao?"

Henrik Vanger je odmahnuo glavom. Nije bilo odgovora.

"Harriet je nestala oko ili odmah nakon 15 sati. Ove fotografije daju nekakvu predodžbu o tome gdje su se ljudi nalazili u to vrijeme. Zato mogu prekrižiti neke osobe s popisa osumnjičenih. Iz istog razloga mogu zaključiti da određeni broj osoba koje se ne nalaze na fotografijama u to vrijeme, moraju biti ubrojene u osumnjičene."

"Niste mi odgovorili na pitanje kako mislite da je tijelo nestalo. Upravo sam shvatio da postoji odgovor koji je jasan sam po sebi. Najobičniji poštenu iluzionistički trik."

"Postoji čak i nekoliko potpuno realnih načina na koji ga se moglo izvesti. Oko 15 sati ubojica je napadne. On ili ona vjerojatno nisu koristili nikakav oštar instrument - onda bismo možda pronašli tragove krvi. Pretpostavljam da je Harriet zadavljena ili da se to

dogodilo ovdje, iza zida u dvorištu; mjesto koje fotograf nije mogao vidjeti i koje je pod mrtvim kutom kad se gleda iz kuće. Tamo se nalazi kratka staza ako želite prošetati najkraćim putem iz župnog dvora, gdje je posljednji put viđena, i natrag do kuće. Tamo su posađene neke biljke i sada je tamo travnjak, ali šezdesetih je godina tu bilo šljunčano tlo i to je mjesto korišteno kao parkiralište. Sve što je ubojica trebao učiniti jest otvoriti prtljažnik i staviti Harriet unutra. Kada smo sljedećeg dana počeli potragu, nitko nije mislio da je riječ o zločinu. Usredotočili smo se na plaže, kuće i šumarke koji su najbliži selu."

"Dakle nitko nije prekontrolirao prtljažnike automobila."

"A navečer sljedećega dana ubojica je mogao slobodno uzeti svoj automobil i odvesti ga preko mosta i sakriti tijelo drugamo."

Mikael je kimnuo. "Pred nosom svih koji su pretraživali imanje. Ako je bilo tako, onda je riječ o vrlo hladnokrvnom gadu."

Henrik Vanger se gorko nasmijao. "Upravo si dao točan opis velikog broja članova obitelji Vanger."

Nastavili su raspravu za vrijeme večere u šest sati. Anna je poslužila pečenog zeca sa želeom od ribiza i krumpirima. Henrik Vanger ga je poslužio s crnim vinom puna okusa. Mikael je još uvijek imao dovoljno vremena da stigne na večernji vlak. *Vrijeme je da ovo završimo*, pomislio je.

"Priznajem da je priča koju ste mi ispričali fascinantna. Ali ne mogu shvatiti zašto ste mi je ispričali."

"Pa već sam ti rekao. Želim razotkriti toga gada koji je ubio unuku mog brata. I zbog toga te želim angažirati."

"Kako?"

Henrik Vanger je spustio nož i vilicu. "Mikael, već gotovo trideset sedam godina razmišljam o tome što se dogodilo Harriet, to me izluđuje. Kako su godine prolazile, koristio sam sve više svoga slobodnog vremena kako bih je pronašao."

Utihnuo je i skinuo naočale i zagledao se u neku nevidljivu mrljicu na staklu. Zatim je podigao pogled i promotrio Mikaela.

"Da budem potpuno iskren, Harrietin je nestanak bio uzrok što sam ubrzo nakon toga napustio vodstvo Koncerna Vanger. Nisam više imao volje raditi. Znao sam da se u mojoj blizini nalazi ubojica i razmišljanje i potraga za istinom opterećivali su me u tolikoj mjeri da nisam mogao raditi. Najgore je što mi s vremenom nije postalo lakše, naprotiv. Negdje 1970. godine prolazio sam razdoblje kada sam samo htio da me svi ostave na miru. U to je vrijeme Martin ušao u Upravni odbor i počeo preuzimati sve više mojih poslova.

Povukao sam se 1976. i Martin je postao glavni direktor. Ja još uvijek imam mjesto u upravi, ali nisam mnogo toga učinio otkako sam napunio pedeset. U posljednjih trideset i šest godina nije prošlo ni dana da nisam razmišljao o njezinu nestanku. Možda ćeš misliti da sam opsjednut time, tako misli većina moje rodbine. I to je vjerojatno istina."

"Bio je to užasan događaj."

"I više od toga. Uništio mi je život. To je činjenica koje sam s vremenom postajao sve svjesniji. Poznaješ li dobro sebe?"

"Pa, naravno da mislim da poznajem."

"I ja isto. Ne mogu zaboraviti ono što se dogodilo. Ali moj se motiv s godinama promijenio. U početku je to možda bila tuga. Želio sam je pronaći i barem pokopati. Bila je riječ o tome da Harriet vratim čast."

"Kako se motiv promijenio?"

"Danas samo želim pronaći toga hladnokrvnoga gada. Smiješno je da što sam stariji, to mi je postao sve opsesivniji hobi." "Hobi?"

"Da, namjerno koristim tu riječ. Kada je policijska istraga zapela, ja sam nastavio. Pokušao sam provesti istragu sustavno i objektivno. Skupio sam sve informacije koje je bilo moguće pronaći - one fotografije, policijsku istragu, zapisao sam sve što su mi ljudi ispričali o tome što su radili tog dana. Dakle, gotovo pola svog života skupljao sam informacije o jednom jedinom danu."

"Svjesni ste toga da je nakon trideset i šest godina možda i ubojica odavno mrtav i pokopan?" "Ne vjerujem."

Mikael je podigao obrve na tu odlučnu izjavu.

"Završimo večeru i vratimo se gore u sobu. Preostao je još jedan detalj kako bih dovršio svoju priču. I to je ono što najviše zbunjuje."

Lisbeth Salander je parkirala Corollu s automatskim mjenjačem pokraj postaje podzemne željeznice u Sundbybergu. Posudila je toyotu iz zbirke poslovnih vozila Milton Securityja. Nije baš pitala smije li, ali, s druge strane, Armanskij joj nikada nije izričito zabranio da se koristi Miltonovim vozilima. Prije ili kasnije, razmišljala je, moram nabaviti vlastito vozilo. Nedostajao joj je automobil, ali imala je motor - korišteni motor, kawasaki klase 125 kubika, koji je koristila ljeti. Tijekom zime je stajao zaključan u njezinu podrumu.

Otišla je do Ulice Hogklintavagen i pozvonila na portafon točno u šest sati. Brava je kliknula nakon nekoliko sekundi, pa se popela stubama na drugi kat i pozvonila na vrata na kojima je pisalo krotko ime Svensson. Nije imala pojma tko je Svensson, ni postoji li uopće takva osoba u tom stanu.

"Bok, *Plague*", pozdravila ga je.

" *Wasp*. Dolaziš u posjet samo kad nešto trebaš."

Muškarac, koji je bio tri godine stariji od Lisbeth, bio je visok sto osamdeset i devet centimetara i težio sto pedeset i dva kilograma. Ona je bila visoka sto pedeset i četiri centimetra i težila četrdeset i dva kilograma i uvijek se osjećala kao patuljak pokraj Plaguea. Kao i obično, u njegovu je stanu bilo mračno; svjetlost jedine uključene svjetiljke prodirala je u hodnik iz spavaće sobe koju je koristio kao radnu. Zrak je bio ustajao i smrdljiv.

"Plague, to je zato što se nikada ne pereš i ovdje smrdi ko u zoološkomu. Ako ikada izađeš van, moram ti reći za sapun. Može se kupiti u Konsumu."

Blijedo se nasmiješio, ali nije odgovorio, nego joj je dao znak da ga slijedi u kuhinju. Sjeo je za kuhinjski stol ne uključivši svjetlo. Sve se osvjetljenje sastojalo od svjetlosti ulične rasvjete ispred prozora.

"Mislim, ono, nisam ni ja neka prvakinja u čišćenju, ali ako mi stari tetrapaci mlijeka smrde crvljivo, onda ih zamotam u vrećicu i bacim."

"Ja sam u invalidskoj penziji", rekao je. "Društveno nesposoban."

"I zato ti je država dala stan i zaboravila na tebe. Zar se nikad ne bojiš da će se susjedi žaliti i da će socijalni radnici doći u inspekciju? Onda bi možda mogao završiti u ludnici."

"Imaš nešto za mene?"

Lisbeth Salander je otvorila patentni zatvarač na džepu jakne i izvadila 5000 kruna.

"To je sve što ti mogu dati. To je moj vlastiti novac, a tebe ne mogu upisati kao poreznu olakšicu."

"Što hoćeš?"

"Onu stvarčicu o kojoj si mi pričao prije dva mjeseca. Jesi je napravio?"

Nasmiješio se i stavio predmet na stol pred nju. "Reci mi kako radi."

Sljedeći je sat s pozornošću slušala. Zatim je testirala napravu. Moguće je da je *Plague* bio društveno nesposoban. Ali je bez ikakve sumnje bio genij.

Henrik Vanger je zastao pokraj svog pisaćeg stola i pričekao dok mu Mikael ponovno nije posvetio svu pozornost. Mikael je pogledao na ručni sat. "Spomenuli ste neki zbunjujući detalj?"

Henrik Vanger je kimnuo glavom. "Ja sam rođen 1. studenog. Kada je Harriet bilo osam godina, dala mi je rođendanski poklon, sliku. Prešani cvijet u jednostavnom okviru."

Henrik Vanger je zaobišao pisaći stol i pokazao na prvi cvijet. *Zvončić*. Bio je amaterski i nespretno montiran.

"To je bila prva slika. Dobio sam je 1958. godine." Pokazao je na sljedeću sliku.

"1959." *Zlatica*. "1960." *Ivančica*. "To je postala tradicija. Napravila bi sliku nekad tijekom ljeta i čuvala je do mog rođendana. Uvijek sam ih vješao ovdje na zid. Godine 1966. je nestala i tada je tradicija prekinuta."

Henrik Vanger je utihnuo i pokazao na prazninu u nizu slika. Mikael je odjednom osjetio kako se naježio. Cijeli je zid bio pun prešanog cvijeća.

"Godine 1967., godinu dana nakon što je nestala, dobio sam ovaj cvijet za rođendan. Ljubicu."

"Dobili ste cvijet?" pitao je Mikael tihim glasom.

"Zamotan u ukrasni papir i poslan poštom u podstavljenoj kuverti. Poslan iz Stockholma. Bez adrese pošiljatelja. Bez poruke."

"Hoćete reći..." Mikael je zamahom ruke obuhvatio sve slike na zidu.

"Točno to. Na moj rođendan svake proklete godine. Znaš li koji je to osjećaj? To je namijenjeno meni, kao da me ubojica želi mučiti. Razbijao sam glavu razmišljajući o

tome da je Harriet možda ubijena zato što se netko meni htio osvetiti. Nije bila nikakva tajna da smo Harriet i ja bili osobito bliski i da sam je smatrao vlastitom kćeri."

"Što želite da učinim?" pitao je Mikael s oštrinom u glasu.

Kada je Lisbeth Salander vratila Corollu u garažu Milton Securityja, iskoristila je priliku da ode na zahod u uredu. Koristila se svojom karticom kako bi otvorila vrata i odvezla se ravno do trećeg kata da ne bi morala proći kroz glavni ulaz na drugom katu, gdje su sjedili oni koji su bili dežurni. Otišla je na zahod i uzela šalicu kave iz aparata za espresso koji je Dragan Armanski dao nabaviti nakon što je, malo kasno, shvatio da Lisbeth nikada neće kuhati kavu samo zato što se to od nje očekuje. Nakon toga otišla 117 je do svog ureda i objesila kožnatu jaknu na naslon uredske stolice.

Ured je bio kocka od 2 x 3 metra iza staklenog zida. U njemu se nalazio pisači stol s jednim starijim kompjutorom Dell, uredska stolica, kanta za smeće, telefon i polica za knjige. Na polici se nalazio niz telefonskih imenika i tri prazna bloka. Dvije ladice pisačkog stola sadržavale su nekoliko istrošenih kemijskih olovaka, spajalice i jedan blok. Na prozorskoj je dasci stajao mrtvi cvijet, smeđih uvelih listova. Lisbeth Salander je zamišljeno promatrala cvijet kao da ga prvi put vidi. Nakon nekog vremena odlučno ga je bacila u kantu za smeće.

Rijetko je imala razloga biti u svom uredu i posjećivala ga je možda pet-šest puta godišnje, uglavnom onda kada je trebala biti sama i preraditi neki izvještaj neposredno prije nego što ga treba predati. Dragan Armanski je inzistirao na tome da ona ima svoje mjesto. Njegovo je objašnjenje bilo da će se onda osjećati kao dio tvrtke iako radi kao honorarac. Ona je sumnjala na to da se Armanski nadao da će je tako moći nadgledati i petljati se u njene privatne poslove. U početku su je smjestili na kraj hodnika, u veći

ured koji je trebala dijeliti s kolegom, ali s obzirom na to da nikada nije bila tamo, na kraju su je preselili u sobicu koja je ostala kao višak na uglu hodnika.

Lisbeth Salander je izvadila napravu koju je dobila od *Plaguea*. Stavila ju je na stol ispred sebe i zamišljeno promatrala, grizla donju usnicu i razmišljala.

Prošlo je jedanaest sati navečer i bila je sama na cijelom katu. Odjednom joj je postalo dosadno.

Nakon nekog je vremena ustala, otišla do kraja hodnika i provjerila jesu li zaključana vrata ureda Dragana Armanskija. Bila su. Osvrnula se oko sebe. Šansa da se netko pojavi u hodniku oko ponoći dan nakon Božića praktički nije postojala. Otvorila je vrata piratskom kopijom glavnoga ključa tvrtke koju je nabavila prije nekoliko godina.

Armanskijev je ured bio prostran, s pisaćim stolom, stolicama za posjetitelje i malim konferencijskim stolom u kutu s mjestima za osmero ljudi. Bio je besprijekorno uredan. Već dugo nije njuškala po njegovu uredu, pa sada kada je već tu... Provela je sat vremena za njegovim stolom i informirala se o lovu na osumnjičenog špijuna u jednoj tvrtki, koje su osobe stavljene pod zaštitu u jednoj kompaniji u kojoj se mnogo kralo te što se poduzelo u najvećoj tajnosti kako bi se zaštitila klijentica koja se bojala da su njena djeca pod prijetnjom da ih otme vlastiti otac.

Na kraju je stavila sve papire točno onako kako ih je zatekla, zaključala vrata Armanskijeva ureda i odšetala kući do Lundaga-tana. Bila je zadovoljna tim danom.

Mikael Blomkvist je ponovno odmahnuo glavom. Henrik Vanger je sjeo za svoj pisaći stol i promatrao Mikaela mirnim pogledom, kao da je već bio spreman na sve primjedbe.

"Ne znam hoćemo li ikada saznati istinu, ali ja ne želim umrijeti prije nego što posljednji put pokušam", rekao je starac. "Jednostavno rečeno, želim te angažirati da posljednji put pregledaš sav dokazni materijal."

"Ovo nije normalno", konstatirao je Mikael.

"Zašto ne bi bilo normalno?"

"Dovoljno sam čuo. Henrik, razumijem vašu tugu, ali i ja ću biti iskren prema vama. To što me molite da učinim gubljenje je vremena i novca. Želite da čudom stvorim neko rješenje misterija koji kriminalistička policija i pravi istražitelji sa znatno većim resursima ni nakon niza godina nisu uspjeli riješiti. Želite da riješim zločin gotovo četrdeset godina nakon što je počinjen. Kako bih to mogao učiniti?"

"Nismo raspravili o tvom honoraru", odgovorio je Henrik Vanger.

"Nije potrebno."

"Ako odbiješ, ne mogu te prisiliti. Ali poslušaj moju ponudu. Dirch Frode je već sastavio ugovor. Možemo razgovarati oko detalja, ali ugovor je jednostavan i sve što nedostaje je tvoj potpis."

"Henrik, ovo je besmisleno. Ja ne mogu riješiti zagonetku Harrietina nestanka."

"Po ugovoru to nisi obavezan učiniti. Sve što tražim jest da radiš što bolje možeš. Ako ne uspiješ, onda je to Božja volja ili, ako ne vjeruješ u Njega, sudbina."

Mikael je uzdahnuo. Postajalo mu je sve neugodnije i htio je što prije okončati posjet u Hedebyju, ali ipak je popustio.

"Da čujem."

"Želim da godinu dana živiš i radiš ovdje, u Hedebyju. Želim da pregledaš cijelu dokumentaciju o Harrietinu nestanku, papir po papir. Želim da sve pregledaš novim, svježim očima. Želim da preispitaš sve stare zaključke, baš kao što bi jedan istraživački novinar trebao učiniti. Želim da tražiš ono što smo policija i ja i drugi istražitelji možda propustili."

"Tražite me da napustim cijeli svoj život i karijeru kako bih godinu dana radio nešto što je potpuno gubljenje vremena."

Henrik Vanger se odjednom nasmiješio.

"Što se tiče tvoje karijere, valjda se možemo složiti da trenutačno prilično loše stoji."

Na to Mikael nije imao odgovora.

"Želim kupiti godinu dana tvog života. Jedan posao. Plaća koju ćeš dobiti bolja je od bilo koje ponude koju ćeš ikada dobiti. Plaćam 200.000 kruna mjesečno, dakle 2,4 milijuna ako prihvatiš i ostaneš ovdje cijele godine."

Mikael je sjedio, šokiran.

"Nemam nikakvih iluzija. Znam da je šansa da ti se posreći minimalna, ali ako usprkos svemu uspiješ riješiti zagonetku, nudim bonus - dvostruku plaću, dakle 4,8 milijuna kruna. Budimo velikodušni i zaokružimo to na 5 milijuna."

Henrik Vanger se nagnuo u svom stolcu i nakrivio glavu.

"Mogu uplatiti novac na koji god račun želiš, bilo gdje u svijetu. Isto tako možeš dobiti novac u gotovini u putnoj torbi, tako da sam odlučiš želiš li prijaviti prihod poreznoj upravi."

"To je... ludo", promućao je Mikael.

"Zašto?" pitao je Henrik Vanger mirno. "Imam više od osamdeset godina, ali mozak me još uvijek dobro služi. Imam vrlo veliku imovinu kojom mogu raspolagati kako želim. Nemam djece, a nemam ni najmanje želje pokloniti novac rodbini koju prezirem. Napisao sam oporuku; veći dio novca poklonit ću Svjetskoj fondaciji za zaštitu prirode. Ovih nekoliko osoba koje su mi bliske dobit će povećane svote - među njima i moja domaćica Anna."

Mikael Blomkvist je odmahnuo glavom.

"Pokušaj me razumjeti. Ja sam star i uskoro ću umrijeti. Samo jednu stvar na svijetu želim, a to je saznati odgovor na pitanje koje me mučilo gotovo četiri desetljeća. Ne mislim da ću ga saznati, ali imam dovoljno novčanih sredstava da posljednji put pokušam. Zašto bi bilo nerazumno iskoristiti dio svog bogatstva za tako nešto? Dugujem to Harriet. I dugujem to samome sebi."

"Platit ćete nekoliko milijuna kruna ni za što. Sve što, dakle, trebam učiniti jest potpisati ugovor, a onda vrtjeti palčevima godinu dana."

"Nećeš to učiniti. Naprotiv, radit ćeš više nego što si ikada u životu radio."

"Kako možete biti tako sigurni u to?"

"Zato što ti mogu ponuditi nešto što ne možeš kupiti novcem, ali nešto što želiš više od svega na svijetu."

"A što bi to bilo?"

Oči Henrika Vangera suzile su se.

"Mogu ti dati Hans-Erika Wennerstroma. Mogu dokazati da je prevarant. Naime, on je svoju karijeru započeo kod mene prije trideset i pet godina i mogu ti dati njegovu glavu na pladnju. Riješi zagonetku i možeš preokrenuti svoj poraz na sudu u reportažu godine."

VII.

Petak, 3. siječnja

Erika je spustila šalicu s kavom na stol i okrenula leđa Mikaelu. Stajala je pokraj prozora u njegovu stanu i promatrala pogled na Gamla Stan. Bio je 3. siječnja, devet sati ujutro. Sav je snijeg pokupila kiša koja je padala tijekom Nove godine.

"Uvijek mi se sviđao ovaj pogled", rekla je. "Zbog ovakvog bih stana mogla napustiti Saltsjobaden."

"Imaš ključeve. Slobodno se preseli ovamo iz tog rezervata za visoku klasu", rekao je Mikael. Zatvorio je putnu torbu i stavio je u hodnik. Erika se okrenula i sumnjičavo ga pogledala.

"Ne misliš ozbiljno", rekla je. "Nalazimo se usred najveće krize, a ti pakiraš dvije torbe i seliš se nekamo Bogu iza nogu."

"U Hedestad. Nekoliko sati vlakom odavde. I nije zauvijek."

"Ma može biti i u Ulan Bator. Zar ne razumiješ da će to izgledati kao da se povlačiš s repom među nogama?"

"Pa to i radim. A osim toga, ove godine moram odraditi i zatvorsku kaznu."

Christer Malm je sjedio u Mikaelovoj sofi. Bilo mu je neugodno. Bio je to prvi put otkada su pokrenuli *Millennium* da je vidio da se Mikael i Erika nikako ne slažu. Godinama su bili nerazdvojni. Istina, znali su se gadno posvađati, ali tu se uvijek radilo o konkretnim stvarima i sve bi uvijek završilo tako da bi se zagrlili i otišli u kafić. Ili u krevet. Ova jesen nije bila vesela, ali sada je nastupio pravi pakao. Christer Malm je razmišljao gledajući to početak kraja *Millenniuma*.

"Nemam izbora", rekao je Mikael. "*Mi* nemamo izbora."

Natočio je kavu i sjeo za kuhinjski stol, Erika je odmahнула glavom i sjela nasuprot njemu. "Sto ti misliš, Christer?" pitala je.

Christer Malm je raširio ruke. Očekivao je to pitanje i grozio se trenutka kada će biti prisiljen zauzeti stajalište. On je bio treći suvlasnik, ali sve troje je znalo da su Mikael i Erika *Millennium*. Jedine prilike kada su ga pitali za savjet bile su kada se uopće nisu mogli složiti.

"Iskreno rečeno", odgovorio je Christer, "oboje znate da nema nikakve veze što ja mislim." Utihnuo je. Volio je slike. Volio ih je grafički obrađivati. Nikada se nije smatrao umjetnikom, ali je znao da je darovit i dobar dizajner. A loš za intrige i donošenje odluka. Erika i Mikael promatrali su jedno drugo. Ona hladno i bijesno. On zamišljeno.

Ovo nije svađa, pomislio je Christer Malm. *Ovo je razvod*. Mikael je prekinuo tišinu.

"OK, da posljednji put navedem argumente." Intenzivno je gledao Eriku. "Ovo *ne* znači da sam odustao od *Millenniuma*. Previše smo radili da bih samo tako odustao."

"Ali sada nećeš biti u redakciji, sav će teret pasti na mene i Christera. Shvaćaš li da sam sebe šalješ u egzil?"

"To je druga stvar. Moram napraviti stanku, Erika. Više ne funkcioniram. Totalno sam mrtav. Plaćeni odmor u Hedestadu je možda upravo ono što mi je potrebno."

"Ma sve je to ludo, Mikael. Isto tako možeš početi raditi na svemirskom brodu."

"Znam. Ali dobit ću 2,4 milijuna da tamo sjedim godinu dana i ne može se reći da neću raditi. To je treća stvar. Prva runda protiv Wennerstroma je završila i on je pobijedio nokautom. Druga runda već traje - pokušat će zauvijek uništiti *Millennium* zato što zna da dokle god postoje ove novine, postoji i redakcija koja zna čime se on bavi."

"Znam to. Vidim to pri obračunu prihoda od oglašavanja na kraju mjeseca posljednjih pola godine."

"Pa da. I zato se *moram* maknuti iz redakcije. Ja sam crvena krpa kojom mu mašemo pred nosom. Paranoičan je u vezi sa mnom. Dokle god sam tu, on će nastavljati svoju kampanju. Sada se moramo pripremiti za treću rundu. Ako želimo imati imalo šanse protiv Wennerstroma, moramo se povući i složiti potpuno novu strategiju. Moramo pronaći čekić. To će biti moj posao sljedećih godinu dana."

"Sve ja to shvaćam", odgovorila je Erika. "Uzmi odmor. Otputuj u inozemstvo, leži na plaži mjesec dana. Ispitaj seksualni život Španjolke. Opusti se. Sjedi negdje u Sandhamnu i gledaj valove."

"A kad se vratim, ništa se ne bi promijenilo. Wennerstrom će uništiti *Millennium*. Znaš to. Jedino što ga može spriječiti je da pronađemo nešto o njemu što možemo iskoristiti."

"A ti misliš da ćeš to pronaći u Hedestadu."

"Provjerio sam novinske članke. Wennerstrom je radio za kompaniju Vanger od 1969. do 1972. godine. Bio je član Upravnog odbora Koncerna i bio odgovoran za strateška mjesta. Vrlo je naglo otišao. Ne možemo isključiti mogućnost da Henrik Vanger zna nešto o njemu."

"Ali ako je nešto učinio prije trideset godina, to ćemo teško danas dokazati."

"Henrik Vanger je obećao da će pristati na intervju i ispričati sve što zna. On je opsjednut svojom nestalom rođakinjom - čini se da ga samo to zanima, i ako zauzvrat mora uništiti Wennerstroma, mislim da postoji velika mogućnost da to i učini. Kako god bilo, ne smijemo propustiti tu priliku - on je prvi koji je rekao da je voljan izaći u javnost s Wennerstromovim prljavim poslovi-ma.

"Ma čak i da se vratiš s dokazom da je Wennerstrom zadavio tu djevojku, ne možemo to iskoristiti. Ne nakon toliko vremena. Masakrirao bi nas na suđenju."

"Palo mi je to na pamet, ali na žalost, studirao je ekonomiju i nije bio povezan s Koncernom Vanger kada je nestala." Mikael je napravio stanku. "Erika, neću napustiti *Millennium*, ali važno je

da sve izgleda kao da sam to učinio. Ti i Christer morate nastaviti voditi novine. Ako možete... ako budete imali mogućnosti da zakopate ratnu sjekiru s Wennerstromom, dajem vam dopuštenje da to učinite. A to ne možete učiniti dok ja sjedim u redakciji."

"OK, ovo je trula situacija, ali mislim da se hvataš za slamke s tim odlaskom u Hedestad."

"A ti imaš neku bolju ideju?"

Erika je slegnula ramenima. "Sada bismo trebali početi loviti doušnike. Izgraditi priču od početka. I ovoga puta to pošteno napraviti."

"Ricky, ta priča je mrtva."

Odustajući, Erika je spustila glavu na ruke na stolu. Dok je govorila, nije htjela gledati u Mikaela.

"Tako sam užasno ljuta na tebe. Ne zato što je ta priča koju si napisao bila kriva, i ja sam nasjela na nju. I ne zato što napuštaš posao izdavača, to je mudra odluka u ovakvoj situaciji. Mogu prihvatiti da to napravimo tako da izgleda kao svađa ili borba za vlast između tebe i mene, shvaćam logiku koja stoji iza toga da zavaramo Wennerstroma da sam ja bezazlena namiguša, a da si ti prijatnija."

Zastala je i odlučno ga pogledala u oči.

"Ali mislim da nisi u pravu. Wennerstrom neće nasjesti na taj blef. Nastavit će pokušavati uništiti *Millennium*. Jedina je razlika u tome da se od sada moram sama boriti s njim, a ti znaš da te više nego ikada trebamo u redakciji. OK, rado ću ratovati s Wennerstromom, ali tako sam ljuta što ti napuštaš brod. Izdaješ nas sada, kada nam je najteže."

Mikael je ispružio ruku i pogladio je po kosi.

"Nisi sama. Christer i ostatak redakcije te podržavaju."

"Ne Janne Dahlman. Mislim da je bila greška što smo ga zaposlili. On je kompetentan, ali radi više štete nego koristi. Nemam povjerenja u njega. Cijelu je jesen hodao uokolo

sav zlorad. Ne znam nada li se da će preuzeti tvoju ulogu ili je jednostavno riječ o lošim odnosima između njega i ostatka redakcije."

"Bojim se da si u pravu", odgovorio je Mikael.

"Što da radim? Da ga otpustim?"

"Erika, ti si glavna urednica i većinski vlasnik *Millenniuma*. Ako ga moraš otpustiti, učini to."

"Nikada nismo nikoga otpustili, Micke. A sada čak i tu odluku prebacuješ na mene. Više nije lijepo ujutro ići u redakciju."

U tom je trenutku Christer Malm naglo ustao.

"Ako misliš uhvatiti vlak, moramo krenuti." Erika je počela protestirati, pa je podigao ruku. "Čekaj, Erika, pitala si što ja mislim. Ja mislim da je situacija užasna. Ali ako je tako kako Mikael kaže, ako je on na rubu sloma, onda mora otići zbog sebe. To mu dugujemo."

I Mikael i Erika šokirani su pogledali Christera, dok je on s nelagodnom pogledao Mikaela.

"Oboje znate da ste vi *Millennium*. Ja sam suvlasnik i vi ste uvijek bili iskreni prema meni, i ja volim novine i sve koji ovdje rade, ali lako biste me bez problema mogli zamijeniti bilo kojim drugim umjetničkim direktorom. Ali pitali ste za moje mišljenje. I evo ga. Što se tiče Janne Dahlmana, slažem se s vama. I ako ga treba otpustiti, Erika, ja to mogu učiniti umjesto tebe. Samo moramo imati opravdan razlog."

Napravio je stanku, a onda nastavio.

"Slažem se s tobom da je vrlo loše što Mikael baš sada odlazi. Ali mislim da nemamo izbora." Pogledao je Mikaela. "Odvest ću te na kolodvor. Erika i ja čuvamo položaje dok se ne vratiš."

Mikael je polagano kimnuo.

"Ja se bojim da se Mikael neće vratiti", rekla je Erika Berger tiho.

Dragan Armanskij probudio je Lisbeth Salander kada ju je nazvao u pola dva poslijepodne.

"Ša je?" pitala je bunovno. U ustima je imala okus katrana.

"Mikael Blomkvist. Upravo sam razgovarao s našim klijentom, odvjetnikom Frodeom."

"Da, i?"

"Nazvao je i rekao da možemo obustaviti istragu o Wennerstromu."

"Obustaviti? Ali već sam počela raditi na tome." "OK, ali Frode više nije zainteresiran."

"Samo tako?"

"On odlučuje. Ako ne želi nastaviti, onda ne želi nastaviti." "Dogovorili smo honorar."

"Koliko si vremena potrošila?" Lisbeth Salander je razmislila. "Tri dana."

"Dogovorili smo gornju svotu od 40.000 kruna. Napisat ću račun na 10.000 kruna; ti ćeš dobiti pola, što je prihvatljivo za tri dana izgubljenog vremena. To mora platiti zato što je on sve pokrenuo."

"Što da radim s informacijama koje sam prikupila?" "Ima li nešto dramatično?" Ponovno je razmislila. "Ne."

"Frode nije tražio izvještaj. Zasad ga odloži u stranu, za slučaj da se vrati. Inače ga možeš baciti. Imat ću novi posao za tebe sljedećeg tjedna."

Lisbeth Salander je neko vrijeme sjedila sa slušalicom u ruci nakon što je Armanskij prekinuo vezu. Otišla je do radnog dijela dnevne sobe i pogledala bilješke koje je prikvačila na zid te bunt papira koji je skupila na pisaćem stolu. Ono što je uspjela skupiti bili su uglavnom članci iz novina i tekstovi koje je skinula s interneta. Uzela je papire i stavila ih u ladicu pisaćeg stola.

Namrštila se. Neobično ponašanje Mikaela Blomkvista u sudnici bilo je zanimljiv izazov, a Lisbeth Salander nije voljela prekidati započeti posao. *Ljudi uvijek imaju tajne. Samo ih treba otkriti.*

DRUGI DIO

ANALIZA POSLJEDICA

3. SIJEČNJA - 17. OŽUJKA

46% ŽENA u ŠVEDSKOJ BILO JE ŽRTVOM
NASILJA NEKOG MUŠKARACA

147.

Petak, 3. siječnja - nedjelja, 5. siječnja

Kada je Mikael Blomkvist drugi put izašao iz vlaka u Hedestadu, nebo je bilo pastelno plavo, a zrak leden. Termometar na fasadi željezničkog kolodvora pokazivao je 18

stupnjeva ispod ništice. Još uvijek je nosio neprikladne, tanke, fine cipele. Za razliku od prošlog posjeta, nije ga čekao odvjatnik Frode s toplim automobilom. Mikaei je samo javio kojeg će dana stići, ali ne i kojim vlakom. Pretpostavljao je da do Hedebyja vozi neki autobus, ali nije imao volje vući dvije teške putne torbe i torbu na ramenu u potrazi za stajalištem za autobuse. Umjesto toga otišao je do stajališta za taksije s druge strane kolodvorskog trga.

U dane između Božića i Nove godine luđački je sniježilo duž cijele obale Norrlanda, a nanosi uz rubove ceste i planine od očišćena snijega svjedočili su da ralice u Hedestadu rade punom parom. Taksist, koji se, sudeći po osobnoj iskaznici na prozorskom staklu, zvao Hussein, odmahnuo je glavom kad ga je Mikaei pitao je li vrijeme bilo grozno. Ispričao mu je na razvučenom norrlan-dskom dijalektu da je to bila jedna od najgorih snježnih oluja u posljednjih nekoliko desetljeća i da je gorko požalio što nije za Božić otišao na godišnji u Grčku.

Mikaei je navodio taksi do svježe očišćenog dvorišta Henrika Vangera, gdje je stavio torbu na verandu i gledao automobil kako nestaje u smjeru Hedestada. Odmah se osjećao usamljeno i neodlučno. Možda je Erika bila u pravu kad mu je rekla da je cijeli taj projekt potpuno lud.

Čuo je kako se iza njega vrata otvaraju i okrenuo se. Henrik Vanger bio je odjeven u veliki kožnati kaput, bakandže i kapu sa štitnicima spuštenima preko ušiju. Mikaei je stajao u trapericama i tankoj kožnatoj jakni.

"Ako misliš ovdje živjeti, morat ćeš se naučiti bolje odijevati u ovo doba godine." Rukovali su se. "Jesi li siguran da ne želiš stanovati u velikoj kući? Sigurno? Onda mislim da je najbolje da te smjestimo u tvoj novi dom."

Mikaei je kimnuo. Jedan od njegovih zahtjeva u pregovorima s Henrikom Vangerom i Dirchom Frodeom bio je da stanuje tamo gdje se sam može brinuti o svom domaćinstvu i dolaziti i odlaziti kada hoće. Henrik Vanger je izveo Mikaela natrag na cestu prema mostu i skrenuo kroz ogradu do tek očišćenog dvorišta ispred male drvene kuće blizu potpornja mosta. Nije bila zaključana i starac je otvorio vrata. Ušli su u mali hodnik, gdje je Mikaei s uzdahom olakšanja spustio torbe.

"Ovo zovemo gostinskom kolibom. Tu obično smjestimo ljude koji ostaju dulje u posjetu. Tu si stanovao s roditeljima 1963. godine. To je ustvari jedna od najstarijih kuća u selu, ali je modernizirana. Pobrinuo sam se za to da Gunnar Nilsson (on je glavni na mom imanju) uključi grijanje dan prije tvoga dolaska."

Cijela se kuća sastojala od velike kuhinje i dviju manjih soba, sveukupno otprilike pedeset kvadratnih metara. Kuhinja je zauzimala pola te površine, bila je moderna, s električnim štednjakom, malim hladnjakom i vodom, u hodniku preko puta ulaznih vrata nalazio se stari željezni štednjak u kojemu je tijekom dana gorjela vatra.

"Željezni štednjak ne trebaš koristiti, osim ako ne bude užasno hladno. Kanta za cjepanice nalazi se u hodniku, a sa stražnje strane kuće je drvarnica. Kuća je od jeseni bila prazna, pa smo ujutro upalili vatru tako da se malo zagrije. Ali inače ti je dovoljan samo radiator. Pazi da ga ne pokriješ odjećom, mogla bi se zapaliti."

Mikaei je kimnuo i gledao oko sebe. Prozori su gledali NA TRI strane; s kuhinjskog stola imao je pogled na most koji je bio udaljen kojih tridesetak metara. Namještaj u kuhinji sastojao se od nekoliko velikih ormara, kuhinjskih stolaca, stare klupe i police s novinama. Na vrhu je ležao broj časopisa *Se* iz 1967. godine. U kutu uz kuhinjski stol nalazio se još jedan stol koji bi se mogao koristiti kao pisaći.

Ulazna vrata u kuhinju nalazila su se s jedne strane željeznog štednjaka. S druge strane su bila dvoja uska vrata koja su vodila u dvije sobe. Desna, bliža vanjskom zidu, vodila su u prostoriju koja je prije bila neki ormar za mede, u njoj se nalazio mali pisaći stol, stolica i niz polica na dužem zidu, to bi trebala biti radna soba. Druga soba, između hodnika i radne sobe, bila je vrlo mala spavaća soba. Namještaj se sastojao od uskoga bračnog kreveta, noćnog ormarića i ormara za odjeću. Na zidovima je visjelo nekoliko slika s motivima prirode. Namještaj i tapete u kući bili su stari i izbljedjeli, ali mirisalo je čisto i fino. Netko je sredstvom za čišćenje dobro oribao pod. U spavaćoj su sobi postojala i jedna pokrajnja vrata koja su vodila natrag u hodnik, gdje je stari ormar preuređen u zahod s malim tušem.

"Jedan bi problem mogla predstavljati voda", rekao je Henrik Vanger. "Jutros smo prekontrolirali funkcionira li i sve je bilo u redu, ali cijevi su preblizu površini zemlje i ako hladnoća potraje, mogle bi se smrznuti. U hodniku imaš kantu; možeš doći do nas po vodu ako bude potrebno."

"Treatat će mi telefon", rekao je Mikaei.

"Već sam naručio. Prekosutra će ga doći instalirati. Dakle, što misliš? Ako se predomisliš, možeš se preseliti u veliku kuću kad god poželiš."

"Ovo će biti sasvim dobro", odgovorio je Mikaei. Ali nije bio nimalo uvjeren da je situacija u koju se uvalio razumna.

"Dobro. Dan je još nekoliko sati. Hoćeš li da prošetamo da se upoznaš sa selom? Smijem li predložiti da se preobuješ u čizme i debele čarape? Nalaze se u ormaru u hodniku."

Mikael je učinio kako mu je bilo rečeno i odlučio da već sutra ode u kupnju i kupi duge gaće i prave zimske cipele.

Starac je započeo obilazak objasnivši Mikaelu da je njegov prvi susjed preko puta Gunnar Nilsson, nadglednik kojega je Henrik Vanger uporno zvao "glavni na imanju", ali je Mikaei ubrzo shvatio da je riječ o pazikući koji se brinuo za sve kuće na otoku Hedeby, i koji je, osim toga, imao i administrativnu odgovornost za mnoge kuće u Hedestadu.

"Njegov je otac bio Magnus Nilsson, koji je bio glavni na mom imanju šezdesetih godina i jedan od ljudi koji su pomogli pri nesreći na mostu. Magnus je još uvijek živ, ali je u mirovini i živi u Hedestadu. U ovoj kući živi Gunnar sa svojom ženom; zove se Helen. Djeca su se odselila."

Henrik Vanger je zastao i neko vrijeme razmišljao prije nego što je ponovno progovorio.

"Mikaei, službeno objašnjenje tvog boravka ovdje jest da mi pomažeš napisati autobiografiju. Tako ćeš imati izgovor za nju-škanje po svim mračnim kutovima i postavljanje pitanja. Tvoj stvarni zadatak ostaje između tebe, mene i Dircha Frodea. Samo nas trojica znamo za to."

"Razumijem. I ponavljam ono što sam već rekao: ovo je gubljenje vremena. Neću moći riješiti zagonetku."

"Sve što tražim jest da pokušaš. Ali, moramo paziti što govorimo kad su ljudi u blizini."

"OK."

"Gunnar ima pedeset i šest godina i bilo mu je devetnaest kada je Harriet nestala. Postoji jedno pitanje na koje nikada nisam dobio odgovor - Harriet i Gunnar bili su dobri prijatelji, a ja mislim da je između njih dvoje bilo neke dječje romanse, on je svakako bio vrlo zainteresiran za nju. Onoga dana kada je nestala, bio je u Hedestadu i bio je jedan od onih koji su ostali na kopnenoj strani kada je most blokiran. Zbog njihove je veze na njega, naravno, skrenuta osobita pozornost pri istrazi. Njemu je to bilo prilično neugodno, ali policija je prekontrolirala njegov

alibi i zaključila da je čvrst. Cijelog je dana bio s nekim prijateljima i vratio se ovamo tek kasno navečer."

"Pretpostavljam da vi imate cjelokupan popis ljudi koji su se nalazili na otoku i što je tko radio tijekom dana."

"Točno. Idemo dalje?"

Zastali su kod raskrižja na uzvisini ispred imanja Vanger i Henrik Vanger je pokazao prema staroj ribarskoj luci.

"Cijeli otok Hedeby je vlasništvo obitelji Vanger ili, točnije rečeno, moje vlasništvo.

Iznimka je kuća u Ostergardenu i nekoliko kuća u selu. Kolibe u ribarskoj luci bile su kuće u slobodnoj prodaji, ali one se koriste samo kao vikendice preko ljeta i uglavnom su prazne za vrijeme zime. Iznimka je najudaljenija kuća, vidiš da dim izlazi iz dimnjaka."

Mikaeli je kimnuo. Bio je sav promrzao.

"To je grozna stračara puna propuha u kojoj se može stanovati cijele godine. Tamo živi Eugen Norman. On ima sedamdeset i sedam godina i nekakav je slikar. Meni to sve izgleda kao one slike što se prodaju na ulici, ali je, čini se, prilično poznat kao slikar pejzaža. On je čudak. Svako selo ima jednoga takvog."

Henrik Vanger je vodio Mikaela duž puteljka uz rt i pokazivao kuću po kuću. Selo se sastojalo od šest kuća na zapadnoj strani puta i četiri kuće na istočnoj. Prva kuća, najbliža Mikaelovoj gostinskoj kući i imanju Vanger, pripadala je bratu Henrika Vangera - Haraldu. Bila je to kockasta dvokatnica od kamena koja je na prvi pogled izgledala napušteno; na prozorima su bile spuštene rolete, a put koji je vodio do ulaznih vrata nije bio raskrčen, nego prekriven s pola metra snijega. Kad se bolje pogledalo, vidjeli su se otisci stopala nekoga tko se probijao kroz snijeg između puta i ulaznih vrata.

"Harald je samotnjak. On i ja se nikada nismo slagali. Osim svađa oko Koncerna (i on je suvlasnik) jedva smo razgovarali u posljednjih šezdeset godina. On je stariji od mene, ima devedeset i jednu, i jedini je od moje braće još živ. Kasnije ću ti ispričati detalje, ali studirao je medicinu i radio uglavnom u Uppsali. Preselio se natrag u Hedeby kad je napunio sedamdeset godina."

"Shvatio sam da se baš ne volite. A svejedno ste susjedi."

"Ja mislim da je on osoba vrijedna prijezira i najviše bih volio da je ostao u Uppsali, ali on je vlasnik kuće. Zvučim li kao neki gad?"

"Zvučite kao netko tko ne voli svog brata."

"Posvetio sam prvih dvadeset pet, trideset godina života ispričavanju i opraštanju takvima kao što je Harald zato što smo rodbina. Nakon toga sam otkrio da rodbinske veze nisu garancija za ljubav i da imam mnogo manje razloga da branim Haralda." Sljedeća je kuća pripadala Isabelli, majci Harriet Vanger.

"Ona će ove godine navršiti sedamdeset i petu i još uvijek je elegantna i umišljena. Osim toga je jedina u selu koja razgovara s Haraldom i povremeno ga posjećuje, ali nemaju mnogo toga zajedničkog."

"Kakav je bio odnos između nje i Harriet?"

"Dobro razmišljaš. Čak i ženske moraju biti u krugu osumnjičenih. Ispričao sam ti kako je često ostavljala djecu samu. Ne znam točno, mislim da im je htjela dobro, ali da nije bila sposobna preuzeti odgovornost. Ona i Harriet nisu bile bliske, ali nikada nisu bile ni otvoreno neprijateljski raspložene jedna prema drugoj. Isabella zna biti gruba i ponekad joj nisu baš sve na broju. Shvatit ćeš što želim reći kad je upoznaš."

Isabellina je susjeda bila Cecilia Vanger, kći Haralda Vangera.

"Ona je bila udana i živjela u Hedestadu, ali je prije nekih dvadeset godina prestala živjeti s mužem. Ja sam vlasnik te kuće, pa sam joj ponudio da se useli. Cecilia je nastavnica i po mnogo čemu potpuna suprotnost svom ocu. Mogu dodati da ona i njen otac ne razgovaraju više nego što je nužno."

"Koliko je stara?"

"Rođena je 1946. Dakle, bilo joj je dvadeset kad je Harriet nestala. I da, bila je jedna od gostiju na otoku tog dana." Razmišljao je neko vrijeme.

"Cecilia se može činiti rastresenom, ali je ustvari vrlo bistra. Nemoj je podcijeniti. Ako itko shvati što ti zapravo radiš, bit će to ona. Mogu reći da nju najviše cijenim među rodbinom."

"Znači li to da ne sumnjate na nju?"

"Nisam tako mislio. Želim da o svemu razmisliš bez zadržki, neovisno o tome što ja mislim."

Vlasnik kuće do Cecilijine bio je Henrik Vanger, ali bila je iznajmljena starijem paru koji je ranije radio za Koncern Vanger. Preselili su se u Hedeby osamdesetih godina, pa dakle nisu imali nikakve veze s Harrietinim nestankom. Vlasnik sljedeće kuće bio je Birger Vanger, brat Cecilije Vanger. Kuća je već nekoliko godina bila prazna jer je Birger Vanger živio u modernoj kući u Hedestadu.

Većinu kuća uz cestu činile su čvrste kamene kuće s početka prošlog stoljeća. Posljednja se kuća razlikovala po karakteru. Bila je to moderno projektirana vila od bijeloga kamena, s tamnim žaluzinama na prozorima. Kako je bila smještena na lijepom mjestu, Mikaei je pretpostavio da je pogled s gornjega kata veličanstven, more prema istoku i Hedestad prema sjeveru.

"Tu živi Martin Vanger, Harrietin brat i direktor Koncerna Vanger. Na tom je zemljištu prije bio župni dvor, ali kuća je djelomično uništena u požaru sedamdesetih godina, pa je Martin sagradio vilu 1978., kada je postao glavni direktor."

Sasvim na kraju istočne strane ceste stanovala je Gerda Vanger, udovica Henrikova brata Gregera, i njezin sin Alexander Vanger.

"Gerda je boležljiva, pati od reume. Alexander ima manji udio u Koncerau Vanger, ali ima neke svoje kompanije i restorane. Obično provodi po nekoliko mjeseci godišnje na Barbadosu na Karibima, tamo je investirao neki novac u turizam."

Između Gerdine kuće i kuće Henrika Vangera nalazio se posjed s dvjema manjim kućama koje su bile prazne i koristile se kao gostinske kuće za razne članove obitelji koji su dolazili u posjet. S druge strane Henrikove kuće bila je još jedna kuća u slobodnoj prodaji, u kojoj je još jedan umirovljeni član Koncerna živio sa ženom, ali bila je prazna tijekom zime jer su bili u Španjolskoj.

Ponovno su se vratili do raskrižja i time je razgledavanje bilo završeno. Počeo je padati mrak. Mikaei je preuzeo inicijativu.

"Henrik, samo želim ponoviti da je ovo vježba koja neće dati rezultata, ali ja ću učiniti ono za što ste me angažirali. Napisat ću vašu biografiju i učiniti ono što želite. Pregledat ću sav materijal o Harriet Vanger što pažljivije i što više kritički. Samo želim da shvatite da ja nisam nikakav privatni detektiv, tako da nemate nekakva nerealna očekivanja."

"Ništa ne očekujem. Samo želim posljednji put pokušati pronaći istinu."

"Dobro."

"Ja sam večernja osoba", objasnio je Henrik Vanger. "Bit ću ti na raspolaganju od ručka nadalje tijekom dana. Na katu ću dati urediti radnu sobu kojom se možeš služiti ako ti zatreba."

"Ne treba, hvala. Već imam radnu sobu u gostinskoj kući i tamo ću raditi."

"Kako želiš."

"Kada budem morao razgovarati s vama, možemo to učiniti u vašoj radnoj sobi, ali neću se baciti na pitanja već večeras."

"Razumijem." Starac se činio nekako opasno krotak.

"Treat će mi nekoliko tjedana da pročitam sav materijal. Radimo na dvije fronte. Nalazit ćemo se nekoliko sati dnevno, kada ću vas intervjuirati i skupljati materijal za vašu biografiju. Kada budem imao pitanja vezana uz Harriet o kojima želim raspraviti, postaviti ću vam ih."

"To zvuči razumno."

"Raditi ću vrlo slobodno i neću imati čvrsto određeno radno vrijeme."

"Sam si organiziraj posao."

"Svjesni ste da moram u zatvor na par mjeseci. Ne znam kada će to biti, ali neću se žaliti na presudu. To znači da će to vjerojatno biti tijekom godine."

Henrik Vanger se namrštitio.

"Koji peh. To ćemo riješiti kada dođe do toga. Možeš tražiti odgodu."

"Ako to bude moguće i ako budem imao dovoljno materijala, mogu raditi na knjizi o vašoj obitelji i u zatvoru. Ali o tome ćemo kada za to dođe vrijeme. Još nešto: ja sam još uvijek suvlasnik *Millenniuma* i to su sada novine u krizi. Ako se dogodi nešto što zahtijeva moju nazočnost u Stockholmu, bit ću prisiljen ostaviti sve ovo i otputovati tamo."

"Nisam te zaposlio da mi budeš sluga. Želim da radiš predano i redovito na zadatku koji sam ti dao, ali naravno da ćeš si sam složiti radno vrijeme i raditi kako ti hoćeš. Budeš li trebao slobodno, samo idi, ali ako otkrijem da si zanemario posao, smatrat ću to prekidom ugovora."

Mikaei je kimnuo. Henrik Vanger je pogledao prema mostu. Bio je mršav i Mikaei je odjednom pomislio kako izgleda kao nesretno strašilo.

"Što se tiče *Millenniuma*, trebali bismo porazgovarati o tome kakva je to kriza i mogu li ja ikako pomoći."

"Najbolji način na koji mi možete pomoći jest da mi date Wennerstromovu glavu na pladnju još danas."

"O ne, to ne namjeravam učiniti." Starac je oštro pogledao Mikaela. "Jedini razlog zašto si prihvatio ovaj posao moje je obećanje da ću razotkriti Wennerstroma. Ako to sada učinim, možeš završiti posao kad god ti paše. Tu ćeš informaciju dobiti za godinu dana."

"Henrik, oprostite mi što ovo kažem, ali ne mogu biti siguran da ćete biti živi za godinu dana."

Henrik Vanger je uzdahnuo i zamišljeno pogledao prema ribarskoj luci.

"Razumijem. Razgovarat ću s Dirchom Frodeom da vidimo možemo li nešto smisliti. Ali što se tiče *Millenniuma*, možda bih mogao pomoći na neki drugi način. Koliko sam razumio, problem je u tome što vas napuštaju oglašivači."

Mikaei je polagano kimnuo.

"Oglašivači su očiti problem, ali kriza je dublja. Ljudi gube povjerenje u nas. Nema veze koliko oglašivača imamo ako ljudi ne žele kupovati novine."

"To mi je jasno. Ali ja sam još uvijek direktor odbora, koliko god pasivan, u prilično velikom koncernu. I mi moramo negdje oglašavati. Raspravimo o tome kasnije. Jesi li za večeru?"

"Ne. Htio bih srediti stvari u kući, otići u kupnju i malo se snaći ovdje. Sutra ću otići u Hedestad kupiti zimsku odjeću." "Dobra ideja."

"Htio bih da prebacite k meni sve arhive o Harriet."

"Tome treba pristupiti..."

"S velikim oprezom. Razumijem."

Mikaei se vratio u kuću. Cvokotao je kada je ušao. Pogledao je na termometar izvan prozora. Pokazivao je 15 stupnjeva ispod ništice. Nije se mogao sjetiti kada se posljednji put tako pošteno smrznuo za vrijeme dvadeset minuta duge šetnje.

Sljedeće je sate posvetio smještanju u kuću u kojoj će stanovati godinu dana. Odjeću iz putne torbe složio je u ormar u spavaćoj sobi. Toaletne potrepštine stavio je u ormarić u kupaonici. Druga je torba bila četvrtasta škrinja na kotačićima. Iz nje je izvadio knjige, CD-e i CD-player, blokove, mali Sonyjev diktafon, mali Microtekov skener, prijenosni ink-jet-printer, Minoltin digitalni fotoaparat i drugo što je smatrao nužnim za godinu dana egzila.

Posložio je knjige i CD-e na policu u radnoj sobi pokraj dva fascikla materijala koji je skupio o Hans-Eriku Wennerstromu. Materijal je bio bezvrijedan, ali ga nekako nije mogao baciti. Ta dva fascikla moraju se na neki način pretvoriti u cigle kojima će izgraditi nastavak svoje karijere.

Na kraju je otvorio torbu za laptop i izvadio iBook te ga stavio na pisaći stol u radnoj sobi. Ali tada se zaustavio i smeteno osvrnuo oko sebe. Prednosti života na selu.

Odjednom je shvatio da nema kamo uključiti kabel za broadband. Nije imao čak ni telefonsku utičnicu u koju bi mogao uključiti stari modem.

Mikaei se vratio u kuhinju i nazvao Teliju sa svog mobitela. Nakon male zapetljancije uspio je pronaći nekoga tko je imao narudžbu Henrika Vangera što treba učiniti u gostinskoj kući. Pitao je imaju li veze kapaciteta za ADSL i dobio odgovor da se to može učiniti putem prijenosnika u Hedebyju. No potrajat će nekoliko dana.

Upravo je prošlo četiri sata poslije podne kada je Mikaei ZAVRŠIO s useljavanjem. Ponovno je navukao vunene čarape i čizme te JOŠ jednu majicu preko glave. Kod ulaznih se vrata zaustavio; NIJE dobio ključeve od kuće, a njegovi su se stockholmski instinkti bunili protiv toga da ostavi ulazna vrata nezaključana. Vratio se u kuhinju i počeo otvarati ladice. Na kraju je pronašao ključ kako visi na čavlu u smočnici.

Živa na termometru spustila se na 17 stupnjeva ispod ništice. Mikaei je brzim koracima prešao preko mosta i popeo se na brdašce pokraj crkve. Konsum je bio praktično smješten na otprilike tristo metara udaljenosti. Napunio je do vrha dvije papirnate vrećice osnovnim živežnim amirnicama, a onda ih odvuкао kući, pa se još jednom vratio preko mosta. Ovoga je puta zastao kod Susannina kafića. Zena iza pulta imala je pedesetak godina. Nakon što je upitao je li ona Susanne, predstavio se uz objašnjenje da će vjerojatno od sada redovito dolaziti na kavu. Bio je jedini gost u kafiću i Susanne ga je ponudila besplatnom kavom kada je naručio sendvič te kupio kruh i pletenicu. Uzeo je lokalne novine *Hedestads-Kuriren* sa stalka i sjeo za stol s pogledom na most i osvijetljenu crkvu. U mraku je sve izgledalo kao božićna čestitka. Trebale su mu otprilike četiri minute da pročita novine. Jedini zanimljiv članak bio je kratak tekst koji je donio vijest da općinski političar Birger Vanger (Narodna stranka) želi uložiti novac u *IT TechCent*-centar za razvoj tehnologije u Hedestadu. Ostao je sjediti još pola sata, sve dok se kafić nije zatvorio u šest sati.

U pola osam navečer Mikaei je nazvao Eriku, ali dobio je samo odgovor da pretplatnik nije dostupan. Sjeo je na klupicu u kuhinji i pokušao čitati roman koji je, sudeći po tekstu na poleđini, bio senzacionalni debi tinejdžerke feministice. Roman je opisivao spisateljičin pokušaj da sredi svoj seksualni život za vrijeme putovanja u Pariz, a Mikaei se pitao bi li i njega zvali feministom kada bi srednjoškolskim rječnikom napisao roman

o svom seksualnom životu. Vjerojatno ne bi. Jedan od razloga zbog čega je Mikaei kupio roman bio je taj što ju je izdavačka kuća proglasila "novom Carinom Rydberg". Ubrzo je konstatirao da to nije istina, ni po stilu ni po sadržaju. Nakon nekog vremena odložio je knjigu i umjesto toga počeo čitati kaubojski roman o Hopalong Cassidyju iz sportskog časopisa *Rekordmajjasinet* iz pedesetih godina.

Svakih pola sata začula bi se kratka prigušena zvonjava s crkvenog zvonika. Kod glavnoga na imanju Gunnara Nilssona, s druge strane ceste, prozori su bili osvjetljeni, ali Mikaei nije mogao vidjeti nikoga u kući. Kod Haralda Vangera bio je mrak. Oko devet sati jedan je automobil prešao most i nestao prema rtu. Oko ponoći je ugašena crkvena rasvjeta. Bio je to očito sveukupan zabavni život Hedebyja petkom navečer početkom siječnja. Bilo je začuđujuće tiho.

Ponovno je pokušao nazvati Eriku i dobio njenu sekretaricu, koja ga je zamolila da ostavi poruku. Učinio je to i ugasio svjetiljku te legao spavati. Posljednje što je pomislio prije nego što je usnuo bilo je da postoji prilično velik rizik da u Hedebyju prolupa od izolacije. Bio je čudan osjećaj probuditi se u potpunoj tišini. Mikaelu je trebao samo trenutak da se potpuno razbudi iz dubokog sna, nakon toga mirno je ležao i slušao. U sobi je bilo hladno. Okrenuo je glavu i pogledao na ručni sat koji je odložio na stolac pokraj kreveta. Bilo je sedam sati i osam minuta - nikada nije bio neka jutarnja osoba i obično mu je bilo teško probuditi se barem prije deset sati. Sada se probudio sam od sebe i čak se osjećao odmornim.

Pristavio je vodu za kavu prije nego što je stao pod tuš, gdje je iskusio smiješan osjećaj da promatra samog sebe. *Kalle Blomkvist - istražiteljsko putovanje u pustoš.*

Na najmanji pokušaj da regulira temperaturu voda bi postajala ili kipuća ili ledena. Nedostajale su mu jutarnje novine za kuhinjskim stolom. Maslac je bio potpuno

smrznut. U ladici s priborom za jelo nije bilo noža za sir. Vani je još uvijek vladao potpuni mrak. Termometar je pokazivao 21 stupanj ispod ništice. Bila je subota. Autobusno stajalište za Hedestad nalazilo se nasuprot Konsumu i Mikaei je započeo svoj egzil ostvarivanjem planova da ode u kupnju. Sišao je s autobusa nasuprot željezničkom kolodvoru i obišao centar. Kupio je velike zimske bakandže, dva para dugih gaća, nekoliko toplih flannelskih košulja, jednu poštenu poludugu zimsku jaknu, toplu kapu i postavljene rukavice. U trgovini tehničke opreme pronašao je mali prijenosni televizor sa sklopivom antenom. Prodavač ga je uvjeravao da bi u Hedebyju trebao hvatati barem državnu televiziju SVT, a Mikaei je obećao da će tražiti novac natrag ako to ne bude moguće.

Svratio je do knjižnice, upisao se i posudio dva krimića Elisabeth George. U jednoj je papirnici kupio kemijske olovke i blok. Kupio je i sportsku torbu da sve to može nositi. Na kraju je kupio kutiju cigareta; prestao je puški prije deset godina, ali ga je odjednom spopala želja za nikotinom. Stavio je kutiju u džep jakne ne otvorivši je. Posljednja je stanica bila optičar, gdje je kupio tekućinu za kontaktne leće i naručio nove.

Oko dva sata vratio se u Hedeby i upravo skidao cijene s odjeće kada je začuo kako se otvaraju ulazna vrata. Svjetlokosa žena od pedesetak godina zakucala je na okvir kuhinjskih vrata dok je prelazila preko praga. Nosila je kuglof na pladnju.

"Dobar dan, samo sam vam htjela zaželjeti dobrodošlicu. Moje ime je Helen Nilsson, stanujem preko puta. Susjedi smo."

Mikaei se rukovao s njom i predstavio se.

"Da, vidjela sam vas na televiziji. Navečer je lijepo vidjeti svjetlost iz gostinske kuće."

Mikaei je pristavio kavu - protestirala je, ali je svejedno sjela za kuhinjski stol. Bacila je pogled kroz prozor:

"Eno Henrika s mojim mužem. Izgleda da ste trebali nekakve kutije."

Henrik Vanger i Gunnar Nilsson zastali su ispred kuće s malom prikolicom koju su vukli, pa je Mikaei požurio pozdraviti ih i pomoći nositi četiri velike kartonske kutije. Ostavili su ih na podu pokraj željeznog štednjaka. Mikaei je izvadio šalice za kavu i razrezao Helenin kuglof.

Osim materijala policijske istrage, bili su tu albumi s isječcima iz novina, fotoalbumi, karte, suveniri, informativni tekstovi o Hedestadu i Koncernu Vanger, dnevnik Harriet Vanger (koji nije imao mnogo stranica), školske knjige, zdravstveni karton i druge stvari. A bilo je i ništa manje nego šesnaest uvezanih bilježnica formata A4, svaka po stotinu stranica, koje bi se mogle smatrati dnevnicima Henrika Vangera u koje je upisivao sve o istrazi. U tim je bilježnicama urednim rukopisom patrijarh upisivao vlastite misli, neočekivane ideje, tragove koji nisu vodili nikamo te opservacije. Mikaei je nasumično listao. Tekst se čitao kao knjiga i Mikaelu se učinilo da bi te bilježnice mogle biti pročišćeni tekstovi iz desetaka drugih, starijih bilježnica. I konačno, bilo je tu i desetak fascikala s materijalom o raznim članovima obitelji Vanger; tu su stranice bile ispisane pisačom mašinom i bilo je očito da su dugo pisane.

Henrik Vanger vodio je istragu protiv vlastite obitelji.

Okolo sedam sati Mikaei je začuo uporno mijaukanje i otvorio ulazna vrata.

Crvenkastosmeda mačka brzo je protrčala kraj njega i ušla na toplo.

"Razumijem te", rekao je Mikaei.

Mačka je neko vrijeme njuškala po kući. Mikaei je natočio malo mlijeka na tanjurić i gošća je to brzo popila. Nakon toga je skočila na klupicu u kuhinji i sklupčala se. Nije se namjeravala micati.

Prošlo je deset sati navečer kad se Mikaei uspio uhvatiti u koštac s materijalom i složiti sve na police nekim logičnim redosljedom. Otišao je u kuhinju i skuhao mnogo kave i napravio dva sendviča. Mačku je ponudio s malo kobasice i jetrene paštete. Cijeloga dana nije pošteno jeo, ali začudo, bio je potpuno nezainteresiran za hranu. Nakon što je pojeo, izvadio je cigarete iz jakne i otvorio kutiju.

Provjerio je mobitel. Erika nije nazvala, pa je on pokušao nazvati nju. Ponovno je dobio samo sekretaricu.

Gunnar i Helen Nilsson bili su ugodni ljudi. Činilo se da ih baš ne zanima zašto se Mikaei nalazi u Hedestadu. Bilo im je dovoljno objašnjenje da radi za Henrika Vangera. Mikaei je promatrao odnos između Nilssonovih i Henrika Vangera i konstatirao da je opušten i da se ne vide jasne podjele na gospodara i sluge. Sjedili su i razgovarali o selu i o tome tko je sagradio gostinsku kuću u kojoj Mikaei živi. Supružnici Nilsson ispravljali bi Vangera kada bi ga sjećanje izdalo, a on je ispričao smiješnu priču o tome kako je Gunnar Nilsson jedne večeri došao kući i otkrio lokalnog nevaljalca koji je stanovao s druge strane mosta kako pokušava provaliti kroz prozor gostinske kuće; prišao mu je i pitao zaostalog provalnika zašto nije samo otvorio vrata, nisu bila zaključana. Gunnar Nilsson je sumnjičavo promotrio Mika-elov mali televizor i ponudio mu da dođe do njih navečer ako želi nešto gledati. Imali su satelitsku antenu.

Henrik Vanger je ostao još malo kod njega nakon što su Nilssonovi otišli kući. Starac mu je objasnio da smatra kako je najbolje da Mikaei sam razvrsta arhiv i da može doći

do kuće i pitati ga bude li imao ikakvih problema. Mikaeli je zahvalio i rekao da je siguran da neće biti problema.

Kada je ponovno ostao sam, odnio je kutije u radnu sobu i počeo pregledavati što je sve u njima.

Privatna istraga Henrika Vangera o nestanku kćeri njegova brata trajala je trideset i šest godina. Mikaelu je bilo teško odlučiti je li taj interes bio nezdrava opsesija ili se s godinama razvio u intelektualnu igru. Bilo je posve jasno da je stari patrijarh tome pristupio sistematski poput arheologa amatera - materijal je obuhvaćao gotovo sedam metara police.

Građa se sastojala od dvadeset i šest fascikala koji su činili policijsku istragu o nestanku Harriet Vanger. Mikaelu je bilo teško zamisliti da bi "običan" nestanak mogao uzrokovati tako opsežnu istragu. S druge strane, velika je mogućnost da je Henrik Vanger imao utjecaj zbog kojega je hedeštadskoj policiji naređeno da slijedi sve moguće i nemoguće tragove.

Jedna od prvih stvari koje je Mikaeli učinio u svojoj privatnoj istrazi bilo je skeniranje karte otoka Hedeby koju je posudio od Henrika Vangera. Dok su mu još uvijek sva imena bila svježija u sjećanju nakon obilaska s Henrikom, napisao je tko stanuje u kojoj kući. Brzo je shvatio da klan Vanger ima tako opsežnu galeriju likova da će potrajati dok ne nauči tko je tko.

Nešto prije ponoći obukao je toplu odjeću, navukao tek kupljene cipele i krenuo u šetnju preko mosta. Skrenuo je na puteljak ispod crkve koji je vodio duž tjesnaca. More je bilo zaleđeno u staroj luci, ali malo dalje kao da se vidjela tamnija pruga vode. Dok je tamo stajao, isključilo se osvjetljenje crkvene fasade i oko njega je nastala tama. Bilo je hladno, a na nebu su se vidjele zvijezde.

Mikaei je odjednom osjetio duboko nezadovoljstvo. Nikako nije mogao shvatiti kako je dopustio da ga Henrik Vanger nagovori da preuzme taj besmisleni posao. Erika je bila potpuno u pravu, bilo je to čisto gubljenje vremena. Trebao bi biti u Stock-holmu, na primjer u krevetu s Erikom, i trebao bi punom parom planirati rat protiv Hans-Erika Wennerstroma. Ali bio je bezvoljan čak i u vezi s time i nije imao pojma kako da uopće počne osmišljavati protustrategiju.

Da je bio dan, odmah bi otišao do Henrika Vangera i raskinuo ugovor i otputovao kući. Ali po sljemenju pokraj crkve mogao je konstatirati da je na imanju Vanger već sve bilo u mraku i mirno. S crkve je vidio cijelo naselje na istočnoj strani. I u kući Haralda Vangera bio je mrak, ali svjetlo je gorjelo kod Cecilije Vanger i u vili Martina Vangera na samom kraju rta, kao i u kući koja je iznajmljena. U luci za male brodove svijetlilo je kod Eugena Normana, slikara u onoj kolibi punoj propuha, a vidio se i veliki oblak iskri koji je izlazio iz dimnjaka. Svijetlilo je čak i na gornjem katu kafića i Mikaei je razmišljao stanuje li Susanne tamo i je li sama.

Mikaei je dugo spavao u nedjelju ujutro i probudio se u panici kada je gostinsku kuću ispunila nevjerojatna buka. Trebala mu je sekunda da se orijentira i shvati da sluša crkvena zvona koja su pozivala na misu te da je, dakle, skoro jedanaest sati. Ostao je još malo bezvoljno ležati. Tek kada je čuo opominjuće mijaukanje s vrata, ustao je i pustio mačku van.

Oko dvanaest se istuširao i doručkovao. Odlučno je otišao u radnu sobu i izvadio prvi fascikl policijske istrage. A onda je zastao. S prozora na bočnoj strani vidio je natpis Susanneina kafića, pa je stavio fascikl u torbu i obukao jaknu. Kada je došao do kafića, otkrio je da je prepun gostiju i odjednom je shvatio odgovor na pitanje koje mu se motalo

po glavi: kako jedan kafić može preživjeti u selendri kao što je Hedeby. Susanne se specijalizirala za ljude koji idu u crkvu, kavu za pogrebe i druge slične aranžmane. Umjesto toga, otišao je prošetati. Konsum je nedjeljom bio zatvoren, pa je nastavio još nekoliko stotina metara po putu prema Hedestadu, gdje je kupio novine na jednoj benzinskoj crpki koja je bila otvorena nedjeljom. Jedan sat je šetao Hedebyjem da vidi sve što je na toj strani sela koja se nalazila na kopnu. Centralno područje bilo je oko crkve i iza Konsuma, sa starijim zgradama, kamenim dvokatnicama za koje je Mikaei procijenio da su sagrađene 1910-ih ili 1920-ih godina, a sačinjavale su kratku gradsku ulicu. Sjeverno od ceste koja je vodila u grad nalazile su se lijepo uređene zgrade sa stanovima za iznajmljivanje namijenjene obiteljima s djecom. Uz vodu i s južne strane crkve nalazile su se uglavnom privatne kuće. Hedeby je bez sumnje bio prilično imućno područje za glavne i odgovorne, te službenike iz Hedestada.

Kada se vratio do mosta, opsada Susanneina kafića donekle je prestala, ali Susanne je još uvijek imala posla s raščišćavanjem posuda sa stola.

"Nedjeljna gužva?" pozdravio ju je.

Kimnula je i zataknila pramen kose za uho. "Bok, Mikaei." "Znači sjećaš se kako se zovem."

"Teško je zaboraviti", odgovorila je. "Vidjela sam te na televiziji na onom suđenju prije Božića."

Mikaelu je odjednom postalo neugodno. "Pa moraju nečim ispuniti dnevnik", promrmljao je i otišao do stola u kutu koji je

imao pogled prema mostu. Kada je uhvatio Susannein pogled, nasmiješila mu se.

U tri sata poslije podne Susanne ga je obavijestila da zatvara. Nakon navale ljudi iz crkve, samo je nekoliko gostiju došlo i otišlo. Mikaei je pročitao tek petinu prvog fascikla

policijske istrage o nestanku Harriet Vanger. Zatvorio je fascikl, stavio svoj blok u torbu i brzo prešao preko mosta do svoje kuće.

Mačka ga je čekala na stubama i Mikaei se osvrnuo pitajući se čija li je. Svejedno ju je pustio unutra, tako je barem imao nekakvo društvo.

Ponovno je pokušao nazvati Eriku, ali je i dalje dobivao samo telefonsku sekretaricu.

Očito je bila bijesna na njega. Mogao je nazvati direktni broj redakcije ili je nazvati doma, ali je tvrdoglavo odlučio da to neće učiniti. Već je ostavio dovoljno poruka. Skuhao je kavu, pomaknuo mačku u stranu na klupi i otvorio fascikl za kuhinjskim stolom.

Čitao je koncentrirano i polagano kako ne bi propustio koji detalj. Kada je kasno navečer zatvorio fascikl, ispunio je nekoliko stranica bloka bilješkama i pitanjima za koje se nadao da će pronaći odgovor u sljedećim fasciklima. Materijal je bio posložen kronološki. Nije bio siguran je li ga Henrik Vanger razvrstavao ili je to bio policijski sistem šezdesetih godina.

Prvi je list bila fotokopija rukom ispisanog dokumenta za prijavu hitnog slučaja iz

centrale hedestadske policije. Policajac koji se javio na telefon potpisao se kao d.

Ryttinger, što je Mikaei protumačio kao dežurni. Poziv je stigao od Henrika Vangera, čija su adresa i telefonski broj bili zapisani. Izvještaj je datiran s 11.14 u nedjelju ujutro 23. rujna 1966. Tekst je bio kratak i jezgrovit:

Poziv Hrk. Vangera daje kći njegova brata (?) Harriet Ulrika VANGER, rođena 15. siječnja 1950. (16 god.), nestala iz svog doma u Hedebyju u subotu. Poz. vrlo zabrinut.

U 11.20 dodana je bilješka da je P-014 (Policijsko vozilo? Patrola? Plovne jedinice?) naređeno da odu na mjesto nesreće.

U 11.35 neki drugi, teže čitljiv rukopis od Ryttingerova zapisao je da *nar. Magnusson izv. most do otoka Hedeby još uvijek zatvoren. Trnsp. čamcima*. Na marginama se nalazio nečidjiv potpis.

U 12.14 vratio se Ryttinger: *U telef. razg. nar. Magnusson raport, iz H-byja da 16-godišnje Harriet Vanger nema od subote. Obit. jako zabrinuta. Ne vjeruju da je spavala kod kuće tijekom noći. Nije mogla napustiti otok zbog nesreće na mostu. Nitko od ispitanih članova ob. ne zna gdje se HV nalazi.*

U 12.19: *G. M. telef. info, o istrazi.*

Zadnja je bilješka bila iz 13.42: *G. M. u H-byju; preuzeo zadatak.*

Već je sljedeći list otkrio da zagonetni inicijali G. M. pripadaju policijskom inspektoru Gustafu Morellu, koji je čamcem stigao do otoka Hedeby i preuzeo slučaj i napisao službenu prijavu nestanka Harriet Vanger. Za razliku od uvodnih bilješki, punih nemotivirajućih skraćenica, Morellov je izvještaj bio čitljivo napisan pisaćom mašinom. Na sljedećim je stranicama bilo tako konkretno i detaljno opisano što su poduzeli da je Mikaei ostao iznenađen.

Morell je krenuo sustavno. Prvo je intervjuirao Henrika Vangera u društvu s Isabellom Vanger, Harrietinom majkom. Nakon toga je redom razgovarao s Ulrikom Vanger, Haraldom Vange-rom, Gregerom Vangerom, Harrietinim bratom Martinom Van-gerom te Anitom Vanger. Mikaei je zaključio da su te osobe ispitane po nekakvoj skali prioriteta. Ulrika Vanger bila je majka Henrika Vangera i očito je imala status koji bi odgovarao kraljici udovici. Ulrika Vanger živjela je na imanju Vanger i nije imala ništa reći. Prethodnu je večer rano otišla na spavanje i nije vidjela Harriet nekoliko dana. Činilo se da je inzistirala da upozna inspektora Morella samo kako bi mu rekla svoje mišljenje koje je bilo da policija mora odmah nešto poduzeti.

Harald Vanger bio je Henrikov brat i rangiran kao broj dva na popisu utjecajnih članova obitelji. Objasnio je kako je samo nakratko sreo Harriet Vanger kada se vraćala sa slavlja u Hedestadu, ali da je "nije vidio od nesreće na mostu i da ne zna gdje bi mogla biti."

Greger Vanger, brat Henrika i Haralda, rekao je da je vidio nestalu šesnaestogodišnjakinju kada je došla u radnu sobu Henrika Vangera nakon posjeta Hedestadu i zatražila da razgovara s Henrikom. Greger Vanger je rekao da on sam nije razgovarao s njom, nego da ju je samo kratko pozdravio. Nije znao gdje bi mogla biti, ali je izrazio mišljenje da je možda samo bezobzirno otišla nekim prijateljima a da to nije nikome rekla i da će se sigurno pojaviti. Na pitanje kako je u tom slučaju napustila otok, nije imao odgovora.

Martin Vanger ispitan je samo nakratko. Pohađao je završni razred gimnazije u Uppsali, gdje je živio kod Haralda Vangera. Za njega nije bilo mjesta u Haraldovu autu, pa je došao vlakom do Hedebyja i stigao tako kasno da je zbog nesreće zapeo na krivoj strani mosta i tek je kasno poslije podne uspio čamcem prijeći na otočnu stranu. Ispitan je u nadi da mu je sestra nešto rekla, možda dala naslutiti da namjerava pobjeći. Na to je pitanje Harrietina majka počela protestirati, ali inspektor Morell u tom je trenutku smatrao da je činjenica da je pobjegla ustvari nada. Martin nije razgovarao sa svojom sestrom još od ljetnih praznika i nije imao ništa važno reći.

Anita Vanger bila je kći Haralda Vangera, ali je bila krivo upisana kao Harrietina "nećakinja" - zapravo je Harriet bila dijete njezina nećaka. Bila je na prvoj godini fakulteta u Stockholmu i provodila ljeto u Hedebyju. Bila je otprilike Harrietinih godina i bile su bliske prijateljice. Rekla je da je stigla na otok u subotu zajedno sa svojim ocem i da se radovala što će ponovno vidjeti Harriet, ali je nije stigla vidjeti. Anita Vanger je

rekla da je zabrinuta i da Harriet nema običaj samo tako nestati ne obavijestivši obitelj. S tom su se izjavom složili i Henrik i Isabella Vanger.

Dok je policijski inspektor Morell ispitivao članove obitelji, naredio je policajcima Magnussonu i Bergmanu (patroli 014) da organiziraju prvu potragu dok je još dan. S obzirom na to da je most još uvijek bio zatvoren, bilo je teško pozvati pojačanje s kopnene strane. Zato je prvu potragu činilo tridesetak ljudi različita spola i starosti, koji su im bili na raspolaganju. Područje koje su pretražili tijekom poslijepodneva obuhvaćalo je nenastanjene kuće u ribarskoj luci, plaže na rtu i duž zaljeva, šumarke blizu sela, kao i brdo iznad ribarske luke koje su zvali Soderberget. To su mjesto pretražili zato što je nekome palo na pamet da je Harriet možda otišla tamo kako bi imala dobar pogled na mjesto nesreće na mostu. Patrole su poslone čak do Ostergardena i Gott-friedove kolibe s druge strane otoka, gdje je Harriet ponekad boravila.

Ali potraga za Harriet nije dala rezultata i prekinuta je tek kasno navečer, oko deset sati. Temperatura je tijekom noći pala na nula stupnjeva.

Tijekom poslijepodneva Morell je ustoličio svoj stožer u dnevnoj sobi imanja Vanger, koju mu je Henrik Vanger stavio na raspolaganje. Poduzeo je niz mjera.

U društvu Isabelle Vanger pregledao je Harrietinu sobu i pokušao shvatiti nedostaje li što, odjeća, neka torba ili nešto što bi ukazivalo na to da je Harriet Vanger pobjegla od kuće. Isabella Vanger nije bila od osobite pomoći i činilo se da ne zna baš mnogo o tome kako izgleda garderoba njene kćeri. *Cesto je bila odjevena u traperice, a one sve jednako izgledaju.* Harrietina je torba pronađena na njezinu pisaćem stolu. U njoj je bila osobna iskaznica, novčarka s devet kruna i pedeset ora, češalj, ručno ogledalo i maramica. Njezina je soba nakon inspekcije zatvorena za javnost.

Morell je ispitao još nekoliko osoba, članove obitelji i zaposlenike. Sva su ispitivanja bila pažljivo zapisana.

Kada su se članovi prve potrage vratili s lošim vijestima, inspektor je shvatio da treba provesti sistematičniju potragu. Tijekom

VEČERI i NOĆI pozvano je pojačanje. Morell je, između ostalog, kontaktirao i hedestadski klub za orijentacijsko trčanje i zamolio IH da nazovu članove i zamole ih za pomoć u potrazi. Oko ponoći je dobio potvrdu da će pedeset i tri aktivna sportaša, većinom iz lige juniora, doći na imanje Vanger u sedam sati sljedećeg jutra. Henrik Vanger je pridonio time što je jednostavno pozvao na imanje dio jutarnje smjene, pedeset muškaraca iz tvornice papira koja je pripadala Koncernu Vanger. Henrik Vanger se pobrinuo za hranu i piće.

Mikael Blomkvist mogao je živo zamisliti scene koje su se odigravale na imanju Vanger toga dana punog događanja. Bilo je jasno da je nesreća na mostu pridonijela zbrci za vrijeme tih prvih sati; dijelom zato što je pogoršala mogućnost dobivanja učinkovitog pojačanja s kopna, a dijelom i zato što su svi smatrali da dva tako dramatična događaja na istome mjestu i u isto vrijeme moraju biti na neki način logično povezana. Kada je cisterna bila podignuta, inspektor Morell je čak otišao do mosta kako bi se uvjerio da Harriet Vanger nije na neki nevjerojatan način završila ispod olupine. To je bio jedini iracionalni postupak koji je Mikael primijetio u inspektorovim postupcima, s obzirom na to da je dokazano da je nestala djevojka viđena na otoku nakon što se nesreća dogodila. Inspektor se isto tako, ne mogavši dati logično objašnjenje, nije uspijevaos osloboditi misli da je jedan događaj na neki način prouzrokovao drugi.

Za vrijeme prvoga kaotičnog dana nestale su nade da će se sve brzo i sretno riješiti. Te su nade djelomično zamijenjene dvjema pretpostavkama. Usprkos očitim teškoćama da

neprimijećeno napusti otok, Morell nije htio otpisati mogućnost da je pobjegla. Odlučio je raspisati potjernicu za Harriet Vanger i naredio policijskim patrolama u Hedestadu da se usredotoče na traženje nestale djevojke. Čak je i jednom kolegi s odjela za kriminal dao zadatak da ispita vozače autobusa i zaposlene na željezničkom kolodvoru kako bi saznao je li je tko vidio.

Zajedno s negativnim izvještajima rasla je mogućnost da je Harriet Vanger doživjela neku nesreću. Ta će teorija dominirati istragom sljedećeg dana.

Velika potraga koja je provedena dva dana nakon njezina nestanka, bila je, koliko je Mikael Blomkvist mogao prosuditi, naočigled kompetentno provedena. Potragu su organizirali policija i vatrogasci koji su bili iskusni u takvim zadacima. Istina, Hedeby ima nekoliko teško dostupnih terena, ali površina je ipak bila ograničena, pa su tijekom dana detaljno pročešljali cijeli otok. Jedan policijski brod i dva motorna čamca dobrovoljaca pretražili su vodu oko otoka što su bolje mogli.

Sljedećeg je dana potraga nastavljena, ali sa smanjenim brojem ljudi. Ovoga su puta patrole poslane da još jednom pretraže osobito teške terene, kao i područje koje su zvali Utvrdom - napušteni sistem bunkera koji je koristila obalna straža za vrijeme Drugoga svjetskog rata. Tog su dana pretražene čak i male rupe, bunari, podrumi, drvarnice i tavani u selu.

U službenom se izvještaju može iščitati određena frustracija koja je nastala tri dana nakon nestanka, kada je potraga prekinuta. Naravno, Gustaf Morell još nije bio toga svjestan, ali u tom je trenutku doslovno dosegao krajnju točku istrage. Bio je zbunjen i bilo mu je teško navesti neki sljedeći logičan potez ili mjesto gdje bi trebalo nastaviti potragu. Čini se da je Harriet Vanger isparila i započela je gotovo četrdeset godina duga muka Henrika Vangera.

IX.

Ponedjeljak, 6. siječnja - srijeda, 8. siječnja

Mikael je nastavio čitati do kasno u noć, pa je na Sveta tri kralja kasno ustao. Modri volvo, samo godinu dana star, stajao je parkiran ispred ulaza u kuću Henrika Vangera. U trenutku kada je Mikael stavio ruku na kvaku, vrata su se otvorila i izašao je muškarac u pedesetim godinama. Skoro su se sudarili. Muškarac je izgledao kao da je u žurbi. "Da? Kako vam mogu pomoći?"

"Došao sam posjetiti Henrika Vangera", odgovorio je Mikael. Čovjekov se pogled razbistrio. Nasmiješio se i ispružio ruku.

"Vi ste sigurno Mikael Blomkvist koji pomaže Henriku s obiteljskom kronikom?"

Mikael je kimnuo i rukovao se. Henrik Vagner je očito počeo širiti Mikaelov izgovor koji bi trebao objasniti zašto se nalazi u Hedestadu. Muškarac je bio debeo (rezultat višegodišnjeg sjedenja po uredima i sjednicama), ali Mikael je odmah primijetio da njegove crte lica podsjećaju na Harriet Vanger.

"Zovem se Martin Vanger", potvrdio je. "Dobro došli u He-destad."

"Hvala."

"Vidio sam vas na televiziji prije nekog vremena." "Čini se da su me svi vidjeli na televiziji." "Wennerstrom nije... osobito popularan u ovoj kući." "Henrik mi je to spomenuo. Sad čekam ostatak priče."

"Ispričao mi je prije nekoliko dana da vas je zaposlio." Martin Vanger se odjednom nasmijao. "Rekao je da ste vjerojatno zbog Wennerstroma i preuzeli posao."

Mikaei je na sekundu oklijevao, a onda odlučio reći istinu.

"To je bio dobar razlog. Ali, da budem iskren, morao sam se maknuti iz Stockholma i Hedestad se pojavio u pravom trenutku. Barem tako mislim. Ne mogu se praviti da se suđenje nije dogodilo. Ići ću u zatvor."

Martin Vanger je kimnuo, odjednom ozbiljan.

"Možete li se žaliti na presudu?"

"Ne pomaže u ovom slučaju."

Martin Vanger je pogledao na ručni sat.

"Moram večeras biti u Stockholmu, pa jurim. Vraćam se za nekoliko dana. Dođite kod nas na večeru. Vrlo bih rado čuo što se ustvari dogodilo na tom suđenju."

Ponovno su se rukovali, a onda je Martin Vanger prošao pokraj njega i otvorio vrata volva. Okrenuo se i povikao Mikaelu.

"Henrik je na katu. Samo uđite."

Henrik Vanger je sjedio na sofi u radnoj sobi, na stolu su bili rašireni *Hedestads-Kuriren*, *Dagens Industri*, *Svenska Dagbladet* i oba večernja lista.

"Sreo sam Martina vani."

"Odjurio je sav pod stresom da spasi imperij", odgovorio je Henrik Vanger i podigao termosicu sa stola. "Kavu?"

"Može, hvala", odgovorio je Mikaei. Sjeo je pitajući se zašto Henrik Vanger izgleda kao da mu je nešto zabavno.

"Vidim da si spomenut u novinama."

Henrik Vanger je gurnuo prema njemu jedne od večernjih novina koje su bile otvorene na stranici s člankom *Medijski kratki spoj*. Tekst je napisao jedan od kolumnista u prugastom sakou koji je prije radio za *Finansmagasinet Monopol* i postao poznat kao stručnjak koji se napadačkim tonom razračunava sa svima koji su se angažirali po nekom pitanju ili se nečemu usprotivili feministi, antirasisti i zeleni uvijek su mogli računati na to da će ih napasti. S druge strane, kolumnist nije bio poznat po tome da je ikada imao ijedno kontroverzno mišljenje. Sada je očito prešao na kritiku medija. Nekoliko tjedana nakon suđenja u aferi We-nnerstrom usmjerio je energiju na Mikaela Blomkvista, koji je, imenom i prezimenom, bio opisan kao potpuni idiot. Erika Berger predstavljena je kao nesposobna glupačica iz medijskog svijeta:

"Kruže glasine da je *Millennium* na putu za propast iako je glavna urednica feministica u minici koja pući usnice svuda po televiziji. Novine su preživjele nekoliko godina na imidžu koji je redakcija uspijevala prodati - mladi novinari koji provode istraživačko novinarstvo i razotkrivaju lopove u svijetu industrije. Taj reklamni trik možda pali kod mladih anarhista koji žele čuti upravo tu poruku, ali ne i kod suda, što je Kalle Blomkvist nedavno mogao iskusiti."

Mikaei je uključio mobitel i provjerio je li dobio koji poziv od Erike. Nije imao nikakvih poruka. Henrik Vanger je pričekao i ništa nije govorio. Mikaei je odjednom shvatio da starac namjerava njemu prepustiti da prekine tišinu. "On je idiot", rekao je Mikaei. Henrik Vanger se nasmijao, ali i nesentimentalno prokomentirao: "To je moguće. Ali nije njega sud osudio."

"Točno. A nikada i neće biti taj. On nikada ne kaže nešto originalno, nego uvijek zapne na istim stvarima i baca posljednji kamen na onaj način koji će najviše poniziti osuđenoga."

"Mnogo sam takvih vidio u svoje doba. Evo ti dobar savjet (ako ga želiš čuti od mene): ignoriraj ga kad se brusi, ništa nemoj zaboraviti i vrati mu kad budeš imao priliku. Ali ne sada kada je u boljem položaju."

Mikaei ga je upitno pogledao.

"S godinama sam stekao mnogo neprijatelja. Jednu stvar sam naučio, a to je da ne krećeš u bitku kada je sigurno da ćeš izgu biti, ali nikada nemoj dopustiti čovjeku koji te ponizio da se izvuče. Čekaj pravi trenutak i napadni ga kad si ti u boljoj poziciji, čak i ako to više nije potrebno."

"Hvala za pouku iz filozofije. A sada mi ispričajte o svojoj obitelji." Mikaei je stavio diktafon na stol između njih i stisnuo gumb za početak snimanja.

"Što želiš znati?"

"Pročitao sam prvi fascikl o nestanku Harriet i potrazi tih prvih dana. Ali u tekstu se pojavljuje beskrajno mnogo Vangera, a ja ne znam tko je tko."

Lisbeth Salander mirno je stajala barem deset minuta na praznom stubištu pogleda usmjerenog na mjedenu pločicu na kojoj je pisalo "Odvjetnik N. E. Bjurman" prije nego što je pozvonila. Brava je škljocnula.

Bio je utorak. Ovo je bio drugi susret i imala je loš predosjećaj.

Nije se bojala odvjetnika Bjurmana. Lisbeth Salander se rijetko kada bilo koga ili bilo čega bojala. Ali prema novom je skrbniku osjećala intenzivnu nelagodu. Bjurmanov prethodnik, odvjetnik Holger Palmgren, bio je potpuno drukčija vrsta osobe - korektan, pristojan i prijateljski nastrojen. Taj je odnos prekinut prije tri mjeseca, kada je

Holmgren doživio moždani udar, a Nils Erik Bjurman naslijedio ga je po nekom, njoj nepoznatom, birokratskom redu.

Tijekom dvanaest godina, koliko je Lisbeth Salander bila objekt socijalne i psihijatrijske njege, od kojih je dvije godine provela u sanatoriju za djecu, nikada, ni jedan jedini put, nije odgovorila ni na najjednostavnije pitanje kao što je "I, kako si danas?"

Kada je napunila trinaest godina, sud je po Zakonu o skrbi maloljetnika donio odluku da će Lisbeth Salander preseliti u zatvoreni odjel bolnice St. Stefan, dječje psihijatrijske klinike u Uppsali. Odluka se temeljila uglavnom na tome što su je smatrali psihički poremećenom i opasnom za svoje kolege iz razreda, a možda čak i za samu sebe.

Taj je zaključak bio više zasnovan na empirijskim procjenama nego na pažljivo provedenoj analizi. Na svaki pokušaj nekog liječnika ili službene osobe da započne razgovor o njenim osjećajima ili zdravstvenom stanju, na njihovu je veliku frustraciju odgovarala tvrdoglavom tišinom i intenzivnim buljenjem u pod, strop ili zidove.

Konzekventno bi prekrížila ruke i odbijala sudjelovati u psihološkim testovima. Njeno potpuno odbijanje svih pokušaja da je izmjere, odvagnu, opišu, analiziraju ili odgoje uključivalo je i školske zadaće. Službe su je mogle transportirati u učionicu i lancima vezati za klupu, ali nisu je mogle spriječiti da zatvori uši i odbije podići olovku kad je trebalo nešto napisati. Napustila je osnovnu školu neocijenjena.

Posljedica toga bile su velike poteškoće koje su imali pri dijagnosticiranju njenih mentalnih nedostataka. Lisbeth Salander je, ukratko rečeno, bila sve samo ne jednostavna.

Kada joj je bilo trinaest godina, odlučeno je da će joj se dodijeliti dobročinitelj koji će se brinuti za njene interese i prihode dok ne postane punoljetna. Bio je to odvjetnik Holger Palmgren, kojemu je usprkos prilično kompliciranom početku uspjelo ono što nije

uspjelo nijednom psihijatru ili profesionalnom liječniku. Nakon nekog vremena pridobio je ne samo nekakvo povjerenje nego čak i malo topline od te problematične djevojke. Kada je napunila petnaest godina, liječnici su se više-manje slagali u tome da više nije prijetnja okolini ili samoj sebi. S obzirom na to da je njena obitelj opisana kao disfunkcionalna te da nije imala rođaka koji bi se borili za njenu dobrobit, odlučili su je putem udomiteljske obitelji pustiti u društvo. To nije bilo jednostavno. Od prve je udomiteljske obitelji pobjegla nakon samo dva tjedna. Obitelji broj dva i tri prošle su na isti način. Nakon toga je Palmgren ozbiljno porazgovarao s njom i iskreno joj objasnio da će je, ako nastavi tim putem, bez sumnje ponovno poslati u sanatorij. Ta je zamaskirana prijetnja imala učinka, pa je prihvatila udomiteljsku obitelj broj četiri - stariji par koji je stanovao na Midsommarkransen u Stockholmu.

To ne znači da se dobro ponašala. Kao sedamnaestogodišnjakinju policija ju je uhitila četiri puta, dva puta toliko pijanu da je trebala hitnu medicinsku pomoć, a jednom pod očitim utjecajem narkotika. U jednoj od tih prilika pronađena je mrtva pijana i polugola na stražnjem sjedalu automobila parkiranoga na Sodra Malarstrand. Bila je u društvu jednako pijanoga i mnogo starijeg muškarca.

Zadnje se uhićenje dogodilo tri tjedna prije nego što je napunila osamnaest godina, kada je potpuno trijezna šutnula jednog muškarca u glavu pred ulazom u stanicu podzemne željeznice Gamla Stan. Incident je rezultirao time da je završila u zatvoru zbog nanošenja tjelesnih ozljeda. Salander je objasnila svoj postupak time da ju je muškarac pipao, a s obzirom na to da je izgledala tako da bi čovjek prije pomislio da joj je dvanaest, a ne osamnaest godina, smatrala je da je tip pedofil. Ako bi se njena izjava uopće mogla nazvati objašnjenjem. Ali to je potvrdio i jedan svjedok, zbog čega je tužitelj odbacio tužbu.

No njeno je ponašanje bilo takvo da je sud odlučio da je moraju pregledati psihijatri. S obzirom na to da je ostala vjerna svom običaju i nije odgovarala na pitanja te je odbijala sudjelovati u pretragama, liječnici koje je Socijalno-zdravstvena uprava konzultirala donijeli su izvješće o "promatranju pacijenta". Sto su točno mogli primijetiti kod mlade žene koja šuti i sjedi na stolcu prekrivenih ruku i isturene donje usnice, malo je nejasno. Samo su zaključili da je psihički poremećena na takav način da se nešto mora poduzeti. Izvještaj sudske medicine predložio je brigu u psihijatrijskoj klinici zatvorenog tipa, dok je istovremeno zamjenik direktora socijalnih službi napisao izjavu u kojoj se slaže sa zaključcima stručnjaka za psihijatriju.

S obzirom na njen životopis, u izjavi se utvrdilo da postoji "veliki rizik za zloupotrebu alkohola i droga" i da očito "ne posjeduje svijest o samoj sebi". Njen je zdravstveni karton u tom trenutku bio pun teških formulacija poput: *introvertirana, društveno nesposobna, bez osjećaja empatije, egoistična, psihopatsko i asocijalno ponašanje, ne surađuje i nesposobna za učenje*. Osoba koja bi čitala njen karton mogla bi vrlo lako zaključiti da je Lisbeth teško zaostala. Protiv nje je govorilo i to da ju je ulična jedinica socijalnih službi nekoliko puta vidjela u društvu raznih muškaraca u kvartu oko Trga Mariatorget te da je jednom prilikom pretražena u Tantolundenu, ponovno u društvu jednoga mnogo starijeg muškarca. Zaključak je bio da se Lisbeth Salander možda bavi, ili bi se mogla početi baviti, nekom vrstom prostitucije.

Kada se sud, institucija koja bi trebala odlučiti njenu budućnost, okupio kako bi donio presudu, činilo se kao da je sve unaprijed odlučeno. Bilo je očito da je problematično dijete i nije bilo neke šanse da sud donese neku drugu presudu, već samo onu koja je odgovarala preporukama sudske medicine i istrazi socijalnih službi.

Ujutro toga dana kada se trebalo održati zasjedanje suda, doveli su Lisbeth Salander iz psihijatrijske klinike gdje je sjedila zatvorena još od incidenta u Gamla Stanu. Osjećala se kao logo-rašica i nije imala nikakve nade da će preživjeti taj dan. Prvi kojega je ugledala u sudnici bio je Holger Palmgren i trebao joj je trenutak da shvati da nije tamo u svojstvu dobročinitelja, nego u svojstvu njezina odvjetnika i pravnika. Vidjela je njegovu drugu stranu.

Na njeno se iznenađenje Palmgren vrlo jasno borio za nju i izričito se protivio prijedlogu da je zatvori u sanatorij. Nije podigla ni obrvu kako bi pokazala svoje iznenađenje, ali je napeto slušala svaku riječ koja je izrečena. Palmgren je bio sjajan dok je dva sata ispitivao liječnika, dr. Jespera H. Lodermana, koji je potpisao prijedlog da Salander zatvori u sanatorij. Propitan je svaki detalj izjave i liječnik je morao objasniti znanstvene osnove za svaku tvrdnju. Nakon svega toga postalo je jasno da je, s obzirom na to da pacijentica odbija bilo kakvo testiranje, cijela osnova zaključaka liječnika temeljena na pretpostavkama, a ne na znanosti.

Na kraju sudskog postupka Palmgren je aludirao na to da se prisilno smještanje u sanatorij vrlo vjerojatno kosi s odlukama parlamenta o takvim slučajevima, te da bi taj slučaj čak mogao dovesti do političkih i medijskih pobuna. Zato je svima u interesu da pronađu prigodno alternativno rješenje. Takav je rječnik bio neuobičajen na pregovorima te vrste i glavni sudac se zabrinuto meškoltio.

Rješenje je bilo kompromis. Sud je zaključio da je Lisbeth Salander psihički bolesna, ali da ludilo nužno ne zahtijeva njegu u sanatoriju. Nakon toga su preispitali preporuku direktora socijalnih službi o skrbniku, na što se predsjednik suda s otrovnim osmijehom okrenuo prema Holgeru Palmgrenu, koji je do tada bio njen dobročinitelj, pitajući ga je li on voljan preuzeti tu zadaću. Bilo je očito da predsjednik misli da će se Holger Palmgren

povući ili pokušati prebaciti odgovornost na nekoga, ali naprotiv, ovaj je objasnio da bi vrlo rado preuzeo skrbništvo nad gospođicom Salander - pod jednim uvjetom.

"Naravno, pod uvjetom da gospođica Salander ima povjerenja u mene i da me želi za svog skrbnika."

Okrenuo se ravno prema njoj. Lisbeth Salander je bila malo zbunjena promjenom načina razgovora, koji se tijekom toga dana odvijao preko njene glave. Do sada je nitko nije pitao za mišljenje. Dugo je gledala Holgera Palmgrena i onda kratko kimnula glavom. Palmgren je bio neobična mješavina pravnika i socijalnog radnika stare škole. Nekada davno bio je politički predsjednik socijalnih službi i posvetio je gotovo cijeli svoj život radu s problematičnom djecom. Između odvjetnika i njegove nesumnjivo najproblematičnije štíćenice razvilo se, i protiv njene volje, poštovanje, gotovo prijateljstvo.

Odnos je trajao jedanaest godina, otkada je napunila trinaest do prošle godine kada je nekoliko tjedana prije Božića otišla do Palmgrenove kuće nakon što se nije pojavio na jednom od njihovih dogovorenih mjesečnih sastanaka. Kada nije otvarao vrata, iako je mogla čuti neke zvukove iz stana, ušla je u stan popevši se po stupu sve do balkona na trećem katu. Pronašla ga je na podu u hodniku, pri svijesti, ali nije mogao govoriti niti se kretati nakon iznenadnog moždanog udara. Imao je samo šezdeset i četiri godine.

Nazvala je hitnu pomoć i otišla s njim do bolnice Soder sa sve većim osjećajem panike u želucu. Tri dana gotovo nije napuštala hodnik ispred odjela za intenzivnu njegu. Poput vjernog psa čuvara pratila je svaki korak koji su liječnici i sestre učinili kad su izlazili ili ulazili na vrata. Hodala je poput izgubljene duše gore-dolje hodnikom i napeto promatrala svakog liječnika koji bi joj se približio. Na kraju ju je jedan liječnik, čije ime nikada neće saznati, uveo u jednu sobu i objasnio joj da je situacija ozbiljna. Stanje Holgera Palmgrena bilo je kritično nakon teškog krvarenja u mozgu. Ne očekuju da će se

probuditi. Nije ni zaplakala ni promijenila izraz lica. Ustala je i napustila bolnicu i nije se vratila.

Pet tjedana kasnije Općinsko vijeće za nadzor skrbnika pozvalo je Lisbeth Salander na prvi sastanak s novim skrbnikom. Prvi joj je impuls bio da ignorira poziv, ali Holger Palmgren je duboko u nju usadio shvaćanje da svaki postupak ima posljedice. Tada je već naučila analizirati posljedice prije nego što nešto učini i nakon što je malo razmislila, došla je do zaključka da je najbolje rješenje te dileme da zadovolji Općinsko vijeće za nadzor skrbnika i ponaša se kao da joj je stvarno stalo što oni kažu.

I tako je u prosincu, u kratkoj stanci u istrazi o Mikaelu Blom-kvistu, pristojno došla u Bjurmanov ured na St. Eriksplanu, gdje se nalazila starija žena koja je bila predstavica Vijeća i koja je predala njen opsežni dosje odvjetniku Bjurmanu. Gospoda ju je pristojno pitala kako je i činila se zadovoljna odgovorom koji joj je ponudila gluha tišina. Nakon nekih pola sata ostavila je Salander u skrbništvu odvjetnika Bjurmana.

Lisbeth Salander je zamrzila odvjetnika Bjurmana pet sekundi nakon što su se rukovali. Bacala je poglede na njega dok je čitao njezin dosje. Pedeset i nešto godina star. U dobroj formi; tenis utorkom i petkom. Plavokos. Rijetke kose. Mala udubina na bradi. Bossov miris. Plavo odijelo. Crvena kravata sa zlatnom iglom i pompoznom gumbima za manšete sa slovima NEB. Naočale metalnih okvira. Sive oči. Sudeći po časopisima na stoliću, zanimali su ga lov i streljaštvo.

Onih deset godina što se nalazila s Palmgrenom, on bi je uvijek ponudio kavom i malo popričao s njom o nevažnim stvarima. Čak ni njeni najgori bjegovi od udomitelja ili sistematsko bježanje iz škole nisu ga uzrujavali. Palmgren je jedan jedini put bio stvarno uznemiren kada su je uhitili za nanošenje tjelesnih ozljeda kad ju je onaj ljigavac pipao

u Gamla Stanu. *Shvaćaš li što si učinila? Ozlijedila si drugu osobu, Lisbeth.* Zvučao je kao stari učitelj, a ona je strpljivo ignorirala svaku riječ prijekora.

Bjurman nije imao želje razgovarati. Odmah je konstatirao da postoji neslaganje između zadataka Holgera Palmgrena prema onome što bi skrbnik trebao raditi i činjenice da je dopustio Lisbeth da se sama brine o svom kućanstvu i svom novcu. Slijedila je neka vrsta saslušanja. *Koliko zarađuješ? Želim imati kopiju tvojih poreznih prijava. S kim se družiš? Plaćaš li stanarinu na vrijeme? Piješ li alkohol? Je li Palmgren odobrio taj nakit koji imaš po licu? Možeš li se sama brinuti o svojoj higijeni?*

Jebi se.

Palmgren je postao njezin dobročinitelj odmah nakon što se "sve ono zlo dogodilo". Inzistirao je da se vide barem jednom mjesečno na dogovorenim sastancima, ponekad i češće. Otkako se preselila u Lundgatan, postali su gotovo susjedi. On je stanovao u Hornsgatanu, samo nekoliko ulica dalje i često bi slučajno nalijetati jedno na drugo i zajedno popili kavu u Giffiju ili nekom drugom kafiću u blizini. Palmgren se nikada nije pedjao u njen život, ali nekoliko puta posjetio ju je za rođendan i donio joj mali poklon. Imala je otvoreni poziv da ga posjeti kada god poželi, privilegij koji je rijetko kada koristila, ali otkada se preselila na Soder, počela je provoditi Badnjake kod njega, nakon što bi posjetila svoju majku. Jeli bi božićnu šunku i igrali šah. Igra je nije nimalo zanimala, ali otkada je naučila pravila, nije izgubila nijednu partiju. Bio je udovac i Lisbeth Salander je shvatila da je njezina zadaća da se sažali nad njime i bude s njim tih samotnih večeri.

Smatrala je da mu barem toliko duguje, a ona je uvijek vraćala dugove.

Palmgren je iznajmio stan njene majke u Lundgatanu sve dok Lisbeth ne bude trebala vlastiti stan. Stan je imao četrdeset i devet kvadrata, nije bio renoviran i bio je prilično propao, ali bio je to krov nad glavom.

Sada Palmgrena više nije bilo i odrezana je još jedna veza s normalnim društvom. Nils Bjurman bio je posve druga vrsta osobe. S njim nije namjeravala provoditi Badnjake. Njegov prvi potez bio je da uvede nova pravila što se tiče njezina žiro računa u banci. Palmgren je ne mareći rastegnuo pravila skrbnika i pustio je da se sama brine o svom novcu. Plaćala je račune, a sa svojom je ušteđevinom mogla raditi što god je htjela. Prije sastanka s Bjurmanom, tjedan dana prije Božića, pripremila se i pokušala objasniti da je njegov prethodnik imao povjerenja u nju i nije imao razloga da ga nema te da joj je Palmgren dopustio da se sama brine o svemu i da se nije petljao u njezin privatni život. "To je jedan od problema", odgovorio je Bjurman i kucnuo po njezinu dosjeu. Održao je podugačak govor o pravilima i državnim uputama vezanima uz skrbništvo i nakon toga joj rekao da će sada na snagu stupiti nova pravila.

"Pustio te da radiš što želiš, zar ne? Kako li mu je to uspjelo?"

Zato stoje bio ljudi socijaldemokrat koji se skoro četrdeset godina bavio problematičnom djecom.

"Više nisam dijete", rekla je Lisbeth Salander kao da je to dovoljno objašnjenje.

"Ne, više nisi dijete. Ali ja sam postavljen za tvog skrbnika i dok je tako, ja sam pravno i financijski odgovoran za tebe."

Njegova prva mjera bila je otvaranje žiro računa u njeno ime koji će prijaviti računovodstvu Miliona tako da joj odsada na njega uplaćuju plaću. Salander je shvatila da su dobra vremena prošla. Odsada će odvjetnik Bjurman plaćati njene račune, a ona će dobiti određeni džeparac svakog mjeseca. Od nje je očekivao da pokaže račune od

svojih izdataka. Odlučio je da će dobivati 1400 kruna tjedno - "za hranu, odjeću, ulaznice za kino i tako to".

Ovisno o tome koliko je mnogo htjela raditi, Lisbeth Salander je zarađivala do 160.000 kruna godišnje. Lako je mogla udvostručiti tu svotu da je počela raditi puno radno vrijeme ili prihvatila sve zadatke koje joj je Dragan Armanskij nudio. No nije imala mnogo izdataka i nije osobito mnogo trošila. Pristojba za stan bila je oko 2000 kruna mjesečno i usprkos maloj plaći imala je 90.000 kruna uštede. Do koje sada više nije mogla doći.

"Riječ je o tome da sam ja odgovoran za tvoj novac", objasnio joj je. "Moraš stavljati novac na stranu za budućnost. Ali ne brini; ja ću se brinuti o svemu tome."

Ja se brinem za sebe od svoje desete godine, prokleti idiote!

"Ti dovoljno dobro funkcioniraš u društvu da te ne treba zatvoriti, ali društvo je odgovorno za tebe."

Detaljno ju je ispitao od čega se sastoje njeni radni zadaci u Milton Securityju.

Instinktivno je lagala o tome čime se bavi. Odgovor koji mu je dala bio je opis njenih prvih tjedana u Mil-tonu. Odvjetnik Bjurman je tako dobio dojam da ona kuha kavu i razvrstava poštu - prikladni zadaci za nekoga tko je malo zaostao. Činio se zadovoljan odgovorom.

Nije znala zašto mu je lagala, ali je bila uvjerena da je to bila dobra odluka. Da se odvjetnik Bjurman našao na popisu vrsta insekata kojima prijeti istrebljenje, ona bi, bez imalo oklijevanja, spustila petu na njega.

Mikael Blomkvist je proveo pet sati u društvu Henrika Vangera, a veći dio noći i cijeli utorak u zapisivanju svojih bilježaka i slaganju Vangerova rodoslovlja u shvatljiv i pregledan popis. Povijest obitelji koja je izrasla iz razgovora s Henrikom Vangerom

dramatično se razlikovala od verzije koja je navedena u javnoj slici obitelji. Mikaei je bio svjestan da sve obitelji imaju zakopanih mračnih tajni. Obitelj Vanger imala ih je za cijelo groblje.

U tom je trenutku Mikaei bio prisiljen podsjetiti samog sebe da njegova zadaća ustvari nije pisanje biografije obitelji Vanger, nego otkrivanje što se dogodilo s Harriet Vanger. Prihvatio je posao uvjeren da će zapravo samo sjediti i gubiti vrijeme godinu dana i da je sav posao koji bi trebao obaviti za Henrika Vangera samo predstava. Nakon godinu dana podići će svoju besmisleni plaću - ugovor koji je sastavio Dirch Frode bio je potpisan. Ali prava je plaća, nadao se, bila informacija o Hans-Eriku Wenner-strdmu koju je navodno posjedovao Henrik Vanger.

Nakon što je saslušao Henrika Vangera, shvatio je da ova godina ne mora biti izgubljena. Sama knjiga o obitelji Vanger bila bi vrijedna. Bila je to, jednostavno rečeno, dobra priča. Ni na sekundu nije bio uvjeren da će pronaći ubojicu Harriet Vanger (ako je uopće ubijena, ako nije poginula u nekoj apsurdnoj nesreći ili nestala na neki drugi način). Mikaei se slagao s Henri-kom da šanse da šesnaestogodišnjakinja samovoljno nestane i uspije ostati skrivena pred svim društvenim nadzornim sistemima trideset i šest godina, praktički ne postoje. Ali Mikaei nije htio isključiti mogućnost da je Harriet Vanger možda pobjegla, otišla do Stockholma, i da joj se putem nešto dogodilo - droga, prostitucija, napad ili jednostavno neka nesreća.

No Henrik Vanger je bio uvjeren da je Harriet ubijena i da je netko od članova obitelji odgovoran, možda u suradnji s nekim drugim. Njegovo je uvjerenje pojačalo to što je Harriet Vanger nestala tijekom dramatičnih sati kada je otok bio odsječen i kada su sve oči bile usmjerene na nesreću.

Erika je bila u pravu kada je rekla da je Mikaelov zadatak čisto ludilo ako namjerava riješiti ubojstvo. Ali Mikael Blomkvist počeo je shvaćati da je sudbina Harriet Vanger imala centralnu ulogu u obitelji, prije svega za Henrika Vangera. Bio on u pravu ili ne, optužbe Henrika Vangera protiv svoje obitelji imale su veliku ulogu u povijesti obitelji. Otvoreno ih je optuživao već više od trideset godina i to je ostavilo traga na ujedinjenosti obitelji i stvorilo otrovne nesuglasice koje su pridonijele destabilizaciji cijeloga koncerna. Studija o nestanku Harriet tako bi ispunila ulogu posebnog poglavlja i bila bi nit koja se proteže kroz cijelu povijest obitelji, a izvornog je materijala bilo u izobilju. Logična početna točka, bila Harriet Vanger njegov primarni zadatak ili se samo zadovoljio time da napiše povijest obitelji, bila je popisivanje svih osoba iz obitelji. O tome je toga dana razgovarao s Henrikom Vangerom.

Obitelj Vanger sastojala se od stotinjak osoba, ako se ubroje djeca nećaka i rođaci iz drugog koljena kojih je bilo posvuda. Obitelj je bila toliko opsežna da je Mikael bio prisiljen napraviti novu bazu podataka u iBooku. Koristio je program NotePad (www.ibrium.se), jedan od onih vrlo korisnih proizvoda koje su napravila dva tipa s fakulteta elektrotehnike KTH u Stockholmu i distribuirali ih kao *shareware* za sitan novac na internetu. Nema mnogo programa, smatrao je Mikael, koji su toliko neprocjenjivi istraživačkom novinaru. Svaki član obitelji dobio je svoj dokument u bazi podataka.

Obiteljsko se stablo moglo pratiti sve do ranog šesnaestog stoljeća, kada je prezime bilo Vangeersad. Henrik Vanger je smatrao mogućim je da je ime potjecalo od holandskog van Geerstad. Ako je bilo tako, onda se obitelj može pratiti sve do dvanaestog stoljeća. U novije doba obitelj je potjecala iz sjeverne Francuske i došla u Švedsku s Jeaneom Baptistenom Bernadotteom početkom devetnaestog stoljeća. Alexandre Vangeersad bio je

vojnika i nije osobno poznao kralja, ali se proslavio kao dobar vođa garnizona i 1818. godine dobio imanje Hedeby u zahvalu za dugu i vjernu službu. Alexandre Vangeersad je imao i vlastita novca, kojim je kupio veće površine šume u Norrlandu. Sin Adrian rođen je u Francuskoj, ali se na očev zahtjev preselio u norrlandsku zabit Hedeby, daleko od pariških salona, kako bi vodio imanje. Koristio je nove metode uvezene s kontinenta u obradi zemlje i šume te utemeljio tvornicu papira oko koje je izrastao Hedestad. Alexandreov unuk zvao se Henrik. On je skratio prezime u Vanger. Razvio je trgovinu s Rusijom i osnovao malu trgovačku flotu sa škunama koje su plovile do Baltika, Njemačke i industrije čelika u Engleskoj sredinom devetnaestog stoljeća. Henrik Vanger je uveo obiteljsku kompaniju u različite poslove te pokrenuo mali rudnik i nekoliko prvih metalnih industrija u Norrlandu. Za sobom je ostavio dva sina, Birgera i Gottfrieda, i oni su stvorili osnove imućne industrijske obitelji Vanger.

"Poznaješ li stare zakone o nasljeđivanju?" pitao je Henrik Vanger.

"Nisam baš stručnjak za to."

"Razumijem. I ja sam zbunjen. Birger i Gottfried su po obiteljskim pričama bili kao pas i mačka - legendarni konkurenti za moć i utjecaj nad obiteljskom kompanijom. Borba za vlast nekoliko je puta bila takav otežavajući čimbenik da je čak i zaprijetila preživljavanju kompanije. Zbog toga je njihov otac neposredno prije smrti stvorio sustav po kojemu svi članovi obitelji dobivaju dio nasljedstva, a to je udio u kompaniji. Sigurno je imao dobre namjere, ali to je dovelo do situacije gdje umjesto da u kompaniju možemo dovesti kompetentne ljude izvana i partnere s kojima bismo željeli raditi, Upravni se odbor kompanije sastoji od članova obitelji koji imaju određene postotke glasova."

"To pravilo vrijedi i danas?"

"Točno. Ako neki član obitelji želi prodati svoj dio, mora ga prodati nekome iz obitelji. Godišnja skupština kompanije danas okuplja pedesetak članova obitelji. Martin ima oko 10% dionica; ja imam 5% zato što sam prodao dio, između ostalog i Martinu. Moj brat Harald posjeduje 7%, dok većina ostalih koji dolaze na te skupštine imaju samo jedan ili pola posto."

"To stvarno nisam znao. Zvuči nekako srednjovjekovno."

"To je potpuno ludo. To isto tako znači da ako Martin danas želi provesti neku promjenu, mora početi lobirati uokolo kako bi osigurao podršku od barem 20 do 25% vlasnika. I to je savršeni pokrov za alijanse, frakcije i intrige."

Henrik Vanger je nastavio:

"Gottfried Vanger umro je 1901. godine ne ostavivši nasljednike. Pardon, zapravo je bio otac četiriju kćeri, ali u to se vrijeme žene nisu računale. Imale su udio u kompaniji, ali su muškarci iz obitelji činili osnovu vlasnika. Tek kada je uvedeno glasačko pravo za žene, mnogo nakon 1900., žene su također dobile pravo na glasovanje u kompaniji."

"Liberalno."

"Nemoj biti ironičan. Bilo je to drugo vrijeme. Kako god bilo, Gottfriedov brat Birger Vanger dobio je tri sina, Johana, Fredrika i Gideona Vangera, svi su rođeni krajem devetnaestog stoljeća. Gideona Vangera možemo otpisati jer je prodao svoj dio i emigrirao u Ameriku, gdje još uvijek imamo jednu granu obitelji. Ali Johan i Fredrik Vanger pretvorili su kompaniju u moderni Koncern Vanger."

Henrik Vanger je izvadio fotoalbum i pokazivao mu fotografije osoba o kojima je pričao. Fotografija s početka prošlog stoljeća prikazivala je dvojicu muškaraca jakih brada i zalizane kose koji su zurili u objektiv fotoaparata bez trunke osmijeha na licima.

Johan Vanger bio je genij obitelji, završio je školu za inženjera i razvio radionice u kojima su radili s nekoliko novih izuma što ih

v

je sam patentirao. Čelik i željezo postali su temelji Koncerna, ali kompanija se proširila i na druga područja, primjerice tekstil. Johan Vanger je umro 1956. Imao je tri kćeri, Sofiu, Mark i In-grid, koje su bile prve žene što su izravno dobile položaj u upravi kompanije."

"Drugi brat, Fredrik Vanger, bio je moj otac. Bio je poslovni čovjek i upravitelj industrije koji je pretvarao Johanove izume u prihode. Moj je tata umro tek 1964. godine. Bio je aktivan u vodstvu kompanije sve do smrti, iako je već pedesetih godina meni predao svakodnevno vođenje kompanije.

Sve se odvijalo točno obrnutim redoslijedom nego u prethodnoj generaciji. Johan Vanger je imao samo kćeri." Henrik je pokazao fotografije prsatih žena s velikim šeširima i suncobranima. "A Fredrik, moj tata, imao je samo sinove. Bila su nas petorica. Richard, Harald, Greger, Gustav i ja."

Kako bi imao ikakve šanse razlikovati članove obitelji, Mikael je nacrtao obiteljsko stablo na nekoliko papira formata A4 koje je zalijepio selotejpom. Imena ljudi koji su bili prisutni na otoku Hedeby na obiteljskom okupljanju 1966. napisao je debljim slovima, oni su dakle, barem teoretski, mogli imati nekakve veze s nestankom Harriet Vanger.

Zanemario je djecu ispod dvanaest godina. Sto god se dogodilo Harriet Vanger, morao je postaviti granice razumnoga. Nakon kratkog promišljanja prekrizio je i Henrika Vangera - ako je patrijarh imao nekakve veze s nestankom unuke svoga brata, onda je njegovo

ponašanje u posljednjih trideset i šest godina slučaj za psihopatologiju. Da budemo razumni, trebalo bi otpisati i majku Henrika Vangera, koja se 1966. nalazila u dobi vrijednoj poštovanja - imala je osamdeset i jednu godinu. Preostala su dvadeset i tri člana obitelji koji su po Henriku Vangeru spadali u skupinu "osumnjičenih". Sedam od njih već je umrlo, a neki su dostigli respektabilnu starost.

Ali Mikaei nije bio spreman progutati uvjerenje Henrika Vangera da je netko od članova obitelji odgovoran za Harrietin nestanak. Popisu osumnjičenih treba pridodati i niz drugih osoba.

Dirch Frode je počeo raditi kao odvjetnik Henrika Vangera 1962. godine. A osim gospode istraživao je i tko su bili sluge kada je Harriet nestala. Današnji "glavni na imanju" Gunnar Nilsson, imao on alibi ili ne, tada je imao devetnaest godina, a njegov je otac Magnus Nilsson stalno bio na otoku, kao i umjetnik Eugen Norman i svećenik Otto Falk. Je li Falk bio oženjen? I Martin Aronsson, seljak na imanju Ostergarden, kao i njegov sin Jerker Aronsson, bio je na otoku i u blizini Harriet Vanger dok je odrastala - u kakvim su bili odnosima? Je li Martin Aronsson bio oženjen? Je li na imanju živjelo još ljudi?

FREDRIK VANGER

(1886.-1964.)

supruga Ulrika

(1885.- 1969.)

.....

Richard (1907. - 1940.)

supruga Margareta

(1906.-1959.)

.....

Gottfried (1927.-1965.)
supruga Isabella (1928. -)
Martin (1948. -)
Harriet (1950 - >)

.....

Harald (1911.-)
supruga Ingrid
(1925.-1992.)
Birger (1939.-)
Cecilia (1946. -)
Anita (1948. -)

.....

Greger (1912. - 1974.)
supruga Gerda (1922. -)
Alexander (1946. -)

.....

Gustav (1918.- 1955.)
neoženjen, nema djece

.....

JOHAN VANGER
(1884.-1956.)
supruga Gerda
(1888.- 1960.)

.....

Sofia (1909.-1977.)

suprug Ake Sjogren

(1906.-1967.)

Magnus Sjogren

(1929.-1994.)

Sara Sjogren (1931.-)

Erik Sjogren (1951. -)

Hakan Sjogren (1955. -)

.....

Marit (1911.- 1988.)

suprug Algot Gunther

(1904.-1987.)

Ossian Gunther (1930.-)

supruga Agnes (1933. -)

Jakob Gunther (1952.-)

.....

Ingrid (1916.-1990.)

suprug Harry Karlman

(1912.-1984.)

Gunnar Karlman (1942. -

Maria Karlman (1944. -)

.....

Henrik (1920. -)

supruga Edith

(1921.-1958.)

nemaju djece

Kad je Mikaei počeo zapisivati sva imena, skupina je narasla na četrdesetak osoba. Na kraju je frustrirano bacio flomaster. Bilo je već pola četiri ujutro i termometar je pokazivao stabilan 21 stupanj ispod ništice. Cini se da će to biti dugotrajna hladnoća. Ceznuo je za svojim krevetom u Bellmansgatanu.

Mikael Blomkvist se u srijedu probudio u devet sati ujutro, kada je netko iz Telije pokucao na vrata da instalira utičnicu za telefon i ADSL-modem. U jedanaest sati bio je priključen i više se nije osjećao tako poslovno hendikepiran. Ali telefon i dalje nije zvonio. Erika već tjedan dana nije odgovarala na njegove pozive. Cini se da je stvarno ljuta. I on se počeo inatiti, pa nije htio nazvati ured. Kad ju je zvao na mobitel, mogla je vidjeti da je on zove i sama odlučiti želi li se javiti ili ne. Očito nije željela.

Svejedno je uključio mail i pregledao nekih 350 mailova koji su mu poslani u posljednjih tjedan dana. Desetak mailova je sačuvao, ostatak je bio *spam* ili mailing-liste na koje je bio pretplaćen. Prvi mail koji je otvorio poslan je s adrese demokrat88@yahoo.com, a sadržavao je tekst "PUŠI KURAC JEBENA KOMUNJA-RO". Mikaei je sačuvao mail u mapi pod nazivom *Inteligentna kritika*.

Napisao je kratak mail za erika.berger@millennium.se.

"Bok, Ricky. Pretpostavljam da si ubitačno ljuta na mene s obzirom na to da mi ne odgovaraš na pozive. Samo te želim obavijestiti da sam sada priključen na internet i možeš me dobiti mailom kada mi poželiš oprostiti. Hedeby je inače rustikalno mjesto koje vrijedi posjetiti. M."

U vrijeme ručka stavio je svoj iBook u torbu i odšetao do Susanneina kafića, gdje se uvalio za svoj uobičajeni stol u kutu. Kada ga je Susanne poslužila kavom i sendvičem, radoznalo je pogledala kompjutor i pitala ga što radi. Mikaei je prvi put iskoristio svoj alibi i objasnio da ga je Henrik Vanger angažirao da napiše njegovu biografiju. Malo su popričali. Susanne mu je rekla da joj se obrati kada bude spreman za otkrivanje pravih tajni.

"Poslužujem Vangere već trideset i pet godina i znam većinu glasina o obitelji", rekla je i odnjihala se do kuhinje.

Tablica koju je Mikaei nacrtao potvrđivala je da je obitelj Vanger neumorno proizvodila nove potomke. S djecom, unucima i praunucima, koje se Mikaei nije čak ni potrudio upisati, braća Fredrik i Johan Vanger imali su pedesetak rođaka. Mikaei je isto tako konstatirao da su članovi obitelji obično doživljavali duboku starost. Fredrik Vanger je umro sa sedamdeset i osam godina, a njegov brat Johan sa sedamdeset dvije. Ulrika je umrla u dobi od osamdeset i četiri godine. Od dvojice preostale braće Haraldu Vangeru je bila devedeset i jedna, a Henriku Vangeru osamdeset i dvije.

Jedina prava iznimka bio je brat Henrika Vangera Gustav, koji je umro od bolesti pluća u trideset i sedmoj godini. Henrik Vanger je objasnio da je Gustav oduvijek bio boležljiv i da je bio osobenjak koji se nije uklapao u ostatak obitelji. Nije se ženio i nije imao djece. Svi drugi koji su umrli mladi umrli su iz drugih razloga, a ne od bolesti. Richard Vanger je kao dobrovoljac poginuo u zimskom ratu samo trideset tri godine star. Gottfried Vanger, Harrietin otac, utopio se godinu dana prije nego što je nestala. Harriet je imala samo šesnaest godina. Mikaei je primijetio neobičnu simetriju koja je pokazivala da je upravo ta grana obitelji, djed, otac i kći, doživjela nesreće. Za Richardom je ostao samo

Martin Vanger, kojemu je bilo pedeset i pet godina i nije bio oženjen niti je imao djece. Ali Henrik Vanger ga je izvijestio da Martin ima neku ženu koja živi u Hedestadu. Martinu Vangeru bilo je osamnaest godina kada mu je sestra nestala. Pripadao je onoj maloj skupini bliskih rođaka koji su s određenom sigurnošću prebačeni na popis onih za koje je moguće da su imali nešto s njezinim nestankom. Te je jeseni živio u Uppsali, gdje je pohađao završni razred gimnazije. Trebao je biti nazočan na obiteljskom okupljanju, ali je stigao tek kasno poslije podne, pa se tako našao među promatračima na krivoj strani mosta za vrijeme tih kritičnih sati kada mu je sestra isparila.

Mikaei je primijetio još dvije neobičnosti u obiteljskom stablu. Prva je bila da su se svi, izgleda, vjenčali za cijeli život; nijedan član obitelji Vanger nikada se nije rastao niti se ponovno vjenčao, čak ni ako im je partner umro kad su bili mladi. Mikaei se pitao koliko je to statistički uobičajeno. Cecilia Vanger nije živjela sa svojim mužem, ali koliko je Mikaei mogao shvatiti, još uvijek su bili u braku.

Druga je neuobičajena stvar bila da se obitelj činila podijeljenom na "mušku" i "žensku" stranu. Potomci Fredrika Vangera, kojima je pripadao Henrik Vanger, tradicionalno su igrali vodeće uloge u Koncernu i uglavnom bili nastanjeni u Hedestadu ili oko njega.

Članovi obitelji Johana Vangera, koji je imao samo nasljednice, vjenčavali su se i nastanjivali u drugim dijelovima zemlje; većina ih je stanovala u Stockholmu, Malmou, Goteborgu ili u inozemstvu, a u Hedestad su dolazili samo preko ljetnih praznika ili na važnije sastanke Koncerna. Jedina je iznimka bila Ingrid Vanger, čiji je sin Gunnar Karlman bio nastanjen u Hedestadu. Bio je glavni urednik lokanih novina *Hedestads-Kuriren*.

Kao privatni istražitelj, Henrik je smatrao da bi "osnovne motive za ubojstvo Harriet" možda trebalo tražiti u strukturi kompanije odnosno činjenici da je rano izdvojio Harriet

kao nešto posebno, da je motiv možda bila želja da se naštetiti samom Henriku ili da je Harriet pronašla neku osjetljivu informaciju koja se odnosila na Koncern i zbog toga nekome postala prijatna. Sve su to bile samo spekulacije. Na isti je način izdvojio krug od tri-naestero ljudi za koje je tvrdio da su "osobito zanimljivi".

Jučerašnji razgovor s Henrikom Vangerom razjasnio je još jednu stvar. Starac je od početka Mikaelu pričao o svojoj obitelji takvim prezirnim i ponižavajućim rječnikom da se to činilo neobičnim. Mikael se pitao je li patrijarhova sposobnost procjenjivanja oslabjela zbog njegovih sumnji da je obitelji bila umiješana u Harrietin nestanak, ali sada je počeo shvaćati da ih je Henrik Vanger zapravo začuđujuće trezveno procijenio. Fotografija koja se pojavljivala razotkrivala je obitelj koja je bila društveno i ekonomski uspješna, ali koja je u svim drugim svakodnevnim aspektima života bila očito disfunkcionalna.

Otac Henrika Vangera bio je hladan i bezosjećajan čovjek koji nije mario za svoju djecu i koji je prepustio njihov odgoj i dobrobit svojoj ženi. Prije svoje šesnaeste godine djeca jedva da su i vidjela oca, osim na posebnim obiteljskim okupljanjima na kojima se od njih očekivalo da budu nazočna, ali istovremeno nevidljiva. Henrik Vanger se nije moglo sjetiti nijedne prilike kada je njegov otac i na najmanji način pokazao neku vrstu ljubavi; naprotiv, sin je često imao prilike čuti da je nesposoban i sva je destruktivna kritika uvijek bila usmjerena na njega. Rijetko je dolazilo do fizičkog kažnjavanja, nije bilo potrebno. Jedini put kada je pridobio očevo poštovanje bilo je kasnije, kada je pridonio razvoju Koncerna Vanger.

Stariji brat, Richard, pobunio se. Nakon jedne svađe čiji se uzrok nikada nije diskutirao u obitelji, Richard se preselio u Upp-salu kako bi studirao. Tamo je započeo svoju

nacističku karijeru o kojoj je Henrik Vanger već pričao Mikaelu i koja će ga uskoro odvesti do rovova u Zimskom ratu.

Ono što starac nije ispričao bilo je to da su još dvojica braće imala slične karijere.

I Harald i Greger pratili su 1930. svoga starijeg brata u Upp-salu. Harald i Greger bili su bliski, ali Henrik Vanger nije siguran koliko su se družili s Richardom. Bilo je posve jasno da su se braća

pridružila fašističkom pokretu Pera Engdahla Nova Švedska. Harald Vanger je nakon toga godinama lojalno pratio Pera Engdahla,

prvo u Švedskoj nacionalnoj udruzi, nakon toga u Švedskoj opoziciji i konačno u Pokretu za novu Švedsku, koji je osnovan nakon rata. Ostao je član sve do smrti Pera Engdahla devedesetih godina i godinama je bio jedan od najvažnijih davatelja financijske potpore preživjelom švedskom fašizmu.

Harald Vanger studirao je medicinu u Uppsali i gotovo odmah završio u krugovima koji su se bavili rasnom higijenom i biologijom rasa. Neko je vrijeme radio na Švedskom institutu za biologiju rasa i kao liječnik postao jedan od vodećih sudionika u kampanji za sterilizaciju neželjenih ljudi.

Citat, Henrik Vanger, kasete 2., 02950:

Harald je otišao još dalje. 1937. bio je koautor (pod pseudonimom, hvala Bogu) knjige pod naslovom Nova narodna Europa. To sam saznao tek sedamdesetih godina. Imam kopiju, ako želiš pročitati. To je vjerojatno jedna od najgroznijih knjiga koja je ikada izašla na švedskom jeziku. Harald nije zagovarao samo sterilizaciju, nego tak i eutanaziju - aktivnu pomoć pri smrti ljudima koji nisu zadovoljavali njegova estetska načela i nisu se uklapali u njegovu sliku savršenoga švedskog podrijetla. Isto se tako zalagao za masovna ubojstva u

jednom tekstu koji je bio napisan savršenim akademskim jezikom i sadržavao sve nužne medicinske argumente. Riješiti se hendikepiranih. Ne dopustiti narodu Sama da se proširi; kod njih postoje mongolski utjecaji. Psihičkim bolesnicima smrt će biti oslobođenje, zar ne? Raspuštene žene, Tatari, Cigani i Zidovi - možeš i sam zamisliti. U maštanjima moga brata Auschwitz se mogao nalaziti u Dalarm .

Greger Vanger je poslije rata postao učitelj, a ubrzo nakon toga i ravnatelj gimnazije u Hedestadu. Henrik je mislio da nije bio zagovaratelj nijedne stranke nakon rata i da je napustio nacističke ideje. Umro je 1974. godine i tek kada je Henrik pregledao njegovu ostavštinu, preko njegove je korespondencije saznao da se njegov brat pedesetih godina pridružio nevažnoj, ali potpuno maloumnoj sekti Nordijska državna partija. Ostao je njihov član sve do smrti.

Citat, Henrik Vanger, kasete 2., 04167:

Dakle, tri su moja brata bila politički umobolna. Koliko su bolesni bili u drugim stvarima?

Jedini od braće za kojega je Henrik Vanger osjećao neko sažaljenje bio je boležljivi Gustav, koji je, dakle, umro od bolesti pluća 1955. godine. Gustav nije bio zainteresiran za politiku i činilo se da je bio introvertirana umjetnička duša, nimalo zainteresiran za biznis ili posao u Koncernu Vanger. Mikael je pitao Henrika Vangera: "Sada ste samo vi i Harald živi. Zašto se on preselio natrag u Hedeby?" "Preselio se kući 1979. godine, neposredno prije svoga sedamdesetog rođendana. On je vlasnik te kuće."

"Sigurno je neobično živjeti pokraj brata kojeg mrzite."

Henrik Vanger je pogledao Mikaela s iznenađenjem.

"Krivo si me razumio. Ja ne mrzim svog brata. Možda ga žalim. On je potpuni idiot i on je taj koji mrzi mene."

"On mrzi vas?"

"Točno. Mislim da se zato preselio natrag. Tako da može provesti posljednje godine svoga života kako bi me mrzio izbliza."

"Zašto vas mrzi?"

"Zato što sam se oženio."

"Mislim da ćete mi to morati malo bolje objasniti."

Henrik Vanger je rano izgubio kontakt sa svojim starijim bratom. On je bio jedini od braće koji je pokazivao neki talent za poslove. Bio je posljednja nada svoga oca. Nije bio zainteresiran za politiku i izbjegavao je Uppsalu, umjesto toga odabrao je studij ekonomije u Stockholmu. Otkako je navršio osamnaest godina, sve je praznike i ljetovanja provodio na praksi u nekom od mnogih ureda Koncerna Vanger ili u nekom od njegovih upravnih odbora. Naučio je sve tajne obiteljske kompanije.

Dana 10. lipnja 1941., usred najžešćeg rata, Henrika su poslali u Njemačku na šestotjedni posjet trgovačkom uredu Koncerna

Vanger u Hamburgu. Imao je samo dvadeset i jednu godinu i njemački agent Koncerna Vanger, stariji veteran kompanije po imenu Hermann Lobach, bio je njegov zaštitnik i mentor.

"Ne želim te zamarati detaljima, ali kada sam otputovao, Hitler i Staljin još su uvijek bili dobri prijatelji i nije postojala Istočna fronta. Svi su još uvijek mislili da je Hitler nepobjediv. Vladao je nekakav osjećaj... optimizma i očaja, mislim da su to dobre riječi.

Čak i sada, više od pola stoljeća kasnije, teško je naći riječi za raspoloženje koje je vladalo. Nemoj me krivo shvatiti, ja nikada nisam bio nacist i meni je Hitler uvijek izgledao kao smiješni lik iz operete. Ali bilo je teško ne zaraziti se optimizmom za budućnost koji je vladao među običnim ljudima u Hamburgu. Iako se rat sve više približavao i bilo je sve više opasnosti od bombardiranja u vrijeme dok sam ja bio tamo, činilo se da ljudi smatraju da je to samo trenutačna gnjavaža, da će uskoro biti mir i da će Hitler napraviti svoju *Neuropa*, Novu Europu. Ljudi su željeli vjerovati da je Hitler Bog. A tako je glasila i propaganda."

Henrik Vanger otvorio je jedan od svojih brojnih fotoalbuma.

"Ovo je Hermann Lobach. Nestao je 1944. godine, vjerojatno je poginuo u nekom bombardiranju i ostao zatrpan pod ruševinama. Nikada nismo saznali što se dogodilo s njim. Tijekom tih tjedana provedenih u Hamburgu jako smo se zblížili. Živio sam s njime i njegovom obitelji u lijepu stanu u hamburškom kvartu gdje su stanovali bogataši.

Svaki dan smo se družili. Ni on nije bio nacist, kao ni ja, ali bio je član nacističke partije jer je tako bilo lakše. Članska je iskaznica otvarala mnoga vrata i pojednostavljivala mogućnosti sklapanja poslova za Koncern Vanger, a mi smo se bavili poslovanjem.

Gradili smo teretne vagone za njihove vlakove - uvijek sam razmišljao ide li koji od tih vlakova prema Poljskoj. Prodavali smo tkaninu za njihove uniforme i cijevi za njihove radiouređaje, iako, naravno, službeno nismo znali za što se ta roba koristi. A Hermann Lobach je znao kako sklopiti ugovor, bio je zabavan i ugodan. Savršeni nacist. Kasnije sam saznao da je i on bio čovjek koji je očajnički pokušavao sakriti tajnu.

U noći 22. lipnja 1941. Hermann Lobach je odjednom zakucao na vrata moje spavaće sobe i probudio me. Moja je soba bila pokraj spavaće sobe njegove supruge, pa mi je dao znak da budem tih te da se obučem i slijedim ga. Sišli smo kat niže i sjeli u salon. Bilo je

očito da je Lobach cijele noći bio budan. Radio je bio uključen i shvatio sam da se nešto dramatično dogodilo. Počela je operacija Barbarossa. Njemačka je napala Sovjetski Savez na Ivanje."

Henrik Vanger napravio je rezigniranu gestu.

"Hermann Lobach je izvadio dvije čaše i natočio nam rakije. Bio je naočigled potresen. Kada sam ga pitao što to znači, odgovorio mi je s jasnim shvaćanjem da je to kraj Njemačke i nacizma. Samo sam mu napola vjerovao. Hitler je izgledao kao da ga je nemoguće poraziti. No, Lobach je nazdravio propasti Njemačke. A onda smo se uhvatili u koštac s praktičnim problemima."

Mikaei je kimnuo da pokaže da prati priču.

"Kao prvo, nije mogao kontaktirati moga oca i pitati ga što da radi, pa je na vlastitu inicijativu odlučio prekinuti moj boravak u Njemačkoj i poslati me kući što je brže moguće. Kao drugo, htio me zamoliti da nešto učinim za njega."

Henrik Vanger je pokazao na požutjelu fotografiju iskrzanih kutova koja je prikazivala tamnokosu ženu iz poluprofila.

"Hermann Lobach je bio oženjen četrdeset godina, ali je 1919. godine upoznao prekrasnu ženu, upola mladu od njega, u koju se smrtno zaljubio. Bila je jednostavna i siromašna švelja. Lobach joj se počeo udvarati i, kao i mnogi imućni muškarci, imao je mogućnosti da je smjesti u stan u blizini svog ureda. Postala je njegova ljubavnica. Godine 1921. rodila mu je kćer koju su krstili imenom Edith."

"Bogat stariji muškarac, mlada siromašna žena i dijete ljubavi - teško da je to bio neki skandal, čak i četrdesetih godina", prokomentirao je Mikaei.

"Potpuno si u pravu. Da nije bilo jedne stvari. Žena je bila Židovka i Lobach je, dakle, bio otac Židovke usred nacističke Njemačke. Bio je, dakle, *izdajica svoje rase.*"

"Ah - to sigurno mijenja situaciju. Sto se dogodilo?"

"Edithina je majka uhićena 1939. godine. Nestala je, možemo samo pretpostaviti kakva joj je bila sudbina. Bilo je dobro poznato da je imala kćer koja još uvijek nije bila zapisana ni na jednom transportnom popisu i koju je sada tražio jedan odjel Gestapa koji je imao zadaću pronaći Židove u bijegu. U ljeto 1941. godine, onoga tjedna kad sam stigao u Hamburg, povezali su Edithinu majku s Hermannom Lobachom i pozvali ga na saslušanje. Priznao je vezu i očinstvo, ali je rekao da nema pojma gdje mu se kćer nalazi i da nije imao nikakve veze s njom već deset godina."

"A gdje se nalazila kćer?"

"Viđao sam je svakog dana u Lobachovu stanu. Draga i tiha dvadesetogodišnjakinja koja je spremala moju sobu i pomagala posluživati večeru. Edithina je majka molila Lobacha za pomoć 1937., kada je progon Židova trajao već nekoliko godina. I on je pomogao - volio je svoju nezakonitu kćer baš kao i svoju zakonitu djecu. Sakrio ju je na najgorem mjestu koje je mogao zamisliti - svima ravno pred nosom. Napravio joj je lažne dokumente i zaposlio je kao služavku."

"Je li njegova žena znala tko je ona?"

"Ne, nije imala pojma."

"Što se dogodilo?"

"To je funkcioniralo četiri godine, ali sada je Lobach osjećao da se krug steže. Bilo je samo pitanje vremena kada će Gestapo zakucati na vrata. Sve mi je to ispričao te noći samo nekoliko tjedana prije nego što sam se trebao vratiti u Švedsku. Zatim je otišao po svoju kćer i upoznao nas. Bila je vrlo sramežljiva i jedva da mi se usuđivala pogledati u oči. Lobach me preklinjao da joj spasim život."

"Kako?"

"Sve je organizirao. Prema planu, trebao sam ostati još tri tjedna, a nakon toga otići noćnim vlakom do Kopenhagena i onda brodom preko mora - relativno neopasno putovanje, čak i u vrijeme rata. Ali dva dana nakon našeg razgovora jedan je teretnjak Koncerna Vanger trebao napustiti Hamburg i otići ZA Švedsku. Lobach me umjesto prvoga plana htio brodom poslati u Švedsku, htio je da bez zadržavanja napustim Njemačku. Promjenu plana putovanja morala je odobriti sigurnosna služba; bila je to samo birokratska stvar, nije bilo problema. Lobach je stvarno htio da se ukrkam na taj teretnjak." "Zajedno s Edith, pretpostavljam."

"Edith je prošvercana na brod, skrivena u jednom od tristo sanduka punih strojne opreme. Moja je zadaća bila da je zaštitim ako bude otkrivena dok smo još uvijek na njemačkom teritoriju i spriječim kapetana broda da učini nešto glupo. Trebao sam pričeka-ti da se udaljimo od Njemačke prije nego što je pustim van."

"OK."

"Zvuči jednostavno, ali to se pretvorilo u stravično putovanje. Kapetan broda zvao se Oscar Granath i nije bio oduševljen time što je odjednom odgovoran za oholog nasljednika svoga poslodavca. Napustili smo Hamburg oko devet sati navečer krajem lipnja. Upravo smo izlazili iz luke kada se začuo alarm za zračnu uzbunu. Englezi su bombardirali - najjače što sam dotada doživio, i naravno, luka im je bila prva meta. Ne pretjerujem kada ti kažem da sam se zamalo upisao u gaće kada su eksplozije počele odjekivati u blizini. Ali nekako smo se izvukli i nakon što nam se pokvario motor i nakon olujne noći u vodama prepunima mina, stigli smo u Karlskronu sljedećeg poslijepodneva. Sada me namjeravaš pitati što se dogodilo s djevojkom."

"Mislim da već znam."

"Moj je otac, naravno, pobjesnio. Tim sam glupim pothvatom sve riskirao. A djevojka može u bilo kojem trenutku biti deportirana - sjeti se, bilo je to 1941. godine! Ali tada sam već bio smrtno zaljubljen u nju, baš kao što je Lobach bio zaljubljen u njenu majku. Zaprosio sam je i postavio ultimatum svome ocu -ili će prihvatiti taj brak ili neka si nađe drugu budalu koja će preuzeti kompaniju. Popustio je."

"Ali ona je umrla?"

"Da, premlada. Već 1958. Samo smo šesnaest godina proveli zajedno. Imala je urođenu srčanu manu. I pokazalo se da sam ja sterilan, pa nikada nismo imali djece. I zato me moj brat mrzi."

"Zato što ste se vjenčali s njom."

"Zato što sam se, da upotrijebim njegovu terminologiju, 'vjenčao s prljavom židovskom kurvom'. Za njega je to bila izdaja rase, genealogije, morala i svega što je on zagovarao."

"Pa on je lud."

"Ni ja to ne bih bolje rekao."

X.

Četvrtak, 9. siječnja - petak, 31. siječnja

Prema napisima u *Hedestads-Kuriren*, Mikaelov prvi mjesec proveden u naselju bio je najhladniji otkako su počeli provoditi mjerenja, ili (što mu je Henrik Vanger rekao) barem najhladniji od ratne zime 1942. godine. Nije mu bilo teško povjerovati u to. Nakon samo tjedan dana u Hedebyju naučio je sve o dugim gaćama, vunanim čarapama i dvostrukim potkošuljama.

Doživio je nekoliko užasnih dana sredinom siječnja kad su se temperature spustile na neshvatljivih 37 stupnjeva ispod ništice. Nikada prije nije doživio tako nešto, čak ni one godine koju je proveo u Kiruni za vrijeme služenja vojnog roka. Jednoga su se jutro smrznule vodovodne cijevi. Gunnar Nilsson ga je opskrbio dvjema velikim plastičnim kantama tako da može kuhati i prati se, ali hladnoća je bila paralizirajuća. Prozori su se ledili iznutra i koliko god da je potpaljivao peć, stalno mu je bilo prehladno. Mnogo je vremena svakoga dana provodio cijepajući drva iza kolibe.

Ponekad je znao biti na rubu plača i razmišljao je o tome da uzme taksi do grada i sjedne na prvi vlak prema jugu. Ali umjesto toga samo bi obukao još jednu vestu i omotao se u deku dok je sjedio za kuhinjskim stolom i pio kavu čitajući stare policijske izvještaje.

A onda se vrijeme promijenilo i temperatura je porasla na ugodnih deset stupnjeva ispod ništice.

Mikael je počeo upoznavati ljude u Hedebyju. Martin Vanger je održao obećanje i pozvao ga na večeru koju je sam pripremio -pečene odreske od losa i talijansko crno vino.

Industrijalac nije bio oženjen, ali se družio s Evom Hassel, koja im je pravila društvo na večeri. Eva Hassel bila je topla žena, zabavna u društvu, a osim toga, Mikaelu je bila neopisivo privlačna. Bila je zubarica i stanovala u Hedestadu, ali je vikende provodila kod Martina Vangera. Mikael je kasnije saznao da su se poznavali dugi niz godina, ali su se počeli družiti pod stare dane i da nisu vidjeli razloga zašto bi se ženili.

"Ona je ustvari moja zubarica", smijao se Martin Vanger.

"Nije mi osobito privlačno da se priženim u tu ludu obitelj", rekla je Eva Kassel i prijateljski potapšala Martina Vangera po koljenu.

Vila Martina Vangera bila je projektirana kao san svakog neženje, s namještajem u crnoj i bijeloj boji te kromu. Bio je to skupi dizajnerski namještaj koji bi fascinirao Christera

Malma, koji je imao profinjen ukus. U kuhinji se nalazila peć kakvu bi trebao profesionalni kuhar. U dnevnoj sobi bio je stereosistem najviše klase i impresivna kolekcija jazza od Tommyja Dorseyja do Johna Coltranea. Martin Vanger imao je novaca i dom mu je bio skup i funkcionalan, ali i prilično neosoban. Mikael je primijetio da su slike na zidovima jednostavne reprodukcije i plakati kakvi se mogu kupiti u Ikei - lijepe, ali ništa osobito. Police za knjige, barem one u dijelu kuće koji je Mikael vidio, bile su rijetko popunjene setom enciklopedija i nekoliko knjiga suvenira kakve ljudi kupuju nekome za Božić kad nemaju boljih ideja. Sve skupa, Mikael je mogao primijetiti samo dvije stvari koje su Martina Vangera očito zanimale: glazba i kuhanje. Prva se zanimacija mogla vidjeti u, prema Mikaelovoj procjeni, tri tisuće LP-ploča. Druga se vidjela po tome što je trbuh Martina Vangera visio preko remena.

Martin Vanger bio je neobična kombinacija istodobno priglup, bistre i drage osobe. Nije bila potrebna neka veća analitička sposobnost da se donese zaključak da je industrijalac osoba koja ima problema. Dok su slušali Night in Tunisia, razgovor se većim dijelom počeo vrtjeti oko Koncerna Vanger i Martin Vanger nije krio da se bori za preživljavanje svoje industrije. Izbor teme zbunio je Mikaela. Martin Vanger je sigurno bio svjestan da mu je na večeri prilično poznat novinar koji prati gospodarstvo, ali svejedno je raspravljao o internim problemima svoje kompanije tako prostodušno da se to činilo nemarnim. Vjerojatno je polazio od toga da je Mikael jedan od obitelji budući da je radio za Henrika Vangera pa je, kao i bivši glavni direktor, smatrao da obitelj može samu sebe kriviti za situaciju u kojoj se kompanija nalazi. No nije tu bilo starčeve ogorčenosti i nepomirljiva prijezira prema obitelji. Činilo se da Martina Vangera to obiteljsko neizlječivo ludilo na neki neobičan način zabavlja. Eva Hassel je kimala glavom, ali nije komentirala. Očito su to pitanje već ranije raspravili.

Martinu Vangeru je objašnjeno da je Mikael angažiran da napiše obiteljsku kroniku, pa je pitao kako posao napreduje. Mikael je odgovorio s osmijehom da mu je teško čak i naučiti imena svih članova obitelji, ali ga je zamolio da se vrati i intervjuira ga u neko vrijeme kada njemu to bude odgovaralo. Nekoliko je puta razmišljao treba li započeti razgovor o starčevoj opsjednutosti nestankom Harriet Vanger. Pretpostavljao je da je Henrik Vanger bezbroj puta mučio Harrietina brata svojim teorijama i isto tako je pretpostavio da Martinu mora biti jasno da ako piše obiteljsku kroniku, nikako ne može preskočiti člana obitelji koji je netragom nestao. Ali Martin nije pokazivao nikakvih znakova da će početi pričati o tome, pa je Mikael odustao. Uskoro će ionako imati razloga raspravljati o Harriet.

Rastali su se, nakon nekoliko rundi votke, oko dva sata ujutro. Mikael je bio pošteno pijan dok je teturao tih tristo metara do kuće. Sve u svemu, bila je to ugodna večer. Jednoga poslijepodneva Mikaelova drugog tjedna u Hedebyju netko je zakucao na vrata njegove kolibe. Mikael je odložio fascikl s policijskim izvještajem koji je upravo otvorio (sedmi po redu) i zatvorio vrata radne sobe prije nego što je otvorio ulazna vrata - plavokosoj ženi od pedesetak godina, koja je bila dobro zabundana.

"Bok. Samo sam se htjela upoznati. Zovem se Cecilia Vanger."

Rukovali su se i Mikael je izvadio šalice za kavu. Cecilia Vanger, kći nacista Haralda Vangera, činila se otvorenom i na mnogo načina zanimljivom ženom. Mikael se prisjetio da se Henrik Vanger pozitivno izrazio o njoj i da je spomenuo da se ona ne druži sa svojim ocem iako su susjedi. Neko su vrijeme pričali o nevažnim stvarima, a onda je ona rekla zašto je zapravo došla.

"Koliko sam čula, ti ćeš napisati knjigu o našoj obitelji. Nisam sigurna sviđa li mi se ta ideja", rekla je, "pa sam htjela barem vidjeti kakav si kao čovjek."

"Pa, Henrik Vanger mi je dao taj zadatak. To je njegova priča, da tako kažem."

"A dobri Henrik Vanger nije sasvim neutralan što se tiče njegova stajališta prema obitelji."

Mikael ju je promatrao, nije bio siguran što je htjela reći.

"Protiviš se tome što ću napisati knjigu o obitelji Vanger?"

"Nisam to rekla. A ionako nije važno što ja mislim. Ali pretpostavljam da si do sada već sigurno shvatio da nije uvijek tako lako biti član ove obitelji."

Mikael nije imao pojma što joj je Henrik rekao i koliko je Cecilia znala o njegovu zadatku. Raširio je ruke.

"Ja sam sklopio ugovor s Henrikom Vangerom da ću napisati obiteljsku kroniku. Henrik ima vrlo jasna stajališta o nekim članovima obitelji, ali ja ću se držati onoga što mogu potkrijepiti dokazima."

Cecilia Vanger se hladno nasmiješila.

"Ja želim znati moram li emigrirati kad knjiga izađe?"

"Mislim da ne", odgovorio je Mikael. "Ljudi vide razliku između ljudi."

"Ljudi kao moj otac, na primjer."

"Tvoj otac, nacist?" pitao je Mikael. Cecilia Vanger je preokrenula očima.

"Moj otac je lud. Vidim ga samo nekoliko puta godišnje iako smo susjedi."

"Zašto ga ne želiš vidjeti?"

"Čekaj malo prije nego što počeš postavljati gomilu pitanja. Namjeravaš li citirati što kažem? Ili mogu voditi normalan razgovor s tobom bez straha da ću biti razotkrivena kao idiot?"

Mikael je na trenutak oklijevao, nesiguran kako da se izrazi.

"Moja je zadaća napisati knjigu koja počinje dolaskom Alexandra Vangeersada u zemlju s Bernadotteom i koja završava u sadašnje vrijeme. Govorit će o industrijskom imperiju tijekom mnogih desetljeća, ali naravno, i o tome zašto se imperij srušio i sukobima u obitelji. U priči je nemoguće izbjeći svu prljavštinu koja izbije na površinu. No to ne znači da namjeravam ocrniti obitelj ili vas predstaviti kao karikaturu. Na primjer, upoznao sam Martina Vangera, koga smatram simpatičnom osobom i kao takvog ću ga i opisati." Cecilia Vanger nije odgovarala.

"Ono što znam o tebi jest da si nastavnica..."

"Ustvari gore od toga, ja sam ravnateljica gimnazije u Hedestadu."

"Ispričavam se. Znam da te Henrik Vanger voli, da si udana, ali ne živite zajedno... i to je otprilike to. Naravno da možeš razgovarati sa mnom bez straha da ću te citirati ili razotkriti. Sigurno ću pokucati na tvoja vrata koji dan i pitati te o nekom konkretnom događaju koji mi možda možeš malo objasniti. To je onda intervju i možeš izabrati želiš li odgovoriti ili ne. Ali reći ću ti kada ti namjeravam postaviti takvo pitanje."

"Znači mogu razgovarati s tobom... neslužbeno, da tako kažem."

"Da, naravno."

"Ti si susjeda koja je došla u posjet i popiti šalicu kave, ništa drugo."

"OK. Mogu li onda ja nešto pitati?" "Samo izvoli."

"Koliki dio knjige će govoriti o Harriet Vanger?"

Mikael se ugrizao za donju usnicu i oklijevao. Odgovorio je bezbrižnim tonom.

"Iskreno rečeno, nemam pojma. Jasno je da bi se moglo raditi o poglavlju - ipak je to dramatičan događaj koji je imao utjecaja na Henrika Vangera."

"Ali nisi ovdje kako bi istražio njezin nestanak?"

"Otkuda ti to?"

"Pa, činjenica da je Gunnar Nilsson dovukao četiri kartonske kutije ovamo. To bi trebala biti Henrikova zbirka privatnog istraživanja koje je provodio godinama. A kad sam zavirila u Harrie-tinu staru sobu gdje je Henrik obično držao tu zbirku, nje nije bilo." Cecilia Vanger nije bila glupa.

"To bi trebala raspraviti s Henrikom Vangerom, a ne sa mnom", odgovorio je Mikael. "Ali naravno, Henrik mi je mnogo toga ispričao o Harrietinu nestanku i mislim da je zanimljivo pročitati taj materijal."

Cecila Vanger se ponovno tužno nasmiješila.

"Ponekad se pitam tko je luđi - moj tata ili moj stric. Sigurno sam s njime raspravljala o Harrietinu nestanku barem tisuću puta."

"Što ti misliš da se dogodilo s njom?" "Je li to pitanje iz intervjuja?"

"Ne", nasmijao se Mikael. "To je pitanje iz radoznalosti." "Ono što mene zanima jest jesi li i ti budala. Jesi li povjerovao u Henrikovu priču ili mu se rugaš?" "Ti misliš da je Henrik budala?"

"Nemoj me krivo shvatiti. Henrik je jedan od najtoplijih i najsuosjećajnih ljudi koje poznajem. Jako ga volim. Ali u tom pogledu je opsjednut."

"Ali opsjednutost ima dobre osnove. Harriet je nestala."

"Tako sam prokleta umorna od cijele te priče. Truje naše živote već toliko godina i nikako da završi." Odjednom je ustala i navukla bundu. "Moram ići. Čini se da si dobra osoba. I Martin to misli, ali njegove procjene nisu uvijek najbolje. Slobodno možeš doći kod mene na kavu kad god poželiš. Navečer sam gotovo uvijek kod kuće."

"Hvala", odgovorio je Mikael. Kada je krenula prema ulaznim vratima, povikao je za njom. "Nisi mi odgovorila na ono pitanje koje nije bilo iz intervjuja?"

Zastala je kod vrata i odgovorila ne gledajući u njega.

"Nemam pojma što se dogodilo s Harriet. Ali mislim da je riječ o nesreći koja ima tako jednostavno i svakodnevno objašnjenje da ćemo se zapanjiti ako ikada saznamo odgovor."

Okrenula se i nasmiješila mu se - prvi put s toplinom. Zatim je mahnula i nestala.

Mikael je ostao sjediti za kuhinjskim stolom i razmišljao o činjenici da je Cecilia Vanger jedna od osoba koje su bile zapisane debelim slovima u njegovoj tablici članova obitelji koji su se nalazili na otoku kad je Harriet Vanger nestala.

Ako je Cecilia Vanger bila ugodno društvo, isto se ne bi moglo reći za Isabellu Vanger. Majka Harriet Vanger imala je sedamdeset i pet godina i baš kao što je Henrik Vanger upozorio, bila je vrlo elegantna dama koja je malo podsjećala na ostarjelu Lauren Bacali.

Bila je vitka, odjevena u crnu bundu i takvu kapu i oslanjala se na crni štap kada je Mikael naletio na nju jednog jutra na putu u Susannein kafić. Izgledala je kao ostarjeli vampir; još uvijek vrlo lijepa, ali otrovna poput zmije. Isabella Vanger očito se vraćala kući iz šetnje; povikala je prema njemu s raskrižja. "Hej, ti, mladiću! Dođi ovamo."

Bilo je teško ne primijetiti zapovjedni ton. Mikael se osvrnuo oko sebe i zaključio da se njemu obraća. Prišao joj je.

"Ja sam Isabella Vanger", rekla je žena.

"Drago mi je, moje ime je Mikael Blomkvist." Ispružio je ruku, koju je ona u potpunosti ignorirala.

"Jesi li ti taj koji njuška po stvarima koje se tiču naše obitelji?"

"Pa, ja sam taj kojega je Henrik Vanger angažirao da mu pomogne s pisanjem knjige o obitelji Vanger." "To se tebe ne tiče."

"Koje? To što me Henrik Vanger zaposlio ili to što sam prihvatio? U prvom slučaju, mislim da je to Henrikova stvar, a u drugom je to moja stvar."

"Znaš ti točno što mislim. Ne sviđa mi se da ljudi njuškaju po mom životu."

"OK, onda neću njuškati po vašem životu. Ostalo možete raspraviti s Henrikom Vangerom."

Isabella Vanger je odjednom podigla štap i udarila Mikaela drškom u prsa. Snaga je bila zanemariva, ali bio je toliko šokiran da je ustuknuo.

"Drži se podalje od mene."

Isabella Vanger okrenula se na peti i nastavila prema svojoj kući. Mikael je ostao stajati s izrazom lica kao da je upravo srećni lik iz stripova. Kada je podigao pogled, vidio je Henrika Vangera na prozoru njegove radne sobe. Držao je šalicu kave u ruci koju je podigao u ironičnu zdravicu. Mikael je nemoćno raširio ruke, odmahnuo glavom i otišao u kafić.

Jedino putovanje koje je Mikael poduzeo za prvog mjeseca boravka ondje bio je jednodnevni izlet do zaljeva uz jezero Siljan. Posudio je mercedes Dircha Frodea i vozio kroz zimski krajolik kako bi proveo poslijepodne s policijskim inspektorom Gustafom Morellom. Mikael je na osnovi onoga kakvim se Morell činio u policijskoj istrazi pokušao zamisliti kakav je doista. Zatekao je žilava starca koji se kretao polagano i govorio još polaganije.

Mikael je ponio blok u koji je zapisao desetak pitanja, uglavnom ideje koje su mu pale na pamet dok je čitao policijsko izvješće o istrazi. Morell je pedagoški odgovarao na svako pitanje koje je Mikael postavio. Na kraju je odložio blok u stranu i objasnio da su pitanja bila samo izgovor da dođe tamo i upozna umirovljenog inspektora. Zapravo je htio s njime porazgovarati i postaviti mu jedino važno pitanje: postoji li nešto u policijskoj istrazi što nije zapisao - neko razmišljanje ili intuitivan osjećaj koji bi htio podijeliti s njim?

S obzirom na to da je Morell, baš kao i Henrik Vanger, proveo trideset i šest godina mozgajući o misteriju Harrietina nestanka, Mikael je očekivao da će naići na neki otpor - on je bio novi koji je došao ovamo i hodao uokolo po gustišu u kojemu se Morell izgubio. Ali nije osjetio ni trunke neprijateljstva. Morell je pažljivo napunio svoju lulu i zapalio šibicu prije nego što je nastavio.

"Da, naravno da imam neke ideje. Ali tako su slabašne i neuhvatljive da ih jedva mogu uobličiti."

"Sto vi mislite da se dogodilo s Harriet?"

"Mislim da je ubijena. U tome se slažem s Henrikom. To je jedino logično objašnjenje. Ali nikada nismo shvatili koji bi bio motiv. Mislim da je ubijena iz nekog konkretnog razloga - ne iz bijesa ili nakon silovanja ili tako nešto. Kada bismo znali motiv, znali bismo tko ju je ubio."

Morell je neko vrijeme razmišljao.

"Ubojstvo je možda izvršeno spontano. Pod time mislim da je netko ugrabio priliku na brzinu kada se mogućnost ukazala u svom onom kaosu koji je nastao nakon nesreće. Ubojica je sakrio tijelo i kasnije ga odvezao drugamo, dok smo je mi tražili."

"Onda govorimo o nekoj hladnokrvnoj osobi."

"Postoji jedan detalj. Harriet je došla u Henrikovu sobu i htjela razgovarati s njim. Sada mi se to čini neobičnim ponašanjem - dobro je znala da ima pune ruke posla sa svim rođacima koji su se svuda razmilili. Mislim da je Harriet predstavljala prijetnju za nekoga, da je nešto htjela ispričati Henriku i da je ubojica shvatio da će ona... nešto izbrbljati."

"Henrik je bio zauzet nekim članovima obitelji..."

"U sobi su se uz Henrika nalazile četiri osobe. Bio je tu njegov brat Greger, sin jednog nećaka po imenu Magnus Sjogren, i bilo je tu dvoje Haraldove djece, Birger i Cecilia. Ali to ništa ne znači. Pretpostavimo, čisto hipotetično, da je Harriet otkrila da je netko ukrao novac kompanije. Možda je to već mjesecima znala i više puta htjela o tome raspraviti s tom osobom. Možda ga je pokušala ucijeniti ili se sažalila nad njime i nije znala bi li ga razotkrila. Možda je iznenada odlučila i rekla to ubojici, koji ju je u očaju ubio."

"Koristite riječ on."

"Statistički gledano, većina ubojica su muškarci. Ali naravno, u obitelji Vanger ima nekoliko žena koje su stvarno opasne." "Upoznao sam Isabellu."

"Ona je jedna od njih. Ali ima ih još. Cecilia Vanger može biti pošteno oštra. Jeste li upoznali Saru Sjogren?" Mikael je odmahnuo glavom. "Ona je kći Sofie Vanger, jedne od Henrikovih nećakinja. To je stvarno neugodna i bezosjećajna žena. Ali ona je živjela u Malmou i, koliko sam uspio otkriti, nije imala motiva da ubije Harriet."

"OK."

"Problem je u tome da koliko god to gledali sa svih strana, nikada nismo shvatili motiv. A to je važno. Ako nađemo motiv, znat ćemo što se dogodilo i tko je odgovoran."

"Vi ste intenzivno radili na tom slučaju. Postoji li nešto što niste istražili?"

Gustaf Morell je prasnuo u smijeh.

"Ma ne, Mikael. Beskrajno sam mnogo vremena posvetio tom slučaju i ne mogu se sjetiti ničega što nisam istražio koliko god se moglo. Čak i nakon što sam bio promaknut i preselio se iz Hedestada."

"Preselio?"

"Da, ja nisam porijeklom iz Hedestada. Tamo sam radio od 1963. do 1968. godine. Nakon toga sam postao detektiv i prešao u policiju u Gavle te tamo proveo ostatak svoga radnog vijeka. Ali čak sam i tamo nastavio kopati po Harrietinu nestanku."

"Pretpostavljam da je Henrik Vanger inzistirao."

"Da, naravno. Ali nije to bio razlog. Ta zagonetka s Harriet fascinira me još i danas. Mislim... ovako, svaki policajac ima neki neriješeni slučaj. Sjećam se iz svog vremena u Hedestadu kako su stariji kolege u kantini pričali o slučaju Rebecka. Pogotovo jedan policajac, zvao se Torstensson, davno je već umro, koji se godinu za godinom vraćao tom slučaju. U slobodno vrijeme i kad je bio na godišnjem. Kada su lokalni prijestupnici bili mirni, on bi izvadio stare fascikle i razmišljao."

"I tu se radilo o nestaloj djevojci?"

Inspektor Morell je na trenutak izgledao šokiran. A onda se nasmiješio kada je shvatio da Mikael traži neku povezanost.

"Ne, nisam to spomenuo zbog toga. Govorim o policijskoj duši. Slučaj Rebecka je nešto što se dogodilo prije nego što se Harriet Vanger rodila i odavno je zaključen. Četrdesetih godina jedna je žena u Hedestadu bila napadnuta, silovana i ubijena. Nije to ništa neobično. Svaki policajac mora jednom u svojoj karijeri istražiti takav slučaj, ali ono što sam htio reći jest da ima slučajeva koji te preuzmu i uvuku ti se pod kožu. Ova je djevojka bila ubijena na najbrutalniji mogući način. Ubojica ju je zavezao i stavio joj glavu na žeravice koje su se gasile u otvorenoj peći. Ne znam koliko je potrajalo prije nego što je jadnica umrla i kakve je muke proživjela."

"Isuse."

"Da. Bilo je to tako okrutno. Jadni je Torstensson bio prvi istražitelj koji je došao na mjesto kada su je pronašli i ubojstvo je ostalo nerazriješeno usprkos stručnoj pomoći koju su pozvali iz Stockholma. On nikada nije mogao zaboraviti taj slučaj."

"Razumijem."

"Harriet je moj slučaj Rebecka. U njezinu slučaju ne znamo čak ni kako je umrla. Tehnički gledano, ne možemo čak ni dokazati da je došlo do ubojstva. Ali nikada to nisam mogao zaboraviti."

Neko je vrijeme razmišljao.

"Istraživanje ubojstva ponekad je najsamotniji posao na svijetu. Prijatelji žrtve uznemireni su i očajni, ali prije ili kasnije, nakon nekoliko tjedana ili mjeseci, život se vrati u normalu. Najjužoj obitelji treba više vremena, ali čak i oni uspiju nadvladati tugu i očaj. Život ide dalje. Ali nerazriješeno te ubojstvo ždere. Na kraju preostane samo jedna osoba koja misli na žrtvu i pokušava zadovoljiti pravdu - policajac koji je bio zadužen za istragu."

Još su tri osobe iz obitelji Vanger stanovale u Hedebyju. Alexander Vanger, rođen 1946., sin trećega brata Gregera, stanovao je u renoviranoj drvenoj kući s početka dvadesetog stoljeća. Mikael je saznao od Henrika da se Alexander Vanger trenutčno nalazi na Karibima, gdje se bavi svojim omiljenim poslom - jedrenjem i dokoličarenjem. Henrik je tako oštro opisao bratova sina da je Mikael zaključio da je oko Alexandera Vangera očito bilo nekih kontroverznih događaja. Zadovoljio se time da konstatira da je Alexander imao dvadeset godina kad je Harriet nestala i da je pripadao krugu članova obitelji koji su se tada nalazili na otoku.

S Alexanderom je stanovala njegova majka Gerda, u osamdesetoj godini, udovica Gregera Vangera. Mikael je nikada nije vidio; bila je boležljiva i većinu vremena provodila u krevetu.

Treći član obitelji bio je, naravno, Harald Vanger. Tijekom prvog mjeseca boravka u tome mjestu Mikael nije vidio ni traga starom zagovorniku rasne higijene. Kuća Haralda Vangera, prva do Mikaelove, izgledala je sumorno i na prvi pogled zlokobno s tamnim zavjesama navučenima preko prozora. Nekoliko se puta Mikaelu učinilo da primjećuje pomicanje zavjesa kada bi prošao, a jednom je prilikom prije nego što je otišao spavati kasno navečer, odjednom primijetio svjetlost iz sobe na katu. Zavjese nisu bile do kraja navučene. Više od dvadeset minuta stajao je fasciniran u mraku vlastitoga kuhinjskog prozora i promatrao svjetlost prije nego što je odustao od svega i drhteći otišao u krevet. Ujutro su zavjese ponovno bile sasvim navučene.

Harald Vanger činio se nevidljiv, ali njegova stalna nazočnost u duhu utjecala je na dio života u selu. U Mikaelovoj je mašti Harald Vanger sve više poprimao obličje nekog zlokobnoga Goluma koji kroz zavjese špijunira sve u svojoj okolini i bavi se tajanstvenim stvarima u svojoj zatvorenoj jazbini.

Haraldu Vangeru je jednom dnevno dolazio kućni posjet, starija žena koja je živjela s druge strane mosta i koja se s vrećicama s hranom probijala kroz snježne nanose do njegovih vrata zato što je odbijao da mu očiste prilaz kući. "Glavni na imanju" Gunnar Nilsson odmahnuo je glavom kad ga je Mikael pitao o tome. Objasnio je da se ponudio da očisti snijeg, ali da Harald Vanger, izgleda, nije htio da itko zakorači na njegov posjed. Jedan jedini put, prve zime kada se Harald Vanger vratio u Hedeby, Gunnar Nilsson je automatski dovezao svoj traktor u njegovo dvorište kako bi očistio snijeg, baš kao što je

čistio sva dvorišta. To je rezultiralo time da je Harald Vanger izjurio van i toliko urlao da se Nilsson povukao.

Na žalost, Gunnar Nilsson nije mogao očistiti Mikaelovo dvorište zato što su vrata na ogradi bila preuska za traktor. Tu je još uvijek vrijedilo samo "lopatu u ruke".

Sredinom siječnja Mikael Blomkvist je zatražio svog odvjetnika da sazna kada bi mogao odslužiti svoja tri mjeseca u zatvoru. Htio je to obaviti što je prije moguće. Pokazalo se da je dospjeti u zatvor jednostavnije nego što je pretpostavljao. Nakon nekoliko tjedana rasprave odlučeno je da Mikael 17. ožujka ode u zatvor Rullaker pokraj Ostersunda, instituciju otvorenoga tipa u koju su smještali manje opasne kriminalce. Odvjetnik ga je obavijestio da će vrijeme kazne vrlo vjerojatno biti malo skraćeno.

"Fino", rekao je Mikael bez nekog većeg entuzijazma.

Sjedio je za kuhinjskim stolom i milovao smečkastu mačku koja se počela pojavljivati svakih nekoliko dana i provoditi noći kod Mikaela. Od Helen Nilsson preko puta saznao je da se mačka zove Tjorven i da ne pripada nikome posebno, nego tako obilazi kuće.

Mikael se sastajao sa svojim poslodavcem gotovo svakog poslije-podneva. Ponekad bi samo kratko porazgovarali, ponekad bi satima sjedili i raspravljali o nestanku Harriet Vanger i svim mogućim detaljima iz privatne istrage Henrika Vangera.

Nerijetko bi Mikael smislio neku teoriju koju bi onda Henrik Vanger pokopao. Mikael se pokušao distancirati od svog zadatka, ali je istovremeno osjećao da ima trenutaka kada je i sam fasciniran zagonetkom koju je predstavljao Harrietin nestanak.

Mikael je uvjerio Eriku da će smisliti strategiju kako bi krenuo u borbu s Hans-Erikom Wennerstromom, ali nakon mjesec dana u Hedestadu nije ni otvorio taj stari fascikl čiji ga je sadržaj doveo do suda. Naprotiv, nije se htio baviti tim problemom. Svaki put kada bi pomislio na Wennerstroma i svoju situaciju, počeo bi se osjećati depresivno i

beovoljno. U trenucima kada je mogao jasno razmišljati, pitao se postaje li jednako blesav kao i stari. Karijera mu se srušila kao kula od karata, a njegova je reakcija bila da se sakrije u malom selu i lovi duha. A nedostajala mu je i Erika.

Henrik Vanger je promatrao svog partnera u istrazi s rezerviranom zabrinutošću. Naslućivao je da Mikael Blomkvist nije uvijek potpuno uravnotežen. Krajem siječnja starac je donio odluku koja je i njega samog iznenadila. Podigao je telefonsku slušalicu i nazvao Stockholm. Razgovor je trajao dvadesetak minuta i većinom se odnosio na Mikaela Blomkvista.

Eriki je trebalo gotovo mjesec dana da se prestane ljutiti na Mikaela. Nazvala ga je u pola deset jedne večeri krajem siječnja.

"Ti stvarno misliš ostati tamo gore", bile su njene uvodne riječi. Poziv je došao tako iznenada da Mikael prvo nije mogao odgovoriti. A onda se nasmiješio i čvršće umotao u deku.

"Bok, Ricky. I ti bi ovo trebala probati."

"Zašto? Ima li nekakvog posebnog šarma u životu bogu iza nogu?"

"Upravo sam oprao zube u ledenoj vodi. Sijeva mi u plombama."

"Sam si kriv. No, i ovdje u Stockholmu je odvratno hladno." "Pričaj mi."

"Izgubili smo dvije trećine stalnih oglašivača. Nitko ne želi ništa otvoreno reći, ali..."

"Znam. Napravi popis onih koji su nas napustili. Jednog ćemo ih dana predstaviti prikladnom reportažom."

"Micke... računala sam i ako ne nađemo nove oglašivače, do jeseni ćemo propasti. I to je to."

"To će se promijeniti."

Umorno se nasmijala s druge strane slušalice. "I tako ti sjediš negdje u Laponiji i tvrdiš mi tako nešto." "Čuj, do prvog laponskog sela ima barem petsto kilometara."

Erika je šutjela. "Erika, ja..."

"Znam. A man'sgotta do what a man'sgotta do i sva ta sranja. Ne trebaš ništa reći. Oprosti što sam bila prava kuja i nisam odgovarala na tvoje pozive. Možemo li početi ispočetka? Usuđujem li se doći gore i posjetiti te?"

"Kad god želiš."

"Moram li ponijeti pušku i nešto za hvatanje vukova?" "Nije potrebno. Obično unajmimo nekoliko Laponaca koji patroliraju sa psima. Kad dolaziš?" "U petak navečer. OK?"

Mikaelu se život odjednom učinio beskrajno lijepim.

Osim uskoga očišćenog puteljka koji je vodio do vrata, snijeg na posjedu bio je visok oko metra. Mikael je neko vrijeme kritički promatrao lopatu za snijeg, a onda otišao prijeko, do Gunnara Nilssona, i upitao može li Erika parkirati svoj BMW kod njih kad dođe u posjet. Naravno da može. Imali su dovoljno mjesta u dvostrukoj garaži, a osim toga, mogli su ponuditi i grijač za motor.

Erika je vozila tijekom poslijepodneva i stigla oko šest sati. Neko su se vrijeme samo promatrali, a onda se dulje vrijeme grlili.

Nije bilo nešto za vidjeti vani u večernjem mraku osim osvijetljene crkve, Konsum i Susannein kafić upravo su se zatvarali, pa su tako brzo otišli kući. Mikael je kuhao večeru dok je Erika razgledavala njegovu kuću, komentirala ostavljene časopise Rekordmagasinet iz pedesetih godina i udubila se u čitanje fascikala u radnoj sobi. Jeli su janjeće kotlete s kuhanim krumpirom i bijelim umakom - previše kalorija - i pili crno vino. Mikael se pokušao vratiti na temu Millenniuma, ali Erika nije bila raspoložena.

Umjesto toga dva su sata pričali o tome što Mikael ovdje radi i kako se osjećaju. A onda su testirali je li krevet dovoljno širok za oboje.

Treći sastanak s odvjetnikom Bjurmanom bio je odgođen, ponovno dogovoren za drugo vrijeme i na kraju dogovoren za pet sati poslije podne istoga petka. Na prijašnjim je sastancima Lisbeth Salander dočekivala žena od nekih pedeset i pet godina koja je mirisala po mošusu i radila kao tajnica ureda. Ovog je puta već otišla kući, a odvjetnik Bjurman pomalo je smrdio na alkohol. Mahnuo je Salander da sjedne na stolicu za posjetitelje i odsutno listao po papirima sve dok odjednom nije postao svjestan njezine nazočnosti.

Slijedilo je novo saslušanje. Ovog je puta ispitivao Lisbeth Salander o njezinu seksualnom životu, što je ona smatrala apsolutno privatnim životom i nije imala nikakve namjere raspravljati o tome ni sa kim.

Nakon posjeta je znala da je loše reagirala. Prvo je sjedila i šutjela i izbjegavala odgovarati na njegova pitanja; on je to protumačio njenom sramežljivošću, zaostalošću ili time da je htjela nešto sakriti, pa ju je počeo prisiljavati da odgovori. Salander je shvatila da ne namjerava odustati, pa mu je počela davati šturu i bezazlene odgovore one vrste koji mislila je, da odgovaraju njezinu psihološkom profilu. Spomenula je Magnusa, koji je po njezinu opisu bio njezin vršnjak i pomalo štreberski tip, kompjutorski programer koji se ponašao džentlmenski prema njoj, vodio je u kino, a i počeo spavati s njom. Magnus je bio potpuno izmišljen lik, ali Bjurman je uzeo tu vijest kao izgovor da je detaljno ispita o njezinu seksualnom životu. Koliko često prakticirate seks? Povremeno. Tko preuzima inicijativu - ti ili on? J&. Koristite li kondome? Naravno - čula je za AIDS. Koji je tvojomiljeni položaji? Pa, obični, na leđima. Voliš li oralni seks? Maaa, čekajte malo... Jesi li kada probala analni seks?

"Ne, ne čini mi se jako cool da me neko jebe u dupe - ali koje to veze ima s ičim?"
Bio je to jedini put da je eksplodirala u Bjurmanovu društvu. Bila je svjesna kako će protumačiti njezin pogled, pa je pogledala u pod kako oči ne bi razotkrile njene osjećaje. Kada ga je ponovno pogledala, cerio se s druge strane stola. Lisbeth Salander je te sekunde postalo jasno da će njezin život doživjeti dramatičan zaokret. Napustila je odvjetnika Bjurmana s osjećajem gađenja. Nije se pripremila. Palmgrenu nikada ne bi palo na pamet postaviti takva pitanja, a s druge strane, uvijek joj je bio na raspolaganju kada je ona htjela o nečemu razgovarati. Što je rijetko koristila. Bjurman je bio prava gnjavaža koja je upravo prerasla, shvatila je, u ozbiljan problem.

XI

Subota, 1. veljače - utorak, 18. veljače

Za vrijeme onih kratkih sati koliko je trajala subota, Mikael i Erika prošetali su uz luku s kolibama duž ceste prema Ostergardenu. Iako je Mikael već mjesec dana stanovao u Hedebyju, nikada nije otišao do unutrašnjosti otoka; hladnoća s povremenim snježnim olujama učinkovito je spriječila takve namjere. Ali subota je osvanula sunčana i ugodna, baš kao da je Erika donijela naznaku dolaska proljetnog vremena. Bilo je samo pet ispod ništice. Put su ograđivali metar visoki nanosi snijega. Čim su napustili područje s kolibama, zavladao je gusta smrekova šuma, a Mikael se iznenadio kako Soderberget, koji se uzdizao iznad koliba, izgleda mnogo više i nepristupačnije nego što se činilo iz sela. Na trenutak je razmišljao o tome koliko se puta Harriet Vanger tamo igrala kao djevojčica, ali onda ju je protjerao iz misli. Nakon nekoliko kilometara šuma je naglo prestala kod ograde nakon koje je počinjalo imanje Ostergarden. Mogli su vidjeti bijelu

drvenu zgradu i veliku crvenu štalu. Ali nisu otišli na imanje, nego su se istim putem vratili.

Kada su prolazili pokraj puteljka koji je vodio do Vangerova imanja, Henrik Vanger je snažno zakucao po prozoru na katu i odlučno im mahnuo da dođu gore. Mikael i Erika pogledali su jedno drugo.

"Želiš li upoznati legendu industrije?" pitao je Mikael. "Je l' grize?" "Ne subotom."

Henrik Vanger dočekaao ih je na vratima radne sobe i pružio ruku.

"Prepoznajem vas. Vi ste sigurno gospođica Berger", rekao joj je. "Mikael mi nije rekao ni riječi o tome da namjeravate posjetiti Hedeby."

Jedna od Erikinih najizraženijih osobina bila je sposobnost da se odmah sprijatelji s najrazličitijim ljudima. Mikael je vidio kako je primijenila svoj šarm na petogodišnjake koji su u roku od deset minuta bili potpuno spremni napustiti svoju mamu. Starci preko osamdeset godina, izgleda, nisu bili iznimka. Jamice na obrazima dok se smijala bile su samo uvod. Nakon dvije minute Erika i Henrik Vanger potpuno su ignorirali Mikaela i brbljali kao da se poznaju od malih nogu - dobro, s obzirom na razliku u godinama, barem od Erikinih malih nogu.

Erika je počela tako što je otvoreno izgrdila Henrika Vangera što je namamio njezina izdavača u tu pustoš. Stari je odgovorio da ga je, koliko je on shvatio iz raznih izjava za javnost, ona već otpustila, a ako nije, onda bi možda bilo krajnje vrijeme da se riješi tereta u redakciji. Erika je napravila umjetničku stanku za vrijeme koje je kao razmišljala o toj tvrdnji i kritički promatrala Mikaela. U svakom slučaju, konstatirao je Henrik Vanger, vjerojatno će malo rustikalnoga seoskog života samo dobro činiti mladom gospodinu Blomkvistu. Erika se složila s tim.

U roku od pet minuta raspravljali su o njegovim manama vrlo posprdnim riječima. Mikael se naslonio i glumio da je uvrijeđen, ali je namrštio čelo kada je Erika izrekla nekoliko zagonetnih, dvosmislenih komentara koji bi se eventualno mogli odnositi na njegove nedostatke kao novinara, ali i na njegove nedostatke na seksualnom polju. Henrik Vanger je zabacio glavu i grohotom se nasmijao.

Mikael se zapanjio; komentari su bili samo šala, ali nikada prije nije vidio Henrika Vangera tako slobodna i opuštена. Odjednom ga je vidio pred sobom pedeset godina mlađega, dobro, trideset godina mlađega. Henrik Vanger je sigurno bio šarmantni zavodnik i privlačni ženskar. Nikada se nije ponovno oženio. U njegovu je životu moralo biti mnogo žena, no već je pola stoljeća bio sam.

Mikael je otpio gutljaj kave i naćulio uši kada je shvatio da se razgovor odjednom uozbiljio i da je riječ o Millenniumu.

"Koliko sam shvatio od Mikaela, imate problema s novinama." Erika je bacila pogled na Mikaela. "Ne, nije on pričao o vašim internim postupcima i djelovanjima, ali čovjek bi morao biti slijep i gluh da propusti da se vaše novine, baš kao i Kompanija Vanger, nalaze na putu prema dolje."

"Ma, sredit ćemo mi nekako tu situaciju", odgovorila je Erika oprezno.

"Sumnjam u to", odgovorio je Henrik Vanger. "Zašto?"

"Da vidimo, koliko imate zaposlenih, šest? Svaki mjesec naklada od 21.000 primjeraka, tisak i distribucija, uredi... Treba vam godišnji promet od recimo deset milijuna.

Otpriblike pola te svote trebalo bi dolaziti od oglašivača."

"I?"

"Hans-Erik Wennerstrom je zlopamtilo i sitničavi gad koji vas neće brzo zaboraviti. Koliko ste oglašivača izgubili posljednjih mjeseci?"

Erika je samo sjedila i promatrala Henrika Vangera. Mikael se uhvatio kako je zadržao dah. U onim prilikama kada su se on i stari dotakli Millenniums, radilo se ili o posprdnim komentarima ili o situaciji u kojoj su novine povezane s Mikaelovom sposobnošću obavljanja dobrog posla u Hedestadu. Mikael i Erika bili su osnivači i većinski vlasnici novina, ali bilo je očito da se Vanger sada obraćao samo Eriki, kao šef drugom šefu. Izmjenjivali su signale koje Mikael nije mogao ni razumjeti ni protumačiti, što je možda imalo veze s onime što je on u osnovi bio siromašni dečko sa sjevera iz radničke klase, dok je ona bila gospodska djevojka iz bogate međunarodne obitelji.

"Mogu li dobiti još malo kave?" pitala je Erika. Henrik Vanger joj je odmah natočio. "OK, sve znate. Krvarimo. I što sad?" "Koliko dugo?"

"Imamo pola godine da se situacija promijeni. Maksimalno osam, devet mjeseci. Ali jednostavno nemamo dovoljno kapitala da preživimo dulje od toga."

Iz starčeva se lica ništa nije dalo iščitati dok je gledao kroz prozor. Crkva je još uvijek stajala na svom mjestu.

"Jeste li znali da sam ja nekad bio vlasnik novina?"

I Mikael i Erika odmahнули su glavom. Henrik Vanger se odjednom nasmijao.

"Posjedovali smo šest norrlandskih dnevnih novina. Bilo je to pedesetih i šezdesetih godina. Bila je to ideja mog tate. Smatrao je da bi moglo biti politički korisno imati medije na svojoj strani. Ustvari, još uvijek smo jedni od suvlasnika Hedestads-Kuriren, Birger Vanger je direktor Upravnog odbora vlasničke grupe. On je Haraldov sin", dobacio je Mikaelu.

"I općinski političar", konstatirao je Mikael.

"Martin je također u upravi. On drži Birgera pod kontrolom."

"Zašto ste odustali od posjedovanja novina?" pitao je Mikael.

"Reorganizacija šezdesetih godina. Izdavanje novina je na neki način više bio hobi nego interes. Kad smo morali srezati proračun, bila je to jedna od prvih stvari koje smo prodali sedamdesetih godina. Ali znam što znači voditi novine... Mogu li vam postaviti osobno pitanje?"

Pitanje je bilo upućeno Eriki, koja je podigla obrvu i dala znak Vangeru da nastavi.

"Ovo nisam pitao Mikaela i ako ne želite odgovoriti, ne morate. Želim znati kako ste se našli u ovoj kaši. Jeste li imali priču ili ne?"

Mikael i Erika su se pogledali. Sada je došao red na Mikaela da izgleda zagonetno. Erika je malo oklijevala, a onda rekla.

"Imali smo priču. Ali je to ustvari bila jedna sasvim druga priča."

Henrik Vanger je kimnuo, kao da je razumio što je Erika rekla. Čak je ni Mikael nije razumio.

"Ne želim raspravljati o tome", prekinuo je Mikael diskusiju. "Sve sam istražio i napisao tekst. Imao sam sve izvore informacija koje sam trebao. A onda je sve pošlo krivo."

"Ali imao si pouzdani izvor za sve što si napisao?"

Mikael je kimnuo. Glas Henrika Vangera odjednom je postao oštar.

"Neću se praviti da razumijem kako ste kvragu mogli naletjeti na takvu minu! Ne mogu se sjetiti nijedne slične priče, osim možda afere Lundahl u novinama Expressen šezdesetih godina, ako ste vi mladi uopće čuli za to. Je li i vaš izvor bio pravi mitoman?" Odmahnuo je glavom i okrenuo se prema Eriki i rekao joj tišim glasom. "Već sam bio izdavač novina i mogu to ponovno biti. Što kažete na to da dobijete još jednog suvlasnika?"

Pitanje je došlo kao grom iz vedra neba, ali Erika nije izgledala nimalo iznenađeno.

"Kako to mislite?" pitala je.

Henrik Vanger je izbjegavao odgovoriti, te odgovorio protu-pitanjem. "Koliko dugo ostajete u Hedestadu?" "Sutra idem kući."

"Biste li možda mogli, mislim, vi i Mikael, naravno, razveseliti jednog starca time što biste večeras došli k meni na večeru? U sedam sati?"

"Savršeno. Rado ćemo doći. Ali izbjegavate pitanje koje sam vam postavila. Zašto biste htjeli biti suvlasnik Millenniuma?"

"Ne izbjegavam pitanje, nego mislim da bismo to mogli raspraviti dok jedemo. Moram porazgovarati sa svojim odvjetnikom Dirchom Frodeom prije nego što budem mogao nešto konkretno reći. Ali najjednostavnije rečeno, imam novac koji bih mogao investirati. Ako novine prežive i ponovno počnu proizvoditi dobit, i ja imam dobit. Ako ne - ha, svojevremeno sam znao izgubiti i mnogo više novca."

Mikael samo što nije otvorio usta, ali Erika mu je stavila ruku na koljeno.

"Ja i Mikael smo se lavovski borili da možemo ostati posve neovisni."

"Glupost. Nijedan čovjek nije posve neovisan. Ali ja ne namjeravam preuzeti vaše novine i živo mi se fućka za njihov sadržaj. Ako je onaj gad Stenbeck dobio pozitivne bodove time što je izdao Moderna Tider, onda i ja mogu podržati Millennium, koji je, osim toga, i dobar časopis."

"Ima li ovo ikakve veze s Wennerstromom?" pitao je Mikael odjednom. Henrik Vanger se nasmiješio.

"Mikael, meni je više od osamdeset godina. Postoje stvari za koje žalim što ih nisam učinio i ljudi za koje žalim što ih nisam više gnjavio. No, usput", ponovno se okrenuo prema Eriki, "takva bi investicija bila vezana uz barem jedan uvjet."

"Da čujem", rekla je Erika Berger.

"Mikael Blomkvist mora ponovno preuzeti mjesto odgovornog izdavača."

"Ne", rekao je Mikael odmah.

"Da", rekao je Henrik Vanger isto tako oštro. "Wennerstrom će dobiti frasa ako damo izjavu za javnost da kompanija Vanger podržava Millennium i da se ti u isto vrijeme vraćaš na mjesto izdavača. To je apsolutno najjasniji znak koji možemo poslati - svi shvaćaju da nije riječ o preuzimanju vlasti i da redakcija čvrsto stoji pri svom načinu rada. I samo će to dati razlog oglašivačima koji razmišljaju o povlačenju da još malo promisle. A Wennerstrom nije bog i batina. I on ima neprijatelje, i postoje kompanije koje će poželjeti kod vas oglašivati."

"Ma što je to bilo?" rekao je Mikael u trenutku kad je Erika zatvorila ulazna vrata.

"Mislim da se to zove pripremno izviđanje za poslovnu pogodbu", odgovorila je. "Nisi mi rekao da je Henrik Vanger tako drag."

Mikael je stao ispred nje. "Ricky, ti si točno znala o čemu će se razgovarati."

"Hej, ljubavnice. Sada su samo tri sata, a ja želim da me se pošteno zabavi prije večere."

Mikael Blomkvist je bjesnio. Ali nikada mu nije uspijevalo dugo se ljutiti na Eriku.

Erika je odjenula crnu haljinu, kratki sako i salonke koje je slučajno ponijela u maloj putnoj torbi. Inzistirala je na tome da Mikael obuče sako i stavi kravatu. Odjenuo je crne hlače, sivu košulju i tamnu kravatu te sivi sako koji nije pristajao. Kada su u točno vrijeme zakucali na vrata Henrika Vangera, pokazalo se da su drugi gosti Dirch Frode i Martin Vanger. Svi su nosili kravate i sakoe osim Henrika, koji je paradirao u leptir-kravati i smeđoj vesti.

"Prednost toga kad imate više od osamdeset godina jest da nitko ne smije komentirati kako ste odjeveni", konstatirao je.

Erika je tijekom cijele večere bila odlične volje.

Tek kada su se poslije večere preselili u salon s otvorenim kaminom i svima natočili konjak u čaše, počela je ozbiljna rasprava. Razgovarali su gotovo dva sata prije nego što su na stolu imali skicu rješenja.

Dirch Frode će osnovati tvrtku koja će biti u potpunom vlasništvu Henrika Vangera, a u Upravnom će odboru sjediti on, Frode i Martin Vanger. Tvrtka će tijekom četiri godine investirati određenu svotu koja će pokrivati razliku između prihoda i izdataka za Millennium. Novac će ići iz osobne imovine Henrika Vangera. U zamjenu će Henrik Vanger dobiti istaknuto mjesto u Upravnom odboru novina. Ugovor će trajati četiri godine, ali Millennium ga ima pravo raskinuti nakon dvije godine. Ali takvo bi prijevremeno raskidanje ugovora bilo skupo, s obzirom na to da se Henrika može isplatiti jedino vraćanjem cijele svote koju je uložio u novine.

U slučaju iznenadne smrti Henrika Vangera, Martin Vanger će ga zamijeniti u Upravnom odboru do isteka ugovora. Ako Martin poželi ostati u Odboru i nakon isteka ugovora, može sam

odlučiti o tome kada za to dođe vrijeme. Činilo se da i Martin Vanger želi vratiti Hans-Eriku Wennerstromu za neke stare nepravde i Mikael se pitao oko čega su se posvađali. Kada su postigli preliminarni dogovor, Martin Vanger natočio je svima konjak u čaše. Henrik Vanger je iskoristio priliku da se nagne prema Mikaelu i da mu tihim glasom kaže da taj ugovor nema nikakva utjecaja na dogovor između njih dvojice.

Također su odlučili da će novi poredak, kako bi dobili najveću medijsku pozornost, biti objavljen istog dana kada Mikael Blomkvist ode u zatvor, sredinom ožujka. Spojiti jedan

tako negativan događaj s novim poretkom u tvrtki bilo je, čisto medijski gledano, tako loše da će sasvim sigurno zbuniti Mikaelove klevetnike i usmjeriti maksimalnu pozornost na stupanje Henrika Vangera na scenu. Ali svi su shvatili i logiku - bilo je to naglašavanje da će zastava koja se vijorila iznad Millenniuma i oglašivala da u njemu vlada kuga, uskoro biti maknuta i da novine imaju zaštitnike koji su spremni uložiti u njih dok se bore za preživljavanje. Kompanija Vanger nalazila se u krizi, ali je još uvijek bila veliki industrijski koncern koji je mogao igrati napadački ako je potrebno.

Cijeli je razgovor bila rasprava između Erike s jedne strane i Henrika i Martina s druge. Nitko nije pitao Mikaela što on misli o tome.

Kasno navečer Mikael je ležao s glavom na Erikinim grudima i gledao je u oči.

"Koliko ste dugo ti i Henrik Vanger raspravljali o ovom sporazumu?" pitao je.

"Otprilike tjedan dana", nasmiješila se.

"Zna li Christer?"

"Naravno."

"Zašto ja nisam "smio ništa znati?"

"A zašto bih išta raspravljala s tobom? Ti si dao otkaz kao odgovorni izdavač, napustio redakciju i upravu i nastanio se usred šume."

Mikael je malo razmislio.

"Hoćeš reći da zaslužujem da me se tretira kao idiota."

"O da", rekla je naglašavajući te riječi. "Stvarno si bila ljuta na mene."

"Mikael, nikada se nisam osjećala tako ljutom, napuštenom i izdanom kao kad si ti napustio redakciju. Nikada prije nisam bila tako ljuta na tebe." Čvrsto ga je uhvatila za kosu i gurnula natrag na krevet.

Kada je Erika u nedjelju napustila Hedeby, Mikael je bio tako ljut na Henrika Vangera da nije htio riskirati da naleti na njega ili na kojeg drugog člana klana. Zato je otišao u Hedestad i proveo poslijepodne šetajući gradom, posjetio knjižnicu i popio kavu u jednoj slastičarnici. Navečer je otišao u kino i gledao Gospodara prstenova, koji je uspio propustiti iako je premijera bila prije godinu dana. Odjednom mu se činilo da su orci, za razliku od ljudi, jednostavna i nekomPLICIRANA stvorenja.

Završio je večer u McDonaldsu u Hedestadu i vratio se u Hedeby tek zadnjim autobusom u ponoć. Skuhao je kavu i sjeo za kuhinjski stol te izvadio fascikl. Čitao je do četiri sata ujutro.

Postojao je određeni broj pitanja u istrazi o Harriet Vanger koja su mu se činila sve više zbunjujuća kako je napredovao u čitanju dokumenata. Nisu to bila neka revolucionarna otkrića do kojih je sam došao, nego problemi kojima je inspektor Gustaf Morell posvetio mnogo vremena, čak i mnogo svoga slobodnog vremena.

Tijekom posljednje godine svog života Harriet Vanger se promijenila. Ta se promjena donekle može objasniti metamorfozom kroz koju na ovaj ili onaj način svi mladi prođu u određeno doba puberteta. Harriet je postajala odrasla osoba, ali u njezinu su slučaju prijatelji iz razreda, nastavnici i više članova obitelji primijetili da je postala zatvorena i šutljiva.

Djevojka koja je prije samo dvije godine bila posve normalna i živahna tinejdžerica naočigled svih se distancirala od okoline. U školi se još uvijek družila sa svojim prijateljima, ali sada na način koji su svi opisali kao "neosoban". Ta riječ koju je spomenula jedna prijateljica bila je dovoljno neobična da ju je Morell zapisao i počeo postavljati još pitanja. Objašnjenje koje je dobio bilo je da je Harriet prestala pričati o sebi, tračati ili se povjeravati.

Za vrijeme djetinjstva Harriet Vanger bila je kršćanka na dječji način - išla je na vjeronauk, večernje mise i bila krizmana. Posljednje je godine, čini se, postala religiozna. Čitala je Bibliju i redovito išla u crkvu. Ali nije se okrenula pastoru Ottu Falku iz Hedebyja, koji je bio prijatelj obitelji Vanger, nego je tijekom proljeća postala članica Pentekostalne crkve u Hedestadu. Ali uključenost u pentakostalnu crkvu nije dugo trajala. Nakon samo dva mjeseca napustila je grupu i počela čitati knjige o katoličkoj vjeri.

Tinejdžerska opsjednutost religijom? Možda, ali nitko iz obitelji Vanger nije bio osobito religiozan i bilo je teško shvatiti koji su to porivi vodili njene misli. Jedno od objašnjenja za njeno zanimanje za Boga moglo bi, naravno, biti to što joj se otac utopio godinu dana ranije. Gustaf Morell je zaključio da se nešto dogodilo u Harrietinu životu što ju je pritiskalo i utjecalo na nju, ali mu je bilo teško otkriti što je to bilo. Morell je, kao i Henrik Vanger, mnogo vremena proveo razgovarajući s njezinim prijateljicama kako bi pronašao neku kojoj se možda povjerila.

Nade je polagao u dvije godine stariju Anitu Vanger, kćer Haralda Vangera, koja je provodila ljeto 1966. godine u Hedebyju i koja je, izgleda, bila bliska prijateljica Harriet. Ali ni Anita Vanger nije imala nekih konkretnih informacija. Družile su se tog ljeta, kupale se, šetale, razgovarale o filmovima, pop-bendovima i knjigama. Harriet je često bila s Anitom dok je ova učila voziti automobil. Jednom su se prilikom napile od boce vina koju su ukrale iz kuće. A osim toga su i nekoliko tjedana živjele posve same u Gottfriedovoj kolibi na samom kraju otoka, rustikalnoj maloj kući koju je sagradio Harrietin otac početkom pedesetih godina.

Pitanja o privatnim mislima i osjećajima Harriet Vanger ostala su neodgovorena. Ali Mikael je primijetio jedno neslaganje u opisima: informacije o njezinu šutljivom

ponašanju dolazile su većinom od njenih školskih kolega i do neke mjere od članova obitelji, dok je Anita Vanger uopće nije smatrala šutljivom. Pomislio je kako to mora zapamtiti da bi to pitanje jednom prilikom prokomentirao s Henrikom Vangerom. Mnogo konkretniji upitnik koji je Morella više zainteresirao bila je zbunjujuća stranica u rokovniku Harriet Vanger, lijepo uvezenoj knjižici koju je dobila za Božić godinu dana prije nego što je nestala. Prva polovica rokovnika sadržavala je plan po danima kamo je Harriet upisivala sastanke, datume kada su pisali zadaćnice u gimnaziji, zadaće i ostalo. Rokovnik je ostavljao mnogo mjesta za bilješke dnevničkoga tipa, ali Harriet je tek povremeno vodila dnevnik. Ambiciozno je započela u siječnju s nekoliko kratkih zapisa o tome koga je srela preko božićnih praznika i nekoliko komentara o filmovima koje je gledala. Nakon toga nije zapisala ništa osobno sve do kraja školske godine, kada je možda, ovisno o tome kako se bilješke protumače, iz daljine bila zainteresirana za neimenovanog mladića.

Ali stranice s telefonskim brojevima sadržavale su stvarni misterij. Uredno napisani abecednim redoslijedom bili su tu članovi obitelji, prijatelji iz razreda, neki nastavnici, nekoliko članova Pentekostalne crkve i druge osobe iz njene okoline koje je bilo lako identificirati. Na posljednjoj stranici telefonskog imenika na kojoj nije bilo ništa otisnuto i koja ustvari više nije pripadala abecedom označenim listovima, nalazilo se pet imena i isto toliko telefonskih brojeva. Tri ženska imena i dva inicijala.

Magda - 32016

Sara - 32109

R. J.-30112

KL. - 32027

Mari - 32018

Telefonski broj koji se sastojao od pet brojeva i počinjao s 32 bio je pozivni broj za Hedestad šezdesetih godina. Onaj broj 30, koji se nije uklapao, bio je za Norrby blizu Hedestada. Kada je policijski inspektor Morell sistematski kontaktirao sve ljude iz Harrietina kruga poznanika, jedini je problem bio taj što nitko nije imao pojma tko su ljudi s tim telefonskim brojevima.

Prvi broj, "Magde", obećavao je. Vodio je do trgovine tkanina i krojačkog pribora u Ulici Parkgatan br. 12. Vlasnica telefona bila je Margot Lundmark, čija se majka zvala Magda i koja je povremeno radila u dućanu. Ali Magda je imala šezdeset i devet godina i nije imala pojma tko je Harriet Vanger. A nije bilo ni dokaza da je Harriet ikada posjetila tu trgovinu ili išta tamo kupila. Nije se bavila šivanjem.

Drugi broj, "Sara", bio je broj obitelji s malom djecom, preživjeli su se Toresson i stanovali u Vaststanu s druge strane željezničke pruge. Obitelj su činili Anders i Monica, te sinovi Jonas i Peter, koji su u to vrijeme bili predškolske dobi. U obitelji nije postojala nikakva Sara, a nisu ni poznavali Harriet Vanger osim onoga što su pročitali u novinama o njezinu nestanku. Jedina slabašna veza između Harriet i obitelji Toresson bila je ta što je Anders, koji je bio krovopokrivač, nekoliko tjedana godinu dana ranije postavljao novi crijep na školi u kojoj je Harriet pohađala deveti razred. Dakle, postojala je teoretska mogućnost da su se sreli, iako bi je trebalo prosuditi kao krajnje minimalnu.

Preostala tri telefonska broja vodila su u slične slijepice ulice. RL, broj 32027, bio je čak broj neke Rosmarie Larsson. Ali ona je, na žalost, umrla prije nekoliko godina. Policijski inspektor Morell velik je dio istrage tijekom zime 1966./1967. godine usredotočio na pokušaj objašnjenja zašto je Harriet zapisala ta imena i brojeve.

Prva je ideja bila prilično realna, da su telefonski brojevi zapisani kao neka vrsta osobne šifre - Morell je zato pokušao shvatiti kako bi tinejdžerka mogla razmišljati. S obzirom na to da je serija brojeva 32 očito ukazivala na Hedestad, razmišljao je o tome da ispremiješa preostale tri znamenke. Ni 32601 niti 32160 nisu vodili ni do kakve Magde. S obzirom na to da je Morell nastavio svoju igru brojevima, naravno da je shvatio da će ako izmijeni dovoljno mnogo brojeva, prije ili kasnije doći do nekoga tko je povezan s Harriet. Kada bi na primjer povećao svaki od tri zadnja broja u 32016 za 1, dobio bi broj 32127, što je bio broj ureda Dircha Frodea u Hedestadu. Problem je bio samo u tome što takva veza nije apsolutno ništa značila. A osim toga, nikada nije pronašao neku šifru koja bi mogla objasniti svih pet brojeva istovremeno.

Morell je proširio istragu. Bi li brojevi mogli značiti nešto drugo? Registarske oznake automobila šezdesetih godina sadržavale su slovo okruga i pet brojeva - slijepa ulica. I zato je inspektor napustio brojeve i koncentrirao se na imena. Otišao je tako daleko da je nabavio popis svih osoba u Hedestadu koje su se zvale Mari, Magda ili Sara ili imale inicijale R. L., te R. J. Taj je popis činilo sve skupa tristo sedam osoba. Među njima je bilo čak dvadeset i devet osoba koje su na neki način bile povezane s Harriet, recimo prijatelj iz škole po imenu Roland Jacobsson, R. J., koji je išao s njom u deveti razred. Ali poznavali su se tek površno i nisu se uopće vidjeli otkako je Harriet krenula u gimnaziju. Osim toga, nije imao nikakve veze s telefonskim brojem.

Misterij telefonskog imenika ostao je neriješen.

Četvrti sastanak s odvjetnikom Bjurmanom nije bio jedan od njihovih dogovorenih sastanaka. Lisbeth Salander bila je prisiljena obratiti mu se.

Drugoga tjedna u veljači njezin je laptop stradao u nesreći koja je bila toliko nepotrebna da bi frustrirana Lisbeth najradije nekoga ubila. Išla je biciklom na sastanak u Milton

Security i stavila ga iza stupa u garaži. Kada je spustila ruksak na do kako bi uzela lokot za bicikl, tamnocrveni saab krenuo je unatrag sa svoga parkirnog mjesta. Bila je okrenuta leđima i čula krckanje u ruksaku. Vozač nije ništa primijetio i bezbrižno je nestao prema izlazu iz garaže.

U ruksaku je bio njen bijeli Apple iBook 600 s 25 GB hard diska i 420 Mb RAMA, izrađen u siječnju 2002. i opremljen četrnaestiničnim monitorom. Kad ga je kupila, bio je vrhunski Appleov proizvod. Kompjutori Lisbeth Salander bili su nadograđeni najnovijim i trenutano najskupljim konfiguracijama. Kompjuterska je oprema u načelu bila jedina ekstravagancija na koju je trošila novac sa svog računa.

Kada je otvorila ruksak, mogla je konstatirati da je pukao gornji dio. Uključila ga je u struju i pokušala pokrenuti kompjutor; ali nije ni trznuo. Odnijela je ostatke u Timmyjev Mac Jesus Shop u Ulici Brannkyrkagatan u nadi da je moguće spasiti nešto od hard diska. Nakon kratkog rada Timmy je odmahnuo glavom.

"Sorry. Nema nade", konstatirao je. "Možeš mu prirediti lijepi pogreb."

Gubitak kompjutora bio je deprimirajući, ali ne i neka katastrofa. Lisbeth Salander se sasvim odlično slagala s njime dok ga je imala. Imala je kopije svih dokumenata, a imala je i stariji Mac G3 kod kuće, te pet godina star laptop Toshiba PC koji je mogla koristiti. Ali, kvragu, trebao joj je brz i moderan komp.

Za oko joj je, naravno, zapela najbolja moguća alternativa: tek lansirani Apple PowerBook G4/1.0 GHz s aluminijskom šasijom, s procesorom PowerPC 7451 s AltiVec Velocity Engine, 960 Mb RAMA i 60 Gb hard diska. Imao je i BlueTooth i ugrađenu pržilicu CD-a i DVD-a.

A najvažnije od svega, bio je to prvi laptop na svijetu sa seda-mnaestiničnim monitorom s grafikom NVIDIA i rezolucijom od 1440 x 900 piksela koja je šokirala zagovornike PC-a i izbacila iz igre sve ostale na tržištu.

Bio je to rolls royce prijenosnih računala u formi hardvera, ali ono što je stvarno navelo Lisbeth Salander da shvati da ga mora imati bila je jednostavna finesa da je tipkovnica bila opremljena pozadinskim osvjetljenjem tako da je mogla vidjeti slova na tipkama čak i ako je u potpunom mraku. Tako jednostavno. Kako se toga nitko prije nije sjetio?

Bila je to ljubav na prvi pogled.

Koštao je 38.000 kruna plus porez.

To je bio problem.

Svejedno ga je naručila u Macjesusu, gdje je kupovala svu svoju kompjutorsku opremu i gdje je zato dobivala popriličan popust. Nekoliko dana kasnije Lisbeth Salander izračunala je sve troškove. Osiguranje njezina nesretnog kompjutora trebalo bi pokriti dobar dio cijene novoga, ali s obzirom na osobni rizik i višu cijenu novoga laptopa, nedostajalo joj je upravo 18.000 kruna. Kod kuće je u limenci za kavu držala 10.000 kruna kako bi uvijek imala malo gotovine na raspolaganju, ali to nije pokrivalo cijelu svotu. Mrzovoljno je pomislila na odvjetnika Bjurmana, ali morala je popustiti i nazvati svog skrbnika te objasniti da joj treba novac jer ima neočekivanih izdataka. Bjurman je odgovorio da tijekom dana nema vremena za nju. Salander je odgovorila da će mu trebati samo dvadeset sekundi da napiše ček na 10.000 kruna. On joj je objasnio da ne može samo tako dati novac za bilo što, ali onda je popustio i nakon malo razmišljanja rekao joj da dode poslije radnog vremena, u pola osam navečer.

Mikael je priznavao da nije dovoljno kompetentan da procijeni istragu, ali je svejedno zaključio da je policijski inspektor Morell bio iznimno savjestan i prevrnuo svaki kamen

te učinio mnogo više nego što je istraga zahtijevala. Kada je Mikael odložio službeno policijsko izvješće o istrazi, Morell se još uvijek pojavljivao u Henrikovim osobnim bilješkama. Rodilo se prijateljstvo i Mikael se pitao je li i Morell postao jednako opsjednut kao i industrijalac. Kako god bilo, Mikael je zaključio da postoji vrlo mala vjerojatnost da je Morell nešto propustio. Odgovor na zagonetku Harriet Vanger ne može se pronaći u toj gotovo savršenoj policijskoj istrazi. Sva moguća pitanja već su postavljena i sve što bi moglo nekamo voditi već je istraženo, čak i one očito lude indicije. Još nije pročitao cijeli izvještaj, ali što je istraga išla dalje, indicije i tragovi koje su slijedili bili su sve opskurniji. Nije očekivao da će pronaći nešto što je njegov prethodnik propustio i kolebao se kako da se uopće uhvati u koštac s problemom. Na kraju je postao uvjeren da je jedini mogući put bio pokušati istražiti psihološke motive umiješanih osoba.

Najočitije pitanje bila je sama Harriet. Kakva je ona zapravo bila?

S prozora svoje kolibe Mikael je vidio da se svjetlo na katu kuće Cecilije Vanger upalilo oko pet sati poslije podne. Zakucao je na njena vrata oko pola osam, upravo kada su se začuli uvodni tonovi dnevnika na televiziji. Otvorila mu je odjevena u kućni ogrtač, a kosa joj je bila mokra i zamotana žutim ručnikom od frotira. Mikael se odmah ispričao na smetnji i počeo se povlačiti, ali ona mu je mahnula da uđe u kuhinju. Uključila je aparat za kavu i nestala na katu na nekoliko minuta. Kada je ponovno sišla, bila je odjevena u traperice i kariranu košulju od flanela.

"Počela sam vjerovati da se nećeš usuditi doći u posjet."

"Trebao sam prvo nazvati, ali vidio sam svjetlo i poželio doći."

"A ja sam vidjela da kod tebe svijetli po cijele noći. I da si često vani i šetaš poslije ponoći. Noćna ptica?"

Mikael je slegnuo ramenima. "Tako je to." Pogledao je nekoliko školskih knjiga koje su ležale na hrpi na rubu kuhinjskog stola. "Zar još uvijek poučavate, ravnateljice?"

"Ne, kao ravnateljica ne stignem. Ali bila sam profesorica povijesti, religije i društvenih znanosti. I ostalo mi je još nekoliko godina do kraja."

"Do kraja?"

Nasmiješila se. "Imam pedeset i šest godina. Uskoro idem u mirovinu."

"Ne izgledaš kao da imaš više od pedeset godina, ustvari više izgledaš kao da si u četrdesetima."

"Laskavac. Koliko ti imaš godina?"

"Više od četrdeset", nasmiješio se Mikael.

"A praktički jučer si imao dvadeset. Vrijeme leti. I život."

Cecilia Vanger je natočila kavu i pitala Mikaela je li gladan. Rekao je da je već jeo; što je bila malo modificirana istina. Nije se pošteno brinuo o prehrani, nego je samo pojeo sendvič. Ali nije bio gladan.

"I zašto si došao? Je li vrijeme da mi postaviš ona pitanja?"

"Iskreno rečeno... nisam došao postavljati pitanja. Mislim da sam te samo htio posjetiti."

Cecilia Vanger se odjednom nasmiješila.

"Osuđen si na zatvorsku kaznu, preselio si se u Hedeby, kopaš po materijalu Henrikova omiljenog hobija, ne spavaš po noći, ideš u noćne šetnje po stravičnoj hladnoći... jesam li što propustila?"

"Život mi je na rubu raspada", uzvratio je osmijeh.

"Tko je ona žena koja te posjetila preko vikenda?"

"Erika... ona je glavna urednica Millenniuma."

"Tvoja cura?"

"Ne baš. Ona je udana. Ja sam više kao prijatelj i povremeni ljubavnik."

Cecilia Vanger se grohotom nasmijala. "Što je tako smiješno?"

"Način na koji si to rekao. Povremeni ljubavnik. Sviđa mi se taj izraz."

Mikael se nasmijao. Cecilia Vanger mu se odjednom počela sviđati.

"I ja bih trebala povremenog ljubavnika", rekla je.

Skinula je papuče i stavila mu stopala u krilo. Mikael je automatski stavio ruku na njeno stopalo i dodirnuo je. Na sekundu je oklijevao - osjećao je da je u neočekivanim i nepoznatim vodama. Ali pažljivo je počeo palcem masirati njeno stopalo.

"I ja sam udana", rekla je Cecilia Vanger.

"Znam. U klanu Vanger nitko se ne rastaje."

"Nisam vidjela svog muža već gotovo dvadeset godina."

"Što se dogodilo?"

"To te se ne tiče. Nisam se seksala već... hmm, tri godine." "To me čudi."

"Zašto? To je pitanje ponude i potražnje. Ja apsolutno ne želim dečka ili muža ili partnera s kojim bih živjela. Sasvim mi je lijepo samoj. S kim da se onda seksam? S nekim od profesora iz škole?"

Ne bih rekla. S nekim od učenika? To bi bila fina priča za babe tračare. Oni, znaš, napeto promatraju ljude koji se zovu Vanger. A ovdje u Hedebyju žive samo rođaci ili već oženjeni ljudi."

Nagnula se prema njemu i poljubila ga u vrat.

"Šokiram li te?"

"Ne. Ali ne znam je li ovo dobra ideja. Ja radim za tvog strica."

"A ja sam vjerojatno zadnja koja bi to odala. Ali iskreno rečeno, Henrik vjerojatno ne bi imao ništa protiv toga."

Zajašila ga je i poljubila u usta. Kosa joj je još uvijek bila mokra i mirisala po šamponu. Petljao je s gumbima na njenoj košulji i spustio je preko njenih ramena. Nije obukla grudnjak. Priljubila se uz njega dok joj je ljubio grudi.

Odvjetnik Bjurman zaobišao je stol i pokazao joj papir s ispisom stanja na njezinu žiro računu koji je već znala do posljednjeg novčića, ali kojim više nije mogla raspolagati. Stajao joj je iza leđa. Odjednom joj je počeo masirati vrat i rukom kliznuo preko njezina lijevog ramena do dojke. Stavio joj je ruku na desnu dojku i zadržao je tamo. Kada se činilo da ne protestira, stisnuo ju je. Lisbeth Salander ukočeno je sjedila. Osjećala je njegov dah na vratu i proučavala nož za pisma na njegovu pisaćem stolu; lako ga je mogla doseći slobodnom rukom.

Ali nije ništa učinila. Ako postoji jedna lekcija koju ju je Holger Palmgren prisilio da nauči napamet za vrijeme godina koje su proveli zajedno, onda je to bilo da impulzivne reakcije vode do problema, a problemi obično imaju neugodne posljedice. Nikada ništa nije radila a da prije nije odvagala posljedice.

Uvod u seksualno nasilje, koji se pravnim terminima definira kao seksualno napastovanje ili iskorištavanje osobe u ovisnom položaju, i koje je teoretski moglo Bjurmana koštati do dvije godine zatvora trajalo je samo nekoliko kratkih sekundi. Ali bilo je to dovoljno da granica bude nepovratno prijeđena. Za Lisbeth Salander bila je to militantna demonstracija sile neprijateljskih snaga, davanje na znanje da je ona, osim njihove strogo definirane pravne veze, ostavljena na milost i nemilost njegovoj dobroj volji i bez naoružanja. Kad su im se pogledi sreli nekoliko sekundi kasnije, njegova su usta bila poluotvorena i mogla je iščitati požudu na njegovu licu. S njezina se lica ništa nije dalo iščitati.

Bjurman se vratio na svoju stranu pisaćeg stola i uvalio se u svoju udobnu kožnatu fotelju.

"Ne mogu ti samo tako dati novac", rekao je odjednom. "Zašto ti treba tako skupi kompjutor? Ima mnogo jeftinijih kompjutora na kojima možeš igrati igrice."

"Želim sama raspolagati svojim novcem kao i prije."

Odvjetnik Bjurman ju je pogledao sa sažaljenjem.

"Vidjet ćemo što će biti s tim. Prvo moraš naučiti biti društvena i slagati se s ljudima."

Osmijeh odvjetnika Bjurmana sigurno bi malo uvenuio da je mogao čitati njene misli iza bezizražajnog pogleda.

"Mislim da ćemo nas dvoje biti dobri prijatelji", rekao je Bjurman. "Moramo moći vjerovati jedno drugome."

Kad nije odgovarala, objasnio je.

"Ti si sada odrasla žena, Lisbeth."

Kimnula je.

"Dođi ovamo", rekao je i ispružio ruku.

Lisbeth Salander je nekoliko sekundi držala pogled na nožu za pisma, a zatim ustala i prišla mu. Posljedice. Uzeo joj je ruku i pritisnuo je na svoje međunožje. Osjetila je njegovu erekciju kroz tamne hlače od gabardena.

"Ako budeš dobra prema meni, i ja ću biti dobar prema tebi", rekao je.

Bila je ukočena kao štap kada je stavio drugu ruku oko njezina vrata i povukao je u klečeći položaj s licem ispred svoga međunožja.

"Ovo si već radila, zar ne?" rekao je dok je otvarao raspatak. Mirisao je kao da se maloprije oprao sapunom i vodom.

Lisbeth Salander okrenula je lice u stranu i pokušala ustati, ali on ju je čvrsto držao. Samo po snazi nije imala nikakve šanse protiv njega; imala je jedva 40 kg, a on 95. Uhvatio joj je glavu s obje ruke i okrenuo joj lice tako da su im se pogledi sreli.

"Ako budeš dobra prema meni, i ja ću biti dobar prema tebi", ponovio je. "Ako se budeš bunila, strpat ću te u ludnicu do kraja života. Kako bi ti se to sviđalo?"

Nije odgovorila.

"Kako bi ti se to sviđalo?" ponovio je. Odmahnula je glavom.

Pričekao je da spusti pogled u gesti, kako je on to protumačio, podčinjenosti. A onda ju je privukao bliže. Lisbeth Salander je otvorila usnice i uzela ga u usta. Cijelo ju je vrijeme držao za vrat i divljački je gurao prema sebi. Za vrijeme tih deset minuta stalno joj se činilo da će povraćati. Kada je konačno svršio, držao ju je tako čvrsto da je jedva mogla disati.

Pustio ju je da se opere u maloj kupaonici ispred njegova ureda. Lisbeth Salander drhtala je cijelim tijelom dok je prala lice i pokušavala trljanjem odstraniti mrlje sa svoje majice. Pojela je malo njegove paste za zube kako bi se riješila okusa u ustima. Kada je ponovno ušla u njegov ured, on je bezbrižno sjedio za stolom i listao po papirima.

"Sjedni, Lisbeth", rekao je ne pogledavši je. Sjela je. Konačno je usmjerio pogled na nju i nasmiješio se.

"Ti si sada odrasla, zar ne, Lisbeth?"

Kimnula je.

"Onda moraš znati igrati igre odraslih", rekao je. Obraćao joj se kao da govori djetetu.

Nije odgovorila. Mala mu se bora pojavila na čelu.

"Mislim da nije dobra ideja da o našim igrama ispričaš nekom drugom. Razmisli, tko bi ti vjerovao? Postoje dokumenti na kojima piše da si neuračunljiva." Kada nije odgovorila, nastavio je.

"Bila bi to tvoja riječ protiv moje. Što misliš, kome bi vjerovali?"

Uzdahnuo je kada još uvijek nije odgovarala. Odjednom ga je počelo živcirati što je samo sjedila, šutjela i promatrala ga, ali se obuzdao.²⁴⁵

"Bit ćemo nas dvoje dobri prijatelji", rekao je. "Mislim da je pametno što si se danas meni obratila. Uvijek možeš doći meni."

"Trebam 10.000 za svoj kompjutor", rekla je odjednom tihim glasom, kao da nastavlja onaj razgovor koji su vodili prije prekida.

Odvjetnik Bjurman podigao je obrve. Bezosjećajna kuja. Kvr-gu, pa ona je potpuno zaostala. Pružio joj je ček koji je napisao dok je bila u kupaonici. Ovo je bolje nego imati kurvu; plaćam je njenim vlastitim novcem. Nadmeno se nasmiješio. Lisbeth Salander uzela je ček i otišla.

XII.

Srijeda, 19. veljače

Da je Lisbeth Salander bila obična građanka, najvjerojatnije bi nazvala policiju i prijavila silovanje sekundu nakon što je napustila ured odvjetnika Bjurmana. Modrice oko vrata i grla, te potpis od mrlja sperme s njegovim DNK-om na njezinu tijelu i odjeći, bili bi konkretni dokazi. Čak i ako bi se odvjetnik Bjurman izvlačio tvrdeći i ona je bila za to ili ona me zavela ili ona mi je htjela popušiti i druge izjave koje silovatelji rutinski daju, svejedno bi bio kriv za toliko slučajeva narušavanja skrbničkog odnosa da bi mu odmah

bila oduzeta kontrola nad njom. Prijava bi sigurno rezultirala time da bi Lisbeth Salander dobila pravog odvjetnika, s dobrim znanjem o nasilju nad ženama, što bi možda onda dovelo rasprave o samoj srži problema - što je bilo njeno proglašavanje osobom lišenom poslovne sposobnosti.

Od 1989. godine taj se termin više ne koristi za odrasle osobe.

Postoje dva stupnja skrbništva za takve osobe - dobročiniteljstvo ili skrbništvo.

Dobročinitelj je dobrovoljna pomoć za osobu koja iz raznih razloga ima problema s obavljanjem svakodnevnih stvari, plaćanjem računa ili brigom o vlastitoj higijeni.

Dobročinitelji su obično rođaci ili neki bliski poznanici. Ako takvih nema, onda socijalne službe same dodjeljuju dobročinitelja. Dobročiniteljstvo je blaži oblik skrbništva, pri čemu osoba koja je lišena poslovne sposobnosti još uvijek ima kontrolu nad svojim novcem i donosi odluke zajedno s dobročiniteljem.

Skrbništvo je mnogo stroži oblik kontrole pri kojemu je osobi oduzeta sposobnost da sama raspolaže svojim novcem i donosi odluke po raznim pitanjima. Točna formulacija kaže da skrbnik preuzima cijelo pravno djelovanje u ime te osobe. U Švedskoj postoji tek oko 4000 osoba koje su pod skrbništvom. Najuobičajeniji su razlozi za skrbništvo očita psihička bolest ili psihička bolest u kombinaciji s teškim alkoholizmom ili ovisnošću o drogama. Manji je broj tih osoba dementan. Iznenadujuće mnogo osoba koje su pod nečijim skrbništvom relativno je mlado, trideset i pet godina ili mlade. Jedna od njih je Lisbeth Salander.

Oduzeti nekome kontrolu nad svojim životom, tj. nad svojim bankovnim računom, jedan je od najuvredljivijih postupaka koji jedna demokracija može učiniti, pogotovo kada se to tiče mladih ljudi. Uvredljivo je čak i ako se cilj tog postupka smatra dobrim i društveno shvatljivim. Pitanja oko skrbništva zato su potencijalno osjetljiva politička pitanja koja

su okružena rigoroznim odlukama i kontrolama općinskog vijeća koje imenuje skrbnike. Ono je odgovorno županijskim vijećima, koja su pod kontrolom pravnih povjerenika. Općinsko vijeće za imenovanje skrbnika većinom radi u teškim uvjetima. Kad se uzmu u obzir osjetljiva pitanja kojima se ta služba bavi, zapanjujuće se malo prigovora i skandala razotkrije u medijima.

Vrlo bi se rijetko čuo izvještaj da je podignuta tužba protiv nekog dobročinitelja ili skrbnika koji je pronevjerio novac ili bez pristanka svog klijenta prodao njegov stan i stavio novac u vlastiti džep. To što su ti slučajevi relativno rijetki može značiti dvije stvari: ili služba nevjerojatno dobro radi svoj posao ili klijenti nemaju mogućnost žaljenja ili mogućnost učiniti nešto da se njihova riječ na vjerodostojan način čuje među novinarima i službama.

U dužnosti općinskog vijeća za imenovanje skrbnika spada i to da jednom godišnje provjeri ima li razloga za prekid skrbništva. S obzirom na to da je Lisbeth Salander ustrajala u svom krutom odbijanju da na njoj provedu psihološka testiranja (nije razmijenila čak ni pristojno "Dobro jutro" sa svojim liječnicima), služba nikada nije imala razloga promijeniti svoju odluku. I tako su došli do statusa quo i ona je godinu za godinom ostajala pod skrbništvom.

Zakon o skrbništvu pak govori da se skrbništvo treba prilagoditi svakom pojedinom slučaju. Holger Palmgren je to protumačio tako da se Lisbeth Salander sama smjela brinuti o svom novcu i svom životu. Do najmanjeg je detalja ispunio zahtjeve službe i pisao mjesečne izvještaje i godišnju reviziju, ali, osim toga, tretirao je Lisbeth Salander kao najnormalniju mladu ženu i nije se miješao u njezin stil života ili njene prijatelje. Smatrao je da nije njegova stvar, a ni stvar društva, želi li mlada dama imati alkicu u

nosu ili tetovažu na vratu. To pomalo neobično stajalište prema odluci suda bilo je razlog zašto su se tako dobro slagali.

Dok je Holger Palmgren bio njezin skrbnik, Lisbeth Salander nije razmišljala o svom pravnom statusu. Ali odvjetnik Nils Bjurman tumačio je Zakon o skrbništvu na posve drugi način.

Lisabeth Salander sigurno nije bila kao normalni ljudi. Poznavala je neke osnove pravnog sustava. Bilo je to područje o kojemu nikada nije imala potrebe više naučiti, a njeno povjerenje u moć policije praktički nije postojalo. Za nju je policija bila mutno definirana neprijateljska sila čija se praktična djelatnost tijekom godina svodila na to da je povremeno liši slobode ili da je ponizi. Posljednji put kada je imala nekog posla s policijom bilo je kada je jednog poslijepodneva u svibnju prošle godine hodala Gotgatanom na putu prema Milton Securityju i odjednom se našla oči u oči s policajcem sa šljemom i vizikom koji ju je bez ikakve provokacije s njene strane, opalio pendrekom po ramenu. Njena je spontana reakcija bila da odmah krene u nasilnički protunapad bocom Coca-Cole koju je držala u ruci. Srećom, policajac se okrenuo na peti i pobjegao prije nego što je stigla reagirati. Tek je kasnije saznala da je Reclaim the Street imao demonstracije malo dalje u toj ulici.

Pomisao da posjeti središnjicu tih ljudi u vizirima i prijavi Nilsa Bjurmana za seksualno iskorištavanje nije postojala u njezinu mozgu. A i što bi prijavila? Bjurman ju je uhvatio za grudi. Koji bi god policajac samo bacio pogled na nju, konstatirao bi da je to s tim njezinim minijaturnim cicama teško moguće, a ako i jest, da bi trebala biti skoro pa ponosna da je to netko uopće poželio. A ovo s pušenjem, tu je bila njena riječ protiv njegove, a obično su tuđe riječi više značile od njenih. Policija nije dolazila u obzir.

Tako je nakon što je napustila Bjurmanov ured, otišla kući, istuširala se, pojela dva sendviča sa sirom i krastavcima i sjela na svoju izlisanu i kvrgavu sofuu u dnevnoj sobi kako bi razmislila.

Obična bi osoba možda smatrala da je njezin nedostatak reakcije ustvari loša stvar - mogao bi to biti dodatni dokaz da je na neki način toliko nenormalna da čak ni silovanje ne može izazvati neku zadovoljavajuću emocionalnu reakciju.

Njen krug poznanika nije bio osobito velik, a nije se ni sastojao od zaštićene srednje klase iz privatnih kuća u predgrađu, ali u dobi od osamnaest godina Lisbeth Salander nije poznavala nijednu djevojku koja nije nekom prilikom natjerana na neku vrstu seksualnog čina protiv svoje volje. Više se takvih prisila odvijalo s malo starijim dečkima koji su uz određenu mjeru odlučne prisile dobivali ono što su htjeli. Koliko je Lisbeth Salander znala, takvi su incidenti znali dovesti do suza ili ispada bijesa, ali nikada do prijave policiji.

U svijetu Lisbeth Salander tako su stajale stvari. Kao djevojka bila je lak plijen, pogotovo ako je bila odjevena u izlisanu crnu kožnatu jaknu i imala ispirsanu obrvu, tetovaže i nepostojeći društveni status.

Nema se tu oko čega tuliti.

Ali, nije bilo ni govora o tome da će se odvjetnik Bjurman izvući nekažnjeno nakon što ju je prisilio da mu popuši. Lisbeth Salander nikada nije zaboravljala nepravdu, a po prirodi je bila sve samo ne osoba koja oprašta.

No njezin je pravni status bio problem. Otkada je znala za sebe, smatrali su je čudnom i divljom bez ikakva povoda. Prve bilješke u njezinu kartonu potjecale su od medicinske sestre u nižim razredima osnovne škole. Poslali su je kući zato što je udarila i gurnula prijatelja iz razreda na vješalice za odjeću tako da je prokrvario. Još uvijek poživčani kad

se sjeti te svoje žrtve: debelog dječaka po imenu David Gustavsson, koji joj se stalno rugao i bacao stvari na nju i koji je sigurno odrastao u pravoga huligana. U to vrijeme nije ni znala što znači riječ mobing, ali kada se sljedećeg dana vratila, nakon što joj je David obećao da će se osvetiti, srušila ga je na pod udarcem desnom rukom, pojačanim lopticom za golf, što je dovelo do novoga krvarenja i nove bilješke u njezinu kartonu. Pravila društvenog ponašanja u školi uvijek su je zbunjivala. Ona se brinula za sebe i nije se petljala u tuđe poslove. Ali uvijek bi se našao netko tko je nikako nije htio ostaviti na miru.

U srednjim razredima osnovne škole nekoliko je puta bila poslana kući nakon nasilničkih svađa s drugim učenicima. Mnogo jači dječaci iz razreda brzo su naučili da bi moglo biti neugodno svađati se s tom žgoljavom djevojčicom. Za razliku od drugih djevojčica iz razreda, nikada se nije povlačila i nije oklijevala ni sekunde da se potuče ili ugrize kako bi se oslobodila. Njeno je stajalište bilo da je bolje da je nasmrt istuku nego da pusti da je gnjave.

I uvijek bi se osvetila.

Kada je Lisbeth Salander išla u šesti razred, posvađala se s jednim mnogo većim i jačim dečkom. Tjelesno gledano, nije imala nikakve šanse protiv njega. Prvo se zabavljao i gurao je sve dok nije pala, a kada mu se pokušala usprotiviti, opalio joj je nekoliko šamara. Ništa nije pomagalo. Koliko god je bio nadmoćniji, ta glupa djevojčica nije prestajala napadati, i nakon nekog su vremena čak i drugi iz razreda počeli shvaćati da je to otišlo predaleko. Bilo je tako očito da se ne može braniti da je to bilo neugodno gledati. Na kraju ju je dečko pošteno udario šakom tako da joj je rasjekao usnicu i da je vidjela zvijezde. Ostavili su je na tlu iza sportske dvorane. Dva dana je bila kod kuće. Trećega je jutro čekala svog mučitelja s palicom za bejzbol, kojom ga je udarila preko

uha. Zbog toga su je poslali ravnatelju, koji je odlučio prijaviti je policiji zbog zlostavljanja, što je rezultiralo posebnom istragom socijalnih službi.

Djeca s kojom je išla u razred smatrala su je ludom i tako su se prema njoj i ponašala. Ni među nastavnicima nije budila sažaljenje, često su je smatrali gnjavažom. Nikada nije bila osobito brbljava i postala je poznata kao učenica koja nikada ne diže ruku i često ne odgovara kada joj nastavnik pokuša postaviti izravno pitanje. Ali nitko nije znao je li razlog tomu to što ne zna odgovor ili nešto drugo, pa se to odrazilo i na njenim ocjenama. Nije bilo nikakve sumnje da ima problema, ali na neki neobičan način nitko nije htio preuzeti odgovornost za tu problematičnu djevojčicu, iako su bezbroj puta raspravljali o njoj na sjednicama. Tako je završila u situaciji da su je čak i profesori zanemarili i puštali da sjedi u mrzovoljnoj tišini.

Kada ju je jednom prilikom nastavnik na zamjeni koji nije znao za njeno posebno ponašanje prisiljavao da odgovori na pitanje iz matematike, dobila je histerični napad i izudarala nastavnika rukama i nogama. Završila je taj razred i bila preseljena u drugu školu a da nije imala nijednog prijatelja da je pozdravi na odlasku. Nevoljena djevojčica čudna ponašanja.

A onda se dogodilo "sve ono zlo" o čemu nije htjela razmišljati, upravo kad se nalazila na pragu puberteta. Posljednji ispad koji je uobličio njen način ponašanja i prouzrokovao da su skupili sve bilješke o njoj iz osnovne škole. Nakon toga je pravno promatrana kao... pa, luda. Cudakinja. Lisbeth Salander nikada nije trebala neke papire kako bi znala da je drugačija. S druge strane, to je nije mučilo dok je njezin skrbnik bio Holger Palmgren, kojega je po potrebi mogla vrtjeti oko malog prsta.

S Bjurmanovim se dolaskom pojavila prijetnja da bi činjenica da je proglašena poslovno nesposobnom mogla biti vrlo otežavajuća u njezinu životu. Kome god da se obrati, otvorit

će se potencijalne zamke, a što će se dogoditi ako izgubi bitku? Hoće li je smjestiti u sanatorij? Zatvoriti u ludnicu? To stvarno nije dolazilo u obzir.

Kasnije te noći, kada su Cecilia Vanger i Mikael mirno ležali nogama obgrlivši jedno drugo i dok su Cecilijine grudi bile prislonjene na Mikaelovo tijelo, podigla je glavu i pogledala ga.

"Hvala. Već dugo nisam vodila ljubav. Ti si skroz dobar u krevetu."

Mikael se nasmiješio. Laskanje o seksu uvijek je bilo djetinjasto zadovoljavajuće.

"Bilo mi je lijepo", rekao je Mikael. "Bilo je neočekivano, ali zabavno."

"Ja sam za to da to ponovimo", rekla je Cecilia Vanger. "Ako hoćeš."

Mikael ju je gledao.

"Ne želiš valjda reći da hoćeš ljubavnika?"

"Povremenog ljubavnika", rekla je Cecilia Vanger. "Ali hoću da odeš kući prije nego što zaspiš. Ne želim se probuditi ujutro, a da si ti tu prije nego što dovedem u red mišiće i lice. A i bilo bi dobro kada ne bi cijelom selu ispričao da smo zajedno."

"Neću", rekao je Mikael.

"Prije svega ne želim da Isabella sazna za to. Ona je takva svinja."

"I tvoja prva susjeda... upoznao sam je." "Da, ali srećom, ona ne vidi moja ulazna vrata iz svoje kuće. Mikael, molim te, budi diskretan." "Bit ću diskretan." "Hvala. Piješ li?"

"Ponekad."

"Meni se pije nešto voćno s džinom. Jesi za?" "Može."

Zamotala se u plahtu i nestala u prizemlju. Mikael je iskoristio priliku da ode u kupaonicu i opere se. Stajao je gol i promatrao njenu policu s knjigama kada se vratila s vrčem hladne vode i dva džina s limetom. Nazdravili su.

"Zašto si došao ovamo?" pitala je.

"Nemam razlog. Samo sam..."

"Sjedio si kod kuće i čitao Henrikovu istragu. A onda si došao ovamo. Čovjek ne mora biti osobito pametan da shvati o čemu si razmišljao."

"Jesi li pročitala istragu?"

"Dijelove. Od dvadesete godine neprestano živim s njom. Ne možeš se družiti s Henrikom a da te ne pogodi zagonetka Harriet."

"Ali to je fascinantan problem. Mislim, to je kao misterij zaključane sobe primijenjen na cijeli otok. A ništa u istrazi ne prati normalnu logiku. Sva su pitanja ostala neodgovorena, svaki je trag vodio u slijepu ulicu."

"Da, ljudi postanu opsjednuti takvim stvarima."

"Ti si bila na otoku toga dana."

"Da. Bila sam ovdje i doživjela cijelu histeriju. Tada sam zapravo živjela u Stockholmu i studirala. Da sam barem ostala kod kuće taj vikend."

"Kakva je ona ustvari bila? Čini se kao da su je ljudi sasvim različito doživljavali."

"Je li ovo samo privatno pitanje ili...?"

"Ovo je privatno pitanje."

"Nemam pojma što se Harriet rojilo po glavi. Naravno, pitaš me za zadnju godinu. Jednog bi dana bila religiozna luđakinja. Drugog bi se dana našminkala kao kurva i otišla u školu u najužoj majici koju je imala. Ne trebaš biti psiholog kako bi shvatio da je bila duboko nesretna. Ali, kao što sam rekla, ja nisam bila ovdje i čula sam samo govorkanja."

"A što je uzrok njenih problema?"

"Gottfried i Isabella, naravno. Njihov je brak bio totalno lud. Ili su pili ili su se tukli. Ne fizički - Gottfried nije bio za tuču, a i mislim da se možda i bojava Isabelle. Negdje

početkom šezdesetih godina praktički se iselio i živio u svojoj kolibi skroz tamo na otoku, kamo Isabella nikada nije odlazila. Bilo je razdoblje kada bi se pojavio u selu i izgledao kao skitnica. A onda bi se otriježnio i ponovno se pristojno odijevao i pokušao raditi."

"Zar nitko nije htio pomoći Harriet?"

"Henrik, naravno. Pa na kraju se i preselila k njemu. Ali ne zaboravi da je on bio zauzet igranjem uloge velikog industrijalca. Najčešće je bio negdje na putu i nije imao mnogo vremena biti s Harriet i Martinom. Ja sam mnogo toga propustila jer sam prvo živjela u Uppsali, a onda u Stockholmu, a ni sama nisam imala neko lagano djetinjstvo s Haraldom kao tatom, u to možeš biti siguran. Ali poslije sam shvatila da je problem bio u tome što se Harriet nikome nije povjeravala. Naprotiv, pokušavala je glumiti da je sve u redu i praviti se da su sretna obitelj."

"Poricanje."

"Naravno. Ali promijenila se kad joj se otac utopio. Onda se više nije mogla praviti da je sve u redu. Sve do tog trenutka bila je... ne znam kako da to objasnim, iznimno nadarena i prerano sazrela, ali ipak vrlo normalna tinejdžerica. Posljednje je godine još uvijek bila bistra i inteligentna, imala je sve petice i to, ali kao da nije imala duše."

"Kako se utopio njezin otac?"

"Gottfried? Na najobičniji mogući način. Pao je iz čamca malo dalje od kolibe. Šlic mu je bio raskopčan i imao je ekstremno visok broj promila alkohola u krvi, pa možeš pretpostaviti kako je to bilo. Martin ga je pronašao."

"To nisam znao."

"Smiješno je to. Martin se razvio u stvarno dobru osobu. Da si me pitao prije trideset i pet godina, rekla bih ti da je on taj u obitelji koji treba psihologa."

"Zašto?"

"Harriet nije bila jedina koja je loše prošla u cijeloj toj situaciji. Martin je mnogo godina bio tako šutljiv i zatvoren da bi se to gotovo moglo opisati kao strah od ljudi. Oboje je djece imalo problema. Mislim, svi smo ih imali. Ja sam imala problema sa svojim tatom, pretpostavljam da znaš da je on potpuno lud. Moja sestra Anita imala je istih problema, kao i Alexander, moj bratić. Bilo je teško biti mlad u obitelji Vanger."

"Što se dogodilo s tvojom sestrom?"

"Anita živi u Londonu. Otišla je tamo sedamdesetih godina kako bi radila za jednu švedsku putničku agenciju i ostala. Udala se za nekog tipa kojega nikada nije upoznala s obitelji, ali od njega se rastala. Danas je jedna od pomoćnih direktora u British Airwaysu. Dobro se slažemo, ali se vrlo rijetko čujemo, a viđamo se samo svake druge godine ili tako nešto. Ona nikada ne dolazi u Hedestad."

"Zašto ne?"

"Naš tata je lud. Je li to dovoljno objašnjenje?" "Ali ti si ostala ovdje." "Ja i Briger, moj brat." "Političar."

"Šališ se? Birger je stariji od Anite i mene. Nikada nismo bili osobito bliski. U vlastitim očima on je neopisivo važan političar koji ima budućnost u švedskom parlamentu, a možda i ministarsko mjesto ako konzervativci pobjede. Ustvari je samo osrednji općinski savjetnik u totalnoj provinciji, što je vjerojatno najviša, ali i završna točka njegove karijere."

"Ono što me fascinira kod obitelji Vanger jest kako svi imaju tako loše mišljenje jedni o drugima."

"To nije baš u potpunosti istina. Ja jako volim Martina i Henrika. I uvijek sam se dobro slagala sa svojom sestrom, iako se prerijetko viđamo. Prezirem Isabellu, nemam mnogo posla s Alexanderom. A s ocem ne pričam. Znači, situacija u obitelji otprilike pola-pola."

Birger je... hmm, više uobraženi nespretnjaković nego loš čovjek. Ali razumijem što hoćeš reći. Gledaj to ovako: kad je čovjek član obitelji Vanger, vrlo rano nauči jasno izražavati svoje mišljenje. Mi govorimo ono što mislimo."

"Da, primijetio sam da prelazite ravno na stvar." Mikael je ispružio ruku i dodirnuo joj dojku. "Bio sam ovdje samo petnaest minuta kad si me napala."

"Iskreno rečeno, razmišljala sam kakav si u krevetu od prvog puta kada sam te vidjela, pa mi se činilo sasvim ispravno i isprobati."

Prvi put u svom životu Lisbeth Salander je osjećala snažnu potrebu da nekoga pita za savjet. Ali problem je bio u tome što bi u tom slučaju bila prisiljena povjeriti se tome nekome, što je opet značilo da bi bila prisiljena razotkriti se i pričati o svojim tajnama. Kome bi to ispričala? Jednostavno joj nisu dobro išli odnosi s drugim ljudima.

Lisbeth Salander je pažljivo prelazila kroz svoj adresar u glavi i izračunala deset osoba za koje bi se na neki način moglo reći da pripadaju najužem krugu poznanika. Bila je to velikodušna procjena, shvatila je.

Mogla je razgovarati s Plagueom, koji je bio donekle čvrsta točka u njenu životu. Ali on definitivno nije bio prijatelj i on je apsolutno posljednja osoba koja bi joj mogla nekako pomoći riješiti problem. Nije dolazio u obzir.

Seksualni život Lisbeth Salander nije bio tako skroman kako je to dala naslutiti odvjetniku Bjurmanu. Ali do seksa je uvijek (ili barem vrlo često) dolazilo pod njezinim uvjetima i na njenu inicijativu. Pažljivo pobrojeno, imala je pedeset partnera otkako je navršila petnaest godina. To bi se moglo preračunati u pet partnera godišnje, što je skroz OK za curu koja je single i koja je s godinama počela gledati na seks kao zabavnu razbibrigu.

Većinu tih slučajnih partnera imala je u razdoblju od dvije godine. To je bilo za vrijeme onih kaotičnih godina kada je prestala biti tinejdžerica i kada je trebala postati punoljetna i radno sposobna. Postojalo je vrijeme kada je Lisbeth Salander stajala na raskrižju i nije imala kontrolu nad svojim životom, i kada je njena budućnost mogla preuzeti oblik još jedne serije bilježaka u zdravstvenom kartonu o drogama, alkoholu i brizi u raznim institucijama. Otkako je napunila dvadesetu i počela raditi za Milton Security, stvarno se smirila i, po svom mišljenju, preuzela kontrolu nad svojim životom. Više se nije osjećala dužnom biti nekome na raspolaganju zato što ju je počastio s tri piva u pivnici i nije se osjećala nimalo ispunjenom time što bi otišla doma s nekim pijancem kojemu nije znala ni imena. Zadnje je godine imala samo jednoga redovitog seksualnog partnera i teško da bi je se moglo opisati kao promiskuitetnu, kao što su tvrdile bilješke u njezinu kartonu iz kasnih tinejdžerskih godina.

Seks je nakon toga uvijek bio rezerviran za nekoga iz te difuzne skupine prijatelja, čiji ustvari nije bila član, ali gdje su je prihvaćali zato što je poznavala Cillu Noren. Upoznala je Cillu na kraju puberteta, kada je na uporno inzistiranje Holgera Palmgrena pokušala završiti osnovnu školu i krenula u Komvux na dodatne satove. Cilla je imala kosu boje šljive s crnim pramenovima, crne kožnate hlače, alkicu u nosu i isto onoliko nitni na remenu kao i Lisbeth. Sumnjičavo su buljile jedna u drugu za vrijeme prvog sata. Iz nekog razloga koji Lisbeth nije uspjela shvatiti, počele su se družiti. Lisbeth nije bila osoba s kojom je lako biti prijatelj, a pogotovo ne kad je bila tih godina, ali Cilla je ignorirala njenu tišinu i odvušla je u pivnicu. Zbog nje je Lisbeth postala članicom Evil Fingers, koji je u početku bio bend iz predgrađa u kojem su svirale četiri tinejdžerice iz Enskedeja koje vole metal, a deset godina kasnije bio je velika grupa prijateljica koje su se sastajale u Kvarnenu utorkom navečer kako bi brbljale o dečkima, diskutirale o

feminizmu, pentagramu, glazbi i politici i pile velike količine piva. One su i bile razlog što se bend tako zvao.

Salander je uvijek bila sa strane u grupi i rijetko je kada razgovarala, ali prihvaćali su je onakvom kakva jest i mogla je doći i otići kada je htjela i sjediti sama sa svojim pivom cijelu večer. Pozivale su je i kući na svoje rođendanske proslave, božićne tulumе i slično, iako ona najčešće nije došla.

Tijekom tih pet godina druženja s Evil Fingers cure su se promijenile. Boja kose postala je normalnija, a odjeća je sve češće bila iz H&M-a, a ne iz second hand-dućana.

Studirale su ili radile, a jedna od njih postala je mama. Lisbeth je imala osjećaj da se samo ona nije nimalo promijenila, što bi se moglo protumačiti i kao da je samo ona stajala na mjestu.

Ali još uvijek su se dobro zabavljale kada bi se našle. Ako je postojalo mjesto gdje je osjećala neku povezanost sa skupinom, onda je to bilo s Evil Fingers te s dečkima koji su bili poznanici cura iz grupe.

Evil Fingers bi je saslušale. I isto bi tako stale u njenu zaštitu. Ali one nisu imale pojma da Lisbeth Salander ima presudu suda da je pravno neuračunljiva. Nije željela da je i one počnu krivo gledati. To nije dolazilo u obzir.

U adresaru nije imala nijednog prijatelja iz prošlosti. Nije imala nikakvu mrežu kontakata ili grupu za podršku ili političke veze. Dakle, kome bi se mogla obratiti i ispričati mu o svojim problemima s odvjetnikom Nilsom Bjurmanom?

Možda postoji netko. Dugo je vagala treba li se povjeriti Draganu Armariskiju; zakucati na njegova vrata i objasniti mu što je muči. On joj je rekao neka mu se bez oklijevanja obrati ako joj zatreba bilo kakva pomoć. Bila je uvjerena da je to ozbiljno mislio.

I Armanskij ju je jednom pipao, ali bilo je to prijateljsko pipanje, bez zlih namjera ili nekakvog pokazivanja moći. Ali nije ga htjela moliti za pomoć. Bio je njezin šef i tada bi mu bila dužna. Lisbeth Salander se igrala mislju kako bi njezin život izgledao kad bi Armanskij umjesto Bjurmana bio njezin skrbnik. Odjednom se nasmiješila. Misao nije bila neugodna, ali Armanskij bi vjerojatno prihvatio svoju zadaću tako ozbiljno da bi je ugušio brigom. To je već... hmmm, dolazilo u obzir.

Iako je dobro znala što je Služba za pomoć ženama, nikada joj nije palo na pamet da im se obrati. Ta je služba bila namijenjena žrtvama, a ona se nikada nije smatrala žrtvom. Dakle, preostala je jedna opcija, a to je da učini ono što je uvijek činila - uzme stvar u svoje ruke i sama riješi svoje probleme. To je definitivno dolazilo u obzir. A odvjetniku Bjurmanu loše se pisalo.

XIII.

Četvrtak, 20. veljače - petak, 7. ožujka

Zadnjeg tjedna u veljači Lisbeth Salander bila je vlastiti klijent, s odvjetnikom Nilsonom Erikom Bjurmanom, rođenim 1950., kao prioritarnim specijalnim projektom. Radila je otprilike šesnaest sati dnevno i napravila najdetaljniju istragu osobe u svom životu. Iskoristila je sve arhive i javne dokumente do kojih je mogla doći. Istražila je njegov najbliži krug rođaka i prijatelja. Pregledala je njegove financije i detaljno zapisala njegovu karijeru i poslove. Rezultat je bio obeshrabrujući.

Bio je pravnik, član Udruge odvjetnika i autor jedne respekta-bilno duge, ali i iznimno dosadne disertacije iz trgovačkog prava. Reputacija mu je bila neokaljana. Odvjetnika Bjurmana nitko nikada nije ni za što optužio. Samo je jednom prilikom prijavljen Udruzi odvjetnika pod optužbom da je bio posrednik u prodaji stanova na crno prije nekih deset godina, ali je dokazao svoju nevinost, pa je optužba odbačena. Financije su mu bile u redu; odvjetnik Bjurman bio je bogat, vrijedio je barem deset milijuna kruna. Plaćao je više poreza nego što je bilo potrebno, bio član Greenpeacea i Amnestyja i donirao novac Fondaciji za bolesti srca i pluća. Rijetko se pojavljivao u medijima, ali je nekoliko puta potpisao javne peticije za političke zatvorenike u Trećem svijetu. Stanovao je u peterosobnom stanu u Ulici Upplandsgatan, pokraj Odenplana, i bio tajnik udruge stanara. Bio je razveden i nije imao djece.

Lisbeth Salander se fokusirala na njegovu bivšu suprugu koja se zvala Elena i koja je bila rođena u Poljskoj, ali je cijeli život provela u Švedskoj. Radila je u centru za rehabilitaciju i bila naizgled sretno preudana za jednog Bjurmanova kolegu. Tu nije bilo ničega. Brak je trajao četrnaest godina i razvod je prošao bez sukoba.

Odvjetnik Bjurman je bio nadzornik mladih ljudi koji su imali problema sa zakonom. Bio je dobročinitelj za četvero mladih prije nego što je postao skrbnikom Lisbeth Salander. U svim je slučajevima bila riječ o maloljetnicima, a posao bi završio jednostavnom odlukom suda kada su postali punoljetni. Jedan od tih klijenata koristio je Bjurmana i kao odvjetnika, tako da ni tu, čini se, nije bilo nikakvih problema. Da je Bjurman sistematično iskorištavao mlade za koje se trebao brinuti, onda bi se to vidjelo na površini, a koliko god da je Lisbeth kopala, nije uspijevala pronaći nikakvih znakova da se nešto događalo. Sve četvero imalo je sređene živote s dečkima ili curama, poslovima, stanovima i karticama kojima su skupljali bodove u supermarketima.

Nazvala je svakoga od njih četvero i predstavila se kao tajnica socijalnih službi koja radi na istraživanju o tome kako su se, za razliku od druge djece, snašla djeca koja su jednom imala dobročinitelja. Naravno, sve je anonimno. Sastavila je anketu od deset pitanja koja im je postavila putem telefona. Nekoliko je pitanja bilo tako sročeno da su klijenti morali objasniti što oni smatraju kako je to dobročiniteljstvo funkcioniralo. Da su imali što reći o Bjurmanu, sigurno bi barem netko od njih nešto i rekao. Ali nitko nije imao ništa loše reći o njemu.

Kada je Lisbeth Salander završila svoju istragu, skupila je sve dokumente u papirnatu vrećicu supermarketa Ica i stavila je među dvadeset drugih vrećica u hodnik. Odvjetnik Bjurman bio je naizgled savršen. U njegovoj prošlosti jednostavno nije bilo ničega što bi Lisbeth Salander mogla iskoristiti kao polugu. Znala je, bez ikakve sumnje, da je on odvratni gad, ali nije pronašla ništa što bi mogla iskoristiti kako bi to dokazala.

Bilo je vrijeme da razmisli o drugoj mogućnosti. Kad su sve analize bile gotove, preostala je mogućnost koja je postajala sve privlačnija - ili, u svakom slučaju, sasvim realistična opcija. Najjednostavnije bi bilo kada bi Bjurman jednostavno nestao iz njena života. Brzi srčani udar. I problem riješen. Kvaka je samo u tome što čak ni odvratni

pedesetpetogodišnji starci ne dobivaju srčane udare po narudžbi. Ali to se može srediti.

Mikael Blomkvist je svoju vezu s ravnateljicom Cecilijom Vanger držao u najvećoj diskreciji. Imala je tri pravila: nije htjela da itko zna da se sastaju, htjela je da on dođe k njoj samo kad ga ona nazove i kada ona to želi i nije dopuštala da prespava kod nje.

Njena ga je strast iznenađivala i zbunjivala. Kada bi naletio na nju u Susanneinu kafiću, bila je prijateljski nastrojena, ali prilično hladna i distancirana. Kada bi se našli u njenoj spavaćoj sobi, bila je divlja i strastvena.

Mikael ustvari nije želio njuškati po njezinu privatnom životu, ali bio je angažiran upravo kako bi njuškao po privatnim životima cijele obitelji Vanger. Bio je neodlučan, a istovremeno radoznao. Jednoga je dana pitao Henrika Vangera za koga je ona bila udana i što se dogodilo. Postavio je pitanje u sklopu istrage o životima Alexandera i Birgera i drugih članova obitelji koji su bili na otoku Hedeby kada je Harriet nestala.

"Cecilia? Ne mislim da je ona imala nekakve veze s Harrietinim nestankom."

"Ispričajte mi o njezinu životu."

"Vratila se ovamo nakon studija i počela raditi kao profesorica. Upoznala je čovjeka po imenu Jerry Karlsson, koji je, na žalost, radio za Koncern Vanger. Vjenčali su se. Ja sam mislio da je to sretan brak, barem u početku. Ali nakon par godina počeo sam primjećivati da nije sve kako treba. Zlostavljao ju je. Uobičajena priča - on ju je tukao, a ona ga je lojalno branila. Na kraju, nakon jednog sukoba, kap je prelila čašu. Bila je teško ozlijeđena i završila u bolnici. Razgovarao sam s njom i ponudio joj pomoć. Preselila se ovamo na otok i otada odbija vidjeti svog muža. Pobrinuo sam se da bude otpušten."

"Ah ona je još uvijek udana za njega."

"Ovisi kako definiraš udana. Ustvari, ne znam zašto nije zatražila razvod. Ali nikada se nije htjela ponovno udati, pa onda valjda nije bilo važno."

"Taj Jerry Karlsson, je li on imao kakve veze..."

"...s Harriet? Ne, 1966. je stanovao u Hedestadu i još nije počeo raditi za Koncern."

"OK."

"Mikael, ja volim Ceciliju. Zna biti teška, ali onda je jedna od dobrih ljudi u mojoj obitelji."

Lisbeth Salander je tjedan dana birokratski precizno planirala smrt odvjetnika Bjurmana. Vagala je i odbacivala različite metode sve dok na kraju nije imala nekoliko realističnih scenarija među kojima je mogla birati. Nikakvih impulzivnih postupaka. Njena je prva ideja bila da pokuša srediti nesreću, ah je ubrzo došla do zaključka da ustvari nije važno ako to bude i izgledalo kao očito ubojstvo.

Samo jedan uvjet mora biti ispunjen. Odvjetnik Bjurman mora umrijeti na takav način da ona nikada ne bude povezana s tim događajem. To što će i ona biti dio policijske istrage uzela je kao više ili manje neizbježno. Njeno će se ime prije ili kasnije pojaviti kada budu pregledavah Bjurmanovu djelatnost. Ali bila je samo jedna u cijeloj paleti sadašnjih ili bivših klijenata. Sastala se s njim samo nekoliko puta i ako sam odvjetnik Bjurman nije zabilježio u rokovnik da ju je prisilio da mu popuši, što joj se činilo vrlo nemoguće, ona nema nikakvih motiva da ga ubije. Ne smije biti nikakvih dokaza da bi njegova smrt mogla imati ikakve veze s njegovim klijentima; postoje bivše partnerice, rodbina, slučajni poznanici, kolege i drugi. A postoji i ono što se obično definira kao nasumičan zločin, kada počinitelj i žrtva ne poznaju jedno drugo.

Ako se njeno ime i pojavi, ona će biti bespomoćna djevojka bez građanskih prava i s dokumentima u kojima piše da je zaostala. Dakle, bila bi velika prednost kada bi Bjurmanova smrt bila izvedena na toliko kompliciran način da jedna zaostala djevojka nikako ne bi mogla biti počinitelj.

Stalno je odbacivala mogućnost vatrenog oružja. Sama nabava ne bi joj trebala predstavljati osobit problem, ali policajci su stručnjaci kada treba otkriti otkuda je oružje došlo.

Razmišljala je o nožu koji bi mogla kupiti u obližnjoj željezariji, ali je i to odbacila. Čak i da se pojavi nenajavljeno i zabije mu nož u leđa, ne postoje nikakve garancije da će

umrijeti na mjestu i bez ikakve buke, ili da će uopće umrijeti. To bi isto tako moglo uključivati zbrku koja bi privukla pozornost drugih, a bila je tu i krv koja bi mogla završiti na njenoj odjeći i koja bi mogla biti dramatičan dokaz.

Razmišljala je čak i o nekakvoj bombi, ali to je pretjerano komplicirano. Napraviti samu bombu ne bi bio nikakav problem -internet je prepun uputa kako izraditi najsmrtonosniju bombu. No teško je pronaći način kako postaviti bombu tako da i slučajni prolaznici ne budu ozlijeđeni. Osim toga, ponovno nema nikakve garancije da bi on stvarno poginuo.

Zazvonio je telefon.

"Bok, Lisbeth, ovdje Dragan. Imam posao za tebe." "Nemam vremena." "Ovo je važno." "Zauzeta sam." Spustila je slušalicu.

Na kraju je došla do neočekivane opcije - otrov. Izbor je i nju iznenadio, ali kad je bolje razmislila, bilo je to savršeno.

Lisbeth Salander je provela nekoliko dana pročešljavajući internet u potrazi za prikladnim otrovom. Opcija je bilo mnogo. Jedna od njih bio je apsolutno najsmrtonosniji od svih otrova koje znanost poznaje - cijanovodična kiselina.

Cijanovodična kiselina koristila se kao sastojak u nekim kemijskim industrijama, između ostalog i za izradu boja. Nekoliko miligrama dovoljno je da ubije čovjeka; jedna litra u rezervoaru s vodom mogla bi opustošiti grad srednje veličine.

Iz objašnjivih razloga takva je smrtonosna tvar bila podvrgnuta rigoroznim sigurnosnim kontrolama. Ali, iako neki politički fanatik koji namjerava nekoga ubiti nije mogao ući u najbližu

ljekarnu i kupiti deset mililitara cijanovodične kiseline, mogla se proizvesti u najobičnijoj kuhinji u praktički neograničenim količinama. Sve što je bilo potrebno jest skromna

laboratorijska oprema koju možete uzeti iz dječjeg seta za kemiju koji košta nekoliko stotina kruna i nekoliko sastojaka koje možete dobiti iz običnih sredstava koje ima svako domaćinstvo. Upute za izradu nalaze se na internetu.

Druga mogućnost bio je nikotin. Iz jedne šteke cigareta moglo se dobiti dovoljno miligrama i skuhati tekući sirup. Još bolje sredstvo, iako malo složenije za pripremljanje, bio je nikotinov sulfat koji se apsorbira putem kože; znači da bilo dovoljno navući gumene rukavice, napuniti pištolj za vodu i poprskati odvjatnika Bjurmana po licu. Za dvadeset bi se sekundi onesvijestio, a za nekoliko minuta bio bi mrtav.

Lisabeth Salander do sada nije imala pojma da se toliko posve običnih proizvoda koje je mogla kupiti u lokalnoj trgovini bojama, može pretvoriti u smrtonosno oružje. Nakon nekoliko dana proučavanja bila je uvjerenjena da ne postoje tehničke prepreke da skrbniku skрати život.

Preostala su samo dva problema: Bjurmanova smrt neće joj dati kontrolu nad vlastitim životom i ne postoji garancija da Bjurmanov nasljednik neće biti još gori. Analiza posljedica.

Morala je pronaći način da kontrolira svog skrbnika, a time i vlastitu situaciju. Cijele je večeri nepomično sjedila na izlizanoj sofi u dnevnoj sobi i ponovno proučila cijelu situaciju. Kad je večeri došao kraj, odbacila je planove o ubojstvu trovanjem i složila alternativni plan.

Plan je nije privlačio jer je uključivao dopuštanje Bjurmanu da je opet iskoristi. Ali ako ga provede, pobijedit će. Mislila je.

Krajem veljače Mikaelov se posao tako usporio da se boravak u Hedebyju pretvorio u niz jednoličnih dana. Ustajao je u devet sati svakog jutra, doručkovao i radio do dvanaest. Za to je vrijeme upijao novi materijal. Nakon toga bi sat vremena šetao, neovisno o

vremenskim uvjetima. Poslije podne je nastavljao raditi, kod kuće ili u Susanneinu kafiću, time što je prerađivao ono što je pročitao prije podne ili bi pisao dijelove onoga što bi trebala biti Henrikova autobiografija. Između tri i šest sati bio je uvijek slobodan. Tada je iskorištavao priliku da ode u kupnju, opere rublje, ode u Hedestad ili obavi neke druge nužne stvari. Oko sedam sati otišao bi do Henrika Vangera i porazgovarali bi o pitanjima koja su se pojavila tijekom dana. Oko deset bi opet bio kod kuće i čitao sve do jedan ili dva sata ujutro. Sustavno je prolazio kroz Henrikovu zbirku dokumenata. Na svoje iznenađenje, otkrio je da rad na pisanju Henrikove autobiografije ide kao podmazan. Skicirao je već gotovo 120 stranica obiteljske kronike, što je obuhvaćalo razdoblje od dolaska

Jeana Baptiste Bernadottea u Švedsku do otprilike dvadesetih godina dvadesetog stoljeća. Nakon toga bio je prisiljen ići polaganije i vagati svaku riječ.

Iz knjižnice u Hedestadu naručio je knjige koje su se bavile nacizmom toga doba, između ostaloga i doktorat Helene Löw Kukasti križ i Wasa-snop. Napisao je i otprilike četrdeset stranica prve verzije teksta o Henriku i njegovoj braći, gdje se fokusirao isključivo na Henrika kao osobu koja je nit što povezuje cijelu priču. Imao je dugi popis svega što još treba istražiti, o tome kako je kompanija izgledala i funkcionirala u to doba, a osim toga, otkrio je i da je obitelj Vanger bila vrlo umiješana u imperij Ivara Kreugera, što je bila još jedna priča koju je trebalo istražiti. Sve skupa, računao je da mu je ostalo napisati još oko tristo stranica. Imao je plan rada prema kojemu je želio imati gotovu prvu verziju za Henrika Vangera do prvog rujna, kako bi je ovaj mogao pročitati i reći svoje dojmove, tako da je jesen mogao posvetiti prerađivanju teksta.

No Mikael nije napredovao ni milimetra u istrazi o Harriet Vanger. Koliko god čitao i mozgao o detaljima u opsežnom materijalu, nije pronašao nijednu ideju koja bi na neki način poremetila istragu.

Jedne subotnje večeri krajem veljače vodio je dugi razgovor s Henrikom Vangerom, u kojemu mu je priznao da ne napreduje. Starac ga je strpljivo saslušao dok je nabrajao sve slijepe ulice koje je posjetio.

"Ukratko rečeno, Henrik, ne pronalazim ništa u istrazi što već nije do kraja istraženo."

"Znam što misliš. I ja sam o svemu razmišljao do ludila. A istovremeno sam siguran da smo sigurno nešto propustili. Nijedan zločin nije tako savršen."

"Ma ne možemo ni biti sigurni da je zločin počinjen."

Henrik Vanger je uzdahnuo i frustrirano odmahnuo rukom.

"Nastavi", zamolio ga je. "Završi posao."

"To je besmisleno."

"Možda je. Ali nemoj odustati."

Mikael je uzdahnuo.

"Telefonski brojevi", rekao je na kraju.

"Da."

"Oni moraju nešto značiti." "Da."

"Namjerno su napisani." "Da."

"Ali mi ih ne znamo protumačiti." "Ne."

"Ili ih krivo tumačimo." "Točno."

"To nisu telefonski brojevi. To znači nešto posve drugo." "Možda."

Mikael je ponovno uzdahnuo i otišao kući dalje čitati.

Odvjetnik Nils Bjurman uzdahnuo je s olakšanjem kada ga je Lisbeth Salander ponovno nazvala i rekla da treba još novca. Izvukla se iz njihova posljednjega dogovorenog sastanka s izlikom da je prisiljena raditi i on se pomalo zabrinuo. Pretvara li se ona u problematično dijete kojim se ne može vladati? Ali budući da nije došla na sastanak, nije dobila džeparac, pa će prije ili kasnije biti prisiljena posjetiti ga. Brinulo ga je i to da je možda nekome ispričala o njegovu postupku.

Njen kratak poziv o tome da treba novac bio je zadovoljavajuća potvrda da je situacija pod kontrolom. Ali treba je obuzdati, odlučio je Nils Bjurman. Ona mora shvatiti tko odlučuje, tek tada mogu početi graditi konstruktivniju vezu. Zato joj je dao upute da će se ovoga puta sastati u njegovu stanu pokraj Odenplana, a ne u uredu. Na taj zahtjev Lisbeth Salander dugo nije ništa govorila na drugoj strani veze (prokleta tupoglava pička), a onda je konačno prihvatila.

Njen je plan bio da se nadu u njegovu uredu, baš kao i posljednji put. Sada je bila prisiljena naći se s njim na nepoznatom terenu. Dogovorili su sastanak za petak navečer. Dobila je kombinaciju za otvaranje ulaznih vrata zgrade i pozvonila na njegova vrata u pola devet, pola sata kasnije od dogovorenoga. Toliko joj je vremena bilo potrebno da u mraku stubišta posljednji put ponovi svoj plan, razmisli o alternativama, čvrsto se postavi i skupi hrabrost koja joj je potrebna.

Oko osam sati navečer Mikael je isključio kompjutor i obukao jaknu i cipele. Ostavio je upaljeno svjetlo u radnoj sobi. Vani je bilo oko nula stupnjeva i zvjezdano nebo. Brzo se popeo na brdašce pokraj kuće Henrika Vangera na putu do Ostergardena. Odmah nakon Henrikove kuće skrenuo je lijevo i slijedio neočišćen, ali ugažen puteljak duž obale. Svjetionici su treperili u daljini, a svjetla Hedestada lijepo su svjetlucala u mraku. Trebalo mu je svježeg zraka, ali prije svega, htio je izbjeći špijuniranje Isabelle Vanger.

Pokraj kuće Martina Vangera popeo se natrag na cestu i stigao do kuće Cecilije Vanger u pola devet. Odmah su otišli u njenu spavaću sobu.

Nalazili su se jednom ili dvaput tjedno. Cecilia nije samo postala njegova ljubavnica u toj pustoši, postala je i osoba kojoj se počeo povjeravati. Mnogo je više stvari o Harriet Vanger mogao prodiskutirati s njom nego s Henrikom.

Plan je gotovo odmah krenuo loše.

Odvjetnik Nils Bjurman bio je odjeven u kućni ogrtač kada je otvorio vrata svog stana. Bio je živčan zato što je kasnila i mahnuo joj je da ude. Bila je odjevena u crne traperice, crnu majicu kratkih rukava i kožnatu jaknu koju je uvijek nosila. Imala je crne čizme i mali ruksak s remenom preko prsa.

"Zar ne znaš ni na sat?" okomio se Bjurman na nju umjesto pozdrava. Salander nije ništa rekla. Osvrnula se oko sebe. Stan je izgledao otprilike onako kako je očekivala nakon što je proučila nacрте u arhivu Gradskog arhitektonskog ureda Stockholma. Imao je svijetli namještaj od drva breze i bukve.

"Dođi", rekao je Bjurman nešto više prijateljskim glasom. Zagrlio ju je oko ramena i vodio je kroz hodnik do unutrašnjosti stana. Bez objave rata. Otvorio je vrata spavaće sobe. Nije bilo nikakve sumnje kakve se usluge očekuju od Lisbeth Salander.

Brzo se osvrnula. Namješteno kao u stanovima neženja. Bračni krevet s visokim uzglavljem od nehrđajućeg čelika. Komoda koja je služila kao noćni ormarić. Lampe prigušene svjetlosti uz krevet. Ormar s ogledalima uz duži zid. Pletena stolica od trske i mali stol u kutu pokraj vrata. Uzeo je njezinu ruku i odveo prema krevetu.

"Reci mi za što ti ovoga puta treba novac. Još stvari za kompjutor?"

"Za hranu", odgovorila je.

"Naravno. Kako glupo od mene, pa propustila si naš zadnji sastanak." Stavio joj je ruku pod bradu i podigao joj lice tako da su im se pogledi sreli. "Kako si?"

Slegnula je ramenima.

"Jesi li razmislila o onome što sam prošli put rekao?" "O čemu?"

"Lisbeth, ne pravi se gluplja nego što jesi. Želim da nas dvoje budemo dobri prijatelji i pomažemo jedno drugome."

Nije odgovorila. Frustrirani odvjetnik Bjurman othrvao se porivu da je ošamari da se probudi.

"Je li ti se sviđala naša odrasla igrice prošli put?"

"Ne."

Podigao je obrve.

"Lisbeth, nemoj sad izvoditi."

"Treba mi novac da kupim hranu."

"Pa o tome smo pričali prošli put. Ako budeš dobra prema meni, i ja ću biti dobar prema tebi. Ako se samo svađaš sa mnom, onda..." Jače ju je stisnuo za bradu i ona se istrgnula.

"Hoću svoj novac. Sto hoćeš da učinim?"

"Znaš ti točno što ja volim." Uhvatio ju je za rame i odvuкао prema krevetu.

"Čekaj", rekla je Lisbeth Salander brzo. Reznirano ga je pogledala i onda kratko kimnula. Skinula je ruksak i kožnatu jaknu s nitnama i osvrnula se. Stavila je jaknu na stolicu, a ruksak postavila na okrugli stol i s oklijevanjem krenula prema krevetu. A onda je zastala kao da se uplašila. Bjurman joj je prišao.

"Čekaj", ponovno je rekla, ali glasom kao da ga pokušava uvjeriti. "Neću da ti moram pušiti svaki put kad mi treba novac."

Izraz Bjurmanova lica se promijenio. Naglo ju je ošamario. Salander je razrogačila oči, ali prije nego što je stigla reagirati, uhvatio ju je za rame i bacio naglavce na krevet. Iznenadilo ju je iznenadno nasilništvo. Kad se pokušala okrenuti, pritisnuo ju je na krevet i zajašio je.

Baš kao i prošli put, tjelesno mu se nikako nije mogla suprotstaviti. Njene šanse da se brani bile su da mu zabije nokte u oči ili nešto drugo. Ali scenarij koji je isplanirala već je postao nemoguć. Jebemu, pomislila je Lisbeth Salander kada joj je strgnuo majicu. Postalo joj je posve jasno da se uvalila u nešto iz čega se ne može izvući.

Čula je kako otvara ladicu pokraj kreveta, a onda zveckanje metala. Prvo nije shvatila što se događa, a onda je vidjela kako joj se lisičina sklapa oko ručnog zgloba. Podigao joj je ruke, provukao lisičine oko jednog od stupova na uzglavlju kreveta i zavezao joj drugu ruku. Trebalo mu je malo vremena da joj skine cipele i traperice. Na kraju joj je skinuo gaćice i držao ih u ruci.

"Moraš naučiti vjerovati mi, Lisbeth", rekao je. "Naučit ću te kako ide ova igrice za odrasle. Kad ne budeš dobra prema meni, bit ćeš kažnjena. Kada budeš dobra prema meni, bit ćemo prijatelji."

Ponovno ju je zajašio.

"Dakle, ne voliš analni seks", rekao je.

Lisbeth Salander otvorila je usta da zavrišti. Zgrabio ju je za kosu i zagurao joj gaćice u usta. Osjetila je kako joj stavlja nešto oko nožnih zglobova, kako joj širi noge i veže ih tako da je bila razapeta i potpuno ostavljena na milost i nemilost. Čula ga je kako se kreće po sobi, ali ga nije mogla vidjeti jer joj je zavezao majicu preko lica. Potrajalo je to nekoliko minuta. Jedva da je mogla disati. A onda je osjetila luđački bol kada joj je divljački gurnuo nešto u stražnjicu.

Pravilo Cecilije Vanger još uvijek je bilo da Mikael ne smije prespavati kod nje. Nešto poslije dva sata u noći odjenuo se dok je ona i dalje ležala gola na krevetu i smješkala mu se.

"Sviđaš mi se, Mikael. Volim biti u tvom društvu."

"I ti se meni sviđaš."

Ponovno ga je povukla u krevet i skinula mu košulju koju je upravo obukao. Ostao je još sat vremena.

Kada je kasno u noći prošao pokraj kuće Haralda Vangera, bio je uvjeren da je vidio kako se jedna od zavjesa na katu kuće pomaknula. AH bilo je premračno da bi mogao biti posve siguran.

Lisbeth Salander je dopušteno da se obuče oko četiri sata u subotu ujutro. Uzela je svoju kožnatu jaknu i ruksak i odšepala do ulaznih vrata gdje ju je čekao, svježe istuširan i uredno odjeven. Dao joj je ček na 2500 kruna.

"Odvest ću te kući", rekao je i otvorio vrata.

Zakoračila je preko praga iz stana i okrenula se prema njemu. Tijelo joj je izgledalo krhko, a lice bilo podbuhlo od plakanja, ali on je gotovo ustuknuo kada je vidio njezin pogled. Nikada prije u životu nije vidio pogled pun takve izravne plamteće mržnje.

Lisbeth Salander je izgledala upravo onoliko luda kako je to pisalo u njezinu zdravstvenom kartonu.

"Ne", rekla je tako tiho da je jedva čuo riječi. "Mogu sama otići kući."

Stavio joj je ruku na rame.

"Sigurno?"

Kimnula je. Stisak na njezinu ramenu pojačao se. "Zapamti što smo se dogovorili. Dolaziš ovamo sljedeće subote."
Ponovno je kimnula. Poraženo. Pustio ju je.

XIV.

Subota, 8. ožujka - ponedjeljak, 17. ožujka

Lisbeth Salander provela je tjedan u krevetu s bolovima u spolovilu, krvarenjem iz debelog crijeva i drugim, manje vidljivim ranama koje će trebati dulje vremena da zacijele. To što je doživjela bilo je potpuno drugačije od prvog silovanja u njegovu uredu; ovo više nije bilo pitanje prisile i ponižavanja, nego sistematski provedene brutalnosti. Puno prekasno shvatila je da je potpuno loše procijenila Bjurmana. Mislila je da je on čovjek željan moći koji voli dominirati, ali ne i da je pravi sadist. Držao ju je razapetu i zavezanu lisicama cijele noći. Nekoliko je puta pomislila da je namjerava ubiti, a jednom joj je prilikom pritisnuo jastuk preko lica sve dok nije bila toliko ošamućena da se gotovo onesvijestila.
Nije plakala.
Osim suza uzrokovanih tjelesnom boli, tijekom cijelog napada nije ispustila ni jednu jedinu suzu. Nakon što je napustila Bjurmanov stan, odšepala je do stajališta za taksije na Odenplanu, odvezla se kući i uz napor se uspela stubama do svog stana. Istuširala se i oprala krv iz spolovila. Nakon toga popila je pola litre vode, uzela dvije tablete za spavanje Rohypnol, oteturala do kreveta i navukla pokrivač preko glave.

Probudila se u vrijeme ručka u nedjelju, bez misli i sa stravičnim bolovima u glavi, mišićima i spolovilu. Ustala je, popila dvije čaše kiselog mlijeka i pojela jabuku. Nakon toga popila je još dvije tablete za spavanje i vratila se u krevet.

Tek u utorak imala je snage ustati iz kreveta. Izašla je i kupila veliki paket pizza, stavila dvije u mikrovalnu i napunila termosicu kavom. Nakon toga provela je noć na internetu čitajući članke i doktorske radnje o psihopatologiji sadizma.

Zapela je na članku koji je objavila jedna grupa podrške za žene iz SAD-a, u kojoj je autor tvrdio da sadisti biraju svoje odnose s gotovo intuitivnom preciznošću; najbolja žrtva sadista jest ona koja mu je samovoljno izašla u susret zato što je mislila da nema nikakva izbora. Sadisti se specijaliziraju za nesamostalne ljude koji su u podređenom položaju te imaju jezovitu sposobnost identificirati prikladne žrtve.

Odvjetnik Bjurman izabrao je nju kao žrtvu.

To ju je natjeralo da se zamisli.

To je govorilo nešto o tome kako je vanjski svijet vidi.

U petak, tjedan dana nakon drugog silovanja, Lisbeth Salander je odšetala od svog stana do jednog studija za tetoviranje kod Hornstulla. Nazvala je i rezervirala vrijeme i nije bilo drugih klijenata u studiju. Vlasnik ju je prepoznao i kimnuo.

Odabrala je malu jednostavnu tetovažu koja je predstavljala tanku omču i rekla da je želi na nožnom zglobu. Pokazala je.

"Tu je koža tanka. Na tom mjestu jako boli", rekao je vlasnik.

"To je OK", rekla je Lisbeth Salander, skinula hlače i podigla nogu.

"OK, omča. Već imaš mnogo tetovaža. Jesi li sigurna da želiš još jednu?"

"To je da me podsjeća", odgovorila je.

Mikael Blomkvist napustio je Susannein kafić kada je zatvorila u dva sata u subotu. Proveo je dan prepisujući svoje bilješke u iBo-ok, pa je otišao do Konsuma i kupio hranu i cigarete prije nego što se vratio kući. Otkrio je pečeni haše s krumpirima i ciklom -jelo koje mu se nikada nije osobito sviđalo, ali koje je, iz nekog razloga, savršeno odgovaralo životu u kolibi na selu.

Oko sedam sati navečer stajao je pokraj kuhinjskog prozora i razmišljao. Cecilia Vanger nije nazvala. Poslije podne ju je nakratko sreo dok je kupovala kruh kod Susanne, ali bila je izgubljena u vlastitim mislima. Nije se činilo da će nazvati ove subote. Bacio je pogled na mali televizor koji gotovo nikada nije koristio. Sjeo je na klupicu u kuhinji i otvorio krimić Sue Grafton.

Lisbeth Salander vratila se u dogovoreno vrijeme u stan Nilsa Bjurmana pokraj Odenplana u subotu navečer. Pustio ju je unutra s pristojnim osmijehom dobrodošlice. "I kako si danas, draga Lisbeth?" pozdravio ju je.

Nije odgovorila. Stavio joj je ruku oko ramena.

"Možda je prošli puta bilo malo pregrubo", rekao je. "Izgledala si mi malo mlitavo."

Nasmiješila mu se jednim kutom usana i odjednom je osjetio ubod nesigurnosti. Ova cura je luda. Moram to upamtiti. Pitao se hoće li se ona prilagoditi.

"Da odemo u spavaću sobu", pitala je Lisbeth Salander.

S druge strane, možda nije tako luda... Vodio ju je s rukom oko ramena, baš kao na prošlom sastanku. Danas ću oprezno s njom. Izgraditi povjerenje. Na komodu je već stavio lisičine. Tek kad su prišli krevetu, odvjetnik Bjurman je shvatio da nešto ne štima. Ona je bila ta koja ga je vodila prema krevetu, a ne on nju. Zastao je i zbunjeno je pogledao kada je izvadila nešto iz džepa jakne, nešto za što je prvo mislio da je mobitel. A onda je vidio njene oči.

"Laku noć", rekla je.

Pritisnula je elektrošoker na njegov lijevi pazuh i protresla ga sa 75.000 volti. Kada su mu noge popustile, uhvatila ga je ramenom i koristeći svu snagu odvukla u krevet. Cecilia Vanger je osjećala da je pripita. Odlučila je da neće nazvati Mikaela Blomkvista. Njihova se veza razvila u besmisleni ljubavničku farsu u kojoj se Mikael morao šuljati okolnim stazama da bi mogao neprimijećen doći do nje. Ponašala se kao tinejdžerica koja ne može vladati svojom požudom. Njezino je ponašanje posljednjih tjedana bilo nerazumno.

Problem je u tome što mi se previše sviđa, razmišljala je. Po-vrijedit će me. Dugo je sjedila i priželjkivala da Mikael Blomkvist nikada nije došao u Hedeby.

Otvorila je bocu vina i sama popila dvije čaše. Uključila je Dnevnik i pokušala pratiti događanja u svijetu, ali odmah su je umorili pametni komentari o tome zašto predsjednik Bush mora bombardirati Irak. Umjesto toga je sjela na sofu u dnevnoj sobi i uzela knjigu Gellerta Tamasa Laserman o švedskom serijskom ubojici. Uspjela je pročitati samo nekoliko stranica, a onda je bila prisiljena odložiti knjigu. Tema ju je navela da odmah počne razmišljati o svom ocu. Pitala se o čemu on mašta.

Posljednji put kad su se pošteno vidjeli, bilo je 1984. godine, kada je otišla s njim i bratom Birgerom u lov na zečeve sjeverno od Hedestada. Birger je htio isprobati sposobnosti svoga novog lovačkog psa - hamiltonova goniča, kojega je nedavno nabavio. Harald Vangeru bile su sedamdeset i tri godine i ona je učinila sve što je mogla da prihvati njegovo ludilo koje je pretvorilo njeno djetinjstvo u noćnu moru i utjecalo na cijeli njezin život odrasle osobe.

Cecilia nikada nije bila tako krhka kao tada. Tri mjeseca ranije raspao joj se brak. Zlostavljanje žene - tako banalne riječi. Za nju je to preuzelo oblik blagog, ali

konstantnog zlostavljanja. Bila je riječ o šamarima, divljim guranjima, ćudljivim prijetnjama i rušenjima na kuhinjski pod. Njegovi ispadi bili su uvijek neobjašnjivi, a napadi su rijetko bili tako grubi da bi pretrpjela tjelesnu ozljedu. Izbjegavao je udaranje šakom. Prilagodila se.

Sve do onoga dana kada mu je odjednom odgovorila na udarac i on je potpuno izgubio kontrolu. Završilo je tako da je divljački prema njoj bacio škare, koje su joj se zabile u rame.

Odmah je požalio i uhvatila ga je panika i odvezao ju je u bolnicu i izmislio neku priču o bizarnoj nesreći za koju je sve osoblje na Hitnoj odmah znalo da je lažna još dok mu je izlazila iz usta. Sramila se. Zašili su je s dvanaest šavova i dva je dana ostala u bolnici. Nakon toga je Henrik Vanger došao po nju i odveo je svojoj kući.

Ondada nije razgovarala s mužem.

Toga sunčanog jesenjeg dana, tri mjeseca nakon prekida braka, Harald Vanger bio je dobre volje, gotovo prijateljski raspoložen. Ali odjednom je, usred šume, počeo napadati svoju kćer ponižavajućim uvredama i grubim komentarima o njezinu načinu života i seksualnim navikama i rekao da je jasno da jedna takva kurva ne može zadržati muškarca.

Njen brat nije ni primijetio da joj je svaka očeva riječ kao udarac bičem. Umjesto toga, Birger Vanger se odjednom nasmijao i zagrlio svog oca i na svoj način ublažio situaciju time što je komentirao kako zna on valjda kakve su ženske. Bezazleno je namignuo Ceciliji i predložio Haraldu Vangeru da zauzme položaj na malom sljemenu.

Na sekundu, u tom jednom trenutku u kojem je vrijeme stalo, dok je Cecilia Vanger promatrala svog oca i brata, odjednom je postala svjesna da u ruci drži napunjenu pušku. Zažmirila je. U tom je trenutku to bila jedina opcija, da podigne oružje i da ispali

metke iz obje cijevi. Željela ih je ubiti obojicu. Umjesto toga pustila je da joj puška padne na tlo ispred nogu, okrenula se na peti i vratila na mjesto gdje je automobil bio parkiran. Ostavila ih je da se sami snađu dok je sama vozila kući. Nakon toga dana sa svojim je ocem razgovarala samo nekoliko puta, kada je zbog vanjskih okolnosti bila prisiljena. Odbijala je pustiti ga u kuću i nikada ga nije posjećivala.

Uništio si mi život, razmišljala je Cecilia Vanger. Uništio si mi život dok sam još bila dijete.

U pola devet navečer Cecilia Vanger podigla je slušalicu i nazvala Mikaela Blomkvista i rekla mu da dođe do nje.

Odvjetnik Nils Bjurman osjećao je bol. Mišići su mu bili neupotrebljivi. Činilo se da mu je tijelo paralizirano. Nije bio siguran je li izgubio svijest, ali bio je dezorijentiran i nije se točno sjećao što se dogodilo. Kada je ponovno polako počeo preuzimati kontrolu nad svojim tijelom, ležao je gol na leđima u svom krevetu, s ručnim zglobovima u lisičinama i nogama mučno raširenima. Imao je bolne opekline na mjestima gdje su elektrode došle u kontakt s tijelom.

Lisbeth Salander je privukla pletenu stolicu rubu kreveta i strpljivo odmarala bakandže na krevetu dok je pušila cigaretu. Kada je Bjurman pokušao nešto reći, shvatio je da su mu usta zatvorena širokom ljepljivom trakom. Okrenuo je glavu. Izvukla je njegove ladice komode i istresla njihov sadržaj na pod.

"Pronašla sam tvoje igračke", rekla je Salander. Podigla je jahaći bič i gurkala njime zbirku dilda, brnjica i gumenih maski na podu. "Za što se ovo koristi?" Podigla je veliki čep za anus. "Ne, ne pokušavaj govoriti - ionako ne čujem što kažeš. Jesi li to koristio na meni prošli tjedan? Dovoljno je da kimneš." S očekivanjem se nagnula prema njemu.

Nils Bjurman je odjednom osjetio ledeni strah kako mu razdire prsa i izgubio je kontrolu. Trzao je lisičinama. Ona je preuzela kontrolu. Nemoguće. Nije mogao ništa učiniti kada se Lisbeth Salander nagnula prema naprijed i stavila mu čep između guzova. "Dakle, ti si sadist", konstatairala je. "Voliš gurati stvari u ljude, jel?" Napeto ga je promatrala. Lice joj je bila maska koja nije pokazivala nikakvih osjećaja. "Bez vazelina, zar ne?"

Bjurman je zavrištao kao luđak kroz samoljepivu traku kada mu je Lisbeth Salander brutalno raširila guzove i stavila čep na mjesto za koje je namijenjen.

"Prestani cendрати", rekla je Lisbeth Salander i imitirala njegov glas. "Ako se budeš bunio, morat ću te kazniti."

Ustala je i zaobišla krevet. Bespomoćan, pratio ju je pogledom... koji vragl Lisbeth Salander je dokotrljala ovamo njegov tridesetdvojnični televizor iz dnevne sobe. Na pod je stavila njegov DVD-player. Promatrala ga je, još uvijek držeći bič u ruci.

"Imam li tvoju potpunu pozornost?" pitala je. "Ne pokušavaj govoriti - dovoljno je da kimaš. Jesi čuo što sam rekla?" Kimnuo je.

"Dobro." Sagnula se i uzela svoj ruksak. "Prepoznaješ li ovo?" Kimnuo je. "To je ruksak koji sam imala kad sam te posjetila prošlog tjedna. Praktična stvar. Posudila sam ga iz Milton Securityja." Otvorila je patentni otvarač u donjem uglu. "Ovo je digitalna videokamera. Gledaš li Insider na trećem programu? Ovakvu stvar koriste gnusni reporteri kada žele nešto snimiti skrivenom kamerom." Zatvorila je patentni zatvarač.

"Pitaš se gdje je objektiv? To je ono pametno. Sirokokutni objektiv s kvalitetnom lećom. Izgleda kao gumb i nalazi se skriven u kopči naramenice ruksaka. Sjećaš se možda da sam stavila ruksak na ovaj stol prije nego što si se bacio na mene. Dobro sam se pobrinula da objektiv bude okrenut prema krevetu."

Podigla je CD i stavila ga u DVD-player. Nakon toga je okrenula stolicu i sjela tako da može vidjeti ekran televizora. Pripalila je novu cigaretu i stisnula gumb na daljinskom. Odvjetnik Bjurman vidio je samoga sebe kako otvara vrata Lisbeth Salander.

Zar ne znaš ni na sat, obrecnuo se na nju.

Pustila mu je cijeli film. Završio je nakon devedeset minuta, usred scene u kojoj je odvjetnik Bjurman gol sjedio nagnut prema kutu kreveta i pio čašu vina dok je promatrao Lisbeth Salander koja je ležala sklupčana s rukama vezanima na leđima. Isključila je TV i bez riječi sjedila u stolici nekih deset minuta da ga nije gledala. Bjurman se nije usudio ni pomaknuti. Zatim je ustala i otišla u kupaonicu. Kada se vratila, sjela je opet na stolicu. Glas joj je bio kao brusni papir.

"Prošloga sam tjedna napravila jednu grešku", rekla je. "Mislila sam da ću ti biti prisiljena opet popušiti, što je u tvom slučaju prokleta odvratno, ali nije toliko odvratno da to ne mogu učiniti. Mislila sam da ću na taj laki način dobiti dovoljno dobru dokumentaciju koja može dokazati da si prljavi stari gad. Ali krivo sam te procijenila. Nisam shvatila koliko si jebeno bolestan."

"Govorit ću otvoreno", rekla je. "Ovaj film pokazuje kako siluješ mentalno zaostalu dvadesetčetverogodišnju djevojku kojoj si dodijeljen za skrbnika. A nemaš pojma koliko ja zaostala mogu biti ako treba. Tko god vidi ovu snimku, otkrit će da ti nisi samo gad nego i ludi sadist. Ovo je drugi, i nadam se posljednji put da gledam ovaj film. Prilično instruktivan, zar ne? Moja je pretpostavka da ćeš ti, a ne ja, završiti negdje zatvoren. Slažeš li se sa mnom?"

čekala je. Nije reagirao, ali mogla je vidjeti kako drhti. Zgrabila je bič i zamahnula ravno preko njegova spolnog organa. "Slažeš li se sa mnom?" ponovila je mnogo glasnije.

Kimnuo

je

"Dobro. Onda smo taj dio obavili."

Privukla je stolicu i sjela tako da joj može vidjeti oči.

"I, što misliš da bismo trebali učiniti s tim?" Nije mogao odgovoriti. "Imaš li kakvih dobrih ideja?" Kada nije odgovarao, ispružila je ruku i zgrabila ga za jaja i povukla tako da mu se lice iskrivilo od bola. "Imaš li kakvih dobrih ideja?" ponovila je. Odmahnuo je glavom.

"Dobro. Jer ja ću biti jako ljuta na tebe u budućnosti ako ikada budeš imao ikakvu ideju."

Naslonila se i pripalila novu cigaretu. "Ovako ćemo. Sljedećeg tjedna, čim uspiješ izvaditi taj gumeni čep kojim sam ti našopala guzicu, naredit ćeš mojoj banci da ja - i samo ja - imam pristup svom računu. Razumiješ li što govorim?" Odvjetnik Bjurman je kimnuo. "Dobro. Više mi se nikada nećeš obratiti. U budućnosti ćemo se vidjeti samo ako ja to budem poželjela. Dakle, imaš zabranu pristupa." Nekoliko je puta kimnuo i odjednom izdahnuo. Ne namjerava me ubiti.

"Ako mi se ikada ponovno obratiš, kopije ovog CD-a završit će u svim novinskim redakcijama u Stockholmu. Razumiješ li?"

Neprekidno je kimao. Moram se dokopati filma.

"Jednom godišnje predat ćeš izvještaj o mom stanju Općinskom vijeću za dodjelu skrbnika. Izvijestit ćeš ih da je moj život posve normalan, da imam stalan posao, da se brinem za sebe i da ne smatraš da u mom ponašanju ima ičega nenormalnog. OK?"

Kimnuo je.

"Svakog ćeš mjeseca napisati izmišljeni izvještaj o svojim sastancima sa mnom. Detaljno ćeš opisati kako sam pozitivna i kako vodim dobar život. Jednu ćeš kopiju poslati meni.

Jasno?" Ponovno je kimnuo. Lisbeth Salander je odsutno primijetila da mu se čelo orosilo znojem.

"Za nekoliko godina, recimo dvije, pokrenut ćeš postupak na sudu da mi se vrati status osobe sposobne za rad i normalan život. Koristit ćeš svoje izmišljene izvještaje s naših mjesečnih sastanaka kao osnovu za to. Nabavit ćeš nekog doktora za mozak koji će potvrditi da sam sasvim normalna. Trudit ćeš se. Učinit ćeš sve što je u tvojoj moći kako bih bila proglašena normalnom." Kimnuo je.

"Znaš li zašto ćeš učiniti sve što je u tvojoj moći? Zato što imam prokleta dobar razlog. Ako ti ne uspije, objavit ću ovaj film za javnost."

Slušao je svaki slog koji je Lisbeth Salander izgovarala. Oči su mu odjednom gorjele mržnjom. Odlučio je da će požaliti što ga je ostavila na životu. Ovo ćeš požaliti, prokleta kurvo. Prije ili kasnije. Uništiti ću te. Ali nastavio je entuzijastično kimati u odgovor na svako njeno pitanje.

"Isto vrijedi i ako mi se obratiš." Prešla je rukom preko grla. "Pozdravi se s ovim stanom i svojom finom titulom i svojim milijunima na tom računu u inozemstvu."

Oči su mu se raširile kad je spomenula novac. Kako zna...

Nasmiješila se i povukla dugački dim. A onda je ugasila cigaretu ispustivši je na tapison i zgazivši petom.

"Hoću tvoje rezervne ključeve od stana i ureda." Obrve su mu se nabrale. Nagnula se prema naprijed i blaženo se nasmiješila.

"Ubuduće ja imam kontrolu nad tvojim životom. Kada se budeš najmanje nadao, možda dok spavaš, odjednom ću se pojaviti i stajati ovdje u spavaćoj sobi s ovim u ruci." Podigla je elektrošoker. "Držat ću te na oku. Ako te ikada pronađem s nekom djevojkom - nema

veze je li tu svojom voljom ili ne, ako te ikada uopće uhvatim s nekom ženom..." Lisbeth Salander je ponovno povukla prstima preko vrata.

"Ako umrem... ako doživim neku nesreću ili me pregazi neki auto ili tako nešto... kopije ovog filma bit će poslane novinama. S detaljnom pričom u kojoj pričam o tome kako je to biti tvoja šticećenica."

"Još nešto." Nagnula se prema naprijed tako da joj je lice bilo samo nekoliko centimetara od njegova. "Ako me ikada ponovno pipneš, ubit ću te. Vjeruj mi na riječ."

Odvjetnik Bjurman odjednom joj je vjerovao. U njezinim se očima bez sumnje vidjelo da ne blefira.

"Zapamti, ja sam luda."

Kimnuo je.

Promotrla ga je zamišljeno.

"Ne mislim da ćemo ti i ja biti dobri prijatelji", rekla je Lisbeth Salander ozbiljnim glasom. "Ti sada tu ležiš i čestitaš samom sebi što sam toliko luda da sam te pustila da živiš. Osjećaš da imaš kontrolu usprkos tome što si moj zatočenik jer misliš da je jedino što mogu učiniti ako te ne ubijem, da te pustim. Ti si dakle pun nade da ćeš uskoro ponovno preuzeti moć nada mnom. Zar ne?"

Odmahnuo je glavom, odjednom pun crnih slutnji. "Dobit ćeš poklon od mene tako da se uvijek sjećaš našeg dogovora."

Nasmijala se kutom usana i popela na krevet i kleknula između njegovih nogu.

Odvjetnik Bjurman nije znao na što misli, ali ga je odjednom obuzeo strah.

A onda je vidio iglu u njevoj ruci.

Zabacivao je glavom i pokušavao izmaknuti tijelo sve dok nije stavila koljeno na njegovo spolovilo i upozoravajuće pritisnula. "Leži mirno. Ovo je prvi put da koristim ovu

opremu." Radila je koncentrirano dva sata. Kada je završila, prestao je cviljeti. Činilo se kao da se nalazi u nekom stanju apatije.

Sišla je s kreveta, nakrivila glavu i promatrala svoj ručni rad kritičnim očima. Njen je umjetnički talent bio ograničen. Slova su vijugala i sve je izgledalo malo impresionistički. Koristila je crvenu i plavu boju dok je tetovirala poruku, bila je napisana u pet redova i prekrivala cijeli njegov trbuh, od bradavica pa sve do dijela iznad spolovila: JA SAM SADISTIČKA SVINJA, GAD I SILOVATELJ.

Skupila je igle i stavila patrone s bojom u svoj ruksak. Nakon toga otišla je do kupaonice i oprala ruke. Shvatila je da se mnogo bolje osjeća kad se vratila u spavaću sobu.

"Laku noć", rekla je.

Otključala je jednu lisičinu i stavila ključ na njegov trbuh prije nego što je otišla. Ponijela je svoj film i njegove ključeve.

Dok su dijelili cigaretu nešto poslije ponoći, Mikael joj je ispričao da se neko vrijeme neće vidjeti. Cecilia je iznenađeno okrenula lice prema njemu.

"Kako to misliš?" pitala je.

Izgledao je posramljeno.

"U ponedjeljak idem u zatvor na tri mjeseca."

Nisu bila potrebna objašnjenja. Cecilia je dugo ležala u tišini. Odjednom je osjećala kao da će zaplakati.

Dragan Armanskij je već počeo očajavati kada je Lisbeth Salander odjednom zakucala na njegova vrata u ponedjeljak poslije podne. Nije ju vidio otkada je otkazao istragu o aferi Wennerstrom početkom siječnja, a svaki put kad ju je pokušao nazvati, nije se javljala ili bi spustila slušalicu s objašnjenjem da je zauzeta.

"Imaš li kakav posao za mene?" pitala je bez nepotrebnog pozdrava.

"Bok. Lijepo da si se javila. Mislio sam da si umrla ili tako nešto."

"Bila sam prisiljena srediti neke stvari." "Ti prilično često imaš stvari koje moraš srediti."

"Ovo je bilo hitno. Imaš li kakav posao za mene?" Armanskij je odmahnuo glavom.

"Žao mi je. Sada ništa."

Lisbeth Salander ga je promatrala mirnim pogledom. Nakon nekog vremena ponovno je progovorio.

"Lisbeth, ti znaš da si mi draga i da ti rado dajem poslove. Ali nije te bilo dva mjeseca, a ja sam imao mnogo posla. Ti jednostavno nisi pouzdana. Bio sam prisiljen drugima dati poslove koje bih dao tebi, a sada nemam ništa."

"Možeš li pojačati?"

"Ha?"

"Radio."

...ČASOPIS Millennium. POTVRDA DA VETERAN INDUSTRIJE HENRIK VANGER POSTAJE SUVLASNIK I PREUZIMA MJESTO U ODBORU Millenniuma DOLAZI ISTOGA DANA KADA BIVŠI ODGOVORNI IZDAVAČ MIKAEL BLOMKVIST POČINJE SLUŽENJE SVOJE TROMJESEČNE ZATVORSKE KAZNE ZA KRIVOKLETSTVO BIZNISMENA HANS-ERIKA WENNERSTROMA. GLAVNA UREDNICA Millenniuma ERIKA BERGER IZJAVILA JE NA KONFERENCIJI ZA TISAK DA ĆE SE MIKAEL BLOMKVIST VRATITI NA POLOŽAJ IZDAVAČA PO ZAVRŠETKU ZATVORSKE KAZNE.

"Jebote", rekla je Lisbeth Salander tako tiho da je Armanskij samo vidio kako joj se usnice pomiču. Odjednom je ustala i krenula prema vratima. "Čekaj. Kamo ideš?"

"Kući. Želim nešto provjeriti. Nazovi me kad budeš imao nešto."

Vijest da je Millennium dobio pojačanje u obliku Henrika Vangera bila je mnogo veći događaj nego što je to Lisbeth Salander očekivala. Internetsko izdanje Aftonbladet već je bilo vani s dužom viješću iz TT-a koja je objedinila karijeru Henrika Vangera i kon-

statirala da je to prvi put u dvadeset godina da se stari industrijski magnat pojavio u javnosti. Potvrda da je on postao suvlasnik Millenniuma smatrala se jednako zamislivom kao da Peter Wallenberg ili Erik Penser* odjednom postanu suvlasnici ETC-z ili sponzori magazina Ordfront".

' *Moćni Švedski industrijalci.*

" Časopisi koji kritički ptfu o društvenim pitanjima.

Događaj je bio toliko velik da je u Dnevniku bio na trećem mjestu s tri minute dugim izvještajem. Intervjuirali su Eriku Berger za konferencijskim stolom u redakciji Millenniuma. Odjednom je afera Wennerstrom ponovno postala vijest.

"Prošle smo godine počinili ozbiljnu grešku, što je rezultiralo time da su novine optužene za krivokletstvo. Zbog toga nam je, naravno, žao... i tu ćemo priču ponovno ispričati nekom drugom prilikom."

"Kako to mislite ponovno ispričati?" pitao je reporter. "Tako da ćemo uskoro ispričati svoju verziju događaja, koju ustvari još nismo ispričali."

"Ali to ste mogli učiniti na suđenju."

"Odlučili smo da nećemo. Ali naravno, nastavit ćemo se baviti istraživačkim novinarstvom."

"Znači li to da se još uvijek držite priče zbog koje ste optuženi?"

"Trenutačno nemam komentara na to."

"Otpustili ste Mikaela Blomkvista nakon presude."

"To je potpuno netočno. Pročitajte našu izjavu za javnost. On je trebao odmor i zasluženu stanku. Vraća se kao odgovorni izdavač još ove godine."

Kamera je kružila redakcijom dok su reporteri brzo pričali pozadinske informacije o burnoj prošlosti Millenniuma kao neuobičajenog i drskog časopisa. Mikael Blomkvist nije bio dostupan za komentar. Upravo je primljen u zatvor Rullaker, smješten uz malo jezero usred šume nekoliko desetaka kilometara od Ostersunda u pokrajini Jamtland. No Lisbeth Salander primijetila je da je Dirch Frode odjednom prošao pokraj otvorenih vrata u redakciji u kutu televizijskog ekrana. Namrštila se i zamišljeno se ugrizla za donju usnicu.

Tog se ponedjeljka nije mnogo toga dogodilo, pa je Henrik Vanger dobio čak četiri minute u emisiji u devet sati. Intervjuirali su ga u studiju lokalne televizije u Hedestadu. Reporterova je uvodna konstatacija bila da se nakon dva desetljeća tišine industrijska legenda Henrik Vanger vratio u centar pažnje. U uvodnom dijelu reportaže predstavili su život Henrika Vangera u crno-bijelim TV-slikama, na kojima je bio s Tageom Erlanderom i otvarao tvornice šezdesetih godina. Kamera se nakon toga fokusirala na sofu u studiju u kojoj je Henrik Vanger sjedio mirno naslonjen i s prekrštenim nogama. Bio je odjeven u žutu košulju s uskom zelenom kravatom i sportski tamnosmeđi sako. Nikome nije moglo promaknuti da je mršavo i ostarjelo strašilo, ali govorio je jasnim i čvrstim glasom. Osim toga, govorio je bez dlake na jeziku. Reporter je počeo s pitanjem što ga je navelo da postane suvlasnik Millenniuma.

"Millennium su dobre novine koje s velikim zanimanjem pratim već mnogo godina. Danas su te novine napadnute. Imaju moćne neprijatelje koji organiziraju bojkot oglašivača kako bi ih uništili."

Reporter očito nije bio pripremljen na ovakav odgovor, ali odmah je nanjušio da ta neobična priča očito ima posve neočekivane dimenzije.

"Tko stoji iza tog bojkota?"

"To je jedna od stvari koju će Millennium pošteno istražiti. Ali dopustite mi da iskoristim priliku da naglasim da Millennium neće dopustiti da ga unište samo tako."

"Jeste li zato postali suvlasnik?"

"Bilo bi vrlo loše za slobodu govora kada bi osobni interesi imali moć utišati neugodne glasove medija."

Henrik Vanger je zvučao kao da je cijeloga života bio kulturni radikal koji se borio za slobodu govora i tiska. Mikael Blomkvist je odjednom prasnuo u smijeh svoje prve večeri u zatvoru u zajedničkom boravku, gdje su gledali TV. Drugi su ga zatvorenici zabrinuto pogledali.

Kasnije te večeri, dok je ležao na krevetu u svojoj ćeliji koja je podsjećala na tijesnu motelsku sobu s malim stolom, stolcem i policom pričvršćenom na zid, priznao je da su Henrik i Erika bili u pravu kada su tvrdili da tu vijest treba plasirati u javnost.

Iako ni sa kim nije progovorio o tome, znao je da se nešto promijenilo u stajalištu prema Millenniumu.

Nastup Henrika Vangera bio je objava rata protiv Hans-Erika Wennerstroma. Poruka je bila kristalno jasna - od sada se ne boriš samo protiv novina sa šest zaposlenih i godišnjim proračunom koji odgovara jednom radnom ručku u Wennerstroem Group. Sada se boriš i protiv kompanije Vanger, koja je, istina, samo sjena svoje nekadašnje veličine, ali je svejedno mnogo opasniji izazov. Wennerstrom je sada mogao odlučiti: ili će izbjeći konflikt ili će preuzeti zadaću da smrvi i Koncern Vanger.

Poruka koju je Henrik Vanger dao na televiziji bila je da je spreman boriti se. Možda nije imao šanse protiv Wennerstroma, ali rat će ga skupo koštati.

Erika je pažljivo birala riječi. Ustvari nije ništa rekla, ali njena izjava da novine još uvijek "nisu ispričale svoju verziju" stvorila je dojam da ustvari postoji nešto za pričanje. Iako je Mikael optužen, osuđen, a sada čak i zatvorenik, ona je u javnosti izjavila, iako ništa konkretno nije izjavila, da je on ustvari nevin i da postoji druga istina.

Upravo time što nije koristila riječ nevin, njegova se nevinost činila još očitijom. Način na koji će se on vratiti na svoju poziciju odgovornog izdavača kao da je to samo po sebi jasno, podvlačio je činjenicu da se Millennium nema čega sramiti. U očima javnosti povjerenje nije bilo problem - svi vole teoriju zavjere, a u izboru između prebogatog biznismena i drske i zgodne glavne urednice nije bilo teško procijeniti tko će pobrati sve simpatije. Mediji ne bi tako lako progutali cijelu tu priču, ali Erika je možda razoružala dio kritičara koji se ne bi usudili usprotiviti.

Ništa od današnjih događanja nije u osnovi promijenilo situaciju, no dobili su na vremenu i malo promijenili ravnotežu među snagama. Mikael je mogao zamisliti da je Wennerstrom proveo neugodnu večer. Wennerstrom nije mogao znati koliko mnogo, ili malo, oni znaju, a prije nego što povuče sljedeći potez, morat će to otkriti.

Ozbiljna izraza lica Erika je isključila televizor i video nakon što je prvo pogledala vlastiti nastup, a onda i nastup Henrika Vangera. Pogledala je na sat, bilo je petnaest do tri u noći, i obuzdala je poriv da nazove Mikaela. On je u zatvoru, a i mala je vjerojatnost da smije imati mobitel u ćeliji. Tako je kasno došla kući u vilu u Saltsjobadenu da je njezin muž već spavao. Ustala je, otišla do bara i natočila poveću količinu Aberloura (pila je alkohol otprilike jednom godišnje) i sjela ispred prozora gledajući Saltsjo i treptanje svjetionika na ulazu prema zaljevu Skurusundet.

Ona i Mikael vodili su intenzivan razgovor kad su ostali sami nakon što je potpisala ugovor s Henrikom Vangerom. Tijekom godina znali su se pošteno svađati oko kuta gledanja u tekstovima, o tome kako prelomiti tekst, o vjerodostojnosti izvora i tisuću drugih stvari koje spadaju u izradu novina. Ali svađa u gostinskoj kući Henrika Vangera doticala se principa za koje je je znala da je vode na nesiguran teren.

"Ne znam što da radim", rekao je Mikael. "Henrik Vanger me angažirao da napišem njegovu autobiografiju. Do sada sam mogao samo ustati i otići čim me pokuša prisiliti da napišem nešto što nije istina ili me pokuša natjerati da preokrenem priču na neki način. Sada je on jedan od suvlasnika naših novina - i usto jedini s dovoljnim financijskim sredstvima da spasi novine. Odjednom sjedim na dva stolca u položaju koji novinarska etička povjerenstva ne bi znala cijeniti."

"Imaš li bolju ideju?" odgovorila je Erika. "Jer onda je vrijeme da mi je kažeš sada, prije nego što prepíšemo i potpišemo ugovor."

"Ricky, Vanger nas iskorištava za nekakvu privatnu osvetu prema Hans-Eriku Wennerstromu."

"Pa što? Pa i mi se privatno želimo osvetiti Wennerstromu."

Mikael se okrenuo od nje i živčano pripalio cigaretu. Razgovor je još dugo potrajao, sve dok Erika nije otišla u njegovu spavaću sobu, svukla se i uvukla u krevet. Pravila se da spava kada se Mikael dva sata kasnije uvukao u krevet do nje.

Tijekom večeri isto joj je pitanje postavio reporter iz novina Dagens Nyheter.

"Kako će Millennium sada moći uvjerljivo tvrditi da je nezavisan?"

"Kako to mislite?"

Reporter je podigao obrve. Smatrao je da je pitanje bilo dovoljno jasno, ali je svejedno objasnio.

"Zadaća Millenniuma je, između ostaloga, da kontrolira rad kompanija. Kako novine sada mogu vjerodostojno tvrditi da kontroliraju rad Koncerna Vanger?"

Erika ga je pogledala sa šokiranim izrazom lica, kao da je pitanje posve neočekivano.

"Tvrдите li da vjerodostojnost Millenniuma pada samo zato što je na scenu stupio poznati moćni financijer?"

"Da, pa barem je očito da ne možete vjerodostojno pratiti rad Koncerna Vanger."

"Je li to pravilo koje se tiče posebno Millenniuma?"

"Molim?"

"Mislim, pa vi radite za novine koje su velikim dijelom u rukama velikih ekonomskih interesa. Znači li to da nijedne od novina koje Koncern Bonnier izdaje nemaju vjerodostojnost? Aftonbladet je vlasništvo velike norveške kompanije koja je veliki igrač u kompjutorskoj industriji i industriji komunikacija. Znači li to da Af-tonbladetovo praćenje elektronske industrije nije vjerodostojno? Metro je u vlasništvu Koncerna Stenbecks. Hoćete reći da nijedne novine u Švedskoj kojima leđa drže veliki ekonomski interesi nisu vjerodostojne?"

"Ne, naravno da ne."

"Zašto onda insinuirate da bi se vjerodostojnost Millenniuma smanjila zato što i mi imamo financijera?" Reporter je podigao ruku. "OK, povlačim pitanje."

"Ne. Nemojte to učiniti. Želim da prenesete točno to što sam rekla. A možete i dodati da ako DN obećava da će se fokusirati malo više na Koncern Vanger, onda ćemo se mi fokusirati malo više na Bonniers."

Ali to jest bila etička dilema.

Mikael je radio za Henrika Vangera, koji se nalazio u poziciji da može potopiti Millennium jednim potezom olovke. Sto će se dogoditi ako se Mikael i Henrik Vanger oko nečega posvađaju?

I najvažnije - koju je cijenu stavljala na vlastitu vjerodostojnost, i kada se od nezavisne urednice pretvorila u korumpiranu? Nisu joj se sviđala ni pitanja ni odgovori.

Lisbeth Salander je prekinula internetsku vezu i isključila svoj PowerBook. Bila je besposlena i gladna. Prvo je nije toliko brinulo otkada je ponovno imala kontrolu nad svojim bankovnim računom, a odvjetnik Bjurman je već dobio status nečega pomalo neugodnog iz njene prošlosti. Glad je umirila tako što je otišla u kuhinju i uključila aparat za kavu. Napravila je tri velika sendviča sa sirom, kavijarom i raskuhanim jajima, bilo je to prvo što je pojela nakon mnogo sati. Jela je svoje noćne sendviče na sofi u dnevnoj sobi dok je razmišljala o informacijama koje je skinula s interneta.

Dirch Frode iz Hedestada angažirao ju je da napravi istragu Mikaela Blomkvista, koji je osuđen na zatvor zbog krivokletstva financijera Hans-Erika Wennerstroma. Nekoliko mjeseci kasnije Henrik Vanger, također iz Hedestada, ulazi u upravu Millenniuma i tvrdi da postoji konspiracija da se novine unište. Sve istoga dana kada Mikael Blomkvist odlazi u zatvor. I najfascinantnije od svega: dvije godine stari članak S dvije prazne ruke, o prošlosti Hans-Erika Wennerstroma koji je pronašla u internetskom izdanju Finansmagasinet Monopol. Tamo je pisalo da je on započeo svoj financijski uzlet upravo u kompaniji Vanger krajem šezdesetih godina.

Čovjek ne treba biti osobito pametan da zaključi da su ti događaji na neki način povezani. Tu je negdje nešto bilo skriveno, a Lisbeth Salander voljela je pronalaziti sakrivene stvari. A osim toga, nije imala pametnijeg posla.

TREĆI DIO

KOALICIJE

16. SVIBNJA - 14. LIPNJA

*13% ŽENA u ŠVEDSKOJ BILO JE IZLOŽENO
GRUBOM SEKSUALNOM ZLOSTAVLJANJU IZVAN SEKSUALNIH VEZA*

293.

Petak, 16. svibnja - subota, 31. svibnja

Mikael Blomkvist pušten je iz zatvora Rullaker u petak 16. svibnja, dva mjeseca nakon što je zatvoren. Istoga dana kada je ušao u zatvor, predao je zahtjev za skraćenje kazne, ali bez mnogo nade. Tehnički razlog njegova otpuštanja nikada mu nije objašnjen, ali sumnjao je da to možda ima nekakve veze s tim što nije iskoristio nijedan od svojih slobodnih vikenda i što su u zatvoru bile četrdeset i dvije osobe dok se smatralo da ima mjesta za trideset i jednu. Kako god bilo, upravitelj zatvora, četrdesetogodišnji Poljak po imenu Peter Sarowsky s kojim se Mikael vrlo dobro slagao, napisao je preporuku da bi se kazna trebala skratiti.

Vrijeme u Rullakeru prošlo je mirno i ugodno. Zatvor je bio namijenjen, kako je to Sarowsky rekao, za mutikaše i pijane vozače, a ne za prave kriminalce. Dnevni je raspored podsjećao na onaj u hostelu. Njegov četrdeset i jedan zatvorski kolega, od kojih

je polovina bila druga generacija useljenika, gledalo je na Mikaela kao na egzotičnu pticu u društvu - što je i bio. Bio je jedini zatvorenik o kojemu su izvijestili na televiziji, što mu je dalo određen status, ali nitko od zatvorenika nije ga smatrao ozbiljnim zločincem.

A nije ni ravnatelj zatvora. Već prvoga dana Mikael je bio pozvan na razgovor u kojem mu je ponuđena terapija, obrazovanje u Komvuxu ili mogućnost nekog drugog studija, te pomoć pri dobivanju posla. Mikael je odgovorio da nikada nije osjećao neku veću potrebu za prilagođavanjem društvu, da su njegovi planovi za studiranje realizirani prije nekoliko desetljeća i da već ima posao. Tražio je dopuštenje za korištenje iBooka u ćeliji kako bi mogao nastaviti raditi na knjizi za koju je angažiran. Zahtjev mu je ispunjen bez ikakvih problema, a Sarowsky mu je čak dao na raspolaganje i ormar koji se zaključavao kako bi mogao ostaviti kompjutor bez nadzora u ćeliji, a da ne bude ukraden ili uništen. Iako to nitko od zatvorenika ne bi stvarno učinio - prije bi se moglo reći da su bili zaštitnički raspoloženi prema Mikaelu.

I tako je Mikael proveo dva relativno ugodna mjeseca tako što je oko šest sati dnevno radio na kronici obitelji Vanger. Posao je prekidalo samo nekoliko sati čišćenja ili rekreacije svaki dan. Mikael i dvojica drugih zatvorenika, od kojih je jedan bio iz Skovdea, dok je drugi imao svoje korijene u Čileu, imali su zadatak da počiste zatvorsku sportsku dvoranu svakog dana. Rekreacija se sastojala od gledanja televizije, kartanja ili vježbanja u teretani. Mikael je otkrio da je prilično dobar u pokeru, iako je svakog dana gubio nekih 50 eura. Zatvorski pravilnik nije dopuštao da pri kockanju bude više od 5 kruna na stolu.

Dobio je poruku da će biti prijevremeno pušten dan prije nego što su ga pustili, kada ga je Sarowsky pozvao u svoj ured i ponudio ga čašicom rakije. Nakon toga je Mikael proveo večer pakirajući odjeću i blokove s bilješkama.

Nakon što je pušten, otišao je ravno u kolibu u Hedebyju. Dok je prelazio most, čuo je mijaukanje i pridružila mu se crvenkasto-smeđa mačka, koja mu je poželjela dobrodošlicu počevši mu se umiljavati oko nogu.

"OK, uđi", rekao je. "Ali nisam stigao kupiti mlijeko."

Raspakirao se. Imao je osjećaj kao da je bio na odmoru i otkrio da mu ustvari nedostaje Sarowsky i društvo drugih zatvorenika. Koliko god da je to ludo zvučalo, bilo mu je ugodno u zatvoru. Oslobođanje je došlo tako nenadano da nikome nije rekao da se vraća.

Bilo je skoro šest sati navečer. Brzo je otišao do Konsuma i kupio osnovne namirnice prije nego što su zatvorili. Kada je došao kući, uključio je mobitel i nazvao Eriku, čiji je mobitel rekao da korisnik trenutačno nije dostupan. Ostavio joj je poruku da će se sutra čuti.

Nakon toga otišao je do svog poslodavca, koji se nalazio u prizemlju i iznenađeno podigao obrve kada ga je vidio. "Jesi li pobjegao?" bile su starčeve prve riječi. "Zakonski prijevremeno otpušten." "Ovo je iznenađenje." "I za mene. Saznao sam sinoć."

Nekoliko su se sekundi promatrali. A onda je starac iznenadio Mikaela time što mu je prišao i čvrsto ga zagrlio.

"Upravo se spremam jesti. Pridruži mi se."

Anna je servirala palačinke s mesom i umakom od brusnica. Ostali su sjediti u blagovaonici i razgovarali gotovo dva sata. Mikael mu je ispričao kako je daleko stigao s obiteljskom kronikom i gdje su u tekstu rupe ili pukotine. Nisu razgovarali o Harriet Vanger, vodili su iscrpan razgovor o Millenniumu.

"Imali smo tri sastanka upravljačkog odbora. Gospođica Berger i vaš partner Christer Malm bili su tako dobri da su dva od tih sastanaka bila održana ovdje, dok me Dirch

predstavljao na sastanku dolje u Stockholmu. Stvarno bih volio da sam nekoliko godina mlađi jer jako me umara tako daleko putovanje. Pokušat ću otići dolje za vrijeme ljeta." "Siguran sam da oni mogu održavati sastanke ovdje", odgovorio je Mikael. "I kako je biti suvlasnik novina?"

Henrik Vanger nasmiješio se kutem usana.

"Ustvari, to je najzabavnija stvar koju sam učinio u mnogo godina. Pregledao sam financije i izgledaju jako dobro. Ne moram dati toliko novca koliko sam mislio - razlika između prihoda i izdataka smanjuje se."

"Razgovarao sam s Erikom ovaj tjedan. Koliko sam shvatio, oglasa ima više."

Henrik Vanger je kimnuo. "Počinje se mijenjati, ali trebat će vremena. Za početak je unutra ušao Koncern Vanger i zakupio oglasne stranice. Ali dva stara oglašivača - za mobitele i putnička agencija - već su se vratila." Široko se nasmiješio. "Isto tako malo smo se više pozabavili Wennerstromovim starim neprijateljima. A vjeruj mi, to je dugi popis."

"Jeste li čuli nešto od Wennerstroma?"

"Ne, ne baš. Ali dali smo da procuri informacija da Wennerstrom organizira bojkot protiv Millenniuma. Tako ispada sitničav. Izgleda da ga je jedan novinar iz Dajjens Nyheter pitao o tome i ovaj se okomio na njega."

"Uživajte u ovome."

"Uživam je kriva riječ. Trebao sam se ovim početi baviti prije mnogo godina."

"Što se zapravo dogodilo između vas i Wennerstroma?" "Ne pokušavaj. To ćeš saznati oko Nove godine."

Zrak je bio ugodan, osjećao se dolazak proljeća. Kada je Mikael napustio Henrika oko devet sati, počelo se mračiti. Na trenutak je oklijevao, a onda otišao do kuće Cecilije Vanger i pokucao na vrata.

Nije bio siguran što da očekuje. Cecilia Vanger je razrogačila oči i odmah izgledala kao da joj je neugodno, ali ga je pustila u predsoblje. Ostali su tamo stajati, nesigurni kako da se ponašaju. Čak je i ona pitala je li pobjegao, a on joj je objasnio u čemu je stvar.

"Samo sam te htio pozdraviti. Jesam li došao u nezgodno vrijeme?"

Izbjegavala je njegov pogled. Mikael je odmah primijetio da joj nije osobito drago što ga vidi. "Ne... ne, uđi. Jesi za kavu?" "Može."

Slijedio ju je u kuhinju. Stajala mu je okrenuta leđima dok je točila vodu u aparat za kavu. Mikael joj je prišao i stavio joj ruku na rame. Ukočila se.

"Cecilia, ne izgledaš kao da me želiš ponuditi kavom."

"Očekivala sam te tek za mjesec dana", rekla je. "Iznenadio si me."

Osjetio je njenu neraspoloženost i okrenuo je tako da joj vidi lice. Nekoliko su trenutaka stajali u tišini. I dalje ga nije htjela pogledati u oči.

"Cecilia, zaboravi na kavu. Što se događa?"

Odmahnula je glavom i duboko udahnula.

"Mikael, hoću da odeš. Ništa ne pitaj. Samo idi."

Mikael je prvo otišao do svoje kolibe, ali je ostao neodlučno stajati uz ogradu. Umjesto da ude, sišao je do vode kod mosta i sjeo na kamen. Pripalio je cigaretu dok je razmišljao i pitao se što je to toliko dramatično moglo promijeniti odnos Cecilije Vanger prema njemu.

Odjednom je začuo zvuk motora i vidio veliki bijeli brod kako se uvlači u tjesnac kod mosta. Kada je prošao, Mikael je vidio da Martin Vanger stoji za kormilom, usmjerena

pogleda da izbjegne neki podvodni kamen. Bila je to jahta dugačka dvanaest metara, imponantne snage i izgleda. Ustao je i pratio ga puteljkom uz vodu. Odjednom je otkrio da se više brodova nalazi uz razne molove, i motorni čamci i jedrilice. Bilo je tu nekoliko motornih čamaca, a uz jedan je mol bio usidren jedrenjak i ljuljuškao se u sumraku. Drugi su brodovi bili veća i mnogo skuplja plovila. Primijetio je jednu jahtu Hallberg-Rassy. Ljeto je stiglo. Isto je tako mogao primijetiti klasnu podjelu života u marini Hedeby -Martin Vanger je bez sumnje imao najveći i najskuplji brod u okolici. Zastao je ispod kuće Cecilije Vanger i bacio pogled na osvijetljeni prozor na katu. A onda je ušao u svoju kuću i pristavio kavu. Otišao je u radnu sobu dok je čekao da se skuha. Prije nego što je otišao u zatvor, vratio je veći dio dokumenata Henrika Vangera o Harriet. Činila mu se mudrom odluka da ne ostavi sve te dokumente u praznoj kući na dulje razdoblje. Sada su police zjapile prazne. Sve što je ostalo od istrage bilo je pet bilježnica koje je ispisao sam Henrik Vanger, a Mikael ih je ponio u zatvor i sada ih je već znao napamet. I, konstatirao je, jedan fotoalbum koji je zaboravio na najvišoj polici. Skinuo je album s police i odnio ga do kuhinjskog stola. Natočio je kavu pa sjeo i počeo listati.

Bile su to fotografije dana kada je Harriet nestala. Prva je bila Harrietina posljednja fotografija, s proslave u Hedestadu. Nakon toga slijedilo je 180 oštrih fotografija nesreće na mostu. Već je nekoliko puta pregledao album, sliku po sliku, s povećalom. Sada je rastreseno listao po njemu; znao je da neće pronaći ništa nakon čega će biti pametniji. Odjednom je bio toliko umoran od zagonetke Harriet Vanger i s treskom je zatvorio album.

Nemiran, otišao je do kuhinjskog prozora i pogledao van u mrak.

A onda se ponovno okrenuo prema fotoalbumu. Nije to mogao točno objasniti, ali odjednom je imao neki slabašan osjećaj kao da je reagirao na nešto što je upravo vidio. Kao da mu je nevidljivo biće oprezno puhnuo u uho, naježio se po vratu. Sjeo je i ponovno otvorio album. Prelistao ga je stranicu po stranicu, pregledao svaku sliku s mosta. Gledao je u mladu verziju Henrika Vangera natopljenog gorivom i mlađeg Haralda Vangera, čovjeka kojega još uopće nije vidio. Slomljena ograda, zgrade, prozori i vozila koja su se vidjela na slici. Nije imao nikakvih problema identificirati dvadesetogodišnju Ceciliju Vanger usred skupine promatrača. Imala je svijetlu haljinu i tamni sako, i nalazila se na dvadesetak fotografija u albumu. Odjednom je osjetio uzbuđenje. Tijekom godina Mikael je naučio vjerovati svojim instinktima. Reagirao je na nešto u albumu, ali nije mogao točno reći na što. Ostao je sjediti za kuhinjskim stolom i buljiti u slike kada je oko jedanaest sati čuo kako se otvaraju ulazna vrata. "Smijem li ući?" pitala je Cecilia Vanger. Ne pričekavši odgovor, sjela je nasuprot njemu s druge strane kuhinjskog stola. Mikael je imao čudan osjećaj da se to već dogodilo. Bila je odjevena u široku, tanku svijetlu haljinu i sivoplavi sako, gotovo identičnu odjeću onoj koju je nosila na fotografijama iz 1966. godine. "Ti si problem", rekla je. Mikael je podigao obrve. "Oprosti, ali potpuno si me iznenadio kad si večeras došao. A sad sam toliko nesretna da ne mogu spavati." "Zašto si nesretna?" "Zar ne razumiješ?" Odmahnuo je glavom. "Mogu li ti reći a da mi se ne počneš smijati?" "Obećavam da se neću smijati." "Kad sam te prošle zime zavela, bio je to ludo, impulzivno ponašanje. Htjela sam se zabaviti. Ništa drugo. Te prve večeri mi se živo fućkalo i nisam imala nikakve namjere

početi neku dugotrajniju vezu s tobom. A zatim je to postalo nešto drugo. Želim da znaš da su ti tjedni kada si bio moj povremeni ljubavnik, bili najugodniji tjedni mog života."

"I meni je bilo jako lijepo."

"Mikael, lagala sam i tebi i sebi cijelo vrijeme. Ja nikada nisam bila osobito seksualno iskusna. Imala sam pet seksualnih partnera u cijelom svom životu. Jednog kad sam imala dvadeset i jednu godinu i prvi put spavala s muškarcem. Zatim svog muža, kojega sam upoznala kad sam imala dvadeset i pet, i koji se pokazao pravim gadom. A onda nekoliko puta s tri muškarca koje sam upoznala u razmacima od nekoliko godina. Ali ti si nešto otvorio u meni. Nisam te se mogla zasititi. To ima nekakve veze s time što je s tobom uvijek sve bilo tako nezahtjevno."

"Cecilia, ne trebaš..."

"Sšš - ne prekidaj me. Inače ovo nikada neću moći ispričati." Mikael je ušutio.

"Onoga dana kada si otišao u zatvor, bila sam tako nesretna. Odjednom te nije bilo, kao da nikada nisi ni postojao. Ovdje, u gostinskoj kući, vladao je mrak. U mom je krevetu bilo hladno i prazno. Odjednom sam ponovno bila samo pedesetšestogodišnja baba." Neko vrijeme je sjedila bez riječi i gledala Mikaela u oči. "Ove sam se zime zaljubila u tebe. Nisam imala namjeru to učiniti, ali jesam. A onda sam odjednom shvatila da si ti ovdje samo privremeno i da ćeš jednoga dana otići zauvijek, dok ću ja ostati ovdje do kraja života. To me toliko prokleta zaboljelo da sam odlučila da te više ne pustim u kuću kad se vratiš iz zatvora."

"Žao mi je." "Nisi ti kriv."

Neko su vrijeme sjedili u tišini.

"Kad si večeras otišao, sjedila sam i cmizdrila. Voljela bih dobiti drugu šansu da proživim svoj život. A onda sam nešto odlučila."

"Što?"

Spustila je pogled na stol.

"Da sam sigurno potpuno maloumna ako se prestanem sastajati s tobom samo zato što ćeš jednog dana otići odavde. Mikael, možemo li početi ispočetka? Možeš li zaboraviti što se dogodilo ranije večeras?"

"Zaboravljeno", rekao je Mikael. "Ali hvala ti što si mi rekla."

I dalje je gledala u stol.

"Ako me sada želiš, ja bih vrlo rado."

Odjednom ga je ponovno pogledala. Zatim je ustala i nestala u spavaćoj sobi. Pustila je da joj sako padne na pod i u hodu skinula haljinu preko glave.

Mikael i Cecilia probudili su se istovremeno kada su čuli kako se otvaraju ulazna vrata i kako je netko ušao u kuhinju. Čuli su tresak kada je torba spuštена na pod pokraj željeznog štednjaka. A onda je odjednom na vratima spavaće sobe stajala Erika s osmijehom koji se pretvorio u izraz užasa.

"Oh, Isuse!" Ustuknula je jedan korak.

"Bok, Erika", rekao je Mikael.

"Bok. Oprosti. Tisuću puta oprosti što sam ovako uletjela. Trebala sam pokucati."

"Trebali smo zaključati ulazna vrata. Erika, ovo je Cecilia Vanger. Cecilia, Erika Berger je glavna urednica Millenniuma.""

"Drago mi je", rekla je Cecilia.

"I meni", rekla je Erika. Izgledala je kao da se ne može odlučiti treba li prići i pristojno se rukovati ili samo izaći iz sobe. "Hm... mmm... mogla bih se prošetati..."

"Što kažeš da umjesto toga pristaviš kavu?" Mikael je pogledao na budilicu na noćnom ormariću. Upravo je prošlo podne.

Erika je kimnula i zatvorila vrata za sobom. Mikael i Cecilia pogledali su jedno drugo. Na Ceciliji se vidjelo da joj je neugodno. Vodili su ljubav i razgovarali do četiri sata ujutro. A onda je Cecilia rekla da namjerava prespavati kod njega i da joj se ubuduće stvarno fućka tko zna da se ona i Mikael ševe. Spavala je okrenuta leđima, a on joj je prebacio ruku preko grudi.

"Čuj, sve je OK", rekao je Mikael. "Erika je udana i nije moja cura. Ponekad se nađemo, ali ona nema ništa protiv što smo nas dvoje zajedno. Sada joj je vjerojatno samo jako neugodno."

Kad su malo kasnije ušli u kuhinju, Erika je servirala kavu, sok, marmeladu od naranče, sir i prepečeni kruh. Fino je mirisalo. Cecilia je otišla ravno do nje i ispružila ruku.

"Nekako smo to na brzinu obavile tamo unutra. Bok."

"Draga Cecilia, oprosti što sam upala tako navrat-nanos", rekla je stvarno nesretna Erika.

"Ma zaboravi, stvarno. Idemo piti kavu."

"Bok", rekao je Mikael i zagrlio Eriku prije nego što je sjeo. "Kako si došla ovamo?"

"Vozila jutros, naravno. Dobila sam tvoju poruku oko dva u noći i pokušavala nazvati."

"Isključio sam mobitel", rekao je Mikael i nasmiješio se Ceciliji Vanger.

Nakon doručka Erika se ispričala i ostavila Mikaela i Ceciliju same s izlikom da mora posjetiti Henrika Vangera. Cecilia je pospremala stol, leđima okrenuta Mikaelu. Prišao joj je i zagrlio je. "I što sada?" rekla je Cecilia.

"Ništa. Situacija je takva - Erika je moja najbolja prijateljica. Ona i ja smo zajedno već dvadeset godina i vjerojatno ćemo nastaviti vezu i sljedećih dvadeset godina. Ali nikada nismo bili par i nikada nismo smetali romansama onoga drugoga."

"Je li to naša veza? Romansa?"

"Ne znam što je, ali očito nam je lijepo zajedno."

"A gdje će ona noćas spavati?"

"Sredit ćemo joj negdje sobu. U gostinskoj sobi kod Henrika. Neće spavati u mom krevetu."

Cecilia je neko vrijeme razmišljala.

"Ne znam mogu li sve to prihvatiti. Ti i ona možda tako funkcionirate, ali ne znam... nisam nikada..." Odmahnula je glavom. "Idem sada kući. Moram malo razmisliti o ovome."

"Cecilia, pa pitala si me o tome ranije i ja sam ti ispričao o mojoj i Erikinoj vezi. Ovo ne može biti neko iznenađenje za tebe."

"Istina. Ali dokle god se nalazila na pristojnoj udaljenosti, dolje u Stockholmu, mogla sam je ignorirati." Cecilia je obukla sako.

"Situacija je grozna", nasmiješila se. "Dođi na večeru. Povedi i Eriku. Mislim da će mi se sviđati."

Erika je već sredila pitanje noćenja. Onim prilikama kada je dolazila u Hedeby kako bi se sastala s Henrikom Vangerom, prespavala bi u njegovoj gostinskoj sobi i jednostavno je iskreno zatražila može li to ponovno učiniti. Henrik jedva da je mogao sakriti svoje oduševljenje i uvjeravao je da je uvijek dobrodošla.

Kad je ta formalnost sređena, Mikael i Erika prošetali su preko mosta i sjeli na terasu Susanneina kafića nešto prije zatvaranja.

"Vrlo sam nezadovoljna", rekla je Erika. "Dovezem se ovamo da ti poželim dobrodošlicu natrag na slobodu i pronađem te u krevetu sa seoskom femme fatale."

"Oprosti."

"Dakle, koliko dugo već ti i gđica Velike sise..." Erika je napravila krug kažiprstom po zraku.

"Otprilike otkada je Henrik postao suvlasnik."

"Aha." "Što aha?"

"Ništa, samo me zanimalo." "Cecilia je dobra žena. Draga mi je."

"Ne kritiziram. Samo sam nezadovoljna. Slatkiši na dohvat ruke, a ja moram držati dijete. Kako je bilo u zatvoru?"

"Kao na ugodnom radnom odmoru. Kako ide s novinama?"

"Bolje. Još uvijek smo na marginama, ali prvi put nam raste broj oglašivača. I dalje smo mnogo ispod onoga što smo imali prije godinu dana, ali broj barem ponovno raste. To je Henrikova zasluga. Ali neobično je to da je počeo rasti broj pretplatnika."

"Pa obično raste i pada u pravilnim razmacima."

"Da, nekoliko stotina gore ili dolje. Ali mi smo dobili tri tisuće novih pretplatnika u posljednja tri mjeseca. Porast je bio prilično stabilan s oko dvjesto pedeset novih pretplatnika tjedno. Prvo sam mislila da je to samo slučajnost, ali novi nastavljaju dolaziti. Ovo nam je najveće povećanje naklade ikada. Oni znače više od dobitka od oglašivača. Isto tako, naši stari pretplatnici svi su se redom ponovno pretplatili."

"Zašto?" pitao je Mikael zbunjeno.

"Ne znam. Nitko od nas ne razumije. Nismo imali nikakvu oglašivačku kampanju. Christer je tjedan dana istraživao tko su ti ljudi koji su se pojavili. Kao prvo, to su potpuno novi pretplatnici. Kao drugo, 70% njih su žene. Obično su 70% činili muškarci. Kao treće, pretplatnici se mogu opisati kao ljudi srednje klase iz predgrađa koji rade kvalificirane poslove: profesori, direktori, službenici."

"Revolt srednje klase protiv velikog kapitala?"

"Ne znam. Ali nastavi li ovako, imat ćemo potpuno promijenjen profil pretplatnika. Prije dva tjedna imali smo sastanak u redakciji na kojem smo odlučili da u dio novina počnemo stavljati nove materijale; želim više članaka o sindikalnim pitanjima povezanima s Nordijskim udruženjem radnika i takve vrste tekstova, ali i više istraživačkih reportaža o na primjer ženskim pitanjima."

"Budi samo oprezna da sve ne promijeniš previše", rekao je Mikael. "Ako dobivamo nove pretplatnike, to valjda znači da im se sviđa ono što je sada u novinama."

Cecilia Vanger pozvala je i Henrika Vangera na večeru, valjda kako bi umanjila rizik za neugodne razgovore. Skuhala je gulaš od divljači i ponudila ih crnim vinom. Erika i Henrik veći su dio razgovora posvetili raspravi o razvoju Millenniuma i novim pretplatnicima, ali kasnije je razgovor otklizao na druge teme. Erika se odjednom okrenula prema Mikaelu i pitala ga kako napreduje njegov posao.

"Računam da ću za nekoliko mjeseci imati gotovu prvu verziju obiteljske kronike, pa je Henrik može pregledati."

"Kronika kao o obitelji Addams", nasmiješila se Cecilia.

"Ima određenih povijesnih aspekata", priznao je Mikael.

Cecilia je bacila pogled na Henrika Vangera.

"Mikael, Henrika ustvari ne zanima obiteljska kronika. On želi da ti riješiš zagonetku Harrietina nestanka."

Mikael nije ništa rekao. Otkako je započeo svoju vezu s Cecilijom, pričao je prilično otvoreno s njom o Harriet. Cecilia je već bila shvatila da je to njegov pravi zadatak, iako to nikada nije službeno priznao. Ali nikada nije rekao Henriku da su on i Cecilia raspravljali o tome. Henrikove guste obrve malo su se skupile. Erika je sjedila u tišini.

"Daj, molim te", rekla je Cecilia Henriku. "Pa nisam luda. Ne znam točno kakav dogovor imaš s Mikaelom, ali njegov boravak ovdje u Hedebyju ima veze s Harriet. Zar ne?"

Henrik je kimnuo i bacio pogled na Mikaela.

"Rekao sam ti da je oštroumna." Okrenuo se prema Eriki. "Pretpostavljam da ti je Mikael rekao čime se bavi ovdje u Hedebyju."

Kimnula je.

"I pretpostavljam da ti smatraš da je to bezumna zadaća. Ne, ne moraš odgovoriti. To je luda i bezumna zadaća. Ali ja moram znati."

"Nemam nikakvo mišljenje o tome", rekla je Erika diplomatski.

"Naravno da imaš." Okrenuo se prema Mikaelu. "Već je prošlo skoro pola godine.

Ispričaj. Jesi li uopće pronašao išta što nije već istraženo?"

Mikael je izbjegavao Henrikov pogled. Odmah je pomislio na onaj čudni osjećaj koji je imao prethodne večeri kada je sjedio i gledao fotoalbum. Osjećaj ga je pratio cijeloga dana, ali nije imao vremena ponovno sjesti i otvoriti album. Nije bio siguran izmišlja li ili ne, ali znao je da je nešto primijetio. Na rubu je da shvati nešto odlučujuće važno. Na kraju je pogledao Henrika Vangera i odmahnuo glavom.

"Apsolutno ništa nisam pronašao."

Starac ga je odjednom pogledao s budnim izrazom lica. Nije komentirao Mikaelov odgovor, samo je kimnuo.

"Ne znam što ćete vi mladi, ali meni je vrijeme da se povučem. Hvala na večeri, Cecilia.

Laku noć, Erika. Dođi do mene sutra prije nego što odeš."

Kada je Henrik Vanger zatvorio ulazna vrata, nastupila je tišina. Cecilia je bila ta koja ju je prekinula. "Mikael, što je ovo bilo?"

"To znači da je Henrik Vanger osjetljiv na reakcije ljudi kao seizmograf. Sinoć kad si ti došla do mene, sjedio sam i gledao fotografije iz albuma."

"Da?"

"Vidio sam nešto. Ne znam što, ne mogu to još razlučiti. Gotovo da sam imao neku misao, ali nisam je uspio uhvatiti." "Ali o čemu si razmišljao?"

"Jednostavno ne znam. A onda si ti došla pa sam...hmmm... imao zabavnije stvari na umu."

Cecilia je pocrvenjela. Izbjegavala je Erikin pogled, pa je krenula u kuhinju skuhati kavu.

Bio je topao i sunčan svibanjski dan. Posvuda se zazelenjelo i Mikael se uhvatio kako pjevuši pjesmicu o dolasku proljeća.

Erika je provela noć u Henrikovoj gostinskoj sobi. Nakon večere Mikael je pitao Ceciliju želi li društvo. Odgovorila je da je zauzeta konferencijom za nastavnike i da je umorna pa želi spavati. Erika je poljubila Mikaela u obraz i napustila otok Hedeby u ponedjeljak rano ujutro.

Kada je Mikael odlazio u zatvor sredinom ožujka, krajolik je još uvijek bio zatrpan snijegom. Sada su se breze zazelenjele, a travnjak oko njegove kolibe bio je bujan i zdrav. Prvi je put mogao vidjeti kako izgleda cijeli otok Hedeby. Oko osam sati otišao je do velike kuće i zamolio Annu da mu posudi termosicu. Kratko je popričao s Henrikom, koji je upravo ustao, i od njega dobio kartu otoka. Jedno mjesto koje je htio izbliza pogledati bila je Gottfriedova koliba, koja se neizravno nekoliko puta pojavila u policijskom izvještaju, jer je Harriet tamo provela dio vremena. Henrik mu je objasnio da je Martin Vanger vlasnik kolibe, ali da uglavnom cijele godine stoji nekorištena. Vrlo rijetko bi netko od rodbine tamo provodio vrijeme.

Mikael je uspio uhvatiti Martina Vangera prije nego što je krenuo na posao u Hedestad. Objasnio mu je što želi i pitao može li dobiti ključ. Martin ga je promatrao s vragoljastim osmijehom.

"Pretpostavljam da je obiteljska kronika sada došla do poglavlja o Harriet."

"Samo bih htio malo pogledati..."

Martin Vanger ga je zamolio da malo pričeka i odmah se vratio s ključem.

"Je li to OK?"

"Što se mene tiče, možeš se preseliti tamo ako želiš. Osim činjenice da je na drugom kraju otoka, ustvari je to ugodnije mjesto nego kuća u kojoj sada živiš."

Mikael je skuhao kavu i napravio nekoliko sendviča. Napunio je bocu vodom prije nego što je krenuo i spremio hranu u ruksak koji je stavio na rame. Pratio je uzak i napola zarastao puteljak koji je vodio uza zaljev sa sjeverne strane otoka. Gottfriedova se koliba nalazila u uvali otprilike dva kilometra udaljenoj od sela i trebalo mu je samo pola sata ležernog hoda da dođe do tamo.

Martin Vanger bio je u pravu. Kada je Mikael došao iza zavoja na uski puteljak, otvorio mu se pogled na lijepo mjesto uz vodu. Pogled je bio prekrasan prema utoku u rijeku Hede, te prema luci za goste slijeva i industrijskoj luci zdesna.

Bio je iznenađen što nitko nije zaposjeo Gottfriedovu kolibu. Bila je to rustikalna kuća od vodoravno postavljenih tamnih trupaca, s crijepom na krovu i zelenim prozorskim okvirima, te malom osunčanom verandom ispred ulaznih vrata. Ali bilo je očito da već dugo nitko nije održavao ni kuću ni posjed; na vratima te okvirima prozora i vrata boja se ogulila, a tamo gdje je trebao biti travnjak, bilo je metar visoko grmlje. Raskrčiti to kosom i motornom pilom bio bi pošten cjelodnevni posao.

Mikael je otključao vrata i otvorio prozore. Bila je to stara kuća veličine oko trideset i pet kvadrata. Pod je bio prekriven širokim daskama, a unutrašnjost se sastojala od jedne velike sobe sa širokim prozorima s obje strane ulaznih vrata koji su gledali prema vodi. U kolibi su se nalazile stepenice koje su vodile u otvoreno potkrovlje za spavanje koje je zauzimalo pola kolibe. Ispod stepenica bila je mala niša s plinskim štednjakom, sudoperom i provizornim tušem. Namještaj je bio jednostavan; na dužoj strani, lijevo od vrata, nalazila se klupa pričvršćena za zid, rasklimani pisaći stol i polica od tikovine. Nešto dalje na istoj strani bila su tri ormara. Desno od vrata stajao je okrugli stol s pet drvenih stolaca i otvoreni kamin usred kraćeg zida.

Koliba nije imala struje, umjesto toga bilo je nekoliko fotogenih lampi. Na jednom je prozoru stajao stari tranzistor marke Grundig. Antena je bila potrgana. Mikael je stisnuo gumb za uključivanje, ali baterije su bile prazne.

Mikael se popeo uskim stubama i osvrnuo se oko sebe po potkrovlju. Bio je tu jedan bračni krevet, madrac bez posteljine, noćni ormarić i komoda.

Mikael je neko vrijeme pretraživao kolibu. Komoda je bila prazna, bilo je tu samo nekoliko ručnika i posteljine koji su malo smrdjeli po plijesni. U ormarima se nalazila neka stara radna odjeća, kombinezon, par gumenih čizama, par izlizanih teniska i jedna peć na ulje. U ladicama pisaćeg stola bilo je papira za pisanje, olovaka, jedan prazan crtaći blok, špil karata i nekoliko oznaka za knjige. U kuhinjskom ormariću bilo je tanjura, šalica za kavu, čaša, svijeća i nekoliko ostavljenih kutija sa solju, vrećicama čaja i takvim stvarima. U jednoj ladici kuhinjskog stola nalazio se pribor za jelo.

Jedine ostavljene stvari intelektualne prirode pronašao je na polici iznad pisaćeg stola.

Mikael je stao na kuhinjski stolac kako bi vidio što ima na polici. Na najnižoj polici nalazili su se stari brojevi časopisa Se, Rekordmagasinet, Tidsfdrdriv i Lektyr s kraja

pedesetih i početka šezdesetih godina. Bilo je tu Bild-Journalen iz 1965. i 1966., MittLivs Novell i nekoliko stripova: 91., Fantom i Romansa. Mikael je otvorio jedan broj Lektyr iz 1964. i zaključio da duplerica izgleda prilično nevino.

Bilo je tu i pedesetak knjiga. Otprilike polovinu činili su krimići serije Manhattan izdavača Wahlstroma: Mickey Spillane s naslovima kao Ne čekaj milost, s poznatom naslovnicom Bertila Heglanda. Pronašao je i pet, šest knjiga Kitty, nekoliko Pet prijatelja Enid Blyton i Blizance detektive Sivara Ahlruda - Tajna podzemne željeznice. Mikael se nasmiješio s prepoznavanjem. Tri knjige Astrid Lindgren: Mi djeca Graje male, Kalle Blomkvist i Rasmus i Pipi Duga Čarapa. Na najvišoj se polici nalazio radio kratkih valova, dvije knjige o astronomiji, jedna knjiga o pticama, jedna knjiga pod naslovom Zli imperij o Sovjetskom Savezu, jedna knjiga o Zimskome ratu, Lutherov Katekizam, Knjiga psalama i Biblija.

Mikael je otvorio Bibliju i pročitao što piše na unutrašnjoj strani korica: Harriet Vanger, 12. svibnja 1963. Harrietina Biblija koju je dobila na krizmi. Mračna raspoloženja, vratio je knjigu na policu.

Sasvim iza kolibe nalazila se prostorija koja je služila kao drvarnica i spremište s kosom, grabljama, čekićem i jednom kutijom nerazvrstanih čavala, blanjom, pilom i drugim alatom. Poljski se zahod nalazio dvadesetak metara prema šumi u smjeru istoka. Mikael je neko vrijeme razgledavao okoliš, a onda se vratio do kolibe. Uzeo je stolac, sjeo na verandu i natočio si kave iz termosice. Pripalio je cigaretu i gledao prema zaljevu Hedestad kroz zavjesu zelenih mladica.

Gottfriedova je koliba bila mnogo običnija nego što je očekivao. To je, dakle, bilo mjesto kamo se povukao Martinov i Harrietin otac kada se krajem pedesetih godina brak s Isabellom počeo raspadati. Tu je stanovao i pio. A tamo dolje, negdje kod mola, utopio se

s visokim postotkom alkohola u krvi. Život u kolibi vjerojatno je bio ugodan ljeti, ali kada bi se temperature spustile ispod ništice, sigurno je bilo jako hladno i grozno. Po onome što mu je Henrik ispričao, Gottfried je nastavio raditi za Koncern Vanger, s prekidima u onim razdobljima kada se opijao do besvijesti, sve do 1964. godine. Moći živjeti u kolibi više-manje stalno a svejedno se pojavljivati na poslu svježe obrijan, opran i u odijelu s kravatom, ipak je zahtijevalo određenu samodisciplinu.

Ali ovo je također bilo mjesto gdje je Harriet Vanger bila tako često i to je bilo jedno od prvih mjesta na kojem su je tražili. Henrik mu je ispričao da je Harriet te zadnje godine često odlazila do kolibe da bude u miru za vrijeme vikenda ili praznika. Zadnjeg je ljeta ovdje provela tri mjeseca, iako je svakoga dana dolazila u selo. Tu ju je posjetila prijateljica Anita Vanger, sestra Cecilije Vanger, i ostala kod nje šest tjedana.

Sto su radile ovdje same? Novine MittLivs Novelli Romans određeni broj knjiga Kitty jasno su svjedočili o tome. Možda je i crtaći blok pripadao njoj. Ali tu je bila i njena Biblija.

Je li željela biti blizu svog tate koji se utopio - kao razdoblje tuge koje je morala proživjeti? Je li objašnjenje tako jednostavno?

Ili je to imalo neke veze s njezinim religioznim razmišljanjima? Koliba je bila oskudna i asketska; je li zamišljala da živi u samostanu?

Mikael je pratio obalu prema jugoistoku, ali područje je bilo toliko puno procijepa u stijenama i grmlja borovnica da je bilo gotovo nemoguće probiti se. Vratio se do kolibe i malo natrag po putu za Hedeby. Sudeći po karti, jedan bi puteljak trebao voditi kroz šumu do nečega što su zvali Utvrdom i trebalo mu je dvadeset minuta da pronađe zarasli puteljak. Utvrda je bila ostatak obalne straže iz Drugoga svjetskog rata; betonski bunkeri s otvorima iz kojih se pucalo oko jedne komandne zgrade. Sve je bilo obraslo guštikom.

Mikael se puteljkom spustio do spremišta za čamce na jednoj čistini uz more. Pokraj spremišta pronašao je ostatke motornog čamca. Ponovno se vratio do Utvrde i pratio puteljak sve do ograde. Došao je do Ostergardena sa stražnje strane.

Slijedio je vijugavi put kroz šumu, koji je dijelom išao paralelno s njivom pokraj Ostergardena. Puteljak je bio teško dostupan i bilo je mnogo močvarnog tla oko kojeg se morao provlačiti. Konačno je došao do tresetišta sa sjenikom. Koliko je mogao vidjeti, put je tu završavao, bio je samo 100 metara udaljen od puta za Ostergarden.

S druge strane puta bilo je brdo Soderberget. Mikael je krenuo strmim usponom, zadnji je dio bio prisiljen penjati se rukama i nogama. Soderberget je završavao u gotovo okomitoj stijeni koja se rušila u vodu. Mikael je slijedio put po stražnjoj strani prema Hedebyju. Zastao je iznad sela i uživao u pogledu na staru ribarsku luku i crkvu i malo ispod, vlastitu kolibu. Sjeo je na stijenu i natočio posljednje kapi mlake kave.

Nije imao pojma što radi u Hedebyju, ali uživao je u pogledu.

Cecilia Vanger držala se podalje, a Mikael je nije htio progoniti. Nakon tjedan dana ipak je otišao do nje i pokucao na vrata. Pustila ga je unutra i pristavila kavu.

"Sigurno misliš da sam baš smiješna, pedesetšestogodišnja ugledna profesorica koja se ponaša kao tinejdžerica."

"Cecilia, ti si odrasla osoba koja ima pravo raditi što god hoće."

"Znam. Zato sam odlučila da ću se prestati sastajati s tobom. Ne mogu..."

"Nisi mi dužna nikakvo objašnjenje. Nadam se da ćemo i dalje biti prijatelji."

"Ja bih rado da smo i dalje prijatelji. Ali ne mogu biti u vezi s tobom. Nikada nisam bila dobra u vezama. Htjela bih malo biti sama."

Nedjelja, 1. lipnja - utorak, 10. lipnja

Nakon šest mjeseci mozganja bez rezultata slučaj Harriet Vanger odjednom je pukao po šavovima kada je Mikael u samo nekoliko dana prvoga tjedna u lipnju pronašao tri sasvim nova djelića slagalice. Za dva je bio sam odgovoran. Za treći je dobio pomoć. Nakon Erikina posjeta otvorio je fotoalbum i nekoliko sati sjedio i gledao sliku po sliku pokušavajući shvatiti na što je to reagirao. Na kraju je sve odložio u stranu i umjesto toga nastavio raditi na obiteljskoj kronici.

Nekoliko dana nakon početka lipnja Mikael je otišao u Hedestad. Sjedio je i razmišljao o nečem posve drugom, kada je autobus skrenuo u Ulicu Jarnvagsgatan i kad mu je odjednom sinulo što ga je to mučilo. Shvaćanje je došlo kao grom iz vedra neba. Toliko se zbunio da je odmah otišao do autobusnog stajališta uz željeznički kolodvor i odvezao se ravno natrag u Hedeby kako bi vidio sjeća li se dobro.

Bila je riječ o prvoj slici u albumu.

Posljednja fotografija Harriet Vanger snimljena je onog sudbonosnog dana na Jarnvagsgatanu u Hedestadu dok je promatrala karnevalsku povorku.

Fotografija nije spadala među druge fotografije u albumu. Završila je tamo zato što je snimljena istoga dana, ali bila je jedina od sto osamdeset fotografija u albumu koja se nije fokusirala na nesreću na mostu. Svaki put kada su Mikael i (pretpostavljao je) svi drugi gledali album, njihovu su pozornost privukle osobe i detalji na fotografijama s mosta. Na fotografijama okupljenih ljudi na povorci u Hedestadu nije bilo ništa dramatično, bilo je to nekoliko sati prije sudbonosnih događaja.

Henrik Vanger je sigurno gledao tu sliku tisuću puta i s tugom shvatio da je više nikada neće vidjeti. Vjerojatno ga je iritiralo to što je snimljena iz tolike daljine, pa je Harriet Vanger bila samo jedna osoba u moru ljudi.

Ali to nije bilo ono na što je Mikael reagirao.

Fotografija je snimljena s druge strane ulice, vjerojatno s nekog prozora na drugom katu. Fotografija je uhvatila prednju stranu jednog kamiona u povorci. Na prikolici su stajale žene u svjetlucavim kupaćim kostimima i dimijama i bacale slatkiše u publiku. Izgledalo je da neke od njih plešu. Ispred kamiona skakala su tri klauna.

Harriet je stajala u prvom redu među promatračima na pločniku. Pokraj nje stajale su tri prijateljice iz razreda, a oko njih najmanje stotinu drugih stanovnika Hedestada.

To je ono što je Mikael podsvjesno primijetio i što je odjednom isplovilo na površinu kada je autobus prošao točno pokraj tog mjesta sa slike.

Publika se ponašala kako se publika ponaša. Oči publike uvijek prate lopticu na teniskom meču ili na hokejskoj utakmici. Oni koji su stajali sasvim lijevo na slici gledali su klaunove koji su bili točno ispred njih. Oni koji su stajali najbliže kamionu usredotočili su se na prikolicu s golišavim djevojkama. Izrazi lica bili su veseli. Djeca su upirala prstom. Neki su se smijali. Svi su izgledali sretno.

Svi osim jedne osobe.

Harriet Vanger gledala je u stranu. Njezine tri prijateljice i svi u njenoj blizini gledali su klaunove. Harrietin je pogled bio usmjeren 30 ili 35 stupnjeva udesno. Činilo se da gleda nešto s druge strane ulice, ali izvan donjeg lijevog kuta fotografije.

Mikael je izvadio povećalo i pokušao vidjeti detalje. Fotografija je bila slikana s prevelike udaljenosti da bi mogao u potpunosti biti siguran, ali za razliku od svih u njenoj blizini,

na Harrietinu licu nije bilo života. Usnice su joj bile stisnute u usku crt. Oči širom raširene. Ruke su joj mlitavo visjele uz tijelo. Izgledala je uplašeno. Uplašeno ili ljutito. Mikael je izvadio sliku iz albuma, stavio je u plastičnu zaštitnu omotnicu i sljedećim se autobusom vratio u Hedestad. Izašao je na Jarnvagsgatanu i stao na ono mjesto s kojeg je fotografija vjerojatno snimljena. Nalazilo se točno na rubu onoga što je činilo centar Hedestada. Bila je to drvena dvokatnica u kojoj je bila videoteka i trgovina muškom odjećom Sundstroms herrmo-de, otvorena 1932. godine, sudeći po natpisu na ulaznim vratima. Ušao je u trgovinu i odmah postao svjestan da se proteže na dva kata; spiralne su stepenice vodile na kat.

Na kraju spiralnih stepenica nalazila su se dva prozora koja su gledala na ulicu. Tu je fotograf stajao.

"Mogu li vam pomoći?" pitao je stariji prodavač kada je Mikael izvadio plastičnu omotnicu s fotografijom. U trgovini nije bilo mnogo ljudi.

"Pa, ustvari sam htio vidjeti odakle je ova fotografija snimljena. Smijem li na trenutak otvoriti prozor?"

Dobio je dopuštenje da to učini i držao sliku pred sobom. Mogao je vidjeti točno ono mjesto gdje je Harriet Vanger stajala. Jedna od dviju drvenih zgrada koje su se vidjele iza nje više nije bila tu, sada je tu stajala četvrtasta zgrada od cigle. U drvenoj zgradi koja je preživjela, 1966. je bila papirnica; sada je tu bio dućan sa zdravom hranom i solarij. Mikael je zatvorio prozor, zahvalio i ispričao se na smetnji.

Dolje na ulici stao je na mjesto gdje je Harriet stajala. Meta mu je bila između prozora na katu trgovine s odjećom i vrata solarija. Okrenuo je glavu i pratio što je to Harriet mogla promatrati. Koliko je Mikael mogao procijeniti, gledala je prema uglu jedne od zgrada

koje su okruživale trgovinu muškom odjećom. Bio je to posve običan kut kuće gdje je poprečna ulica nestajala iza ugla. Što si tamo vidjela, Harriet?

Mikael je stavio fotografiju u torbu i otišao do parka uz kolodvor, gdje je sjeo u neki kafić s terasom i naručio kavu s mlijekom. Odjednom je bio potresen.

Na engleskom se to zove new evidence, što na švedskom zvuči sasvim drugačije - "novi dokazni materijal". Odjednom je vidio nešto posve novo što nitko nije primijetio u istrazi koja je tapkala na mjestu već trideset i sedam godina.

Problem je samo bio u tome što nije znao koliko je vrijedno to njegovo novo otkriće, ako uopće i ima neku vrijednost. Svejedno, imao je osjećaj da je važno.

Taj rujanski dan kada je Harriet nestala bio je dramatičan na više načina. U Hedestadu se slavilo i sigurno je više od tisuću ljudi bilo na ulicama, mladih i starih. U Hedebyju je bilo godišnje obiteljsko okupljanje. Već su ta dva događanja odstupala od uobičajenog svakodnevnog života mjesta. A onda, kao šlag na torti, još se dogodila i nesreća na mostu. Ona je zasjenila sve ostalo.

Policijski inspektor Morell, Henrik Vanger i svi drugi koji su razmišljali o Harrietinu nestanku, usredotočili su se na događaje u Hedebyju. Morell je čak i napisao da se ne može osloboditi sumnje da su nesreća i Harrietin nestanak nekako povezani. Mikael je odjednom bio uvjeren da to nije točno.

Lanac događaja nije počeo na otoku Hedeby, nego u Hedestadu nekoliko sati ranije.

Harriet Vanger je vidjela nešto ili nekoga tko ju je prestrašio i natjerao da ode kući ravno Henriku Vangeru, koji, na žalost, nije imao vremena razgovarati s njom. A onda se dogodila nesreća na mostu. I ubojica je napao.

Mikael je zastao. Bilo je to prvi put da je svjesno pretpostavio da je Harriet ubijena. Oklijevao je, ali je odmah shvatio da se pridružio vjerovanju Henrika Vangera. Harriet je mrtva i on sada lovi ubojicu.

Vratio se istrazi. Od tisuću stranica samo se manji dio bavio satima u Hedestadu. Harriet je tamo bila s tri prijateljice iz razreda koje su bile ispitane o onome što su primijetile. Našle su se kod kolodvorskog parka u devet sati ujutro. Jedna od prijateljica htjela je kupiti traperice, pa su joj druge pravile društvo. Popile su kavu u restoranu robne kuće EPA, a nakon toga otišle do sportskih terena i šetale među štandovima zabavnog parka i jezercima s ribama te srele još prijatelja iz škole. Nakon podneva ponovno su krenule prema centru kako bi gledale povorku. Nešto prije dva sata poslije podne Harriet je odjednom rekla da mora kući. Rastale su se kod autobusnog stajališta na Jarnvagsgatanu.

Nijedna od prijateljica nije primijetila ništa neobično. Jedna od njih bila je Inger Stenberg, koja je opisala promjenu Harriet Vanger te posljednje godine s tvrdnjom da je postala "neosobna". Rekla je da je Harriet tijekom dana bila tiha kao i obično i da je samo slijedila ostale.

Policijski inspektor Morell ispitaio je sve ljude koji su sreli Harriet tijekom tog dana, čak i one s kojima se samo pozdravila na mjestu zabave. Njena je fotografija bila objavljena u lokalnim novinama kada je izdana tjeeralica nakon nestanka. Nekoliko je stanovnika Hedestada kontaktiralo policiju s informacijom da misle da su je vidjeli tijekom dana, ali nitko nije primijetio ništa neobično.

Mikael je cijelu večer razmišljao o tome kako nastaviti odmotavati to klupko uz pomoć informacije koju je upravo shvatio. Sljedećeg je prijepodneva otišao do Henrika Vangera na doručak.

"Rekli ste da obitelj Vanger i dalje ima udjela u Hedestads-Kuriren)"

"To je točno."

"Trebao bih pristup fotografskom arhivu novina. Iz 1966." Henrik Vanger spustio je čašu s mlijekom i obrisao gornju usnicu.

"Mikael, što si saznao?" Pogledao je starca ravno u oči.

"Ništa konkretno. Ali mislim da smo možda krivo protumačili tijekom događaja."

Pokazao je fotografiju i ispričao svoje zaključke. Henrik Vanger ostao je dugo sjediti u tišini.

"Ako sam u pravu, moramo se usredotočiti na ono što se dogodilo u Hedestadu tog dana, a ne samo na ono što se dogodilo u Hedebyju", rekao je Mikael. "Ne znam kako da to učinimo nakon tako mnogo vremena, ali povorka je sigurno bila mnogo fotografirana, a te fotografije nisu nikada objavljene. Te fotografije želim pogledati."

Henrik Vanger koristio je fiksni telefon pričvršćen na zid kuhinje. Nazvao je Martina Vangera, objasnio mu što mu treba i pitao tko je sada urednik fotografije u Kurirenu. Za deset minuta pronađena je prava osoba i dopuštenje dobiveno.

Urednica fotografije Hedestads-Kuriren zvala se Madeleine Blomberg, zvana Maja i imala je šezdesetak godina. Bila je prva žena urednica fotografije koju je Mikael ikada sreo u svojoj karijeri u poslu u kojem se fotografija još uvijek smatrala pretežno muškom granom umjetnosti.

Budući da je bila subota, redakcija je bila prazna, ali pokazalo se da Maja Blomberg živi samo pet minuta hoda od redakcije, pa se našla s Mikaelom kod ulaza. Radila je u Hedestads-Kuriren veći dio svog života. Počela je kao redaktor 1964. godine, prebacila se na posao razvijanja fotografija i provela nekoliko godina u tamnoj komori, a povremeno su je slali na teren kao dodatnog fotografa kada postojeći resursi nisu bili dovoljni.

Ubrzo je dobila titulu urednice i kada je prije deset godina stari urednik otišao u mirovinu, postala je urednica fotografije cijelog odjela. Pod tom se titulom nije krio neki veliki imperij. Odjel za fotografiju već je deset godina bio spojen s odjelom za oglase i činilo ga je samo šest osoba koje su se izmjenjivale u poslovima.

Mikael je pitao kako je organiziran arhiv fotografija.

"Da budem iskrena, u arhivu je popriličan kaos. Otkada smo dobili kompjutore i digitalne fotografije, arhiv je na CD-ima. Imamo dečka na praksi koji skenira starije važne fotografije, ali to je samo mali postotak svih fotografija u arhivu koje su indeksirane. Starije su fotografije posložene po datumima u fasciklima s negativima. One su ili ovdje u redakciji ili gore na tavanu."

"Zanimaju me fotografije s povorke za Dječji dan 1966. godine, ali i sve fotografije koje su slikane tog tjedna."

Maja Blomberg je upitno pogledala Mikaela.

"To bi, dakle, bilo onoga tjedna kada je Harriet Vanger nestala?"

"Znate tu priču?"

"Ne možeš raditi u Hedestads-Kuriren cijeli život, a ne znati tu priču, a kad me Martin Vanger nazove rano ujutro na dan kad sam slobodna, morala sam doći do određenih zaključaka. Lektorirala sam tekstove koji su napisani o tom slučaju šezdesetih godina. Zašto kopate po tome? Jesu li se pojavile neke nove informacije?"

Maja Blomberg je očito imala nos za vijesti. Mikael je uz osmijeh odmahnuo glavom i prodao joj svoju priču.

"Ne, sumnjam da ćemo ikada dobiti odgovor na pitanje što joj se dogodilo. Ovo je zapravo još uvijek tajna, ali ja pišem biografiju Henrika Vangera. Priča o nestanku Harriet

neobična je tema, ali i poglavlje koje ne mogu samo tako zaobići i ne spomenuti. Tražim fotografije koje bi ilustrirale taj dan, fotografije Harriet i njenih prijatelja."

Maja Blomberg sumnjičavo ga je pogledala, ali tvrdnja se činila logičnom i nije imala nikakvog razloga da ne vjeruje u ono što joj je rekao.

Fotograf za novine prosječno potroši između dva i deset filmova svaki dan. Na velikim događajima može potrošiti i dvostruko više. Svaki film ima trideset i šest negativa; dakle nije neobično da novine svakoga dana dobiju više od tristo fotografija, od kojih samo nekoliko objave. Organizirana redakcija izreže role filmova i stavlja negative u omotnice od kojih svaka sadržava šest slika. Jedan film zauzima otprilike jednu stranicu u fasciklu s negativima. U jedan fascikl stane oko sto deset rola filma. U godinu dana nakupi se između dvadeset i trideset fascikala. Tijekom godina to bude neopisiva količina fascikala, koji uglavnom nemaju nikakvu komercijalnu vrijednost i za koje nema mjesta na policama u redakciji. Ali svaki fotograf i svaka redakcija fotografija uvjereni su da su fotografije povijesni dokumenti neprocjenjive vrijednosti i zato apsolutno ništa ne bacaju.

Hedestads-Kuriren osnovan je 1922., a redakcija fotografija postoji od 1937. godine.

Njihovo je potkrovlje imalo oko 1200 fascikala razvrstanih po datumima. Fotografije iz rujna 1966. nalazile su se u četiri jeftina kartonska fascikla.

"Kako ćemo?" pitao je Mikael. "Trebao bih sjediti za stolom s rasvijetljenom površinom i moći kopirati ono što bi mi moglo poslužiti."

"Sada nemamo tamnu komoru. Sve se skenira. Zna li koristiti skener za negative?"

"Da, radim s fotografijama i imam skener za negative Agfa. Radim u PhotoShopu."

"Znači koristite istu opremu kao i mi."

Maja Blomberg na brzinu mu je pokazala malu redakciju, napravila mu mjesta za stolom s rasvijetljenom površinom i uključila kompjutor i skener. Također mu je pokazala gdje se nalazi automat za kavu u kantini. Dogovorili su se da Mikael tu može ostati i sam raditi, ali da mora nazvati Maju Blomberg kada želi napustiti redakciju tako da ona može doći zaključati i uključiti alarm. Nakon toga ga je napustila s veselim "dobru zabavu želim".

Mikaelu je trebalo nekoliko sati da pregleda sve fascikle. Hedestads-Kuriren u to je vrijeme imao dva fotografa. Fotograf koji je radio tog dana bio je Kurt Nylund, kojega je Mikael čak i poznao. Kurt Nylund imao je 1966. dvadesetak godina. Nakon toga se preselio u Stockholm i postao poznat profesionalni fotograf koji je radio kao honorarac, ali bio i zaposlen u agenciji Pressens Bild u Mariabergu. Mikael i Kurt Nylund sreli su se više puta tijekom devedesetih godina kada je Millennium kupio fotografije od Pressens Bild. Mikael ga se sjećao kao mršava muškarca rijetke kose. Kurt Nylund koristio je film za danju svjetlost koji nije bio pretjerano zrnast i koji su koristili mnogi fotografi za novine.

Mikael je izvadio arak s fotografijama mladog Nylunda i stavio ga na stol, gdje je povećalom pregledavao sliku po sliku. Ali pregledavanje negativa vještina je koja zahtijeva određenu uvježbanost koju Mikael nije posjedovao. Shvatio je da će biti primoran skenirati svaku sliku i pregledati ih na zaslonu kako bi mogao vidjeti sadržava li fotografija neku vrijednu informaciju. To će trajati beskrajno dugo. I zato je samo površno pregledao fotografije da vidi koje bi mu mogle biti zanimljive.

Počeo je tako što je odvojio sve fotografije koje su snimljene na mjestu nesreće. Mikael je konstatirao da fascikl Henrika Vangera koji je sadržavao sto osamdeset fotografija nije bio potpun; osoba koja je kopirala tu zbirku - možda sam Nylund - odvojila je tridesetak

fotografija koje su bile malo neizoštrene ili tako loše kvalitete da nisu bile za objavljivanje.

Mikael je isključio kompjutor Hedestads-Kuriren i uključio Agfin skener u svoj iBook. Trebalo mu je dva sata da skenira preostale fotografije.

Jedna mu je fotografija odmah zapela za oko. Negdje između 15.10 i 15.15, točno u vrijeme kada je Harriet nestala, netko je otvorio prozor u njenoj sobi; Henrik Vanger je uzalud pokušavao saznati tko. Mikael je odjednom imao sliku na zaslonu koja mora da je slikana upravo dok se prozor otvarao. Mogao je vidjeti obrise i lice, ali bilo je neizoštreno i mutno. Odlučio je pričekati s analizama fotografija dok ih sve ne prebaci u kompjutor.

Sljedeće je sate posvetio promatranju fotografija s povorke na Dječji dan. Kurt Nylund je ispucao šest filmova, sve skupa oko dvjesto fotografija. Bilo je to beskrajno more djece s balonima, odraslih, kaos na ulici s prodavačima kobasica, povorka, lokalni pjevači na sceni i nekakva dodjela nagrada.

Mikael je na kraju odlučio skenirati cijelu zbirku. Nakon šest sati skupio je fascikl s devedeset fotografija. Bit će prisiljen vratiti se u Hedestads-Kuriren.

Oko devet sati navečer nazvao je Maju Blomberg, zahvalio i vratio se natrag u Hedeby. U nedjelju ujutro u devet sati vratio se u redakciju. Još uvijek nije bilo nikoga kada ga je Maja Blomberg pustila unutra. Zaboravio je da je vikend za Duhove i da novi broj novina izlazi tek u utorak. Dobio je isti pisaći stol kao i dan prije i cijeli dan skenirao. Oko šest sati poslije podne preostalo mu je oko četrdeset fotografija povorke. Mikael je pregledao negative i shvatio da mu krupni kadrovi slatkih dječjih lica i fotografije pjevača na pozornici jednostavno ne trebaju. Skenirao je gužvu na cesti i okupljene ljude.

Mikael je iskoristio drugi dan nakon Duhova da pregleda novi fotografski materijal.

Otkrio je dvije stvari. Prva ga je užasnula. A od druge mu se ubrzao puis.

Prvo je otkriće bilo lice na prozoru Harriet Vanger. Fotografija je bila prilično neizoštrena, zato je i izbačena iz prvotne zbirke fotografija. Fotograf je stajao na uzvisini kod crkve i slikao prema mostu. Zgrade su bile u pozadini. Mikael je izrezao sliku tako da je dobio samo prozor koji ga je zanimao, a onda je počeo eksperimentirati s podešavanjem kontrasta i povećavanjem oštine sve dok nije dobio ono što je on smatrao najboljom mogućom kvalitetom.

Rezultat je bila prilično mutna i zrnasta fotografija koja je pokazivala pravokutan prozor, zavjesu, dio ruke i difuzno lice u obliku polumjeseca, malo odmaknuto u unutrašnjost sobe.

Mogao je konstatirati da lice ne pripada Harriet Vanger, koja je imala crnu kosu, već osobi mnogo svjetlije kose.

Isto je tako konstatirao da može vidjeti tamnije dijelove, gdje se nalaze oči, nos i usta, ali je bilo nemoguće dobiti jasne crte lica. No bio je uvjeren da je ono što gleda žena; svjetliji dijelovi oko lica nastavljali su se sve do ramena, to je vjerojatno bila njezina kosa.

Konstatirao je da osoba nosi svijetlu odjeću.

Procijenio je visinu osobe u odnosu na prozor; bila je to žena visoka otprilike sto sedamdeset centimetara.

Kada je pregledao druge fotografije nesreće na mostu, mogao je utvrditi da ta osoba itekako odgovara onoj na koju je sumnjao - dvadesetogodišnjoj Ceciliji Vanger.

Kurt Nylund je snimio ukupno osamnaest fotografija s prozora na katu trgovine Sundströms herrmode. Harriet Vanger bila je na sedamnaest.

Harriet i njene prijateljice došle su do Jarnvagsgatana upravo kada je Kurt Nylund počeo fotografirati. Mikael je procijenio da su fotografije snimljene u vremenskom rasponu od otprilike pet minuta. Na prvoj slici bile su Harriet i njene prijateljice kako hodaju niz ulicu. Na fotografijama 2 - 7 stajale su i promatrale povorku. Nakon toga su se pomaknule nekih šest metara dalje niz ulicu. Na posljednjoj slici, koja je možda snimljena malo kasnije, cijela je skupina nestala.

Mikael je napravio seriju fotografija u kojima je izrezao Harriet u visini struka i namjestio najbolji mogući kontrast. Stavio je fotografije u posebnu mapu, otvorio program Graphic Converter i uključio funkciju prikazivanja fotografija. Učinak je bio nijemi film pun trzaja u kojemu je svaka fotografija bila dvije sekunde na zaslonu. Harriet stiže, fotografija iz profila. Harriet zastaje i gleda niz ulicu. Harriet okreće lice prema ulici. Harriet otvara usta kako bi nešto rekla svojoj prijateljici. Harriet se smije. Harriet dodiruje uho lijevom rukom. Harriet se smiješi. Harriet odjednom izgleda iznenađeno, lice je okrenuto pod kutom od otprilike dvadeset stupnjeva lijevo od fotoaparata. Harriet je razrogačila oči i prestala se smiješiti. Harrietina su usta tanka crta. Harriet je usmjerila pogled. Na licu joj se može iščitati... što? Tuga, šok, bijes? Harriet spušta pogled. Harriet nema.

Mikael je nebrojeno puta odgledao tu sekvencu.

S apsolutnom je sigurnošću potvrdila njegovu teoriju. Nešto se dogodilo na Jarnvagsgatanu u Hedestadu. Logika je bila očita.

Ona vidi nešto - nekoga - s druge strane ceste. U šoku je. Kasnije ode do Henrika Vanger a i zatraži da popričaju nasamo, ali to se nikada ne dogodi. Nakon toga nestaje bez traga. Nešto se dogodilo tog dana. Ali fotografije nisu objašnjavale što.

U utorak je u dva sata ujutro Mikael skuhao kavu i napravio sendviče, koje je pojeo za kuhinjskim stolom. Bio je istovremeno potišten i uzbuđen. Suprotno od vlastitih očekivanja, pronašao je novi dokazni materijal. Problem je samo bio u tome što je on bacao novo svjetlo na razvoj događaja, ali ga nije doveo ni milimetra bliže rješenju zagonetke.

Intenzivno je razmišljao o tome koja je bila uloga Cecilije Vanger u cijeloj toj drami. Henrik Vanger je bez milosti detaljno zapisao ponašanje svih uključenih osoba tog dana i Cecilia nije bila nikakva iznimka. Ona je 1966. živjela u Uppsali, ali je došla u Hedestad dva dana prije te nesretne subote. Odsjela je u gostinskoj sobi Isabelle Vanger. Tvrdila je da je možda vidjela Harriet Vanger rano ujutro, ali da nije razgovarala s njom. U subotu je otišla u Hedestad nešto obaviti. Nije vidjela Harriet i vratila se u Hedeby oko jedan sat, otprilike u isto vrijeme kada je Kurt Nylund fotografirao one fotografije u Jarnvagsgatanu. Presvukla se i oko dva sata pomagala postaviti stol za večeru. To baš i nije bio čvrst alibi. Vrijeme je dano okvirno, pogotovo vrijeme kada se vratila u Hedeby, no Henrik Vanger nikad nije pronašao nešto što bi sugeriralo da je lagala. Cecilia Vanger bila je jedna od osoba u obitelji koju je najviše volio. Osim toga, bila je Mikaelova ljubavnica. Zato mu je bilo teško biti objektivan i nikako je nije mogao zamisliti kao ubojicu.

Sada je odbačena fotografija sugerirala da je lagala kada je tvrdila da nije bila u Harrietinoj sobi. Mikael je razbijao glavu što bi to moglo značiti.

Ako si lagala o tome, o čemu si još lagala?

Mikael je zbrojio sve što je znao o Ceciliji. Činila mu se kao vrlo povučena osoba na koju je prošlost očito ostavila traga, što je značilo da je živjela sama, nije imala seksualni život i bilo joj je teško zbliziti se s ljudima. Držala se podalje od ljudi, a kada se jednom

uspjela opustiti i baciti na nekog muškarca, odabrala je Mikaela, stranca koji je samo došao u posjetu Cecilia je rekla da je prekinula njihovu vezu zato što nije mogla živjeti s mišlju da bi on isto tako naglo mogao nestati iz njezina života. Mikael je pretpostavljao da je upravo to bio i razlog zašto se usudila učiniti taj korak i započeti vezu s njim. S obzirom na to da je tamo bio samo privremeno, nije se trebala bojati da će na neki dramatičan način promijeniti njezin život. Uzdahnuo je i okanio se psihologije. Do drugog je otkrića došao kasno u noći. Bio je uvjeren da je ključ zagonetke u onome što je Harriet vidjela na Jarnvagsgatanu u Hedestadu. A to Mikael nikada neće saznati, osim ako ne uspije napraviti vremenski stroj i stane iza nje i pogleda joj preko ramena. U trenutku kada je to pomislio, lupio se dlanom po čelu i otrčao natrag do svog iBooka. Pregledavao je one izrezane fotografije okupljenih ljudi na Jarnvagsgatanu i vidio... evo! Iza Harriet, otprilike metar desno od nje, stajao je mladi par, on u prugastoj majici i ona u svijedoj jakni. Držala je fotoaparatus u ruci. Kada je Mikael povećao sliku, vidio je da je riječ o fotoaparatu Kodak instamatic s ugrađenim blicom - jeftinom fotoaparatu koji ljudi koji ne znaju fotografirati nose na odmor.

Žena je držala fotoaparatus u visini brade. A onda ga je podigla i fotografirala klaunove, upravo kada se Harrietin izraz lica promijenio.

Mikael je usporedio položaj fotoaparatusa s time kamo je Harriet uperila pogled. Žena je fotografirala praktički točno ono što je Harriet Vanger gledala.

Mikael je odjednom postao svjestan da mu srce jako udara. Naslonio se i izvadio kutiju cigareta iz džepa na prsima. Netko je fotografirao. Ali kako da identificira ženu? Kako da dođe do njezine fotografije? Je li film uopće razvijen i postoje li, u tom slučaju, još uvijek te fotografije?

Mikael je otvorio mapu s fotografijama Kurta Nylunda koje su prikazivale gomilu ljudi za vrijeme proslave. Sljedeći je sat proveo uvećavajući svaku sliku i pregledavajući ih kvadratni centimetar po kvadratni centimetar. Tek je na posljednjoj slici ponovno pronašao taj par. Kurt Nylund je fotografirao jednog klauna s balonima u ruci koji je vječno se smijući pozirao ispred njegova fotoaparata. Fotografija je snimljena na parkiralištu ispred ulaza na sportske terene gdje se zabava odvijala. Mora da je to bilo nešto poslije dva sata - nakon toga Nylund je dobio poruku o nesreći s cisternom i prekinuo slikanje Dječjeg dana.

Žena je bila gotovo sasvim zaklonjena, ali muškarac u prugastoj majici jasno se vidio iz profila. Imao je ključeve u ruci i nagnuo se kako bi otvorio vrata auta. Fokus je bio na klaunu u prvom planu, pa je automobil bio malo mutan. Registracijske su oznake bile djelomično zaklonjene, ali počinjale su s AC3 - nešto.

Registracijske tablice šezdesetih su godina počinjale slovima pokrajine i Mikael je kao dijete naučio prepoznati otkuda dolazi koji auto. AC bio je znak za Vasterbotten.

A onda je Mikael vidio još nešto. Na stražnjem se staklu nalazila nekakva naljepnica. Povećao ju je, ali tekst je nestajao u mrlji. Izrezao je naljepnicu i počeo namještati kontrast i oštrinu. To je potrajalo. Još uvijek nije mogao pročitati tekst, ali je pokušao po izgledu tih mutnih oblika zaključiti o kojem bi slovu mogla biti riječ. Mnoga su slova izgledala obmanjujuće slično. O se moglo zamijeniti za D, kao i B za E i više drugih slova. Nakon što je slagao i izbacivao nelogična slova na papiru, dobio je nerazumljiv tekst.

R JO NI K RIFA RIK

Buljio je u sliku sve dok mu oči nisu zasuzile. A onda je vidio tekst. NORSJO SNICKERIFABRIK - NORSJO STOLARIJA, a ispod su bili manji znakovi koje je bilo nemoguće pročitati, a koji su vjerojatno bili telefonski broj.

XVII.

Srijeda, 11. lipnja - subota, 14. lipnja

Za treći dio slagalice dobio je pomoć od neočekivane osobe.

Nakon što je cijele noći radio na fotografijama, spavao je dubokim snom sve do poslijepodneva. Probudio se s neodređenom glavoboljom, istuširao i otišao do Susanneina kafića na doručak. Bilo mu je teško koncentrirati se. Trebao bi otići do Henrika Vangera i izvijestiti ga o onome što je otkrio. Umjesto toga otišao je prijeko, do kuće Cecilije Vanger, i zakucao na vrata. Htio ju je pitati što je radila u Harrietinoj sobi i zašto je lagala i tvrdila da nije bila tamo. Nitko nije otvarao.

Upravo je htio otići kada je začuo glas.

"Tvoja kurva nije kod kuće."

Golum je izašao iz svoje jazbine. Bio je visok, gotovo dva metra, ali tako pogrbljen od starosti da su mu oči bile u razini s Mikaelovima. Koža mu je bila prepuna tamnih staračkih pjega. Bio je odjeven u pidžamu i smeđi kućni ogrtač i oslanjao se na štap. Izgledao je kao hollywoodska verzija zlobnog starca.

"Što ste rekli?"

"Rekao sam da tvoja kurva nije kod kuće." Mikael mu je prišao tako blizu da su im se nosovi gotovo dodirivali.

"Govoriš o vlastitoj kćeri, prokleta svinjo." "Nisam ja taj koji se šulja ovuda po noći", odgovorio je Harald Vanger s bezubim osmijehom. Smrdio je. Mikael ga je zaobišao i nastavio hodati cestom ne osvrćući se. Otišao je do Henrika Vangera i pronašao ga u radnoj sobi.

"Upravo sam sreo vašeg brata", rekao je Mikael ne sakrivajući mrzovolju.

"Haralda? O, znači usudio se izaći van. Izađe on tako van koji put godišnje."

"Kucao sam na Cecilijina vrata kada se pojavio. Rekao je, citiram, 'kurva nije kod kuće', kraj citata."

"To zvuči kao Harald", odgovorio je Henrik Vanger mirno.

"Nazvao je vlastitu kćer kurvom."

"To već godinama radi. Zato ne razgovaraju."

"Zašto?"

"Cecilia je izgubila nevinost kad joj je bila dvadeset jedna. Dogodilo se to ovdje u Hedestadu, nakon jedne ljetne romanse, godinu dana nakon što je Harriet nestala."

"I?"

"Muškarac u kojeg je bila zaljubljena zvao se Peter Samuelsson i radio je kao pomoćnik za financije u kompaniji Vanger. Bistar dečko. Sada radi za ABB. Da je ona moja kći, ja bih bio ponosan da mi je netko takav zet. Naravno, imao je jednu grešku."

"Nemojte mi reći ono što mislim da ćete reći."

"Harald mu je izmjerio glavu ili je provjerio njegovo rodoslovlje ili tako nešto i otkrio da je četvrtinu Židov."

"O, Isuse Bože!"

"Ondaj zove kurvom."

"Znao je da Cecilia i ja..."

"To vjerojatno zna cijelo selo, osim možda Isabelle, zato što joj nitko normalan ne bi ništa ispričao, a ona hvala Bogu zaspi oko osam navečer. Harald je vjerojatno pratio svaki tvoj korak."

Mikael se uspravio i izgledao glupavo.

"Hoćete reći da svi znaju za..."

"Naravno."

"I vi nemate ništa protiv?"

"Molim te, Mikael, to se mene stvarno ne tiče." "Gdje jc Cecilia?"

"Školska godina je završila. U subotu je otputovala u London posjetiti sestru, a nakon toga ide na odmor na... hmm, mislim na Floridu. Vraća se za koji mjesec."

Mikael se osjećao još gluplje.

"Mi smo, ono, odlučili napraviti malu stanku u svojoj vezi." "Razumijem, ali to me se svejedno ne tiče. Kako ide posao?" Mikael je natočio kavu iz Henrikove termosice.

Pogledao je starca.

"Pronašao sam novi materijal i mislim da moram posuditi nečiji auto."

Mikael je dugo objašnjavao svoje zaključke. Izvadio je svoj iBook iz torbe i odvertio mu seriju fotografija koja je pokazivala kako je Harriet reagirala na Jarnvagsgatanu. Također mu je pokazao kako je pronášao promatrače s fotoaparatom i njihov automobil s naljepnicom Norsjo stolarija. Kada je završio svoj izvještaj, Henrik Vanger je zatražio da još jednom pogleda seriju fotografija. Mikael mu je pokazao.

Kada je Henrik Vanger podigao pogled sa zaslona, bio je siv u licu. Mikael se odjednom uplašio i stavio mu ruku na rame. Henrik Vanger je odmahnuo da nije ništa. Neko je vrijeme sjedio ne govoreći ni riječi.

"Vrag me odnio, ti si napravio ono što sam mislio da je nemoguće. Otkrio si nešto sasvim novo. Što ćeš sada?"

"Moram pronaći tu sliku, ako uopće postoji."

Nije spomenuo ništa o licu na prozoru i svojim sumnjama da je to Cecilia Vanger, što je vjerojatno dokazivalo da je daleko od nekog objektivnog privatnog detektiva.

Harald Vanger je nestao s ceste, možda se vratio u svoju jazbinu, kada je Mikael izašao iz kuće. Kada je zašao iza ugla, otkrio je da netko sjedi okrenut leđima prema njemu i čita novine na verandi njegove kolibe. U djeliću sekunde učinilo mu se da je to Cecilia Vanger, ali odmah je shvatio da nije. Na mostu je sjedila tamnokosa djevojka, koju je prepoznao čim je prišao bliže.

"Bok, tata", rekla je Pernilla Abrahamsson.

Mikael je zagrlio svoju kćer.

"Pa otkud ti ovdje?"

"Od kuće, naravno. Na putu za Skelleftea. Prespavat ću kod tebe."

"Kako si me pronašla?"

"Pa mama zna gdje si. I pitala sam u onom gore kafiću gdje stanuješ. Ona mi je pokazala. Jesam li dobrodošla?"

"Naravno. Uđi. Trebala si mi reći da dolaziš, pa bih kupio malo dobre hrane ili tako nešto."

"Samo mi je tako palo na pamet da svratim. Htjela sam te pozdraviti nakon što si izašao iz zatvora, ali nisi me nazvao."

"Oprosti."

"Nije važno. Mama mi je rekla da si uvijek zaokupljen vlastitim mislima."

"Je li to rekla za mene?"

"Više-manje. Ali nije važno. Ja te svejedno volim." "I ja tebe volim, ali znaš..." "Znam. Mislim da sam već odrasla."

Mikael je skuhao čaj i postavio stol. Odjednom je postao svjestan da je ono što je njegova kći rekla, zapravo točno. Više nije bila djevojčica, imala je skoro sedamnaest godina i uskoro će biti odrasla žena. Mora naučiti da je više ne tretira kao dijete.

"I, kako je bilo?"

"Što?"

"Zatvor."

Mikael se nasmijao.

"Bi li mi vjerovala kad bih ti rekao da je to bilo kao plaćeni odmor na kojem sam imao vremena razmišljati i pisati?"

"Apsolutno. Mislim da nema neke veće razlike između zatvora i samostana, a ljudi su oduvijek išli u samostan kako bi se razvili."

"Pa, da, može se na to i tako gledati. Nadam se da nisi imala nekakvih problema zato što ti je otac bio zatvorenik?"

"Uopće. Ja sam ponosna na tebe i ne propuštam priliku da se hvalim da si bio u zatvoru zbog svojih uvjerenja."

"Uvjerenja?"

"Gledala sam Eriku Berger na televiziji."

Mikael je probljedio. Nije ni pomislio na svoju kćer kada je Erika razvila strategiju, a ona je očito mislila da je on nevin kao tek napadao snijeg.

"Pernilla, ja nisam nevin. Zao mi je što ne mogu pričati o onome što se dogodilo, ali nisam bio krivo osuđen. Sud me osudio na osnovi onoga što su čuli na sudskom procesu."

"Ali ti nikada nisi ispričao svoju verziju."

"Ne, zbog toga što je ne mogu dokazati. Napravio sam glupost i zato sam bio prisiljen odsjediti u zatvoru."

"OK. Odgovori mi onda na ovo pitanje: je li Wennerstrom prevarant ili nije?"

"On je jedan od najvećih prevaranata s kojim sam ikada imao posla."

"Eto. To mi je dovoljno. Imam poklon za tebe."

Izvadila je paket iz svoje torbe. Mikael ga je otvorio i unutra pronašao CD najvećih hitova Eurythmicsa. Znala je da je to jedan od njegovih omiljenih bendova. Zagrlio ju je, odmah ga stavio u iBook pa su zajedno slušali "Sweet dreams".

"Što ćeš raditi gore, u Skellefteau?" pitao je Mikael.

"Biblijski ljetni kamp sa skupinom vjernika koji se zovu Svjetlost života", odgovorila je Pernilla kao da je to najnormalnija stvar na svijetu.

Mikael je odjednom osjetio kako se naježio.

Shvatio je koliko je njegova kći slična Harriet Vanger. Pernilli je bilo šesnaest godina, baš kao i Harriet kad je nestala. Obje su imale oca koji nije bio prisutan. Obje su privlačile religiozne gluposti kod čudnih sekta; Harriet lokalni pentakostalci, a Pernillu neka religiozna lokalna skupina koja je otprilike jednako blesava kao Riječ života.

Mikael nije točno znao kako bi se trebao postaviti prema njezinu novom zanimanju za religiju. Nije želio biti grub i narušiti njeno pravo da sama odluči kojim putem želi krenuti u životu. A opet, Svjetlost života bila je točno onakva skupina o kojoj bi on i Erika bez sumnje u Millenniumu rado objavili podrugljivu reportažu. Odlučio je da prvom pogodnom prilikom uputi to pitanje Pernillinoj majci.

Pernilla je spavala u Mikaelovu krevetu, dok se on te noći ispružio na klupi u kuhinji. Probudio se ukočena vrata i bolnih mišića. Pernilla je htjela nastaviti put, pa je Mikael

napravio doručak, a onda je otpratio do željezničkog kolodvora. Imali su malo vremena, pa su kupili kavu u kiosku, sjeli na klupu na kraju perona i razgovarali o svemu i svačemu. Prije nego što je stigao vlak, promijenila je temu.

"Tebi se ne sviđa to što idem u Skelleftea", konstatirala je odjednom.

Mikael nije znao što da odgovori.

"Nije ništa strašno. Ali ti nisi kršćanin, zar ne?"

"Ne, nisam baš dobar kršćanin."

"Ne vjeruješ u Boga?"

"Ne, ne vjerujem u Boga, ali poštujem to što ti vjeruješ. Svi ljudi moraju u nešto vjerovati."

Kada je stigao njezin vlak, dugo su se grlili, sve dok se Pernilla nije morala ukrcati. Dok se penjala, okrenula se.

"Tata, neću ti propovijedati. Što se mene tiče, možeš vjerovati u što god želiš i ja ću te uvijek voljeti. Ali mislim da moraš nastaviti svoje proučavanje Biblije."

"Kako to misliš?"

"Vidjela sam citate koje imaš na zidu", rekla je. "Zašto takve sumorne i neurotične? Pusa. Bok."

Mahnula mu je i nestala. Mikael je ostao zbunjen stajati na peronu i promatrati vlak kako odlazi prema sjeveru. Tek kada je nestao iza zavoja, shvatio je značenje njezina komentara na odlasku i ledeni mu je osjećaj ispunio prsa.

Mikael je izjurio iz kolodvorske zgrade i pogledao na sat. Autobus za Hedeby išao je tek za četrdeset minuta. Nije imao živaca tako dugo čekati. Otrčao je do stajališta za taksije s druge strane kolodvorskog trga i pronašao Husseina s norrlandskim dijalektom.

Deset minuta kasnije Mikael je plaćao taksistu i odmah ušao u svoju radnu sobu. Cedulju je bio zalijepio iznad pisaćeg stola.

Magda - 32016

Sara-32109

R. J.- 30112

R. L. - 32027

Mari - 32018

Osvrnuo se po sobi. A onda mu je palo na pamet gdje bi mogao pronaći Bibliju. Ponio je cedulju, pronašao ključeve koje je ostavio u jednoj zdjelici na prozorskoj dasci i trčao cijelim putem do Gottfriedove kolibe. Ruke su mu gotovo drhtale dok je uzimao Harrietinu Bibliju s police.

Harriet nije zapisivala brojeve telefona. Brojke su bile poglavlja i stihovi iz Levitskog zakonika, treće knjige Petoknjžja

(Magda) Levitski zakonik 20,16

"Ako bi se žena primakla bilo kakvoj životinji da se s njom pari, ubij i ženu i životinju. Neka se smaknu i njihova krv neka padne na njih."

(Sara) Levitski zakonik 21,9

"Ako se kći kojeg svećenika oskurne podavši se javnom bludništvu, ona oca svoga skurne, pa se mora na vatri spaliti."

(R.J.) Levitski zakonik 1,12

"Potom neka je rasijeku na dijelove, a svećenik neka ih, s glavom i lojem, naslaže na drva što su na vatri na žrtveniku."

(R. L.) Levitski zakonik 20,27

"Čovjek ili žena koji među vama postanu zazivači duhova ili vračari neka se kazne smrću; neka se kamenuju i neka njihova krv padne na njih."

(Mari) Levitski zakonik 20,18

"Čovjek koji bi legao sa ženom za njezina mjesečnog pranja te otkrio njezinu golotinju - razgolio izvor njezine krvi i ona sama otkrila izvor svoje krvi - neka se oboje odstrane iz svoga naroda."

Mikael je izašao i sjeo na verandu ispred kolibe. Na to je Harriet mislila kada je upisala brojke u svoj adresar, nije bilo nikakve sumnje. Svaki je citat bio pažljivo podvučen u Harrietinoj Bibliji. Pripalio je cigaretu i slušao pjev ptica u blizini.

Imao je brojeve. Ali nije imao imena. Magda, Sara, Mari, R. J. i R. L.

Odjednom mu je nestalo tlo pod nogama kada mu je nešto intuitivno palo na pamet.

Sjetio se zapaljene žrtve u Hedestadu o kojoj mu je pričao inspektor Gustav Morell.

Slučaj Rebecka, kasnih četrdesetih godina, djevojka koja je bila silovana i ubijena tako što joj je glava bila stavljena na žar. "Neka je rasiječe na dijelove njezine i svećenik neka ih položi zajedno s glavom i salom na drva što su naslagana na ognju i na žrtveniku."

Rebecca. R. J. Kako se preživjela?

Isuse Bože, u što je to Harriet bila umiješana?

Henrik Vanger se odjednom počeo loše osjećati, pa je već otišao leći kada je Mikael poslije podne zakucao na njegova vrata. Anna ga je svejedno pustila unutra, mogao je posjetiti starca na par minuta.

"Ljetna prehlada", objasnio je Henrik i ispuhao nos. "Što želiš?"

"Imam pitanje." "Da?"

"Jeste li čuli za ubojstvo koje se dogodilo ovdje u Hedestadu četrdesetih godina? Djevojka po imenu Rebecka nešto, koja je ubijena tako što joj je glava stavljena u otvoreni kamin."

"Rebecka Jacobsson", rekao je Henrik bez sekunde oklijevanja. "To je ime koje neću tako skoro zaboraviti, ali nisam čuo da ga je itko spominjao već mnogo godina."

"Ali znate za to ubojstvo?"

"Itekako. Rebecka Jacobsson imala je dvadeset tri ili dvadeset četiri godine kad je ubijena. Mora da je to bilo... ustvari, to je bilo 1949. godine. Imali smo vrlo opsežnu istragu, u kojoj sam i ja igrao malu ulogu."

"Vi?" povikao je Mikael zapanjeno.

"Da. Rebecka Jacobsson bila je zaposlena u uredu Koncerna Vanger. Bila je popularna i vrlo zgodna djevojka. Ali kako to da odjednom pitaš za nju?"

Mikael nije znao što da kaže. Ustao je i otišao do prozora.

"Ne znam točno, Henrik, možda sam nešto pronašao, ali moram malo razmisliti o tome."

"Hoćeš reći da možda postoji veza između Harriet i Rebecke. Ali... to se dogodilo sa sedamnaest godina razmaka."

"Moram razmisliti. Doći ću do vas sutra ako vam bude bolje."

Mikael nikada nije otišao do Henrika sljedećeg dana. Nešto prije jedan sat u noći još uvijek je sjedio za kuhinjskim stolom i čitao Harrietinu Bibliju kada je čuo zvuk

automobila koji je velikom brzinom prešao most. Provirio je kroz kuhinjski prozor i vidio bljesak plavih svjetala vozila hitne pomoći.

Mikael je naslutio da se nešto loše dogodilo i izjurio van i slijedio vozilo. Parkirali su ispred kuće Henrika Vangera. Svjetla su bila upaljena u prizemlju i Mikael je odmah shvatio da se nešto dogodilo. U dva se koraka uspeo na verandu i u hodniku naletio na potresenu Annu Nygren.

"Srce", rekla je. "Probudio me prije nekog vremena i žalio se na bolove u prsima. A onda se srušio."

Mikael je zagrlio lojalnu domaćicu i ostao tamo stajati dok je osoblje hitne pomoći izlazilo s naizgled mrtvim Henrikom Van-gerom na nosilima. Slijedio ih je Martin Vanger, naočigled potresen. Već je bio u krevetu kad ga je Anna nazvala; imao je bose noge i papuče, i nije zakopčao rasporak. Kratko je pozdravio Mikaela i okrenuo se prema Anni. "Idem s njima do bolnice. Nazovite Birgera i Ceciliju", rekao joj je. "I obavijestite Dircha Frodea."

"Ja mogu otići do Frodea", ponudio se Mikael. Anna je zahvalno kimnula.

Kad netko zakuca na vrata poslije ponoći, obično nosi loše vijesti, pomislio je Mikael kada je stavio prst na zvono Dircha Frodea. Prošlo je nekoliko minuta prije nego što je očito bunovan Frode došao do vrata.

"Imam loše vijesti. Henrika Vangera su upravo odvezli u bolnicu. Misle da je srčani udar. Martin je htio da vas obavijestim."

"Oh, Bože", rekao je Dirch Frode. Pogledao je na ručni sat. "I petak trinaesti, je", rekao je s neshvatljivom logikom i zbunjenim izrazom lica.

Kada se Mikael vratio kući, bilo je pola tri u noći. Oklijevao je sekundu, a onda odlučio odgoditi razgovor s Erikom. Tek oko deset sati ujutro, nakon što je nakratko mobitelom

razgovarao s Dirchom Frodeom i uvjario se da je Henrik Vanger još uvijek živ, nazvao je Eriku s viješću da je novi suvlasnik Millenniuma odve-zen u bolnicu nakon srčanog udara. Vijest je, naravno, dočekana s velikom tugom i zabrinutošću.

Tek je kasno navečer Dirch Frode došao do Mikaela s detaljnijim informacijama o stanju Henrika Vangera.

"Živ je, ali nije dobro. Doživio je ozbiljan infarkt, a osim toga ima i upalu."

"Jeste li ga vidjeli?"

"Ne. Na intenzivnoj je. Martin i Birger bdiju s njim." "Šanse?"

Dirch Frode je zavrtio rukom, tako-tako.

"Preživio je infarkt i to je uvijek dobar znak. A Henrik je i u stvarno dobroj formi. Ali star je. Vidjet ćemo, moramo pričekati."

Neko su vrijeme sjedili u tišini i razmišljali o krhkosti života. Mikael je natočio kavu.

Dirch Frode izgledao je potišteno.

"Moram vam postaviti nekoliko pitanja o tome što će sada biti", rekao je Mikael. Frode ga je pogledao.

"Vaši se uvjeti zaposlenja ne mijenjaju. Oni su uređeni ugovorom koji istječe krajem godine, bio Henrik Vanger živ ili ne. Ne morate biti zabrinuti."

"Nisam zabrinut i nisam na to mislio. Zanimalo me samo kome da podnosim izvještaje dok on nije tu."

Dirch Frode je uzdahnuo.

"Mikael, vi dobro znate da je cijela ta priča s Harriet Vanger nešto čime Henrik krati vrijeme." "Nemojte to govoriti." "Zašto?"

"Pronašao sam novi dokazni materijal", rekao je Mikael. "Jučer sam Henrika obavijestio o nekim dijelovima tog materijala. Bojim se da je to moglo prouzrokovati srčani udar."

Dirch Frode pogledao je Mikaela neobičnim pogledom.

"Šalite se."

Mikael je odmahnuo glavom.

"Dirch, posljednjih sam dana iskopao više materijala o nestanku Harriet nego što je cijela službena istraga učinila u barem trideset i pet godina. Moj je problem sada što nikada nismo odlučili kome ću podnositi izvještaje kad Henrik nije prisutan."

"Možete meni ispričati."

"OK. Moram nastaviti ovu istragu. Imate li malo vremena?"

Mikael je ispričao ono što je otkrio što je jasnije mogao. Pokazao mu je seriju fotografija s Jarnvagsgatana i izložio svoju teoriju. Nakon toga je objasnio da je njegova kći otkrila tajnu telefonskih brojeva. Na kraju je iznio informacije o brutalnom ubojstvu Rebecke Jacobsson 1949. godine.

Jedina informacija koju je još uvijek zadržao za sebe bilo je lice Cecilije Vanger na Harrietinu prozoru. Još uvijek je htio prvo porazgovarati s njom prije nego što je stavi u poziciju u kojoj bi mogla biti osumnjičena za nešto.

Dirch Frode se zbunjeno namrštio.

"Hoćete reći da je ubojstvo Rebecke na neki način povezano s Harrietinim nestankom?"

"Ne znam. Ne čini se baš moguće. Ali preostaje činjenica da je Harriet zapisala inicijale R J. u svoj adresar zajedno s naputkom na zakon za žrtve paljenice. Rebecka Jacobsson bila je spaljena. Povezanost s obitelji Vanger očita je - radila je u Koncernu Van-ger."

"I kako sve to objašnjavate?"

"Još uvijek to ne mogu objasniti. Ali želim nastaviti istragu. Smatram vas Henrikovim predstavnikom. Vi morate donijeti tu odluku u njegovo ime."

"Možda bismo trebali obavijestiti policiju."

"Ne. Ili barem ne bez Henrikova pristanka. Ubojstvo Rebecke je davno zaključeno i policijska istraga završena. Neće oni sada započeti nekakvu istragu ubojstva koje je počinjeno prije pedeset i četiri godine."

"Razumijem. Što želite učiniti?"

Mikael je ustao i počeo hodati po kuhinji.

"Kao prvo, htio bih potražiti onu fotografiju. Kada bismo mogli vidjeti što je Harriet vidjela... mislim da bi to mogao biti ključ cijelog razvoja događaja. Kao drugo, trebao bih auto kako bih mogao otići u Norsjo i slijediti trag dokle me dovede. I kao treće, želim istražiti ove citate iz Biblije. Povezali smo jedan citat s užasnim brutalnim ubojstvom. Preostala su još četiri citata. Kako bih to učinio... treba mi pomoć."

"Kakva pomoć?"

"Trebao bih suradnika koji bi kopao po starim novinskim arhivima i pronašao Magdu i Saru i druga imena. Ako sam u pravu, onda Rebecka nije jedina žrtva."

"Hoćete reći, dovesti nekog drugog..."

"Sada odjednom treba obaviti strašno mnogo kopanja. Da sam policajac i vodim istragu, mogao bih raspodijeliti vrijeme i resurse i zaposliti ljude da kopaju za mene. Treba mi profesionalac koji se razumije u arhive i koji je istovremeno vrlo pouzdan."

"Razumijem... ustvari, poznam jednog kompetentnog istraživača. Ona je bila ta koja je vas provjerila", izletjelo je Dirchu Frodeu prije nego što je shvatio što je rekao.

"Što je napravila?" pitao je Mikael Blomkvist oštrim glasom.

Dirch Frode je odjednom shvatio da je rekao nešto što je možda trebao zadržati za sebe. Starim, pomislio je.

"Razmišljao sam naglas. Ništa", pokušao je.

"Mene ste provjeravali?"

"Nije to ništa dramatično, Mikael. Htjeli smo vas angažirati, pa smo provjerili kakva ste osoba."

"Zato je, dakle, Henrik Vanger točno znao moju situaciju. Koliko je detaljna bila istraga?"

"Prilično detaljna."

"Je li bilo govora i o problemima u kojima je Millennium)" Dirch Frode je slegnuo ramenima. "To je tada bilo aktualno."

Mikael je pripalio cigaretu. Bila je to njegova peta cigareta tog dana. Shvatio je da mu pušenje postaje navika. "Pisani izvještaj?"

"Mikael, to nije nešto što bi vas trebalo mučiti." "Želim pročitati izvještaj", rekao je.

"Molim vas, to nije ništa posebno. Samo smo vas htjeli provjeriti prije nego što vas zaposlimo."

"Želim pročitati izvještaj", ponovio je Mikael.

"Samo Henrik može dati dopuštenje za to."

"Stvarno? Onda ovako: želim da mi izvještaj bude u rukama u roku od sat vremena. Ako ga ne dobijem, dajem otkaz i vraćam se večernjim vlakom u Stockholm. Gdje je izvještaj?"

Dirch Frode i Mikael Blomkvist nekoliko su se sekundi odmjeravali. A onda je Dirch Frode uzdahnuo i spustio pogled.

"U mojoj radnoj sobi."

Slučaj Harriet Vanger bez daljnjega je bila najbizarnija priča u koju je Mikael Blomkvist ikada bio umješan. A i inače je prošla godina, od trenutka kad je objavio priču o Hans-Eriku Wennerstromu, bila kao vožnja u vlaku smrti - i to većinom jurnjava nizbrdo. I bilo je očito da vožnja nije gotova.

Dirch Frode je beskrajno odugovlačio. Tek u šest sati navečer Mikael je imao izvještaj Lisbeth Salander u ruci. Bio je to izvještaj od osamdeset stranica i stotinu stranica kopija članaka, ocjena i drugih sitnica koje su činile Mikaelov život.

Bio je to čudan osjećaj, čitati o samom sebi, u formi nečega što bi se moglo smatrati kombinacijom autobiografije i izvještaja špijuna. Mikael se stalno iznova čudio koliko je izvještaj detaljan. Lisbeth Salander je pronašla detalje za koje je on mislio da su zauvijek zakopani u kompostu povijesti. Iskopala je njegovu mladenačku vezu sa ženom koja je bila vatrena sindikalistica i koja je sada političarka. Ma s kime je to razgovarala?

Pronašla je njegov rock-bend Bootstrap, kojeg se stvarno danas nitko živ ne sjeća.

Pregledala je njegove financije do u najsitnije detalje. Ma kvrugu, kako je došla do toga?

Kao novinar Mikael je mnogo godina proveo iskopavajući podatke o ljudima i mogao je čisto profesionalno procijeniti kvalitetu posla. Za njega nije bilo nikakve sumnje da je Lisbeth Salander vraški dobar istraživač. Sumnjao je da bi čak i on uspio proizvesti takav izvještaj o potpuno nepoznatoj osobi.

Mikael je također primijetio da nije postojao nikakav razlog da se on i Erika drže pristojno podalje jedno od drugoga u druženju s Henrikom Vangerom; on je već bio detaljno informiran o njihovoj dugoj vezi i ljubavnom trokutu s Gregerom Beckmanom.

Lisbeth Salander je isto tako napravila jezivo točnu procjenu stanja Millenniuma; Henrik Vanger je znao koliko je stanje loše kada je nazvao Eriku i ponudio se da bude suvlasnik. Koju on igru zapravo igra?

Aferom Wennerstrom pozabavila se samo površno, ali bilo je očito da je sjedila u publici jednog dana za vrijeme suđenja. Isto je tako postavila pitanja o Mikaelovu neobičnom ponašanju kada se nije htio braniti tijekom suđenja. Pametna cura, tko god ona bila.

Sljedeće se sekunde Mikael uspravio i nije mogao vjerovati vlastitim očima. Lisbeth Salander je napisala kratki pasus o svojoj procjeni što će se dogoditi nakon suđenja. Praktički je od riječi do riječi prenijela izvještaj za javnost koji su on i Erika poslali uokolo nakon što je on napustio mjesto odgovornog izdavača Millenniuma.

Dakle Lisbeth Salander je koristila njegov originalni tekst. Ponovno je pogledao naslovnu stranicu izvještaja. Bila je datirana tri dana prije nego što je Mikael Blomkvist dobio presudu u ruke. Nemoguće.

Toga je dana izvještaj za javnost postojao na samo jednom mjestu u cijelom svijetu. U Mikaelovu kompjutoru. U njegovu iBooku, ne u kompjutoru u redakciji. Tekst nikada nije isprintan. Čak ni Erika Berger nije imala kopiju, iako su općenito raspravljali o tome.

Mikael Blomkvist je polako odložio na stol istragu koju je napravila Lisbeth Salander. Odlučio je da neće pripaliti još jednu cigaretu. Umjesto toga obukao je jaknu i izašao u svijetlu noć, tjedan dana prije Ivanja. Pratio je obalu oko zaljeva, pokraj imanja Cecilije Vanger i luksuzne jahte ispred vile Martina Vangera. Hodao je polako i razmišljao. Na kraju je sjeo na stijenu i promatrao treptanje svjetionika prema Hedestadu. Mogao je zaključiti samo jedno.

Bili ste u mom kompjutoru, gospođice Salander, rekao je naglas samom sebi. Vi ste prokleta hakerica.

XVIII.

Srijeda, 18. lipnja

Lisbeth Salander se trznula i probudila iza sna bez snova. Bilo joj je malo mučno. Nije trebala okrenuti glavu kako bi provjerila, znala je da je Mimmi već otišla na posao, ali njezin se miris još uvijek osjećao u zagušljivom zraku spavaće sobe. Sinoć je na uobičajenom sastanku Evil Fingers utorkom u Kvarnenu popila previše piva. Točno prije zatvaranja pojavila se Mimmi i pravila joj društvo u kući i u krevetu.

Za razliku od Mimmi, Lisbeth Salander nikada se nije ozbiljno smatrala lezbijkom. Nikada nije ni razmišljala o tome je li hetero-, homo- ili možda biseksualna. Općenito joj se fućkalo za etikete i smatrala je da se ionako nikoga ne tiče s kim ona provodi noć. Ako baš mora izabrati koga preferira u seksu, bili bi to dečki -tako je barem pokazivala statistika. Problem je samo bio pronaći dečka koji nije kreten i koji barem nešto vrijedi u krevetu, a Mimmi je bila zgodan kompromis sa sposobnošću da je uzbuđi. Upoznala je Mimmi prije godinu dana u šatoru s pivom na Pride festivalu i ona je bila jedina osoba koju je Lisbeth upoznala s Evil Fingers. Od prošle su se godine povremeno družile i bila je to još uvijek samo zabava za obje. Mimmi je imala toplo i mekano tijelo uz koje je bilo lijepo ležati, a bila je i osoba s kojom se Lisbeth mogla buditi i doručkovati.

Sat na noćnom ormariću pokazivao je pola deset ujutro i upravo je počela razmišljati što ju je to probudilo, kada je ponovno zazvonilo zvono na vratima. Uspravila se, zbunjena. Nitko joj ne zvonu na vrata u to doba dana. Ustvari, jako joj malo ljudi uopće ikada zvonu na vrata. Bunovna, omotala se plahtom i na nestabilnim nogama otišla do hodnika i otvorila. Gledala je ravno u oči Mikaela Blomkvista i osjetila nalet panike kroz tijelo i spontano ustuknula za korak.

"Dobro jutro, gospođice Salander", pozdravio ju je ozbiljno. "Vidim da ste jučer bili dokasna vani. Mogu li ući?"

Ne čekajući da ga pozove, zakoračio je preko praga i zatvorio vrata za sobom. S radoznavošću je promotrio gomilu odjeće na podu hodnika i brdo vrećica s novinama i zavirio prema spavaćoj sobi, dok se cijeli svijet Lisbeth Salander počeo okretati u krivom smjeru - kako, što, tkoi Mikaela Blomkvista su, čini se, zabavljala njena otvorena usta. "Pretpostavljam da nisi doručkovala, pa sam donio peciva. Jedno s pečenom govedinom, jedno s puricom sa senfom i jedno vegetarijansko s avokadom. Ne znam što voliš. Govedinu?" Nestao je u kuhinji i odmah pronašao njezin aparat za kavu. "Gdje držiš kavu?" povikao je. Salander je kao paralizirana stajala u hodniku sve dok nije čula vodu kako teče iz slavine. U tri je koraka bila u kuhinji.

"Stani!" shvatila je da je viknula i stišala glas. "Ne možeš, kvragu, samo tako umarširati kao da živiš ovdje. Pa mi se i ne poznajemo."

Mikael Blomkvist je zastao usred točenja vode u aparat za kavu i okrenuo glavu prema njoj. Odgovorio je ozbiljnim glasom.

"Krivo! Ti me poznaješ bolje od većine ljudi. Zar ne?"

Okrenuo joj je leđa i nastavio točiti vodu i počeo otvarati limenke na kuhinjskom elementu. "Inače, znam ja kakva si ti. Znam tvoje tajne."

Lisbeth Salander je zažmirila i poželjela da joj se do prestane ljuljati pod nogama. Bila je u stanju intelektualne paralize. Bila je mamurna. Situacija se činila nestvarnom i mozak joj je odbijao funkcionirati. Nikada prije nije sreća objekt svoje istrage licem u lice. On zna gdje stanujem! Stajao je u njenoj kuhinji. Nemoguće. Ovo se ne bi smjelo događati.

On zna tko sam ja!

Odjednom je shvatila da joj je plahta skliznula, pa ju je čvršće zamotala oko tijela. Rekao je nešto što isprva nije razumjela. "Moramo razgovarati", ponovio je. "Ali mislim da tebi prvo treba tuš."

Pokušala je razumno govoriti. "Čuj, ako se namjeravaš nešto buniti, onda ja nisam ta koju bi trebao napasti. Ja sam obavila svoj posao. Porazgovaraj s mojim šefom." Stao je pred nju i podigao ruke pokazavši dlanove. Nisam naoružan. Univerzalni znak mira.

"Već sam razgovarao s Draganom Armanskijem. Inače, on želi da ga nazoveš. Sinoć se nisi javljala na mobitel."

Krenuo je prema njoj. Nije osjetila prijetnju, ali je svejedno ustuknula nekoliko centimetara kada joj je dodirnuo ruku i pokazao prema vratima kupaonice. Nije voljela da je netko dira bez dopuštenja, čak i ako je prijateljski nastrojen.

"Nisam se došao svađati", rekao je mirnim glasom. "Ali vrlo bih rado popričao s tobom. Kad se probudiš. Kava će biti gotova kad se obučeš. Tuš. Sic."

Bezvoljno ga je poslušala. Lisbeth Salander nikada nije bezvoljna, pomislila je.

U kupaonici se naslonila na vrata i pokušala sabrati misli. Bila je više potresena nego što je mislila da je moguće. A onda je polako shvatila da će joj puknuti mjehur, a i da tuš nije samo dobar savjet nego i nužnost nakon noćnih aktivnosti. Kada je bila gotova, ušuljala se u spavaću sobu i navukla gaćice, traperice i majicu kratkih rukava s natpisom Kraj svijeta je bio jučer - danas imamo ozbiljnih problema.

Nakon što je nakratko promislila, pronašla je kožnatu jaknu koja je bila prebačena preko stolice. Izvadila je elektrošoker iz džepa, prekontrolirala je li napunjen i stavila ga u stražnji džep traperica. Miris kave širio se stanom. Duboko je udahнула i vratila se u kuhinju.

"Zar nikada ne pospremaš?" dočekalo ju je pitanje.

Napunio je sudoper starim tanjurima, ispraznio pepeljare, bacio stare tetrapake mlijeka i očistio stol od novina od posljednjih pet tjedana, oprao i obrisao šalice i postavio ih je na

stol i - nije se šalio - peciva. Dobro je izgledalo i, ustvari, bila je gladna nakon noći s Mimmi. OK, da vidimo kuda ovo vodi. Oprezna, sjela je nasuprot njemu.

"Nisi mi odgovorila na pitanje. Govedina, puretina ili vegetarijanski?"

"Govedina."

"Onda ću ja uzeti puretinu."

U tišini su doručkovali promatrajući jedno drugo. Kada je pojela svoje pecivo, pojela je i pola vegetarijanskoga koje je preostalo. Uzela je zgužvanu kutiju cigareta s prozorske daske i iskopala jednu.

"OK, sada znam", prekinuo je tišinu. "Možda nisam tako dobar kao ti u istrazi osoba, ali sada sam barem saznao da nisi ni vegetarijanka, a ni, kao što Dirch Frode misli, anoreksičarka. Dodat ću te informacije u svoj izvještaj o tebi."

Salander je buljila u njega, ali kada je vidjela njegov izraz lica, shvatila je da je zafrkava. Izgledao je kao da mu je to neobično zabavno, pa nije mogla a da ne reagira jednako.

Nasmiješila se jednim kutom usana. Situacija je bila luda. Odgurnula je tanjur. Imao je prijateljske oči. Što god da je bio, vjerojatno nije zlobna osoba, zaključila je. A i u njenoj istrazi nije bilo ničega što je sugeriralo da je opasni gad koji zlostavlja svoje cure ili tako nešto. Podsjetila je samu sebe da je ona ta koja zna sve o njemu, a ne obrnuto. Znanje je moć.

"Zbog čega se ceriš?" pitala je.

"Oprosti. Nisam planirao ovako uletjeti. Nisam te namjeravao prestrašiti, što sam očito učinio. Ali trebala si vidjeti svoj izraz lica kad si otvorila vrata. Za umrijeti. Nisam se mogao othrvati porivu da te malo zafrkavam."

Tišina. Na vlastito iznenađenje, Lisbeth Salander odjednom je shvatila da joj je njezin nepozvani gost prihvatljivo društvo, ili barem nije neugodan.

"Shvati to kao moju strašnu osvetu zato što si kopala po mom privatnom životu", rekao je ozbiljno. "Bojiš li me se?"

"Ne", odgovorila je Salander.

"Dobro. Nisam tu da ti naudim ili da se svađam s tobom."

"Ako mi pokušaš nauditi, ozlijedit ću te. Stvarno."

Mikael ju je promatrao. Imala je jedva 150 cm i izgledala je kao da mu ništa ne bi mogla učiniti da je neki silovatelj koji joj je banuo u stan. Ali oči su joj bile bezizražajne i mirne.

"Nisam to mislio", rekao je na kraju. "Nemam nikakvih loših namjera. Moram razgovarati s tobom. Ako hoćeš da odem, samo reci." Malo je razmislio. "Ionako mi je čudno... ma."

Prekinuo je rečenicu.

"Što?"

"Ne znam zvuči li ovo normalno, ali do prije četiri dana nisam ni znao da postojiš. A onda sam pročitao tvoju analizu mene", kopao je po svojoj torbi i pronašao izvještaj, "što nije bila neka zabavna lektira."

Utihnuo je i neko vrijeme gledao kroz kuhinjski prozor. "Mogu li dobiti jednu cigaretu?" Gurnula je kutiju prema njemu.

"Ranije si rekla da se ne poznajemo, a ja sam odgovorio da se itekako poznajemo."

Pokazao je na izvještaj. "Nisam te stigao sasvim istražiti, samo sam malo rutinski prekopao po podacima kako bih pronašao tvoju adresu i datum rođenja i to, ali ti definitivno znaš mnogo toga o meni. Mnogo toga su vrlo privatne stvari, stvari koje znaju samo moji najbliži prijatelji. A sada sam tu u tvojoj kuhinji i jedem pecivo s tobom. Poznajemo se pola sata, a odjednom imam osjećaj da se poznajemo godinama. Shvaćaš li na što mislim?"

Kimnula je.

"Imaš lijepe oči", rekao joj je.

"Ti imaš dobre oči", odgovorila je. Nije bio siguran je li to bilo ironično.

Tišina.

"Zašto si ovdje?" pitala je odjednom.

KALK BLOMKVIST, sjetila se nadimka i suzbila impuls da ga kaže naglas, odjednom je izgledao ozbiljno. U očima mu se vidio umor. Nestala je samouvjerenost koju je maloprije pokazao upavši u njezin stan i ona je zaključila da je šala završila ili je barem stavljena na stranu. Prvi put je osjećala da je detaljno promatra, zamišljeno ozbiljan. Nije mogla dokučiti što mu se mota po glavi, ali odmah je shvatila da je njegov posjet postao ozbiljan.

Lisbeth Salander shvatila je da je mirna samo na površini i da ustvari nema živce pod kontrolom. Blomkvistov potpuno neočekivan posjet uzdrmao ju je na način koji nikada prije nije doživjela u vezi s poslom. Njezin je posao bio špijunirati ljude. Zapravo, nikada nije to što radi za Dragana Armanskija definirala kao pravi posao, nego više kao nešto komplicirano čime se bavi da ubije vrijeme, gotovo hobi.

Davno je zaključila da je istina da ona voli kopati po životima drugih ljudi i otkrivati tajne koje pokušavaju sakriti. Činila je to, na ovaj ili onaj način, otkad zna za sebe. I čini to i danas, ne samo kada bi joj Armanskij dao zadatak, nego ponekad i samo radi zabave. To ju je činilo zadovoljnom. Bilo je to upravo kao komplicirana kompjutorska igrice, s tom razlikom da se radilo o živim osobama. A sada je odjednom njezin hobi sjedio u njeznoj kuhinji i nudio je pecivom. Situacija se činila posve apsurdnom.

"Imam fascinantno problem", rekao je Mikael. "Reci mi, kad si me istraživala za Dircha Frodea... jesi li znala za što će on to koristiti?"

"Ne."

"Cilj je bio da dobiju podatke o meni zato što me Frode, ili točnije rečeno njegov poslodavac, htio angažirati za honorarni posao."

"Aha."

Slabašno joj se nasmiješio.

"Jednoga ćemo dana ti i ja popričati o moralnim aspektima kopanja po nečijem privatnom životu. Ali sada imam sasvim drugih problema... Posao koji sam dobio, i koji sam iz nekog neshvatljivog razloga prihvatio, bez konkurencije je najbizarniji posao koji sam ikada radio. Mogu li ti vjerovati, Lisbeth?"

"Kako to misliš?"

"Dragan Armanskij kaže da si osoba od povjerenja. Ali svejedno te pitam. Mogu li ti ispričati tajne, a da ih nikome drugome ne kažeš?"

"Čekaj. Ti si, dakle, razgovarao s Draganom; je li te on poslao k meni?"

Ubit ću tog glupog jebenog Armenca.

"Pa, ne baš. Nisi ti jedina koja može nabaviti nečiju adresu, to sam obavio sam. Potražio sam te u popisu stanovnika. Postoje tri osobe koje se zovu Lisbeth Salander, a druge dvije nisu dolazile u obzir. Ali kontaktirao sam Armanskija jučer i dugo smo razgovarali. I on je prvo mislio da sam se došao svađati zato što si kopala po mom privatnom životu, ali na kraju sam ga uvjerio da imam posve legitiman zadatak."

"A to je?"

"Kao što sam rekao, poslodavac Dircha Frodea dao mi je posao. Sada sam došao do točke kada mi jako hitno treba pomoć kompetentnog istražitelja. Frode mi je rekao za tebe i rekao da si kompetentna. Pobjeglo mu je, tako sam saznao da si napravila istragu o meni. Jučer sam razgovarao s Armanskijem i objasnio mu što želim. Rekao je da je sve

to OK i pokušao te nazvati, ali nisi se javljala na telefon, pa... sam došao. Možeš nazvati Armanskija i provjeriti ako želiš."

Lisbeth Salander je trebalo nekoliko minuta da pronađe mobitel ispod hrpe odjeće koju je Mimmi skinula s nje. Mikael Blomkvist je s velikim zanimanjem promatrao kako joj je neugodno dok traži, a onda počeo hodati po stanu. Sav njezin namještaj izgledao je kao da ga je izvadila iz kontejnera za smeće. Imala je impresivan vrhunski PowerBook na malom radnom stolu u dnevnoj sobi. Na jednoj je polici stajao CD-player. Ali njena je zbirka CD-a bila sve samo ne impresivna - jadnih desetak CD-ova grupa za koje Mikael nikada nije čuo i čiji su glazbenici na naslovnicama albuma izgledali kao vampiri iz svemira. Konstatirao je da glazba nije njeno područje.

Salander je vidjela da ju je Armanskij nazvao čak sedam puta sinoć, te dva puta jutros. Nazvala ga je, dok se Mikael naslonio na okvir od vrata i slušao razgovor.

"Ja sam... žao mi je, ali bio mi je isključen... znam da mi hoće dati posao... ne, tu je u mojoj dnevnoj sobi..." Podigla je glas. "Dragane, mamurna sam i boli me glava, prestani blebetati; jesi rekao da je taj posao OK ih nisi?... hvala."

Klik.

Lisbeth Salander pogledala je Mikaela Blomkvista kroz vrata dnevne sobe. Razgledavao je njene CD-e i vadio knjige s police i upravo pronašao smeđu bočicu s nekim lijekom koja nije imala naljepnicu i koju je radoznalo podigao prema svjetlu. Kada je već krenuo odvrtati čep, ispružila je ruku i uzela mu bočicu, otišla natrag u kuhinju i sjela na stolicu i masirala čelo sve dok Mikael nije ponovno došao do nje i sjeo.

"Pravila su jednostavna", rekla je. "Ništa od toga o čemu razgovaraš sa mnom ili Draganom Armanskij em neće saznati nitko drugi. Potpisat ćemo ugovor prema kojem se Milton Security obvezuje na šutnju. Želim saznati što posao uključuje prije nego što

odlučim želim li raditi za tebe. To znači da neću nikome prenijeti ono što mi ispričaš, bilo da preuzmem posao ili ne, osim ako mi ne otkriješ da se baviš teškom kriminalnom djelatnošću. U tom ću slučaju to prijaviti Draganu, koji će obavijestiti policiju."

"Dobro." Oklijevao je. "Armanskij možda ne zna u potpunosti za što te želim angažirati..."

"Rekao je da hoćeš da ti pomognem s povijesnim istraživanjem."

"Da, to je točno. Ali ja hoću da mi pomogneš identificirati ubojicu."

Mikaelu je trebalo više od sat vremena da ispriča sve zapetljane dijelove slučaja Harriet Vanger. Ništa nije izostavio. Dobio je Frodeovo dopuštenje da je angažira, a ako to učini, onda joj mora u potpunosti vjerovati.

Ispričao joj je i o svojoj vezi sa Cecilijom Vanger i kako je otkrio njeno lice na Harrietinu prozoru. Dao je Lisbeth koliko god je točnih podataka mogao o njezinu karakteru. Počeo je priznavati samome sebi da se Cecilia popela prilično visoko na listi osumnjičenih. Ali još uvijek je bio daleko od toga da shvati kako bi Cecilia mogla biti povezana s ubojicom koji je bio aktivan dok je ona još bila malo dijete.

Kada je završio, dao je Lisbeth Salander kopiju popisa iz adresara.

Magda-32016

Sara-32109

RJ.-30112

R L. - 32027

Mari - 32018

"Što hoćeš da učinim?"

"Identificirao sam R J., Rebecku Jacobsson, i povezao je s citatom iz Biblije koji govori o zakonu za žrtve paljenice. Ubijena je tako što joj je glava stavljena na žar koji se gasio,

što je identično opisu u citatu. Ako sam u pravu, pronaći ćemo još četiri žrtve - Magdu, Saru, Mari i R. L."

"Misliš da su mrtve? Ubijene?"

"Ubojica je bio aktivan u pedesetima i možda u šezdesetima. I na neki je način povezan s Harriet Vanger. Pregledao sam stare brojeve Hedestads-Kuriren. Ubojstvo Rebecke je jedini groteskni zločin koji sam pronašao, a koji je povezan s Hedestadom. Želim da ti nastaviš istraživati po cijeloj Švedskoj."

Lisbeth Salander je toliko dugo razmišljala bezizražajna lica i bez riječi da se Mikael počeo nestrpljivo meškoljiti. Već se počeo pitati nije li izabrao krivu osobu, kada je podigla pogled.

"OK. Uzimam posao. Ali moraš potpisati ugovor s Armanski-jem."

Dragan Armanskij isprintao je ugovor koji će Mikael Blomkvist ponijeti u Hedestad i predati Dirchu Frodeu na potpis. Kada se vratio u ured Lisbeth Salander, vidio je kroz stakleni zid kako su ona i Mikael Blomkvist nagnuti nad njezin PowerBook. Mikael joj je stavio ruku na rame - dodirnuo ju je - i pokazao na nešto. Armanskij je zastao u pola koraka.

Mikael je rekao nešto što je Salander, čini se, iznenadilo. A onda se glasno nasmijala. Armanskij je nikada prije nije čuo da se smije iako je nekoliko godina pokušavao pridobiti njeno povjerenje. Mikael Blomkvist ju je poznavao pet minuta i već se smijala s njim.

Odjednom je mrzio Mikaela Blomkvista takvom žestinom da je to i njega iznenadilo. Nakašljao se na vratima i pružio mu plastični fascikl s ugovorom.

Mikael je poslije podne stigao na brzinu posjetiti redakciju Millenniuma. Bilo je to prvi put otkako je počistio svoj stol prije Božića i odjednom mu je bilo sasvim strano trčati tim poznatim stubama. Nisu promijenili kombinaciju na ulaznim vratima, pa se mogao neopaženo ušuljati do redakcije i neko vrijeme tamo stajati i ogledavati se.

Ured Millenniuma nalazio se u prostorijama u obliku slova L. Na ulazu je bio veliki hodnik koji je zauzimao mnogo prostora, a koji se nije mogao iskoristiti ni za što pametno. Tu su stavili jednu garnituru za sjedenje za posjetitelje. Iza garniture nalazila se blagovaonica s čajnom kuhinjom, zahod i dva skladišta s policama za knjige i arhivima. Tamo je bio i pisači stol za stalnog praktikanta. Desno od ulaza bio je stakleni zid prema atelijeru Christera Malma. On je imao vlastitu tvrtku, koja je zauzimala osamdeset kvadrata i imala vlastiti izlaz na stubište. Lijevo se nalazila sama redakcija na oko sto pedeset kvadrata sa staklenom fasadom koja je gledala na Gotgatan.

Erika je uredila ured i stavila staklene pregrade s tri sobe za pojedine suradnike i otvoreni ured za ostala tri suradnika. Sebi je uzela najveću sobu na samom kraju redakcije i stavila Mikaela u vlastitu sobu na drugom kraju. Bila je to jedina prostorija koju se moglo vidjeti s ulaza. Vidio je da se tamo nitko nije uselio.

Treći je ured bio malo odvojen i tamo je bilo mjesto Sonnyja Magnussona, šezdeset godina starog, koji je već nekoliko godina bio uspješan prodavač oglašivačkih mjesta u Millenniumu. Erika je pronašla Sonnyja kada je ostao nezaposlen nakon što su srezali broj zaposlenih u firmi u kojoj je radio veći dio života. Sonny je tada bio u dobi u kojoj se nije nadao da će mu itko ponuditi stalni posao. Erika ga je izabrala; ponudila mu je malu, ali čvrstu plaću i postotak od oglasa. Sonny je prihvatio i nijedno od njih nije požalilo. Ali posljednje godine uopće nije bilo važno koliko je on dobar prodavač; udio oglašivača jako je pao. Sonnyjeva se plaća drastično smanjila, ali umjesto da pokuša

pronaći neki novi posao, pritegnuo je remen i ostao lojalan svom poslu. Za razliku od mene, koji sam prouzročio katastrofu, pomislio je Mikael.

Mikael je konačno skupio hrabrost i ušao u redakciju koja je bila poluprazna. Mogao je vidjeti Eriku u njezinu uredu s telefonskom slušalicom na uhu. Samo je dvoje suradnika bilo u uredu. Monika Nilsson, trideset i sedam godina, bila je motivirani reporter, stručnjak za praćenje politike i vjerojatno najispoliraniji cinik kojega je Mikael ikada upoznao. Radila je u Millenniumu već devet godina i uživala. Henry Cortez je imao dvadeset i četiri godine i bio je najmlađi suradnik u redakciji. Dospio je tu kao praktikant prije dvije godine nakon završenog studija novinarstva, kada je izjavio da želi raditi samo u Millenniumu i nigdje drugdje. Erika nije imala novca da ga zaposli, ah mu je ponudila stol u kutu i angažirala ga kao stalnog honorarca.

Oboje je ispustilo oduševljene krikove kad su ugledali Mikaela. Izljubili su mu obraze i potapšali ga po leđima. Odmah su ga pitali misli li se vratiti na svoj položaj i razočarano uzdahnuli kada im je objasnio da mu je ostalo još pola godine na položaju u Norrlandu i da ih je samo došao pozdraviti i popričati s Erikom.

I Erika se razveselila što ga vidi i natočila mu kavu pa zatvorila vrata svog ureda. Odmah je pitala kakvo je stanje Henrika Vangera. Mikael je objasnio da ne zna više od onoga što mu je Dirch Frode rekao; stanje je ozbiljno, ali starac je još uvijek živ.

"Sto radiš u gradu?"

Mikael se odjednom zbunio. S obzirom na to da je bio u Milton Securityju samo nekoliko ulica dalje, čisto je nagonski krenuo prema uredu. Činilo mu se komplicirano objašnjavati Eriki da je upravo angažirao privatnu stručnjakinju za osiguranje koja je "provalila" u njegov kompjutor. Umjesto toga je slegnuo ramenima i rekao da je bio

prisiljen doći u Stockholm zbog posla koji ima veze s Vangerom i da se odmah vraća na sjever. Pitao ju je kakva je situacija u redakciji.

"Uz one lijepe vijesti, da broj oglašivača i broj pretplatnika i dalje raste, raste i problem koji se pojavio."

"Koji?"

"Janne Dahlman." "Naravno."

"Bila sam prisiljena nasamo porazgovarati s njime u travnju, odmah nakon što smo objavili da je Henrik Vanger postao suvlasnik novina. Ne znam je li tako negativan po prirodi ili je riječ o nečem ozbiljnijem. Možda igra neku igru."

"Što se dogodilo?"

"Više uopće nemam povjerenja u njega. Kada smo potpisali dogovor s Henrikom Vangerom, Christer i ja smo morali odabrati hoćemo li odmah obavijestiti cijelu redakciju da više nema rizika od propasti do jeseni ili..."

"Ili da selektivno informirate nekoliko suradnika."

"Točno tako. Možda sam paranoična, ali nisam htjela riskirati da Dahlman razglasi cijelu priču. I tako smo odlučili obavijestiti cijelu redakciju onoga dana kada smo i izašli u javnost s tom viješću. Dakle, šutjeli smo o tome više od mjesec dana."

"I?"

"Pa, to su bile prve dobre vijesti koje je redakcija čula u posljednjih godinu dana. Svi su klicali, osim Dahlmana. Mislim, nije da smo neka velika redakcija. Dakle, tri osobe su klicale, plus praktikant, a jedna se prokleta razbjesnjela što je nismo ranije obavijestili o tom dogovoru." "U pravu je..."

"Znam. Ali stvar je u tome da je on nastavio pizditi oko toga dan za danom i pokvario raspoloženje cijeloj redakciji. Nakon dva tjedna tog sranja pozvala sam ga u svoj ured i

objasnila mu da je razlog zašto nismo obavijestili redakciju taj što ja nisam imala povjerenja u njega i nisam bila sigurna hoće li šutjeti o tome."

"Kako je to primio?"

"Naravno, bio je jako uvrijeđen i uznemiren. Ja nisam popustila i postavila sam mu ultimatum - ili će se srediti ili neka si počne tražiti drugi posao."

"I?"

"Sredio se. Ali drži se svog kuta i između njega i ostatka redakcije vlada neko napeto raspoloženje. Christer ga ne može smisliti i to vrlo jasno pokazuje."

"Za što sumnjičiš Dahlmana?"

Erika je uzdahnula.

"Ne znam. Zaposlili smo ga prije godinu dana, kada smo već započeli svađu s Wennerstromom. Ne mogu to dokazati, ali imam nekakav osjećaj da on ne radi za nas." Mikael je kimnuo.

"Vjeruj svojim instinktima."

"Možda je on samo seronja na krivom položaju koji širi loše raspoloženje."

"Moguće. Ali slažem se s tobom da je bila loša odluka što smo ga zaposlili."

Dvadeset minuta kasnije Mikael je vozio prema sjeveru i Slussenu u automobilu koji je posudio od supruge Dircha Frodea. Bio je to deset godina star volvo koji nikada nije koristila. Rekla je Mikaelu da ga može posuditi kad god mu zatreba.

Bila je riječ o malim suptilnim detaljima koje je Mikael lako mogao previdjeti da nije bio pažljiv. Jedna je gomila papira bila malo više nakrivljena nego što se sjećao. Jedan fascikl nije do kraja gurnut na policu. Ladica pisaćeg stola bila je potpuno zatvorena - Mikael se sa sigurnošću sjećao da ju je ostavio pritvorenom onoga dana kada je napustio Hedeby i otišao u Stockholm.

Neko je vrijeme sjedio u tišini i sumnjao u samoga sebe. A onda je postajao sve sigurniji da je netko bio u kući.

Izašao je na verandu i ogledao se oko sebe. Bio je zaključao vrata, ali bila je to obična stara brava kakvu je vjerojatno lako provaliti malim odvijačem, a i bilo je nemoguće reći koliko ključeva postoji. Ponovno je ušao i sistematski pretražio svoju radnu sobu kako bi otkrio je li što nestalo. Nakon nekog je vremena konstatirao da je, čini se, sve na svom mjestu.

Ali preostala je činjenica da je netko ušao u kuću, sjedio u njegovoj radnoj sobi i listao po papirima i fasciklima. Kompjutor je ponio, tako da ga posjetitelj nije mogao pregledati. Dva pitanja, dakle. Tko? I koliko je taj tajanstveni posjetitelj mogao saznati? Fascikli su bili dio zbirke Henrika Vangera, koju je vratio u kolibu nakon što se vratio iz zatvora. Tu nije bilo novog materijala. Blokovi na stolu sadržavali su bilješke koje su bile nerazumljive onome tko ne zna o čemu je riječ. No je li osoba koja je pretražila pisaći stol znala o čemu je riječ?

Ono ozbiljno bila je mala plastična omotnica na pisaćem stolu u koju je stavio popis iz adresara i prepisane citate iz Biblije koji su se na njih odnosili. Onaj koji je pretražio radnu sobu sada je znao da je provalio šifre iz Biblije.

Tko?

Henrik Vanger bio je u bolnici. Nije sumnjao na domaćicu Annu. Dirch Frode? Ali njemu je već ispričao sve detalje. Cecilia Vanger je odgodila svoj put na Floridu i vratila se iz Londona zajedno sa svojom sestrom. Nije ju vidio otkako se vratila, ali ju je vidio dan prije, kada je automobilom prešla preko mosta. Martin Vanger. Harald Vanger. Birger Vanger - on se pojavio na jednom obiteljskom sastanku na koji Mikael nije bio pozvan

dan nakon Henriкова srčanog udara. Alexander Vanger. Isabella Vanger - ona je bila sve samo ne simpatična.

S kim je Frode razgovarao? Sto mu je slučajno izletjelo? Koliko je ljudi iz najuže obitelji shvatilo da je Mikael došao do novih podataka u istrazi?

Prošlo je osam sati navečer. Nazvao je bravara iz Hedestada i naručio novu bravu za kolibu. Bravar mu je objasnio da može doći tek prekosutra. Mikael mu je ponudio dvostruko više novca ako dode odmah. Dogovorili su se da će doći oko pola jedanaest te večeri kako bi ugradio novu, bolju bravu.

U očekivanju bravara Mikael je oko pola devet otišao do Dircha Frodea i pokucao na vrata. Frodeova ga je žena odvela do vrta sa stražnje strane i ponudila mu hladno pivo, što je Mikael sa zahvalnošću prihvatio. Htio je znati kakvo je stanje Henrika Vangera. Dirch Frode je odmahnuo glavom.

"Operirali su ga. Ima ovapnjenje žila. Doktor kaže da sama činjenica da je uopće živ daje nadu, ali da će sljedećih nekoliko dana biti kritično."

Neko su vrijeme razmišljali o tome dok su pili pivo.

"Jeste li razgovarali s njime?"

"Ne. Nije mogao govoriti. Kako je bilo u Stockholmu?" "Lisbeth Salander je pristala. Ovo je ugovor Dragana Armanskija. Trebate ga potpisati i poslati natrag." Frode je pregledavao papir. "Skupa je", konstatirao je. "Henrik to može platiti."

Frode je kimnuo i izvadio nalivpero iz džepa na prsima i nadrljao svoj potpis.

"Bolje da odmah potpišem dok je Henrik još živ. Možete li to odnijeti do poštanskog sandučića pokraj Konsuma?"

Mikael je otišao u krevet već oko ponoći, ali nije mogao zaspati. Do sada je njegov boravak u Hedebyju imao odlike istraživanja

neobične povijesne tajne. Ali ako je netko bio toliko zainteresiran za njegov rad da mu je pretražio radnu sobu, onda je možda ta priča bliža sadašnjosti nego što je mislio. Odjednom mu je palo na pamet da ima i drugih koje bi moglo zanimati čime se to Mikael bavi. Iznenadno pojavljivanje Henrika Vangera u Upravnom odboru Millenniumu teško da je promaklo Hans-Eriku Wennerstromu. Ili su ovakve misli znak da postaje paranoičan?

Mikael je ustao iz kreveta, stao gol uz kuhinjski prozor i zamišljeno gledao prema crkvi s druge strane mosta. Pripalio je cigaretu.

Lisbeth Salander nije mu bila jasna. Neobično se ponašala i pravila duge stanke usred razgovora. Stan joj je bio takva zbrka da je to graničilo s kaosom, imala je brdo vrećica s novinama u hodniku i kuhinju koja nije bila pospremljena godinama. Odjeća joj je ležala u gomilama na podu i bilo je očito da se probudila nakon cijele večeri provedene u pivnici. Imala je ugriz na vratu i očito je imala društvo preko noći. Imala je mnogo tetovaža i piercinga na nekoliko mjesta po licu i sigurno i na raznim mjestima koje nije mogao vidjeti. Ukratko rečeno, bila je posebna.

S druge strane, Armanskij ga je uvjerio da je ona apsolutno najbolji istraživač u njegovoj tvrtki, a njezin drsko osoban izvještaj o njemu bez sumnje je govorio da je temeljita.

Neobična cura.

Lisbeth Salander je sjedila za svojim PowerBookom i razmišljala o tome kako je reagirala pred Mikaelom Blomkvistom. Nikada prije nije nikome dopustila da joj uđe u stan a da ga nije izričito pozvala unutra, a ta se mala skupina ljudi mogla izbrojiti na prste jedne ruke. Mikael je bez ustručavanja ušao ravno u njezin život, a ona je uspjela samo slabašno protestirati.

A i ne samo to - nego se i našalio s njom. Rugao joj se.

U drugom bi je slučaju takvo ponašanje nagnalo da mentalno otkoči pištolj. Ali kod njega nije osjećala nimalo prijetnje i nikakvih zlih namjera. Imao je razlog da se izdere na nju zbog izvještaja čak i da je prijavi policiji jer je zaključio da mu je provalila u kompjutor. Ali on je to uzeo kao šalu.

To je bio najosjetljiviji dio njihova razgovora. Činilo se da je Mikael svjesno pustio tu temu i na kraju se nije mogla suzdržati, pa je sama postavila pitanje.

"Rekao si da znaš što sam učinila."

"Ti si haker. Upala si mi u kompjutor."

"Kako znaš?" Lisbeth je bila potpuno sigurna da nije ostavila nikakvih tragova i da njezin upad ne može vidjeti nitko osim stručnjaka za osiguranje najvećeg kalibra koji bi skenirao hard disk upravo u trenutku kad je ona ušla u kompjutor.

"Počinila si grešku." Objasnio joj je da je citirala verziju teksta koji je postojao samo u njegovu kompjutoru i nigdje drugdje.

Lisbeth Salander je dugo sjedila bez riječi. Na kraju ga je pogledala bezizražajnim očima.

"Kako si to učinila?" pitao je.

"Moja tajna. Sto misliš poduzeti u vezi s time?"

Mikael je slegnuo ramenima.

"Sto mogu učiniti? Vjerojatno bih trebao porazgovarati s tobom o etici i moralu i opasnosti kopanja po privatnim životima ljudi."

"Točno ono što ti kao novinar radiš." Kimnuo je.

"Naravno. Upravo zato mi novinari imamo etičko povjerenstvo koje drži red nad tim moralnim aspektima. Kad ja pišem tekst o nekom gadu iz bankarskog svijeta, onda na primjer ne spomenem njegov ili njezin seksualni život. Ne pišem je li netko tko je napisao ček bez pokrića lezbijka ili se želi poševiti sa svojim psom ili tako nešto, čak i ako je to

istina. Čak i gadovi imaju pravo na privatni život, a vrlo je lako povrijediti ljude napadajući njihov stil života. Znaš što mislim?"

"Da."

"Dakle, ti si narušila moj integritet. Moj poslodavac ne treba znati za moje seksualne partnere. To je moja stvar."

Lice Lisbeth Salander iskrivilo se u osmijeh.

"Misliš da to nisam trebala spomenuti."

"U mom slučaju to nema osobito veliku ulogu. Pola grada zna za moj odnos s Erikom. Riječ je o načelu."

"U tom će ti slučaju možda biti drago čuti da i ja imam načela koja odgovaraju tvom etičkom povjerenstvu. Ja to zovem sa-landersko načelo. Ja smatram da je gad uvijek gad i ako mu mogu nauditi time što ću iskopati svakakva sranja o njemu, onda je to i zaslužio. Samo mu vraćam."

"OK", nasmiješio se Mikael Blomkvist. "Nije da razmišljam potpuno drugačije, ali..."

"Ali stvari stoje tako da kad ja radim istragu osobe, onda gledam i to što mislim o toj osobi. Nisam neutralna. Ako se čini da je osoba dobra, onda izvještaj bude malo umjereniji."

"Stvarno?"

"Tvoj je izvještaj bio umjeren. Mogla sam napisati knjigu o tvom seksualnom životu. Mogla sam ispričati Frodeu da je Erika Berger osamdesetih godina išla u Club Xtreme i palila se na sado-mazo igrice, što bi sigurno stvorilo neizbježne asocijacije u odnosu na tvoj i njezin seksualni život."

Mikael Blomkvist pogledao je Lisbeth Salander u oči. Nakon nekog vremena pogledao je kroz prozor i nasmijao se.

"Stvarno si detaljna. Zašto to nisi stavila" u izvještaj?"

"Ti i Erika Berger ste odrasli ljudi koji se očito vole. Sto radite u krevetu, ne tiče se nikoga i jedino što bih postigla da sam to rekla o njoj bilo bi da vam naškodim ili da nekome dam materijala da vas ucjenjuje. Tko zna - ja ne poznajem Dircha Frodea i materijal je mogao završiti kod Wennerstroma."

"A ti ne želiš Wennerstromu dati tu informaciju?"

"Ako moram birati strane u meču između tebe i njega, onda bih sigurno završila na tvojoj strani."

"Erika i ja smo... naša veza je..."

"Fućka mi se kakva je vaša veza. Ali nisi mi odgovorio što misliš učiniti s time što znaš da sam ti hakirala kompjutor." Napravio je stanku, gotovo jednako dugu kao njezine.

"Lisbeth, nisam ovdje da te mučim. Ne namjeravam te ucjenjivati. Ovdje sam da te zamolim za pomoć da nešto istražiš za mene. Možeš pristati ili odbiti. Ako odbiješ, onda ću otići i pronaći nekog drugog i više ti se neću javljati." Na trenutak je razmišljao, a onda joj se nasmiješio. "Osim ako te ne pronađem u svom kompjutoru, naravno." "A to znači?"

"Ti znaš jako mnogo toga o meni. Dio toga je privatn i osoban. Ali šteta je već počinjena. Samo se nadam da ne namjeravaš iskoristiti svoje znanje o meni kako bi naštetila meni ili Eriki Berger."

Gledala ga je praznim pogledom.

364.

Četvrtak, 19. lipnja - nedjelja, 29. lipnja

Mikael je proveo dva dana pregledavajući svoj materijal dok je čekao vijesti o tome hoće li Henrik Vanger preživjeti. Bio je u stalnom kontaktu s Dirchom Frodeom. U četvrtak navečer Frode je došao do njegove kolibe s porukom da je kriza zasada, čini se, prošla. "Slab je, ali danas sam malo popričao s njim. Želi se vidjeti s tobom što je prije moguće." I tako se oko jedan sat na Ivanje Mikael odvezao do bolnice u Hedestadu i pronašao odjel na kojemu se nalazio Henrik Vanger. Sreo je živčanog Birgera Vangera, koji mu je prepriječio put i službeno mu objasnio da Henrik Vanger nikako ne prima posjete. Mikael je mirno stajao i promatrao općinskog savjetnika.

"Baš zanimljivo. Jer Henrik Vanger je poslao poruku i izričito poručio da me želi danas vidjeti."

"Ti ne pripadaš obitelji i nemaš tu što raditi."

"U pravu si da ne pripadam obitelji. Ali izravno sam odgovoran Henriku Vangeru i primam naredbe samo od njega."

Ovo bi se razvilo u žestoku raspravu da u tom trenutku Dirch Frode nije izašao iz Henrikove sobe.

"Ah, tu ste. Henrik je upravo pitao za vas."

Frode mu je pridržao vrata i Mikael je prošao pokraj Birgera Vangera i ušao u sobu.

Henrik Vanger je izgledao kao da je ostario deset godina u tjedan dana. Ležao je poluzatvorenih kapaka, imao je cjevčicu s kisikom u nosu, a kosa mu je bila raščupanija nego ikada. Medicinska je sestra zaustavila Mikaela uhvativši ga za ruku.

"Dvije minute. Ne dulje. I nemojte ga uznemirivati." Mikael je kimnuo i sjeo na stolicu za posjetitelje tako da može vidjeti Henrikovo lice. Osjećao je nježnost koja ga je zbunila i ispružio ruku i oprezno stisnuo mlitavu starčevu ruku. Henrik Vanger je progovorio isprekidanim slabim glasom.

"Vijesti?"

Mikael je kimnuo.

"Izvijestit ću vas o svemu čim vam bude malo bolje. Još uvijek nisam riješio zagonetku, ali pronašao sam nove dokaze i slijedim razne tragove. Za tjedan ili dva moći ću vam reći vode li nekamo."

Henrik Vanger pokušao je kimnuti. Bilo je to samo treptanje kao znak da je razumio.

"Moram otputovati na nekoliko dana." Obrve Henrika Vangera skupile su se.

"Ne, ne napuštam brod. Moram otputovati kako bih nešto istražio. Dogovorio sam s Dirchom Frodeom da ću njega izvještavati. Je li to u redu?"

"Dirch je... moj povjerenik... u svakom smislu."

Mikael je kimnuo.

"Mikael... ako ne... preživim... hoću da svejedno... završiš posao."

"Obećavam da ću završiti posao." "Dirch ima svu... punomoć."

"Henrik, hoću da ozdravite. Bio bih vrlo ljut na vas ako umre-te sada, kada sam dospio tako daleko u istrazi."

"Dvije minute", rekla je medicinska sestra.

"Moram ići. Sljedeći put kad dođem, volio bih da dugo porazgovaramo."

Birger Vanger čekao je Mikaela u hodniku i zaustavio ga stavivši mu ruku na rame.

"Neću da više uznemiruješ Henrika. On je teško bolestan i nikako mu se ne smije smetati ili ga uznemirivati."

"Shvaćam tvoju brigu i suosjećam s tobom. Neću ga uznemirivati."

"Svi znaju da te Henrik angažirao da kopaš po njegovu malom hobiju... Harriet. Dirch Frode je rekao da je Henrik bio vrlo uznemiren nakon vašeg razgovora, a onda je dobio srčani udar. Rekao je da ti misliš da si prouzrokovao napad."

"Više to ne mislim. Henrik Vanger imao je teška ovapnjenja žila. Mogao je dobiti srčani udar kad je išao na zahod. To i ti sada znaš."

"Želim potpuni uvid u te gluposti. Ti kopaš po mojoj obitelji."

"Kao što sam rekao... ja radim za Henrika. Ne za obitelj."

Birger Vanger očito nije navikao da mu se netko usprotivi. Na sekundu je buljio u Mikaela s pogledom koji bi trebao izazvati poštovanje, ali zbog kojega je više sličio napuhanom losu. Birger Vanger se okrenuo i ušao u Henrikovu sobu.

Mikael se umalo nije nasmijao, ali se suzdržao. Ovdje u hodniku ispred Henrikove bolesničke sobe nije mjesto za smijeh, mogla bi to biti i njegova mrtvačka postelja. Ali Mikael se odjednom sjetio strofe iz pjesmarice Lennarta Hylanda o abecedi koja je bila donirana nekad šezdesetih godina jednoj dobrotvornoj organizaciji i koju je iz nekog neshvatljivog razloga naučio napamet kada je učio čitati i pisati. Bilo je to slovo L. Los je sjedio sam, u praznoj šumi cijeli dan.

Na ulazu u bolnicu Mikael je naletio na Ceciliju Vanger. Mnogo ju je puta pokušao dobiti na mobitel otkako se vratila s prekinutog odmora, ali nikada se nije javljala. A nije bila ni u svojoj kući u Hedebyju kada joj je kucao na vrata.

"Bok, Cecilia", rekao je. "Žao mi je zbog ovoga s Henrikom."

"Hvala", odgovorila je i kimnula.

Mikael je pokušao razabrati njene osjećaje, ali nije detektirao ni toplinu ni hladnoću.

"Moramo razgovarati", rekao je.

"Žao mi je što sam te ovako isključila. Shvaćam da si ljut, ali nemam sad snage baviti se samom sobom."

Mikael je zatreptao, a onda shvatio na što cilja. Brzo ju je uhvatio za ruku i nasmiješio joj se.

"Čekaj, krivo si me shvatila, Cecilia. Uopće nisam ljut na tebe. Nadam se da možemo ostati prijatelji, ali ako se ne želiš družiti sa mnom... to je tvoja odluka i ja je poštujem." "Veze mi ne idu", rekla je.

"Ni meni. Jesi li za kavu?" Kimnuo je prema bolničkoj kantini.

Cecilia Vanger je oklijevala. "Ne, ne danas. Sada želim posjetiti Henrika."

"OK, ali svejedno želim razgovarati s tobom. Cisto poslovno."

"Kako to misliš?" Odjednom se uozbiljila.

"Sjećaš li se kad smo se prvi put sreli, kada si došla do moje kolibe u siječnju? Rekao sam da ono o čemu smo pričali nije za javnost i da ako budem imao pravih pitanja, reći ću ti. Tiče se Harriet."

Lice Cecilije Vanger je odjednom pocrvenjelo od bijesa. "Gade jedan."

"Cecilia, pronašao sam stvari o kojima jednostavno moram razgovarati s tobom."

Ustuknula je za korak.

"Zar ne razumiješ da je cijeli taj glupi lov na tu vražju Harriet samo Henrikov hobi? Zar ne razumiješ da on leži tamo gore i možda umire i da je zadnje što mu treba da ponovno bude uznemiren i da mu pobudiš lažne nade...?"

Utihnula je.

"Možda je to njegov hobi, ali sada sam iskopao više novog materijala nego što je itko pronašao u posljednjih trideset i pet godina. U istrazi postoje neka nerazjašnjena pitanja i ja radim na zadatku koji mi je Henrik dao."

"Ako Henrik umre, ta će istraga prokleta brzo završiti. A onda letiš odavde", rekla je Cecilia Vanger i prošla pokraj njega.

Sve je bilo zatvoreno. Hedestad je bio gotovo pust, čini se da je sve stanovništvo otišlo slaviti Ivanje u vikendice. Na kraju je pronašao terasu hotela koja je bila otvorena i gdje je mogao naručiti kavu i sendvič, sjesti i pročitati večernje novine. Ništa važno nije se dogodilo u svijetu.

Odložio je novine i počeo razmišljati o Ceciliji Vanger. Nije ispričao ni Henriku ni Dirchu Frodeu o svojim sumnjama da je ona otvorila prozor Harrietine sobe. Bojao se da bi time postala osumnjičena, a zadnje što je želio bilo je povrijediti je. Ali pitanje mora postaviti, prije ili kasnije.

Sat je vremena sjedio na terasi prije nego što je odlučio za danas zaboraviti taj problem i na Ivanje raditi nešto što nema veze s obitelji Vanger. Mobitel nije zvonio. Erika je nekamo otputovala i uživala sa svojim mužem, a on nije imao nikoga s kime bi mogao popričati.

Vratio se u Hedeby oko četiri sata poslije podne i donio još jednu odluku - da prestane pušiti. Vježbao je redovito, još otka-da je bio u vojsci, i u teretani, i trčao je duž obale Soder Malar-strand, ali je potpuno prestao s time kada su počeli problemi s Hans-Erikom Wennerstromom. Tek je u zatvoru ponovno počeo dizati utege, više kao terapiju, ali otkako je pušten, nije se tome baš posvetio. Bilo je vrijeme da ponovno počne.

Odlučno je navukao sportsku odjeću i polaganim tempom otrčao putem do Gottfriedove kolibe, skrenuo gore prema Utrdi i počeo trčati po težem terenu. Nije se bavio orijentacijskim trčanjem još od vojske, ali je oduvijek smatrao da je zabavnije trčati kroz šumu nego po ravnim trkaćim stazama. Pratio je ogradu kraj Ostergardena natrag do sela. Bio je potpuno mrtav kada je sav zadihan napravio i posljednji korak prema svojoj kolibi.

Oko šest sati se istuširao. Za večeru je skuhao krumpire i sleda sa senfom, mladim lukom i jajima te sjeo za rasklimani stol ispred verande. Natočio je čašicu rakije i nazdravio sam sebi. Nakon toga je otvorio krmić pod nazivom Pjev sirena Val McDermid. Oko sedam sati do njega je došao Dirch Frode i s treskom se spustio na drvenu stolicu preko puta njega. Mikael mu je natočio malo rakije.

"Danas ste mnogo ljudi uznemirili", rekao je Frode. "To mi je jasno." "Birger Vanger je budala." "Znam."

"Ali Cecilia Vanger nije, a ona je bijesna na vas." Mikael je kimnuo.

"Naredila mi je da se pobrinem da prestanete kopati po stvarima koje se tiču obitelji."

"Razumijem. A vaš je odgovor bio?"

Dirch Frode je pogledao u čašu s rakiju i strusio je u jednom gutljaju.

"Moj je odgovor da je Henrik dao vrlo jasne upute o tome što želi da učinite. Sve dok ne promijeni svoje upute, angažirani ste po ugovoru koji smo sastavili. Ja očekujem da ćete učiniti sve što je u vašoj moći da ispunite svoj dio ugovora."

Mikael je kimnuo. Pogledao je u nebo, gdje su se počeli skupljati kišni oblaci.

"Bit će nevrijeme", rekao je Frode. "Ako dode do velikih problema, ja ću vas podržati."

"Hvala."

Neko su vrijeme sjedili u tišini.

"Mogu li dobiti još jedan gutljaj?" pitao je Dirch Frode.

Samo nekoliko minuta nakon što je Dirch Frode otišao kući, automobil Martina Vangera prikočio je i parkirao se uz cestu ispred kolibe. Prišao mu je i pozdravio ga. Mikael mu je zaželio sretno Ivanje i pitao ga je li za čašicu.

"Ne, bolje bi bilo da ne pijem. Tu sam samo da se presvučem, a onda moram natrag u grad, provest ću večer s Evom."

Mikael je čekao da kaže zašto je došao.

"Razgovarao sam s Cecilijom. Ona je sad malo uznemirena -ona i Henrik su jako bliski. Nadam se da joj možeš oprostiti ako je rekla nešto... grubo."

"Meni je Cecilia jako draga", odgovorio je Mikael.

"Razumijem. Ali zna biti teška. Samo želim da znaš da je ona protiv toga da kopaš po prošlosti."

Mikael je uzdahnuo. Čini se da su svi u Hedestadu shvatili zašto ga je Henrik angažirao.

"A što ti misliš?"

Martin Vanger je raširio ruke.

"Henrik je već desetljećima opsjednut tom pričom s Harriet. Ne znam... Harriet je bila moja sestra, ali na neki način sve mi je to tako daleko. Dirch Frode mi je rekao da imaš čvrsti ugovor koji samo Henrik može raskinuti, a ja se bojim da bi to u njegovu trenutačnom stanju učinilo više štete nego koristi."

"Dakle, ti želiš da nastavim?"

"Jesi li išta saznao?"

"Zao mi je, Martine, ali kad bih ti nešto ispričao bez Henri-kova dopuštenja, bilo bi to protivno našem ugovoru."

"Razumijem." Odjednom se nasmiješio. "Henrik voli teorije zavjere. Ali ja ne bih htio da mu pobudiš lažne nade."

"Obećavam da to neću učiniti. Jedino što ću mu ispričati jesu činjenice koje mogu potkrijepiti dokazima."

"Dobro... ali da prijedemo na ovu drugu stvar, imamo mi i drugi ugovor o kojem treba razmisliti. S obzirom na to da je Henrik bolestan i ne može ispuniti svoje obveze u upravi Millenniumu, ja sam obavezan preuzeti njegovo mjesto."

Mikael je čekao.

"Trebali bismo imati sastanak Upravnog odbora da vidimo kakva je situacija."

"To je dobra ideja. Ali koliko sam ja shvatio, već je odlučeno da je sljedeći sastanak odbora tek u kolovozu."

"Znam, ali možda bismo to trebali pomaknuti."

Mikael se pristojno nasmiješio.

"Moguće, ali razgovaraš s krivom osobom. Ja nisam u Upravnom odboru Millenniuma. Napustio sam novine u prosincu i nemam utjecaja na odluke odbora. Predlažem ti da se oko tog pitanja obratiš Eriki Berger."

Martin Vanger nije očekivao taj odgovor. Neko vrijeme je razmišljao, a onda ustao.

"Naravno, u pravu si. Razgovarat ću s njom." Potapšao je Mikaela po ramenu kao pozdrav i otišao do svog automobila.

Mikael je zamišljeno gledao za njim. Ništa nije konkretno izrečeno, ali prijetnja je očito visjela u zraku. Martin Vanger je stavio Millennium na vagu. Nakon nekog vremena Mikael si je natočio još jednu čašicu i uzeo roman Val McDermid.

Okolo devet sati prišla mu je ona smečkasta mačka i pomazila mu se uz nogu. Podigao ju je i počeo škakati iza ušiju.

"Samo je nama dvoma dosadno na Ivanje", rekao je.

Kada je palo nekoliko kapi kiše, ušao je i otišao u krevet. Mačka je htjela ostati vani. Lisbeth Salander je na Ivanje izvadila svoj Kawasaki iz podruma i provela cijeli dan u detaljnom čišćenju i popravljaju. Klasa od 125 kubika nije bila neka najopasnija pila na svijetu, ali bio je to njezin motor i znala je njime upravljati. Sama ga je renovirala maticu po maticu i frizirala malo iznad dopuštene granice.

Poslije podne je odjenula kožnati kombinezon, stavila kacigu i odvezla se do sanatorija Appelviken, gdje je provela večer u parku sa svojom majkom. Mučila ju je briga i nečista savjest. Majka joj se činila odsutnijom nego ikada prije. Za vrijeme ta tri sata koja su provele zajedno, izmijenile su samo nekoliko riječi, a i tada se činilo da njena majka ne zna s kim razgovara.

Mikael je izgubio nekoliko dana pokušavajući identificirati onaj automobil s registracijom AC. Nakon mnogo zbunjenosti i nakon što je na kraju konzultirao umirovljenog automehaničara u Hedestadu, utvrdio je da je automobil marke Ford Anglia neki prosječan model za koji nikada nije čuo. Nakon toga je kontaktirao jednog službenika u Registru vozila i ispitaio mogućnosti dobivanja popisa svih Fordova Anglia koji su 1966. godine imali registraciju AC3 nešto. Nakon još raspitivanja dobio je potvrdu da bi takvo arheološko kopanje po registrima vjerojatno moglo biti učinjeno, ali da će to potrajati i da je ipak malo izvan Zakona o dokumentima koji su dostupni za javnost.

Tek nekoliko dana nakon Ivanja Mikael je sjeo u posuđeni volvo i izašao na cestu E4 prema sjeveru. Nikada nije volio brzo voziti i držao se dopuštene brzine. Nešto prije mosta Harnosand zaustavio se i popio kavu u slastičarnici Vesterlund.

Sljedeća je stanica bila Umea, gdje je stao kod jednog motela i ručao. Kupio je autokartu i nastavio prema Skelleftea, gdje je skrenuo prema zapadu i prema Norsjou. Stigao je tamo oko šest sati poslije podne i uzeo sobu u hotelu Norsjo.

Započeo je potragu rano sljedećeg jutra. Stolarije Norsjo nije bilo u telefonskom imeniku. Dvadesetogodišnja djevojka na recepciji hotela nikada nije čula za tu tvrtku.

"Koga bih mogao pitati?"

Recepcionarka je na trenutak izgledala zbunjeno, ali onda se ozarila i rekla da će nazvati svog oca. Dvije minute kasnije vratila se i objasnila da je Stolarija Norsjo zatvorena

početkom osamdesetih godina. Ako Mikael treba razgovarati s nekim tko zna više o toj tvrtki, neka se obrati nekom Burmanu koji je tamo bio predradnik i koji sada stanuje u ulici koja se zove Solvandan.

Norsjo je bio malo mjesto s jednom glavnom ulicom, prikladno nazvanom Velikom ulicom, koja se protezala cijelim mjestom i koju su okruživale trgovine i pokrajnje ulice s kućama. Na istočnom ulazu u mjesto nalazila se mala industrijska zona i jedno spremište; a na izlazu prema zapadu bila je neobično lijepa drvena crkva. Mikael je primijetio da u mjestu postoje čak i reformacijska i pentekostalna crkva. Jedan je plakat na oglasnoj ploči pokraj auto-busne postaje reklamirao Muzej lova i Muzej skijaša. Na starom je plakatu pisalo da će Veronika pjevati na zabavi za Ivanje. Mogao je pješice prijeći cijelo mjesto od jednog do drugog kraja za dvadeset minuta.

U Solvandanu su se nalazile privatne kuće, ulica je bila udaljena kojih pet minuta od hotela. Burman nije otvorio kad je Mikael pozvonio na vrata. Bilo je pola deset, pa je pretpostavio da je osoba koju traži na poslu ili, ako je u mirovini, da vani nešto obavlja. Sljedeća je stanica bila željezarija u Velikoj ulici. Ako čovjek živi u Norsjou, onda prije ili kasnije mora otići u željezariju, razmišljao je Mikael. U trgovini su bila dva prodavača; Mikael je odabrao onoga koji je izgledao starije, imao je oko pedeset godina.

"Dobro jutro. Tražim jedan par koji je vjerojatno živio u Norsjou šezdesetih godina. Muškarac je možda radio u Stolariji. Ne znam kako se zovu, ali imam dvije fotografije koje su snimljene 1966. godine."

Prodavač je dugo i pozorno gledao fotografije, ali je na kraju odmahnuo glavom i rekao da ne prepozna ni muškarca ni ženu.

Mikael je za ručak pojeo hamburger iz kioska pokraj autobusne postaje. Odustao je od trgovina i ispitivao ljude po općinskim uredima, knjižnici i ljekarni. U policijskoj postaji

nije bilo nikoga, pa je prešao na nasumično ispitivanje starijih ljudi. Oko dva sata poslije podne pitao je dvije mlade žene, koje, naravno, nisu prepoznale par na fotografijama, ali su imale dobru ideju.

"Ako je to slikano 1966., onda ti ljudi sada imaju više od šezdeset godina. Možete otići do staračkog doma kod Solbacke i tamo pitati umirovljenike."

Mikael se predstavio ženi od tridesetak godina koja je radila u uredu staračkog doma i objasnio što treba. Sumnjičavo ga je pogledala, ali ju je na kraju uvjerio. Mikael ju je slijedio do dnevne sobe, gdje je pola sata pokazivao fotografije velikom broju ljudi razne dobi od sedamdeset godina nadalje. Stvarno su željeli pomoći, ali nitko od njih nije mogao identificirati osobe koje su fotografirane u Hedestadu 1966. godine.

Oko pet sati ponovno se vratio u Solvandan i pokucao na Burmanova vrata. Ovoga je puta bio bolje sreće. Gospodin i gospoda Burman bili su umirovljenici koji su dan proveli vani. Pozvali su ga u kuhinju, gdje su odmah pristavili kavu dok je Mikael objašnjavao zašto je došao. Baš kao i kod svih drugih pokušaja tog dana, opet ništa. Burman se češao po glavi, zapalio lulu i nakon nekog vremena konstatirao da ne prepoznaje te osobe sa fotografije. Par je među sobom razgovarao na nerazumljivom dijalektu Norsjoa i Mikaelu je povremeno bilo teško shvatiti što je rečeno. Žena je govorila o kovrčavoj kosi kada je komentirala kako je žena na slici frčkava.

"Ali u pravu ste, to je naljepnica Stolarije", rekao je suprug. "Pametno kako ste je prepoznali. Problem je samo u tome što smo mi posvuda dijelili te naljepnice.

Prijevoznicima, ljudima koji su kupovali ili dostavljali materijal, majstorima i strojarima i mnogima drugima."

"Pronaći ovaj par mnogo je složenije nego što sam mislio."

"Zašto ih želite pronaći?"

Mikael je odlučio da će ispričati istinu kad ga ljudi pitaju. Bilo kakav pokušaj da izmisli neku priču oko tog para na slici samo bi zvučao neuvjerljivo i zbunio ljude.

"Duga je to priča. Istražujem jedan zločin koji se dogodio u Hedestadu 1966. godine i mislim da postoji mogućnost, koliko god mikroskopska, da su ovi ljudi na slici vidjeli što se dogodilo. Oni nisu ni na koji način osumnjičeni i mislim da ni sami ne znaju da možda posjeduju informaciju koja može riješiti taj zločin."

"Zločin? Kakav zločin?"

"Žao mi je, ali ne mogu vam više reći. Razumijem da to zvuči jako tajanstveno da netko ovako, nakon gotovo četrdeset godina, dode i pokušava pronaći ove osobe, ali zločin još uvijek nije riješen, i tek su se nedavno pojavili novi dokazi."

"Shvaćam. Da, vaš je posao prilično neuobičajen."

"Koliko je ljudi radilo u Stolariji?"

"Normalna radna snaga bila je četrdeset ljudi. Ja sam tamo bio zaposlen kad mi je bilo sedamnaest godina sredinom pedesetih i radio sam sve dok tvornica nije zatvorena.

Poslije sam bio vozač."

Burman je neko vrijeme razmišljao.

"Toliko znam, dečko na slici nije nikada radio u Stolariji. Postoji mogućnost da je bio vozač, ali mislim da bih ga i u tom slučaju prepoznao. Naravno, postoji još jedna mogućnost. Možda je njegov otac ili neki rođak radio u tvornici i to nije njegov auto."

Mikael je kimnuo.

"Jasno mi je da postoji mnogo mogućnosti. Imate li kakav prijedlog s kime bih mogao popričati?"

"Da", rekao je Burman. "Dođite ovamo sutra prije podne pa ćemo otići malo porazgovarati s nekima od staraca."

Lisbeth Salander imala je prilično velik metodološki problem. Bila je stručnjak za pronalaženje informacija o kojoj god osobi, ali njena je početna točka uvijek bila ime i matični broj osobe. Ako se osoba nalazila u popisu stanovništva, a neizbježno je da se svi tamo nalaze, onda je objekt brzo bio uhvaćen u njenu paukovu mrežu. Ako je osoba posjedovala kompjutor s priključkom na internet, e-mail adresu i možda čak i vlastitu web stranicu, što su gotovo svi ljudi koje je ona morala posebno istražiti imali, mogla je izlistati njihove najskrivenije tajne.

Posao koji je prihvatila od Mikaela Blomkvista izgledao je posve drugačije. Sada je zadatak bio, jednostavno rečeno, identificirati četiri matična broja osoba iz vrlo nejasnih podataka. Osim toga, te su osobe živjele prije nekoliko desetljeća. Što znači da vjerojatno ne postoje ni u jednom kompjutorskom registru.

Mikaelova teza, zasnovana na slučaju Rebecke Jacobsson, bila je da su te osobe bile žrtve ubojice. Dakle, trebale bi se spominjati u raznim policijskim izvještajima o neriješenim slučajevima. Nije bilo nikakvih podataka o tome kada ili gdje su se ta ubojstva dogodila, osim da je to bilo prije 1966. Što se tiče istraživanja, bila je to posve nova situacija za nju.

Dakle, kako da to učinim?

Uključila je kompjutor i otišla na www.google.com i napisala Magda + ubojstvo. Bila je to najjednostavnija vrsta istrage koju je mogla napraviti. Na svoje iznenađenje odmah je došla do novih informacija u istrazi. Njezin prvi link bio je na pregled programa za TV Varmland u Karlstadu koji je upućivao na emisiju u seriji Ubojstva u Varmlandu koja je prikazana 1999. godine. Nakon toga pronašla je kratak tekst u novinama Varmlands Folkblad.

U seriji Ubojstva u Varmlandu red je došao na Magdu Lovisu Sjoberg iz Ranmotraska, grozno nerazriješeno ubojstvo na kojem je prije nekoliko desetljeća radila karlstadska policija. U travnju 1960. 46-godišnja seljanka Lovisa Sjogren pronađena je brutalno ubijena u obiteljskoj štali. Reporter Claes Gunnars opisuje njene posljednje sate na životu i bezuspješnu potragu za ubojicom. Ubojstvo je izazvalo veliku uzbunu u svoje vrijeme i bilo je mnogo teorija o tome tko je kriv. U programu se pojavljuje mladi rođak koji priča kako mu je život uništen nakon što je bio optužen za ubojstvo. U 20 sati. Puno korisniju informaciju pronašla je u članku "Slučaj Lovisa potresao cijelo selo" koji je objavljen u časopisu Varmlandskultur, čiji tekstovi u cijelosti postoje na internetu. S očitim oduševljenjem i satiričnim i vragolastim tonom opisano je kako je muž Lovise Sjoberg, drvosječa Holger Sjoberg, pronašao svoju ženu mrtvu kada je oko pet sati došao kući s posla. Bila je brutalno silovana, razrezana nožem i konačno ubijena vilama. Ubojstvo se dogodilo na obiteljskom imanju, ali ono što je pobudilo najviše pažnje bilo je to što ju je ubojica nakon što ju je ubio, zavezao u klečćem položaju u pregradi za konje.

Kasnije je otkriveno da je jedna od životinja na imanju, jedna krava, bila ozlijeđena ubodom nožem u vrat.

Prvo su sumnjičili muža za ubojstvo, ali imao je čvrst alibi. Bio je u društvu svojih kolega s posla od šest sati ujutro na krčevini četrdesetak kilometara od svoga imanja. Dokazano je daje Lovisa Sjoberg bila živa sve do deset sati prije podne, kada ju je posjetila susjeda. Nitko nije ništa vidio ni čuo; imanje je bilo oko četristo metara udaljeno od prvog susjeda.

Nakon što muž više nije bio prvoosumnjicheni, policijska se istraga usmjerila na dvadesettrogodišnjeg nećaka ubijene. On je već nekoliko puta imao problema sa

zakonom, bio je konstantno bez novca i nekoliko je puta posudio manje svote od svoje tetke. Nećakov je alibi bio mnogo slabiji i neko je vrijeme bio u zatvoru, ali su ga pustili zbog nedostatka dokaza. Mnogi su u selu usprkos tome smatrali da je vrlo vjerojatno on kriv.

Policija je pratila i mnoge druge tragove. Velik dio istrage bavio se potragom za tajanstvenim trgovcem koji je išao od vrata do vrata i koji je viđen u tom području, kao i glasinama o skupini "kradljivih Cigana" koji su bili u pljačkaškom pohodu. Zašto bi oni uopće počinili brutalno seksualno nasilje i ubojstvo, a ništa ne ukrali, nije pisalo. Neko je vrijeme zanimanje bilo usmjereno na susjeda u selu, starog dečka koji je u svojoj mladosti bio osumnjičen da je počinio homoseksualni zločin - bilo je to u vrijeme kada je homoseksualnost još bila kažnjiva - i o kojem se, po nekim izvorima, pričalo da je "čudan". Zašto bi jedan homoseksualac silovao i ubio ženu, nije istraženo. Nijedan od tih tragova, a ni drugi, nisu doveli do uhićenja ili presude.

Lisbeth Salander je shvatila da je povezanost s popisom u adresaru Harriet Vanger očita. Citat iz Biblije iz Levitskog zakonika 20,16 glasio je: "Ako se žena približi živinčetu da sagriješi s njim, ubij ženu i živinče, ono imaju poginuti; neka njihova krv bude na njima." Nije mogla biti slučajnost da je seljanka po imenu Magda pronađena ubijena u štali i da je tijelo bilo postavljeno i zavezano u pregradu za konje.

Pitanje je samo bilo zašto je Harriet Vanger zapisala ime Magda, a ne Lovisa, što je očito bilo ime žrtve. Da puno ime nije bilo napisano u tekstu o emisiji na televiziji, Lisbeth je ne bi otkrila.

I naravno, najvažnije od svih pitanja: postoji li povezanost između ubojstva Rebecke 1949., ubojstva Magde Lovise 1960. i nestanka Harriet Vanger 1966.? I, u tom slučaju, kako je Harriet Vanger uopće za to saznala?

Burman je poveo Mikaela na neuspješnu subotnju šetnju kroz Norsjo. Tijekom prijedpodeva posjetili su petoricu bivših radnika koji su stanovali u blizini. Trojica od njih živjela su u centru Norsjoa, a dvojica u Sorbynu, na rubu mjesta. Svi su ih ponudili kavom. Svi su proučili fotografije i odmahnuili glavom.

Nakon jednostavnog ručka kod para Burman otišli su u obilazak automobilom. Posjetili su četiri sela oko Norsjoa, gdje su živjeli bivši radnici Stolarije. Burman je svuda primljen s toplinom, ali nitko im nije mogao pomoći. Mikael je počeo očajavati i pitati se je li cijelo to putovanje u Norsjo bila samo slijepa ulica.

Oko četiri sata poslije podne Burman se parkirao ispred crvene kuće pokraj Norsjovallen, sjeverno od Norsjoa i upoznao Mikaela s Henningom Forsmanom, umirovljenim stolarom.

"Pa to je mali od Assara Brannlunda", rekao je Henning Forsman čim mu je Mikael pokazao sliku. Bingo.

"A je 1', to je Assarov mali?" upita Burman. I okrenuo se prema Mikaelu: "On je bio kupac."

"Gdje ga mogu pronaći?"

"Dečka? Pa, morat ćete kopati. Zove se Gunnar i radio je za Boliden. Poginuo je u eksploziji sredinom sedamdesetih godina." Kvragu.

"Ali žena mu je još živa. Ova sa slike. Zove se Mildred i živi u Bjurseleu." "Bjurseleu?"

"To je oko deset kilometara odavde na putu za BastutrSsk. Živi u dugačkoj crvenoj kući s desne strane kad uđete u selo. Treća kuća. Dobro poznajem obitelj."

"Dobar dan, zovem se Lisbeth Salander i pišem diplomski iz kriminalistike o nasilju nad ženama u dvadesetom stoljeću. Htjela bih posjetiti policiju u Landskroni i pročitati izvještaje o jednom slučaju iz 1957. godine. Riječ je o ubojstvu četrdesetpetogodišnje žene po imenu Rakel Lunde. Znete li možda gdje se ti dokumenti danas nalaze?"

Bjursele je praktički bio reklama za tipično seosko naselje u pokrajini Vasterbotten. Selo se sastojalo od dvadesetak kuća, naguranih relativno blizu u polukrugu oko jedne strane jezera. Usred sela nalazio se putokaz koji je pokazivao prema Hemmingenu, 11 km, i drugi, koji je pokazivao prema Bastrutrasku, 17 km. Pokraj putokaza bio je mali most s potočićem po kojemu je, pretpostavljao je Mikael, Bjursele nazvan. Sada, usred ljeta, bilo je lijepo kao na razglednici.

Mikael se parkirao u dvorištu ispred Konsuma koji više nije radio, dijagonalno preko puta treće kuće s desne strane. Kada je pokucao na vrata, nitko nije otvorio.

Krenuo je u sat vremena dugu šetnju prema Hemmingenu. Prošao je pokraj mjesta gdje se potočić pretvorio u brzu rječicu. Sreo je dvije mačke i vidio jelena, ali ni jednog jedinog čovjeka, a onda se okrenuo i pošao natrag. Vrata Mildred Brannlund ostala su zatvorena.

Na jednom stupu pokraj mosta pronašao je izbljedjeli plakat koji je pozivao na BTCC, nešto što bi trebalo značiti Bjursele Tukting Car Championship 2002. Utrke automobila bile su očito zimska zabava koja se sastojala od lude jurnjave automobila po zaleđenom jezeru. Mikael je zamišljeno promatrao plakat.

Čekao je do deset sati navečer, a onda odustao i odvezao se natrag u Norsjo, gdje je pojeo kasnu večeru i otišao u krevet s raspletom krimića Val McDermid.

Bio je to strašan rasplet.

Oko deset sati navečer Lisbeth Salander je dodala još jedno ime na popis Harriet Vanger. Učinila je to s velikim oklijevanjem nakon što je o tome razmišljala nekoliko sati. Otkrila je prečac. U pravilnim razmacima u jednom nedjeljnom prilogu večernjih novina objavljuvani su tekstovi o neriješenim ubojstvima i tu je pronašla članak iz 1999. godine pod naslovom "Mnogi ubojice žena su na slobodi". Članak je rekapitulirao ubojstva te naveo imena i fotografije nekoliko poznatih žrtava. Bio je tu slučaj Solveig iz Norrtäljea, ubojstvo Anite iz Norrköpinga, Margarete iz Helsingborge i niz drugih slučajeva. Najstariji članak kojim su se bavili bio je iz šezdesetih godina, ali nijedno ubojstvo nije odgovaralo onom opisu koji je Lisbeth dobila od Mikaela. No jedan je članak pobudio njeno zanimanje.

U lipnju 1962. tridesetdvogodišnja prostitutka po imenu Lea Persson iz Göteborga otputovala je u Uddevallu da posjeti svoju majku i devetogodišnjeg sina o kojem se majka brinula. Nakon što je u posjetu ostala nekoliko dana, Lea je u nedjelju navečer zagrlila majku, oprostila se i vratila vlakom u Göteborg. Pronađena je dva dana kasnije iza napuštenog kontejnera na ispražnjenom industrijskom posjedu. Bila je silovana i njeno je tijelo bilo podvrgnuto izrazito grubom nasilju.

Ubojstvo je izazvalo veliku pozornost i o njemu se pisalo iz dana u dan u novinama, ali počinitelj nikada nije identificiran. Lea nije bila na popisu Harriet Vanger. A nije ni odgovarao nijedan od Harrietinih citata iz Biblije.

Ali Lisbeth Salander reagirala je na bizarnost slučaja. Otprilike deset metara od mjesta na kojem je pronađeno Leino tijelo ležala je tegla za cvijeće, a u njoj golubica. Netko je stavio omču oko golubičina vrata i provukao je kroz rupu za vodu na dnu tegle. Nakon toga tegla je postavljena iznad malog plamena koji je zapaljen između dvije cigle. Nije bilo nikakvih dokaza da je to maltretiranje životinje imalo ikakve veze s ubojstvom Lee;

možda je to bila samo mračna i užasna ljetna igra neke djece, ali u medijima je slučaj prozvan ubojstvom golubice.

Lisbeth Salander nije baš mnogo čitala Bibliju, nije ju čak ni imala, ali tijekom večeri otišla je do crkve Hogalid i nakon malih problema uspjela posuditi Bibliju. Sjela je na klupu ispred crkve i pročitala Levitski zakonik. Kada je došla do glave 12, stiha 8, podigla je obrve. Glava 12 govorila je o čišćenju žena koje su rodile.

"ALI AKO NE MOŽE DA NAĐE DOVOLJNO SREDSTAVA ZA GRLO OD SITNOG STADA, NEKA ONDA UZME DVIJE GRLICE ILI DVA GOLUBIĆA - JEDNO ZA ŽRTVU PALJENICU, A DRUGO ZA ŽRTVU OKAJNICU. NEKA SVEĆENIK IZVRŠI NAD NJOM OBRED POMIRENJA, I ONA ĆE BITI OČIŠĆENA."

Lea je isto tako mogla biti u adresaru Harriet Vanger pod Lea -31208.

Lisbeth Salander je odjednom shvatila da nijedna istraga koju je dosad radila nije sadržavala ni djelić dimenzija koje je ovaj posao poprimao.

Mildred Brannlund, preudana i sada Mildred Berggren, otvorila je vrata kada je Mikael pokucao oko deset sati u nedjelju ujutro. Žena je bila gotovo četrdeset godina starija i otprilike toliko kila teža, ali Mikael ju je odmah prepoznao s fotografije.

"Dobro jutro, moje ime je Mikael Blomkvist. Vi ste sigurno Mildred Berggren."

"Da, tako je."

"Ispričavam se što ovako kucam, ali već vas neko vrijeme pokušavam pronaći po poslu koji je prilično složeno objasniti." Mikael joj se nasmiješio. "Mogu li ući, imate li vremena da malo popričamo?"

Mildredin muž i njezin tridesetpetogodišnji sin bili su kod kuće, pa Mildred nije oklijevala i pozvala je Mikaela da uđe i sjedne u kuhinju. Rukovao se sa svima. Mikael je popio više kave u posljednjih nekoliko dana nego u cijelom svom životu, ali je već naučio da je u Norrlandu nepristojno odbiti. Kada su šalice s kavom bile na stolu, Mildred je

sjela i radoznalo pitala kako mu može pomoći. Mikaelu je bilo teško razumjeti njezin dijalekt, pa se prebacila na književni švedski.

Mikael je duboko udahnuo. "Ovo je duga i užasna priča. U rujnu 1966. bili ste u Hedestadu u društvu svoga tadašnjeg muža Gunnara Brannlunda."

Izgledala je šokirano. Pričekaio je da kinine prije nego što je stavio sliku s Jarnvagsgatana na stol ispred nje.

"Onda je slikana ova fotografija. Sjećate li se događaja?"

"Oh, Bože moj", rekla je Mildred Berggren. "Pa to je bilo prije sto godina."

Njen muž i sin stali su pokraj nje i promotrili sliku.

"Bili smo na medenom mjesecu. Išli smo autom do Stockhol-ma i Sigtune, a onda smo na povratku negdje stali. To je bio Hedestad, kažete?"

"Da, bilo je to u Hedestadu. Ovo je fotografirano otprilike u jedan sat. Trebalo mi je podulje da vas identificiram, nije bilo lako."

"Našli ste staru sliku mene i pronašli me. Ne mogu uopće shvatiti kako ste to izveli."

Mikael je izvadio sliku s parkirališta.

"Uspio sam vas pronaći zahvaljujući ovoj slici, koja je slikana malo kasnije tog dana."

Mikael je objasnio kako je putem Stolarije Norsjo došao do Burmana, koji ga je doveo do Henninga Forsmana u Norsjovallen.

"Pretpostavljam da imate dobre razloge za tu neobičnu potragu."

"Imam. Ova djevojka koja stoji dijagonalno ispred vas na ovoj slici, zvala se Harriet. Toga je dana nestala i svi misle da je postala žrtva nekog ubojice. Da vam pokažem što se dogodilo."

Mikael je izvadio svoj iBook i objasnio joj događanja dok se kompjutor uključivao. A onda joj je pokazao onu seriju fotografija na kojoj se vidjelo kako se Harrietin izraz lica promijenio.

"Otkrio sam vas kad sam pregledavao ove stare fotografije. Stojite iza Harriet s fotoaparatom u ruci i izgleda da slikate upravo ono što ona gleda i što je izazvalo takvu reakciju kod nje. Znam da su šanse minimalne, ali razlog zašto sam vas tražio jest da vas pitam imate li možda još uvijek fotografije od tog dana."

Mikael je bio spreman da će Mildred Berggren odgurnuti sliku i reći da fotografija već odavno nema, da film nikada nije ni razvila ili da ih je bacila. Umjesto toga pogledala je Mikaela bistrim plavim očima i rekla kao da je to najnormalnija stvar na svijetu da, naravno, ima svoje stare fotografije s odmora.

Otišla je u sobu i vratila se nekoliko minuta kasnije s kutijom u kojoj je skupila veliki broj fotografija u raznim fotoalbumima. Malo je potrajalo dok nije pronašla fotografije s tog putovanja. U Hedestadu je snimila tri fotografije. Jedna je bila neizoštrena i pokazivala glavnu ulicu. Jedna je pokazivala njezina tadašnjeg muža. Treća je pokazivala klaunove u povorci.

Mikael se entuzijastično nagnuo nad sliku. Vidio je figuru na drugoj strani ulice. Fotografija mu nije značila apsolutno ništa.

385.

Utorak, 1. srpnja - srijeda, 2. srpnja

Prvo što je Mikael učinio ujutro kad se vratio u Hedestad, bio je odlazak k Dirchu Frodeu kako bi doznao kakvo je stanje Henrika Vangera. Saznao je da je starcu proteklog tjedna

bilo mnogo bolje. Još uvijek je bio slab i krhak, ali sada je mogao sjediti u krevetu. Više nije bio u kritičnom stanju.

"Hvala Bogu", rekao je Mikael. "Shvatio sam da mi je ustvari drag."

Dirch Frode je kimnuo. "Znam. I vi ste njemu dragi. Kako je prošlo putovanje u Norrland?"

"Uspješno i nezadovoljavajuće. Možemo o tome malo kasnije. Sada bih vam htio postaviti jedno pitanje."

"Izvolite."

"Što će biti s Millenniumom ako Henrik umre?"

"Ništa. Martin ulazi u Upravni odbor."

"Postoji li ikakav rizik, čisto hipotetično, da bi Martin mogao praviti probleme Millenniumu ako ja ne prestanem istraživati nestanak Harriet Vanger?"

Dirch Frode je odjednom oštro pogledao Mikaela.

"Što se dogodilo?"

"Ustvari ništa." Mikael mu je ispričao razgovor koji je vodio s Martinom Vangerom na Ivanje. "Dok sam vozio doma iz Norsjoa, nazvala me Erika i rekla da je Martin razgovarao s njom i rekao joj da inzistira da budem u redakciji jer sam tamo potreban."

"Razumijem. Moja je pretpostavka da ga je Cecilia pritegnula.

Ali ne mislim da će vas Martin ucjenjivati. On je previše pošten za tako nešto. A ne zaboravite da i ja sjedim u Upravnom odboru one male tvrtke kćeri koju smo osnovali kada smo kupili udio u Millenniumu."

"Ali, ako dode do nezgodne situacije - kako ćete onda postupiti?"

"Ugovora se moramo držati. Ja radim za Henrika. Ja i Henrik već smo četrdeset i pet godina prijatelji i prilično smo slični u ovakvim situacijama. Ako Henrik umre, onda sam

ja taj, a ne Martin, koji nasljeđuje njegov dio u tvrtki. Imamo čvrst ugovor u kojem se obvezujemo da ćemo podupirati Millennium četiri godine. Ako Martin počne nešto izvoditi - što ne vjerujem -onda bi možda mogao zaustaviti manji broj novih oglašivača."

"Koji su sama osnova za postojanje Millenniums,."

"Da, ali gledajte to ovako, baviti se takvim sitnicama zahtijeva vremena. Martin se sada bori za opstanak u industriji i radi četrnaest sati na dan. Nema vremena ni za što drugo."

Mikael je neko vrijeme sjedio zamišljen.

"Mogu li pitati, znam da se to mene ne tiče, ali kakvo je stanje Koncerna?"

Dirch Frode je izgledao ozbiljno.

"Imamo problema."

"Da, to razumije čak i običan novinar koji izvještava o gospodarstvenim temama, kao ja. Mislio sam, koliko je ozbiljno?" "Medu nama?" "Samo medu nama."

"Izgubili smo dvije velike narudžbe u elektroničkoj industriji posljednjih tjedana i to će nas izbaciti s ruskog tržišta. U rujnu ćemo morati otpustiti 1600 zaposlenih u Orebrou i Trollhattanu. Nije neki poklon za ljude koji su radili u Koncernu mnogo godina. Svaki put kad zatvorimo neku tvornicu, povjerenje u Koncern još se malo poljulja."

"Martin Vanger je pod pritiskom."

"On vuče teret za vola, a hoda po jajima."

Mikael je otišao kući i nazvao Eriku. Nije bila u redakciji, pa je umjesto s njom razgovarao sa Christerom Malmom.

"Ovo je situacija: Erika me nazvala kad sam jučer vozio iz Norsjoa. Martin Vanger ju je gnjavio i, kako da to kažem, poticao je da predloži da preuzmem veću odgovornost u redakciji."

"To i ja mislim", rekao je Christer.

"Razumijem to. Ali ja sada imam ugovor s Henrikom Vangerom koji ne mogu raskinuti, a Martin radi na nagovor jedne osobe ovdje koja želi da prestanem njuškati uokolo i da nestanem iz sela. Njegov prijedlog je dakle pokušaj da me se istjera odavde."

"Razumijem."

"Reci Eriki da dolazim u Stockholm čim završim s ovim. Ne prije."

"Razumijem. Ti si totalno lud. Poručit ću joj to." "Christer, ovdje se nešto događa i ne namjeravam se sada povući.

Christer je duboko uzdahnuo.

Mikael je prešao cestu i pokucao na vrata Martina Vangera. Eva Hassel otvorila je vrata i prijateljski ga pozdravila. "Bok. Je li Martin kod kuće?"

Kao odgovor na pitanje pojavio se Martin Vanger s aktovkom u ruci. Poljubio je Evu Hassel u obraz i pozdravio Mikaela. "Na putu sam za ured. Htio si razgovarati sa mnom?" "Možemo kasnije ako ti se žuri." "Da čujem."

"Neću se vratiti u Stockholm i početi raditi u redakciji Millenniuma prije nego što završim sa zadatkom koji mi je Henrik dao. Htio sam te sada obavijestiti o tome, tako da ne računaš na mene u Upravnom odboru prije početka sljedeće godine."

Martin Vanger se neko vrijeme ljuljao na petama.

"Razumijem. Misliš da te se želim riješiti." Zastao je. "Mikael, možemo li o ovome razgovarati kasnije. Nemam sada vremena baviti se hobijem kakav je rad u Upravnom odboru Millenniuma i žao mi je što sam ikada i pristao na Henrikov prijedlog. Ali vjeruj mi - učinit ću sve što mogu da Millennium preživi."

"U to nisam nikada ni sumnjao", odgovorio je Mikael pristojno.

"Možemo li se dogovoriti da se vidimo sljedeći tjedan pa možemo pregledati financije i ja ti mogu reći svoje viđenje stvari. Ali moje je osnovno stajalište da si Millennium ne može priuštiti da jedna od njegovih ključnih osoba sjedi tu u Hedebyju i vrti palče-vima. Sviđa mi se časopis i mislim da ga zajedničkim snagama možemo ojačati, ali za taj si posao i ti potreban. Ja sam ovdje u sukobu interesa. Trebam li slijediti Henrikove želje ili obavljati svoj posao u Upravnom odboru Millenniuma"

Mikael se presvukao u sportsku odjeću i otrčao krug do Utvrde i do Gottfriedove kolibe prije nego što je ponovno krenuo kući laganijim tempom uz vodu. Dirch Frode je sjedio za stolom u vrtu. Strpljivo je čekao dok Mikael nije popio bocu vode i obrisao znoj s lica. "To ne može biti zdravo po ovakvoj vrućini." "Ohhhhh", odgovorio je Mikael.

"Bio sam u krivu. Cecilia nije ta koja najviše gnjavi Martina. Isabella mobilizira cijeli klan Vanger da vas uvaljaju u smolu i perje i, ako je moguće, spale na lomači. I Birger je podržava."

"Isabella?"

"Ona je zla i sitničava osoba koja općenito ne voli ljude. Čini se da upravo sada vas osobito prezire. Siri glasine da ste prevarant koji je prijevarom natjerao Henrika da vas zaposli i da ste ga toliko uzbunili da je dobio srčani udar."

"Vjeruje li itko u to?"

"Uvijek postoje ljudi koji žele vjerovati zlim jezicima."

"Ja pokušavam saznati što se dogodilo njenoj kćeri, a ona me mrzi. Da je riječ o mojoj kćeri, mislim da bih ja drugačije reagirao."

Okolo dva sata poslije podne zazvonio je Mikaelov mobitel.

"Dobar dan, moje ime je Conny Torsson i radim u Hedestads-Kuriren. Imate li vremena odgovoriti na nekoliko pitanja? Dobio sam dojavu da živite ovdje u Hedebyju."

"U tom vam je slučaju dojavljivač jako spor. Živim tu još od Nove godine."

"To nisam znao. Što radite u Hedestadu?" "Pišem. I na nekakvom sam odmoru." "Na čemu radite?"

"Žao mi je, ali to ćete saznati kad bude objavljeno."

"Ali upravo su vas pustili iz zatvora..."

"Da?"

"Koje je vaše mišljenje o novinarima koji lažiraju svoj materijal?"

"Novinari koji lažiraju materijale su idioti." "Dakle, mislite da ste vi idiot?"

"Zašto bih to mislio? Ja nisam nikada lažirao materijale."

"Ali osuđeni ste za krivokletstvo."

"I?"

Reporter Conny Torsson tako je dugo oklijevao da mu je Mikael bio prisiljen malo pomoći.

"Osuđen sam za krivokletstvo, a ne za lažiranje materijala." "Ali objavili ste taj materijal."

"Ako zovete da razgovaramo o presudi, onda nemam nikakvih komentara."

"Volio bih doći i intervjuirati vas."

"Žao mi je, ali nemam ništa reći o toj temi."

"Dakle, ne želite ništa reći o suđenju?"

"Dobro ste shvatili", odgovorio je Mikael i prekinuo razgovor. Dugo je sjedio i razmišljao, a onda se vratio kompjutoru.

Lisbeth Salander je slijedila upute koje je dobila i usmjerila svoj kawasaki preko mosta za Hedeby. Zastala je kod prve kućice s lijeve strane. Nalazila se u provinciji. Ali dok god njezin poslodavac plaća, može ona otići i na sjeverni pol. Osim toga, bilo je lijepo nagaziti

gas na dugoj ravnoj trasi autoceste E4. Parkirala je motor i otkopčala remen kojim je pričvrstila torbu.

Mikael Blomkvist je otvorio vrata i mahnuo joj. Izašao je i pregledavao njezin motor s iskrenim iznenađenjem.

"Cool. Voziš motor."

Lisbeth Salander nije ništa rekla, ali nije skidala pogleda s njega dok je petljao po upravljaču i isprobavao gas. Nije voljela da netko pipka po njezinim stvarima. Ali onda je vidjela njegov dječjački osmijeh koji je smatrala njegovom osobinom koja poziva na pomirbu. Većina zaljubljenika u motore prezirno bi otpuhnula na njezin motor klase 125 ccm.

"I ja sam imao takav motor kad sam imao devetnaest godina", rekao je i okrenuo se prema njoj. "Hvala ti što si došla. Dođi unutra da te smjestimo."

Mikael je posudio ležaj na sklapanje od Nilssona preko puta i postavio ga u radnu sobu. Lisbeth Salander je sumnjičavo pregledala kolibu, ali se činilo da se opustila kad nije mogla pronaći očite znakove neke podmukle zamke. Mikael joj je pokazao gdje je kupaonica.

"Ako se želiš istuširati i osvježiti."

"Moram se presvući. Ne namjeravam hodati okolo u kožnatom kombinezonu."

"Ti se osvježi, a ja ću pripremiti večeru."

Mikael je ispekao janjeće kotlete i napravio umak od crnog vina i postavio stol vani na večernje sunce dok se Lisbeth tuširala i presvlačila. Izašla je bosa, u crnoj majici na bretele i kratkoj izlizanoj suknji od traperera. Fino je mirisalo i pojela je dvije velike porcije. Mikael je potajice bacio fasciniran pogled na njenu tetovažu na leđima.

"Pet plus tri", rekla je Lisbeth Salander. "Pet slučajeva s Harrietinog popisa i tri slučaja za koje mislim da bi trebali biti na popisu."

"Pričaj."

"Radila sam na ovome samo jedanaest dana, tako da jednostavno nisam stigla iskopati sve istrage. U nekim su slučajevima policijski izvještaji stavljeni u općinske arhive, a u nekima se još uvijek čuvaju u policijskim postajama. Obišla sam tri policijske postaje, ali ostale nisam stigla. Ali svih pet je identificirano."

Lisbeth Salander stavila je golemu hrpu papira na kuhinjski stol, nekih petsto stranica formata A4. Brzo je raspodijelila materijal u različite gomile.

"Da krenemo kronološkim redoslijedom." Dala je Mikaelu popis.

1949. - Rebecka Jacobsson, Hedestad (30112)

1954. - Mari Holmberg, Kalmar (32018)

1957. - Rakel Lunde, Landskrona (32027)

1960. - (Magda) Lovisa Sjoberg, Karlstad (32016)

1960. - Liv Gustavsson, Stockholm (32016)

1962. - Lea Persson, Uddevalla (31208)

1964. - Sara Witt, Ronneby (32109)

1966. - Lena Andersson, Uppsala (30112)

"Prvi slučaj iz ove serije bila je, čini se, Rebecka Jacobsson, 1949. godine, detalje kojega već znaš. Sljedeći slučaj koji sam pronašla jest Mari Holmberg, tridesetdvogodišnja prostitutka iz Kalmara koja je ubijena u svom stanu u listopadu 1954. godine. Nejasno

je kada je točno ubijena s obzirom na to da je prošlo neko vrijeme prije nego što su je pronašli. Vjerojatno devet, deset dana."

"I kako je ona povezana s Harrietinim popisom?"

"Bila je zavezana i grubo zlostavljana, ali uzrok smrti bilo je gušenje. Ubojica joj je u grlo ugurao njen krvavi uložak."

Mikael je sjedio u tišini prije nego što je otvorio dani biblijski citat, Levitski zakonik, 20. glava, 18. stih.

"Čovjek koji bi legao sa ženom za njezina mjesečnog pranja te otkrio njezinu golotinju - razgolio izvor njezine krvi i ona sama otkrila izvor svoje krvi - neka se oboje odstrane iz svoga naroda.""

Lisbeth je kimnula.

"Harriet Vanger je to isto povezala. OK. Sljedeća."

"Svibanj 1957., Rakel Lunde, četrdeset i pet godina. Ova jc žena radila kao čistačica i bila je neobična i posebna osoba u svom naselju. Bila je proročica i hobi joj je bio proricanje sudbine iz karata i čitanje dlana i takve stvari. Rakel je stanovala izvan Landskrona u jednoj prilično udaljenoj kući, gdje je ubijena u neko vrijeme rano ujutro. Pronađena je gola i privezana za stalak za sušenje rublja u svom dvorištu, usta su joj bila zalijepljena selotejpom. Uzrok smrti bio je taj što ju je netko neprestano gađao teškim kamenom. Imala je bezbroj lomova i fraktura."

"Grozno. Lisbeth, ovo je stvarno užasno."

"Bit će gore. Inicijali R. L. odgovaraju - jesi li pronašao citat iz Biblije?"

"Itekako. Čovjek ili žena koji među vama postanu zazivali duhova ili vračari neka se kazne smrću; neka se kamenuju i neka njihova krv padne na njihP

"A onda je na redu Lovisa Sjoberg iz Ranmoa, pokraj Karlsta-da. Nju je Harriet zapisala kao Magdu. Njeno je puno ime Magda Lovisa, ali svi su je zvali Lovisa."

Mikael je pažljivo slušao dok je Lisbeth prepričavala bizarne detalje ubojstva u Karlstadu. Kada je pripalila cigaretu, upitno je pokazao na kutiju. Gurnula ju je prema njemu.

"Ubojica je vjerojatno napao i životinju?"

"Citat iz Biblije kaže da ako dode do seksa između žene i životinje, onda oboje mora biti ubijeno."

"Šanse da se ta žena seksala s kravom stvarno su minimalne." "Citat iz Biblije može se doslovno protumačiti. Dovoljno je da se približi životinji, što seljanka mora činiti svaki dan." "OK. Nastavi."

"Sljedeći je slučaj na Harrietinu popisu Sara. Identificirala sam je kao Saru Witt, trideset sedam godina, živjela je u Ronnebyju. Ubijena je u siječnju 1964. godine. Pronađena je zavezana u svom krevetu. Grubo je seksualno zlostavljana, ali je uzrok smrti bilo gušenje. Bila je zadavljena. Ubojica je podmetnuo i požar. Namjera je vjerojatno bila da cijela kuća izgori do temelja, ali se vatra dijelom sama ugasila, a i vatrogasci su vrlo brzo došli na mjesto požara." "A povezanost?"

"Slušaj ovo. Sara Witt bila je kći svećenika i udana za svećenika. Njen je muž toga dana bio na putu."

"Ako se kći kojeg svećenika oskvrne podavši se javnom bludništvu, ona oca svoga skvrne, pa se mora na vatri spaliti. OK. To je stavlja na popis. Rekla si da si pronašla još slučajeva."

"Pronašla sam još tri žene koje su ubijene pod takvim bizarnim okolnostima da bi trebale biti na Harrietinu popisu. Prvi je slučaj mlada žena po imenu Liv Gustavsson. Imala je

dvadeset i dvije godine i živjela u Farsti. Bavila se konjima - natjecala se i bila je stvarno talentirana. I vodila je malu trgovinu životinjama sa svojom sestrom."

"OK."

"U trgovini je i pronađena. Radila je poslije radnog vremena na sređivanju poslovnih knjiga i bila je sama. Mora da je samovoljno pustila ubojicu unutra. Silovana je i zadavljena."

"To baš ne zvuči kao Harrietin popis?"

"Ne baš, da nema ove stvari. Ubojica joj je na kraju ugurao kanarinca u spolovilo i onda pustio sve životinje iz trgovine. Mačke, kornjače, bijele miševе, kuniće, ptice. Čak i ribe iz akvarija. Dakle, njenu je sestru ujutro dočekaо prilično neugodan prizor."

Mikael je kimnuo.

"Ubijena je u kolovozu 1960. godine, četiri mjeseca nakon ubojstva seljanke Magde Lovise u Karlstadu. U oba se slučaja radilo o ženama koje su se poslom bavile životinjama i u oba su slučaja žrtvovane i životinje. Dobro, krava u Karlstadu je preživjela, ali pretpostavljam da je prilično teško ubiti kravu ubodom. Kanarinca je mnogo lakše. A osim toga pojavljuje se još jedna žrtvovana životinja."

"Koja?"

Lisbeth mu je ispričala o onom užasnom ubojstvu golubice Lee Persson u Uddevalli. Mikael je sjedio bez riječi i dugo razmišljao sve dok i Lisbeth nije postala nestrpljiva.

"OK", rekao je konačno. "Vjerujem u tvoju teoriju. Preostao je jedan slučaj."

"Još jedan koji sam pronašla. Ne znam koliko sam ih propustila."

"Ispričaj mi."

"Veljača 1966. godine u Uppsali. Najmlađa žrtva je sedamnaestogodišnja učenica gimnazije koja se zvala Lena Andersson. Nestala je nakon jedne školske zabave i pronađena je tri dana kasnije u jednom jarku na ravnici dosta udaljenoj od Uppsale. Ubijena je na nekom drugom mjestu i prebačena tamo."

Mikael je kimnuo.

"O tom se ubojstvu mnogo pisalo u medijima, ali točne okolnosti njene smrti nikada nisu objavljene. Djevojka je bila groteskno mučena. Pročitala sam izvještaj patologa. Mučio ju je vatrom. Ruke i grudi bile su joj jako opečene, i bila je opečena bezbroj puta na raznim mjestima po cijelom tijelu. Pronašli su mrlje od voska, što ukazuje da su korištene svijeće, ali ruke su joj bile toliko pougljenjele da mora da su ih držali iznad veće vatre. I na kraju joj je ubojica odrezao glavu i bacio je pokraj tijela."

Mikael je probljedio.

"Isuse Bože", rekao je.

"Ne mogu pronaći neke citate koji odgovaraju, ali postoji više dijelova koji govore o žrtvi paljenici i žrtvi grijeha, a na nekoliko se mjesta zalaže da žrtvena životinja - najčešće bik - bude izrezan na takav način da glava bude odvojena od tijela. A i korištenje vatre podsjeća na prvu žrtvu, Rebecku ovdje u Hedestadu."

Kada su se predvečer počeli skupljati komarči, pospremili su vrtni stol i sjeli u kuhinju i nastavili razgovarati.

"To što nisi pronašla točan citat ne znači mnogo. Nije riječ o citatima. Ovo je groteskna parodija onoga što piše u Bibliji - to su prije asocijacije na pojedine citate."

"Znam. Nije čak ni logično. Uzmi na primjer citat o tome da oboje treba uništiti nakon seksa s curom koja ima menstruaciju. Ako bi se to doslovno tumačilo, onda bi ubojica trebao počinuti samoubojstvo."

"I čemu onda sve ovo vodi?" pitao se Mikael.

"Tvoja Harriet je vjerojatno imala prilično neobičan hobi koji se sastojao od skupljanja citata iz Biblije i asociranja na žrtve ubojstava za koje je čula... ili je znala da su ta ubojstva povezana.

"Između 1949. i 1966., a možda i prije i poslije toga. To, dakle, znači da je neki totalno ludi sadist i serijski ubojica s Biblijom pod rukom lutao uokolo i ubijao žene najmanje sedamnaest godina, a da nitko nikada nije povezao ta ubojstva. To zvuči sasvim nemoguće."

Lisbeth Salander je odgurnula stolicu i otišla po još kave iz posude na štednjaku. Pripalila je cigaretu i otpuhnula dim oko sebe. Mikael je opsovao u sebi i ukrao joj još jednu cigaretu.

"Ne, ustvari to nije tako nemoguće", rekla je i podigla jedan prst. "Tijekom dvadesetog stoljeća u Švedskoj smo imali više desetaka nerazriješenih ubojstava žena. Onaj profesor iz kriminalistike, Persson, rekao je jednom u onoj emisiji o kriminalcima da su serijski ubojice vrlo rijetki u Švedskoj, ali da smo sigurno imali nekoliko njih koji nisu nikada otkriveni."

Mikael je kimnuo. Podigla je još jedan prst.

"Ova su ubojstva počinjena tijekom vrlo dugog razdoblja i u vrlo različitim dijelovima zemlje. Dva su se ubojstva dogodila jedno za drugim 1960., ali situacija je bila prilično različita - seljanka u Karlstadu i dvadesetdvogodišnja jahačica iz Stockholma.

Tri prsta.

"Ne postoji nikakav jasan obrazac. Ubojstva su počinjena na različite načine i ne postoji neki pravi potpis, ali određene se stvari ponavljaju u raznim slučajevima. Životinje.

Vatra. Grubo seksualno nasilje. I, kao što si ti rekao, parodija na Bibliju. Ali nitko od policijskih inspektora očito nije povezo ubojstva s Biblijom."

Mikael je kimnuo. Bacio je pogled na nju. Sa svojim tanašnim tijelom, svojom crnom majicom na bretele, tetovažama i piercin-zima po licu, Lisbeth Salander, najblaže rečeno, nije izgledala kao da je u svom prirodnom okolišu u kolibi u Hedebyju. Kada je pokušao biti društven za vrijeme večere, jedva da mu je odgovarala ili se odgovor sastojao od jedne riječi. Ali dok je radila, zvučala je kao pravi profesionalac. Njen stan u Stockholmu možda je izgledao kao da je u njemu eksplodirala bomba, ali Mikael je zaključio da je Lisbeth Salander očito dobro posložena u glavi. Neobično!

"Teško je vidjeti povezanost između prostitutke u Uddevalli koja je bila ubijena iza kontejnera u industrijskom području i svećenikove žene u Ronnebyju koja je zadavljena i zapaljena. Ako čovjek nema ključ koji nam je Harriet dala."

"Sto vodi do sljedećeg pitanja", rekla je Lisbeth.

"Kako je, kvragu, Harriet bila uvučena u sve to? Sesnaestogodi-šnjakinja koja je živjela prilično ugodnim životom."

"Postoji samo jedan odgovor", rekla je.

Mikael je ponovno kimnuo.

"Mora postojati povezanost s obitelji Vanger."

Oko jedanaest sati navečer već su toliko puta ponovili ubojstva i raspravili povezanost i neobične detalje do tog stupnja da se Mikaelu vrtjelo u glavi. Protrljao je oči i protegnuo se i pitao Lisbeth je li raspoložena za večernju šetnju. Lisbeth Salander je izgledala kao da smatra da su takve radnje čisto gubljenje vremena, ali je nakon kratkog razmišljanja kimnula. Mikael joj je predložio da se presvuče u duge hlače zbog komaraca.

Krenuli su pokraj luke za male čamce ispod mosta i prema zaljevu Martina Vangera. Mikael je pokazivao na razne kuće i ispričao joj tko tamo živi. Bilo mu je teško formulirati misli kada je pokazao na kuću Cecilije Vanger. Lisbeth ga je pogledala. Prošli su pokraj luksuznog broda Martina Vangera i izašli na zaljev, gdje su sjeli na jednu stijenu i dijelili cigaretu.

"Postoji još jedna veza između žrtava", rekao je Mikael odjednom. "Možda si već pomislila na to."

"Što?"

"Imena."

Lisbeth Salander je neko vrijeme razmišljala. A onda je odmahнула glavom.

"Sve su biblijska imena."

"To nije točno", odgovorila je Lisbeth brzo. "Ni Liv ni Lena ne postoje u Bibliji."

Mikael je odmahnuo glavom. "Ustvari postoje. Liv znači živjeti, što je biblijsko značenje imena Eva. I ajmo, Sally - za što je Lena kratica?"

Lisbeth Salander stisnula je oči od iritacije i opsovala u sebi. Mikael je razmišljao brže od nje. To joj se nije sviđalo. "Magdalena", rekla je.

"Kurva, prva žena, djevnica Marija... i tu su ti sve u toj zbirci. Ovo je tako opaljeno da bi neki psiholog vjerojatno poludio. Ali ustvari pala mi je na pamet jedna druga stvar koja se tiče imena."

Lisbeth je strpljivo čekala.

"To su isto tako tradicionalna židovska ženska imena. Obitelj Vanger je imala popriličan broj ludih antisemita, nacista i teoretičara zavjere. Harald Vanger, koji živi tamo gore, ima više od devedeset godina i šezdesetih je bio u najboljim godinama. Jedini put kad

sam ga sreo siktao je kako je njegova vlastita kći kurva. On očito ima problema sa ženama."

Kad su se vratili do kolibe, napravili su noćne sendviče i ugrijali kavu. Mikael je pogledao na petstotinjak stranica koje mu je pripremio omiljeni istraživač Dragana Armanskija.

"Napravila si odličan posao u rekordnom vremenu", rekao je. "Hvala. I hvala ti što si bila tako ljubazna da dođeš ovamo i izvijestiš me o tome."

"I što sad?" pitala je Lisbeth.

"Sutra ću razgovarati s Dirchom Frodeom pa ćemo srediti plaćanje."

"Nisam na to mislila." Mikael ju je promatrao.

"Pa... posao za koji sam te angažirao gotov je", rekao je oprezno.

"Nisam ja gotova s ovim."

Mikael se nagnuo na klupi i pogledao je u oči. U njezinim očima nije mogao ništa iščitati. Pola je godine sam radio na Harri-etinju nestanku, a sada je odjednom tu bila još jedna osoba -iskusna istražiteljica - koja je shvaćala posljedice. Impulzivno je donio odluku.

"Znam. Ova se priča i meni uvukla pod kožu. Razgovarat ću sutra s Dirchom Frodeom. Angažirat ćemo te na još tjedan ili dva kao... hmmm, pomoćnicu u istrazi. Ne znam hoće li platiti jednaku svotu koju plaća Armanskiju, ali mogli bismo od njega izvući poštnu mjesečnu plaću."

Lisbeth Salander odjednom mu se nasmiješila. Nikako nije htjela da je ovome kraj i bila je spremna raditi i besplatno.

"Zaspat ću", rekla je i bez daljnjih objašnjenja otišla u svoju sobu i zatvorila vrata.

Nakon dvije minute otvorila je vrata i izvirila glavom.

"Mislim da si u krivu. Ne radi se o ludom serijskom ubojici koji poznaje Bibliju. To je samo neki obični gad koji mrzi žene."

XXI

Četvrtak, 3. srpnja - četvrtak, 10. srpnja

Lisbeth Salander probudila se prije Mikaela, oko šest sati ujutro. Pristavila je vodu za kavu i otišla se istuširati. Kada se Mikael probudio oko pola osam, ona je sjedila i čitala njegove zaključke o slučaju Harriet Vanger iz iBooka. Ušao je u kuhinju s plahtom oko struka i pospano protrljao oči.

"Imaš kave na štednjaku", rekla je.

Mikael je bacio pogled na nju preko ramena.

"Taj je dokument bio zaštićen šifrom", rekao je.

Okrenula je glavu i pogledala ga.

"Za trideset sekundi možeš skinuti program s neta koji provaljuje šifre u Wordu", rekla je.

"Moramo razgovarati o tome što je tvoje, a što moje", rekao je Mikael i otišao se istuširati.

Kada se vratio, Lisbeth je isključila njegov kompjutor i vratila ga na njegovo mjesto u radnoj sobi. Uključila je svoj PowerBook. Mikael je bio prilično siguran da je već prebacila sadržaj njegova kompjutora u svoj.

Lisbeth Salander bila je ovisnica o informacijama i imala vrlo liberalna shvaćanja o moralu i etici.

Mikael je upravo sjeo za doručak kada se začulo kucanje na vratima. Ustao je i otvorio. Martin Vanger je izgledao tako ozbiljno da je Mikael na sekundu pomislio da mu je došao reći da je Henrik Vanger umro.

"Ne, Henriku je isto kao i jučer. Došao sam sasvim drugim poslom. Mogu li ući na trenutak?"

Mikael ga je pustio unutra i predstavio mu svoju "pomoćnicu u istrazi" Lisbeth Salander. Jedva da je i pogledala industrijalca i kratko je kimnula prije nego što se vratila svom kompjutoru. Martin Vanger je automatski pozdravio, ali izgledao je tako rastreseno da se činilo da ju je jedva i primijetio. Mikael mu je natočio šalicu kave i ponudio mu da sjedne.

"O čemu se radi?"

"Ti nisi pretplaćen na Hedestads-Kuriren?"

"Ne. Ponekad ga pročitam gore u Susanneinu kafiću."

"Dakle, nisi pročitao jutrošnje novine."

"Zvučiš kao da sam trebao."

Martin Vanger stavio je Hedestads-Kuriren na stol ispred Mikaela. Dobio je dva stupca kao početak teksta na naslovnici i nastavak na četvrtoj stranici. Pogledao je naslov.

OVDJE SE KRIJE NOVINAR OPTUŽEN ZA KRIVOKLETSTVO

Tekst je bio ilustriran slikom koja je slikana teleobjektivom s uzvišenja crkve s druge strane mosta i pokazivala je Mikaela kako upravo izlazi kroz vrata svoje kolibe.

Reporter Conny Torsson napravio je dobar posao u sastavljanju Mikaelove karikature.

Tekst je rekapitulirao aferu Wenner-ström i poentirao time da je Mikael napustio

Millennium osramoćen i da je nedavno odradio zatvorsku kaznu. Tekst je završavao

uobičajenom tvrdnjom da je Mikael odbio dati komentar za Hedestads-Kuriren. Ton je

bio takav da nijednom stanovniku Hedestada nije moglo promaknuti da se po naselju muva jedan prokleta sumnjiv Stokholm. Nijedna od tvrdnji u tekstu nije bila takva da bi ga se za to moglo tužiti, ali bile su opisane tako da su predstavljale Mikaela kao sumnjivca; slika i tekst bili su iste vrste kao oni koji se koriste za političke teroriste. Millennium je opisan kao "agitatorske novine" kojima se ne može vjerovati, a Mikaelova knjiga o novinarstvu koje se bavi temama iz gospodarstva kao zbirka "kontroverznih tvrdnji" o respekta-bilnim novinarima.

"Mikael... nemam riječi kojima bih opisao kako sam se osjećao dok sam čitao ovaj članak. Užasan je."

"To je naručeno", odgovorio je Mikael mirno. Upitno je pogledao Martina Vangera.

"Nadam se da znaš da ja nemam apsolutno ništa s tim. Zagrcnuo sam se kavom dok sam čitao novine."

"Tko onda?"

"Jutros sam obavio nekoliko telefonskih razgovora. Conny Torsson radi na zamjeni preko ljeta. Ali počeo je raditi jer ga je Birger zaposlio."

"Nisam znao da Birger ima nekog utjecaja u redakciji - on je ipak samo općinski savjetnik i političar."

"Službeno nema nikakva utjecaja. Ali glavni urednik Kuriren je Gunnar Karlman, sin Ingrid Vanger, s grane obitelji Johana Vangera. Birger i Gunnar su već godinama bliski prijatelji."

"Shvaćam."

"Torsson će odmah biti otpušten." "Koliko je star?"

"Iskreno rečeno, ne znam. Nikada ga nisam upoznao."

"Nemoj ga otpustiti. Kad me nazvao, zvučao je kao prilično mlad i neiskusni reporter."

"Ovo jednostavno ne može proći bez posljedica."

"Ako želiš moje mišljenje, situacija mi se čini malo apsurdnom kada glavni urednik novina kojima je vlasnik obitelj Vanger napadne druge novine kojima je Henrik Vanger suvlasnik i član Upravnog odbora. Glavni urednik Karlman dakle kreće u napad na tebe i Henrika."

Martin Vanger je vagao je Mikaelove riječi, a onda polagano odmahnuo glavom.

"Shvaćam što misliš. Trebao bih optužiti one koji su odgovorni. Karlman je suvlasnik Koncerna i uvijek je bio neprijateljski raspoložen prema meni, ali čini mi se da je ovo više Birgerova osveta zato što si mu se usprotivio u hodniku bolnice. Ti si mu trn u oku."

"Znam. I zato mislim da je Torsson tu najmanje kriv. Potrebno je mnogo da mladi pripravnik kaže 'ne' glavnom uredniku kad mu ovaj naredi da nešto napiše na određeni način."

"Mogu zahtijevati da sutra dobiješ javnu ispriku u rubrici vijesti."

"Nemoj. Borba će se onda samo razvući, a to će samo pogoršati situaciju."

"Znači da ništa ne učinim?"

"Ne isplati se. Karlman će se pokušati izvući i, u najgorem slučaju, ti ćeš ispasti prevarant koji u svojstvu vlasnika na nelegitiman način pokušava utjecati na slobodu mišljenja."

"Oprosti, Mikael, ali ne slažem se s tobom. Ja imam pravo na svoje mišljenje. Moje je stajalište da je ovaj članak sranje - i namjeravam to jasno objaviti. Ipak sam ja Henrikov zamjenik u Upravnom odboru Millenniuma i u toj ulozi ne mogu dopustiti da ovakve insinuacije prođu bez komentara."

"OK."

"Dakle, zahtijevat ću odgovor u kojem ću pokazati da je Karlman idiot. Sam si je kriv."

"OK, naravno, učini ono što misliš da bi trebao."

"Meni je isto tako važno da ti stvarno znaš da ja nemam nikakve veze s ovim napadom."

"Vjerujem ti", odgovorio je Mikael.

"Osim toga, nisam to mislio sada reći, ali ovo se tiče onih stajališta o kojima smo već razgovarali. Važno je da te ponovno vratimo u redakciju Millenniuma, tako da javnosti možemo pokazati ujedinenost. Dok god tebe tamo nema, nastavit će se širenje ovakvih gluposti. Ja vjerujem u Millennium i uvjeren sam da zajedno možemo dobiti ovu bitku."

"Razumijem tvoje stajalište, ali sada je na meni red da se ne složim s tobom. Ne mogu raskinuti ugovor s Henrikom, a ustvari ga i ne želim raskinuti. Znaš, on mi je drag. A ovo s Harriet..."

"Da?"

"Razumijem da je to tebi teško slušati i shvaćam da je Henrik već godinama time opsjednut."

"Medu nama, ja volim Henrika i on je moj mentor, ali u vezi s Harriet on je opsjednut do granice dogmatizma."

"Kad sam preuzeo ovaj posao, smatrao sam da je ovo gubljenje vremena, ali činjenica je da smo, suprotno svim očekivanjima, pronašli novi materijal. Mislim da smo blizu rješenja slučaja i da je možda moguće dati odgovor na pitanje što se dogodilo."

"Ne želiš mi reći što ste pronašli?"

"Po ugovoru ne smijem o tome diskutirati ni sa kim bez izričitog Henrikova dopuštenja." Martin Vanger je naslonio bradu na ruku. Mikael je mogao vidjeti sumnju u njegovim očima. Na kraju je Martin odlučio.

"OK, u tom je slučaju najbolje što možemo učiniti da što prije saznamo tajnu oko Harrietina nestanka. Ajmo onda ovako: imaš moju potpunu podršku da što je prije moguće završiš posao na zadovoljavajući način i da se onda vratiš MiUmniumu."

"Dobro. Ne želim se s tobom boriti."

"Ne moraš. Imaš moju punu podršku. Možeš mi se obratiti kad god naletiš na neki problem. Ja ću pošteno pritisnuti Birgera, tako da ne pravi probleme. I pokušat ću razgovarati s Cecilijom da se smiri."

"Hvala. Moram uhvatiti priliku da joj postavim nekoliko pitanja, ali ona već mjesec dana ignorira moje pokušaje da razgovaram s njom."

Martin Vanger se odjednom nasmiješio. "Možda imate drugih stvari o kojima biste trebali raspraviti. Ali u to se ne miješam." Rukovali su se.

Lisbeth Salander je bez riječi slušala razgovor između Mikaela i Martina Vangera. Kad je Martin otišao, ispružila je ruku i uzela Hedestads-Kuriren i pogledala članak. Odložila je novine bez ikakva komentara.

Mikael je sjedio u tišini i razmišljao. Gunnar Karlman rođen je 1942. godine, dakle 1966. imao je dvadeset i četiri godine. I on je bio jedna od osoba koje su bile na otoku kad je Harriet nestala.

Nakon doručka Mikael je dao svojoj pomoćnici da pročita policijsku istragu. Pregledao je materijal i dao joj samo fascikle koji su bili usmjereni na Harrietin nestanak. Dao joj je sve fotografije nesreće na mostu, kao i opširne pročišćene zapise Henrikove privatne istrage.

Nakon toga je otišao do Dircha Frodea i rekao mu da sastavi ugovor o radu po kojem je Lisbeth Salander angažirana kao suradnica za još jedan mjesec.

Kada se vratio do kolibe za goste, Lisbeth se preselila u vrt i sjedila zadubljena u policijski izvještaj. Mikael je ušao u kuću i podgrijao kavu. Promatrao ju je kroz prozor kuhinje. Izgledalo je kao da samo prelijeće pogledom preko istrage, trebalo joj je najviše deset, petnaest sekundi po stranici. Mehanički je listala i Mikael se iznenadio da je tako nemarna s čitanjem; to je bilo suprotno od onoga što je očekivao s obzirom na to da je njena vlastita istraga bila tako kompetentno obavljena. Odnio je dvije šalice kave i pravio joj društvo za stolom u vrtu.

"Ovo što si napisao o Harrietinu nestanku, to si napisao prije nego što si znao da lovimo serijskog ubojicu."

"Točno. Zapisao sam ono što mi se činilo važnim, pitanja koja sam mislio postaviti Henriku Vangeru i takve stvari. Kao što si sigurno primijetila, sve je prilično nestrukturirano. Sve do sada sam ustvari samo tapkao u mraku i pokušavao napisati priču -poglavlje u biografiji Henrika Vangera."

"A sada?"

"Prije su se sve istrage usredotočile na otok Hedeby. Sada sam siguran da je ta priča počela u Hedestadu ranije tog dana. To pomiče perspektivu."

Lisbeth je kimnula. Neko vrijeme je razmišljala.

"Totalno je coolkako si otkrio ovo sa slikama", rekla je.

Mikael je podigao obrve. Lisbeth Salander nije se činila osobom koja se razbacuje pohvalama i Mikael se osjećao neobično počašćen. S druge strane, čisto novinarski gledano, bio je to stvarno neobičan pothvat.

"A sada je na tebi red da mi ispričaš detalje. Sto je bilo s onom slikom koju si tražio po Norsjou?"

"Znači, nisi pregledala fotografije u mom kompjutoru?"

"Nisam imala vremena. Radije sam pročitala o čemu si razmišljao i kakve si zaključke donio."

Mikael je uzdahnuo, upalio svoj iBook i otvorio mapu s fotografijama.

"Bilo je fascinantno. Posjet Norsjou bio je i uspjeh i totalno razočaranje. Pronašao sam sliku, ali ništa mi ne govori. Ta žena, Mildred Berggren, sačuvala je sve svoje fotografije s odmora u albumu u koji je svašta polijepila. Fotografija je bila tamo. Snimljena je jeftinim filmom u boji. Nakon trideset i sedam godina kopija je prilično blijeda i vrlo žuta, ali imala je i negative u jednoj kutiji od cipela. Dobio sam na posudbu sve negative iz Hedestada i skenirao ih. Harriet je ovo vidjela."

Otvorio je sliku koja je nosila ime dokumenta HARRIET/ bd-19.eps.

Lisbeth je shvatila njegovo razočaranje. Vidjela je pomalo ne-izoštrenu sliku slikanu širokim kutom koja je prikazivala klaunove u povorci za Dječji dan. U pozadini se vidio ugao trgovine Sund-stroms herrmode. Desetak je osoba stajalo na pločniku u pozadini, između klaunova i kamiona s povorkom u prvom planu.

"Mislim da je ugledala ovu osobu. Dijelom zato što sam pokušao izračunati kut njezina gledanja na osnovi toga kamo je okrenula lice - nacrtao sam preciznu sliku raskrižja - a dijelom i zato što je ta osoba jedina koja gleda ravno u fotoaparat. Dakle, buljio je u Harriet."

Lisbeth je vidjela samo neizoštrenu figuru koja je stajala malo iza drugih promatrača, malo uvučena u pokrajnju ulicu. Imao je tamnu debelu jaknu s crvenom tkaninom na ramenima i tamne hlače, možda traperice. Mikael je toliko povećao da je osoba od struka prema gore ispunila cijeli ekran. Fotografija se odmah zamutila.

"Riječ je o muškarcu. Visok je otprilike metar osamdeset, normalne grade. Ima tamnoplavu poludugu kosu i obrijan je. Ali nemoguće je vidjeti crte lica ili čak procijeniti starost. Može biti od tinejdžerske do sredovječne dobi."

"Možeš izoštriti sliku..."

"Izoštio sam sliku. Čak sam poslao kopiju Christeru Malmu u Millennium, koji je čarobnjak za manipuliranje slika." Mikael je otvorio novu sliku. "Ovo je apsolutno najbolja verzija koju je uspio dobiti. Fotoaparatus je jednostavno preloš, a razdaljina prevelika."

"Jesi li kome pokazao sliku? Ljudi mogu prepoznati držanje..."

"Pokazao sam sliku Dirchu Frodeu. On nema pojma tko je ta osoba."

"Dirch Frode sigurno nije najpozornija osoba u Hedestadu."

"Nije, ali radim za njega i Henrika Vangera. Želim pokazati sliku Henriku prije nego što je počnem širiti dalje." "Možda je to samo neki promatrač."

"Moguće. Ali u tom je slučaju uspio izazvati neobičnu reakciju kod Harriet."

Tijekom sljedećeg tjedna Mikael i Lisbeth radili su na slučaju Harriet praktički cijelo vrijeme. Lisbeth je nastavila čitati istragu i izbacivala pitanje za pitanjem, na koja je Mikael pokušavao odgovoriti. Može postojati samo jedna istina i svaki neprecizan odgovor ili nejasnoća vodili su do daljnjeg razmišljanja. Proveli su cijeli dan proučavajući tko se u koje vrijeme i gdje nalazio tijekom nesreće na mostu.

S vremenom se Mikaelu počelo činiti da Lisbeth Salander posjeduje sve više oprečnih karakteristika. Iako bi samo preletjela pogledom preko tekstova u istrazi, činilo se da bi joj za oko uvijek zapeli najopskurniji ili nelogični detalji.

Poslije podne su napravili stanku kada je zbog vrućine u vrtu postalo nepodnošljivo.

Nekoliko su puta otišli do vode i okupali se u kanalu ili odšetali do terase Susanneina

kafića. Susanne je odjednom počela promatrati Mikaela s očitom hladnoćom. Shvatio je da Lisbeth izgleda kao da nije ni punoljetna, a svejedno očito stanuje kod njega, što ga je u Susanneinim očima pretvorilo u sredovječnog perverznojaka. Bio je to neugodan osjećaj. Mikael je nastavio sa svojim terenskim trčanjem svake večeri. Lisbeth nije komentirala njegovo vježbanje kada bi se zadihan vratio u kolibu. Trčanje preko balvana i kamenja očito nije bila njena definicija ljetne zabave.

"Imam više od četrdeset godina", rekao joj je Mikael. "Moram vježbati, inače ću dobiti trbušinu."

"Aha."

"Ti nikada ne vježbaš?" "Nekad boksam." "Boksaš?"

"Da, znaš, s rukavicama."

Mikael se otišao istuširati i pokušavao zamisliti Lisbeth u boksačkom ringu. Nije bio siguran da se nije šalila s njim. Jedno je pitanje jednostavno morao postaviti.

"U kojoj kategoriji boksaš?"

"Nijednoj. Samo tu i tamo malo boksam s dečkima u jednom boksačkom klubu na Soderu."

Zašto me to ne iznenađuje, pomislio je Mikael. Ali utvrdio je da je barem ispričala nešto o sebi. I dalje nije znao nikakve osnovne informacije o njoj; kako to da je počela raditi za Armanskija, što je studirala ili što su joj roditelji radili. Čim bi je pokušao pitati nešto o privatnom životu, zatvorila bi se kao školjka i odgovarala jednom riječju ili ga potpuno ignorirala.

Jednog je poslijepodneva Lisbeth Salander odjednom odložila fascikl i pogledala Mikaela s borom između obrva. "Što znaš o Ottu Falku? Svećeniku."

"Prilično malo. Sreo sam sadašnju svećenicu ove crkve nekoliko puta početkom godine i ispričala mi je da je Falk još uvijek živ, ali da živi u nekom sanatoriju za starce u Hedestadu. Ima Alzheimersovu bolest." "Otkuda je?"

"Odavde, iz Hedestada. Studirao je u Uppsali i kad mu je bilo oko trideset, vratio se kući."

"Nije bio oženjen. A Harriet se družila s njim." "Zašto pitaš?"

"Samo konstatiram da je drot, taj Morell, bio prilično blag prema njemu na saslušanju."

"Šezdesetih su godina svećenici još uvijek imali posve drukčiji status u društvu. To što je živio ovdje na otoku, blizu moći, tako da kažem, bilo je normalno."

"Pitam se koliko je pažljivo policija pretražila župni dvor. Na fotografijama se vidi da se radilo o velikoj drvenoj kući i mora da je postojalo mnogo mjesta na koja se moglo sakriti leš na neko vrijeme."

"To je istina. Ali ne postoji ništa u materijalu što bi sugeriralo da je on bio povezan sa serijskim ubojstvima ili Harrietinim nestankom."

"Ustvari postoji", rekla je Lisbeth Salander i nasmiješila se jednim kutom usana prema Mikaelu. "Kao prvo, bio je svećenik, a svećenici imaju poseban odnos prema Bibliji. A kao drugo, on je bio posljednji koji je vidio Harriet i razgovarao s njom."

"Ali odmah je otišao do mjesta nesreće i tamo ostao nekoliko sati. Vidi se na mnogo fotografija, osobito na onima koje su slikane u vrijeme kada je Harriet vjerojatno nestala."

"Ma, ja mogu provaliti njegov alibi. Ali razmišljala sam o jednoj sasvim drugoj stvari. Ovdje je riječ o sadističkom ubojici žena."

"Da?"

"Bila sam... imala sam malo vremena za sebe ovog proljeća, pa sam, zbog nečeg sasvim drugog, pročitala prilično mnogo toga o sadistima. Jedan od tekstova koji sam pročitala bile su upute FBI-a iz SAD-a u kojem je pisalo da zapanjujuće veliki broj serijskih ubojica koje su uhvatili potječe iz disfunkcionalnih obitelji i da su u djetinjstvu mučili životinje. Dio američkih serijskih ubojica isto je tako bio uhićen zbog ubojstva paležom."

"Misliš na žrtvovane životinje i žrtve koje su zapaljene."

"Da. Mučenje životinja i vatra pojavljuju se u više Harrietinih slučajeva ubojstva. Ali ono na što sam ja ustvari mislila jest to da je župni dvor izgorio u 70-im godinama."

Mikael je neko vrijeme razmišljao.

"Slabo", rekao je na kraju.

Lisbeth Salander je kimnula. "Slažem se. Ali vrijedno spomena. Nigdje u istrazi nisam pronašla što je prouzročilo požar, a bilo bi uzbudljivo znati je li bilo još kakvih tajanstvenih požara tijekom šezdesetih godina. A osim toga, bilo bi zanimljivo saznati je li u ovom području u to doba bilo kakvog mučenja ili sakaćenja životinja."

Kad je Lisbeth otišla na spavanje te sedme noći u Hedebyju, bila je pomalo nervozna zbog Mikaela Blomkvista. Tjedan je dana provela praktički svaku minutu s njim; inače bi i sedam minuta u društvu druge osobe bilo sasvim dovoljno da joj izazove glavobolju.

Davno je utvrdila da nije dobra u društvenim odnosima i vodila život samotnjaka. Bila je posve zadovoljna time da je ljudi samo ostave na miru da vodi svoj život. Na žalost, okolina nije bila tako mudra i puna razumijevanja, pa se morala braniti od socijalnih službi, službi za zaštitu djece, općinskog vijeća za nadzor skrbnika, porezne službe, policije, socijalnih radnika, psihologa, psihijataru, nastavnika i čuvara na vratima (osim čuvara u Kvarnen, koji ju je sada već poznao), koji je nikada nisu htjeli pustiti u pivnicu iako je sada već napunila dvadeset i pet godina. Postojala je cijela vojska ljudi

koji, čini se, nisu imali pametnijeg posla nego da pokušavaju voditi njen život i, ako im bude dana mogućnost, isprave način na koji je odabrala živjeti.

Rano je naučila da se ne isplati plakati. Isto je tako naučila da bi svaki put kada je nekoga pokušala upozoriti na nešto u svom životu, situacija samo postala još gora.

Znači, na njoj je bilo da riješi svoje probleme metodama koje su bile potrebne. Nešto čega je odvjetnik Nils Bjurman postao svjestan.

Mikael Blomkvist je imao tu istu iritirajuću sposobnost kao i svi drugi ljudi da njuška po njezinu privatnom životu i postavlja joj pitanja na koja nije željela odgovoriti. Ali nije reagirao kao velika većina muškaraca koje je upoznala.

Kada je ignorirala njegova pitanja, samo bi slegnuo ramenima i prekinuo ispitivanje i ostavio je na miru. Zbunjujuće.

Prvo što je poduzela kada se dočepala njegova iBooka prvog jutra u kolibi, bilo je, naravno, da prebaci sve informacije na vlastiti kompjutor. Tako se osigurala ako je izbaci iz istrage; svejedno će imati pristup materijalu.

A onda ga je namjerno isprovocirala time što je sjedila i čitala informacije iz njegova iBooka kada se probudio. Očekivala je provalu bijesa. Umjesto toga izgledao je praktički rezignirano i promrmljao nešto ironično o njoj i otišao se istuširati, a onda je počeo raspravu o tome što je pročitala. Neobičan tip. Skoro bi se moglo pomisliti da joj vjeruje.

Ali to što je znao njezin talent kao hakera, to je bilo ozbiljno. Lisbeth Salander bila je svjesna pravnog termina za hakiranje, kojim se ona bavila i poslovno i iz hobija. Bilo je to nezakonito zadiranje u privatnost i bilo je kažnjivo sa do dvije godine zatvora. To je bila njena osjetljiva točka - nije htjela biti zatvorena, a i zatvorska kazna najvjerojatnije bi značila oduzimanje njenih kompjutora, a time i jedine djelatnosti u kojoj je bila

stvarno dobra. Nikada nije čak ni razmišljala o tome da ispriča Draganu Arman-skiju ili nekome drugome kako dolazi do tih informacija za koje su joj plaćali.

S iznimkom Plaguea i još nekoliko osoba na netu koje su se, poput nje, bavile hakiranjem na profesionalnoj razini, a većina njih znala ju je samo kao Wasp i nisu znali tko je ona ustvari i gdje stanuje, Kalk Blomkvist bio je jedini koji je naletio na njenu tajnu. Našao ju je zato što je napravila pogrešku koju čak ni dvanaestogodišnji početnici u struci ne bi napravili, što je samo dokazivalo da su joj mozak izjedali crvi i da je zaslužila da je se izmlati. Ali on nije pobjesnio i preokrenuo nebo i zemlju. Umjesto toga dao joj je posao.

I zato joj je malo išao na živce.

Dok su jeli sendvič, neposredno prije nego što je otišla leći, odjednom ju je upitao je li dobar haker. Na vlastito iznenađenje spontano je odgovorila na pitanje.

"Vjerojatno sam najbolja u Švedskoj. Možda postoje još dvije ili tri osobe koje su otprilike na mojoj razini."

Nije oklijevala oko razine istine u svom odgovoru. Plague je nekada bio bolji, ali davno ga je prestigla.

No, bilo joj je čudno reći te riječi. Nikada prije to nije učinila. Nikada prije nije ni imala nekoga izvana s kim bi mogla voditi ovakav razgovor i odjednom je uživala u tome kako je impresioniran njezinim znanjem. A onda je pokvario taj osjećaj time što joj je postavio sljedeće pitanje, kako je naučila biti haker.

Nije znala kako bi odgovorila. Oduvijek sam to znala. Umjesto toga je otišla u krevet a da nije rekla ni laku noć.

Kako bi je još više razdražio, Mikael naizgled nije reagirao kad je samo otišla. Ležala je i slušala ga kako se kreće po kuhinji, sprema stol i pere sude. Uvijek je ostajao budan

dulje od nje, ali sada je bilo očito da i on ide u krevet. Čula ga je u kupaonici i kako je otišao u svoju spavaću sobu i zatvorio vrata. Nakon nekog vremena čula je škripanje kada se uvukao u krevet, pola metra od nje, s druge strane zida.

Tijekom tjedna koji je provela kod njega, nije flertovao s njom. Radio je s njom, pitao je za mišljenje, udarao po prstima kada bi krivo mislila i priznavao joj da je u pravu kada bi ga ispravila. Kvragu, ponašao se prema njoj kao prema ljudskom biću.

Odjednom je shvatila da voli društvo Mikaela Blomkvista i da mu možda čak i vjeruje. Nikada prije nije nikome vjerovala, osim možda Holgeru Palmgrenu. Ali iz sasvim drugih razloga. Palmgren je jednostavno bio dobra osoba.

Odjednom je ustala, stala uz prozor i uznemirena gledala prema mraku vani. Najteže joj je bilo prvi se puta, pokazati gola drugoj osobi. Bila je uvjerenjena da je njeno tanašno tijelo odbojno. Grudi su joj bile jadne. Bokove uopće nije imala. U vlastitim očima nije baš imala osobito mnogo ponuditi. Ali usprkos tome bila je sasvim obična žena sa žudnjom i seksualnim nagonom kao i sve druge. Ostala je tako stajati i razmišljala gotovo dvadeset minuta prije nego što je donijela odluku.

Mikael je bio u krevetu i čitao roman Sare Paretskv kada je čuo pomicanje kvake na vratima i ugledao Lisbeth Salander. Zamotala se plahtom i neko vrijeme stajala na vratima bez riječi. Izgledala je kao da razmišlja o nečemu.

"Nešto se događa?" pitao je Mikael.

Odmahnula je glavom.

"Što hoćeš?"

Prišla mu je i uzela mu knjigu i stavila je na noćni ormarić. A onda se nagnula i poljubila ga u usta. Nije bilo načina da jasnije pokaže svoje mišljenje. Brzo se uvukla u njegov

krevet i sjela i promatrala ga ispitivačkim pogledom. Stavila je ruku na plahtu preko njegova trbuha. Kada nije protestirao, nagnula se i ugrizla ga za bradavicu.

Mikael Blomkvist bio je u potpunom šoku. Nakon nekoliko sekundi uhvatio ju je za ramena i odmaknuo od sebe tako da joj vidi lice. Nije izgledala kao da joj je svejedno.

"Lisbeth... ne znam je li ovo tako dobra ideja. Mi radimo zajedno."

"Hoću se poševiti s tobom. I neće mi zbog toga biti problem raditi s tobom, ali bit će mi itekakav problem ako me izbaciš odavde."

"Ali jedva da se poznajemo."

Odjednom se nasmijala, kratko, zvučalo je gotovo kao kašlja-njc.

"Dok sam te istraživala, utvrdila sam da te takve stvari prije nisu sprečavale. Naprotiv, ti si od onih koji se nikada ne mogu držati podalje od žena. Što nije u redu? Nisam ti dovoljno seksi?"

Mikael je odmahnuo glavom i pokušavao smisliti nešto pametno što će reći. Kada nije ništa rekao, skinula je plahtu s njega i zajašila ga.

"Nemam kondoma", rekao je Mikael.

"Nema veze."

Kad se Mikael probudio, Lisbeth je već bila ustala. Cuo ju je kako lupa dok kuha kavu u kuhinji. Bilo je nešto prije sedam sati. Spavao je samo dva sata, pa je ostao ležati zatvorenih očiju.

Lisbeth Salander nije mu bila jasna. Nijednom prilikom, nijednim pogledom nije mu dala naslutiti da je zainteresirana za njega-

"Dobro jutro", rekla je Lisbeth Salander s vrata. Čak se malo i nasmiješila.

"Bok", rekao je Mikael.

"Nemamo mlijeka. Idem motorom gore do benzinske. Otvaraju u sedam sati."

Brzo se okrenula, tako da Mikael nije stigao odgovoriti. Čuo je kako je navukla cipele i uzela torbu i kacigu i nestala kroz ulazna vrata. Zatvorio je oči. A onda je čuo kako se ulazna vrata ponovno otvaraju i samo nekoliko sekundi kasnije ponovno je stajala na vratima njegove sobe. Ovoga se puta nije smiješila.

"Mislim da je najbolje da dođeš nešto vidjeti", rekla je čudnim glasom.

Mikael je odmah bio na nogama i navukao svoje traperice. Tijekom noći netko je posjetio kolibu s neželjenim poklonom. Na verandi je ležao napola pougljenio leš raskomadane mačke. Bile su joj odrezane noge i glava, a onda je tijelo rasporeno i crijeva i želudac su izvađeni; ostaci su ležali bačeni pokraj leša, koji je, izgleda, bio pečen na vatri. Mačja je glava ostala nedirnutu i bila postavljena na sjedalo motora Lisbeth Salander. Mikael je prepoznao to crvenkastosmeđe krzno.

XXII.

Četvrtak, 10. srpnja

Doručkovali su u vrtu bez riječi i bez mlijeka u kavi. Lisbeth je izvadila mali digitalni fotoaparatus marke Canon i slikala taj strašni prizor prije nego što je Mikael otišao po vreću za smeće i sve očistio. Stavio je mačku u prtljažnik posuđenog automobila, ali nije bio siguran što bi trebao učiniti sa strvinom. Vjerojatno bi trebao prijaviti policiji mučenje životinje, možda čak i prijetnju, ali nije bio siguran kako da objasni zašto mu prijete.

Oko pola devet Isabella Vanger prošla je pokraj njih na putu prema mostu. Nije ih vidjela ili se pravila da ih ne vidi.

"Kako si?" pitao je Mikael na kraju Lisbeth.

"Dobro." Zbunjeno ga je pogledala. Aha, OK. Hoće da budem uznemirena. "Kada pronađem tog idiota koji je mučio i ubio nevinu mačku samo kako bi nas upozorio, poslužit ću se palicom za bejzbol."

"Misliš da je ovo upozorenje?"

"Imaš li kakvo bolje objašnjenje? I to nešto znači."

Mikael je kimnuo. "Sto god da je istina u ovoj priči, nekoga smo dovoljno uznemirili da napravi nešto stvarno ludo. Ali imamo i drugi problem."

"Znam. Ovo je žrtvovanje životinje u stilu onih iz 1954. i 1960. godine. Ali čini se nemoguće da se uokolo šulja ubojica koji je bio aktivan prije pedeset godina i stavlja ti izmrcvarene Strvine na prag."

Mikael se složio.

"Jedini koji u tom slučaju dolaze u obzir jesu Harald Vanger i Isabella Vanger. Postoji i nekoliko starijih rođaka na strani Johana Vangera, ali nitko od njih ne živi u ovom području."

Mikael je uzdahnuo.

"Isabella je zla vještica koja bi sigurno mogla ubiti mačku, ali sumnjam da je ona jurila okolo pedesetih godina i ubijala žene. Harald Vanger... ne znam, on izgleda tako slab da jedva da može hodati, pa mi je teško povjerovati da se on šuljao ovuda po noći i ulovio mačku i napravio sve to."

"Osim ako se ne radi o dvije osobe. Jednoj starijoj i jednoj mladoj."

Mikael je odjednom čuo auto kako prolazi cestom i podigao pogled i vidio Ceciliju Vanger kako nestaje preko mosta. Harald i Cecilia, pomislio je. Ali misao je sadržavala veliki upitnik; otac i kći nisu se družili, jedva su i razgovarali. Usprkos obećanjima Martina Vangera da će razgovarati s njom, još uvijek nije odgovarala na njegove telefonske pozive.

"Mora biti netko tko zna da kopamo i da smo napredovali", rekla je Lisbeth Salander i ustala i ušla u kolibu. Kada je izašla, imala je kožnati kombinezon.

"Idem u Stockholm. Vraćam se navečer."

"Što ćeš raditi?"

"Donijeti neke stvari. Ako je netko toliko lud da ubije mačku na taj način, onda bi on ili ona isto tako mogli krenuti na nas sljedeći put. Ili podmetnuti požar dok spavamo. Hoću da odeš u Hedestad i kupiš dva aparata za gašenje požara i dva protupožarna alarma. Jedan aparat neka bude s halonima."

Bez nepotrebnih riječi opraštanja stavila je kacigu na glavu, pokrenula motor i nestala preko mosta.

Mikael je bacio strvinu u kantu za smeće pokraj benzinske crpke prije nego što se odvezao u Hedestad i kupio aparate za gašenje požara i alarme. Stavio ih je u prtljažnik automobila i odvezao se u bolnicu. Nazvao je Dircha Frodea i dogovorio da se nadu u kantini i ispričao mu što se tog jutra dogodilo. Dirch Frode je probljedio.

"Mikael, nisam računao na to da će ovo postati opasno."

"Zašto ne? Pa moj zadatak je upravo da otkrijem ubojicu."

"Ali tko bi... ovo nije normalno. Ako postoji rizik za vaš život i život gospođice Salander, onda moramo sve prekinuti. Mogu razgovarati s Henrikom."

"Ne. Nikako. Ne želim riskirati da dobije još jedan srčani udar."

"Cijelo vrijeme ispituje kako napredujete." "Poručite mu da i dalje kopam." "Sto ćete sada učiniti?"

"Imam nekoliko pitanja. Prvi se incident dogodio neposredno nakon što je Henrik doživio srčani udar, a ja sam preko dana bio u Stockholmu. Netko je pretražio moju radnu sobu. Bilo je to upravo kada sam otkrio što znače one šifre iz Biblije i pronašao

fotografije s Jarnvagsgatana. Ispričao sam to vama i Henriku. Martin je znao za to jer je sudio pristup u Hedestads-Kuriren. Koliko je još ljudi znalo za to?"

"Pa, ne znam točno s kim je sve Martin razgovarao. Ali Birger i Cecilia su znali.

Razgovarali su o vašoj potrazi za fotografijama. Čak i Alexander zna. A osim toga, i Gunnar i Helena Nilsson. Bili su u posjetu Henriku i bili uvučeni u taj razgovor. I Anita Vanger."

"Anita? Ona iz Londona?"

"Cecilijina sestra. Došla je ovamo zajedno s Cecilijom kada je Henrik imao srčani udar, ali je odsjela u hotelu i, koliko ja znam, nije bila na otoku. Baš kao i Cecilia, ne želi vidjeti svog oca. Ali otputovala je natrag prije tjedan dana, kada su Henrika pustili s intenzivne njege."

"Gdje stanuje Cecilia? Vidio sam je jutros kada je vozila preko mosta, ali u njenoj kući je mrak i sve je zatvoreno."

"Sumnjate na nju?"

"Ne, samo me zanima gdje stanuje."

"Stanuje kod svog brata Birgera. Tako može pješice otići do Henrika."

"Znate li gdje je sada?" "Ne. Kod Henrika nije." "Hvala", rekao je Mikael i ustao.

Obitelj Vanger okupirala je hedestadsku bolnicu. U hodniku je Birger Vanger hodao prema dizalu. Mikael nije imao nikakve želje sresti ga, pa je pričekao da prođe i tek onda izašao u hodnik. Tu je pak naletio na Martina Vangera kod vrata, na gotovo istom mjestu na kojem je sreo Ceciliju Vanger kad je prošli put bio u posjetu. Pozdravili su se i rukovali.

"Jesi li bio gore u posjetu Henriku?"

"Ne, samo sam se nakratko sastao s Dirchom Frodeom."

Martin Vanger izgledao je umorno i prazno. Mikael je shvatio kako je Martin jako ostario u pola godine njihova poznanstva. Borba za spas imperija Vanger skupo ga je koštala, a Henrikova iznenadna bolest nije bila neko ohrabrenje.

"Kako tebi ide?" pitao je Martin Vanger.

Mikael mu je odmah rekao da nema namjere sve prekinuti i vratiti se u Stockholm.

"Dobro, hvala. Svakim danom postaje sve zanimljivije. Kada Henrik prizdravi, nadam se da ću moći zadovoljiti njegovu radoznalost."

Birger Vanger živio je u jednoj od kuća u nizu od bijele cigle s druge strane ceste, samo pet minuta pješice udaljenoj od bolnice. Imao je pogled prema moru i marini za brodove gostiju. Nitko nije otvarao kada je Mikael pozvonio na vrata. Nazvao je Ceciliju na mobitel, ali nitko se nije javljao. Neko je vrijeme sjedio u autu i bubnjao prstima po volanu. Birger Vanger bio je nepoznanica; rođen 1939., dakle imao je samo deset godina kada je ubijena Rebecka Jacobsson. Ali je imao dvadeset i sedam kada je Harriet nestala.

Po onome što je Henrik Vanger rekao, Birger i Harriet nisu se mnogo družili. On je odrastao kod svoje obitelji u Uppsali i preselio se u Hedestad kako bi radio u Koncernu, ali je prestao nakon nekoliko godina i posvetio se politici. Ali bio je u Uppsali kada je ubijena Lena Andersson.

Mikael nije mogao pronaći rješenje cijele te priče, ali incident S mačkom stvorio je osjećaj jasne prijetnje i da mu počinje ponestajati vremena.

Stari svećenik Hedebyja, Otto Falk, imao je trideset i šest godina kad je Harriet nestala. Sada je imao sedamdeset i dvije godine, bio je mlađi od Henrika Vangera, ali u mnogo slabijoj intelektualnoj formi. Mikael ga je potražio u staračkom domu Svalan, žutoj

zgradi od cigle uz Hedean na drugom kraju grada. Mikael se predstavio na recepciji i pitao može li razgovarati sa župnikom Falkom. Objasnio je da zna da svećenik ima Alzheimerovu bolest i pitao koliko se s njim može komunicirati. Glavna sestra mu je odgovorila da je župnik Falk dijagnosticiran prije tri godine i da je bolest jako uznapredovala. Može se s njime komunicirati, ali kratkotrajno pamćenje jako mu je loše, ne prepoznaje neke rođake i općenito se gubi. Mikaela je također upozorila da starac nekada zna početi očajavati ako mu se postavljaju pitanja na koja ne može odgovoriti. Stari je svećenik sjedio na klupi u vrtu s još tri pacijenta i jednim njegovateljem. Mikael je tamo proveo sat vremena pokušavajući razgovarati s Falkom.

Župnik Falk je tvrdio da se vrlo dobro sjeća Harriet Vanger. Sav se ozario i opisao je kao divnu djevojku. Ali Mikael je ubrzo postao svjestan da je župnik uspio zaboraviti da nje nema već gotovo trideset i sedam godina; pričao je o njoj kao da ju je nedavno sreo i rekao Mikaelu neka je pozdravi i podsjeti da ga posjeti koji put. Mikael je obećao da će to učiniti.

Kada je Mikael počeo pričati o onome što se dogodilo onoga dana kada je Harriet nestala, župnik se zbunio. Bilo je očito da se ne sjeća nesreće na mostu. Tek pri kraju njihova razgovora spomenuo je nešto što je natjeralo Mikaela da načuli uši.

Bilo je to kada je Mikael usmjerio razgovor na Harrietino zanimanje za religiju, župnik Falk je odjednom postao zamišljen. Bilo je to kao da mu je oblak prešao preko lica. Župnik je sjedio i neko se vrijeme ljuljao naprijed-natrag, a onda odjednom podigao pogled i pitao Mikaela tko je on. Mikael se ponovno predstavio i starac je još neko vrijeme razmišljao. A onda je odmahnuo glavom i izgledao kao da ga je nešto iznerviralo. "Ona još uvijek samo traži. Mora pripaziti i ti je moraš upozoriti."

"Na što da je upozorim?"

Župnik Falk se odjednom uznemirio. Odmahnuo je glavom namrštenih obrva.

"Mora čitati sola scriptura i razumjeti sufficientia scriptume. Samo tako može očuvati sola fide. Josip ih odlučno odbacuje. Nikada nisu primljeni u kanon."

Mikael nije ništa shvaćao, ali je marljivo bilježio. A onda se župnik Falk nagnuo prema njemu i prošaptao u povjerenju:

"Mislim da je ona katolkinja. Samo je zanesena magijom i još uvijek nije pronašla svog boga. Treba je voditi."

Riječ katolkinja očito je za župnika Falka imala negativno značenje.

"Mislio sam da je zainteresirana za Pentekostalnu crkvu?"

"Ne, ne, ne Pentekostalnu. Ona traži zabranjenu istinu. Ona nije dobar kršćanin."

A onda je župnik Falk, izgleda, zaboravio Mikaela i cijelu temu i počeo razgovarati s jednim od drugih pacijenata.

Mikael se vratio u Hedeby nešto poslije dva sata poslije podne. Otišao je preko puta do Cecilije Vanger i pokucao na vrata, ali bez uspjeha. Ponovno ju je pokušao dobiti na mobitel, ali nije se javljala.

Montirao je jedan alarm u kuhinju i jedan u hodnik. Stavio je aparat za gašenje požara pokraj željezne peći ispred vrata spavaće sobe, a drugi uz vrata zahoda. Nakon toga je napravio ručak koji se sastojao od kave i sendviča i sjeo u vrt, gdje je zapisao u iBook bilješke s razgovora sa župnikom Falkom. Dugo je razmišljao, a onda podigao pogled prema crkvi.

Hedebyjev novi župni dvor bila je posve obična moderna kuća, nekoliko minuta šetnje udaljena od crkve. Mikael je pokucao na vrata župnice Margarete Strandh oko četiri sata i objasnio da je došao potražiti savjet u teološkim pitanjima. Margareta Strandh bila je tamnokosa žena njegovih godina, odjevena u traperice i košulju od flanela. Bila je bosa i

imala je lakirane nokte na nogama. Nekoliko je puta naletio na nju u Susanneinu kafiću i razgovarao s njom o župniku Falku. Prijateljski je primila Mikaela i ponudila mu da sjednu u njezinu vrtu.

Mikael joj je ispričao da je intervjuirao Otta Falka i prenio joj što je ovaj rekao, ali da nije shvatio značenje. Margareta Strandh je slušala, a zatim zamolila Mikaela da joj ponovi riječ po riječ što je Falk rekao. Neko vrijeme je razmišljala.

"Postavljena sam ovdje u Hedeby prije samo tri godine, tako da zapravo nikada nisam upoznala župnika Falka. On je umirovljen nekoliko godina ranije, ali koliko sam shvatila, prilično se Stogo držao starih crkvenih tradicija. To što ti je rekao znači otprilike da se treba držati samog pisma - sola scriptura - i da je to sufficientia scriptume. To je izraz koji tvrdi da je Sveto pismo dovoljno onima koji doslovno vjeruju u Bibliju. Sola fide znači samo vjera ili čista vjera."

"Razumijem."

"Sve su to, da tako kažem, osnovne dogme. To je u načelu mišljenje Crkve i nije ništa neobično. On je jednostavno rekao: Čitaj Bibliju - ona daje dovoljno znanja i jamči čistu vjeru."

Mikael je bio malo zbunjen.

"Moram pitati, u kojem je kontekstu voden taj razgovor?" "Pitao sam ga o jednoj osobi koju je upoznao prije mnogo godina i o kojoj pišem." "Netko tko traži Boga?" "Tako nešto."

"OK. Mislím da razumijem smisao. Župnik Falk rekao je još dvije stvari - da je Josip odlučno odbacuje i da nikada nisu primljeni u kanon. Je li moguće da si čuo krivo i da je rekao Josip Flavi-je, a ne samo Josip? Ime je isto."

"Nije nemoguće", rekao je Mikael. "Snimio sam razgovor ako želiš poslušati."

"Ne, mislim da nije potrebno. Te dvije rečenice prilično jednoznačno pokazuju na što je mislio. Josip Flavije bio je židovski povjesničar, a rečenica da nikada nisu primljeni u kanon mogla bi značiti da nikada nisu bili u hebrejskom kanonu."

"Što to znači?"

Nasmijala se.

"Župnik Falk je tvrdio da se ta osoba zanosila ezoteričnim izvorima, točnije rečeno, apokrifima. Riječ apokryphos znači skriveno i apokrifi su, dakle, skrivene knjige koje neki smatraju vrlo kontroverznima, dok drugi smatraju da bi trebale biti dio Starog zavjeta. To su Tobija, Judita, Estera, Baruh, Sirah, knjige o Makabejcima i neke druge."

"Ispričavam se na svom neznanju. Cuo sam za apokrife, ali ih nikada nisam pročitao.

Zašto su oni tako posebni?"

"Ustvari uopće nisu posebni, osim što su se pojavili poslije ostatka Starog zavjeta.

Apokrifi su zato izbačeni iz hebrejske Biblije - ne zato što židovski učenjaci nisu vjerovali njihovu sadržaju, nego jednostavno zato što su napisani nakon što je Božje pojavljivanje završilo. Ali apokrife se može naći u starim grčkim prijevodima Biblije. Na primjer, u Rimokatoličkoj crkvi oni nisu kontroverzni."

"Shvaćam."

"Ali su prilično kontroverzni u Protestantskoj crkvi. Za vrijeme reformacije teolozi su se okrenuli staroj hebrejskoj Bibliji. Martin Luther je izvadio apokrife iz Biblije reformacije, a Calvin je kasnije objavio da apokrifi nikako ne smiju biti osnova za vjeru jer sadržavaju oprečne stvari ili su na neki način u opreci s Claritas Scripturae - jasnoćom pisma."

"Drugim riječima, cenzurirane knjige."

"Točno. Apokrifi, na primjer, tvrde da se magija smije prakticirati, da su laži u nekim slučajevima dopuštene i takve stvari, koje, naravno, uznemiruju dogmatične tumače

Svetog pisma."

"Razumijem. Znači, ako se netko zanosi religijom, onda nije nezamislivo da se toj osobi apokrifi pojave na popisu knjiga za čitanje, i da bi osoba poput župnika Falka bila zbog toga uznemirena."

"Točno. Ako te zanima Biblija ili katolička vjera, gotovo je neizbježno da naletiš na apokrife, a isto je tako vjerojatno da bi ih čitao netko tko je općenito zainteresiran za ezoteriju."

"Imaš li slučajno kopiju apokrifa?"

Ponovno se nasmijala. Lagan, prijateljski smijeh.

"Naravno. Apokrife je izdala Državna komisija za Bibliju osamdesetih godina."

Dragan Armanskij se pitao što se to događa kada ga je Lisbeth Salander zamolila za razgovor u četiri oka. Zatvorio je vrata i mahnuo joj da sjedne u stolicu za posjetitelje. Objasnila mu je da je rad za Mikaela Blomkvista završen te da će Dirch Frode platiti prije kraja mjeseca, ali da je odlučila nastaviti istragu. Mikael joj je ponudio mnogo nižu mjesečnu plaću.

"Imam svoju tvrtku", rekla je Lisbeth Salander. "Do sada još nikada nisam uzela posao koji mi ti nisi dao po našem ugovoru. Želim znati što će se dogoditi s našom suradnjom ako uzmem posao izvana?"

Dragan Armanskij je raširio ruke.

"Ti si sama svoj šef i možeš uzimati poslove koje hoćeš i naplaćivati ih onoliko koliko ti kažeš. Meni je samo drago da zarađuješ vlastiti novac. Ali bilo bi nelojalno da kradeš klijente koje si dobila preko nas."

"To ne namjeravam. Obavila sam posao po ugovoru koji smo napravili s Blomkvistom. Taj posao je sada gotov. Ovdje je riječ o tome da ja želim ostati raditi na slučaju. Radila

bih to i besplatno."

"Nikada nemoj ništa raditi besplatno."

"Ma znaš što hoću reći. Želim znati kamo sve to vodi. Nagovorila sam Mikaela Blomkvista da zatraži Dircha Frodea ugovor za mene kao pomoćnicu u istrazi."

Predala je ugovor Armanskiju, koji ga je pregledao.

"Ta plaća ti je kao da radiš besplatno. Lisbeth, ti si talentirana. Ne moraš raditi za sitniš. Znaš da kod mene možeš zaraditi mnogo više ako želiš raditi puno radno vrijeme."

"Ne želim raditi puno radno vrijeme. Ali, Dragane, ja sam lojalna tebi. Bio si dobar prema meni otkada sam počela tu raditi. Želim znati da je ovakav ugovor tebi OK jer ne želim da među nama bude nekih nesuglasica."

"Razumijem." Neko je vrijeme razmišljao. "To je sasvim OK. Hvala ti što si me pitala. Ako bude još ovakvih situacija u budućnosti, volio bih da me pitaš da ne bude nekih nesporazuma."

Lisbeth Salander je bez riječi sjedila još koju minutu razmišljajući ima li što dodati.

Zagledala se u Dragana Armanskija još uvijek ne rekavši ni riječi. A onda je samo kimnula i ustala i izašla, kao i obično, bez pozdrava. Kada je dobila potvrdu koju je htjela, sasvim je izgubila interes za Armanskija. Tiho se nasmiješio. To što ga je uopće pitala za savjet bio je novi vrhunac u njezinu procesu socijalizacije.

Otvorio je fascikl s izvještajem o sigurnosti u muzeju gdje bi se uskoro trebala otvoriti velika izložba francuskih impresionista. A onda je spustio fascikl i pogledao vrata kroz koja je Salander upravo izašla. Sjetio se kako se smijala s Mikaelom Blomkvistom u svom uredu i pitao se je li počela odrastati ili je Blomkvist privlači. Odjednom je postao zabrinut. Nikada se nije mogao osloboditi osjećaja da je Lisbeth Salander savršena žrtva. A sada je lovila nekog luđaka negdje u pustoši.

Na putu prema sjeveru Lisbeth Salander spontano je odlučila posjetiti sanatorij Appelvikén i svoju majku. Osim posjeta za Iva-nje, nije vidjela majku još od Božića i mučila ju je savjest što je tako rijetko posjećuje. Ponovni posjet u samo nekoliko tjedana bio je rekord u učestalosti posjećivanja.

Majka je sjedila u zajedničkoj sobi. Lisbeth je ostala s njom oko sat vremena i povela je u šetnju do jezerca s patkama u parku ispred bolnice. Majka je i dalje zamjenjivala Lisbeth s njenom sestrom. Kao i obično, bila je prilično odsutna, a i činilo se da je posjet brine. Kada se Lisbeth htjela oprostiti, majka nije htjela pustiti njenu ruku. Lisbeth je obećala da će je uskoro ponovno posjetiti, ali majka je zabrinuto i nesretno gledala za njom. Kao da je naslućivala nadolazeću katastrofu.

Mikael je proveo dva sata u vrtu iza svoje kolibe listajući apokrifne, a nije došao ni do kakvog pametnog zaključka osim da gubi vrijeme.

Ali nešto mu je palo na pamet. Odjednom je počeo razmišljati

O tome koliko je Harriet Vanger ustvari bila religiozna. Zanimanje za proučavanje Biblije pojavilo se zadnje godine prije nego što je nestala. Povezala je niz biblijskih citata sa serijom ubojstava, a onda pošteno pročitala ne samo Bibliju nego i apokrifne i zanimala se za katolicizam.

Ustvari se bavila istom istragom kojom su se Mikael Blomkvist i Lisbeth Salander bavili trideset i sedam godina kasnije. Je li potraga za ubojicom potaknula njezin interes, a ne religioznost? Župnik Falk je rekao da je ona (u njegovim očima) prije bila netko tko traži odgovore nego dobar kršćanin.

U razmišljanju ga je prekinula Erika, koja ga je nazvala na mobitel.

"Samo sam te htjela nazvati i reći ti da ja i Greger sljedećeg tjedna idemo na godišnji.

Neće nas biti četiri tjedna." "Kamo idete?"

"U New York. Greger ima izložbu, a nakon toga smo mislili Otputovati na Karibe. Jedan Gregerov prijatelj dao nam je ključeve svoje kuće na Antigui, pa ćemo tamo ostati dva tjedna."

"Zvuči divno. Lijepo se provedite. I pozdravi Gregera."

"Nisam bila na poštenom godišnjem tri godine. Novi broj je gotov, a gotovo smo završili i sljedeći. Voljela bih kada bi ti mogao preuzeti uredništvo, ali Christer je obećao da će to učiniti."

"Može me nazvati ako treba pomoć. Kako ide s Janneom Dahlmanom?"

Nakratko je oklijevala.

"I on ide na godišnji sljedeći tjedan. Postavila sam Henryja da privremeno bude tajnik redakcije. On i Christer brinu se o svemu."

"OK."

"Ne vjerujem Dahlmanu. Ali se ponaša OK. Vraćam se sedmog kolovoza."

Oko sedam sati Mikael je pet puta pokušao nazvati Ceciliju Vanger. Poslao joj je poruku da ga nazove, ali nije dobio odgovor.

Odlučno je zatvorio apokrife i obukao sportsku odjeću te zaključao vrata prije nego što je krenuo na svoju dnevnu rundu trčanja.

Slijedio je usku stazicu duž obale prije nego što je skrenuo u šumu. Trčao je preko guštika i korijenja što je brže mogao i došao iscrpljen do Utvrde, s prebrzim pulsom.

Zastao je kod jedne od starih osmatračnica i nekoliko se minuta istezao.

Odjednom je začuo oštar zveket u trenutku kada je metak udario u sivi betonski zid nekoliko centimetara od njegove glave. A onda je osjetio bol na mjestu gdje počinje kosa gdje je krhotina napravila duboku posjekotinu.

Za vrijeme koje mu se činilo kao cijela vječnost Mikael je stajao paraliziran ne shvaćajući

što se dogodilo. A onda se bacio naglavce u zaklon promatračnice i skoro se pošteno ozlijedio kad je sletio na rame. Drugi je pucanj odjeknuo u trenutku kad se bacio. Metak je pogodio betonsko postolje na kojem je upravo stajao.

Mikael se osovio na noge i ogledao oko sebe. Nalazio se otprilike u sredini Utvrde. Lijevo i desno protezali su se uski, metar duboki, zarasli prolazi do šanaca koji su se nalazili na liniji od nekih dvjesto pedeset metara. Sagnuo se i počeo trčati kroz labirint u smjeru juga.

Odjednom je čuo eho neponovljivog glasa satnika Adolfssona na jednoj zimskoj vojnoj vježbi na terenu u Kiruni. Jebemu, Blomkvist, dolje glavu ako nećeš da te pogode u dupe. Čak se i sada, nakon dvadeset godina točno sjećao dodatnih vježbi koje je satnik Adolfsson obično naređivao.

Zastao je nakon šezdesetak metara, srce mu je lupalo kao ludo i nije mogao doći do zraka. Nije mogao čuti nikakve druge zvukove osim vlastita disanja. Ljudsko oko primjećuje kretanje mnogo brže nego oblike i obrise. Kada špijunirate, krećite se polako. Mikael je polagano podigao pogled nekoliko centimetara iznad ruba šanca. Sunce je bilo ravno ispred njega, zbog čega je bilo nemoguće razaznati detalje, ali nije mogao vidjeti nikakve pokrete.

Mikael je ponovno spustio glavu i nastavio do sljedećeg šanca. Nema nikakve veze kako dobro oružje neprijatelj posjeduje. Ako te ne može vidjeti, ne može te pogoditi. Drži se zaklona. Nemoj se nikada izložiti na otvorenom.

Mikael se sada nalazio otprilike tristo metara od granice prema imanju Ostergarden. Četrdeset metara od njega nalazio se gotovo neprohodan guštik s mnoštvom mladica. Ali kako bi došao do guštika, morao bi izaći iz šanca i spustiti se niz padinu na kojoj bi bio potpuno vidljiv. Bio je to jedini izlaz. Iza leđa mu je bilo more.

Mikael je čučnuo i razmišljao. Odjednom je postao svjestan bola u sljepoočnici i otkrio da obilno krvari i da mu je majica natopljena krvlju. Dio metka ili krhotina od betonskog temelja napravili su duboku posjeklinu na rubu skalpa. Te rane nikada ne prestanu krvariti, pomislio je prije nego što se ponovno koncentrirao na svoj položaj. Jedan je pucanj mogao biti slučajan. Dva su pucnja značila da ga netko pokušava ubiti. Nije znao nalazi li se ubojica još uvijek tamo, je li napunio pušku i samo čeka da se Mikael pokaže. Pokušao se smiriti i racionalno razmišljati. Izbor je bio da čeka ili da s'e nekako pokuša maknuti odande. Ako je strijelac još tamo, onda je druga opcija neprikladna. Ali ako nastavi čekati, onda strijelac može mirno odšetati do Utvrde, pronaći ga i ubiti izbliza. On (ili ona?) ne može znati hodam li udesno ili ulijevo. Oružje, možda puška za ubijanje losova. Vjerojatno s nišanom. To znači da strijelac ima ograničeno vidno polje ako traži Mikaela kroz nišan.

Ako si stjeran u kut -preuzmi inicijativu. Bolje to nego čekati. Dvije je minute čekao i slušao može li čuti ikakve zvukove, a onda se bacio iz šanca i odjurio nizbrdo što je brže mogao.

Treći je hitac odjeknuo kad je bio na pola puta do guštika, ali metak je jako promašio razmak. U sljedećem se trenutku cijelim tijelom bacio kroz zaklon od gustih mladica grmova i otkotrljao se kroz koprive. Odmah je skočio na noge i pogrbljeno se počeo kretati kroz guštik. Nakon pedesetak metara zastao je i osluškiavao. Odjednom je čuo pucketanje grane negdje između sebe i utvrde. Oprezno se spustio na trbuh.

Puzi što brže, bila je druga od omiljenih izreka satnika Adolfssona. Mikael je otpuzao sljedećih sto pedeset metara dublje u guštik. Kretao se nečujno i jako pazio na grane i grančice. Dva je puta čuo iznenadno pucketanje u guštiku. Za prvo mu se učinilo da se nalazi u njegovoj neposrednoj blizini, možda dvadeset metara desno od mjesta na kojem

se nalazio. Ukočio se i nije se micao. Nakon nekog vremena oprezno je podigao glavu i izvidio situaciju, ali nije nikoga vidio. Dugo je ležao posve mirno, ali na rubu živaca, spreman na bijeg ili možda na očajnički protunapad ako neprijatelj krene ravno na njega. Sljedeće pucketanje koje je čuo bilo je na mnogo većoj razdaljini. Nakon toga tišina.

Zna da sam ovdje. Alije li se negdje smjestio i čeka da se počnem kretati ili se povukao ? Nastavio se provlačiti kroz guštik sve dok nije došao do ograde koja je ograđivala pašnjak Ostergardena.

Ovo je bio sljedeći kritični trenutak. Jedan je puteljak vodio vanjskom stranom ograde. Ležao je na trbuhu i motrio. Vidio je kuću ravno ispred sebe, otprilike četiristo metara dalje na maloj uzbrdici, a desno od kuće vidio je desetak krava koje su pasle. Kako to da nitko nije čuo pucnjeve i došao vidjeti o lemu se radi? Ljeto. Nije sigurno daje netko uopće kod kuće.

Da izađe na pašnjak, nije bilo govora - tamo bi bio posve nezaštićen - ali ravna staza duž ograde bila je upravo ono mjesto kamo bi on stao kako bi dobro vidio metu. Opresno se povukao natrag u guštik sve dok grmlja nije nestalo i teren je zaposjela rijetka borova šuma.

Mikael je otišao kući okolnim putem oko Ostergardena i brda Soderberget. Kada je prošao pokraj Ostergardena, mogao je vidjeti da automobil nije tamo. Zastao je na vrhu Soderbergeta i promatrao Hedeby. U starim ribarskim kolibama u marini za male brodove preko ljeta su bili gosti; nekoliko je žena sjedilo na molu u kupaćim kostimima i razgovaralo. Osjetio je miris roštilja. Djeca su se prskala u vodi marine.

Mikael je pogledao na ručni sat. Upravo je prošlo osam sati. Zadnji je pucanj odjeknuo prije pedeset minuta. Gunnar Nilsson je zalijevao travnjak na svom posjedu. Bio je

odjeven samo u kratke hlače. Koliko si već dugo tamo? U kući Henrika Vangera nije bilo nikoga osim domaćice Anne Nygren. Kuća Haralda Vangera činila se pustom kao i uvijek. Odjednom je ugledao Isabellu Vanger u vrtu iza svoje kuće. Stajala je tamo i, izgleda, s nekim razgovarala. Mikaelu je trebala sekunda da shvati da je to ona boležljiva Gerda Vanger, rođena 1922., koja je živjela sa svojim sinom Alexanderom Vangerom u kući iza Henrikove. Nikada je nije upoznao, ali ju je vidio pokraj kuće nekoliko puta. Kuća Cecilije Vanger izgledala je prazno, ali je Mikael odjednom ugledao kako se u kuhinji upalilo svjetlo. Kod kuće je. Je li strijelac bila žena? Ni na sekundu nije sumnjao da Cecilia Vanger zna baratati puškom. Malo dalje mogao je vidjeti automobil Martina Vangera u dvorištu ispred njegove kuće. Koliko dugo si ti kod kuće?

Ili je to bio netko drugi, netko na koga uopće još dosada nije ni pomislio? Frode? Alexander? Previše mogućnosti.

Spustio se s brda i slijedio put do sela i odmah otišao kući, a da putem nije nikoga sreo. Prvo što je ugledao bila su pritivorena vrata kolibe. Instinktivno se sagnuo. Ali onda je osjetio miris kave i kroz kuhinjski prozor ugledao Lisbeth Salander.

Lisbeth je čula Mikaela u hodniku i okrenula se prema njemu. Ukočila se. Lice mu je grozno izgledalo, razmrljana krv počela se grušati. Lijeva strana njegove bijele majice bila je potpuno natopljena krvlju. Pritiskao je krpu na glavu.

"Imam ranu na skalpu koja krvari ko luda, ali nije ništa opasno", rekao je Mikael prije nego što je stigla išta reći.

Okrenula se i izvadila kutiju prve pomoći koja je stajala u smočnici i u kojoj su se nalazile samo dvije kutije flastera, sredstvo protiv uboda komaraca i mala rola kirurške trake. Svukao je odjeću i ostavio je na podu, a onda otišao u kupaonicu i pogledao se u ogledalu.

Rana kod sljepoočnice bila je otprilike tri centimetra dugačka posjeklina, tako duboka da je Mikael mogao podići komadić mesa. I dalje je krvarila i trebala bi šivanje, ali vjerojatno će zarasti ako je zalijepi, mislio je. Namočio je ručnik i obrisao lice.

Držao je ručnik na sljepoočnici dok je stajao pod tušem zatvorenih očiju. A onda je tako snažno udario šakom po pločicama da je ozlijedio šaku. Jebi se, pomislio je. Uхватit ću ja tebe.

Kada mu je Lisbeth dodirnula ruku, trgnuo se kao da ga je stresla struja i pogledao ju je s takvim bijesom u očima da je nesvjesno ustuknula. Dala mu je sapun i bez riječi se vratila u kuhinju.

Nakon što se istuširao, Mikael je na glavu zalijepio tri komadića kirurške trake. Otišao je u spavaću sobu, obukao čiste traperice i novu majicu i uzeo fascikl s isprintanim fotografijama sa sobom. Bio je tako ljut da se praktički tresao.

"Ostani ovdje", proderao se na Lisbeth Salander.

Otišao je do Cecilije Salander i stavio ruku na zvonu. Nakon minute i pol otvorila je vrata.

"Ne želim te vidjeti", rekla je. A onda je ugledala njegovo lice, na kojem je krv počela prodirati kroz gazu. "Sto si učinio?"

"Pusti me unutra. Moramo razgovarati."

Oklijevala je.

"Nemamo o čemu razgovarati."

"Itekako imamo o čemu za razgovarati i možemo to raspraviti ovdje na stubama ili unutra u kuhinji."

Mikaelov je glas bio tako prigušen da je Cecilia Vanger napravila korak u stranu i pustila ga unutra. Odmarširao je do njezina kuhinjskog stola.

"Sto si učinio?" pitala je ponovno.

"Ti tvrdiš da je moje kopanje za istinom o Harriet Vanger samo hobi za uobraženog Henrika. To je moguće, ali prije sat vremena netko me pokušao ubiti, a noćas je netko ostavio raskomadanu mačku na mojoj verandi."

Cecilia Vanger je otvorila usta, ali Mikael ju je prekinuo.

"Cecilia, jebe mi se što tebe muči i o čemu razmišljaš i zašto me odjednom ne možeš smisliti. Nikada ti se više neću približiti i ne moraš se bojati da ću te uznemirivati ili slijediti. Sada bih najradije da nikada nisam čuo ni za tebe ni za bilo kojeg drugog člana obitelji Vanger. Ali hoću odgovore na pitanja. Što brže odgovoriš, to ću te prije ostaviti na miru."

"Što želiš znati?"

"Prvo: gdje si bila prije sat vremena?" Cecilia se smračila.

"Prije sat vremena bila sam u Hedestadu. Došla sam kući prije pola sata."

"Imaš li kojeg svjedoka za to?"

"Koliko ja znam, ne. Nemam se što tebi opravdavati." "Drugo: zašto si otvorila prozor sobe Harriet Vanger onog dana kada je nestala?" "Molim?"

"Čula si pitanje. Svih je ovih godina Henrik pokušavao saznati tko je otvorio prozor Harrietine sobe, upravo u onom kritičnom trenutku kada je nestala. Svi su poricali da su to učinili. Netko laže."

"I otkud ti sada ta vražja pomisao da sam ja to učinila?" "Zbog ove fotografije", rekao je Mikael i bacio mutnu fotografiju na njezin stol.

Cecilia Vanger prišla je stolu i promotrila fotografiju. Mikaelu se učinilo da na njezinu licu vidi šok i strah. Podigla je pogled. Mikael je osjetio kako mu kapljica krvi curi niz obraz i pada na majicu.

"Na otoku je toga dana bilo šezdesetak osoba", rekao je. "Od toga dvadeset i osam žena. Pet ili šest njih imalo je plavu kosu do ramena. Jedna od njih bila je odjevena u svijetlu haljinu."

Napeto je promatrala sliku.

"I ti misliš da bih to trebala biti ja?"

"Ako to nisi ti, onda bih vrlo rado htio znati što ti misliš tko je to. Ovu sliku nitko prije nije vidio. Imam je već nekoliko tjedana i pokušavao sam razgovarati s tobom. Možda sam idiot, ali nisam pokazao sliku ni Henriku ni kome drugome jer se bojim da bi te to moglo učiniti osumnjičenom ili ti nekako naštetiti. Ali moram dobiti odgovor."

"Dobit ćeš odgovor." Podigla je sliku i predala mu je. "Toga dana nisam bila u Harrietinoj sobi. To nisam ja na slici. Nemam apsolutno nikakve veze s njezinim nestankom."

Krenula je prema ulaznim vratima.

"Dobio si odgovor. Sad hoću da odeš. Mislím da bi trebao otići liječniku da ti pogleda tu ranu."

Lisbeth Salander ga je odvezla u bolnicu u Hedestadu. Bila su dovoljna dva šava i veliki flaster kako bi zatvorili ranu. Dobio je kortizonsku mast protiv opekline od kopriva koje je imao po vratu i rukama.

Kada su napustili bolnicu, Mikael je dugo sjedio i razmišljao treba li otići u policiju.

Odjednom je vidio naslove. Optuženi novinar ranjen. Odmahnuo je glavom. "Vozi kući", rekao je Lisbeth.

Kada su se, vratili u Hedeby, već se bio spustio mrak, što je savršeno odgovaralo Lisbeth Salander. Stavila je sportsku torbu na kuhinjski stol.

"Posudila sam opremu iz Milton Securityja i vrijeme je da je instaliramo. Pristavi kavu." Oko kuće je rasporedila četiri detektora pokreta i objasnila da ako netko priđe kući na

bliže od šest, sedam metara, radiosignal će uključiti mali zvučni alarm koji je instalirala u Mikaelovu spavaću sobu. Istovremeno će dvije kamere za videonadzor koje je stavila na drvo sa stražnje i prednje strane kolibe, početi slati signale u laptop koji je stavila u ormar u hodniku. Zamaskirala je kamere tamnom tkaninom tako da se samo objektiv vidio.

Treću je kameru stavila na kućicu za ptice iznad vrata. Kako bi provukla kabel, probušila je rupu u zidu. Objektiv je bio usmjeren prema cesti i puteljku od ograde do ulaznih vrata. Kamera je snimala fotografiju svake sekunde i pohranjivala ih na hard disk još jednog laptopa skrivenog u ormaru.

Nakon toga je instalirala tepih osjetljiv na pritiske u hodniku. Ako netko uspije izbjeći detektore i uđe u kuću, uključit će se sirena jačine 115 decibela. Lisbeth mu je pokazala kako da isključi detektore ključem za kutiju koju je smjestila u ormaru. Posudila je i dalekozor za noćno promatranje, koji je stavila na stol u radnoj sobi.

"Ti ništa ne prepuštaš slučaj", rekao je Mikael i natočio joj kavu.

"Još nešto. Nema više džogiranja dok ovo ne riješimo."

"Vjeruj mi, izgubio sam volju za vježbanje."

"Ne šalim se. Ovo je počelo kao stari misterij, ali jutros nam je na pragu ležala mrva mačka, a večeras te netko pokušao ubiti. Nekome smo na tragu."

Pojeli su kasnu večeru s narescima i salatam od krumpira. Mikael je odjednom bio mrtav umoran i imao strašnu glavobolju. Nije imao snage razgovarati, pa je otišao leći.

Lisbeth Salander je ostala u kuhinji i nastavila čitati izvještaje do dva sata ujutro.

Zadatak u Hedebyju prerastao je u nešto komplicirano i opasno.

XXIII.

Petak, 11. srpnja

Mikael se probudio u šest sati jer mu je sunce sjalo ravno u lice kroz otvor u zavjesama. Glava ga je neodređeno boljela, i osjećao je bol kada bi dodirnuo flaster. Lisbeth Salander ležala je na trbuhu i prebacila ruku preko njega. Pogledao je zmaja koji joj se protezao preko leđa, od desnog ramena sve do stražnjice.

Prebrojio je njene tetovaže. Osim zmaja na leđima i ose na vratu, imala je omču oko gležnja, drugu oko bicepsa lijeve ruke, kineski znak na boku i ružu na listu noge. Osim zmaja, sve su druge tetovaže bile male i diskretne.

Mikael je oprezno ustao iz kreveta i navukao zavjese. Otišao je na zahod i nakon toga se vratio u krevet i pokušao se uvući unutra da je ne probudi.

Nekoliko sati kasnije doručkovali su u vrtu. Lisbeth Salander pogledala je Mikaela.

"Moramo riješiti ovu zagonetku. Kako da to učinimo?"

"Moramo zbrojiti sve činjenice koje imamo. Pokušati pronaći još."

"Jedna je činjenica da te netko u našoj blizini želi mrtvog."

"Pitanje je samo zašto. Je li to zato što smo na putu da riješimo tajnu Harriet ili zato što smo pronašli nepoznatog serijskog ubojicu?"

"To je sigurno povezano." Mikael je kimnuo.

"Ako je Harriet uspjela shvatiti da postoji serijski ubojica, onda je to sigurno netko iz njene blizine. Ako pogledamo zbirku osoba iz šezdesetih godina, postoji barem dvadesetak mogućih kandidata. Danas ih nije mnogo ostalo osim Haralda Vangera, a jednostavno ne mogu vjerovati da je on, koji ima skoro devedeset i pet godina, trčao

okolo po šumi s puškom. On jedva da bi uspio podići pušku. Osobe su ili prestare da bi danas bile opasne ili premlade da bi sudjelovale u svemu tome pedesetih godina. I tako smo opet na početku."

"Osim ako se ne radi o dvije osobe koje surađuju. Jedna starija i jedna mlađa."

"Harald i Cecilia. Ne vjerujem. Mislim da je govorila istinu kada je tvrdila da to nije ona na prozoru."

"Ali tko je to onda?"

Otvorili su Mikaelov iBook i proveli sljedeći sat detaljno pregledavajući sve ljude koji su se vidjeli na fotografijama nesreće s mosta.

"Prilično sam siguran da su svi ljudi iz sela bili tamo i promatrali metež. Bio je rujan. Većina ih je u jaknama ili majicama. Postoji samo jedna osoba koja ima dugu plavu kosu i svijetlu haljinu."

"Cecilia Vanger se vidi na mnogo slika. Čini se kao da se mnogo kretala. Između kuća i ljudi koji promatraju nesreću. Ovdje razgovara s Isabellom. Ovdje stoji sa župnikom Falkom. Ovdje je s Gregerom Vangerom, srednjim bratom."

"Čekaj", rekao je Mikael odjednom. "Što to Greger ima u ruci?"

"Nešto četvrtasto. Izgleda kao nekakva kutija."

"Pa to je fotoaparat Hasselblad. I on je imao fotoaparat."

Još jednom su pregledali fotografije. Gregera se moglo vidjeti na još slika, ali je često bio zaklonjen. Na jednoj se slici jasno vidjelo da u ruci drži četvrtastu kutiju.

"Mislim da si u pravu. To je fotoaparat."

"Sto znači da moramo u potragu za novim slikama."

"OK, ajmo zasada dalje", rekla je Lisbeth Salander. "Dopusti da formuliram hipotezu."

"Samo izvoli."

"Što ako netko od mlade generacije zna da je netko iz starije generacije serijski ubojica, ali ne želi da se za to sazna. Obiteljska čast i takve stvari. To bi onda značilo da su dvije osobe umiješane, ali da ne surađuju. Ubojica je možda već odavno mrtav, ali naš mučitelj samo želi da napustimo istragu i vratimo se kući."

"Razmišljao sam o tome", odgovorio je Mikael. "Ali zašto bi u tom slučaju stavio raskomadnu mačku na našu verandu? To je izravna referenca na ubojstva." Mikael je pokucao na Harrietinu Bibliju. "Još jedna parodija na žrtve paljenice."

Lisbeth Salander se naslonila i pogledala prema crkvi dok je zamišljeno citirala Bibliju. Zvučalo je kao da priča sebi u bradu.

"Neka zatim zakolje junca pred Jahvom. A Aronovi sinovi, svećenici, neka prinesu krv. Neka njome zapljusnu sve strane žrtvenika koji stoji pred ulazom u Šator sastanka. Potom neka se žrtva sadre i rasiječe na dijelove."

Utihнула je i odjednom postala svjesna da je Mikael napeto promatra. Otvorio je uvod u Levitski zakonik.

"Znaš li i 12. stih?"

Lisbeth je šutjela.

"Neka je..." počeo je Mikael i kimnuo joj.

"Potom neka je rasijeku na dijelove, a svećenik neka ih, s glavom i lojem, naslaže na drva što su na vatri na žrtveniku." Izgovorila je to ledenim glasom.

"A sljedeći stih?"

Naglo je ustala.

"Lisbeth, ti imaš fotografsko pamćenje", povikao je Mikael iznenađen. "Zato pročitaš stranicu istrage u deset sekundi."

Reakcija je bila gotovo eksplozivna. Pogledala je Mikaela s takvim bijesom da se šokirao.

A onda joj je pogled postao očajan i naglo se okrenula i potrčala prema ogradi.

"Lisbeth", povikao je Mikael za njom, iznenađen.

Nestala je prema cesti.

Mikael je unio u kuću njen kompjutor, uključio alarm i zaključao ulazna vrata, a onda krenuo u potragu. Pronašao ju je dvadeset minuta kasnije na molu marine za male brodove gdje je sjedila S nogama u vodi i pušila. Čula ga je kako dolazi po molu i vidio je kako su joj se ramena malo ukočila. Zastao je dva metra od nje.

"Ne znam što sam krivo učinio, ali nije mi bila namjera da te uznemirim."

Nije odgovorila.

Prišao joj je i sjeo pokraj nje i oprezno joj stavio ruku na rame.

"Molim te, Lisbeth, razgovaraj sa mnom." Okrenula je glavu i pogledala ga.

"Nema se tu što razgovarati", rekla je. "Ja sam čudovište." "Ja bih bio sretan da imam i upola tako dobro pamćenje kao ti."

Bacila je opušak u vodu.

Mikael je dugo sjedio bez riječi. Sto da kažem? Ti si posve obična cura. Pa nije nikakav problem ako si malo drugačija. Kakvo to mišljenje imaš o sebi?

"Mislio sam da si drugačija od prve sekunde kad sam te ugledao", rekao je. "I znaš što? Već dugo mi neka osoba nije bila tako spontano simpatična već od prvog trenutka."

Neka su djeca izašla iz jedne od koliba s druge strane marine i bacila se u vodu. Eugen Norman, slikar s kojim Mikael još nije izmijenio ni riječi, sjedio je na stolici ispred svoje kuće i pušio lulu i promatrao Mikaela i Lisbeth.

"Vrlo bih rado bio tvoj prijatelj, ako me želiš za prijatelja", rekao je Mikael. "Ali to moraš sama odlučiti. Idem natrag do kolibe skuhati još kave. Dodi kući kad budeš spremna."

Ustao je i ostavio je samu. Stigao je do samo pola uzbrdice kada je čuo njene korake iza

sebe. Zajedno su se bez riječi vratili do kolibe.

Zaustavila ga je kad su došli do kolibe.

"Upravo sam nešto pomislila... Pričali smo o tome kako je sve parodija na Bibliju. Dobro, raskomadao je mačku, ali pretpostavljam da je prilično teško doći do vola. Ali prati osnovnu priču. Zanima me..."

Pogledala je prema crkvi.

"Neka njome zapljusnu sve strane žrtvenika koji stoji pred ulazom u Šator sastanka."

Prešli su most i otišli do crkve i ogledali se oko sebe. Mikael je pokušao otvoriti vrata crkve, bila su zaključana. Neko su vrijeme hodali uokolo i gledali nadgrobne spomenike i došli do kapelice koja se nalazila bliže vodi. Mikael je odjednom razrogačio oči. To nije bila kapelica, nego kriptu. Iznad vrata dalo se pročitati ugravirano ime Vanger i stih na latinskom za koji nije znao što znači.

"Neka počivaju do kraja svijeta", rekla je Lisbeth Salander.

Mikael ju je pogledao. Slegnula je ramenima.

"Negdje sam vidjela taj stih", rekla je.

Mikael je odjednom prasnuo u smijeh. Ukočila se i prvo izgledala ljutito, ali onda je shvatila da se ne smije njoj, nego cijeloj toj užasnoj situaciji, pa se opustila.

Mikael je pokušao otvoriti vrata. Bila su zaključana. Neko je vrijeme razmišljao, a onda joj je rekao neka sjedne i pričekaj ga. Otišao je do Anne Nygren i pokucao na vrata.

Objasnio je da bi rado izbliza pogledao grobnicu obitelji Vanger i pitao gdje Henrik drži ključ. Anna je izgledala kao da oklijeva, ali je popustila kad ju je Mikael podsjetio da on radi izravno za Henrika. Uzela je ključ iz njegova pisaćeg stola.

Čim su Mikael i Lisbeth otvorili vrata, znali su da su bili u pravu. Smrad izgorjelog leša i pougljenjelih ostataka jako se osjećao u zraku. Ali mučitelj mačke nije zapalio vatru. U

jednom je kutu stajala letlampa kakvu skijaši koriste za podmazivanje skija. Lisbeth je izvadila digitalni fotoaparata iz džepa traper-suknje i napravila nekoliko slika. Uzela je ledampu.

"Može biti dokazni materijal. Možda je ostavio otiske prstiju", rekla je.

"Naravno, možemo tražiti sve iz obitelji Vanger da nam daju otiske prstiju", rekao je Mikael sarkastično. "Bilo bi zabavno pokušati dobiti Isabelline."

"Postoji način", odgovorila je Lisbeth.

Na podu je bilo mnogo krvi, a bile su tu i vrtne škare koje su vjerojatno korištene za rezanje glave mački.

Mikael je gledao oko sebe. Glavni grob na pijedestalu pripadao je Alexanderu Vangeersadu i četiri groba na podu bili su grobovi najbližih članova obitelji. Nakon toga je obitelj Vanger očito prešla na kremiranje. Tridesetak otvora u zidu nosila su imena članova klana. Mikael je pratio obiteljsku kroniku do sada i pitao se gdje su sahranili članove obitelji koji nisu dobili mjesto u kapelici - one koji možda nisu bili smatrani dovoljno važnima.

"Sada znamo", rekao je Mikael dok su prelazili most. "Lovimo totalnog luđaka." "Kako to misliš?"

Mikael je zastao nasred mosta i naslonio se na ogradu.

"Da je riječ o nekoj običnoj budali koja nas želi zaplašiti, onda bi uzeo mačku i stavio je u garažu ili čak odveo u šumu. Otišao je u obiteljsku kapelicu. To je kompulzivno ponašanje. Zamisli koji je to bio rizik. Ljeto je, ljudi šetaju po noći. Put preko groblja je prečac između sjevernoga i južnog Hedebyja. Čak i ako je zatvorio vrata, mačka mora da je divljala i mora da je smrdjelo po paljevini."

"On?"

"Ne vjerujem da se prošle noći Cecilia Vanger šuljala uokolo s letlampom."

Lisbeth je slegnula ramenima.

"Ne vjerujem ja nikome od njih, uključujući i Frodea i tvog Henrika. To je obitelj koja će te prevariti samo ako im se ukaže prilika. I što ćemo sada?"

Neko je vrijeme vladala tišina. A onda je Mikael morao pitati:

"Saznao sam dosta tajni o tebi. Koliko ljudi zna da si haker?" "Nitko."

"Nitko osim mene, hoćeš reći." "Na što ciljaš?"

"Hoću znati jesmo li OK. Vjeruješ li mi?"

Dugo ga je promatrala. Na kraju je opet slegnula ramenima.

"Ja tu ništa ne mogu."

"Vjeruješ li mi?" inzistirao je Mikael.

"Za sada da", odgovorila je.

"Dobro. Idemo prošetati do Dircha Frodea."

Supruga odvjetnika Frodea, koja je prvi put vidjela Lisbeth, promatrala ju je širom otvorenih očiju, ali se istovremeno pristojno smiješila i pokazala im da odu u vrt sa stražnje strane kuće. Frode se ozario kada je vidio Lisbeth. Ustao je i pristojno je pozdravio.

"Drago mi je da vas vidim", rekao je. "Mučila me savjest zato što vam nisam pošteno zahvalio na fantastičnom poslu koji ste obavili za nas. I prošle zime i sada."

Lisbeth je sumnjičavo buljila u njega.

"Plaćeno mi je", rekla je.

"Ne radi se o tome. Stvorio sam mišljenje o vama kada sam vas vidio samo na osnovi izgleda. Za to se ispričavam."

Mikaela je ovo iznenadilo. Dirch Frode bio je sposoban zamoliti za oprost jednu ispiršanu

i istetoviranu dvadesetpetogodišnja-kinju za nešto za što se nije ni trebao ispričati. U Mikaelovim je očima odvjjetnik odmah narastao za nekoliko stupnjeva. Lisbeth Salander gledala je ispred sebe i ignorirala ga.

Frode je pogledao Mikaela.

"Što vam je s čelom?"

Sjeli su. Mikael je ispričao jučerašnje događaje. Kada je rekao da je netko ispalio tri hica na njega gore kod Utvrde, Frode je poskočio. Izgledao je iskreno uznemiren.

"To je potpuno ludo." Zastao je i širom otvorenih očiju pogledao Mikaela. "Žao mi je, ali tome mora doći kraj. Ne mogu riskirati vaše živote. Moram razgovarati s Henrikom i raskinuti ugovor."

"Sjednite", rekao je Mikael.

"Ne razumijete..."

"Ono što razumijem jest da smo se ja i Lisbeth toliko približili rješenju da osoba koja leži iza svega toga počinje reagirati nerazumno i paničariti. Imamo nekoliko pitanja. Kao prvo: koliko ključeva postoji za obiteljsku grobnicu Vangera i tko sve ima ključ?"

Frode je neko vrijeme razmišljao.

"Da budem iskren, ne znam. Pretpostavljam da više članova obitelji ima pristup kapelici. Znam da Henrik ima ključ i da Isabella ponekad tamo sjedi, ali ne znam ima li svoj ključ ili posuđuje njegov."

"OK. Vi ste još uvijek u Upravnom odboru oncerna Vanger. Postoji li kakav arhiv tvrtke? Knjižnica ili tako nešto gdje su skupljeni svi članci iz novina i informacije o tvrtki tijekom godina?"

"Da, postoji. U glavnom uredu, gore u Hedestadu."

"Trebamo pristup. Postoje li tamo i stare interne novine za zaposlenike i takve stvari?"

"Još jednom moram odgovoriti da ne znam. Nisam bio u arhivu barem trideset godina. Ali morate razgovarati sa ženom po imenu Bodil Lindgren, koja je odgovorna za čuvanje svih papira tvrtke."

"Možete li je nazvati i pobrinuti se da Lisbeth bude omogućeno da posjeti arhiv već danas poslije podne? Želi pročitati sve stare članke iz novina o Koncernu Vanger. Neopisivo je važno da ima pristup svemu što bi moglo biti od interesa."

"To sigurno mogu srediti. Još nešto?"

"Da, Greger Vanger imao je fotoaparat Hasselblad u ruci onoga dana kada se dogodila nesreća na mostu. To znači da je slikao. Gdje su te fotografije mogle završiti nakon njegove smrti?"

"Teško je reći, ali pretpostavljam kod njegove udovice ili sina."

"Možete li...?"

"Nazvat ću Alexandra i pitati ga."

"Što da tražim?" pitala je Lisbeth Salander kada su napustili Frodea i prešli most vraćajući se na otok.

"Članke iz novina i interne novine. Hoću da pročitaš sve što možeš pronaći s datumima kada su ubojstva počinjena pedesetih i šezdesetih godina. Zabilježi sve što ti privuče pozornost ili što ti se čini imalo čudno. Mislim da je najbolje da ti napraviš taj dio posla. Koliko sam shvatio, imaš bolje pamćenje od mene."

Udarila ga je šakom u rame. Pet minuta kasnije njezin je motor odbrundao preko mosta. Mikael se rukovao s Alexanderom Vangerom. Veći dio vremena koje je Mikael proveo u Hedebyju Alexander je bio na putu, tako da ga je Mikael ranije samo na brzinu upoznao. Imao je dvadeset godina kad je Harriet nestala.

"Dirch Frode je rekao da želite pogledati stare fotografije."

"Vaš otac je imao Hasselbladov fotoaparata."

"Točno. Još uvijek ga imamo, ali nitko ga ne koristi."

"Znate da mi je Henrik dao zadatak da istražim što se dogodilo s Harriet?"

"Shvatio sam. A postoje mnogi koji nisu osobito sretni što istražujete-."

"Moguće je. Naravno, ne morate mi ništa pokazati." "Ma. Što želite vidjeti?"

"Je li vaš otac snimio koju fotografiju onoga dana kada je Harriet nestala?"

Otišli su na tavan. Alexanderu je trebalo nekoliko minuta prije nego što je uspio pronaći kartonsku kutiju s velikom količinom nerazvrstanih slika.

"Možete ponijeti kutiju kući", rekao je. "Ako ima kakvih slika, onda su tu."

Mikael je proveo sat vremena razvrstavajući fotografije iz kutije koju je za sobom ostavio Greger Vanger. Kutija je sadržavala prave poslastice za ilustraciju obiteljske kronike, među njima i mnoštvo fotografija Gregera Vangera zajedno s velikim švedskim nacističkim vodom četrdesetih godina Svenom Olofom Lindholmom. Mikael je te fotografije odložio na stranu.

Pronašao je nekoliko omotnica s fotografijama koje je Greger Vanger očito sam slikao, a koje su prikazivale razne osobe i obiteljska okupljanja, te mnoštvo fotografija s odmora s pecanja na sjeveru Švedske i obiteljskog putovanja u Italiju. Između ostaloga, posjetili su i kosi toranj u Pisi.

Uskoro je pronašao četiri fotografije nesreće s prevrnutom cisternom. Usprkos svom profesionalnom fotoaparatu Greger je bio loš fotograf. Fotografije su ili uvećavale cisternu ili prikazivale ljude s leđa. Pronašao je jednu jedinu sliku na kojoj se Cecilia Vanger vidjela iz poluprofila.

Mikael je skenirao fotografije, ali već je znao da im neće mnogo koristiti. Ponovno je složio sve u kartonsku kutiju i pojeo sendvič dok je razmišljao. Oko tri sata otišao je do

Anne Nygren.

^Zanima me ima li Henrik još fotoalbuma osim onih koji su dio njegova istraživanja o Harriet?"

"Da, Henrika je oduvijek zanimala fotografija, još od mladosti, koliko sam shvatila. U radnoj sobi ima mnogo albuma."

"Možete li mi ih pokazati?"

Anna Nygren je oklijevala. Jedna je stvar dati ključeve kapelice - tamo je Bog glavni - a sasvim druga pustiti Mikaela u radnu sobu Henrika Vangera. Jer tamo je glavni onaj koji je i Bogu nadređen. Mikael joj je predložio da nazove Dircha Frodea ako nije sigurna. Na kraju je protiv svoje volje pustila Mikaela unutra. Otprilike metar najniže police sastojao se samo od albuma s fotografijama. Mikael je sjeo za Henrikov radni stol i otvorio prvi album.

Henrik Vanger je čuvao sve moguće obiteljske fotografije. Mnoge su očito datirale davno prije njegova vremena. Neke od najstarijih fotografija bile su datirane 1870-tih godina i prikazivale stroge muškarce i suzdržane žene. Bile su tu fotografije Henrikovih roditelja i drugih rođaka. Jedna je fotografija prikazivala kako Henrikov otac slavi Ivanje s dobrim prijateljima u Sandhamnu 1906. godine. Druga fotografija iz Sandhamna pokazivala je Fredrika Vangera i njegovu ženu Ulriku kako sjede za stolom s otvorenim bocama vina zajedno s Andersom Zornom* i Albertom Engstromom". Pronašao je sliku Henrika Vangera kao tinejdžera u odijelu na biciklu. Druge su fotografije prikazivale ljude kako rade u tvornicama ili u uredima. Pronašao je sliku kapetana Oskara Granatha koji je u vihoru rata prevezao Henrika i njegovu voljenu Edith Lobach na sigurno u Karlskronu. Anna mu je donijela šalicu kave. Zahvalio je. Sada je došao do modernih vremena i listao po fotografijama koje su prikazivale Henrika Vangera kako u naponu snage otvara

tvornice ili se rukuje s Tageom Erlanderom. Jedna fotografija iz ranih šezdesetih godina prikazivala je Henrika i Marcusa Wallenberga. Dvojica su kapitalista mrko promatrala jedan drugoga, očito nije bilo velike ljubavi među njima.

Listao je dalje i odjednom zastao na dijelu gdje je Henrik olovkom napisao "Obiteljski sastanak 1966." Dvije su fotografije prikazivale gospodu koja su razgovarala i pušila cigare. Mikael je prepoznao Henrika, Haralda, Gregera i nekoliko muškaraca sa strane obitelji Johana Vangera. Dvije su fotografije prikazivale večeru gdje je četrdesetak muškaraca i žena sjedilo za stolom i gledalo u fotoaparatus. Mikael je odjednom shvatio da su fotografije slikane nakon dramatičnih događaja na mostu, ali prije nego što je itko postao svjestan da je Harriet nestala. Proučavao je lica. Bila je to večera kojoj je i ona trebala biti nazočna. Je li netko od gospode već znao da je nema? Fotografije nisu davale odgovora.

A onda je Mikaelu odjednom zapela kava u grlu. Nakašljao se i naglo uspravio u stolici. Za kraćom stranom stola sjedila je Cecilia Vanger u svojoj svijetloj haljini i smiješila se prema fotoaparatu. Pokraj nje sjedila je još jedna plavokosa žena duge kose i identične svijetle haljine.

** Jedan od najpoznatijih švedskih slikara (1860. - 1920.). " Švedski slikar i pisac (1869. - 1940.).*

Bile su tako slične da su mogle biti blizanke. I odjednom se sve složilo na svoje mjesto. Cecilia Vanger nije bila ta koja je stajala na Harrietinu prozoru - bila je to njena dvije godine mlađa sestra Anita, koja sada živi u Londonu.

Sto je ono Lisbeth rekla? Cecilia Vanger se vidi na mnogo slika. Čini se da se mnogo kretala među raznim grupama ljudi. Netočno. Bile su to dvije osobe koje slučajno nikada nisu završile na istoj fotografiji. Na crno-bijelim fotografijama slikanima iz daljine iz-

gledale su identično. Henrik je vjerojatno cijelo vrijeme vidio razliku među sestrama, ali Mikaelu i Lisbeth bile su tako slične da su pretpostavili da je riječ o istoj osobi. I nitko im nije ukazao na pogrešku zato što im nikada nije ni palo na pamet postaviti to pitanje. Mikael je okrenuo novi list i osjetio kako se naježio po vratu. Kao da je sobom zapuhao hladan vjetar.

Bile su to fotografije snimljene sljedećeg dana, kada je počela potraga za Harriet. Mladi policijski inspektor Gustaf Morell davao je upute skupini koju su činila dva policajca u uniformi i desetak muškaraca u čizmama koji su se upravo spremali krenuti u pretraživanje otoka. Henrik Vanger nosio je kišnu kabanicu do koljena i engleski šešir uska oboda.

Sasvim lijevo na slici nalazio se mlad, pomalo zaokrugljen muškarac svijetle, poluduge kose. Imao je tamnu debelu jaknu sa, crvenim poljima na ramenima. Fotografija je bila oštra. Mikael ga je odmah prepoznao, ali je za svaki slučaj izvadio sliku iz albuma i otišao dolje do Anne Nvrgren i pitao je prepoznaje li ga.

"Da, naravno, to je Martin. Na toj slici ima oko osamnaest godina."

Lisbeth Salander se kronološkim redom probijala kroz godinu za godinom u člancima iz novina o Koncernu Vanger. Počela je od 1949. Problem je bio u tome što je arhiv bio divovski. Koncern je spominjan u medijima više-manje svaki dan tijekom tog razdoblja - i to ne samo u državnim medijima nego i u lokalnim novinama. Bile su tu ekonomske analize, sindikati, pregovori i prijetnje štrajkom, otvaranja i zatvaranja tvornica, godišnji izvještaji, promjene direktora, novi proizvodi koje su počeli izrađivati... bila je to poplava vijesti. Klik. Klik. Klik. Mozak joj je ubrzano radio dok se koncentrirala i pregledavala informacije iz požutjelih članaka.

Nakon nekoliko sati nečega se sjetila. Okrenula se prema šefici arhiva Bodil Lindgren i

pitala je postoji li nekakav popis gdje je Koncern Vanger imao tvornice ili poduzeća u pedesetim i šezdesetim godinama.

Bodil Lindgren promatrala je Lisbeth Salander s očitom sumnjičavošću i hladnoćom. Uopće joj se nije sviđalo da potpuno nepoznata osoba dobije pristup u najtajniji dio arhiva Koncerna i pregledava koje god papire želi. I to još cura koja izgleda kao neka petanaestogodišnja luda anarhistica. Ali Dirch Frode joj je dao upute koje su bile jasne. Lisbeth Salander smije pregledati sve što poželi. I hitno je. Donijela je debele godišnje izvještaje iz godina koje je Lisbeth tražila; svaki je izvještaj sadržavao kartu svih mjesta po Švedskoj u kojima je Koncern imao poslovnice.

Lisbeth je bacila pogled na kartu i primijetila da je Koncern imao mnogo tvornica, ureda i trgovina. Konstatirala je i da na svakom mjestu gdje je počinjeno ubojstvo stoji crvena točka, ponekad više crvenih točaka, koje su označivale Koncern Vanger.

Prvu je vezu našla 1957. godine. Rakel Lunde, Landskrona, pronađena je mrtva dan nakon što je građevinska firma V&C Bygg potpisala ugovor za veliki posao od nekoliko milijuna kruna za gradnju novog centra u mjestu. V&C bila je skraćenica za Vanger & Carlen Bygg, koji je bio dio Koncerna Vanger. Lokalne su novine intervjuirale Gottfrieda Vangera, koji je došao tamo potpisati ugovor.

Lisbeth se sjetila nečega što je pročitala u požutjelom policijskom izvještaju u arhivu u Landskroni. Rakel Lunde, koja se u slobodno vrijeme bavila gatanjem, bila je čistačica. Radila je u V&C Byggu.

U sedam sati navečer Mikael je već nazvao Lisbeth desetak puta i svaki put konstatirao da joj je mobitel isključen. Nije htjela da je prekidaju dok kopa po arhivu.

Nemirno je hodao gore-dolje po kolibi. Izvadio je Henrikovc bilješke o tome što je Martin Vanger radio kad je Harriet nestala.

Martin Vanger je 1966. išao u posljednji razred gimnazije u Uppsali. Uppsala. Lena Andersson, sedamnaestogodišnja učenica gimnazije. Glava odvojena od tijela. Henrik je to jednom prilikom spomenuo, ali je Mikael bio prisiljen pogledati svoje bilješke kako bi pronašao odlomak. Martin je bio zatvoren dječak. Bili su zabrinuti za njega. Kada mu se otac utopio, Isabella je odlučila poslati ga u Uppsalu - promjena boravka, i tamo je bio smješten kod Haralda Vangera. Harald i Martin) Nekako mu se to nije činilo ispravnim.

Za Martina Vangera nije bilo mjesta u automobilu kad su išli na sastanak u Hedestad. Pobjegao mu je vlak kada je trebao oputovati kući na obiteljsko okupljanje. Došao je kasno poslije podne i tako završio s onim ljudima koji su ostali odsječeni s krive strane mosta. Došao je na otok čamcem tek oko šest sati navečer; primio ga je, između ostalih, i sam Henrik Vanger. Henrik je zbog toga stavio Martina vrlo nisko na popisu osoba koje su mogle imati neke veze s Harrietinim nestankom.

Martin Vanger je tvrdio da toga dana nije vidio Harriet. Lagao je. Došao je u Hedestad ranije toga dana i nalazio se na Jarn-vagsgatanu, licem u lice sa svojom sestrom. Mikael je mogao dokumentirati tu laž fotografijama koje su bile zaboravljene gotovo četrdeset godina.

Harriet Vanger je ugledala svog brata i reagirala šokirano. Otišla je na otok i pokušala razgovarati s Henrikom Vangerom, ali je nestala prije nego što je do tog razgovora došlo. Sto si mu namjeravala ispričati? O Uppsali? Ali Lena Andersson i Uppsala nisu na tvom popisu. Nisi znala za to.

Mikaelu ta priča još uvijek nije bila jasna. Harriet je nestala oko tri sata tog poslijepodneva. Martin se u to vrijeme, moglo se dokazati, nalazio s druge strane mosta. Moglo ga se vidjeti na fotografijama snimljenima s uzvisine crkve. Nije mogao nauditi

Harriet Vanger na otoku. Još uvijek je nedostajao jedan dio sla-galice. Suučesnik u zločinu? Anita Vanger?

Iz arhiva je Lisbeth mogla konstatirati da se položaj Gottfrieda Vangera u Koncernu s godinama mijenjao. Bio je rođen 1927. godine. S dvadeset godina upoznao je Isabellu Vanger i ona je odmah zatrudnjela; Martin Vanger rođen je 1948. i nakon toga nije bilo nikakvih sumnji da će se vjenčati.

Kada su mu bile dvadeset i dvije godine Henrik Vanger ga je stavio u glavni ured Koncerna Vanger. Bio je očito nadaren i možda je smatran osobom s dobrim izgledima. Osigurao si je mjesto u Upravnom odboru u dobi od dvadeset i pet godina, kao zamjenik direktora razvoja. Zvijezda u usponu.

Negdje sredinom pedesetih godina karijera je prekinuta. Pio je. Brak s Isabellom bio je u raspadu. To nije bilo dobro za djecu, Martina i Harriet. Henrik je odlučio prekinuti sve to. Gottfriedova je karijera dosegla kulminaciju. Godine 1956. zaposlen je još jedan zamjenik direktora razvoja. Dva zamjenika - jedan koji je radio dok je Gottfried pio i nije ga bilo na dulja razdoblja.

Ali Gottfried je još uvijek bio Vanger, a osim toga i šarmantan i elokventan. Od 1975. čini se da je njegova zadaća bio da putuje zemljom uzduž i poprijeko i otvara tvornice, rješava lokalne konflikte i širi sliku Koncerna kojem je istinski stalo do ljudi. Poslat ćemo jednog od svojih sinova da posluša vaše probleme. Mi vas shvaćamo ozbiljno.

Drugu je povezanost pronašla oko pola sedam navečer. Gottfried Vanger sudjelovao je u pregovorima u Karlstadu, gdje je Koncern Vanger kupio lokalnu tvornicu drvenih proizvoda. Dan kasnije seljanka Magda Lovisa Sjoberg pronađena je ubijena.

Treću je vezu pronašla samo petnaest minuta kasnije. Uddevalla 1962. godine. Istoga dana kada je Lea Persson nestala, lokalne su novine intervjuirale Gottfrieda Vangera o

mogućoj nadogradnji luke.

Tri sata kasnije Lisbeth Salander mogla je konstatirati da je Gottfried Vanger bio prisutan na barem pet od osam mjesta na kojima je počinjeno ubojstvo, dan prije ili dan poslije ubojstva. Nije imala informacije o ubojstvima iz 1949. i 1954. godine. Proučavala je njegovu sliku iz novinskog članka. Lijep, mršav čovjek pepeljasto plave kose; sličio je Clarku Gableu iz Prohujalo s vihorom.

Gottfriedu su 1949. bile dvadeset i dvije godine. Prvo se ubojstvo dogodilo u njihovu gradu. Hedestadu. Rebecka Jacobsson, službenica u Koncernu Vanger. Gdje ste se upoznali? Što si joj obećao?

Kada je Bodil Lindgren htjela zatvoriti i otići kući u sedam sati, Lisbeth se okomila na nju da nije gotova. Neka ode kući, samo neka joj ostavi ključ da može nastaviti čitati. Šefica arhiva je do tada već bila toliko živčana što joj ta mlada djevojka može tako naređivati da je nazvala Dircha Frodea kući kako bi ga pitala što da radi. Frode je odmah odlučio da Lisbeth može ostati cijele noći ako želi. Bi li gospođa Lindgren mogla biti toliko ljubazna i obavijestiti čuvara u uredu da je može pustiti van kada bude htjela otići?

Lisbeth Salander se ugrizla za usnicu. Problem je, naravno, bio u tome što se Gottfried Vanger utopio pijan 1965., dok je zadnje ubojstvo počinjeno u Uppsali u veljači 1966. Pitala se je li možda pogriješila kada je stavila tu sedamnaestogodišnju učenicu gimnazije Lenu Andersson na popis. Ne. Nije isti potpis, ali je ista parodija Biblije. To mora da je povezano.

Okolo devet sati počelo se mračiti. Zrak je bio hladniji i padala je sitna kiša. Mikael je sjedio za kuhinjskim stolom i bubnjao prstima kada je volvo Martina Vangera prešao preko mosta i nestao prema zaljevu. To je na neki način presudilo.

Mikael nije znao što da radi. Cijelo mu je tijelo gorjelo od želje da postavi pitanja - i da se suoči s njim. Istina, nije to bilo pametno stajalište ako je sumnjao da je Martin Vanger ludi ubojica koji je ubio svoju sestru i jednu djevojku u Uppsali, i koji je, osim toga, pokušao ubiti i Mikaela. Ali Martin Vanger također je bio magnet. I nije znao da Mikael zna, i mogao je otići do njega kako bi... pa, kako bi mu vratio ključ kolibe Gottfrieda Vangera? Mikael je zaključao vrata za sobom i polako krenuo prema zaljevu.

U kući Haralda Vangera bio je, kao i obično, potpuni mrak. U kući Henrika Vangera sva su svjeda bila ugašena, osim jedne sobe koja je gledala prema dvorištu. Anna je otišla na spavanje. U Isabellinoj je kući bio mrak. Cecilije nije bilo kod kuće. U kući Alexandera Vangera svijedilo je na katu, ali je mrak bio u one dvije kuće u kojima su živjeli ljudi koji nisu članovi obitelji Vanger. Nije vidio ni žive duše.

Neodlučan, zastao je ispred kuće Martina Vangera, izvadio mobitel i nazvao Lisbeth Salander. Još uvijek nije odgovarala. Isključio je mobitel tako da ne zvoni.

U prizemlju je bilo svjetlo. Mikael je prešao preko travnjaka i stao nekoliko metara od kuhinjskog prozora, ali nije mogao vidjeti nikakvo kretanje. Nastavio je hodati oko kuće i zastao kod svakog prozora, ali nije vidio Martina Vangera. No otkrio je da su vrata uz garažna vrata poluotvorena. Ne budi takav idiot. Nije se mogao othrvati izazovu da malo pogleda.

Prvo što je vidio, na stolarskom stolu, bila je otvorena kutija s municijom za pušku za ubijanje losova. Zatim je ugledao dva karnistra s benzinom na podu ispod stola.

Pripreme za još jedan noćni posjet, Martine?

"Uđi, Mikael. Vidio sam te na cesti."

Mikaelu je srce stalo. Polagano je okrenuo glavu i ugledao Martina Vangera u tami pokraj vrata koja su vodila u kuću.

"Jednostavno se nisi mogao držati podalje, zar ne?"

Glas mu je bio miran, gotovo prijateljski.

"Bok, Martin", odgovorio je Mikael.

"Uđi", ponovio je Martin Vanger. "Ovuda."

Zakoračio je prema naprijed i u stranu i gestikulirao mu da uđe lijevom rukom. Podigao je desnu ruku i Mikael je ugledao odsjaj metala.

"Imam Glock u ruci. Bez gluposti. Na ovoj udaljenosti ne mogu promašiti."

Mikael mu je polako prišao. Kada je došao do Martina Vangera, zastao je i pogledao ga u oči.

"Bio sam prisiljen doći ovamo. Imam toliko pitanja."

"To mi je jasno. Kroz vrata."

Mikael je polako ušao u kuću. Prolaz je vodio do hodnika prema kuhinji, ali prije nego što je stigao tamo, Martin Vanger ga je zaustavio lagano mu stavivši ruku na rame.

"Ne, ne tako daleko. Tu desno. Otvori pokrajnja vrata."

Podrum. Kada je Mikael bio na pola puta po stubama, Martin Vanger je okrenuo prekidač i uključila su se svjetla. Desno se nalazila kotlovnica. Iz sobe ispred Mikael je osjetio miris praška za rublje. Martin Vanger ga je uveo u lijevu prostoriju, u skladište puno starog namještaja i kutija. Sasvim na kraju nalazila su se još jedna vrata.

Sigurnosna vrata s bravom.

"Ovdje", rekao je Martin Vanger i bacio ključeve Mikaelu. "Otvori."

Mikael je otvorio vrata.

"Prekidač je lijevo."

Mikael je otvorio vrata pakla.

Okolo devet sati Lisbeth je otišla do automata u hodniku ispred arhiva kupiti kavu i

sendvič zamotan u prozirnu foliju. Nastavila je listati po starim papirima i koncentrirala se kako bi pronašla neki trag Gottfrieda Vangera u Kalmaru 1954. godine. Nije uspjela. Razmišljala je da li da nazove Mikaela, ali onda odlučila da ipak pregleda i interne novine prije nego što ode kući.

Soba je bila veličine otprilike 5x10 metara. Mikael je pretpostavio da se po položaju nalazi na sjevernom zabatu kuće.

Martin Vanger je pažljivo uredio svoju mučionicu. Lijevo su bili lanci i metalne alke na stropu i podu, te stol s kožnatim remenjem, gdje je mogao zavezati svoje žrtve. I oprema za snimanje. Studio za snimanje. Na kraju sobe nalazio se metalni kavez, gdje se goste moglo držati zatvorene dulje vrijeme. Desno od vrata nalazili su se krevet, fotelja i televizor. Na jednoj polici Mikael je mogao vidjeti gomilu videokaseta.

Čim su došli u sobu, Martin Vanger je uperio pištolj u Mikaela i naredio mu da legne potrbuške na pod. Mikael je odbio.

"OK", rekao je Martin Vanger. "Onda ću ti pucati u koljeno."

Nanišanio je. Mikael je kapitulirao. Nije imao izbora.

Nadao se da će Martinu na desetinku sekunde popustiti pozornost. Znao je da može pobijediti u tučnjavi s Martinom Vangerom. Imao je slabašnu šansu u hodniku na katu kada mu je Martin stavio ruku na rame, ali je oklijevao. Poslije toga mu se Martin nije približavao. Bez koljena ne bi imao šanse. Legao je na pod.

Martin mu se približio straga i rekao mu da stavi ruke na leđa. Stavio mu je lisičine. A onda je šutnuo Mikaela u genitalije i zasuo ga divljačkim udarcima.

Ono što je slijedilo bila je prava noćna mora. Martin Vagner je povremeno bio racionalan, a povremeno potpuno lud. Na trenutke bi izgledao miran. A onda bi hodao gore-dolje po

podrumu kao životinja u kavezu. Šutnuo je Mikaela nekoliko puta. Sve što je Mikael mogao učiniti bilo je da pokuša zaštititi glavu i prihvati udarce na mekanim dijelovima tijela. Nakon nekoliko minuta cijelo ga je tijelo boljelo od desetak ozljeda.

Tijekom tih prvih pola sata Martin nije rekao ni riječi i s njim se nije moglo komunicirati. A onda se naizgled smirio. Uzeo je lanac i namotao ga Mikaelu oko vrata i zavezao ga lokotom za alku na podu. Ostavio ga je sama nekih petnaest minuta. Kada se vratio, imao je sa sobom litrenu bocu vode. Sjeo je na stolac, pio i promatrao Mikaela.

"Mogu li dobiti vode?" pitao je Mikael.

Martin Vanger se nagnuo i pažljivo mu dao da pije iz boce. Mikael je pohlepno gutao.

"Hvala."

"Uvijek pristojan, Kalk Blomkvist." "Čemu svi ti udarci?" pitao je Mikael.

"Zato što me toliko ljutiš. Zasluguješ da te se kazni. Zašto nisi jednostavno otišao kući? Trebaju te u Milknniumu. Bio sam ozbiljan - mogli smo od njega napraviti velike novine. Mogli smo surađivati mnogo godina."

Mikael je napravio grimasu i pokušao postaviti tijelo u udobniji položaj. Bio je nemoćan. Sve što je imao bio je glas.

"Pretpostavljam da smatraš da ta šansa više ne postoji", rekao je Mikael.

Martin Vanger se nasmijao.

"Zao mi je, Mikael. Ali ti, naravno, shvaćaš da ćeš umrijeti ovdje."

Mikael je kimnuo.

"Kako ste me kvragu našli, ti i ona anoreksična nakaza koju si dovukao sa sobom?"

"Lagao si što si radio onog dana kad je Harriet nestala. Mogu dokazati da si bio u Hedestadu na povorci za Dječji dan. Fotografirali su te dok si stajao i promatrao Harriet."

"Zato si išao u Norsjo?"

"Da, da uzmem fotografiju. Snimio ju je jedan par koji se slučajno našao u Hedestadu. Samo su se nakratko zaustavili tamo na svom putovanju."

Martin Vanger je odmahnuo glavom.

"Isuse, pa to je nevjerojatno!" rekao je.

Mikael je intenzivno razmišljao što bi mogao reći kako bi spriječio ili barem odgodio svoju smrt.

"Gdje je sada slika?"

"Negativ? U mom sefu u banci ovdje u Hedestadu... nisi znao da imam sef u banci?"

Nastavio je lagati. "Kopije su posvuda. U mom i Lisbethinom kompjutoru, na serveru za fotke u Milknniumu i na serveru u Milton Securityju gdje Lisbeth radi."

Martin Vanger je šutio i pokušavao otkriti blefira li Mikael ili ne.

"Koliko Salander zna?"

Mikael je oklijevao. Lisbeth Salander je trenutačno bila njegova jedina nada za spas. Sto će učiniti kada dode kući i otkrije da je nestao? Stavio je sliku Martina Vangera u onoj jakni na kuhinjski stol. Hoće li povezati stvari? Hoće li podići uzbunu? Ona nije osoba koja bi nazvala policiju. Noćna bi mora bila kada bi otišla do Martina Vangera i pozvonila na vrata i zahtijevala da joj kaže gdje je Mikael.

"Odgovori", rekao je Martin Vanger ledenim glasom.

"Razmišljam. Lisbeth zna otprilike onoliko koliko i ja, možda čak i više. Pretpostavljam da zna više od mene. Pametna je. Ona je povezala stvari s Lenom Andersson."

"Lenom Andersson?" Martin Vanger je izgledao kao da je na sto muka.

"Sedamnaestogodišnjakinjom koju si mučio dok nije umrla u Uppsali u veljači 1966.

Nemoj mi reći da si je zaboravio."

Pogled Martina Vangera razbistrio se. Prvi je put izgledao malo potresen. Nije znao da je

netko to povezao - Lena Andersson nije bila na popisu u Harrietinu adresaru.

"Martine", rekao je Mikael što je mirnijim glasom mogao. "Martine, gotovo je. Možda me možeš ubiti, ali gotovo je. Previše ljudi sada zna i ovoga ćeš puta biti uhvaćen."

Martin Vanger je u trenu skočio na noge i ponovno počeo hodati gore-dolje po prostoriji. Odjednom je udario šakom u zid. Ne smijem zaboraviti da je iracionalan. Mačka. Mogao je ovamo donijeti mačku, ali ne, odnio ju je u obiteljsku kapelicu. Ne ponaša se racionalno. Martin Vanger je zastao.

"Mislim da lažeš. Samo ti i Salander nešto znate. Niste ni sa kim razgovarali, inače bi policija već bila ovdje. Pošten požar u gostinskoj kolibi i svi dokazi će nestati."

"A ako nisi u pravu?"

Odjednom se nasmiješio.

"Ako nisam u pravu, onda je stvarno gotovo. Ali ne vjerujem u to. Mislim da blefiraš. Imam li izbora?" Razmišljao je. "Ona jebena kuja je najslabija karika. Nju moram pronaći."

"Otišla je u Stockholm oko podneva." Martin Vanger se nasmijao.

"A tako. Zašto onda sjedi u arhivu Koncerna Vanger cijelu večer?"

Mikaelu je srce preskočilo. Znao je. Znao je cijelo vrijeme.

"Točno. Prvo je otišla u arhiv, a onda u Stockholm", odgovorio je Mikael što je mirnije mogao. "Nisam znao da je ostala tako dugo."

"Sada je dosta. Šefica arhiva obavijestila me da joj je Dirch Frode naredio da pusti Salander da tamo ostane do kada god želi. Sto znači da će doći kući tek kasno navečer. Čuvar će me nazvati kad ona napusti ured."

ČETVRTI DIO

NEPRIJATELJSKO PREUZIMANJE

11. srpnja- 30. prosinca

92% žena u Švedskoj koje su bile izložene seksualnom nasilju nije prijavilo posljednji napad policiji

461.

Petak, 11. srpnja - subota, 12. srpnja

Martin Vanger nagnuo se nad Mikaela i prekopao mu po džepovima. Pronašao je ključ. "Pametno što ste promijenili bravu", prokomentirao je. "Pobrinut ću se za tvoju curu kada dode doma."

Mikael nije odgovorio. Podsjetio se da je Martin Vanger iskusan pregovarač s mnogo iskustva u industriji. I ranije je znao pročitati kad netko blefira.

"Zašto?"

"Zašto što?"

"Zašto sve to?" Mikael je neodređeno pokretom glave obuhvatio cijelu sobu.

Martin Vanger se nagnuo nad Mikaela, uhvatio ga rukom za bradu i podigao mu glavu tako da su im se pogledi sreli.

"Zato što je to tako lako", rekao je. "Žene nestaju cijelo vrijeme. Nitko ih ne traži.

Useljenice. Kurve iz Rusije. Tisuće ljudi prolaze kroz Švedsku svake godine."
Pustio je Mikaelovu glavu i uspravio se, gotovo ponosan što to može dokazati.
Riječi Martina Vangera pogodile su Mikaela kao udarac.
Isuse Bože. Ovo nije nikakva povijesna zagonetka. Martin Vanger i danas ubija žene.
Nisam imao pojma i ušetao sam ravno u...

"Sada nemam nijednu gošću. Ali možda će ti biti drago čuti da dok ste ti i Henrik sjedili i blebetali cijelu zimu i proljeće, ovdje je bila jedna djevojka. Zvala se Irina i bila je iz Bjelorusije.

Dok si ti sjedio i večerao sa mnom, onda je bila zaključana u ovom kavezu. To je bila ugodna večer, zar ne?"

Martin Vanger je sjeo na stol, noge su mu se klatile. Mikael je zažmirio. Odjednom je osjetio da će povraćati i progutao knedlu.

"Što radiš s leševima?"

"Imam čamac privezan za mol, tu ispod kuće. Odvezem ih daleko na otvoreno more. Za razliku od svog oca, ne ostavljam tragove za sobom. Ali i on je bio pametan. Posijao je svoje žrtve po cijeloj Švedskoj."

Mikaelu se sve počelo slagati u glavi.

Gottfried Vanger. Od 1949. do 1965. godine. Nakon toga Martin Vanger preuzima u Uppsali 1966. "Diviš se svom ocu."

"On me sve naučio. Inicirao me kad mi je bilo četrnaest godina.

"Uddevalla. Lea Persson."

"Točno. Bio sam tamo. Samo sam gledao, ali bio sam tamo."

"1964., Sara Witt u Ronnebyju."

"Bilo mi je šesnaest godina. Tada sam prvi put bio sa ženom. Gottfried me naučio. Ja

sam je zadavio."

Hvali se. Isuse Bože, koja obitelj bolesnika.

"Ti shvaćaš da je to bolesno?"

Martin Vanger je lagano slegnuo ramenima.

"Mislim da ti ne možeš shvatiti ono božansko kada imaš potpunu kontrolu nad životom ili smrti neke osobe."

"Ti uživaš u mučenju i ubijanju žena, Martin."

Šef Koncerna neko je vrijeme razmišljao pogleda usmjerenog u praznu točku na zidu iznad Mikaela. A onda se nasmiješio svojim šarmantnim, blještavim osmijehom.

"Ne mislim tako. Ako napravim intelektualnu analizu svog stanja, onda bih prije rekao da sam serijski silovatelj nego serijski ubojica. Ustvari, ja sam serijski otmičar. Ubijanje dolazi kao posljedica toga, moram sakriti svoj zločin. Razumiješ?"

Mikael nije znao što da odgovori, pa je samo kimnuo.

"Naravno, moji postupci nisu društveno prihvatljivi, ali moj je zločin prije svega pobuna protiv društvenih konvencija. Smrt dolazi tek na kraju boravka mojih gošći ovdje, kada se umorim od njih. Uvijek je tako fascinantno gledati njihovo razočaranje."

"Razočaranje", pitao je Mikael šokiran.

"Točno. Razočaranje. Misle da ako učine sve što im kažem, da će preživjeti. Prilagode se mojim pravilima. Počnu imati povjerenje u mene i dode do prijateljstva i sve do kraja nadaju se da to prijateljstvo nešto znači. Razočaranje nastupi kada shvate da su prevarene."

Martin Vanger zaobišao je stol i naslonio se na čelični kavez.

"Ti to nikada nećeš moći shvatiti sa svojim malograđanskim konvencijama, ali uzbuđenje

se sastoji u planiranju otmice. To ne smije biti impulzivno - takve otmičare uvijek uhvate. To je prava znanost s tisućama detalja na koje moram obratiti pozornost. Moram identificirati plijen i vidjeti kakav život vodi. Tko je ona?

Otkuda je? Kako da dođem do nje? Što da učinim da na neki način budem sam sa svojim plijenom a da se moje ime nikada ne pojavi u policijskoj istrazi?"

Prestani, pomislio je Mikael. Martin Vanger razglabao je o otmici i ubojstvu gotovo akademskim tonom, otprilike kao da se njegovo stajalište razlikuje od stajališta ostalih po nekom ezoterično-teološkom pitanju.

"Stvarno te to zanima, Mikael?"

Nagnuo se nad njega i pogladio ga po obrazu. Dodir mu je bio brižan, gotovo nježan.

"Shvaćaš da ovo može završiti na samo jedan način. Smeta li ti ako pušim?"

Mikael je odmahnuo glavom.

"Mogao bi me i ponuditi cigaretom", odgovorio je.

Martin Vanger mu je ispunio želju. Upalio je dvije cigarete i pažljivo stavio jednu Mikaelu između usnica, pustio ga da povuče dim i zadrži ga.

"Hvala", rekao je Mikael automatski.

Martin Vanger se ponovno nasmijao.

"Vidiš. Već si se počeo prilagodavati načelu podređenoga. Tvoj je život u mojim rukama, Mikael. Znaš da te mogu ubiti u bilo kojem trenutku. Molio si me da ti poboljšam kvalitetu života i to si učinio tako što si koristio racionalne argumente i malo laskanja. Dobio si nagradu."

Mikael je kimnuo. Srce mu je neizdrživo lupalo.

U 11 i 15 Lisbeth Salander je popila svu vodu iz plastične boce dok je okretala list. Za razliku od Mikaela ranije, ona se nije za-grcnula. Ali je razrogačila oči kada je povezala

stvari. Klik!

Dva je sata pregledavala interne novine Koncerna Vanger iz svih krajeva zemlje. Glavne su se novine jednostavno zvale Vijesti o kompaniji i nosile su logo Koncerna Vanger - švedsku zastavu koja je lepršala na vjetru i čiji je špicasti vrh tvorio strelicu. Novine su očito radili u reklamnom birou Koncerna i sadržavale su propagandu koja je trebala pridonijeti tome da se zaposlenici osjećaju kao dio jedne velike obitelji.

Negdje u vrijeme godišnjih odmora u veljači 1967. Henrik Vanger velikodušno je pozvao pedesetak zaposlenih u glavnom uredu da sa svojim obiteljima dođu na tjedan dana na skijanje u Harjedalen. Razlog za poziv bio je što je Koncern postigao rekordne rezultate prijašnje godine - bila je to zahvala za mnoge sate predanog rada. I ured za odnose s javnošću išao je na skijanje i napravio fotoreportažu iz sela koje su unajmili u tu svrhu. Mnoge fotografije praćene šaljivim tekstovima bile su sa skijaških staza. Nekoliko ih je bilo s društvenih večeri u baru, s nasmijanim, promrzlim zaposlenicima koji su nazdravljali pivom. Dvije su fotografije prikazivale proslavu prije večere na kojoj je Henrik Vanger proglasio pedesetjednogodišnju Ullu-Britt Mogren najboljom uredskom službenicom te godine. Dobila je bonus od 500 kruna i staklenu zdjelu.

Dodjela nagrada odvijala se na terasi skijaškog hotela, očito neposredno prije nego što su se ljudi ponovno namjeravali spustiti niz padinu. Na fotografiji se vidjelo dvadesetak osoba.

Sasvim desno, iza Henrika Vangera, stajao je muškarac duge svijetle kose. Bio je odjeven u tamnu podstavljenu jaknu s karakterističnim poljima na ramenima. S obzirom na to da su novine bile crno-bijele, nije se mogla vidjeti boja, ali Lisbeth Salander bila je spremna dati glavu da je tkanina na ramenima crvena.

Tekst uz sliku objasnio je o čemu se radi: Sasvim desno devetnaestogodišnji Martin Vanger, koji studira u Uppsali. Već sada ga smatraju budućim vodom Koncerna.

"Imam te", rekla je Lisbeth Salander tiho.

Isključila je lampu na pisaćem stolu i ostavila interne novine rasute po stolu - neka to ona krava Bodil Lindgren ujutro posloži.

Izašla je na parking iz pokrajnjih vrata. Kad je već bila na pola puta do motora, sjetila se da je obećala da će se javiti čuvaru kad ode. Zastala je i pogledala preko parkinga. Čuvar je sjedio na drugoj strani zgrade. To znači da bi bila prisiljena otići natrag i oko zgrade.

Ma zajebi to, odlučila je.

Kada je došla do motora, uključila je mobitel i nazvala Mikaela. Dobila je poruku da pretplatnik nije dostupan. A onda je vidjela da ju je Mikael pokušao nazvati ni manje ni više nego trinaest puta između pola četiri i devet sati. Posljednja dva sata nije zvao.

Lisbeth je nazvala telefon u gostinskoj kolibi, ali nitko se nije javljao. Namrštila se, remenom pričvrstila torbu s kompjutorom na motor, stavila kacigu i pokrenula motor.

Vožnja od glavnog ureda na ulazu u industrijsku zonu Hedestada do otoka Hedeby trajala je deset minuta. U kuhinji je bilo svjetlo, ali koliba je bila prazna.

Lisbeth Salander je izašla i ogledala se oko sebe. Njena je prva pomisao bila da je Mikael otišao do Dircha Frodea, ali već je s mosta mogla vidjeti da su sva svjetla u Frodeovoj kući s druge strane vode ugašena. Pogledala je na ručni sat, pokazivao je dvadeset minuta do ponoći.

Vratila se kući, otvorila ormar i izvadila kompjutor koji je snimao slike s nadzornih kamera koje je postavila vani. Trebalo joj je neko vrijeme da shvati kako se sve odvijalo.

U 15.32 Mikael je došao u kolibu.

U 16.03 izašao je u vrt i pio kavu. Sa sobom je imao fascikl koji je proučavao. Tri puta je

nekoga nazvao tijekom tog sata dok je sjedio u vrtu. Sva su tri poziva po vremenu odgovarala pozivima na koje se nije javila.

U 17.21 Mikael je otišao u šetnju. Vratio se za manje od petnaest minuta.

U 18.20 otišao je do ograde i gledao prema mostu.

U 21.03 izašao je. Nije se vratio.

Lisbeth je premotala fotografije s drugog kompjutera, koji je pokazivao ogradu i put ispred ulaznih vrata. Mogla je vidjeti koji su se ljudi kretali cestom tijekom dana.

U 19.12 Gunnar Nilsson se vratio kući.

U 19.42 netko se u saabu koji pripada imanju Ostergarden odvezao u smjeru Hedestada.

U 20.02 automobil se vratio - netko je išao samo do dućana u sklopu benzinske?

Nakon toga ništa se nije događalo sve do točno devet navečer, kada je prošao automobil Martina Vangera. Tri minute kasnije Mikael je napustio kolibu.

Gotovo sat vremena kasnije, u 21.50, u polju kamere pojavio se Martin Vanger. Stajao je kod ograde dulje od minute i promatrao kolibu i virio kroz kuhinjski prozor. Došao je do verande i pokušao otvoriti vrata i izvadio ključ. Nakon toga mora da je otkrio novu bravu na vratima i neko je vrijeme mirno stajao, a onda se okrenuo na peti i otišao.

Lisbeth Salander odjednom je osjetila ledenu jezu kako joj se širi želucem.

Martin Vanger je opet ostavio Mikaela dugo sama. Ležao je mirno u neudobnom položaju s rukama svezanima na leđima i vratom svezanim tankim lancem za alku na podu.

Pipkao je po lisičinama, ali znao je da ih neće uspjeti otvoriti. Tako su ga čvrsto držale da su mu ruke obamrle.

Nije imao šanse. Zažmirio je.

Nije znao koliko je vremena prošlo kada je ponovno začuo korake Martina Vangera. Voda kompanije pojavio se ispred njega. Izgledao je zabrinuto.

"Neudobno?" pitao je.

"Da", odgovorio je Mikael.

"Sam si kriv. Trebao si otići kući."

"Zašto ubijaš?"

"To je moj izbor. Mogao bih cijele noći s tobom raspravljati o moralnim i intelektualnim aspektima svojih postupaka, ali to ne mijenja činjenice. Pokušaj to ovako shvatiti: čovjek je posuda od kože koja drži na mjestu stanice, krv i kemijske komponente. Mali broj ljudi završi u knjigama iz povijesti. Većina ljudi to izbjegne i nestane bez traga."

"Ti ubijaš žene."

"Mi koji ubijamo kako bismo zadovoljili svoje uživanje, jer nisam ja jedini s tim hobijem, mi živimo potpunim životima." "Ali zašto Harriet? Vlastitu sestru?"

Lice Martina Vangera odjednom se promijenilo. U jednom je koraku bio kod Mikaela i zgrabio ga za kosu.

"Što se dogodilo s njom?" "Kako to misliš?" zadihano je pitao Mikael. Pokušao je okrenuti glavu kako bi smanjio bol na tjemenu. Lanac mu se odmah urezao oko vrata. "Ti i Salander. Sto ste saznali?" "Pusti me. Pa razgovaramo."

Martin Vanger mu je pustio kosu i sjeo prekriženih nogu ispred Mikaela. Odjednom je izvadio nož. Stavio je vrh nož točno na kožu ispod Mikaelova oka. Mikael se prisilio da pogleda Martina Vangera u oči.

"Što se kvragu dogodilo s njom?"

"Ne razumijem. Mislio sam da si je ti ubio."

Martin Vanger je dugo zurio u Mikaela. A onda se opustio. Ustao je i počeo hodati po podrumu dok je razmišljao. Ispustio je nož na pod i nasmijao se i okrenuo se prema Mikaelu.

"Harriet, Harriet, uvijek ta Harriet. Pokušali smo... razgovarati s njom. Gottfried ju je pokušao naučiti. Mislili smo da je jedna od nas i da će prihvatiti svoju obvezu, ali bila je samo obična... pička. Mislio sam da je imam pod kontrolom, ali ona je namjeravala sve ispričati Henriku pa sam shvatio da joj ne mogu vjerovati. Prije ili kasnije rekla bi mu za mene."

"Ubio si je."

"Htio sam je ubiti. Namjeravao sam to učiniti, ali prekasno sam došao. Nisam mogao prijeći na otok."

Mikaelov je mozak pokušavao prihvatiti tu informaciju, ali imao je osjećaj kao da se pojavio natpis s tekstom information overload. Martin Vanger nije znao što se dogodilo s njegovom sestrom.

Odjednom je Martin Vanger izvadio mobitel iz sakoa, pogledao zaslon i stavio ga na stolicu pokraj pištolja.

"Vrijeme je da ovo obavimo. Noćas moram stići riješiti i tvoju anoreksičnu svraku."

Otvorio je jedan ormar, izvadio tanki kožnati remen i zavezao ga u omču oko Mikaelova vrata. Otpustio je lanac kojim je Mikael bio privezan za pod, povukao ga na noge i gurnuo prema zidu. Provukao je kožnati remen kroz alku iznad Mikaelove glave i tako je zategnuo da je Mikael bio prisiljen stajati na prstima.

"Je li prečvrsto? Možeš disati?" Otpustio ju je nekoliko centimetara i zavezao kraj remena dolje za zid. "Ne želim da se odmah ugušiš."

Omča se toliko zarežala u Mikaelov vrat da nije mogao ništa reći. Martin Vanger pažljivo ga je promatrao.

Odjednom je otkopčao Mikaelove hlače i povukao ih dolje zajedno s gaćama. Kada je trznuo hlače prema dolje, Mikael je na trenutak izgubio dodir s podom i nekoliko

sekundi visio na omći sve dok ponovno nije dodirnuo tlo. Martin Vanger otišao je do jednog ormara i uzeo škare. Razrezao je Mikaelovu majicu i bacio ostatke na hrpu na pod. A onda je stao malo dalje od Mikaela i promatrao svoju žrtvu.

"Nikada ovdje nisam imao dečka", rekao je Martin Vanger ozbiljnim glasom. "Nikada nisam dodirnuo drugog muškarca... osim svog oca. To je bila moja obveza."

Mikaelu je krv udarala u sljepoočnicama. Nije mogao osloniti težinu tijela na noge jer bi se tako zadavio. Pokušao se prstima uhvatiti za betonski zid iza sebe, ali nije bilo ničega za što bi se mogao uhvatiti.

"Vrijeme je", rekao je Martin Vanger.

Stavio je ruku na remen i povukao ga prema dolje. Mikael je odmah osjetio kako mu se omča zarezala dublje u vrat.

"Uvijek me zanimalo kako je to ljubiti muškarca."

Povećao je opterećenje na omču i naglo se nagnuo prema naprijed i poljubio Mikaela u usta u trenutku kada je ledeni glas odjeknuo prostorijom.

"Ljigo, u ovoj selendri ja imam monopol na to."

Mikael je začuo Lisbethin glas kroz crvenu zavjesu. Uspio je usmjeriti pogled i ugledao je na vratima. Bezizražajno je gledala Martina Vangera.

"Ne... bježi!" zakreštao je Mikael.

Mikael nije mogao vidjeti izraz lica Martina Vangera, ali mogao je gotovo fizički osjetiti njegov šok kada se okrenuo. Na sekundu je vrijeme stalo. A onda je Martin Vanger posegnuo za pištoljem koji je ostavio na stolcu.

Lisbeth Salander je u tri brza koraka bila kod njega i zamah-nula štapom za golf koji je držala skriven uz tijelo. Željezo je poletjelo u širokom luku i pogodilo Martina Vangera preko ključne kosti kod ramena. Udarac je imao nevjerojatnu snagu i Mikael je začuo

kako je nešto puklo. Martin Vanger je zaurlao.

"Voliš bol?" pitala je Lisbeth Salander.

Glas joj je bio hrapav kao brusni papir. Do kraja života Mikael neće zaboraviti njeno lice kada je krenula u napad. Iskezila je zube poput grabežljivice. Oči su joj bile crne i blistave. Kretala se brzo poput pauka i bila naizgled potpuno fokusirana na svoj plijen kada je ponovno zamahnula palicom i pogodila Martina Vangera preko rebara.

Spotaknuo se preko stolca i pao. Pištolj je pao na pod pred Lisbethine noge. Sutnula ga je u stranu, dalje od njega.

A onda je udarila treći put, upravo kada se Martin Vanger pokušao osoviti na noge. Uz zvuk krckanja pogodila ga je preko boka. Zastrašujući se krik prolomio iz grla Martina Vangera. Četvrti ga je udarac pogodio straga preko ramena.

"Lis... errrth..." zakrkljao je Mikael.

Gubio je svijest, a bol u sljepoočnicama bio je gotovo nepodnošljiv.

Okrenula se prema njemu i vidjela da mu je lice boje rajčice, oči divlje iskolačene i da mu je jezik ispao iz usta.

Brzo se osvrnula oko sebe i vidjela nož na podu. Bacila je pogled na Martina Vangera, koji se podigao na koljena i pokušao otpuzati što dalje od nje dok mu je jedna ruka mlitavo visjela. On neće praviti probleme sljedećih nekoliko sekundi. Ispustila je palicu i dohvatila nož. Imao je oštar vrh s tupom oštricom. Stala je na vrhove prstiju i grozničavo rezala kako bi izlizala remen. Prošlo je nekoliko sekundi prije nego što je Mikael konačno pao na pod. Ali omča mu je ostala oko vrata.

Lisbeth Salander bacila je još jedan pogled na Martina Vangera. Osovio se na noge, ali je ostao presavijen. Ignorirala ga je i zakopala prste ispod omče kako bi je razlabavila. Prvo se nije usudila razrezati je, ali na kraju je zabola vrh noža u nju i okrznula Mikaelov vrat

kada je pokušala proširiti omču. Na kraju se omča opustila i Mikael je mogao napraviti nekoliko bučnih udisaja.

Na kratki trenutak Mikael je doživio predivan osjećaj ujedinjenja tijela i duše. Vid mu se izoštrio i mogao je vidjeti prašinu u kutu. Sluh mu je postao savršen i čuo je svaki udisaj i šuštanje odjeće kao da je zvuk izlazio iz slušalica ravno u njegove uši, i osjetio je miris znoja Lisbeth Salander i miris kože njezine jakne. A onda je iluzija prestala kada mu je krv ponovno navrla u glavu i kada mu je lice poprimilo normalnu boju.

Lisbeth Salander okrenula je glavu u trenutku kada je Martin Vanger nestao kroz vrata. Brzo je ustala i uzela pištolj - pregledala je ima li metaka u spremniku i otkočila ga.

Mikael je primijetio da joj oružje, izgleda, nije nepoznato. Okrenula se oko sebe i usmjerila pogled na ključeve za lisičine koji su ležali na stolu.

"Uhvatit ću ga", rekla je i pojurila prema vratima. U trku je zgrabila ključeve i bacila ih unatrag na pod pokraj Mikaela.

Mikael je pokušao povikati za njom da čeka, ali uspio je samo zahripati kada je ona već nestala kroz vrata.

Lisbeth nije zaboravila da Martin Vanger ima negdje oružje i zastala je s pištoljem ispred sebe kada je izašla u prolaz između garaže i kuhinje. Osluškivala je, ali nije mogla čuti nikakve zvukove koji bi joj otkrili gdje se njezin plijen nalazi. Instinktivno se povlačila prema kuhinji i gotovo stigla tamo kada je začula zvuk paljenja automobila u dvorištu. Odjurila je natrag kroz pokrajnja vrata garaže. S prilaza kući vidjela je par stražnjih svjetala kako prolazi pokraj kuće Henrika Vangera i skreće prema mostu i počela je trčati što je brže mogla. Strpala je pištolj u džep jakne i nije ni stavila kacigu, nego se bacila na svoj motor. Nekoliko sekundi kasnije prelazila je preko mosta.

Imao je nekih devedeset sekundi prednosti kada je izašla na kružni tok kod izlaza na

autocestu E4. Nije ga mogla vidjeti. Prikočila je, isključila motor i osluškivala. Nebo je bilo prepuno teških oblaka. Na horizontu se vidjelo da će uskoro svanuti. Začula je zvuk motora i na sekundu ugledala automobil Martina Vangera na autocesti u smjeru juga. Lisbeth je ponovno pokrenula motor, ubacila u brzinu i prošla ispod vijadukta. Vozila je 80 km/h kada je prešla zavoj na uzbrdici. Ispred nje bila je ravna cesta. Nije bilo drugih vozila i nagazila je na gas do kraja i poletjela prema naprijed. Kada je cesta počela zavijati u dugoj osi, vozila je 170 km/h, što je otprilike bila i najveća brzina koju je mogao postići njezin frizirani motor na nizbrdici. Nakon dvije minute vidjela je automobil Martina Vangera nekih četristo metara ispred sebe.

Analiza posljedica. Sto da sada radim?

Smanjila je gas na razumnijih 120 km/h i pratila ga. Na nekoliko ga je sekundi izgubila iz vida nakon nekoliko oštarih zavoja. A onda su izašli na dugačak ravni dio ceste. Bila je otprilike dvjesto metara iza njega.

Mora da je vidio svjetlo njezina motora i ubrzao kada su prošli dugačak zavoj. I ona je ubrzala, ali ga u zavojima nije mogla slijediti.

U daljini je ugledala farove kamiona. I Martin Vanger ih je ugledao. Odjednom je još više ubrzao i prešao na suprotni trak kada je bio sto pedeset metara udaljen od kamiona. Lisbeth je vidjela kako kamion koči i grozničavo blica svjetlima, ali u nekoliko je sekundi prešao tu udaljenost i sudar je bio neizbježan. Martin Vanger zabio se ravno u kamion sa strašnim udarcem.

Lisbeth Salander instinktivno je prikočila. A onda je vidjela kako komadi automobila padaju po njenom traku. Brzinom kojom je vozila trebale su joj samo dvije sekunde do mjesta nesreće. Još je ubrzala i skrenula s puta i izbjegla stražnji dio kamiona za nekoliko metara. Krajičkom je oka vidjela kako je vatra planula ispod prednjeg dijela

kamiona.

Nastavila je još sto pedeset metara prije nego što je stala i okrenula se. Vidjela je vozača kamiona kako iskače iz kabine sa suvozačkog mjesta. Tada je ponovno nagazila na gas. Kod Akerbyja, dva kilometra južnije, skrenula je ulijevo i slijedila staru cestu koja je išla paralelno s autocestom natrag prema sjeveru. Prošla je pokraj mjesta nesreće na uzvisini i vidjela da su stala dva osobna vozila. Automobil, koji je bio zaglavljen i splošten ispod kamiona, proždimala je vatra. Jedan je čovjek pokušavao ugасiti vatru malim aparatom za gašenje.

Nagazila je na gas i začas bila u Hedebyju i polako prešla preko mosta. Parkirala je ispred gostinske kolibe i vratila se u kuću Martina Vangera.

Mikael se i dalje borio s lisičinama. Ruke su mu bile toliko obamrle da nije mogao držati ključ. Lisbeth mu je otključala lisičine i držala ga dok mu krv nije ponovno počela cirkulirati u rukama.

"Martin?" pitao je Mikael hrapavim glasom.

"Mrtav. Zaletio se ravno u kamion brzinom od 150 km/h nekoliko kilometara južnije na autocesti."

Mikael je buljio u nju. Nije je bilo samo nekoliko minuta.

"Moramo... nazvati policiju", zahripao je Mikael. Odjednom je jako zakašljao.

"Zašto?" pitala je Lisbeth Salander.

Deset minuta Mikael nije bio sposoban ustati. Sjedio je na podu, gol i naslonjen na zid. Masirao je vrat i podigao bocu s vodom nespretnim prstima. Lisbeth je strpljivo čekala da mu se osjeti vrate. Iskoristila je to vrijeme za razmišljanje. "Obuci se."

Upotrijebila je Mikaelovu razrezanu majicu da obriše otiske prstiju s lisičina, noža i štapa za golf. Plastičnu je bocu ponijela sa sobom.

"Što radiš?"

"Obuci se. Sviće. Požuri."

Mikael se uspravio na nestabilnim nogama i uspio navući gaće i traperice. Obuo je tenisice. Lisbeth je stavila njegove čarape u džep jakne i zaustavila ga.

"Sto si točno dodirnuo ovdje u podrumu?"

Mikael se osvrnuo oko sebe. Pokušavao se sjetiti. Na kraju je rekao da nije dodirnuo ništa osim vrata i ključeva. Lisbeth je pronašla ključeve u sakou Martina Vangera koji je visio preko stolice. Pažljivo je obrisala kvaku i prekidač i ugasila svjetlo. Povala je Mikaela uz stepenice i rekla mu da pričeka u prolazu dok je vraćala štap za golf na mjesto. Kada se vratila, nosila je tamnu majicu koja je pripadala Martinu Vangeru.

"Obuci ovo. Ne želim da te netko vidi kako trčiš uokolo po noći gola torza."

Mikael je shvatio da je u šoku. Lisbeth je preuzela komandu i on je bez protivljenja činio što je rekla. Izvela ga je iz kuće Martina Vangera. Cijelo ga je vrijeme držala oko struka. Cim su došli u Mikaelovu kolibu, zaustavila ga je.

"Ako nas je netko vidio i upita što smo radili vani po noći, bili smo u zaljevu u noćnoj šetnji i vodili ljubav."

"Lisbeth, ne mogu..."

"Istuširaj se. Odmah."

Pomogla mu je da se svuče i poslala ga u kupaonicu. Pristavila je kavu i brzo napravila šest debelih sendviča sa sirom i jetrenom paštetom i krastavcima. Sjela je za kuhinjski stol i intenzivno razmišljala kada se Mikael šepajući vratio u sobu. Pregledala je izljeve krvi i ogrebotine koje je imao po tijelu. Omča mu se tako jako urezala u vrat da je imao tamnocrvenu modricu oko vrata, a nož je napravio krvavu posjeklinu na koži s lijeve strane vrata.

"Dođi", rekla je. "Lezi u krevet."

Uzela je flastere i prekrila ranu kompresom. A onda je natočila kavu i pružila mu sendvič.

"Nisam gladan", rekao je Mikael.

"Jedi", naredila je Lisbeth Salander i odgrizla veliki komad sendviča sa sirom.

Mikael je neko vrijeme žmirio. A onda se uspravio i odgrizao komadić. Grlo ga je toliko boljelo da je samo uz veliki napor uspio gutati.

Lisbeth je skinula svoju kožnatu jaknu i uzela teglicu s tigrovom masti iz svog nesesera.

"Pusti da se kava malo ohladi. Lezi potrbuške."

Pet mu je minuta masirala leđa i mazala ga mašću. A onda ga je okrenula i ponovila cijeli postupak s prednje strane.

"Neko ćeš vrijeme imati velike modrice."

"Lisbeth, moramo nazvati policiju."

"Ne", odgovorila je s takvim žarom u glasu da je Mikael iznenađen otvorio oči i pogledao je. "Ako nazoveš policiju, ja odlazim."

Ne želim imati ništa s njima. Martin Vanger je mrtav. Poginuo je u prometnoj nesreći.

Bio je sam u autu. Postoje svjedoci. Pusti neka policija ili netko drugi otkrije tu prokletu mučionicu. Ti i ja nikad nismo čuli za nju, baš kao ni nitko drugi u selu." "Zašto?"

Ignorirala ga je i masirala njegove utrnule butine. "Lisbeth, ne možemo samo..."

"Ako budeš gnjavio, odvući ću te natrag u Martinovu jazbinu i ponovno te zavezati lancem."

Dok je govorila, Mikael je zaspao, odjednom, kao da se onesvijestio.

XXV.

Subota, 12. srpnja - ponedjeljak, 14. srpnja

Mikael se trgnuo iza sna oko pet sati ujutro i grebao oko vrata kako bi maknuo omču. Lisbeth je otišla do njega i uhvatila ga za ruke i držala ga da se smiri. Otvorio je oči i pogledao je mutnim pogledom.

"Nisam znao da igraš golf, promrmljao je i ponovno zatvorio oči. Ostala je sjediti uz njega još nekoliko minuta dok nije bila sigurna da je ponovno zaspao. Dok je Mikael spavao, Lisbeth se vratila u podrum Martina Vangera kako bi pregledala mjesto zločina. Osim predmeta za mučenje, pronašla je veliku zbirku pornografskih časopisa s nasiljem i mnogo polaroidnih fotografija zalijepljenih u album.

Nije bilo nikakva dnevnika. Ali pronašla je dva fascikla veličine A4 s fotografijama iz putovnica i rukom napisanim bilješkama o ženama. U najlonsku je vrećicu stavila fascikle, zajedno s laptopom Dell PC Martina Vangera, koji je pronašla na stolu u hodniku na katu. Kada je Mikael ponovno zaspao, Lisbeth je nastavila pregledavati kompjutor Martina Vangera i fascikle. Prošlo je šest sati ujutro kada je isključila kompjutor. Pripalila je cigaretu i zamišljeno se ugrizla za donju usnicu.

Zajedno s Mikaelom Blomkvistom preuzela je zadatak da pronađu serijskog ubojicu iz prošlosti, tako su barem mislili. Pronašli su nešto posve drugo. Nije mogla ni zamisliti užase koji su se odvijali u podrumu Martina Vangera, usred seoske idile.

Pokušala je shvatiti.

Martin Vanger ubijao je žene još od šezdesetih godina, posljednjih petnaest godina otprilike jednu ili dvije žrtve godišnje. Ubijanje je bilo provođeno tako diskretno i dobro organizirano da nitko nikada nije shvatio da je tu riječ o aktivnom serijskom ubojici.

Kako je to moguće?

Fascikli su dali djelomičan odgovor na to pitanje.

Njegove su žrtve bile anonimne žene, često tek pristigle useljenice koje nisu imale prijatelja ili društvenih kontakata u Švedskoj. Bilo je tu čak i prostitutki i posrnutih žena koje su imale problema s ovisnošću ili druge probleme.

Iz vlastitih proučavanja psihologije seksualnog sadizma Lisbeth Salander je naučila da te vrste ubojica vole skupljati suvenire svojih žrtava. Takvi su suveniri funkcionirali kao podsjetnici koje ubojica koristi kako bi ponovno osjetio dio onog užitka koji je doživio. Martin Vanger je razvio tu osobinu time što je vodio dnevnik smrti. Precizno je razvrstavao i ocjenjivao svoje žrtve. Komentirao je i opisivao njihove patnje.

Dokumentirao je svoja ubojstva videofilmovima i fotografijama.

Zločin i smrt bili su ciljevi, ali Lisbeth je zaključila da je zapravo lov bio glavni interes Martina Vangera. U svom je laptopu napravio bazu podataka s registrom od više od stotinu žena. Bile su tu zaposlenice u Koncernu Vanger, konobarice u restoranima koje je posjećivao, recepcionarke u hotelima, osoblje iz osiguravajućeg društva, tajnica poslovnog kolege te mnoge druge žene. Činilo se da je Martin Vanger registrirao i upisao praktički svaku ženu s kojom je došao u kontakt.

Martin Vanger je ubio samo mali broj tih žena, ali sve su žene u njegovoj blizini bile potencijalne žrtve koje je upisao na svoju listu i promatrao. To je popisivanje imalo karakteristike strastvenog zanimanja za neki hobi i mora da mu je posvetio nebrojeno mnogo sati.

Je li udana, ili sama ? Ima li djecu i obitelj? Gdje radi ? Gdje živi ? Koji automobil vozi? Koje je škole završila? Boja kose? Boja kože? Tjelesna forma?

Lisbeth je zaključila da je skupljanje osobnih podataka o potencijalnim žrtvama sigurno

imalo bitan udio u seksualnim maštanjima Martina Vangera. On je u prvu ruku bio progonitelj, a tek onda ubojica.

Kada je Lisbeth završila s čitanjem, otkrila je malu kuvertu u jednome od fascikala. Iz nje je izvukla dvije iskrzane i izbljedjele polaroidne fotografije. Na prvoj je za stolom sjedila tamnokosa djevojka. Imala je tamne hlače i nag gornji dio tijela s malim šiljatim grudima. Okrenula je lice od fotoaparata i upravo počela podizati ruku kako bi se zaštitila, otprilike kao da ju je fotograf iznenadio time što je podigao fotoapararat. Na drugoj je slici bila potpuno gola. Ležala je na trbuhu na krevetu s plavim prekrivačem. Lice je još uvijek bilo okrenuto od fotoaparata.

Lisbeth je stavila kuvertu s fotografijama u džep jakne. Nakon toga je odnijela fascikle do željezne peći i zapalila vatru šibicom. Kada je sve spalila, pretresla je pepeo. Vani je i dalje lijevala kiša kada je otišla u kratku šetnju i diskretno bacila laptop Martina Vangera u vodu ispod mosta.

Kada je Dirch Frode otvorio vrata u pola osam ujutro, Lisbeth je sjedila za kuhinjskim stolom i pušila cigaretu i pila kavu. Frode je bilo pepeljasto siv u licu i izgledao kao da ga je netko brutalno probudio.

"Gdje je Mikael?" pitao je.

"Još uvijek spava."

Dirch Frode je sjeo na stolicu u kuhinji. Lisbeth je natočila kave i gurnula šalicu prema njemu.

"Martin... Upravo sam saznao da je Martin noćas poginuo u automobilskoj nesreći."

"Šteta", rekla je Lisbeth Salander i otpila gutljaj kave. Dirch Frode je podigao pogled.

Prvo je zurio u nju ne shvaćajući. A onda je razrogačio oči. "Što...?"

"Sudario se. Stvarno iritantno." "Vi znate što se dogodilo?"

"Zabio se autom ravno u prednji dio kamiona. Počinio je samoubojstvo. Pritisak, stres i poljuljan financijski imperij bili su previše za njega. Barem mislim da će to pisati na naslovnici."

Dirch Frode je izgledao kao da će ga udariti kap. Brzo je ustao i otišao do spavaće sobe i otvorio vrata.

"Pustite ga da spava", rekla je Lisbeth oštro.

Frode je promatrao usnulog čovjeka. Vidio je modrice na njegovu licu i rane po tijelu. A onda je vidio upaljenu crtu gdje je stajala omča. Lisbeth mu je dodirnula ruku i zatvorila vrata. Frode je hodao unatrag i polako se spustio na klupu u kuhinji.

Lisbeth Salander je ukratko ispričala što se dogodilo tijekom noći. Dala je detaljan opis sobe strave i užasa Martina Vangera i kako je pronašla Mikaela s omčom oko vrata dok je glavni direktor Koncerna Vanger stajao ispred njega. Ispričala je što je pronašla u arhivu Koncerna tijekom jučerašnjeg dana i kako je povezala Martinova tatu s barem sedam ubojstava žena.

Dirch Frode je nije nijednom prekinuo. Kada je završila priču, nekoliko je minuta sjedio, potpuno zanijemio, a onda je naglo izdahnuo i polako odmahnuo glavom.

"Što ćemo sada?"

"To nije moj problem", odgovorila je Lisbeth bezizražajnim glasom. "Ali..."

"Sto se mene tiče, ja nikada nisam ni bila u Hedestadu." "Ne razumijem."

"Ni u kojem slučaju neću da se moje ime pojavi u bilo kakvom policijskom izvješću. Ja u ovoj priči ne postojim. Ako se moje ime spomene u vezi s ovim slučajem, negirat ću da sam ikada bila ovdje i neću odgovoriti ni na jedno pitanje."

Dirch Frode upitno ju je pogledao.

"Ne razumijem."

"Ne trebate razumjeti."

"Što da onda ja učinim?"

"To sami odlučujete, samo izostavite mene i Mikaela iz svega toga."

Dirch Frode bio je blijed kao smrt.

"Gledajte to ovako: jedino što znate jest da je Martin Vanger poginuo u prometnoj nesreći. Nemate pojma da je on bio i ludi ubojica i nikada niste čuli za mučionicu koju je imao u podrumu."

Stavila je ključ na stol između njih.

"Imate vremena dok netko ne krene čistiti Martinov podrum i pronađe tu sobu. To bi moglo potrajati." "Moramo otići na policiju."

"Ne mi. Vi možete otići na policiju ako želite. To je vaša odluka."

"Ovo se ne smije zataškati."

"Ne predlažem da se zataška, nego da ne spominjete mene i Mikaela u tom kontekstu.

Kada vidite sobu, možete sam donijeti zaključke i odlučiti kome želite ispričati."

"Ako je to što kažete istina, to znači da je Martin kidnapirao i ubijao žene... onda moraju postojati obitelji koje su očajne jer ne znaju gdje im je dijete. Ne možemo samo..."

"To je točno. Ali postoji problem. Tijela nema. Možda ćete pronaći putovnice ili osobne iskaznice u nekoj kutiji. Možda neke od žrtava budu identificirane s videosnimaka. Ali ne morate danas donijeti odluku. Razmislite o svemu."

Dirch Frode je počeo paničariti.

"Oh, Bože moj! Ovo će biti smrtonosni udarac za Koncern. Koliko će obitelji ostati bez posla kad se sazna da Martin..."

Frode se ljuljao naprijed-natrag, ne znajući kako da riješi tu moralnu dvojbu.

"To je jedna strana. Pretpostavljam da Isabella Vanger nasljeđuje svog sina. Ne mislim

da bi bilo dobro da ona bude prva koja će saznati za Martinov hobi."

"Moram otići pogledati..."

"Mislim da bi bilo dobro da danas ne idete u tu sobu", rekla je Lisbeth oštro. "Imate mnogo posla. Morate otići obavijestiti Henrika i morate sazvati odbor na poseban sastanak i učiniti što «od bi učinili kada glavni direktor umre u normalnim okolnostima."

Dirch Frode je razmišljao o njezinim riječima. Srce mu je jako udaralo. Bio je iskusan odvjetnik i onaj koji rješava probleme i od kojeg se očekivalo da ima gotov plan za svaku prepreku na putu, ali sada se osjećao kao da ne može ništa učiniti. Odjednom je shvatio da tu sjedi i prima naredbe od mlade djevojke. Na neki je način ona preuzela kontrolu nad situacijom i donijela smjernice koje on sam nije mogao formulirati. "A Harriet...?" "Ja i Mikael još nismo gotovi. Ali možete poručiti Henriku Vangeru da mislim da ćemo riješiti ovaj slučaj."

Neočekivana smrt Martina Vangera bila je glavna vijest na radiju U devet sati, kada se Mikael probudio. Ništa nije spomenuto od noćnih događanja, osim da je industrijalac iz nepoznatog razloga i velikom brzinom prešao na suprotni trak autoceste.

Bio je sam u automobilu. Lokalni je radio imao duži prilog o zabrinutosti za budućnost Koncerna Vanger i kakve će ekonomske posljedice smrt imati za kompaniju.

Na brzinu sročena vijest iz TT-a nosila je naslov Naselje u šoku i objedinila je akutne probleme Koncerna Vanger. Nikome nije promaklo da je samo u Hedestadu od 21.000 stanovnika više od 3000 ljudi zaposleno u Koncernu Vanger ili su na neki drugi način potpuno ovisni o dobrom stanju kompanije. Generalni direktor Koncerna Vanger bio je mrtav, a bivši je direktor bio starac koji je teško bolestan ležao u bolnici nakon srčanog udara. Nije bilo logičnog nasljednika. I sve to u vrijeme koje se smatra najkritičnijim u

povijesti kompanije.

Mikael Blomkvist je mogao otići na policiju u Hedestadu i ispričati im što se dogodilo tijekom noći, ali Lisbeth Salander već je pokrenula stvari. A i time što nije odmah nazvao policiju, to je postajalo sve teže učiniti sa svakim satom koji je prolazio. Proveo je prijepodne u mračnom raspoloženju i tišini, sjedeći na klupi u kuhinji dok je promatrao kišu i teške oblake vani. Oko deset sati izbila je oluja praćena grmljavinom i jakom kišom, ali je oko ručka prestalo kišiti i vjetar je malo popustio. Izašao je i obrisao vrtnu garnituru te sjeo tamo sa šalicom kave. Nosio je košulju s podignutom kragnom. Martinova je smrt, naravno, ležala poput sjene preko dnevnog života Hedebyja. Automobili su se parkirali ispred kuće Isabelle Vanger kako su se članovi klana okupljali. Dolazili su joj izraziti sućut. Lisbeth je hladno promatrala procesiju. Mikael je sjedio bez riječi.

"Kako se osjećaš?" pitala je konačno.

Mikael je neko vrijeme razmišljao što da odgovori.

"Mislim da sam još uvijek u šoku", rekao je. "Bio sam bespomoćan. Nekoliko sam sati bio uvjeren da ću umrijeti. Osjećao sam takav strah, a nisam mogao apsolutno ništa učiniti."

Ispružio je ruku i stavio je na njeno koljeno.

"Hvala", rekao je. "Da se ti nisi pojavila, ubio bi me."

Lisbeth se nasmiješila kutem usana.

"Da... samo ne mogu shvatiti kako si mogla biti tako glupa da sama odeš do njega. Ležao sam na podu i molio se da si vidjela sliku i sve shvatila i pozvala policiju."

"Da sam čekala policiju, sigurno ne bi preživio. Nisam mogla dopustiti tom gadu da te ubije."

"Zašto ne želiš razgovarati s policijom?" pitao je Mikael.

"Ne razgovaram s državnim službama."

"Zašto?"

"Moja stvar. A u tvom slučaju mislim da ti nije neki dobar potez u karijeri da budeš poznat kao novinar kojega je skinuo Martin Vanger, notorni serijski ubojica. Ako ti se ne sviđa Kalk Blomkvist, zamisli tek onda novi nadimak."

Mikael ju je ispitivački promatrao, a onda odlučio promijeniti temu.

"Imamo problem", rekla je Lisbeth.

Mikael je kimnuo. "Što se dogodilo s Harriet?"

Lisbeth je stavila one dvije polaroidne fotografije na stol ispred njega. Objasnila mu je gdje ih je pronašla. Mikael je intenzivno proučavao fotografije neko vrijeme, a onda je podigao pogled.

"To bi mogla biti ona", rekao je na kraju. "Ne mogu se zakleti, ali tjelesna građa i kosa izgledaju kao na onim slikama koje sam vidio."

Mikael i Lisbeth sjedili su u vrtu sat vremena i pokušavali složiti sve detalje. Shvatili su da su svaki zasebno otkrili da je Martin Vanger bio ta karika koja nedostaje.

Lisbeth nije vidjela fotografiju koju je Mikael ostavio na kuhinjskom stolu. Zaključila je da je Mikael napravio nešto ludo nakon što je proučila snimke sigurnosnih kamera. Otišla je do kuće Martina Vangera s obalne strane i zavirila kroz sve prozore, ali nije vidjela ni žive duše. Oprezno je probala vidjeti jesu li otvorena koja vrata ili prozor u prizemlju. Na kraju se popela do otvorenih vrata balkona na katu. To je dosta potrajalo jer se kretala vrlo oprezno dok je pregledavala sobu za sobom u kući. Onda je pronašla stube za podrum. Martin nije bio oprezan; ostavio je vrata svoje mučionice pritvorenima, tako da je mogla dobro vidjeti situaciju.

Mikael ju je pitao koliko je toga čula od onoga što je Martin rekao.

"Ne osobito mnogo. Stigla sam kada te ispitivao o tome što se dogodilo Harriet, prije nego što te objesio na omču. Ostavila sam vas na nekoliko minuta kad sam otišla gore potražiti neko oružje. Pronašla sam štapove za golf u ormaru."

"Martin Vanger nije imao pojma što se dogodilo s Harriet", rekao je Mikael.

"Vjeruješ mu?"

"Da", rekao je Mikael bez oklijevanja. "Martin Vanger bio je luđi od bijesne mačke... otkud mi ta usporedba... ali priznao je sve zločine koje je počinio. Slobodno je govorio o tome. Ustvari mislim da me namjeravao impresionirati. Ali što se tiče Harriet, mislim da je bio jednako očajan kao Henrik da sazna što se tu ustvari dogodilo."

"I... kamo nas to vodi?"

"Znamo da je Gottfried Vanger bio odgovoran za prvu seriju ubojstava, između 1949. i 1965."

"OK. I on je naučio Martina Vangera kako se to radi."

"Koja poremećena obitelj!" rekao je Mikael. "Martin ustvari nije imao nikakve šanse." Lisbeth Salander je čudno pogledala Mikaela.

"Ono što mi je Martin ispričao - iako je bio sav ushićen - bilo je da ga je tata naučio kako da to radi kad je ušao u pubertet. Bio je prisutan pri ubijanju Lee u Uddevalli 1962. godine. Tada je imao četrnaest godina. Bio je prisutan pri ubijanju Sare 1964. Tada je i sam sudjelovao. Imao je šesnaest godina."

"I?"

"Rekao je da nije homoseksualac i da nikada nije dodirnuo muškarca - osim svog oca. Što me navodi na zaključak... pa, jedini je zaključak da ga je otac silovao. Seksualno je nasilje sigurno trajalo dulje vrijeme. Tako ga je otac odgajao, da tako kažem."

"Gluposti", rekla je Lisbeth Salander.

Glas joj je odjednom bio tvrd poput kamena. Mikael ju je zbunjeno promatrao. Pogled joj je bio miran. Nije imala ni mrvice suosjećanja.

"Martin je imao jednaku šansu kao i svi drugi da se obrani. On je to izabrao. Ubijao je i silovao zato što mu se to sviđalo."

"OK, slažem se sa time. Ali Martin je bio zatvoreni dječak koji je bio pod utjecajem oca, baš kao što je Gottfried bio pod utjecajem svog oca, nacista."

"Aha, znači ti kažeš da Martin nije imao svoju volju i da ljudi budu ono za što ih se odgoji."

Mikael su oprezno nasmiješio. "Je li ovo bolna točka?"

U očima Lisbeth Salander odjednom je planula prava mržnja. Mikael je brzo nastavio.

"Ne tvrdim da ljude određuje samo njihov odgoj, ali mislim da odgoj igra veliku ulogu. Gottfrieda je njegov otac tukao na mrtvo ime mnogo godina. Takve stvari ostavljaju tragove."

"Glupost", ponovila je Lisbeth. "Gottfried nije jedina mlada osoba koja je bila zlostavljana. To mu ne daje pravo da ubija žene. To je sam odabrao. Ista stvar s Martinom."

Mikael je podigao ruku.

"Nemojmo se svađati."

"Ne svađam se. Samo mislim da je jadno kako ti gadovi uvijek krive nekoga drugoga."

"OK. Imaju osobnu odgovornost. O tome ćemo kasnije. Stvar je u tome da je Gottfried umro kad je Martinu bilo sedamnaest godina i nije imao nikoga tko bi mu bio uzor.

Pokušao je nastaviti tatinim stopama. U veljači 1966. u Uppsali."

Mikael je dohvatio jednu od Lisbethinih cigareta.

"Ne namjeravam uopće pokušati shvatiti koje je to nagone Gottfried Vanger pokušavao zadovoljiti i kako je sam tumačio ono što je činio. Za to sigurno postoji neki biblijski stručni žargon, nešto što bi neki psihijatar mogao shvatiti, nešto što ima veze s kaznom i pročišćenjem, tako nešto. Nema veze. Bio je serijski ubojica."

Na trenutak je razmišljao prije nego što je nastavio.

"Gottfried je htio ubijati žene i to je zamaskirao nekakvim pseudoreligioznim razlogom. Ali Martin se nije ni pravio da ima razlog. Bio je organiziran i sistematski je ubijao. Osim toga, imao je i novca za bavljenje tim hobijem. I bio je lukaviji od svog oca. Svaki put kada je Gottfried ostavio leš za sobom, to je značilo policijsku istragu i rizik da će mu netko ući u trag ili ga barem povezati s tim različitim ubojstvima."

"Martin Vanger je sagradio svoju kuću u sedamdesetim godinama", rekla je Lisbeth zamišljeno.

"Mislim da je Henrik rekao da je to bilo 1978. Vjerojatno je naručio da mu se sagradi soba koju može zaključati za važne arhive ili tako nešto. Sa zvučnom izolacijom, bez prozora i s čeličnim vratima."

"Imao je tu sobu dvadeset i pet godina."

Utihnuli su na trenutak dok je Mikael razmišljao o svim užasima koji mora da su se događali usred idile Hedebyja tijekom četvrt stoljeća. Lisbeth nije morala razmišljati o tome, vidjela je njegovu zbirku videokaseta. Primijetila je kako je Mikael nesvjesno dodirnuo vrat.

"Gottfried je mrzio žene i naučio svog sina da mrzi žene, a istovremeno ga je silovao. Ali ima tu nešto skriveno u pozadini... mislim da je Gottfried maštao o tome da će njegova djeca dijeliti njegovu, blago rečeno, perverznu sliku svijeta. Kada sam ga pitao o Harriet, njegovoj vlastitoj sestri, Martin je rekao: Pokušali smo razgovarati s njom. Ali ona je bila

samo obična pička. Namjeravala je sve ispričati Henriku."

Lisbeth je kimnula. "Čula sam ga. Otprilike tada sam došla do podruma. To znači da znamo o čemu je to tajnom htjela razgovarati s Henrikom."

Mikael se namrštio.

"Ne baš." Neko je vrijeme razmišljao. "Sjeti se kronologije. Ne znamo kada je Gottfried prvi put silovao svog sina, ali poveo je Martina sa sobom kada je ubio Leu Persson u Uddevalli 1962. godine. Utopio se 1965. godine. Prije toga su on i Martin pokušali razgovarati s Harriet. Kamo nas to vodi?"

"Gottfried nije silovao samo Martina. Nego i Harriet."

Mikael je kimnuo. "Gottfried je bio učitelj. Martin je bio učenik. Harriet je bila njihova... što, igračka?"

"Gottfried je naučio Martina da jebe vlastitu sestru." Lisbeth je pokazala na polaroide.

"Teško je odrediti njezin stav iz ove dvije fotografije budući da joj se ne vidi lice, ali pokušava se sakriti od fotoaparata."

"Recimo da je to počelo kad je imala četrnaest godina, 1964. Odbijala je - nije mogla prihvatiti, kako se Martin izrazio. Prijetila je da će nekome reći. Martin tu vjerojatno nije mnogo toga odlučivao, nego se samo prilagođavao svom tati, ali on i Gottfried sklopili su nekakav... pakt u koji su pokušali uključiti i Harrisa.

Lisbeth je kimnula. "U svojim si bilješkama zapisao da je Henrik Vanger dao Harriet da se preseli u njegovu kuću u zimu 1964. godine."

"Henrik je vidio da u njejoj obitelji nešto nije u redu. Mislio je da su uzrok svađe i nesuglasice između Gottfrieda i Isabelle i zato ju je uzeo sebi da ima mira i da se može koncentrirati na učenje."

"Što je Gottfriedu i Martinu pokvarilo računicu. Više nisu mogli tako lako doći do nje i

kontrolirati njezin život. Ali povremeno... gdje su se mogli događati napadi?"

"To mora da je bilo u Gottfriedovoj kolibi. Gotovo sam siguran da su te fotografije tamo slikane - to je lako provjeriti. Koliba je na savršenom položaju, izolirana i daleko od sela. A onda se Gottfried posljednji put tamo napio i posve nedramatično utopio."

Lisbeth je zamišljeno kimnula. "Harrietin je otac prakticirao ili pokušao seks s njom, ali vjerojatno je nije uvukao u ubijanja."

To je bila slaba točka, Mikael je shvatio. Harriet je zabilježila imena Gottfriedovih žrtava i spojila ih s citatima iz Biblije, ali njeno zanimanje za Bibliju pojavilo se tek zadnje godine, nakon što je Gottfried već bio mrtav. Neko je vrijeme razmišljao pokušavajući pronaći logično objašnjenje.

"Za vrijeme svega toga Harriet je otkrila da Gottfried nije samo počinitelj incesta nego i ludi serijski ubojica", rekao je.

"Ne znamo kada je otkrila ubojstva. Možda je to bilo neposredno prije nego što se Gottfried utopio. Možda je to čak bilo i nakon što se utopio, možda je imao nekakav dnevnik ili sačuvao članke iz novina o ubojstvima. Nešto što ju je odvelo na taj trag."

"Ali nije to ono što je htjela ispričati Henriku", nadopunio ju je Mikael.

"Bio je to Martin", rekla je Lisbeth. "Njen je otac bio mrtav, ali Martin ju je i dalje seksualno iskorištavao." "Upravo tako." Mikael je kimnuo.

"Ali trebala joj je godina dana da nešto poduzme."

"Sto bi ti učinila da odjednom otkriješ da je tvoj otac bio serijski ubojica koji je jebao tvog brata?"

"Ubila bih gada", rekla je Lisbeth tako trezvenim glasom da je Mikael shvatio da se ne šali. Odjednom je pred sobom vidio njeno lice kada je napala Martina Vangera. Tužno se nasmiješio.

"OK, ali Harriet nije bila kao ti. Gottfried je umro 1965., prije nego što je stigla išta učiniti. I to je logično. Kada je Gottfried umro, Isabella je poslala Martina u Uppsalu. Možda je dolazio kući za Božić i neke praznike, ali tijekom te godine nije osobito često sretao Harriet. Odvojila se od njega."

"I počela proučavati Bibliju."

"A znajući sve što sada znamo, to nije moralo biti iz religioznih pobuda. Možda je jednostavno htjela shvatiti što je to njezin otac činio. Razmišljala je o tome sve do Dječjeg dana 1966. godine. Onda je odjednom ugledala svog brata na Jarnvagsgatanu i znala da se vratio. Ne znam jesu li razgovarali i je li on išta rekao. Ali što god da se dogodilo, Harriet je dobila poriv da ode ravno kući kako bi razgovarala s Henrikom."

"A onda je nestala."

Kada su prošli kroz cijeli razvoj događaja, nije bilo teško shvatiti kako je izgledao ostatak zagonetke. Mikael i Lisbeth su se spakirali. Prije nego što su otišli, Mikael je nazvao Dircha Frodea i objasnio da on i Lisbeth moraju nakratko oputovati, ali da bi vrlo rado posjetio Henrika Vangera prije nego što ode.

Mikael je htio znati što je Frode ispričao Henriku. Odvjetnikov je glas zvučao tako depresivno da se Mikael zabrinuo za njega. Nakon nekog vremena Frode mu je objasnio da je samo ispričao da je Martin poginuo u prometnoj nesreći.

Kada je Mikael parkirao ispred bolnice u Hedestadu, ponovno se začula grmljavina i nebo se opet ispunilo teškim kišnim oblacima. Požurio se preko parkinga upravo u trenutku kada je počelo pljuštati.

Henrik Vanger bio je odjeven u kućni ogrtač i sjedio za stolom pokraj prozora u svojoj sobi. Nije bilo nikakve sumnje da je bolest ostavila traga na njemu, ali starac je ponovno dobio boju u licu i izgledao kao da je na putu oporavka. Rukovali su se. Mikael je

zamolio privatnu medicinsku sestru da ih ostavi nasamo nekoliko minuta.

"Dugo te nije bilo", rekao je Henrik Vanger. Mikael je kimnuo. "Namjerno. Vaša rodbina nije htjela da dolazim ovamo, ali danas su svi kod Isabelle." "Jadan Martin", rekao je Henrik.

"Henrik. Dali ste mi zadatak da iskopam istinu o tome što se dogodilo s Harriet. Jeste li očekivali da će istina biti bezbolna?" Starac ga je pogledao. A onda su mu se oči raširile.

"Martin?" "On je dio priče." Henrik Vanger je sklopio oči. "Imam pitanje za vas." "Da?"

"Želite li i dalje znati što se dogodilo? Čak i ako vas to bude boljelo, čak i ako je istina gora od onoga što ste zamišljali?"

Henrik Vanger je dugo gledao Mikaela. A onda je kimnuo.

"Želim znati. To je i cilj tvoje istrage."

"OK. Mislim da znam što se dogodilo s Harriet. Ali nedostaje mi zadnji komadić slagalice prije nego što budem gotov."

"Ispričaj mi."

"Ne. Ne danas. Hoću da se i dalje odmarate. Liječnik kaže da je kriza prošla i da ste na putu ozdravljenja." "Ne tretiraj me kao da sam dijete."

"Nisam još sve saznao. Zasada samo pretpostavljam neke stvari. Moram otići i pokušati pronaći konačni odgovor. Sljedeći put kad se pojavim ovdje, ispričat ću vam cijelu priču. Moglo bi malo potrajati. Ali želim da znate da ću se vratiti i da ćete saznati istinu."

Lisbeth je navukla ceradu preko svog motora i ostavila ga u sjeni kolibe i sjela s Mikaelom u automobil koji su posudili. Oluja se vratila s novom snagom i južno od Gavlea bio je takav prolom oblaka da Mikael jedva da je vidio cestu pred sobom. Shvatio je da nije sigurno voziti, pa su stali na jednoj benzinskoj crpki. Pili su kavu dok su čekali da kiša popusti te stigli u Stockholm tek oko sedam sati navečer. Mikael je dao Lisbeth

šifru ulaznih vrata zgrade i pustio je iz auta kod željezničkog kolodvora. Stan mu se činio stranim kada je ušao u njega.

Ušao je prašinu i očistio stan, dok je Lisbeth otišla nešto obaviti kod Plaguea u Sundbyberg. Pokucala je na Mikaelova vrata oko ponoći i sljedećih deset minuta pažljivo pregledala svaki kutak stana. Nakon toga je dugo stajala ispred prozora i promatrala pogled prema Slussenu.

Dio za spavanje bio je odijeljen ormarom i policama iz Ikee. Svukli su se i odspavali nekoliko sati.

Okol dvanaest sati sljedećeg dana sletjeli su u zračnu luku Gatwick u Londonu. Dočekala ih je kiša. Mikael je rezervirao sobu u hotelu James kod Hyde Parka, odličnom hotelu u usporedbi s rupama u kakvim je u Baywateru uvijek odsjedao kada je prije posjećivao London. Troškovi su išli na otvoreni račun Dircha Frodea.

U pet sati poslije podne stajali su u baru kada im je prišao muškarac od tridesetak godina. Bio je gotovo ćelav, imao plavu bradu i bio odjeven u veliki sako, traperice i tenisice.

"Wasp" pitao je.

"Trinity*" pitala je. Kimnuli su jedno drugome. Mikaela nije pitao za ime.

Trinityjev se partner predstavio kao Bob the Dog. Čekao ih je iza ugla u starom volkswagenovu kombiju. Ušli su kroz klizna vrata i sjeli na sjedala pričvršćena sa strane. Dok se Bob probijao kroz promet u Londonu, Wasp i Trinity su diskutirali.

"Plague je rekao da je riječ o brzom posliću."

"Prisluškivanje telefona i provjeravanje mailova u kompjutoru. To može ići vrlo brzo ili potrajati nekoliko dana, ovisno koliko vas on pritisne." Lisbeth je palcem pokazala na Mikaela. "Možete li to obaviti?"

"Je li psi imaju buhe?" odgovorio je Trinity.

Anita Vanger je stanovala u jednoj od kuća u nizu u urednom predgrađu St. Albans, sat vremena vožnje prema sjeveru. Iz kombija su promatrali kako je došla kući i otključala vrata oko sedam navečer. Pričekali su da se istušira, nešto pojede i sjedne ispred televizora, a onda je Mikael pozvonio na vrata.

Gotovo identična kopija Cecilije Vanger otvorila je vrata, pristojna i upitna izraza na licu. "Bok, Anita. Moje ime je Mikael Blomkvist. Henrik Vanger mi je rekao da te posjetim. Pretpostavljam da si čula vijesti o Martinu."

Izraz lica joj se promijenio od iznenađenja u oprez. Čim je čula ime, znala je točno tko je Mikael Blomkvist. Bila je u kontaktu s Cecilijom Vanger, koja je vjerojatno Mikaela pomalo negativno opisala. Ali ime Henrika Vangera značilo je da je prisiljena otvoriti vrata. Pozvala je Mikaela unutra i sjeli su u dnevnu sobu. Osvrnuo se oko sebe. Dom Anite Vanger bio je ukusno namješten, kao dom osobe koja ima dovoljno novca i poslovni život, ali se ne voli isticati. Primijetio je potpisanu grafiku Andersa Zorna iznad kamina koji je pretvoren u plinsku peć.

"Oprosti što upadam ovako neočekivano, ali kad sam već u Londonu, pokušao sam te nazvati tijekom dana."

"Razumijem. O čemu je riječ?" Glas joj je bio odbojan.

"Namjeravaš li otići na sprovod?"

"Ne, ja i Martin nismo bili bliski i ne mogu ostaviti posao."

Mikael je kimnuo. Anita Vanger se posljednjih trideset godina držala podalje od Hedestada. Otkako se njezin otac preselio natrag u Hedeby, gotovo da nikada tamo nije, bila.

"Želim znati što se dogodilo s Harriet Vanger. Vrijeme je za istinu."

"Harriet? Ne razumijem, kako to misliš?" Mikael se nasmiješio na njeno odglumljeno iznenađenje. "Ti si bila Harrietina najbolja prijateljica iz obitelji. Tebi se obratila sa svojom užasnom pričom."

"Ti nisi normalan", rekla je Anita Vanger.

"Vjerojatno si u pravu", rekao je Mikael nonšalantnim glasom. "Anita, ti si bila u Harrietinoj sobi toga dana. Imam sliku koja to dokazuje. Za nekoliko dana o svemu ću izvijestiti Henrika, a onda će on nastaviti istragu. Zašto mi ne kažeš što se dogodilo?"

Anita Vanger je ustala. "Smjesta van iz moje kuće!" Mikael je ustao.

"OK, ali prije ili kasnije morat ćeš popričati sa mnom." "Nemam što reći."

"Martin je mrtav", rekao je Mikael naglašavajući riječi. "Ti nikada nisi voljela Martina. Mislim da si se preselila u London samo zato da ne moraš vidjeti svog oca, ni Martina. To znači da si i ti znala, a jedina koja ti je mogla ispričati bila je Harriet. Pitanje je samo što si učinila s tom informacijom."

Anita Vanger je Mikaelu zalupila vrata pred nosom.

Lisbeth Salander zadovoljno se nasmiješila Mikaelu dok mu je skidala mikrofon koji je nosio ispod košulje.

"Podigla je telefonsku slušalicu trideset sekundi nakon što je zatvorila vrata", rekla je Lisbeth.

"Pozivni broj za Australiju", izvijestio je Trinity i stavio slušalice na mali radni stol u kombiju. "Moram provjeriti koja pokrajina." Kuckao je po svom laptopu.

"OK, nazvala je sljedeći broj koji se nalazi u mjestu po imenu Tennant Creek, sjeverno od Alice Springsa, Northern Territory. Hoćeš čuti razgovor?"

Mikael je kimnuo. "Koliko je sada sati u Australiji?"

"Oko pet ujutro." Trinity je pokrenuo digitalni player i uključio zvučnik. Mikael je čuo

kako je telefon osam puta zazvonio prije nego što je netko podigao slušalicu. Razgovor se vodio na engleskom.

"Bok. Ja sam."

"Mmm, ja jesam jutarnja osoba, ali..."

"Mislila sam te jučer nazvati... Martin je mrtav. Poginuo je prekjučer u prometnoj nesreći."

Tišina. A onda nešto što je zvučalo kao nakašljavanje, ali koje bi se moglo protumačiti i kao "Dobro".

"Ali imamo problem. Neki odvratni novinar kojeg je Henrik angažirao upravo je bio kod mene. Postavlja pitanja o onome što se dogodilo 1966. Nešto zna."

Ponovno tišina. A onda molećiv glas.

"Anita. Odmah spusti slušalicu. Neko se vrijeme ne smijemo čuti." "Ali..."

"Napiši mi pismo. Ispričaj mi što se dogodilo." A onda je razgovor prekinut.

"Pametna cura", rekla je Lisbeth Salander zadivljenim glasom.

Vratili su se u hotel nešto prije jedanaest sati. Na recepciji su im pomogli da rezerviraju karte za prvi sljedeći let za Australiju. Nakon nekog vremena imali su karte za avion koji polijeće tek u 19.05 sljedeće večeri za Canberru, New South Wales.

Lisbeth Salander to je bio prvi posjet Londonu, pa su prijepodne proveli šetajući po Tottenham Court Roadu i kroz Soho. Popili su kavu na Old Compton Street. Oko tri sata vratili su se u hotel po prtljagu. Dok je Mikael plaćao račun, Lisbeth je uključila svoj mobitel i vidjela da je dobila poruku.

"Dragan Armanskij hoće da ga nazovem."

Poslužila se telefonom na recepciji i nazvala svog šefa. Mikael je stajao malo dalje od nje i odjednom vidio kako se okrenula prema njemu s ukočenim izrazom lica. Odmah joj je

prišao.

"Što je bilo?"

"Moja mama je umrla. Moram kući."

Lisbeth je izgledala tako očajno da ju je Mikael zagrlio. Odgurnula ga je.

Popili su kavu u hotelskom baru. Kada je Mikael rekao da će otkazati karte za Australiju i otputovati s njom u Stockholm, odmahнула je glavom.

"Ne", rekla je kratko. "Ne možemo sada napustiti posao. Morat ćeš u Australiju sam."

Rastali su se ispred hotela i autobusom otišli svaki do svoje zračne luke.

XXVI.

Utorak, 15. srpnja - četvrtak, 17. srpnja

Mikael je letio od Canberre do Alice Springsa lokalnim avionom, što je bila jedina opcija kada je stigao kasno poslije podne. Nakon toga je mogao izabrati hoće li uzeti čarter-avion ili unajmiti automobil za preostalih četiristo kilometara puta prema sjeveru.

Odabrao je ovo drugo.

Nepoznata osoba biblijskog imena Joshua, koji je bio dio Plagueve ili možda Trinityjeve misteriozne međunarodne mreže, ostavio je kuvertu koja je čekala Mikaela na info pultu zračne luke kada je stigao u Canberru.

Telefonski broj koji je Anita nazvala bio je broj nečega što se zvalo Cochran Farm. Kratka poruka dala mu je više informacija. Bila je to farma ovaca.

Podaci skinuti s interneta detaljno su opisivali australsku industriju ovaca. Australija ima 18 milijuna stanovnika. Njih 53.000 činili su farmeri, koji drže otprilike 120 milijuna ovaca. Samo izvoz vune napravi promet od 3,5 milijardi dolara godišnje. Tu još

dolazi i izvoz 700 milijuna tona ovčjeg mesa, kao i kože za industriju odjeće. Proizvodnja mesa i vune najvažnije su grane industrije u zemlji.

Cochran Farm, koju je 1891. godine osnovao Jeremy Cochran, bila je peta po veličini u Australiji i imala oko 60.000 merino-ovaca, čija se vuna smatra osobito kvalitetnom.

Osim ovaca, kompanija je imala i krave, svinje i kokoši.

Mikael je konstatirao da je Cochran Farm velika kompanija s imponantnim prihodima, zasnovana na izvozu, između ostalog, u SAD, Japan, Kinu i Europu.

Biografije osoba koje su priložene tekstu bile su još fascinantnije.

Godine 1972. Cochran Farm je od Raymonda Cochrana naslijedio Spencer Cochran, koji se školovao u Oxfordu u Engleskoj. Spencer je umro 1994. i otada farmu vodi njegova udovica. Ona je bila prikazana na mutnoj fotografiji loše rezolucije koja je bila skinuta sa stranice Cochran Farm s interneta i koja je prikazivala plavokosu, kratko ošišanu ženu koja stoji s licem u polusjeni i tapše ovcu. Po Joshuinim podacima par se vjenčao u Italiji 1971. godine.

Njeno ime je Anita Cochran.

Mikael je prenoćio u isušenoj rupi s imenom koje je budilo nadu - Wannado. U lokalnom je pabu pojeo ovčji odrezak i popio tri pinte piva zajedno s lokalnim dečkima, koji su ga zvali mate i govorili sa smiješnim naglaskom. Osjećao se kao da je upao na snimanje Krokodila Dundee ja.

Prije nego što je zaspao kasno navečer, nazvao je Eriku Berger u New York.

"Žao mi je, Ricky, ali bio sam tako zauzet da te nisam imao vremena nazvati."

"Koji se vrag događa u Hedestadu", eksplodirala je. "Christer me nazvao i rekao da je Martin Vanger poginuo u prometnoj nesreći."

"Duga je to priča."

"I zašto se ne javljaš na telefon? Zovem ko luda zadnjih dana."

"Mobitel mi ne radi ovdje." "Gdje si?"

"Trenutačno sam oko dvjesto kilometara sjeverno od Alice Springsa. U Australiji." Mikael je rijetko uspijevaio iznenaditi Eriku na bilo koji način. Ovoga je puta šutjela gotovo deset sekundi.

"A što radiš u Australiji? Ako smijem pitati."

"Završavam posao. Vraćam se u Švedsku za nekoliko dana. Samo sam te htio nazvati da ti kažem da je posao za Henri ka Vangera uskoro završen."

"Ne misliš mi valjda reći da si saznao što se dogodilo s Harriet?"

"Izgleda da jesam."

Stigao je na Cochran Farm oko dvanaest sati sljedećeg dana i tamo saznao da se Anita Cochran nalazi u odjelu za proizvodnju, pokraj mjesta po imenu Makawaka, još sto dvadeset kilometara zapadnije.

Bila su već četiri sata kada je Mikael uspio pronaći put kroz brojne sporedne ceste. Zastao je kod ograde gdje se skupina farmera skupila oko haube jednog džipa i pila kavu. Mikael je izašao, predstavio se i objasnio da traži Anitu Cochran. Društvo je pogledalo prema mišićavu muškarcu tridesetih godina, koji je očito donosio odluke u toj skupini. Bio je gol do struka i preplanuo od sunca posvuda osim po mjestima koja je pokrivala majica. Na glavi je imao kaubojski šešir.

" Well mate, šefica je nekoliko desetaka kilometara dalje u onom smjeru", rekao je i pokazao palcem.

Skeptično je pogledao Mikaelov automobil i dodao da možda nije baš dobra ideja nastaviti vožnju tom japanskom igračkom od automobila. Na kraju je taj preplanuli atlet rekao da on ionako mora tamo, pa može povesti Mikaela u svom džipu, jer je potreban

takav automobil na ovom lošem terenu. Mikael je zahvalio i uzeo svoju torbu s laptopom. Muškarac se predstavio imenom Jeff i rekao da je on Studs Manager at the Station. Mikael je zamolio da mu prevede. Jeff je bacio pogled na Mikaela i zaključio da Mikael nije odavde. Objasnio je da je studs manager otprilike nešto kao direktor blagajne u banci, samo što se bavi ovcama, a da je station australski izraz za ranč.

Nastavili su razgovarati dok je Jeff dobroćudno upravljao džipom brzinom od 20 km/h po nizbrdici s nagibom od 20%. Mikael je zahvalio svojoj sretnoj zvijezdi što nije pokušao ovuda voziti svojim unajmljenim autom. Pitao je što se nalazi u nizini i saznao da je tamo pašnjak za 700 ovaca.

"Koliko sam shvatio, Cochrane Farm je jedna od većih farmi."

"Mi smo jedni od najvećih u Australiji", odgovorio je Jeff ponosnim glasom. "Imamo otprilike 9000 ovaca ovdje, u području Makawaka, ali imamo stations i u New South Walesu i u Western Australiji. Sveukupno imamo oko 63.000 ovaca."

Izašli su iz doline na brdovit, ali pitomiji krajolik. Mikael je odjednom začuo hitac. Vidio je strvine ovaca, velike vatre i desetak radnika farme. Svi su imali puške u ruci. Očito su ubijali ovce.

Mikaelu je spontano pala na pamet asocijacija na biblijsku žrtvenu janjad.

A onda je ugledao ženu u trapericama i crveno-bijeloj kariranoj košulji, kratke plave kose. Jeff je parkirao nekoliko metara od nje.

"Bok, šefice. Imamo turista", rekao je.

Mikael je izašao iz džipa i promotrio ju. Pogledala ga je upitno.

"Bok, Harriet. Dugo se nismo vidjeli", rekao je Mikael na švedskom.

Nitko od muškaraca koji su radili za Anitu Cochran nije razumio što je rekao, ali su shvatili njenu reakciju. Ustuknula je za korak i izgledala prestrašeno. Ljudi Anite

Cochran imali su zaštitnički stav prema svojoj šefici. Primijetili su reakciju, prestali se smiješiti i uspravili se, spremni baciti se na tog čudnog stranca koji je očito izazvao nelagodu kod šefice. Jeffov je prijateljski stav bio kao rukom odnesen kada se približio Mikaelu.

Mikael je postao svjestan da se nalazi u teško dostupnom području na drugoj strani zemaljske kugle, okružen skupinom znojnih farmera s puškama u rukama. Jedna riječ Anite Cochran i rastrgali bi ga na komadiće.

A onda je trenutak prošao. Harriet Vanger mahnula je rukom da se maknu i muškarci su se povukli nekoliko koraka unatrag. Prišla je Mikaelu i pogledala ga u oči. Bila je sva znojna i prljava u licu. Mikael je primijetio da njena plava kosa ima tamnije korijene. Bila je starija i lice joj je bilo mršavije, ali razvila se u točno onako lijepu ženu kao što je to sugerirala fotografija s krizme.

"Poznajemo li se?" pitala je Harriet Vanger.

"Da. Zovem se Mikael Blomkvist. Čuvala si me jednog ljeta kad sam imao tri godine. Ti si imala dvanaest ili trinaest godina.

Prošlo je nekoliko sekundi prije nego što joj se pogled razbistrio i Mikael je vidio da ga se odjednom sjetila. Izgledala je šokirano.

"Što hoćeš?"

"Harriet, ja ti nisam neprijatelj. Nisam ovdje da ti naudim. Ali moramo razgovarati."

Okrenula se prema Jeffu i rekla mu da preuzme njezin posao i Mikaelu dala znak da je slijedi. Hodali su dvjestotinjak metara do skupine bijelih platnenih šatora u šumarku. Pokazala je na sklopivu stolicu pokraj klimava stola, natočila vode u lavor i oprala lice, a onda ušla u šator i presvukla košulju. Uzela je dva piva iz putnog hladnjaka i sjela nasuprot Mikaelu.

"OK Pričaj."

"Zašto ubijate ovce?"

"Izbila je epidemija. Većina ovih ovaca najvjerojatnije je potpuno zdrava, ali ne možemo riskirati da se epidemija proširi. Bit ćemo prisiljeni zaklati više od 600 ovaca ovog tjedna. Tako da nisam dobre volje."

Mikael je kimnuo.

"Tvoj brat je poginuo u prometnoj nesreći prije nekoliko dana.

"Čula sam."

"Od Anite Vanger kad te nazvala."

Dugo ga je ispitivački promatrala. A onda je kimnula. Shvatila je da nema smisla negirati stvari koje su očite. "Kako si me pronašao?"

"Prisluškivali smo Anitin telefon." Ni Mikael nije smatrao da ima razloga lagati. "Bio sam s tvojim bratom nekoliko minuta prije nego što je poginuo."

Harriet Vanger se namrštila. Pogledao ju je. A onda je skinuo onaj smiješni šal koji je imao, spustio kragnu i pokazao joj prugu od omče. Bila je upaljena i crvena i vjerojatno će mu ostati ožiljak za uspomenu na Martina Vangera.

"Tvoj brat me objesio na omču, a onda se pojavila moja partnerica i izmlatila ga."

Nešto se zapalilo u Harrietinim očima.

"Mislim da je najbolje da mi ispričaš sve ispočetka."

To je potrajalo dulje od sat vremena. Mikael je počeo priču time tko je on i što radi.

Opisao je kako je dobio zadatak od Henrika Vangera i zašto mu je odgovaralo da se nastani u Hedebyju. Ukratko je opisao kako je policijska istraga zapela i kako je Henrik provodio svoju istragu svih ovih godina uvjeren da je netko iz obitelji ubio Harriet.

Uključio je svoj kompjutor i objasnio kako je pronašao fotografije s Jarnvagsgatana i

kako su on i Lisbeth počeli pronalaziti tragove serijskog ubojice i kako se pokazalo da je riječ o dvjema osobama.

Dok je pričao, počeo se spuštati mrak. Muškarci su se pripremili za večer, zapaljene su logorske vatre i variva su počela krčkati. Mikael je primijetio da se Jeff drži u blizini svoje šefice i sumnjičavo promatra Mikaela. Kuhar je servirao hranu za Harriet i Mikaela. Otvorili su još jedno pivo. Kada je Mikael završio svoju priču, Harriet je neko vrijeme sjedila bez riječi.

"Isuse Bože", rekla je.

"Propustila si ubojstvo u Uppsali."

"Nisam ga ni tražila. Bila sam tako sretna da mi je otac umro i da je nasilje završeno. Nikada mi nije palo na pamet da bi Martin..." Utihnula je. "Drago mi je da je mrtav."

"To mogu razumjeti."

"Ali tvoja priča ne objašnjava kako ste shvatili da sam živa."

"Kad smo shvatili što se dogodilo, nije bilo tako teško izračunati ostalo. Kako bi nestala, netko ti je morao pomoći. Anita Vanger bila je osoba kojoj si se povjeravala i jedina koja je mogla doći u obzir. Postale ste prijateljice i ona je provodila ljeta s tobom. Stanovale ste u Gottfriedovoj kolibi. Ako si se nekome povjerala, onda je to bila ona - a i ona je upravo bila dobila vozačku dozvolu."

Harriet Vanger promatrala ga je neutralna izraza lica. "I sada kad znaš da sam živa, što ćeš sada učiniti?" "Reći ću Henriku. On zaslužuje istinu." "A onda? Ti si novinar."

"Harriet, ne namjeravam te razotkriti. Već sam napravio toliko pogrešaka u ovom istraživanju da bih bio izbačen iz Novinarskog društva da znaju." Pokušao se našaliti.

"Jedna više ili manje ništa ne znači, a i ne bih htio naljutiti svoju bivšu dadilju."

Njoj to nije bilo smiješno.

"Koliko ljudi zna istinu?"

"Da si živa? Sada smo to samo ti, Anita, moja partnerica Lisbeth i ja. Dirch Frode zna otprilike dvije trećine ove priče, ali on još uvijek misli da si umrla šezdesetih godina." Harriet Vanger je razmišljala o nečemu. Gledala je van u mrak. Mikaelu se vratio onaj neugodni osjećaj da se nalazi u ranjivu položaju i podsjetio se da Harriet Vanger ima pušku naslonjenu na šator pola metra od sebe. A onda se otresao tog osjećaja i prestao fantazirati. Promijenio je temu.

"Ali kako si završila na farmi ovaca u Australiji? Već sam shvatio da te Anita Vanger prošvercala iz Hedebyja, vjerojatno u prtljažniku svog automobila kada je most otvoren dan nakon nesreće."

"Ustvari, ležala sam na podu stražnjeg sjedala ispod deke. Nitko nije gledao. Otišla sam do Anite kad sam došla na otok i rekla joj da moram pobjeći. Dobro si pogodio da sam se njoj povjerila. Ona mi je pomogla i bila lojalna prijateljica svih ovih godina."

"Kako si završila u Australiji?"

"Prvo sam živjela u Anitinoj studentskoj sobi u Stockholmu nekoliko tjedana prije nego što sam napustila Švedsku. Anita je imala vlastiti novac, koji mi je velikodušno posudila. Dobila sam i njenu putovnicu. Mi jako nalikujemo jedna drugoj i trebala sam samo obojiti kosu u plavo. Četiri sam godine živjela u samostanu u Italiji - nisam bila časna sestra, postoje samostani u kojima možeš jeftino unajmiti sobu kako bi imao mira za razmišljanje. A onda sam slučajno upoznala Spencera Cochrana. Bio je nekoliko godina stariji od mene, upravo je položio završne ispite u Engleskoj i putovao Europom. Zaljubila sam se. I on. Jednostavno tako. Anita Vanger udala se za njega 1971. godine. Nikada nisam požalila. Bio je divan čovjek. Na žalost, umro je prije osam godina, pa sam odjednom postala vlasnicom farme."

"Ali putovnica - netko bi valjda trebao otkriti da postoje dvije Anite Vanger?"

"Ne, zašto? Šveđanka koja se zove Anita Vanger udana je za Spencera Cochrana. Živi li u Londonu ili u Australiji, nema nikakve veze. U Londonu je ona žena koja se rastala od Spencera Cochrana. U Australiji je njegova žena. Ne postoje zajednički registri podataka između Canberre i Londona. Osim toga, ubrzo sam dobila australsku putovnicu na ime Cochran. Sve je savršeno funkcioniralo. Jedino što bi moglo preokrenuti priču jest da se Anita poželjela udati. Moj je brak registriran u švedskom popisu stanovnika."

"Što ona nikada nije učinila."

"Tvrđi da nikada nije pronašla nekoga. Ali ja znam da se suzdržala zbog mene. Stvarno je prava prijateljica." "Što je radila u tvojoj sobi?"

"Nisam baš bila racionalna toga dana. Bojala sam se Martina, ali dok je bio u Uppsali, mogla sam zaboraviti na taj problem. A onda je odjednom stajao tamo na ulici u Hedestadu i shvatila sam da nikada u životu neću biti sigurna. Dvoumila sam se između toga da ispričam Henriku ili da pobjegnem. Kada Henrik nije imao vremena, hodala sam nemirna selom. Naravno, razumijem da je ta nesreća postala važnija od svega, ali meni nije. Imala sam vlastitih problema i jedva da sam bila i svjesna nesreće. Sve se činilo nestvarnim. I onda sam naletjela na Anitu, koja je živjela u maloj gostinskoj kolibi na imanju Gerde i Alexandera. Tada sam odlučila i zamolila je da mi pomogne. Cijelo sam vrijeme bila kod nje i nisam se usuđivala ni izaći. Ali postojala je jedna stvar koju sam morala ponijeti - zapisala sam sve što se dogodilo u dnevnik i trebala sam malo odjeće. Anita je otišla po to."

"Pretpostavljam da se nije mogla othrvati izazovu da otvori prozor i pogleda mjesto nesreće." Mikael je neko vrijeme razmišljao. "Ali ne razumijem zašto nisi otišla Henriku baš kao što si namjeravala."

"Što misliš?"

"Stvarno ne znam. Uvjeren sam da bi ti Henrik pomogao. Martin bi odmah bio onemogućen, Henrik te, naravno, ne bi razotkrio. On bi to sve diskretno riješio nekom vrstom terapije ili liječenja."

"Nisi shvatio što se dogodilo."

Do tada je Mikael samo pričao o tome kako se Gottfried seksualno izživljavao na Martinu, Harrijetinu ulogu nije definirao.

"Gottfried se izživljavao na Martinu", rekao je Mikael oprezno. "Pretpostavljam da se izživljavao i na tebi."

Harriet Vanger nije se pomakla ni milimetar. A onda je duboko udahнула i stavila ruke na lice. Prošle se samo tri sekunde i već je Jeff došao do nje i pitao je li sve u redu. Harriet Vanger ga je pogledala i slabašno se nasmiješila. A onda je iznenadila Mikaela kada je ustala i svog studs managera zagrlila i poljubila u obraz. Okrenula se prema Mikaelu s rukom oko Jeffovih ramena.

"Jeff, ovo je Mikael, stari... prijatelj, iz davnine. Došao je s problemom i lošim vijestima, ali ne smijemo ubijati glasnika. Mikael, ovo je Jeff Cochran. Moj najstariji sin. Imam još jednog sina i kćer."

Mikael je kimnuo. Jeff je imao preko trideset godina; Harriet Vanger mora da je ostala trudna ubrzo nakon što se udala za Spencera Cochrana. Ustao i pružio ruku Jeffu i rekao da mu je žao što je uznemirio njegovu majku, ali da je to, na žalost, bilo nužno. Harriet je izmijenila još nekoliko riječi s Jeffom, a onda ga poslala van. Ponovno je sjela pokraj Mikaela i, čini se, donijela odluku.

"Neću više lagati. Pretpostavljam da je sada gotovo. Na neki sam način čekala na ovaj dan još od 1966. Mnogo je godina to bila moja noćna mora, da će mi netko prići i reći

moje ime. Ali, znaš, sada mi je svejedno. Moj se zločin morao dogoditi. I fućka mi se što ljudi misle o meni."

"Zločin?" pitao je Mikael.

Pogledala ga je izazovno, ali on još uvijek nije shvaćao o čemu govori.

"Imala sam šesnaest godina. Bila sam uplašena. Bila sam posramljena. Bila sam očajna. Bila sam sama. Jedini koji su znali istinu bili su Anita i Martin. Aniti sam ispričala seksualna zlostavljanja, ali joj nisam imala snage ispričati i da je moj tata ludi ubojica žena. To Anita nikada nije saznala. Ali sam joj ispričala za zločin koji sam počinila i koji je bio tako užasan da u tom ključnom trenutku nisam imala hrabrosti ispričati to Henriku. Molila sam Boga da mi oprost. I sakrila se u samostan na nekoliko godina."

"Harriet, tvoj je otac bio silovatelj i ubojica. Ti tu nisi ništa kriva."

"Znam to. Moj me tata godinu dana iskorištavao. Činila sam sve što sam mogla da to izbjegnem... ali on je bio moj tata i nisam mogla odjednom odbiti da imam išta s njim, a da ne objasnim zašto. Pa sam se smiješila i glumila i pokušala se praviti da je sve OK i pobrinula se da uvijek ima nekoga drugoga u blizini kad bih ga srela. Moja je mama, naravno, znala što je činio, ali jc nije bilo briga."

"Isabella je znala?" poviknuo je Mikael uznemireno.

Glas Harriet Vanger zadobio je novu tvrdoću.

"Naravno da je znala. Ne postoji ništa što se dogodilo u našoj obitelji da Isabella nije znala za to. Ali nikada nije priznavala ništa neugodno ili nešto što bi nju predstavilo u lošem svjetlu. Moj me tata mogao silovati u dnevnoj sobi pred njezinim očima, a ona to ne bi vidjela. Bila je nesposobna priznati da nešto nije u redu u mom ili njezinu životu."

"Upoznao sam je. Ona je prava kuja."

"Takva je bila cijelog svog života. Često sam razmišljala o njenoj i tatinoj vezi. Shvatila

sam da otkako sam se rodila, rijetko ili nikada nije bilo seksa. Moj je tata imao druge žene, ali se na neki čudan način bojavao Isabelle. Skrivaio se od nje, ali se nije mogao rastati."

"Nitko se ne rastaje u obitelji Vanger."

Prvi put se nasmijala.

"Da, to je istina. Ali činjenica je bila da to nisam imala snage ispričati. Cijeli bi svijet saznao. Moji prijatelji iz razreda, svi iz obitelji..."

Mikael je stavio ruku na njenu. "Harriet, užasno mi je žao."

"Imala sam četrnaest godina kada me prvi put silovao. I sljedećih godinu dana vodio me u svoju kolibu. Nekoliko je puta Martin bio s nama. Prisiljavao je mene i Martina da mu činimo svakojake stvari. Držao mi je ruke dok se Martin... zadovoljavao na meni. A kad je otac umro, Martin je bio spreman preuzeti njegovu ulogu. Očekivao je da ću biti njegova ljubavnica i smatrao je da je normalno da se podredim njemu. Tada više nisam imala nikakva izbora. Bila sam prisiljena činiti ono što je Martin htio. Riješila sam se jednog mučitelja, samo kako bih završila u kandžama drugoga i sve što sam mogla učiniti bilo je da se pobrinem da nikada ne dođe do prilike da ostanem nasamo s njim."

"Henrik bi..."

"I dalje ne razumiješ."

Podigla je glas. Mikael je vidio da je nekoliko muškaraca u šatoru bacilo pogled na njega. Ponovno je spustila glas i nagnula se prema njemu.

"Sve ti je otkriveno. Sam zaključiti."

Ustala je i otišla po još dva piva. Kada se vratila, Mikael je rekao samo jednu riječ.

"Gottfried?" Kimnula je.

"7. kolovoza 1965. otac me prisilio da dođem u kolibu. Henrik je bio otputovao. Tata je

pio i pokušao me silovati. Ali nije mu se dizao i već je zapadao u alkoholno ludilo. Bio je uvijek... grub i divlji kad smo bili sami, ali ovoga je puta prešao granicu. Pomokrio se po meni. A onda mi je govorio što bi učinio sa mnom. Te mi je večeri ispričao o ženama koje je ubio. Hvalio se time. Citirao je Bibliju. To je trajalo nekoliko sati. Nisam razumjela pola toga što je govorio, ali sam shvatila da je potpuno lud."

Otpila je gutljaj piva.

"Negdje oko ponoći dobio je napadaj. Potpuno je podivljao. Bili smo gore u spavaćem dijelu. Stavio mi je majicu oko vrata i povukao je svom snagom. Zacrnjelo mi se pred očima. Potpuno sam sigurna da me stvarno pokušao ubiti i prvi put te noći uspio me silovati."

Harriet Vanger je pogledala Mikaela. Pogled joj je bio molećiv.

"Ali bio je tako pijan da sam se nekako uspjela osloboditi. Skočila sam s kata na pod i panično pobjegla. Bila sam gola i trčala bez razmišljanja i završila na molu kod vode. On je teturajući došao za mnom."

Mikael je odjednom poželio da mu ne ispriča što je dalje bilo.

"Bila sam dovoljno jaka da gurnem pijanca u vodu. Koristila sam veslo kako bih ga držala pod vodom sve dok se nije prestao boriti. To je trajalo samo nekoliko sekundi."

Tišina je odjednom bila zaglušujuća kada je na trenutak prekinula priču.

"A kad sam podigla pogled, tamo je stajao Martin. Izgledao je uplašeno, ali se istovremeno cerio. Ne znam koliko je dugo bio ispred kolibe i špijunirao nas. Od tog sam trenutka bila u njegovoj nemilosti. Prišao je i zgrabio me za kosu i odveo me u kolibu i natrag u Gottfriedov krevet. Vezao me i silovao dok je otac još uvijek plutao u vodi kod mola, a ja mu se nisam mogla oduprijeti."

Mikael je zažmirio. Odjednom se sramio i poželio daje ostavio Harriet Vanger na miru. Ali

njezin je glas dobio novu snagu.

"Od tog sam dana bila u njegovoj moći. Činila sam sve što mi je rekao. Bila sam kao paralizirana i ono što mi je spasilo razum jest to što je Isabella umislila da Martin treba promjenu okoline nakon tragične smrti svog tate i poslala ga u Uppsalu. Bilo je to, naravno, zato što je znala što on čini sa mnom i to je bio njezin način rješavanja problema. Možeš misliti koliko je Martin bio razočaran."

Mikael je kimnuo.

"Tijekom sljedeće godine dolazio je doma samo za božićne blagdane i uspjela sam se držati podalje od njega. U dane između Božića i Nove godine otišla sam s Henrikom na putovanje u Kopenhagen. A za vrijeme ljetnih praznika sa mnom je bila Anita. Povjerala sam joj se i ona je ostala sa mnom cijelo vrijeme i pobrinula se da mi on ne može prići."

"A onda si ga srela na Jarnvagsgatanu."

Kimnula je.

"Čula sam da neće doći na obiteljsko okupljanje, nego da je ostao u Uppsali. Ali onda se očito predomislio i odjednom je samo tamo stajao preko puta ceste i buljio u mene. Nasmiješio mi se. Bilo je to kao grozan san. Ubila sam svog oca i shvatila da se nikada neću riješiti svog brata. Do tada sam čak i razmišljala o tome da se ubijem. Odabrala sam bijeg."

Pogledala je Mikaela gotovo zadovoljnim pogledom.

"Ustvari je dobar osjećaj ispričati istinu. Sada znaš. Kako to misliš iskoristiti?"

509.

Subota, 26. srpnja - ponedjeljak, 28. srpnja

Mikael je u deset sati ujutro pokupio Lisbeth Salander ispred vrata njene zgrade u Lundgatanu i odvezao je do krematorija groblja Norra. Bio je s njom za vrijeme ceremonije. Mikael i Lisbeth dugo su bili jedini posjetitelji, zajedno sa svećenicom, ali kada je pogreb započeo, Dragan Armanskij odjednom se uvukao kroz vrata. Kratko je kimnuo Mikaelu i stao iza Lisbeth i oprezno joj stavio ruku na rame. Kimnula je ne pogledavši ga, kao da je znala tko to stoji iza nje. Nakon toga je ignorirala i njega i Mikaela.

Lisbeth nije ispričala ništa o svojoj majci, ali je svećenica očito razgovarala s nekim iz sanatorija gdje je preminula i Mikael je shvatio da je uzrok smrti bio moždani udar. Lisbeth nije rekla ni riječi tijekom cijele ceremonije. Svećenica se dva puta zbunila kada se obratila izravno Lisbeth, koja ju je pogledala ravno u oči, ali nije odgovarala. Kada je sve bilo gotovo, okrenula se na peti i otišla, a da nije ni zahvalila, niti se oprostila. Mikael i Dragan su duboko uzdahnuli i pogledali jedan drugoga. Nisu imali pojma što joj se mota glavom.

"Jako se loše osjeća", rekao je Dragan.

"To sam shvatio", odgovorio je Mikael. "Dobro je da si došao."

"Nisam uopće siguran u to." Armanskij je pogledao Mikaela. "Idete na sjever? Pripazi na nju."

Mikael je obećao da hoće. Rastali su se ispred vrata crkve. Lisbeth je već sjedila u automobilu i čekala.

Bila je prisiljena otići s njim u Hedestad po svoj motor i opremu koju je posudila od Milton Securityja. Tek kada su prošli Uppsalu, prekinula je tišinu i pitala kako je prošlo putovanje u Australiju. Mikael je sletio u Stockholm kasno navečer prethodnoga dana i odspavao samo nekoliko sati. Tijekom vožnje joj je ispričao što mu je Harriet Vanger

rekla. Lisbeth Salander sjedila je bez riječi pola sata, a onda je rekla:

"Kuja."

"Tko?"

"Jebena Harriet Vanger. Da je nešto napravila 1966., Martin Vanger ne bi mogao nastaviti ubijati i silovati trideset i sedam godina."

"Harriet je znala za očeva ubojstva, ali nije imala pojma da je i Martin sudjelovao. Pobjegla je od brata koji ju je silovao i koji je prijetio da će otkriti da je utopila svog tatu ako ne napravi što joj on kaže."

"Glupost."

Nakon toga su sjedili u tišini sve do Hedestada. Lisbeth je bila osobito loše volje. Mikael je kasnio na dogovoreni sastanak i pustio je iz auta kod ceste za Hedeby i pitao hoće li biti kod kuće kad se vrati.

"Misliš li ostati preko noći?" pitala je.

"Pretpostavljam."

"Želiš li da budem tu kad se vratiš?"

Izašao je iz automobila, zaobišao ga i zagrlio je. Odgurnula ga je od sebe, gotovo nasilno. Mikael se povukao. "Lisbeth, ti si moja prijateljica." Bezizražajno ga je promatrala.

"Hoćeš da ostanem, tako da imaš koga pojebati noćas?"

Mikael ju je dugo gledao. A onda se okrenuo, sjeo u automobil i upalio ga. Spustio je prozor. Njezin se neprijateljski stav mogao osjetiti.

"Želim biti tvoj prijatelj", rekao je. "Ako ti misliš nešto drugo, onda ne moraš biti tamo kad se navečer vratim kući."

Henrik Vanger je sjedio potpuno odjeven kada je Dirch Frode uveo Mikaela u sobu za posjete u bolnici. Odmah je pitao kakvo je starčevo zdravstveno stanje.

"Namjeravaju me sutra pustiti na Martinov sprovod."

"Sto vam je sve Dirch ispričao?"

Henrik Vanger je spustio pogled.

"Ispričao mi je što su Martin i Gottfried činili. Shvatio sam da je mnogo gore nego što sam mogao zamisliti." "Znam što se dogodilo s Harriet." "Kako je umrla?"

"Harriet nije umrla. Još uvijek je živa. Ako želite, vrlo bi vas rado vidjela."

I Henrik Vanger i Dirch Frode buljili su u Mikaela kao da im se cijeli svijet prevrnuo naglavce.

"Trebalo mi je malo da je nagovorim da dođe ovamo, ali živa je, zdrava i ovdje je u Hedestadu. Stigla je jutros i može biti ovdje za sat vremena. Ako je želite vidjeti, naravno."

I ponovno je Mikael morao ispričati cijelu priču od početka do kraja. Henrik Vanger je slušao tako koncentrirano kao da sluša Isusovu propovijed na gori. Nekoliko je puta postavio pitanje ili zamolio Mikaela da nešto ponovi. Dirch Frode nije rekao ni riječi. Kada je priča završila, starac je ostao sjediti bez riječi. Iako su ga liječnici uvjerovali da se oporavio od srčanog udara, Mikael se bojavao tog trenutka kada bude pričao priču - bojavao se da će to biti previše za starca. Ali Henrik nije pokazao takvih znakova, osim što mu je glas bio možda malo hrapaviji kada je prekinuo tišinu.

"Jadna Harriet. Da je barem došla meni." Mikael je pogledao na sat. Bilo je pet do četiri.

"Želite li je sresti? Još uvijek se boji da ćete je odbaciti kada saznate što je učinila."

"A cvijeće?" pitao je Henrik.

"Pitao sam je u zrakoplovu na putu kući. Postoji samo jedna osoba iz obitelji koju je voljela, a to ste bili vi. Naravno da je ona slala cvijeće. Rekla je da se nadala da ćete shvatiti da je živa i da je dobro, a da se ne mora pojaviti. Ali s obzirom na to da je njezin

jedini izvor informacija bila Anita, koja nikada nije posjećivala Hedestad i koja se preselila u inozemstvo čim je diplomirala, Harrietino je znanje o onome što se događalo bilo ograničeno. Nikada nije saznala kako ste užasno patili i da ste mislili da vam se to njezin ubojica ruga."

"Pretpostavljam da je Anita slala cvijeće."

"Radila je za aviokompaniju i letjela po cijelom svijetu. Poslala bi cvijeće iz mjesta na kojem bi se našla."

"Ali kako si znao da joj je baš Anita pomogla?"

"Po fotografiji na kojoj se ona vidi na prozoru Harrietine sobe."

"Ali mogla je biti umiješana u... mogla je ona biti ubojica. Kako si shvatio da je Harriet živa?"

Mikael je dugo promatrao Henrika Vangera. A onda se nasmiješio prvi put otkako se vratio u Hedestad.

"Anita je bila umiješana u Harrietin nestanak, ali bilo je nemoguće da ju je ubila."

"Kako si mogao biti tako siguran u to?"

"Zato što ovo nije neki prokleti krimić u kojem samo spajamo komadiće slagalice. Da je Anita ubila Harriet, vi biste već davno pronašli tijelo. Dakle, jedina je logična stvar bila da joj je pomogla da pobjegne i sakrije se. Želite li je vidjeti?"

"Naravno da je želim vidjeti."

Mikael je otišao po Harriet, koja je čekala ispred dizala pokraj ulaza. Prvo je nije prepoznao; otkako su se rastali u zračnoj luci Arlanda dan ranije, Harriet je ponovno imala svoju tamnu boju kose. Bila je odjevena u crne hlače, bijelu bluzu i elegantan sivi sako. Izgledala je sjajno i Mikael se nagnuo i dao joj ohrabrujući poljubac u obraz. Henrik je ustao sa stolice kada je Mikael otvorio vrata Harriet Vanger. Duboko je

udahnula. "Bok, Henrik", rekla je.

Starac ju je promotrio od glave do pete. A onda mu je Harriet prišla i poljubila ga u obraz. Mikael je kimnuo Dirchu Frodeu, zatvorio vrata i ostavio ih same.

Lisbeth Salander nije bila u kolibi kada se Mikael vratio u Hedeby. Nije bilo videoopreme ni njezina motora, kao ni torbe s rezervnom odjećom i toaletnog pribora u kupaonici.

Koliba se činila pustom.

Mikael je mrzovoljan obišao kuću. Odjednom mu se sve činilo strano i nestvarno. Gledao je gomile papira u radnoj sobi koje bi trebao staviti u kartonske kutije i odnijeti natrag do Henrika Vangera, ali nije imao snage početi raščišćavanje. Otišao je do Konsuma i kupio kruh, mlijeko, sir i nešto za večeru. Kada se vratio, pristavio je vodu za kavu, sjeo u vrt i čitao večernje novine ne razmišljajući ni o čemu.

Oko pola šest jedan je taksi prešao preko mosta. Vratio se nakon tri minute. Mikael je na sekundu ugledao Isabellu Vanger na stražnjem sjedalu.

Oko sedam sati zaspao je u vrtnoj stolici, kada je došao Dirch Frode i probudio ga.

"Kako ide s Henrikom i Harriet?" pitao je Mikael.

"Ova tužna priča ima svoje dobre strane", odgovorio je Dirch Frode suzdržavajući se da se ne nasmiješi. "Isabella je odjednom ujurila u Henrikovu sobu u bolnici. Otkrila je da ste se vratili u kolibu i totalno pobješnjela. Vrištala je da je sada dosta tog ludog blebetanja o Harriet i rekla da ste vi otjerali njezina sina u smrt svojim špijuniranjem."

"Pa, pretpostavljam da je u pravu."

"Naredila je Henriku da vas otpusti i pobrine se da nestanete i da bi on trebao prestati tražiti duha." "Ups."

"Nije ni bacila pogled na ženu koja je sjedila u sobi i razgovarala s Henrikom. Vjerojatno je mislila da je to netko od osoblja. Nikada neću zaboraviti taj trenutak kada je Harriet

ustala i pogledala Isabellu i rekla Bok, mama,"

"Što se dogodilo?"

"Morali smo pozvati liječnika i oživljavali su je. Sada tvrdi da to nije Harriet, nego neka prevarantica koju ste doveli."

Dirch Frode krenuo je dalje posjetiti Ceciliu i Alexandera da im prenese vijesti da je Harriet ustala iz mrtvih. Požurio se dalje i ostavio Mikaela sama.

Lisbeth Salander zastala je na jednoj benzinskoj crpki sjeverno od Uppsale i natočila benzin. Vozila je stisnutih zuba i zurila ravno pred sebe. Brzo je platila i sjela na motor. Pokrenula ga je i odve-zla se do izlaza na autocestu, a onda tamo opet zastala, neodlučna.

I dalje je bila loše volje. Bila je bijesna kada je napustila Hedeby, ali zlovolja ju je polako prošla tijekom vožnje. Nije bila sigurna zašto je tako bijesna na Mikaela Blomkvista ili je li uopće na njega bijesna.

Razmišljala je o Martinu Vangeru i jebenoj Harriet Vanger i jebenom Dirchu Frodeu i cijeloj toj proklesnoj obitelji Vanger koji su sjedili u Hedestadu i upravljali svojim malim imperijem i spletkarili jedni protiv drugih. Trebali su njenu pomoć. Inače je ne bi ni pozdravili, a kamoli joj povjerali nekoliko tajni.

Jebena rulja.

Duboko je udahнула i pomislila na svoju majku, koju je jutros sahranila. Nikada neće biti dobro. Majčina smrt značila je da rana nikada neće zacijeljeti jer Lisbeth nikada neće dobiti odgovore na pitanja koja je željela postaviti.

Pomislila je na Dragana Armanskija, koji je stajao iza nje za vrijeme sprovoda. Trebala mu je nešto reći. Barem mu dati neku potvrdu da zna da je tamo. Ali da je to učinila, on bi to shvatio

kao znak da počne organizirati njezin život. Da mu je dala najmanji prst, on bi uzeo cijelu ruku. I nikada ne bi shvatio.

Pomislila je na jebenog odvjetnika Nilsa Bjurmana koji je bio njen skrbnik i koji je barem sada bio bezopasan i činio ono što mu je rekla.

Osjetila je nepomirljivu mržnju i stisnula zube.

I pomislila je na Mikaela Blomkvista i pitala se što bi on rekao kada bi saznao da ima skrbnika i da je cijeli njezin život totalno sranje.

Shvatila je da ustvari nije ljuta na njega. On je samo slučajno bio osoba na koju je istresla svoju zlovolju kada je najviše od svega željela nekoga ubiti. Bilo je besmisleno biti ljuta na njega.

Osjećala je neobičnu ambivalenciju prema njemu.

On je gurao nos kamo ne treba i njuškao po njezinu privatnom životu... Ali isto je tako stvarno uživala raditi s njim. Već je i to bio čudan osjećaj - raditi s nekim. Nije bila navikla na to, ali ustvari prošlo je neočekivano bezbolno. Nije gnjavio. Nije joj pokušavao objasniti kako da živi svoj život.

Ona je njega zavela, a ne obrnuto.

I to joj je, uz sve ostalo, predstavljalo veliko zadovoljstvo. Zašto je onda osjećala kao da bi ga najradije šutnula u lice? Uzdahnula je i nesretna podigla pogled i promatrala kamion koji je protutnjao pokraj nje na autocesti E4.

Mikael je još uvijek sjedio u vrtu oko osam sati navečer kada je začuo brundanje motora i ugledao Lisbeth Salander kako vozi preko mosta. Parkirala se i skinula kacigu. Prišla je vrtnom stolu i popipala posudu s kavom, koja je bila prazna i hladna. Mikael ju je iznenađeno promatrao. Uzela je posudu i otišla u kuhinju. Kada je ponovno izašla, presvukla se iz kožnatog kombinezona u traperice i majicu kratkih rukava s natpisom

Mogu ja biti prava gadura. Ne izazivaj me.

"Mislio sam da si otišla", rekao je Mikael.

"Okrenula sam u Uppsali."

"Poštena tura."

"Boli me guzica." "Zašto si se vratila?"

Nije odgovorila. Mikael nije inzistirao i čekao je dok su pili kavu. Nakon deset minuta prekinula je tišinu.

"Volim tvoje društvo", priznala je protiv volje.

Bile su to riječi koje nikada prije nije izgovorila.

"Bilo je... zanimljivo raditi zajedno s tobom na ovom slučaju."

"I ja volim raditi s tobom", rekao je Mikael. "Hmm."

"Činjenica je da nikada prije nisam radio s prokleta dobrim istražiteljem. OK, znam da si ti vražji haker i da se krećeš u sumnjivim krugovima u kojima očito možeš podići slušalicu i srediti ilegalno prisluškivanje telefona u Londonu za 24 sata, ali stvarno dolaziš do rezultata."

Pogledala ga je prvi put otkako je sjela za stol. Znao je toliko njenih tajni. Kako to?

"To je jednostavno tako. Kužim se u kompjutore. Nikada nisam imala problema s tim da pročitam tekst i shvatim što točno tamo piše."

"Tvoje fotografsko pamćenje", rekao je mirno.

"Pretpostavljam. Jednostavno razumijem kako stvari funkcioniraju. Ne samo kompjutori i telefonske mreže nego i motor u mom motociklu i televizori i usisavači i kemijski procesi i astrofizičke formule. Ja sam luda. Cudakinja."

Mikael je namrštitio obrve. Dugo je sjedio ne rekavši ni riječi.

Aspbergerov sindrom, razmišljao je. Ili tako nešto. Nadarenost za primjećivanje uzoraka i

razumijevanje apstrakcija gdje drugi vide samo kaos.

Lisbeth je zurila u stol.

"Većina bi ljudi mnogo toga dala da ima takav dar." "Ne želim razgovarati o tome."

"OK, onda nećemo razgovarati o tome. Zašto si se vratila?" "Ne znam. Možda je to bila greška." Upitno ju je pogledao.

"Lisbeth, možeš li mi definirati riječ prijateljstvo?"

"Da ti je netko drag."

"Da, ali zbog čega ti je netko drag?"

Slegnula je ramenima.

"Prijateljstvo - moja definicija - gradi se na dvije stvari", rekao je odjednom. "Poštovanje i povjerenje. Oba čimbenika moraju biti prisutna. I mora biti obostrano. Čovjek može osjećati poštovanje prema nekome, ali ako nema povjerenja, onda se prijateljstvo raspadne."

I dalje nije govorila.

"Shvatio sam da ti ne želiš pričati o sebi sa mnom, ali jednom ćeš morati odlučiti imaš li povjerenja u mene ili ne. Ja želim da budemo prijatelji, ali ne mogu sve sam."

"Volim seks s tobom."

"Seks nema nikakve veze s prijateljstvom. Naravno, prijatelji se mogu seksati, ali, Lisbeth, ako moram izabrati između seksa ili prijateljstva s tobom, onda nema nikakve sumnje što bih odabrao."

"Ne razumijem. Hoćeš seks sa mnom ili ne?"

Mikael se ugrizao za usnicu. Na kraju je uzdahnuo.

"Ljudi koji zajedno rade ne bi se trebali seksati", promrmljao je. "To samo vodi do problema."

"Jesam nešto propustila ili se ti i Erika Berger ševite u svakoj mogućoj prilici? A ona je još i udana."

Mikael neko vrijeme nije ništa rekao.

"Ja i Erika... naša je priča počela mnogo prije nego što smo počeli raditi zajedno. To što je udana tebe se ne tiče."

"Aha, odjednom ti ne želiš pričati o sebi. Nije li prijateljstvo stvar povjerenja?"

"Da, ali želim reći da ne raspravljam o svojoj prijateljici njoj iza leđa. Tada bih narušio njeno povjerenje. Ne bih ni pričao o tebi s Erikom tebi iza leđa."

Lisbeth Salander je razmišljala o njegovim riječima. Ovo je bio zamršen razgovor. Nije voljela zamršene razgovore.

"Volim seks s tobom", ponovila je.

"I ja s tobom... ali sam svejedno još uvijek dovoljno star da ti budem tata."

"Fućka mi se koliko si star."

"Pa ne može ti se fućkati za našu razliku u godinama. To nije dobra početna točka za neku trajniju vezu."

"Tko je rekao išta o trajnijoj?" rekla je Lisbeth. "Upravo smo završili slučaj u kojemu je tip s prokleta nastranim seksualnim životom igrao glavnu ulogu. Da ja odlučujem, takve bi muškarce iskorijenili, sve do jednoga."

"Ti nisi osoba za kompromise."

"Ne", rekla je i nasmiješila se svojim nakrivljenim ne-smije-škom. "Ali nisi ni ti." Ustala je.

"Sad se idem istuširati, a onda namjeravam gola leći u tvoj krevet. Ako misliš da si prestar, onda ti možeš spavati na ležaju na sklapanje."

Mikael je gledao za njom. Koje god da je probleme Lisbeth Salander imala, sramežljivost

sigurno nije bila jedan od njih. Uvijek je uspijevao izgubiti sve rasprave s njom. Nakon nekog vremena pokupio je šalice od kave i otišao u spavaću sobu.

Ustali su oko deset sati, zajedno se istuširali i doručkovali u vrtu. Oko jedanaest nazvao je Dirch Frode i rekao da će sprovod biti u dva sata poslije podne i pitao hoće li biti nazočni. "Ne bih rekao", rekao je Mikael.

Dirch Frode je upitao može li doći do njih oko šest sati da porazgovaraju. Mikael je rekao da je to u redu.

Nekoliko je sati slagao sve papire u kartonske kutije i prenio ih natrag u Henrikovu radnu sobu. Na kraju su preostali samo njegovi blokovi s bilješkama i dva fascikla o aferi Hans-Erik Wennerstrom, koje već pola godine nije otvorio. Uzdahnuo je i stavio ih u torbu.

Dirch Frode je kasnio i došao do njih tek oko osam sati. Još uvijek je bio u odijelu koje je nosio na sprovodu i izgledao kao da ga nešto jako muči kada je sjeo na klupu u kuhinji i zahvalno uzeo šalicu kave koju mu je Lisbeth ponudila. Ona je sjela za stolić sa strane i radila nešto na svom kompjutoru dok je Mikael ispitivao kako je rodbina prihvatila Harrietino uskrsnuće.

"Moglo bi se reći da je to zasjenilo Martinovu smrt. Sada su i mediji saznali za nju."

"I kako objašnjavate situaciju?"

"Harriet je razgovarala s novinarom iz Kuriren. Njena je priča da je pobjegla od kuće zato što se nije slagala sa svojom obitelji, ali da se očito dobro snašla u svijetu jer vodi kompaniju koja ima isto onoliko prometa koliko i Koncern Vanger."

Mikael je zazviždao.

"Znao sam da ima novca u australskim ovcima, ali nisam znao da rancu tako dobro ide."

"Njenom rancu stvarno sjajno ide, ali to im nije jedini izvor prihoda. Kompanija Cochran bavi se i rudarstvom, opalima, proizvodnom industrijom, transportom, elektronikom i gomilom drugih stvari."

"Opa. I što sada?"

"Iskreno rečeno, ne znam. Ljudi stižu cijeloga dana i ovo je prvi put u mnogo godina da se obitelj okuplja. Došli su i članovi obitelji sa strane Fredrika Vangera i sa strane Johana Vangera, a pojavilo ih se mnogo od mladih generacija - od dvadeset godina nadalje. Mislim da večeras u Hedestadu ima četrdesetak Vangera, a pola ih sjedi u bolnici i zamaraju Henrika, a druga polovina sjedi u hotelu Grand i razgovaraju s Harriet."

"Harriet je velika senzacija. Koliko ih zna za ovo s Martinom?"

"Zasada samo ja, Henrik i Harriet. Dugo smo nasamo razgovarali. Ovo s Martinom i... njegove perverzije nam sada sve za-sjenjuju. To je stvorilo golemu krizu u Koncernu."

"To mi je jasno."

"Ne postoji neki logičan nasljednik, ali Harriet će neko vrijeme ostati u Hedestadu. Osim toga, moramo raščistiti tko je čemu vlasnik i kako će se podijeliti nasljedstvo i takve stvari. Ona bi naslijedila popriličan dio da je bila ovdje cijelo vrijeme. Ovo je noćna mora."

Mikael se nasmijao. Dirch Frode se nije smijao.

"Isabella se slomila. U bolnici je. Harriet je odbija posjetiti."

"Razumijem je."

"I Anita dolazi iz Londona. Sazvali smo obiteljski sastanak sljedećeg tjedna. Bit će to prvi put u dvadeset i pet godina na kojem će i ona biti nazočna."

"Tko će biti novi glavni direktor?"

"Birger bi htio tu poziciju, ali on ne dolazi u obzir. Organizirat ćemo sve tako da Henrik bude privremeni direktor iz bolesničkog kreveta sve dok na taj položaj ne postavimo nekoga izvana ili nekoga iz obitelji..."

Nije završio rečenicu. Mikael je odjednom podigao obrve.

"Harriet? Ne mislite ozbiljno."

"Zašto ne? Govorimo o očito sposobnoj i poštovanoj poslovnoj ženi."

"Ona ima posla sa svojom kompanijom u Australiji." "Da, ali njezin sin Jeff Cochrane brine se o svemu u njezinoj odsutnosti."

"On je studs manager na farmi ovaca. Ako sam dobro shvatio, on se brine da se prave ovce pare jedna s drugom."

"On je, osim toga, diplomirao ekonomiju na Oxfordu i pravo u Melbournu."

Mikael je pomislio na znojnoga, mišićavog muškarca gola torza koji ga je odvezao u ravnicu i pokušao ga zamisliti u prugastom odijelu. Zašto ne?

"Ovo neće biti moguće riješiti tako brzo", rekao je Dirch Frode. "Ali ona bi bila savršena glavna direktorica. S pravom podrškom mogla bi značiti dosta novih poslova za Koncern."

"Ona nema znanja..."

"To je istina. Harriet se, naravno, ne može pojaviti izvana nakon nekoliko desetljeća i početi se brinuti za svaki djelić Koncerna. Ali Koncern Vanger je internacionalan i mogli bismo uzeti nekog američkoga glavnog direktora koji ne zna ni riječi švedskog... takav je biznis."

"Prije ili kasnije morat ćete se suočiti s problemom onoga što se nalazi u Martinovu podrumu."

"Znam. Ali ne možemo ništa reći a da sasvim ne uništimo Harriet... Drago mi je što ne

moram ja donijeti odluku o tome."

"Kvragu Dirch, pa ne možete zataškati da je Martin bio serijski ubojica!"

Dirch Frode se bez riječi promeškoltio. Mikael je odjednom imao loš okus u ustima.

"Mikael, sad sam u... vrlo neugodnom položaju." "Recite."

"Imam poruku od Henrika. Vrlo je jednostavno. Zahvaljuje za posao koji ste obavili i kaže da smatra da ste obavili sve na što ste se obavezali ugovorom. To znači da vas odrješuje svih obveza i da više ne morate stanovati i raditi ovdje u Hedestadu itd. Dakle, možete se odmah vratiti u Stockholm i baviti se drugim stvarima."

"Želi da nestanem sa scene?"

"Nikako. Želi da ga posjetite kako biste porazgovarali o budućnosti. Kaže da se nada da njegov rad u Upravnom odboru Millenniuma može proteći bez ikakvih ograničenja. Ali..."

Dirch Frode je, ako je to uopće moguće, izgledao kao da mu je još više neugodno.

"Ali više ne želi da napišem kroniku obitelji Vanger."

Dirch Frode je kimnuo. Izvadio je bilježnicu, koju je otvorio i predao Mikaelu.

"Napisao vam je ovo pismo."

"Dragi Mikael!

Jako poštujem tvoj integritet i ne namjeravam te poniziti time što ću ti pokušati reći što bi trebao napisati. Možeš napisati i objaviti sve što želiš i ja te ne namjeravam ni na koji način ucjenjivati.

Naš ugovor stoji, ako ga se namjeravaš držati. Imaš dovoljno materijala da završiš kroniku obitelji Vanger. Mikael, nikada nisam nikoga ni za što u životu molio. Uvijek sam smatrao da osoba mora slijediti svoj moral i svoja uvjerenja. U ovom trenutku nemam izbora.

Molim te, kao prijatelj i kao suvlasnik Millenniuma, da se suzdržiš od razotkrivanja

istine o Gottfriedu i Martinu. Znam da je to neispravno, ali ne vidim drugog izlaza iz ove tame. Moram izabrati između dvije loše stvari i ovdje postoje samo gubitnici.

Molim te da ne napišeš ništa što bi moglo još više naškoditi Harriet. I sam si doživio kako je to kada se nađeš u centru medijske kampanje. Kampanja protiv tebe bila je prilično pitomih razmjera, vjerojatno možeš zamisliti kako bi se osjećala Harriet da se istina sazna. Mučila se četrdeset godina i ne treba više patiti za stvari koje su počinili njen brat i otac. I molim te da razmisliš koje bi posljedice ova priča imala za tisuće zaposlenih u Koncernu. To bi posve uništilo i nju i nas.

Henrik"

"Henrik isto tako poručuje da ako zahtijevate nadoknadu za financijski gubitak koji ćete imati ako se suzdržite od objavljivanja priče, on je potpuno otvoren za pregovore. Možete postaviti financijske zahtjeve koje želite."

"Henrik Vanger me pokušava potkupiti. Poručite mu da bih volio da mi nije dao tu ponudu."

"Ova je situacija jednako mučna za Henrika kao i za vas. Njemu ste vrlo dragi i smatra vas prijateljem."

"Henrik Vanger je mudar prokletnik", rekao je Mikael. Odjednom je bio bijesan. "Želi zataškati cijelu priču. Igra na moje osjećaje i zna da je i on meni drag. Ali ono što kaže, u praksi znači da imam slobodne ruke da objavim priču, ali ako to učinim, on će promijeniti svoje stajalište prema Millenniumu.n

"Sve se promijenilo kada se Harriet pojavila."

"A sada Henrik ispituje koja je moja cijena. Ne namjeravam razotkriti Harriet, ali netko mora nešto reći o tim ženama koje su završile u Martinovu podrumu. Dirch, mi i ne znamo koliko je žena zaklao. Tko se namjerava zauzeti za njih?"

Lisbeth Salander je odjednom podigla pogled sa svog kompjutera. Glas joj je bio jezivo nježan kada se okrenula prema Dirchu Frodeu.

"Zar nitko od vas u Koncernu ne namjerava mene potkupiti?"

Frode je izgledao iznenađeno. Opet je uspio zaboraviti na njezinu nazočnost.

"Da je Martin Vanger sada živ, ja bih ga razotkrila", nastavila je. "Kakav god da je Mikael imao dogovor s vama, ja bih poslala sve detalje o njemu prvim novinama. A kad bih mogla, stavila bih ga u njegovu vlastitu mučionicu i zavezala ga za onaj stol i zabila mu igle u jaja. Ali, mrtav je."

Okrenula se prema Mikaelu.

"Zadovoljna sam rješenjem. Ništa što učinimo ne može popraviti ono što je Martin Vanger činio svojim žrtvama. Ali došlo je do zanimljive situacije. Nalaziš se u položaju gdje možeš nastaviti mučiti nevine žene, čak i tu Harriet, koju si tako toplo branio u automobilu na putu ovamo. Moje je pitanje onda: što je gore, to što ju je Martin Vanger silovao tamo u kolibi ili da ti to učiniš na naslovnica novina? I evo ti zgodne dvojbe. Možda bi ti Etičko vijeće Novinarskog društva moglo dati neke naputke?"

Zastala je. Mikael odjednom nije mogao pogledati Lisbeth Salander u oči. Zurio je u stol.

"Ali ja nisam novinarka", rekla je na kraju. "Što želite?" pitao je Dirch Frode.

"Martin je kamerom snimao svoje žrtve. Želim da pokušate identificirati koliko god žrtava možete i date njihovim obiteljima dostojnu nadoknadu. A hoću i da Koncern Vanger donira svotu od dva milijuna kruna godišnje, i tako svake godine, Državnoj organizaciji udruga koje pomažu ženama i djevojkama u Švedskoj."

Frode je koju minutu vagao cijenu. A onda je kimnuo.

"Možeš li živjeti s time, Mikael?" pitala je Lisbeth.

Mikael je odjednom postao očajan. Cijeli svoj radni vijek posvetio je razotkrivanju onoga

što ljudi pokušavaju sakriti i moral mu nije dopuštao da sudjeluje u zataškavanju užasnih zločina koji su počinjeni u podrumu Martina Vangera. Opis njegova posla govorio je upravo to da mora razotkriti ono što zna. On je bio taj koji je kritizirao svoje kolege zato što nisu otkrivali istinu. A sada je sjedio ovdje i dogovarao najstravičnije zataškavanje za koje je ikada čuo.

Dugo je sjedio bez riječi. A onda je i on kimnuo.

"Onda je to sređeno." Dirch Frode se okrenuo prema Mikaelu. "Što se tiče Henrikove ponude financijske kompenzacije..."

"Može si je zagurati u guzicu", rekao je Mikael. "Dirch, hoću da odete odavde. Razumijem vaš položaj, ali sada sam toliko ljut na vas, Henrika i Harriet da ako ostanete ovdje, više nećemo moći biti prijatelji."

Dirch Frode ostao je sjediti za kuhinjskim stolom i nije pokazivao znakove da će ustati.

"Ne mogu još otići", rekao je Dirch Frode. "Nisam gotov. Moram vam predati još jednu poruku koja vam se neće sviđati. Henrik inzistira da vam to večeras kažem. Možete sutra otići do bolnice i istresti se na njega ako želite."

Mikael je polagano podigao pogled i pogledao ga u oči.

"Ovo je najteža stvar koju sam učinio u životu", rekao je Dirch Frode. "Ali mislim da situaciju sada mogu spasiti samo potpuna iskrenost i sve karte na stolu."

"Što je?"

"Kada vas je Henrik prošlog Božića uspio nagovoriti da preuzmete ovaj posao, ni on ni ja nismo mislili da će biti nekih rezultata. Bilo je to točno ono što je on rekao - htio je posljednji put pokušati. Pažljivo je analizirao vašu situaciju, uz veliku pomoć onog izvještaja koji je sastavila gospođica Salander. Igrao je na kartu vaše izolacije, ponudio vam je dobru plaću i upotrijebio pravi mamac."

"Wennerstroma", rekao je Mikael. Frode je kimnuo. "Blefirali ste?" "Ne."

Lisbeth Salander je sa zanimanjem podigla obrve.

"Henrik će ispuniti sve što je obećao", rekao je Dirch Frode. "Spreman je dati intervju u kojem će krenuti u izravni napad na Wennerstroma. Možete dobiti sve detalje kasnije, ali, ukratko rečeno, riječ je o tome da je Hans-Erik Wennerstrom u vrijeme kada je bio povezan s odjelom za financije Koncerna Vanger iskoristio više milijuna kruna za spekulacije s valutama. To je bilo mnogo prije vremena kada su takva spekuliranja postala pravi fenomen. Učinio je to bez ovlaštenja i dopuštenja vodstva Koncerna. Posao je neslavno propao i on je odjednom imao gubitak od sedam milijuna kruna, koji je pokušao zataškati lažnim vođenjem knjiga, te dijelom time što je spekulirao još više. Uhvaćen je i otpušten."

"Je li iz svega toga izašao sa što novca?"

"Da, ukrao je otprilike pola milijuna kruna, koji su, koja ironija, upotrijebljeni kao osnovni kapital Wennerstroem Group. Sve to možemo dokazati. Možete iskoristiti te informacije kako god želite i Henrik će podržati vaše tvrdnje u javnosti. Ali..."

"Ali informacije su bezvrijedne", rekao je Mikael udarivši dlanom po stolu.

Dirch Frode je kimnuo.

"To je bilo prije trideset godina, završeno poglavlje", rekao je Mikael.

"Dobivate potvrdu da je Wennerstrom mutikaša."

"To će izivcirati Wennerstroma kada izađe u javnost, ali naštetit će mu kao da sam ga pogodio praćkom. Slegnut će ramenima i promiješati karte tako što će dati izjavu za javnost da je Henrik Vanger starac koji se gura i pokušava mu preoteti neki posao, a onda će tvrditi da je sve to učinio po Henrikovoj naredbi. Čak i ako ne bude mogao dokazati svoju nevinost, moći će napraviti

dovoljno gustu dimnu zavjesu da će javnost na cijelu tu priču reagirati samo slijeganjem ramenima i zaboraviti je."

Dirch Frode izgledao je nesretno.

"Prevarili ste me", rekao je Mikael na kraju.

"Mikael... nije bilo namjerno."

"Moja greška. Hvatao sam se za slamke, trebao sam shvatiti da je riječ o nečem takvom." Odjednom se kratko nasmijao. "Henrik je stari morski vuk. Prodao mi je proizvod i rekao ono što sam htio čuti."

Mikael je ustao i otišao do sudopera. Okrenuo se prema Frodeu i zbrojio svoje osjećaje jednom riječju. "Odlazite." "Mikael... žao mi je..." "Dirch, van."

Lisbeth Salander nije znala treba li prići Mikaelu ili ga ostaviti na miru. On je riješio taj problem tako što je bez riječi naglo zgrabio svoju jaknu i zalupio ulazna vrata za sobom. Više od sat vremena hodala je gore-dolje po kuhinji. Osjećala se tako loše da je pokupila sve sude i oprala ga - posao koji je obično ostavljala Mikaelu. Povremeno bi otišla do prozora i gledala dolazi li. Na kraju je postala tako zabrinuta da je obukla kožnatu jaknu i krenula ga tražiti.

Prvo je otišla do marine za male brodove, gdje su svjetla u kolibama još uvijek bila upaljena, ali Mikaela nije bilo. Slijedila je puteljak uz vodu, kuda su obično išli u večernje šetnje. Kuća Martina Vangera bila je u mraku i već je izgledala napušteno. Otišla je do stijena u zaljevu gdje su ona i Mikael prije sjedili, a onda se vratila kući. Još se nije vratio.

Lisbeth je otišla do crkve. Ni traga Mikaelu. Neko je vrijeme bespomoćno stajala razmišljajući što da učini. Zatim se vratila do motora i uzela džepnu bateriju iz pretinca u sjedalu te ponovno otišla do vode. Potrajalo je dok nije pronašla put do poluobrasla

puteljka, a još i dulje da pronađe Gottfriedovu kolibu. Odjednom je izronila iz mraka iza nekog drveća kada je već gotovo stajala pred njom. Mikael nije bio na verandi, a vrata su bila zaključana.

Ponovno se okrenula prema selu, kada se zaustavila i vratila sve do kraja zaljeva.

Odjednom je ugledala Mikaelovu siluetu u mraku na molu gdje je Harriet Vanger utopila svog oca. Tek je tada odahnula.

Čuo ju je kada je stupila na mol i okrenuo se. Sjela je pokraj njega bez riječi. Na kraju je on prekinuo tišinu. "Oprosti. Morao sam malo biti sam." "Znam."

Pripalila je dvije cigarete i pružila mu jednu. Mikael ju je pogledao. Lisbeth Salander bila je najmanje društvena osoba koju je ikada upoznao. Obično je ignorirala svaki njegov pokušaj razgovora o nečemu osobnom i nikada nije prihvaćala riječi suosjećanja. Spasila mu je život, a sada ga je krenula tražiti u mraku i pronašla daleko od svega. Zagrlio ju je. "Sada znam koja je moja cijena. Napustili smo te cure", rekao je. "Zataškat će cijelu priču. Sve što se nalazi u Martinovu podrumu nestat će."

Lisbeth nije odgovorila.

"Erika je bila u pravu", rekao je. "Imao bih više koristi da sam otputovao u Španjolsku i mjesec dana se prašio sa Španjolkama, a onda se vratio kući i pozabavio Wennerstromom. Sada sam uzalud izgubio mjesec."

"Da si otputovao u Španjolsku, Martin Vanger bi još uvijek u svom podrumu činio što god bi poželio."

Tišina. Dugo su sjedili zajedno, a onda je on ustao i predložio da krenu kući.

Mikael je zaspao prije Lisbeth. Ona je ležala budna i slušala njegovo disanje. Nakon nekog vremena otišla je u kuhinju i napravila kavu pa sjedila na klupi u mraku i pušila cigaretu za cigaretom dok je intenzivno razmišljala. To da bi Vanger i Frode prevarili

Mikaela uzela je zdravo za gotovo. To je u njihovoj prirodi. Ali to je Mikaelov problem, a ne njen. Ili jest?

Na kraju je donijela odluku. Ugasila je cigaretu i otišla do Mikaela, uključila svjetiljku na noćnom ormariću i prodrmla ga da se probudi. Bilo je pola tri ujutro.

"Da?"

"Imam pitanje. Sjedni."

Mikael se uspravio u krevetu i bunovno je pogledao. "Kada su ti sudili... zašto se nisi branio?" Mikael je odmahnuo glavom i pogledao je u oči. A onda je bacio pogled na sat.

"Duga je to priča, Lisbeth." "Pričaj. Imam vremena."

Dugo je sjedio bez riječi i razmišljao što bi rekao. Na kraju je odlučio ispričati istinu.

"Nisam se imao čime braniti. Sadržaj članka nije bio točan."

"Kad sam hakirala tvoj kompjutor i pročitala tvoje mailove s Erikom Berger, bilo je mnogo referenci na aferu Wennerstrom, ali cijelo ste vrijeme diskutirali o praktičnim detaljima suđenja, a ne o tome što se stvarno dogodilo. Ispričaj mi što je pošlo krivo."

"Lisbeth, ne mogu objaviti pravu priču. Bio sam prevaren. Ja i Erika u potpunosti se slažemo da bi našoj vjerodostojnosti još više naštetilo kada bismo pokušali ispričati što se stvarno dogodilo."

"Čuj ti, Kalk Blomkvist, jučer poslije podne si mi tu sjedio i propovijedao nešto o prijateljstvu i povjerenju i čemu onom još? Ne namjeravam staviti priču na internet."

Mikael je nekoliko puta protestirao. Podsjetio je Lisbeth da je gluho doba noći i tvrdio da nema snage sada misliti o tome. Ona je tvrdoglavo ostala tamo sjediti sve dok nije popustio. Otišao je u kupaonicu i umio se i ponovno pristavio kavu. A onda se vratio u krevet i ispričao kako mu je radoznalost pobudio njegov stari prijatelj iz škole Robert Lindberg u žutom brodu Malar-30 u marini Arholme prije dvije godine. "Hoćeš reći da je

tvoj frend lagao?"

"Ne. Ispričao mi je točno ono što je znao i mogao sam potvrditi svaku njegovu riječ u dokumentu revizija SIB-a. Čak sam i otišao u Poljsku i fotografirao aluminijski kontejner u kojemu je bila središnjica velike kompanije Minos. I intervjuirao sam više osoba koje su bile zaposlene u kompaniji. Svi su rekli istu stvar."

"Ne razumijem."

Mikael je uzdahnuo. Potrajalo je prije nego što je ponovno progovorio.

"Imao sam prokleta dobru priču. Još se nisam izravno suočio s Wennerstromom, ali priča je bila sigurna i da sam je objavio u tom trenutku, pošteno bih ga prodrmao.

Vjerojatno ne bi dovela do suđenja za prijevaru jer je revizija već bila odobrila taj posao, ali naštetio bih njegovu ugledu."

"Što je pošlo krivo?"

"U to vrijeme netko je primijetio da kopam i Wennerstrom je postao svjestan da postojim. I onda su se odjednom počele događati razne prokleta neobične stvari. Prvo su mi prijetili. Anonimnim telefonskim pozivima s mobitela koje se nije moglo pratiti. I Eriki su prijetili. Uobičajena špika, 'prestani ili ćemo ti zakucati sise za vrata štale' i tako dalje. Naravno, užasno se iznervirala."

Uzeo je cigaretu od Lisbeth.

"A onda se dogodila vrlo neugodna stvar. Kasno jedne večeri, nakon što sam napustio redakciju, napala su me dva muškarca, koji su mi samo prišli i nekoliko me puta pošteno udarili. Bio sam sasvim nepripremljen i razbili su mi usnicu i pao sam na cestu. Nisam ih mogao identificirati, ali jedan je izgledao kao neki stari motociklist."

"OK."

"Sve to zanimanje za nas samo je potaknulo Erikinu ljutnju i moj inat. Pojačali smo

osiguranje u Millenniumu. Problem je bio u tome što nam se ta maltretiranja nisu činila proporcionalnima priči koju smo namjeravali objaviti. Nismo shvaćali zašto se sve to događa."

"Ali priča koju si objavio bila je potpuno drugačija."

"Točno. Onda smo odjednom nešto saznali. Dobili smo izvor informacija, deep throat iz Wennerstrdmovih krugova. Taj se doušnik doslovno bojao za svoj život, pa smo ga sreli samo jednom u nekoj anonimnoj hotelskoj sobi. Ispričao nam je da je novac iz afere Minos korišten za trgovinu oružjem u ratu u Jugoslaviji. Wennerstrom je trgovao s ustašama. I ne samo to, mogao nam je dati kopije pisanih dokumenata koji su to dokazivali."

"Vjerovali ste mu?"

"Bio je vješt. Dao nam je dovoljno informacija da nas dovede do još jednog doušnika koji je mogao potvrditi priču. Dobili smo čak i sliku koja je prikazivala Wennerstromova najbližeg suradnika kako se rukuje s kupcem. Bio je to pravi eksplozivni materijal i činilo se da se svi detalji mogu dokazati. Pa smo to i objavili."

"A sve je bila laž."

"Sve je bila laž, od početka do kraja", potvrdio je Mikael. "Dokumenti su bili izvrsne krivotvorine. Wennerstromov je odvjetnik mogao čak i dokazati da je fotografija Wennerstromova kupca i vođe ustaša montaža - mješavina dviju različitih fotografija spojenih u PhotoShopu."

"Fascinantno", rekla je Lisbeth Salander trezveno i kimnula za sebe.

"Da, zar ne? Poslije je bilo lako vidjeti kako su nas izigrali. Naša je osnovna priča naštetila Wennerstromu. Sada je ona potonula u svim drugim lažima. Bilo je to najgore podmetanje za koje sam ikada čuo. Objavili smo priču u kojoj je Wennerstrom mogao ići

točku po točku i dokazati svoju nevinost. Bilo je to prokleta vješto napravljeno."

"I niste se mogli ispraviti i ispričati istinu. Niste imali nikakvih dokaza da je Wennerstrom krivotvorio cijelu priču."

"Još gore. Da smo i pokušali ispričati istinu i bili dovoljno ludi da optužimo Wennerstroma da stoji iza svega toga, nitko nam ne bi vjerovao. Izgledalo bi to kao očajnički pokušaj da prebacimo krivnju na nevinog industrijalca. Ispali bismo prave budale koje vjeruju u teorije zavjere."

"Razumijem."

"Wennerstrom je bio dvostruko zaštićen. Da se saznalo da je riječ o krivotvorinama, mogao bi tvrditi da je to napravio netko od njegovih neprijatelja koji žele da on završi u nekom skandalu. A Millennium bi opet izgubio vjerodostojnost zato što smo povjerovali u nešto što se pokazalo lažnim."

"Pa si odabrao da se nećeš braniti i prihvatio zatvorsku kaznu."

"Zaslужio sam kaznu", rekao je Mikael ogorčeno. "Kriv sam za krivokletstvo. Sad znaš. Smijem sad spavati?"

Mikael je isključio lampu i zatvorio oči. Lisbeth je legla pokraj njega. Neko je vrijeme ležala u tišini.

"Wennerstrom je gangster."

"Znam to."

"Ne, mislim, ja znam da je on gangster. Radi sa svima, od ruske mafije do kolumbijskih kartela droge." "Kako to misliš?"

"Kad sam predala svoj izvještaj Frodeu, on mi je dao dodatni zadatak. Zamolio me da pokušam saznati što se stvarno dogodilo na suđenju. Tek sam počela raditi na tome, kada me nazvao Armanskij i rekao da prekidamo taj zadatak."

"A tako."

"Pretpostavljam da su odustali od istrage čim si ti prihvatio posao za Henrika Vangera. Onda im to više nije bilo zanimljivo."

"I?"

"Pa, ja ne volim ostavljati stvari nezavršenima. Imala sam nekoliko tjedana... slobodno, u proljeće, kada Armanskij nije imao posla za mene, pa sam počela kopati po Wennerstromu iz zabave."

Mikael se uspravio u krevetu i uključio lampu i pogledao Lisbeth Salander. Oči su joj bile velike. Čak je i izgledala kao da ima nečistu savjest.

"Jesi što našla?"

"Imam cijeli njegov hard disk na svom kompjutoru. Ako hoćeš, možeš dobiti koliko god dokaza želiš da je on pravi gangster."

XXVIII.

Utorak, 29. srpnja - petak, 24. listopada

Mikael Blomkvist je pregledavao njene kompjutorske ispise tri dana. Bile su to kartonske kutije pune papira. Problem je bio u tome što su se detalji cijelo vrijeme mijenjali. Posao s vrijednosnim papirima u Londonu. Posao s valutama u Parizu preko zastupnika. Fiktivna kompanija na Gibraltaru. Iznenadno udvostručenje novca na računu u Chase Manhattan Bank u New Yorku.

A onda zbunjujući upitnici: jedno trgovačko društvo s 200.000 kruna na nedirnutom računu registriranom pet godina ranije u Santiagu u Čileu, jedno od gotovo trideset sličnih tvrtki u dvanaest zemalja, a nikakve naznake kakvim se poslovima bavi.

Poduzeća u mirovanju? Zašto miruju? Paravani za neku drugu djelatnost? Kompjutori nisu davali odgovore na ono što je Wennerstrom imao na umu i što je možda njemu bilo jasno, pa to zato nikada nije napisao u nekom elektroničkom dokumentu.

Salander je bila uvjerenjena da na većinu tih pitanja nikada neće dobiti odgovor. Mogli su vidjeti poruku, ali bez ključa nisu mogli protumačiti njeno značenje. Wennerstromov imperij bio je poput luka kojem se moglo skidati slojeve; labirint kompanija gdje je jedna bila vlasnica druge. Kompanije, računi, fondovi, vrijednosni papiri. Konstatirali su da nitko - čak ni Wennerstrom - ne može imati potpun pregled nad time. Wennerstromov imperij živio je vlastitim životom.

Postojao je uzorak, ili barem naznaka uzorka. Labirint kompanija u kojemu je jedna bila vlasnica druge. Wennerstromov imperij bio procijenjen na besmisleni spektar između 100 i 400 milijardi kruna. Ovisno o tome koga pitate i kako računate. Ali ako su tvrtke jedna drugoj vlasnice - koja je onda vrijednost tvrtke?

Kada je to pitala, Mikael ju je pogledao s mučeničkim izrazom lica.

"To je čista ezoterija", odgovorio je i vratio se razvrstavanju potraživanja banaka.

Na brzinu su napustili Hedeby rano ujutro nakon što je Lisbeth Salander razotkrila tu informaciju, kojom se Mikael Blomkvist bavio po cijele dane. Otišli su ravno do Lisbeth i proveli dva dana ispred njezina kompjutora dok ga je vodila kroz Wennerstromov svijet. Imao je mnogo pitanja. Jedno od njih bilo je iz čiste radoznalosti.

"Lisbeth, kako možeš samo tako ući u njegov kompjutor?"

"To je zbog malog izuma moga kolege Plaguea. Wennerstrom ima laptop IBM na kojem radi kod kuće i u uredu. To znači da se svi podaci nalaze na istom hard disku. Kod kuće ima broadband. Plague je izmislio jednu napravu koju prikopčaš na sam kabel broadbanda i koju mu ja testiram; sve što Wennerstrom vidi, ta naprava registrira i šalje

podatke dalje na neki server."

"Zar on nema zaštitu?"

Lisbeth se nasmiješila.

"Da, da, ima on firewall. Ali stvar je u tome što naprava također funkcionira kao nekakav firewall. Zato treba vremena da se na taj način hakira kompjutor. Recimo, Wennerstrom dobije e-mail; on prvo prijeđe na Plagueovu napravu i mi ga možemo pročitati prije nego što je i prošao kroz njegov firewall. Ali prepredeno je to da mail bude ponovno napisan i pridoda mu se kod od nekoliko bajtova. To se ponavlja svaki put kada nešto skida s interneta na svoj kompjutor. Fotografije su još bolje. On jako mnogo surfa po netu. Svaki put kada pogleda neku porno-sliku ili otvori novu stranicu, mi dodajemo nekoliko redaka izvornog koda. Nakon

nekog vremena, nekoliko sati ili dana, ovisno o tome koliko koristi kompjutor, Wennerstrom je skinuo cijeli program od otprilike tri megabajta, gdje je svaki bajt povezan sa sljedećim." "I?"

"Kada i posljednji bajt stigne, program se integrira s njegovim internetskim programom. Njemu to izgleda kao da mu je pao sustav i mora ponovno pokrenuti kompjutor. Kada ga ponovno pokrene, instalirat će cijeli novi program. On koristi Microsoft Explorer. Sljedeći put kada pokrene Explorer, ustvari pokreće sasvim drugi program koji je nevidljiv na njegovoj radnoj površini i izgleda i funkcionira kao Explorer, ali radi i gomilu drugih stvari. Prvo preuzme kontrolu nad njegovim firewallom i pobrine se da sve izgleda kao da dobro funkcionira. A onda počne skenirati kompjutor i šalje dijelove informacija svaki put kad on klikne mišem dok surfa. Nakon nekog vremena, opet ovisno o tome koliko surfa, prikupimo cijeli odraz sadržaja njegova hard diska na nekom serveru. A onda je vrijeme za HT."

"HT?"

"Oprosti. Plague to zove HT. Hostile Takeover. Neprijateljsko preuzimanje." "Aha."

"Čaka je u onome što se nakon toga dogodi. Kada je struktura završena, Wennerstrom ima dva kompletna hard diska, jedan u svom kompjutoru, a drugi na našem serveru. Sljedeći put kada uključi kompjutor, on ustvari uključuje kopiju kompjutora. Više ne radi na svom kompjutoru, nego zapravo radi na našem serveru. Njegov kompjutor postane malo sporiji, ali to je jedva primjetno. A kad sam uključena na server, mogu istovremeno pratiti njegov kompjutor. Svaki put kada Wennerstrom pritisne neku tipku na svom kompjutoru, ja to vidim na svojem."

"Pretpostavljam da je i tvoj frend haker."

"On je sudio prislušivanje u Londonu. Malo je nesposoban za život u društvu i nikada se ne druži s ljudima, ali na netu je legenda."

"OK", rekao je Mikael i nasmiješio joj se odustajući. "Pitanje broj dva: Zašto mi ranije nisi ispričala ovo o Wennerstromu?" "Nikada me nisi pitao."

"A da te nikada nisam pitao, što znači da te nikada nisam upoznao, onda bi ti sjedila na tim podacima koji dokazuju da je Wennerstrom gangster dok bi Millennium propadao?"

"Nitko mi nije rekao da razotkrijem Wennerstroma", odgovorila je Lisbeth hladno racionalnim glasom.

"Ali što da je tako bilo?"

"Pa jesam ti sad ispričala?" odgovorila je defenzivno. Mikael je odlučio pustiti tu temu.

Mikael se potpuno udubio u sadržaj Wennerstromova kompjutora. Lisbeth je spržila sadržaj Wennerstromova hard diska, oko pet gigabajta, na desetak CD-a i osjećala se kao da se praktički preselila u Mikaelov stan. Strpljivo je čekala i odgovarala na pitanja koja joj je cijelo vrijeme postavljao.

"Ne razumijem kako može biti tako prokleta glup da skuplja sav materijal o svojim prljavim poslovima na jednom hard disku?" rekao je Mikael. "Da disk završi na policiji..."

"Ljudi nisu racionalni. Moja je pretpostavka da on jednostavno ne vjeruje da bi policiji ikada palo na pamet konfiscirati njegov kompjutor."

"On je iznad svih sumnji. Slažem se da je arogantni seronja, ali sigurno ima nekoga kraj sebe tko se bavi osiguranjem i tko mu može reći kako da čuva podatke na svom kompjutoru. U tom kompjutoru postoje podaci čak iz 1993. godine."

"Kompjutor je prilično nov. Proizveden je prije godinu dana, čini se da je prebacio svu staru poštu i takve stvari na hard disk umjesto da to sprži na CD-e. Ali barem koristi program za krip-tiranje."

"Koji je potpuno bezvrijedan kada si u njegovu kompjutoru i čitaš njegove lozinke svaki put kad ih ukuca."

Kada su bili u Stockholmu već četiri dana, Christer Malm je iznenada nazvao Mikaela u tri sata ujutro i probudio ga.

"Henry Cortez je večeras bio s prijateljicom u pivnici."

"Aha", odgovorio je Mikael bunovno.

"Na putu kući završili su u kafiću na kolodvoru."

"To nije dobro mjesto za zavođenje."

"Slušaj. Janne Dahlman je na godišnjem. Henry ga je odjednom primijetio za jednim stolom u društvu nekoga muškarca." "I?"

"Henry je prepoznao tog muškarca s fotografije koja stoji uz njegovu kolumnu u novinama. Krister Soder." "Ime mi zvuči poznato, ali..."

"Radi za Finansmagasinet Monopol, čiji je vlasnik Wennerstrom grupa", nastavio je Malm.

Mikael se uspravio u krevetu. "Jesi još tu?"

"Tu sam. To ne mora ništa značiti. Soder je običan novinar, možda je Dahlmanov stari prijatelj."

"OK, ja sam paranoičan. Prije tri mjeseca Millennium je kupio reportažu jednog slobodnjaka. Tjedan dana prije nego što smo je trebali objaviti, Soder je objavio praktički identičan tekst. Bila je to ista priča o proizvođaču mobitela koji je zataškao izvještaj da koriste pokvarenu komponentu koja može dovesti do kratkog spoja."

"Razumijem. Ali takve se stvari događaju. Jesi li razgovarao s Erikom?"

"Ne, ona je još uvijek na putu i dolazi kući tek sljedeći tjedan."

"Nemoj ništa poduzimati. Nazvat ću te kasnije", rekao je Mikael i isključio mobitel.

"Problemi?" pitala je Lisbeth Salander.

"Millennium", rekao je Mikael. "Morao bih otići tamo. Jesi raspoložena za to da mi praviš društvo?"

Redakcija je u četiri sata ujutro bila prazna. Lisbeth Salander je trebalo otprilike tri minute da otkrije lozinku kompjutora Jannea Dahlmana i još dvije da prebaci sadržaj njegova kompjutora na Mikaelov iBook.

No veći se dio mailova nalazio u privatnom kompjutoru Jannea Dahlmana, kojemu nisu imali pristupa. Ali putem njegova radnog kompjutora u Millenniumu Lisbeth je saznala da Dahlman osim radne adrese millennium.se ima i privatnu adresu na Hotmailu na internetu. Trebalo joj je šest minuta da upadne u Hotmail i skine njegove mailove od protekle godine. Pet minuta kasnije Mikael je imao dokaz da je Janne Dahlman širio informacije o situaciji u Millenniumu te redovito izvještavao urednika Finansmagasinet Monopola, o tome koje je reportaže Erika Berger planirala za koji broj časopisa. Špijunirao je još od prošle jeseni.

Isključili su kompjutore, vratili se u Mikaelov stan i odspavali nekoliko sati. Nazvao je Christera Malma oko deset sati ujutro.

"Imam dokaz da Dahlman radi za Wennerstroma."

"Znao sam. OK, još danas ću otpustiti tu prokletu svinju."

"Nemoj. Nemoj ništa učiniti."

"Ništa?"

"Christer, vjeruj mi. Koliko je dugo Dahlman na odmoru?" "Vraća se na posao u ponedjeljak." "Koliko je ljudi danas u redakciji?" "Pa, poluprazno je."

"Možeš li sazvati sastanak u dva sata? Nemoj im reći o čemu se radi. Ja dolazim."

Šestero se ljudi uvalilo oko konferencijskog stola ispred Mikaela. Christer Malm je izgledao umorno. Henry Cortez je izgledao tek zaljubljen, kako samo dvadesetčetverogodišnjaci mogu izgledati. Monika Nilsson je bila puna očekivanja; Christer Malm nije rekao ni riječi o temi sastanka, ali ona je već dovoljno dugo radila u redakciji da zna da se nešto neobično događa i bila je ljuta što joj se nitko nije povjerio. Jedina koja je izgledala kao i obično bila je Ingela Oscarsson, koja je radila dva dana u tjednu na administrativnim poslovima i popisu pretplatnika i takvim stvarima i koja ni dvije godine nakon što je postala mama nije prestala izgledati kao da je pod stresom. Druga osoba koja je radila na pola radnog vremena bila je honorarna novinarka Lotta Karim, koja je imala sličan ugovor kao Henry Cortez i koja je upravo počela raditi nakon odmora. Christer je uspio i Sonnyja Magnussona dovući s odmora. Mikael je počeo time što je sve pozdravio i ispričao se što uopće nije bio nazočan ove godine.

"Ovo o čemu ćemo danas razgovarati ni ja ni Christer Malm nismo stigli raspraviti s Erikom, ali uvjeravam vas da u ovom slučaju govorim i u njeno ime. Danas ćemo odlučiti

budućnost Millenniuma"

Napravio je stanku da svi shvate što te riječi znače. Nitko nije postavio pitanje.

"Posljednja je godina bila teška. Iznenaden sam da nitko od vas nije bio dovoljno pametan da počne tražiti neki drugi posao. Moram, dakle, pretpostaviti da ste ili potpuno ludi ili iznimno lojalni i volite raditi baš za ove novine. Zato namjeravam staviti karte na stol i zamoliti vas za posljednji doprinos."

"Posljednji doprinos", pitala je Monika Nilsson. "To zvuči kao da namjeravaš ugasiti novine."

"Točno", odgovorio je Mikael. "Nakon odmora Erika će nas sve pozvati na tužan sastanak redakcije i priopćiti nam da se Millennium gasi za Božić i da ste svi otpušteni."

Sada se skupinom proširio određeni nemir. Čak je i Christer Malm na sekundu povjerovao da Mikael misli ozbiljno. A onda je primijetio njegov zadovoljan osmijeh.

"Tijekom jeseni ćete igrati dvostruku igru. Naime, stvar je u tome da naš dragi tajnik redakcije Janne Dahlman dodatno radi kao špijun za Hans-Erika Wennerstroma. Tako je neprijatelj cijelo vrijeme informiran o tome što se točno događa u redakciji, što objašnjava dio udaraca koje smo pretrpjeli u posljednjih godinu dana. Pogotovo ti, Sonny, kada se dio oglašivača koji su se činili sigurnima odjednom povukao."

"Jebemu, točno sam znala", rekla je Monika Nilsson.

Janne Dahlman nikada nije bio osobito popularan u redakciji i otkriće očito nije bio veliki šok ni za koga. Mikael je prekinuo mrmljanje do kojega je došlo.

"Razlog zašto vam ovo pričam jest to što imam potpuno povjerenje u vas. Radim s vama već nekoliko godina i znam da ste razumni ljudi. Zato i znam da ćete pristati na ovu igru u jesen. Neopisivo je važno da Wennerstrom povjeruje da je Millennium na rubu kolapsa. Vaš je posao da ga navedete da u to povjeruje."

"Kako stvarno stojimo?" pitao je Henry Cortez.

"Ovako stoje stvari. Znam da je svima bilo teško, ali još nismo gotovi. Millennium bi po nekom zdravom razumu trebao biti na putu prema grobu. Dajem vam svoju riječ da se to neće dogoditi. Millennium je danas jači nego što je bio prije godinu dana. Kada ovaj sastanak završi, ja ću ponovno nestati na otprilike dva mjeseca. Vraćam se negdje krajem listopada. Tada ćemo podrezati krila Hans-Eriku Wennerstromu."

"Kako?" pitao je Cortez.

"Sorry. To vam ne namjeravam otkriti. Napisat ću novu priču o Wennerstromu. Ovog ćemo puta to učiniti ispravno. A onda ćemo se početi pripremati za božićnu zabavu ovdje u redakciji. Ja bih pečenog Wennerstroma za predjelo i razne kritičare za desert."

Raspoloženje je odjednom postalo veselo. Mikael je razmišljao što bi on osjećao da sjedi za stolom i sluša samog sebe. Sumnju? Da, vjerojatno. Ali očito je ta mala skupina zaposlenika Millenniums još uvijek imala povjerenja u njega. Ponovno je podigao ruku.

"Da bi nam ovo uspjelo, važno je da Wennerstrom misli da Millennium propada. Ne želim da u zadnji čas organizira neku protukampanju ili sakrije neke dokaze. Zato ćemo mi za početak napisati scenarij po kojem ćete raditi u jesen. Kao prvo, važno je da ništa od ovoga o čemu ovdje raspravljamo ne zapišete na papir ili diskutirate putem maila ili s nekim izvan ove sobe. Ne znamo u kojoj mjeri Dahlman kopa po našim kompjutorima, a postao sam svjestan da je očito prilično jednostavno čitati privatne mailove suradnika. Dakle, ovo ćemo usmeno rješavati. Ako sljedećih tjedana osjetite da morate raspraviti o ovome, možete se obratiti Christeru i naći se u njegovu stanu. Potpuna diskrecija."

Mikael je na ploču napisao bez meilanja.

"Kao drugo, morate se posvađati. Hoću da počnete pričati svašta protiv mene čim je Janne Dahlman u blizini. Nemojte pretjerivati. Pustite samo da vaš prirodni ljutiti ego

izađe na površinu. Christer, hoću da se ti i Erika ozbiljno zakvačite. Upotrijebite maštu i neka razlog bude tajna, ali neka izgleda kao da su novine na rubu pucanja i da svi mrze jedni druge."

Napisao je svađe na ploču.

"Kao treće: kad se Erika vrati kući, ti je, Christer, moraš obavijestiti što se događa. Njen je posao da se pobrine da Janne Dahlman misli da je naš ugovor s Koncernom Vanger, koji nas sada održava na površini, propao zato što je Henrik Vanger teško bolestan, a Martin Vanger je poginuo u prometnoj nesreći."

Napisao je riječ dezinformacije.

"Ali ugovor je, znači, čvrst?" pitala je Monika Nilsson.

"Vjeruj mi", rekao je Mikael ozbiljno. "Koncern Vanger će sve učiniti samo da se pobrine da Millennium preživi. Za nekoliko tjedana, recimo krajem kolovoza, Erika će sazvati sastanak i najaviti otkaze. Važno je da shvatite da je sve to lažno i da je jedini koji će nestati odavde Janne Dahlman. Ali morate cijelo vrijeme glumiti. Počnite pričati o tome kako tražite novi posao i kako je Millennium jedna referenca u životopisu. I tako dalje."

"I ti misliš da će ta igra spasiti Millennium?" pitao je Sonny Magnusson.

"Znam da hoće. Sonny, hoću da ti napišeš lažni mjesečni izvještaj koji pokazuje da su nas oglašivači posljednjih mjeseci napustili i da broj pretplatnika pada."

"Ovo zvuči cool", rekla je Monika. "Hoćemo li se toga držati interno u redakciji ili ćemo obavijestiti i druge medije?"

"Držite se toga interno u redakciji. Ako se priča negdje pojavi, znamo tko ju je tamo stavio. Ako nas netko nešto pita sljedećih mjeseci, onda samo odgovarajte: 'Zar slušate glasine bez osnova? Pa nikada nismo imali namjeru ugasiti Millennium.'" Najbolje što se može dogoditi jest da Dahlman izađe s time u javnost i obavijesti medije. Kasnije će

ispasti pravi idiot. Ako možete dati Dahl-manu naznake neke uvjerljive, ali potpuno glupe priče, samo dajte."

Dva su sata smišljali scenarij i raspodijelili uloge.

Nakon sastanka Mikael je otišao na kavu s Christerom Malmom u Javu na Hornsgatspuckelnu.

"Christer, jako je važno da uhvatiš Eriku već u zračnoj luci i ispričaš joj sve ovo. Moraš je nagovoriti da pristane na ovu igru. Ako je dobro poznajem, ona će se htjeti odmah suočiti s Dahl-manom, a do toga ne smije doći. Ne želim da Wennerstrom išta nasluti i stigne sakriti neki dokazni materijal."

"OK."

"I pobrini se da se Erika drži podalje od e-maila sve dok ne instalira program za kriptiranje PGP i nauči ga koristiti. Preko Dahlmana Wennerstrom vrlo vjerojatno može čitati sve što me-lamo jedni drugima. Hoću da i ti i svi drugi u redakciji instalirate PGP. Napravite to prirodno. Dat ću ti ime jednog stručnjaka za kompjutore kojemu ćeš se javiti i koji će pregledati mrežu i kompjutore svih zaposlenih u redakciji. Neka on instalira taj program kao da je to najobičniji dio usluge."

"Napravit ću sve što mogu. Ali, Mikael, što se to događa?"

"Wennerstrom. Namjeravam ga zakucati za vrata štale."

"Kako?"

"Sorry, ali to je zasada moja tajna. Mogu ti samo reći da imam materijal u usporedbi s kojim naše prošlo razotkrivanje izgleda kao zabava za cijelu obitelj."

Christer Malm je izgledao uznemireno.

"Uvijek sam ti vjerovao, Mikael. Znači li to da ti meni ne vjeruješ?"

Mikael se nasmijao.

"Ne. Ali sada se vjerojatno bavim teškom kriminalnom djelatnošću zbog koje mogu završiti na dvije godine u zatvoru. Načini mog istraživanja malo su, kako da kažem, sumnjivi... Služim se otprilike istim lijepim metodama kao Wennerstrom. Ne želim da ti ili Erika ili bilo tko drugi iz Millenniums budete i na koji način umiješani."

"Stvarno si me uspio zabrinuti."

"Smiri se. I reci Eriki da će priča biti velika. Vrlo velika."

"Erika će htjeti znati što radiš..."

Mikael je na sekundu razmišljao. A onda se nasmiješio.

"Poruči joj da mi je, kada je u proljeće potpisala ugovor s Henrikom Vangerom meni iza leda, sasvim jasno pokazala da sam ja sada samo najobičniji honorarac koji više nije u Upravnom odboru i nema nikakvog utjecaja na rad Millenniumu. To mora značiti da više nisam obvezan obavještavati je o svemu. Ali obećavam da ću joj dati prvu verziju priče ako bude dobra."

Christer Malm je prasnuo u smijeh.

"Pošizit će", konstatirao je veselo.

Mikael je shvatio da nije bio potpuno iskren prema Christeru Malmu. Svjesno je izbjegavao Eriku. Prirodno bi bilo da se odmah obratio njoj i prenio joj informaciju koju posjeduje. Ali nije želio razgovarati s njom. Desetak je puta stajao s mobitelom u ruci i gledao u njezin broj. Svaki bi se put predomislio.

Znao je što je problem. Nije ju mogao pogledati u oči.

Zataškavanje u kojemu je sudjelovao u Hedestadu bilo je, novinarski gledano, neoprostivo. Nije imao pojma kako bi joj to objasnio a da ne laže, a ako postoji nešto što nikada nije namjeravao učiniti, onda je to lagati Eriki Berger.

A pogotovo nije imao snage suočiti se s time i istovremeno napasti Wennerstroma. Pa je

tako odgodio susret, isključio mobitel i odlučio ne razgovarati s njom. Znao je da je to samo privremeno.

Odmah nakon sastanka u redakciji Mikael se preselio u svoju vikendicu u Sandhamnu, gdje nije bio više od godinu dana. U prtljazi je imao dvije kartonske kutije ispisanog materijala i CD-e koje mu je dala Lisbeth Salander. Kupio je dovoljno hrane, zaključao se unutra, otvorio iBook i počeo pisati. Svakoga je dana išao u kratku šetnju i kupovao novine i hranu. U marini je sve još uvijek bilo puno jedrenjaka i klinci koji su posudili tatine brodove sjedili su, kao i obično, u baru Dykar i opijali se do besvijesti. Mikael je jedva primjećivao okolinu. Sjedio je pred kompjutorom od trenutka kada bi otvorio oči do trenutka kada bi se od umora srušio u krevet.

Kriptirani mail od glavne urednice (erika.berger@millennium.se) za izdavača na dopustu (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Mikael. Moram znati što se događa. Isuse Bože, dođem doma s godišnjega u totalni kaos. Vijest o Janneu Dahlmanu i toj dvostrukoj igrici koju si izmislio. Martin Vanger je mrtav. Harriet Vanger je živa. Što se dogodilo u Hedebyju? Gdje si? Postoji li priča? Zašto se ne javljaš na mobitel? E.

P. S. Shvatila sam poruku koju mi je Christer sa zadovoljstvom prenio. To ćeš požaliti. Jesi li stvarno ljut na mene?"

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Bok, Ricky. Ne, Bože, nisam ljut. Oprosti što te nisam stigao cijelo vrijeme izvješćivati, ali posljednjih je mjeseci moj život bio kao vožnja vlakom smrti. Ispričat ću ti sve kad se vidimo, ali ne mailom. Sada sam u Sandhamnu. Priča postoji, ali Harriet Vanger nije dio nje. Zabarikadirao sam se ovdje na neko vrijeme. A onda je gotovo. Vjeruj mi. Pusa. M."

509 «-

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"U Sandhamnu? Mogu odmah doći do tebe."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Ne sada. Pričekaj nekoliko tjedana, barem dok ne napišem tekst. Osim toga, očekujem posjet druge osobe."

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Onda ću se, naravno, držati podalje. Ali moram znati što se događa. Henrik Vanger je ponovno postao glavni direktor i ne javlja se kada ga zovem. Ako je ugovor s Vangerom pukao, moram znati za to. Sada ne znam što da radim. Moram znati hoće li novine preživjeti ili ne. Ricky. P. S. Tko je ona?"

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Kao prvo: možeš biti posve uvjeren da se Henrik neće povući. Doživio je težak srčani udar i radi samo sat vremena na dan i pretpostavljam da kaos nakon Martinove smrti i Harrietina uskrsnuća zaokuplja svu njegovu snagu.

Kao drugo: Millennium će preživjeti. Radim na najvažnijoj reportaži koju smo ikada objavili i kada je objavimo, to će zauvijek uništiti Wennerstroma.

Kao treće: moj je život sada zbrka, ali ti, ja i Millennium - tu se ništa nije promijenilo. Vjeruj mi. Pusa. Mikael.

P. S. Predstaviti ću ti je kada za to bude prilike. Skroz će te zbuniti."

Kada je Lisbeth Salander stigla u Sandhamn, dočekao ju je neobrijani Mikael Blomkvist staklasta pogleda, koji ju je na brzinu zagrlio i rekao joj da pristavi kavu i pričeka da završi nešto u tekstu.

Lisbeth se ogledala po kolibi i gotovo odmah zaključila da joj se sviđa. Kuća se nalazila

ravno na molu, voda je bila dva metra od vrata. Koliba je bila veličine samo 6x5 metara, ali tako visoka stropa da je dio za spavanje bio na vrhu spiralnih stepenica. Tamo je mogla uspravno stajati - Mikael je bio prisiljen pogrbiti se nekoliko centimetara.

Pregledala je krevet i zaključila da je dovoljno širok za oboje.

Koliba je imala veliki prozor koji je gledao na vodu, sasvim uz ulazna vrata. Tamo je bio Mikaelov kuhinjski stol koji je služio i kao radni. Na zidu do radnog stola nalazila se polica s CD-playerom i velikom zbirkom CD-a Elvisa Presleyja pomiješanih s hard rockom, što nije baš bio Lisbethin ukus u glazbi.

U jednom je kutu stajao lijevani kamin staklene prednje strane. Namještaj se sastojao samo od jednog velikog ormara za odjeću i posteljinu pričvršćenog za zid i sudopera koji je služio i kao mjesto za pranje iza zavjese za tuširanje. Kraj sudopera bio je mali prozor koji je gledao prema unutrašnjosti kolibe. Ispod spiralnih stepenica izgradio je poseban odvojeni dio za ekološki zahod. Cijela je koliba bila uređena kao kabina na brodu sa zgodnim pregradama.

Dok je istraživala Mikaela Blomkvista, doznala je da je sam renovirao kolibu i napravio drveni namještaj - zaključila je to iz komentara jednog poznanika koji mu je poslao e-mail nakon boravka u Sandhamnu i bio impresioniran njegovom vještinom. Sve je bilo uredno pospremljeno, nenametljivo i jednostavno, gotovo spartansko. Shvatila je zašto on toliko voli kolibu u Sandhamnu.

Nakon dva sata uspjela je toliko dekoncentrirati Mikaela da je frustriran isključio kompjutor, obrijao se i poveo je u obilazak Sandhamna. Vrijeme je bilo kišovito i vjetrovito, pa su odmah završili u gostionici. Mikael joj je ispričao što je napisao, a Lisbeth mu je dala CD s najnovijim podacima Wennerstromova kompjutera.

Zatim ga je odvukla u potkrovlje i uspjela mu skinuti odjeću i još ga više dekoncentrirati.

Probudila se usred noći zato što je bila sama u krevetu, a kada je pogledala dolje s potkrovlja, vidjela ga je kako sjedi nagnut nad svojim kompjutorom. Dugo je ležala glave naslonjene na ruku i promatrala ga. Činio se sretnim, a i ona se odjednom osjećala neobično zadovoljna životom.

Lisbeth Salander ostala je samo pet dana, a onda je morala oputovati natrag u Stockholm zbog posla jer ju je nazvao očajan Dragan Armanski. Trebalo joj je jedanaest dana da obavi zadatak, preda izvještaj i vrati se u Sandhamn. Gomila isprintanih stranica pokraj Mikaelova iBooka još je malo narasla.

Ovoga je puta ostala četiri tjedna. Živjeli su po ustaljenom rasporedu. Ustajali bi u osam sati, doručkovali i družili se koji sat. Nakon toga je Mikael intenzivno radio do kasno poslije podne, kada bi otišli u šetnju i razgovarali. Lisbeth je provodila veći dio dana u krevetu, gdje je čitala knjige ili surfala internetom preko Mikaelova ADSL-modema. Nastojala je ne smetati mu tijekom dana. Večerali bi prilično kasno i tek bi onda Lisbeth preuzela inicijativu i natjerala ga u potkrovlje, gdje bi se pobrinula da svu moguću pažnju posveti njoj.

Lisbeth se činilo kao da je prvi put u životu na odmoru.

Kriptirani e-mail od: (erika.berger@millennium.se) Za:

(mikael.blomkvist@millennium.se):

"Bok, M. Sada je i službeno. Janne Dahlman je dao ostavku i za tri tjedna počinje raditi u Finansmagasinet Monopol. Napravila sam kako si htio i ništa mu nisam rekla, a svi u redakciji glumataju. E. P. S. Barem se čini da se svi zabavljaju. Henry i Lotta su se prije nekoliko dana tako posvađali da su se gađali stvarima. Toliko se zezaju s Dahlmanom da ne mogu shvatiti kako on ne primjećuje da je sve lažno."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Poželi mu sve najbolje i pusti ga da ode. Ali zaključaj srebrninu. Pusa. M."

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Nemam tajnika redakcije dva tjedna prije nego što moramo tiskati novi broj, a moj istraživački novinar sjedi u Sandhamnu i odbija razgovarati sa mnom. Micke, na koljenima te molim. Možeš li doći? Erika."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Izdrži još nekoliko tjedana, a onda smo gotovi. I počni planirati da će prosinački broj biti drugačiji od svega što smo dosada napravili. Moj će tekst imati nekih 40 stranica . M."

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"40 STRANICA!!! Jesi ti normalan!?"

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Bit će to tematski broj. Treba mi još tri tjedna. Možeš li učiniti sljedeće: 1. registrirati tvrtku po imenu Millennium, 2. nabaviti nam ISBN broj, 3. reći Christeru da smisli neki dobar logo za našu novu izdavačku kuću i 4. pronaći dobru tiskaru koja može napraviti knjigu džepnog formata brzo i jeftino. I da, trebat ćemo kapital za tiskanje prve knjige. Pusa. Mikael."

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Tematski broj. Izdavačka kuća. Novac. Da, gospodaru. Još nešto što hoćeš da napravim? Da plešem gola na Slussenu? E.

P. S. Pretpostavit ću da znaš što radiš. Ali što da ja radim s Dahlmanom?"

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Nemoj ništa raditi s Dahlmanom. Pusti ga da ode. Monopol neće dugo preživjeti. Uzmi još materijala od honoraraca za taj broj. I zaposli novog tajnika redakcije, kvragu. M. P. S. Ja bih te vrlo rado vidio голу na Slussenu."

Od: (erika.berger@millennium.se) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Slussen - samo ti sanjaj. Ali, uvijek smo zajedno zapošljavali nove ljude. Ricky."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"I uvijek smo se slagali oko toga koga želimo zaposliti. Slagat ćemo se i ovog puta, koga god da odabereš. Prikliještit ćemo Wennerstroma. To je cijela priča. Samo me pusti na miru da završim. M."

Početak listopada Lisbeth Salander je pročitala kratku vijest koju je pronašla u web izdanju Hedestads-Kurirm. Pokazala ju je Mikaelu. Isabella Vanger je preminula nakon kratke bolesti. Za njom žali njena kći Harriet Vanger, koja se nedavno ponovno pojavila.

Kriptirani e-mail od: (erika.berger@millennium.se) Za:

(mikael.blomkvist@millennium.se):

"Bok, Mikael,

Harriet Vanger me danas posjetila u redakciji. Nazvala je pet minuta prije nego što je došla, pa sam bila potpuno nepripremljena. To je lijepa žena u elegantnoj odjeći, hladna pogleda.

Došla me obavijestiti da će zamijeniti Martina Vangera u Upravnom odboru. Bila je pristojna i prijateljski nastrojena i uvjerala me da se Koncern Vanger ne namjerava povući iz našeg dogovora, nego da obitelj u potpunosti podržava Henrikove obveze prema novinama. Zamolila me da joj pokažem redakciju i htjela znati što ja mislim o cijeloj situaciji. Rekla sam joj ono što mislim. Da imam osjećaj kao da nemam čvrsto tlo pod nogama, da si mi zabranio da te posjetim u Sandhamnu i da ne znam na čemu radiš, osim što misliš da ćeš time uništiti Wennerstroma. (Pretpostavljam da sam to smjela ispričati. Ona je ipak u našem Upravnom odboru.) Podigla je obrvu i nasmiješila se i pitala sumnjam li da će ti uspjeti. Kako da čovjek odgovori na takvo pitanje? Rekla sam

da bih bila mnogo mirnija kada bih znala što se događa. Ma, naravno da imam povjerenja u tebe. Ali izluđuješ me.

Pitala sam je zna li ona čime se baviš. Rekla je da ne zna, ali je tvrdila da je njezin dojam da si ti neobično snalažljiv i inovativan mislilac. (To su njezine riječi.)

Rekla sam joj i da sam shvatila da se nešto dramatično dogodilo gore u Hedestadu i da ludim od radoznalosti što se tiče priče o Harriet Vanger. Ukratko rečeno, osjećala sam se kao idiot. Odgovorila mi je protupitanjem i pitala zar mi stvarno nisi ništa ispričao. Rekla je da je ona shvatila da ti i ja imamo poseban odnos i da ćeš mi sigurno ispričati kada budeš imao malo vremena. A onda me pitala može li mi vjerovati. Što da odgovorim? Ona je u Odboru Millenniums, a ti si me ostavio bez ičega čime bih mogla pregovarati.

A onda je rekla nešto neobično. Rekla mi je da ne osudim preostro ni nju ni tebe. Rekla je da ti je zahvalna i dužna i da bi jako voljela da i ona i ja budemo prijateljice. A onda mi je obećala da će mi jednom ispričati cijelu priču, ako ti to ne možeš učiniti. Ostavila me potpuno zbunjenu prije pola sata. Mislim da mi se sviđa, ali nisam sigurna mogu li joj vjerovati. Erika.

R S. Nedostaješ mi. Imam osjećaj da se u Hedestadu dogodilo nešto užasno. Christer kaže da imaš čudan ožiljak (od davljenja?) na vratu."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (erika.berger@millennium.se):

"Bok, Ricky. Priča o Harriet je toliko tužna da to uopće ne možeš zamisliti. Bilo bi odlično kada bi ti to ona sama ispričala. Ja se jedva mogu prisiliti i da mislim na to.

Ovako unaprijed mogu ti garantirati da možeš vjerovati Harriet Vanger. Doista mi je zahvalna i dužna, i vjeruj mi - ona nikada neće učiniti ništa da naštetiti Millenniumu. Budi njena prijateljica ako ti se sviđa. Nemoj, ako ti se ne sviđa. Ali ona zaslužuje poštovanje. Ona je žena kojoj se mnogo toga dogodilo u životu i ja osjećam veliko

suosjećanje prema njoj. M."

Dan nakon toga Mikael je dobio još jedan mail.

Od: (harriet.vanger@vangerindustries.com) Za: (mikael.blomkvist@millennium.se):

"Bok, Mikael. Već nekoliko tjedana pokušavam naći malo vremena da ti se javim, ali čini se kao da dani nemaju dovoljno sati. Tako si brzo nestao iz Hedebyja da se nisam stigla ni oprostiti.

Otkako sam se vratila u Švedsku, vrijeme mi je ispunjeno zbunjujućim dojmovima i teškim radom. Kompanija Vanger je u kaotičnom stanju i zajedno s Henrikom mnogo radim kako bismo sredili sve poslove. Jučer sam posjetila Millennium; bit ću Henrikova predstavnica u Upravnom odboru. Henrik me iscrpno izvijestio o tvojoj situaciji i situaciji u kojoj su novine.

Nadam se da prihvaćaš što se tako pojavljujem. Ako me ne želiš u Upravnom odboru (ili nikoga iz obitelji), mogu to shvatiti, ali uvjeravam te da ću učiniti sve što mogu kako bih pomogla Millenniumu. Mnogo ti toga dugujem i uvjeravam te da su moje namjere u Millenniumu samo najbolje. Upoznala sam tvoju prijateljicu Eriku Berger. Nisam sigurna jesam li joj bila simpatična i iznenadila sam se što joj nisi ispričao što se dogodilo.

Vrlo bih rado bila tvoja prijateljica. Ako uopće imaš snage biti u kontaktu s nekim iz obitelji Vanger. Sve najbolje, Harriet. P. S. Koliko sam shvatila od Erike, namjeravaš se ponovno baciti na Wennerstroma. Dirch Frode mi je ispričao kako te Henrik prevario. Što da kažem? Žao mi je. Ako mogu nešto učiniti, samo se javi."

Od: (mikael.blomkvist@millennium.se) Za: (harriet.vanger@vangerindustries.com):

"Bok, Harriet. Na brzinu sam nestao iz Hedebyja i sada radim na onome čemu sam se zapravo trebao posvetiti ove godine. Dobit ćeš informacije mnogo prije nego što tekst ode u tisak, ali usudujem se tvrditi da će prošlogodišnjim problemima uskoro biti kraj.

Nadam se da ćete ti i Erika biti prijateljice, i ja stvarno nemam ništa protiv da ti budeš u Upravnom odboru Millenniuma. Ispričat ću Eriki što se dogodilo. Ali sada nemam ni snage ni vremena, htio bih prvo malo zaboraviti na sve.

Ostanimo u kontaktu. Pozdrav, Mikael."

Lisbeth nije mnogo zanimalo Mikaelovo pisanje. Digla je pogled sa svoje knjige tek kada je Mikael rekao nešto što isprva nije shvatila.

"Oprosti. Pričam naglas. Rekao sam da je ovo grozno." "Što je grozno?"

"Wennerstrom je imao aferu s dvadesetdvogodišnjom konobaricom koja je ostala trudna. Zar nisi pročitala njegovo dopisivanje s odvjetnikom?"

"Molim te, Mikael, imaš deset godina dopisivanja, mailova, ugovora, putnih dokumenata i tko zna čega sve ne na tom hard disku. Wennerstrom mi nije toliko fascinant da bih išla čitati šest gigabajta gluposti. Nešto sam pročitala, uglavnom kako bih zadovoljila vlastitu radoznalost i konstatirala da je gangster."

"OK. Ostala je trudna 1997. godine. Kada je zahtijevala naknadu, njegov je odvjetnik poslao nekoga da je nagovori da pobaci. Pretpostavljam da su joj nudili određenu svotu, ali nije bila zainteresirana. Onda je nagovaranje krenulo u tom smjeru da ju je utjerivač držao pod vodom u kadi sve dok nije obećala da će pustiti Wennerstroma na miru. I to Wennerstromov idiot od odvjetnika napiše u mailu, OK, kriptiranom, ali svejedno...

Razina inteligencije u toj grupi nije baš zavidna."

"Što je bilo s curom?"

"Pobacila je. Wennerstrom je bio zadovoljan."

Lisbeth Salander deset minuta ništa nije rekla. Oči su joj odjednom postale crne.

"Još jedan muškarac koji mrzi žene", promrmljala je na kraju. Mikael je nije čuo.

Posudila je CD-e od njega i sljedeće dane provela pažljivo čitajući Wennerstromove

mailove i druge dokumente. Dok je Mikael nastavio raditi, Lisbeth je ležala na krevetu u potkrovlju s PowerBookom na koljenima i razmišljala o Wennerstromovu neobičnom imperiju.

Pala joj je na pamet neobična misao, koje se odjednom nije mogla riješiti. A najviše od svega pitala se kako joj to ranije nije palo na pamet.

Krajem listopada Mikael je isprintao jednu stranicu i isključio kompjutor već u jedanaest sati prije podne. Bez riječi se popeo u potkrovlje i pružio Lisbeth golemu hrpu papira. A onda je zaspao. Probudila ga je navečer i iznijela mu svoje mišljenje o tekstu.

Nešto nakon dva ujutro Mikael je napravio posljednju kopiju teksta.

Sljedećeg je dana ponovno zatvorio sve prozore na kolibi i zaključao vrata. Lisbethin je odmor bio gotov. Zajedno su se vratili u Stockholm.

Prije nego što su stigli u Stockholm, Mikael je imao jedno osjetljivo pitanje o kojem je htio popričati s Lisbeth. Načeo je temu dok su pili kavu iz papirnatih šalica na brodu Vaxholm.

"Moramo se dogovoriti što ću ispričati Eriki. Odbit će ovo objaviti prije nego što joj objasnim kako sam došao do tog materijala."

Erika Berger. Mikaelova dugogodišnja ljubavnica i glavna urednica. Lisbeth je nikada nije upoznala, a nije ni bila sigurna da to želi. Ona joj se činila kao nedefinirani poremećaj u životu.

"Sto ona zna o meni?"

"Ništa." Uzdahnuo je. "Ustvari izbjegavam Eriku još od ljeta. Nisam joj mogao ispričati što se dogodilo u Hedestadu zato što se tako prokleta sramim. Vrlo je frustrirana što joj nisam ništa rekao. Naravno, zna da sam bio u Sandhamnu i pisao ovaj tekst, ali ne zna

što tekst sadržava."

"Hmm."

"Za nekoliko sati dobit će tekst. A onda će me o svemu detaljno preispitati. Sto da joj kažem?" "Što želiš reći?" "Želim reći istinu." Lisbeth je dobila boru između obrva.

"Lisbeth, Erika i ja se gotovo stalno svađamo. To je dio našeg načina razgovora. Ali beskrajno vjerujemo jedno drugome. Ona je apsolutno pouzdana. Ti si izvor informacija. Prije bi umrla nego te razotkrila."

"Koliko još ljudi to mora znati?"

"Apsolutno nitko. To će otići u grob sa mnom i Erikom. Ali neću otkriti Eriki tvoju tajnu ako ti ne želiš. No ne namjeravam joj lagati i izmišljati neki izvor informacija koji ne postoji."

Lisbeth je razmišljala sve dok nisu stigli do hotela Grand. Analiza posljedica. Na kraju je protiv svoje volje dala Mikaelu dopuštenje da je upozna s Erikom. Uključio je mobitel i nazvao je.

Erika Berger dobila je Mikaelov poziv usred radnog ručka s Malin Eriksson, koju je htjela zaposliti kao tajnicu redakcije. Ma-lin je imala dvadeset i devet godina i pet je godina radila na raznim zamjenama. Nikada nije imala pravi posao i već je počela sumnjati da će ga ikada i dobiti. Radno mjesto nije bilo oglašeno u javnosti; Malin Eriksson je Eriki preporučila stara poznanica iz jednog tjednika. Nazvala ju je zadnjeg dana njezina posla na zamjeni i pitala je li zainteresirana za posao u Millenniumu.

"Riječ je o zamjeni na tri mjeseca", rekla je Erika. "Ali ako sve bude funkcioniralo, možeš dobiti posao za stalno."

"Čula sam glasine da će Millennium uskoro propasti."

Erika Berger se nasmiješila.

"Ne smiješ vjerovati glasinama."

"Taj Dahlman kojega bih naslijedila..." Malin Eriksson je oklijevala. "On prelazi u novine kojima je vlasnik Hans-Erik Wennerstrom..."

Erika je kimnula. "Nije nikakva poslovna tajna da smo mi u konfliktu s Wennerstromom. On ne voli ljude koji rade u Millenniumu."

"Znači, ako prihvatim posao u Millenniumu, i ja ću završiti u toj kategoriji."

"Vrlo vjerojatno da."

"Ali Dahlman je dobio posao u FinansmagasinetV "Moglo bi se reći da je to Wennerstromov način plaćanja za razne usluge koje mu je Dahlman pružio. Jesi li još uvijek zainteresirana?"

Malin Eriksson je neko vrijeme razmišljala. A onda je kimnula.

"Kada počinjem?"

Upravo je tada nazvao Mikael Blomkvist i prekinuo intervju za posao.

Erika je upotrijebila vlastite ključeve kako bi otvorila vrata Mikaelova stana. Bilo je to prvi put nakon njegova kratkog posjeta redakciji za Ivanje da ga je vidjela oči u oči. Ušla je u dnevnu sobu i na sofi pronašla anoreksično mršavu djevojku odjevenu u izlizanu kožnatu jaknu i s nogama na stoliću. Prvo je pomislila da djevojka ima petnaestak godina, ali bilo je to prije nego što joj je vidjela oči. I dalje je promatrala tu pojavu kada je Mikael ušao u sobu s kavom i keksima.

Mikael i Erika su se pogledali.

"Oprosti što sam bio tako nemoguć", rekao je Mikael.

Erika je nakrivila glavu. Nešto se promijenilo kod Mikaela. Izgledao je istrošeno i mršavije nego što ga se sjećala. Oči su mu bile posramljene i na trenutak je izbjegavao njezin pogled. Potajice je bacila pogled na njegov vrat. Vidjela se izbljedjela, ali jasno

vidljiva pruga.

"Izbjegavao sam te. Ovo je vrlo duga priča i ja se ne ponosim svojom ulogom u njoj. Ali možemo o tome kasnije... Sada bih te htio upoznati s ovom mladom damom. Erika, ovo je Lisbeth Salander. Lisbeth, Erika Berger je glavna urednica Millenniums i moja najbolja prijateljica."

Lisbeth je promotrila njenu elegantnu odjeću i samouvjereno ponašanje i nakon samo deset sekundi shvatila da Erika Berger najvjerojatnije neće biti njena najbolja prijateljica.

Sastanak je trajao pet sati. Erika je dva puta nekog nazvala i otkazala druge sastanke. Sat vremena je čitala dijelove rukopisa knjige koji joj je Mikael dao u ruke. Imala je tisuću pitanja, ali je shvatila da će proći tjedni prije nego što dobije sve odgovore. Važna je bila knjiga, koju je konačno odložila u stranu. Ako je i samo mali dio tvrdnji u njoj istinit, onda su sada u sasvim drukčijoj situaciji.

Erika je pogledala Mikaela. Nikada nije sumnjala da je iskren čovjek, ali na trenutak joj se zavrtjelo u glavi i zapitala se nije li ga afera Wennerstrom uništila. Da nije možda napisao izmišljotine? U tom je trenutku Mikael stavio pred nju dvije kartonske kutije isprintanoga izvornog materijala. Erika je probljedjela. Naravno, htjela je znati kako je došao do tog materijala.

Dugo mu je trebalo da je uvjeri da ta neobična djevojka, koja još uvijek nije rekla ni riječi za vrijeme sastanka, ima neograničen pristup kompjutoru Hans-Erika Wennerstroma. I ne samo njegovu, sigurno je hakirala i kompjutore njegovih odvjetnika i najbližih suradnika.

Erikina je spontana reakcija bila da ne mogu koristiti materijal zato što su do njega došli nezakonitim putem.

Ali naravno da mogu! Mikael joj je rekao da nije dužan reći kako je došao do materijala. Mogli su isto tako imati doušnika koji je imao pristup Wennerstromovu kompjutoru i koji je spržio njegov hard disk na nekoliko CD-a.

Erika je konačno shvatila kakvo oružje drži u rukama. Osjećala se iscrpljenom i imala je još pitanja, ali nije znala gdje da počne. Na kraju se naslonila u sofi i raširila ruke.

"Mikael, što se dogodilo u Hedestadu?"

Lisbeth Salander je brzo podigla glavu. Mikael je dugo sjedio bez riječi. Odgovorio je pro tupi tanjem.

"Kako se slažeš s Harriet Vanger?"

"Dobro. Mislim. Dva puta sam je srela. Christer i ja otišli smo u Hedestad na sastanak Odbora prošli tjedan. Napili smo se vina.

"A kako je prošao sastanak?" "Ona drži svoju riječ."

"Ricky, znam da si frustrirana što sam te izbjegavao i izmišljao isprike samo da ti ne moram ispričati. Ti i ja nikada nismo imali tajni jedno pred drugim, a sad odjednom imam pola godine svog života koje... ti ne mogu ispričati."

Erika ga je pogledala u oči. Poznavala ga je kao vlastiti džep, ali ono što mu je vidjela u očima bilo je nešto što nikada prije nije vidjela. Gledao ju je molećivo. Preklinjao ju je da ga ne pita. Otvorila je usta i bespomoćno gledala u njega. Lisbeth Salander je promatrala njihov tihi razgovor neutralnim pogledom. Nije se upletala.

"Zar je bilo tako loše?"

"Bilo je još gore. Bojao sam se ovog razgovora. Obećajem da ću ti sve ispričati, ali nekoliko sam mjeseci potiskivao te osjećaje dok mi je Wennerstrom zaokupljao pozornost... još uvijek nisam u potpunosti spreman. Bilo bi mi drago kada bi ti to Harriet ispričala umjesto mene."

"Kakav ti je to ožiljak oko vrata?"

"Lisbeth mi je spasila život. Da nije bilo nje, sada bih bio mrtav."

Erikine su se oči raširile. Pogledala je djevojku u kožnatoj jakni.

"A sada moraš srediti ugovor s njom. Ona je naš izvor informacija."

Erika Berger je dugo sjedila i razmišljala. A onda je učinila nešto što je zbunilo Mikaela i šokiralo Lisbeth, pa čak i iznenadilo nju samu. Cijelo vrijeme dok je sjedila za stolom u Mikaelovoj dnevnoj sobi, osjećala je na sebi pogled Lisbeth Salander. Tiha, neprijateljski nastrojena djevojka.

Erika je ustala i zaobišla stol i zagrlila Lisbeth Salander. Lisbeth se koprcala kao glista koju žele staviti na udicu.

560.

Subota, 1. studenog - utorak, 25. studenog

Lisbeth Salander surfala je cyber-imperijem Hans-Erika Wennerstroma. Sjedila je zalijepljena za kompjutor već jedanaest sati. Ona iznenadna pomisao koja joj se pojavila u nekom neistraženom zavoju mozga tijekom posljednjeg tjedna u Sandhamnu, prerasla je u maničnu djelatnost. Četiri je tjedna bila izolirana u stanu i ignorirala sve pozive Dragana Armanškij a. Provodila je dvanaest do petnaest sati dnevno pred monitorom, a ostalo je vrijeme razmišljala o jednom te istom problemu.

Proteklog je mjeseca imala samo sporadičan kontakt s Mikaelom Blomkvistom; i on je bio jednako opsjednut i zauzet radom u Millenniumu. Nekoliko puta tjedno čula bi se s njime telefonom kako bi ga redovito obavještavala o Wennerstromovoj korespondenciji i drugim djelatnostima.

Već je stoti put prošla kroz svaki detalj. Nije se bojala da je nešto propustila, ali nije bila sigurna da je shvatila kako sve te intrigantne veze funkcioniraju.

Wennerstromov je opisani imperij bio živ i neuobičen pulsirajući organizam koji je stalno mijenjao oblike. Sastojao se od vrijednosnih papira, obveznica, dionica, suvlasništava, rata kredita, prihoda, hipoteka, računa, prebacivanja novca s računa na račun i tisuću drugih dijelova. Neopisivo velik dio sredstava bio je stavljen u kompanije koje su imale samo adresu, a nisu se ničime bavile i koje su jedna drugoj bile vlasnice. Ekonomisti su analizirali kompaniju i procijenili vrijednost Wennerstroem Groupa na fantastičnih 900 milijardi kruna. Bio je to blef, ili barem vrlo pretjerana svota. Ali Wennerstrom nije bio siromašan. Lisbeth Salander procijenila je da se pravo bogatstvo kreće između 90 i 100 milijardi kruna, što nije bilo za baciti. Ozbiljna revizija cijeloga koncerna potrajala bi godinama. Istovremeno je Salander identificirala gotovo tri tisuće zasebnih računa i novca u bankama po cijelom svijetu. Wennerstrom se bavio prijevarama u tolikom rasponu da to više nije bilo ilegalno - bili su to poslovi.

Negdje u Wennerstromovu organizmu postojale su i osnove. Tri su se aktive neprestano pojavljivale u hijerarhiji. Čvrsta švedska novčana sredstva bila su besprijekorna i autentična, izložena javnosti, vođenju knjiga i revizijama. Američki su poslovi bili čvrsti i jedna je banka u New Yorku bila baza za sav novac u optjecaju. Bile su zanimljive sve te fiktivne kompanije na mjestima poput Gibraltara, Cipra i Macaa. Wennerstrom se bavio svime i svačime, od ilegalne trgovine oružjem, pranja novca za sumnjive kompanije u Kolumbiji do očito nečistih poslova u Rusiji.

Jedan je anonimni račun na Kajmanskim Otocima bio poseban; kontrolirao ga je osobno, a bio je izvan svih poslova. Otprilike jedna desetina postotka svakog posla koji bi Wennerstrom obavio cijelo je vrijeme kapala u račun na Kajmanskim Otocima putem

jedne fiktivne kompanije.

Salander je radila kao hipnotizirana. Račun - klik - e-mail -klik - stanje računa - klik. Pratila je posljednje transfere novca. Slijedila je trag od male transakcije u Japanu do Singapura, pa dalje preko Luksemburga do Kajmanskih Otoka. Shvatila je kako je sve funkcioniralo. Bila je dio impulsa u cyber-svijetu. Male promjene. Posljednji mail. Jedan jedini tanašni mail, praktički nezanimljiv, poslan je u deset sati navečer. Kriptiranje PGP, brm, brm, šala za onoga koji se već nalazi u njegovu kompjutoru i može čitati poruku jasnim slovima:

"Berger se prestala svađati oko oglašivača. Je li odustala ili se što drugo događa? Tvoj izvor iz redakcije uvjeravao me da propadaju, ali izgleda da su upravo zaposlili još jednu osobu. Saznaj što se događa. Blomkvist piše kao lud u Sandhamnu posljednjih tjedana, ali nitko ne zna što piše. Viđen je u redakciji zadnjih nekoliko dana. Možeš li srediti da vidim sljedeći broj unaprijed? H.E.W."

Ništa dramatično. Neka mozga. Već si gotov, stari.

U pola šest ujutro prekinula je internetsku vezu, isključila kompjutor i potražila novu kutiju cigareta. Popila je četiri, ne, pet Coca-Cola tijekom noći i uzela šestu te sjela na sofu. Bila je odjevena samo u gaćice i ispranu majicu kamuflažnog uzorka Soldiers of Fortune Magazine, s tekstom Sve ih ubij, a onda neka se Bog za njih pobrine. Otkrila je da joj je hladno, pa je dohvatila deku i umotala se.

Osjećala se high, kao da je uzela neku neprikladnu i najvjerojatnije ilegalnu supstanciju. Usmjerila je pogled na uličnu svjetiljku ispred prozora i mirno sjedila dok joj je mozak radio punom parom. Mama - klik - sestra - klik - Mimmi - klik - Holger Palmgren. Evil Fingers. I Armanskij. Posao. Harriet Vanger. Klik. Martin Vanger. Klik. Stap za golf. Klik. Odvjetnik Nils Bjurman. Klik. Sve prokleti detalji koje nije mogla zaboraviti čak i da je

htjela.

Pitala se hoće li se Bjurman ikada ponovno skinuti pred ženom i kako će u tom slučaju objasniti tetovažu na trbuhu. I kako će izbjegavati skinuti odjeću sljedeći put kada bude kod liječnika.

I Mikael Blomkvist. Klik.

Smatrala ga je dobrom osobom, ponekad možda i s malo prevelikom kompleksom dobrog praščića. I što je još gore, neopisivo naivnom osobom što se tiče nekih elementarnih moralnih pitanja. Bio je osoba koja tolerira i prašta, osoba koja je tražila objašnjenja i psihološke isprike za ljudske postupke, osoba koja nikada neće shvatiti da grabežljiva ovoga svijeta razumiju samo jedan jezik. Osjećala je gotovo neugodan zaštitnički instinkt kada bi pomislila na njega.

Nije se sjećala kada je zaspala, ali probudila se sljedećeg jutra u devet sati, ukočena vrata i s glavom ukoso prslonjenom na zid iza sofe. Oteturala je u spavaću sobu i ponovno zaspala.

Bila je to bez sumnje najvažnija reportaža u njihovim životima. Erika Berger prvi je put u posljednjih godinu i pol bila sretna što može biti urednica koja će objaviti tako golemu vijest. Zajedno s Mikaelom polirala je tekst posljednji put kada ga je Lisbeth Salander nazvala na mobitel.

"Zaboravila sam ti reći da se Wennerstrom počeo brinuti zbog sveg tvog pisanja u posljednje vrijeme i naručio unaprijed sljedeći broj."

"Kako znaš... ma ništa, zaboravi. Imaš kakvu informaciju kako to namjerava dobiti?"

"Ne. Samo logično razmišljam."

Mikael je nekoliko sekundi razmišljao. "Tiskara", povikao je. Erika je podigla obrve.

"Ako se svi držite skupa u redakciji, onda nema mnogo drugih mogućnosti. Osim ako

neki od njegovih utjerivača nije bio u noćnom posjetu kod vas."

Mikael se okrenuo prema Eriki: "Pronađi novu tiskaru za ovaj broj. Odmah. I nazovi Dragana Armanskij a. Želim noćne čuvare sljedećih tjedana." Vratio se Lisbeth. "Hvala, Sally."

"Koliko to vrijedi?"

"Kako to misliš?"

"Koliko dojava vrijedi?"

"Što hoćeš?"

"Hoću da o tome raspravimo uz kavu. Odmah."

Našli su se u Kaffe baru u Hornsgatanu. Salander je izgledala toliko ozbiljno kada je Mikael sjeo na stolac pokraj nje da se na sekundu zabrinuo. Kao i obično, prešla je ravno na stvar. "Posudi mi novac."

Mikael se nasmiješio svojim najglupljim osmijehom i posegnuo za novčarkom.

"Naravno. Koliko?" "120.000 kruna."

"Opa." Vratio je novčarku u džep. "Nemam toliko novca kod sebe."

"Ne šalim se. Posudi mi 120.000 kruna na, recimo, šest tjedana. Imam šansu za investiranje, a nemam se kome obratiti. Ti sada imaš otprilike 140.000 na računu. Vratit ću ti."

Mikael nije komentirao činjenicu da je Lisbeth Salander provalila u bankovne tajne i saznala koliko novca ima na računu. Koristio je internetsko bankarstvo, pa je odgovor bio očit.

"Ne moraš posuditi novac od mene", odgovorio je. "Nismo još razgovarali o tvom dijelu, ali on dobro pokriva ono što želiš posuditi."

"Dijelu?"

"Sally, od Henrika Vangera ću dobiti luđački velik honorar, to bi se trebalo dogoditi negdje oko Nove godine. Da nije bilo tebe, bio bih mrtav i Millennium bi propao. Namjeravam podijeliti novac s tobom. Pola-pola."

Lisbeth Salander ga je upitno pogledala. Bora joj se pojavila na čelu. Mikael se počeo navikavati na njene stanke bez riječi. Na kraju je odmahнула glavom.

"Neću tvoj novac."

"Ali..."

"Neću nijednu krunu od tebe." Odjednom joj se na licu pojavio onaj nakrivljeni smiješak.

"Osim ako ne dođu u obliku poklona za rođendan."

"Upravo sam shvatio da nikada nisam ni saznao kada ti je rođendan."

"Ti si novinar. Saznaj."

"Stvarno, Salander, ozbiljno mislim da podijelimo novac."

"I ja mislim ozbiljno. Ne želim tvoj novac. Želim posuditi 120.000 i to mi treba sutra."

Mikael Blomkvist je sjedio u tišini. Nije me čak ni pitala koliki je njezin dio. "Sally, rado ću otići do banke s tobom i posuditi ti svotu koju tražiš. Ali poslije Nove godine ponovno ćemo porazgovarati o tvom udjelu." Podigao je ruku. "Kada ti je rođendan?"

"Na Valpurginu noć", odgovorila je. "Kako paše, zar ne? Onda hodam uokolo s metlom među nogama."

Sletjela je u Zurich u pola osam navečer i taksijem se odvezla do hotela Matterhorn.

Rezervirala je sobu pod imenom Irene Nesser i identificirala se norveškom putovnicom na to ime. Irene Nesser imala je plavu kosu do ramena. Kupila je vlasulju u Stockholmu i dala 10.000 kruna od novca koji joj je Mikael Blomkvist posudio za kupnju dviju putovnica preko sumnjivih kontakata iz Plague-ove međunarodne mreže.

Odmah je otišla u svoju sobu, zaključala vrata i svukla se. Legla je na krevet i gledala u

strop sobe koja je koštala 1600 kruna na noć. Osjećala se prazno. Već je prepolovila svotu koju je posudila od Mikaela Blomkvista i iako je dodala svaku krunu koju je imala ušteđenu, svejedno je bila kratka s novcem. Prestala je razmišljati i gotovo odmah zaspala.

Probudila se poslije pet ujutro. Prvo se istuširala i mnogo vremena provela prekrivajući tetovažu na vratu debelim slojem kreme u boji i pudera. Druga stvar na popisu bila je rezervacija termina u pola sedam ujutro u salonu za uljepšavanje u foajeu mnogo skupljeg hotela. Kupila je još jednu plavu vlasulju. Ova je imala poludugu paž-frizuru, a onda je otišla na manikuru, dobila umjetne crvene nokte preko svojih izgrizenih, umjetne trepavice, još pudera, rumenila i konačno ruž i raznu drugu šminku. Cijena: 8000 kruna.

Platila je kreditnom karticom na ime Monica Sholes i pokazala englesku putovnicu na to ime kako bi potvrdila svoj identitet.

Sljedeća je stanica bila Camille's House of Fashion sto pedeset metara dalje u istoj ulici. Nakon sat vremena izašla je odjevena u crne čizme, crne najlonke, suknju boje pijeska i bluzu iste boje, jaknu do struka i francusku kapu. Sve je bila skupa odjeća poznatih marki. Prepustila je prodavačici da odabere. Čak je kupila i ekskluzivnu kožnatu aktovku i malu Samsoniteovu putnu torbu. Slag na torti bile su diskretne naušnice i jednostavan zlatni lančić oko vrata. Kreditna kartica terećena je za još 44.000 kruna. Prvi put u životu Lisbeth Salander imala je i grudi. Kada bi se pogledala u ogledalo na vratima, nestalo bi joj zraka. Grudi su bile jednako lažne kao i identitet Monice Sholes. Bile su od lateksa i kupljene u butiku u Kopenhagenu u kojem kupuju transvestiti. Bila je spremna za rat.

Nešto poslije devet sati otišla je dvije ulice dalje do raskošnog hotela Zimmertal, gdje je

rezervirala sobu pod imenom Monica Sholes. Dala je sto kruna u protuvrijednosti napojnice dečku koji joj je do sobe odnio tek kupljeni kovčeg u kojemu je bila njena putna torba. Apartman je bio malen i koštao samo 22.000 kruna na dan. Rezervirala ga je za jednu noć. Kada je ostala sama, ogledala se oko sebe. S prozora je imala predivan pogled na Zurich See, koje je uopće nije zanimalo, ali je provela barem pet minuta buljeći u sebe u ogledalu. Vidjela je potpuno nepoznatu osobu. Monica Sholes s velikim grudima i paž-frizurom imala je više šminke na sebi nego što je Lisbeth Salander koristila u mjesec dana. Izgledala je... drugačije.

U pola deset konačno je doručkovala dvije šalice kave i pecivo s pekmezom u hotelskom baru. Cijena: 210 kruna. Pa jesu ovi ljudi ljudi?

Nešto prije deset sati Monica Sholes je spustila šalicu s kavom, otvorila mobitel i nazvala broj modema na Havajima. Nakon tri se zvona javio. Modem se uključio. Monica Sholes je odgovorila tako što je utipkala šifru od šest brojeva u svoj mobitel i poslala poruku koja je sadržavala upute za pokretanje programa koji je Lisbeth Salander napisala posebno za tu priliku.

U Honoluluu se pokrenuo program anonimne stranice na serveru koji je službeno pripadao sveučilištu. Program je bio jednostavan. Jedina mu je funkcija bila da pošalje upute za pokretanje programa na drugom serveru, koji je u ovom slučaju bio sasvim obična komercijalna stranica koja nudi internetske usluge u Nizozemskoj. A taj je program imao zadaću pronaći onaj duplikat hard diska koji je pripadao Hans-Eriku Wennerstromu i preuzeti kontrolu nad programom koji je davao izvještaje o sadržaju njegove tri tisuće bankovnih računa po cijelom svijetu.

Samo ju je jedan račun zanimao. Lisbeth Salander je znala da provjerava račun nekoliko puta tjedno. Ako on uključi svoj kompjutor i ode baš na tu stranicu, sve će izgledati

normalno. Program je pokazivao male promjene koje su očekivane, s obzirom na to koliko se račun promijenio u posljednjih šest mjeseci. Da Wennerstrom u sljedećih 48 sati ode na račun i naredi da se novac isplati ili premjesti s računa, program bi ga po dužnosti obavijestio da se to i dogodilo. Ali u stvarnosti bi se promjena dogodila samo na duplikatu hard diska u Nizozemskoj.

Monica Sholes je zatvorila mobitel u trenutku kada je čula četiri kratka signala koja su potvrdila da je program pokrenut.

Napustila je Zimmertal i otišla do Bank Hauser General koja se nalazila dijagonalno preko ceste i u kojoj je imala dogovoren sastanak s direktorom Wagnerom u deset sati. Došla je tamo tri minute prije dogovora i iskoristila to vrijeme za poziranje pred sigurnosnim kamerama koje su je snimale dok je hodala do dijela s uredima za diskretne privatne konsultacije.

"Trebala bih pomoć oko nekih transakcija", rekla je Monica Sholes na savršenom oxfordskom engleskom. Kada je otvorila aktovku, slučajno joj je ispala reklamna kemijska olovka po kojoj se vidjelo da je odsjela u hotelu Zimmertal i koju je direktor Wagner pristojno podigao. Dobacila mu je vragoljasti osmijeh i napisala broj računa na blok na stolu ispred sebe.

Direktor Wagner bacio je pogled na nju i stavio je u kategoriju razmažene kćeri nekoga važnog.

"Riječ je o nekoliko računa u Bank of Kroenenfeld na Kajmanskim Otocima. Automatski transfer s klirinškim kodovima u nizu."

"Frdulein Sholes, vi, naravno, imate sve te klirinške kodove pri ruci", pitao je.

"Aber naturlicti", odgovorila je tako jakim naglaskom da je bilo očito da zna samo loš njemački koji je naučila u školi.

Počela je recitirati broj od šesnaest znamenaka, a da nijednom nije pogledala na neki papir. Direktor Wagner je shvatio da će ovo biti naporno prijepodne, ali za 4% od transfera bio je spreman preskočiti ručak.

To je potrajalo dulje nego što je računala. Tek nešto poslije dvanaest sati, malo kasnije od planiranog vremena, Monica Sholes je napustila Bank Hauser General i vratila se u hotel Zimmertal. Pokazala se na recepciji prije nego što se popela u sobu i skinula odjeću koju je kupila. Zadržala je grudi od lateksa i zamijenila paž-frizuru plavom kosom do ramena Irene Nesser. Odjenula se u manje upadljivu odjeću: čizme s vrlo visokom potpeticom, crne hlače, jednostavnu majicu i elegantnu crnu kožnatu jaknu iz trgovine Malungsboden u Stockholmu. Pogledala se u ogledalu. Nije izgledala zapušteno, ali više nije bila neka bogata nasljednica. Prije nego što je Irene Nesser napustila sobu, razvrstala je određeni broj obveznica, koje je stavila u tanki fascikl.

U pet minuta nakon jedan, sa zakašnjenjem od pet minuta, otišla je u Bank Dorffmann, koja se nalazila otprilike sedamsto metara od Bank Hauser General. Irene Nesser je unaprijed dogovorila sastanak s direktorom Hasselmannom. Ispričala se na kašnjenju. Govorila je savršenim njemačkim s norveškim naglaskom.

"Nema problema, Frauleiri", odgovorio je direktor Hasselmann. "Kako vam mogu pomoći?"

"Željela bih otvoriti račun. Imam određeni broj privatnih obveznica koje bih htjela prodati."

Irene Nesser je stavila fascikl na stol ispred njega.

Direktor Hasselmann je bacio pogled na sadržaj fascikla, prvo na brzinu, a onda polakše. Podigao je jednu obrvu i uslužno se nasmiješio.

Otvorila je pet brojevanih računa kojima je mogla raspolagati putem interneta, a koji su

bili vlasništvo anonimne kompanije u Gibraltaru, koju je lokalni posrednik osnovao u njeno ime za 50.000 kruna što ih je posudila od Mikaela Blomkvista. Prodala je pedeset obveznica i stavila novac na račune. Svaka je obveznica imala vrijednost od milijun kruna.

Njen se posao u Bank Dorffmann oduljio, tako da je opet kasnila. Nikako nije stigla obaviti završne poslove prije nego što su se banke zatvorile. Zato se Irene Nesser vratila u hotel Matterhorn, gdje je provela sat vremena šetajući uokolo tako da je svi primijete. Ali dobila je glavobolju i rano otišla u krevet. Kupila je tablete protiv glavobolje na recepciji i naručila buđenje za osam sati sljedećega jutra pa povukla se u sobu. Bilo je skoro pet sati i sve su banke u Europi bile zatvorene. Ali otvorile su se banke na američkom kontinentu. Uključila je PowerBook i uključila se na internet preko svog mobitela. Trebalo joj je sat vremena da isprazni račune koje je ranije toga dana otvorila u Bank Dorffmann.

Novac je podijeljen na male svote i iskorišten za plaćanje računa za veliki broj fiktivnih poduzeća širom svijeta. Kada je završila, novac se, začudo, vratio u Bank of Kroenenfeld na Kajmanskim Otocima, ali sada na potpuno drugi račun od onoga s kojega je krenuo ranije toga dana.

Irene Nesser je zaključila da je taj prvi dio posla sada siguran i da joj je gotovo nemoguće ući u trag. Napravila je samo jednu isplatu s tog računa; točno milijun kruna stavljeno je na račun povezan s kreditnom karticom koju je imala u novčaniku. Vlasnik računa bila je anonimna tvrtka po imenu Wasp Enterprises, koja je bila registrirana na Gibraltaru. Nekoliko minuta kasnije djevojka s plavom paž-frizuricom napustila je Matterhorn kroz pokrajnja vrata hotelskog bara. Monica Sholes otišla je do hotela Zimmertal, pristojno kimnula osobi na recepciji i odvezla se dizalom do svoje sobe.

Nakon toga je dosta vremena potrošila na oblačenje ratne uniforme Monice Sholes, popravljjanje šminke i nanošenje dodatnog sloja kreme preko tetovaže, a onda je sišla do hotelskog restorana i večerala strašno dobru ribu. Naručila je bocu vina za koje nikada nije čula, ali koje je koštalo 1200 kruna, popila otprilike jednu čašu i onda nehajno ostavila ostatak prije nego što se preselila u bar hotela. Ostavila je oko 500 kruna napojnice, zbog čega ju je osoblje zapamtilo.

Provela je oko tri sata dopuštajući da je zavede mladi pijani Talijan plemićkog imena koje se nije trudila upamtiti. Popili su dvije boce šampanjca, od čega je ona popila otprilike jednu čašu.

Oko jedanaest sati njezin se pijani kavalir nagnuo prema njoj i otvoreno je primio za grudi. Zadovoljna, spustila je njegovu ruku na stol. Čini se da nije primijetio da je stisnuo mekani lateks. Povremeno su bili preglasni i iritirali druge goste. Kada je Monica Sholes nešto prije ponoći primijetila da ih je jedan čuvar počeo ozbiljno pogledavati, ustala je i pomogla svom talijanskom prijatelju da ode do svoje sobe.

Kada je otišao u kupaonicu, natočila je posljednju čašu crnog vina. Razmotala je presavijeni papirić i začinila vino smrvljenom tabletom Rohypnola. Minutu nakon što su nazdravili jedno drugome skljkao se na krevet. Opustila mu je kravatu, skinula cipele i pokrila ga. Oprala je čaše u kupaonici i obrisala ih prije nego što je napustila sobu.

U šest sati sljedećega jutra Monica Sholes je doručkovala u svojoj sobi, dala svima napojnice i napustila Zimmertal prije sedam sati. Prije nego što je napustila sobu, pet je minuta brisala otiske prstiju s kvaka, ormara, zahoda, telefonske slušalice i drugih stvari u sobi koje je dodirnula.

Irene Nesser napustila je Matterhorn oko pola devet, odmah nakon buđenja. Taksijem se odvezla do željezničke postaje i zaključala svoje torbe u jednom od pretinaca. Sljedeće je

sate posvetila posjećivanju devet privatnih banaka u koje je raspodijelila dijelove obveznica s Kajmanskih Otoka. Do tri sata poslije podne prodala je oko 10% obveznica, a novac stavila na tridesetak brojčanih računa. Ostatak obveznica je složila i stavila u privatni sef u banci.

Irene Nesser će morati još nekoliko puta posjetiti Zurich, ali nije hitno.

U pola pet poslije podne Irene Nesser se taksijem odvezla do zračne luke, gdje je otišla u ženski zahod, razrezala putovnicu i kreditne kartice Monice Sholes na komadiće, bacila ih u zahod i povukla vodu. Škarice je bacila u kantu za smeće. Nakon 11. rujna 2001. nije pametno privlačiti pozornost oštrim predmetima u torbi.

Irene Nesser otputovala je Lufthansinim letom GD 890 za Oslo, a onda autobusom do željezničkog kolodvora u Oslu, gdje je ušla u ženski zahod i razvrstala svoju odjeću. Sve stvari koje su pripadale Monici Sholes - paž-frizuru i odjeću skupih marki -stavila je u tri plastične vrećice, koje je bacila u razne kante za smeće i krupni otpad po stanici. Praznu Samsoniteovu torbu stavila je u jedan nezaključani pretinac. Lančić i naušnice bili su dizajnerski i moglo im se ući u trag; bacila ih je u zahod.

Nakon malo očajničkog oklijevanja Irene Nesser odlučila je zadržati lažne grudi.

A onda joj više nije preostalo mnogo vremena i na brzinu je pojela hamburger iz McDonalda dok je prebacivala sadržaj ekskluzivne kožnate aktovke u svoju putnu torbu. Kada je otišla, ostavila je praznu aktovku pod stolom. Kupila je kavu s mlijekom u kiosku i otrčala na noćni vlak za Stockholm. Stigla je upravo kada su zatvarali vrata.

Rezervirala je vlastiti spavaći kupe.

Kada je zaključala vrata kupea, osjetila je kako joj se prvi put u dva dana adrenalin spušta na normalnu razinu. Otvorila je prozor i pripalila cigaretu usprkos tome što je to bilo zabranjeno, i stajala pijući kavu malim gutljajima dok je vlak napuštao Oslo.

U glavi je prelazila svoj popis onoga što je trebala učiniti kako bi bila sigurna da nije zaboravila neki detalj. Nakon nekog se vremena namrštila i pregledala džepove jakne. Izvadila je reklamnu kemijsku iz hotela Zimmertal i zamišljeno je promatrala koju minutu, a onda je ispustila iz ruke kroz prozor vlaka. Petnaest minuta kasnije uvukla se u krevet i gotovo odmah zaspala.

EPILOG

GODIŠNJI REVIZIJSKI IZVJEŠTAJ

Četvrtak, 27. studenog - utorak, 30. prosinca

Tematski broj Millenniuma o Hans-Eriku Wennerstromu obuhvaćao je cijelih četrdeset i šest stranica časopisa i eksplodirao je kao bomba posljednjeg tjedna u studenom. Uz glavni su tekst zajednički uvodnik napisali Mikael Blomkvist i Erika Berger. Prvih nekoliko sati mediji nisu znali kakvo stajalište zauzeti prema toj vijesti. Sličan je tekst godinu dana ranije rezultirao osudom Mi-kaela Blomkvista na zatvorsku kaznu zbog krivokletstva i otkazom iz časopisa Millennium. Zato je njegova vjerodostojnost bila na prilično niskoj razini. Sada su se te novine vratile s pričom istog novinara koja je sadržavala mnogo grublje tvrdnje nego tekst zbog kojega je bio osuđen. Sadržaj je povremeno bio toliko apsurdan da se protivio zdravom razumu. Švedski su mediji bili nepovjerljivi i čekali.

Ali navečer je žena s TV4 imala prilog od jedanaest minuta sumirajući glavne točke Blomkvistovih optužbi. Erika Berger je ručala s njom prije nekoliko dana i dala joj ekskluzivu.

Brutalno profiliranje na TV4 preduhitriilo je državne vijesti, koje su se tek nakon prijenosa u devet sati zakvačile za tu vijest. Tada je i TT objavio prvu vijest pod opreznim naslovom "Osuđeni novinar optužuje financijera za tešku prijevaru". Tekst je bio ukratko prepisan s TV-priloga, ali sama činjenica da je TT uopće objavio vijest pokrenula je grozničavu aktivnost u konzervativnim jutarnjim novinama i desetak lokalnih novina iz velikih gradova širom zemlje kako bi stigli promijeniti naslovnicu prije nego što novine krenu u tisak. Sve do tada novine su više-manje odlučile ignorirati tvrdnje Millenniuma.

Liberalne su jutarnje novine komentirale vijest Millenniuma u obliku uvodnika koji je napisao sam glavni urednik, ranije toga poslijepodneva. Glavni je urednik otišao na ručak kada su vijesti TV4 bile na programu, a histerične pozive tajnice redakcije o tome "da bi moglo biti istine" u Blomkvistovim tvrdnjama odbacio je klasičnom izjavom "glupost - onda bi to novinari gospodarstva već davno otkrili". I tako je uvodnik liberalnoga glavnog urednika bio jedini medij u zemlji koji je potpuno srezao tvrdnje Millenniuma. Uvodnik je sadržavao riječi poput osobna osveta, kriminalno novinarstvo u kojem se samo nabacuje blatom i zahtjev da se nešto poduzme protiv tih kažnjivih tvrdnji o poštovanom građaninu. I to je bio jedini tekst kojim se taj glavni urednik pridružio debati.

Tijekom noći svi su članovi redakcije Millenniuma bili u uredu. Prema planu su tamo trebale ostati samo Erika Berger i novoza-poslena tajnica redakcije Malin Eriksson kako bi odgovarale na pozive ako ih bude. Ali u deset sati navečer svi su suradnici ostali

tamo, i još dobili društvo čak četiriju bivših suradnika i šest stalnih honoraraca. Oko ponoći je Christer Malm otvorio bocu šampanjca jer mu je njihov stari poznanik unaprijed poslao tekst jednih večernjih novina koje su aferi Wennerstrom posvetile šesnaest stranica pod naslovom "Financijska mafija". Kada su večernje novine sljedećeg dana izašle, započela je medijska hajka neslućenih razmjera.

Tajnica redakcije Malin Eriksson zaključila je da će joj se sviđati raditi u Millenniumu. Tijekom sljedećeg tjedna burzovna se Švedska tresla kada je financijska policija počela istraživati stvar. Dovedeni su tužitelji i došlo je do panične prodaje. Dva dana nakon otkrića afera Wennerstrom postala je stvar Vlade koja je izazvala ministra gospodarstva da se očituje.

Hajka nije značila da su mediji prihvatili tvrdnje Millenniuma bez kritičnih pitanja, otkrića su bila preozbiljna za tako nešto. Ali za razliku od prve afere Wennerstrom, Millennium je ovog puta mogao iznijeti dramatično uvjerljive dokaze: Wennerstromov osobni e-mail i kopije sadržaja njegova kompjutora na kojem su bili izračuni stanja na računima tajnih sredstava u bankama na Kajmanskim Otocima i u dvadesetak drugih zemalja, tajni sporazumi i druge gluposti koje imalo oprezan gangster nikada u životu ne bi ostavio na hard disku. Ubrzo je postalo jasno da su tvrdnje Millenniuma tako čvrste da se mogu održati na sudu, a svi su se slagali da to prije ili kasnije mora tamo završiti, i bio je to neusporedivo najveći mjehur sapunice koji je prsnuo još od Kreuge-rova sloma* 1932. godine. U usporedbi s aferom Wennerstrom, katastrofe Gotabanke** i Trustora*** nisu bile ništa osobito. Bila je to prijevara tolikih razmjera da se nitko nije usudio ni spekulirati koliko je pojedinih prekršaja zakona počinjeno.

Prvi su se put u švedskom gospodarskom novinarstvu koristile riječi kao sistematski kriminal, mafija i vladavina gangstera. Wennerstrom i njegov najuži krug mladih

burzovnih meštara, suvlasnika i odvjetnika u Armanijevim odjelima opisivani su kao bilo koja skupina pljačkaša banaka ili preprodavača droge.

Tijekom prvih dana te medijske hajke Mikael Blomkvist nije bio dostupan. Nije odgovarao na e-mailove i nije ga se moglo dobiti na telefon. Sve komentare redakcije davala je Erika Berger, koja je prela kao mačka dok su je intervjuirali veliki državni mediji i važne lokalne novine, a kasnije i sve veći broj stranih medija. Svaki put kada bi joj bilo postavljeno pitanje kako je Millennium došao u posjed tih vrlo privatnih internih dokumenata, odgovorila bi zagonetnim smiješkom koji bi se brzo pretvorio u dimnu zavjesu: "Naravno, ne možemo otkriti svoj izvor."

Kada su joj postavljali pitanja zašto je prošlogodišnje razotkrivanje Wennerstroma bilo takav fijasko, postajala je još zagonetnija. Nikada nije lagala, ali možda nije uvijek govorila potpunu istinu. Neslužbeno, kad nije imala mikrofon pod nosom, dala bi nekoliko zagonetnih replika koje bi, kada bi se sve spojile, vodile do preuranjenih zaključaka. Tako su nastale glasine koje su uskoro poprimile legendarne proporcije i koje su tvrdile da se Mikael Blomkvist nije branio na sudu i samovoljno se pustio da ga osude na zatvor i skupe kazne zato što bi suprotno neizbježno dovelo do identifikacije njegova izvora informacija. Uspoređivan je s američkim medijskim uzorima koji radije idu u zatvor nego da izdaju svoj izvor, pa je bio opisan kao heroj tako grozno laskavim riječima da mu je bilo neugodno. Ali nije to bilo mjesto za demantiranje nespo razuma. Oko jednoga su se svi slagali: osoba koja je predala tu dokumentaciju mora da je netko od povjerenja iz najužih Wennerstromovih krugova. Time je započela vrlo duga dodatna debata o tome tko je taj doušnik - suradnici koji su možda imali razloga biti nezadovoljni, odvjetnici ili čak Wennerstromova kći, ovisnica o kokainu, ili drugi članovi

obitelji koji su opisani kao mogući kandidati. Ni Mikael Blomkvist ni Erika Berger nisu se izjašnjavali. Nikada nisu komentirali tu temu.

Erika se zadovoljno smiješila i znala da su pobijedili kada su jedne večernje novine na treći dan hajke stavile naslov "Osveta Millenniuma". Tekst je bio laskavi portret časopisa i njegovih suradnika, te još i ilustriran vrlo dobrom slikom Erike Berger. Zvali su je kraljicom istraživačkog novinarstva. Takve su stvari značile bodove u rangovima zabavnih rubrika i počela su govorkanja o Velikoj novinarskoj nagradi.

Pet dana nakon što je Millennium započeo uvodnu topovsku paljbu, knjiga Mikaela Blomkvista Privatni bankar mafije stigla je u knjižare. Knjiga je bila napisana onih grozničavih dana u Sandhamnu u rujnu i listopadu, te na brzinu i obavijena velom tajne tiskana u tiskari Hallvigska Reklam u Morgongavi. Bila je to prva knjiga izdana kod posve novog izdavača koji je nosio logo Millenniuma. Imala je zagonetnu posvetu: Za Sally, koja mi je pokazala prednosti golfa.

Bila je to knjižurina od šesto petnaest stranica džepnog formata. Mala je naklada od samo dvije tisuće primjeraka praktički garantirala da će na tome izgubiti novac, no rasprodala se u roku od nekoliko dana i Erika Berger je brzo naručila još deset tisuća primjeraka.

Recenzenti su konstatirali da Mikael Blomkvist ovoga puta barem ne namjerava štedjeti barut na objavljivanju detaljnih izvora. I tu su bili potpuno u pravu. Dvije trećine knjige sastojale su se od dodataka koji su bili izravni prijepisi dokumentacije iz

Wennerstromova kompjutora. Istovremeno s objavljivanjem knjige Millennium je stavio tekstove iz Wennerstromova kompjutora kao izvorni materijal u PDF-formatu koji se mogao skinuti s njihove stranice na internetu. Tko god je bio imalo zainteresiran, mogao je sam pregledati izvorni materijal.

Neobična nenazočnost Mikaela Blomkvista bila je dio medijske strategije koju je smislio zajedno s Erikom Berger. Sve su ga novine u zemlji tražile. Tek kada je objavljena knjiga, Mikael je dao ekskluzivni intervju ženi s TV4, što je još jednom preduhitriilo državnu televiziju. Ali ovo nije bio nikakav prijateljski dogovor i pitanja su bila sve samo ne ulagivačka.

Mikael je bio osobito zadovoljan izmjenom replika dok je gledao svoj snimljeni nastup. Intervju je išao uživo u trenutku kada je stockholmska burza padala u bezdan, a burzovni mešetari prijetili da će se baciti s raznih prozora. Dobio je pitanje koja je odgovornost Millenniuma za to što švedska burza sada, čini se, propada.

"Tvrđnja da je švedska ekonomija na putu prema propasti obična je glupost", odmah je odgovorio Mikael.

Novinarka s TV4 izgledala je zbunjeno. Takav odgovor nije očekivala, pa je odjednom bila prisiljena improvizirati. Mikael je dobio sljedeće pitanje, kojemu se nadao: "Upravo doživljavamo

najveći pad u povijesti švedske burze. Vi kažete da je to glupost?"

"Morate razlikovati dvije stvari - švedsku ekonomiju i švedsko burzovno tržište. Švedska je ekonomija zbirka svih proizvoda i usluga koji se proizvode u ovoj zemlji svakoga dana. To su telefoni iz Ericssona, auti iz Volva, pilići iz Scana i transporti od Ki-rune do Skovdea. To je švedska ekonomija i ona je jednako jaka ili slaba kao što je bila i prije tjedan dana."

Napravio je umjetničku stanku i otpio gutljaj vode.

"Burza je nešto sasvim drugo. Tu ne postoji nikakva ekonomija i nikakva proizvodnja stvari i usluga. To su samo fantazije gdje ljudi iz sata u sat odlučuju da je ova ili ona

kompanija vrijedna mnogo milijardi više ili manje. To nema nikakve veze sa stvarnošću ili sa švedskom ekonomijom."

"Hoćete reći da nema nikakve veze što burza pada kao kamen?"

"Ne, nema apsolutno nikakve veze", odgovorio je Mikael tako umornim glasom i s tonom odustajanja da je zazvučao kao proročica. Taj će se odgovor bezbroj puta citirati u sljedećih godinu dana. Nastavio je:

"To samo znači da će gomila velikih špekulanata sada preseliti svoje akcije sa švedskih poduzeća na njemačka. Dakle, ekonomiste bi neki opasniji reporter trebao identificirati i razotkriti kao izdajnike zemlje. Oni sistematski, i možda svjesno, štete švedskoj ekonomiji kako bi zadovoljili profitne interese svojih klijenata."

A onda je novinarka napravila pogrešku i postavila upravo ono pitanje koje je Mikael priželjkivao.

"Znači, smatrate da mediji nemaju nikakve odgovornosti?"

"Naprotiv, mediji su itekako odgovorni. Najmanje dvadeset godina velik broj novinara gospodarstva nije pregledao rad Hans-Erika Wennerstroma. Još su mu i pomogli time što su mu izgradili prestiž idealiziranjem bez razmišljanja. Da su radili svoj posao posljednjih dvadeset godina, danas se ne bismo nalazili u ovoj situaciji."

Nastup je bio ključna točka. Erika Berger bila je uvjerenjena da su tek u trenutku kada je Mikael nastupio na televiziji i mirno branio svoje tvrdnje, švedski mediji, usprkos tome što se Millennium nalazio na svim naslovnicama proteklog tjedna, shvatili da priča stvarno drži vodu i da su fantastične tvrdnje koje su iznijeli u časopisu istinite. Njegov je stav dao usmjerenje cijeloj priči.

Nakon intervjua afera Wennerstrom neprimjetno se preselila s deskova uredništva gospodarstva u crnu kroniku. To je značilo novi način razmišljanja u redakcijama

novina. Prije su obični novinari redakcija crne kronike rijetko ili nikada pisali o ekonomskom kriminalu, osim ako je bila riječ o ruskoj mafiji ili jugoslavenskim švercerima cigaretama. Od tih se novinara nije očekivalo da istražuju zapedjane događaje na burzi. Jedne su večernje novine čak uzele Mikaela Blomkvista za riječ i napravile dva priloga s portretima nekih od najvažnijih burzovnih mešetara financijskih kuća koji su upravo kupovali njemačke vrijednosne papire. Novine su stavile naslov "Oni prodaju svoju zemlju". Svim su mešetarima ponudili da komentiraju te tvrdnje. Svi su odbili. Ali toga se dana trgovina dionicama znatno smanjila i neki od mešetara koji su se htjeli pokazati kao progresivni patrioti počeli su plivati protiv struje. Mikael Blomkvist na to se grohotom nasmijao.

Pritisak je bio toliko jak da su ozbiljni muškarci u tamnim odijelima bili vrlo zabrinuti i prekršili najvažnije pravilo tog ekskluzivnog društva od kojega se sastojao najuži krug švedskih financijera - počeli su davati izjave o svojim kolegama. Tako su odjednom umirovljeni direktori Volva, industrijalci i direktori banaka nastupali na televiziji i odgovarali na pitanja kako bi ograničili razmjere štete. Svi su shvatili ozbiljnost situacije i trebalo se brzo distancirati od Wennerstroem Group i riješiti se njihovih dionica.

Wennerstrom (složili su se svi gotovo uglas) ipak nije pravi industrijalac i nikada nije bio primljen u klub. Netko je podsjetio da je on u osnovi samo dijete iz radničke klase iz Norr-landa i da su mu vlastiti uspjesi možda zavrtjeli glavom. Netko je opisao njegove postupke kao osobnu tragediju. Drugi su otkrili da su već godinama sumnjičavi prema Wennerstrdmu - previše se hvalio i umišljeno ponašao.

Tijekom sljedećih tjedana, sve zato što se Milknniumova dokumentacija komadala i ponovno sastavljala, Wennerstromov je imperij bezbrojnih kompanija bio povezan s centrom međunarodne mafije koja je obuhvaćala sve od ilegalne trgovine oružjem i

pranja novca za južnoameričku trgovinu drogom do prostitucije u New Yorku, a indirektno čak i trgovinu djecom u svrhu prostitucije u Meksiku. Jedno je Wennerstromovo poduzeće koje je bilo registrirano na Cipru izazvalo dramatičnu histeriju kada se otkrilo da su pokušavali kupiti proizvedeni uran s crnog tržišta u Ukrajini. Činilo se da se posvuda pojavljuje neka od Wennerstromove beskrajne zbirke sumnjivih kompanija u nekim mutnim poslovima.

Erika Berger je konstatala da je knjiga o Wennerstromu najbolje što je Mikael ikada napisao. Sadržaj je bio stilistički neujednačen, a jezik povremeno čak i loš jer nije bilo vremena za lijepo pisanje, ali Mikael nikoga nije štedio i cijela je knjiga bila nadahnuta bijesom koji nije mogao promaknuti nijednom čitatelju.

Mikael Blomkvist je jednom slučajno naletio na svog protivnika, bivšeg reportera rubrike gospodarstva, Williama Borga. Naletjeli su jedan na drugoga na ulazu u Kvarnen, gdje su se Mikael, Erika Berger i Christer Malm našli s ostalim zaposlenicima redakcije nakon što su odlučili uzeti slobodnu večer na Sv. Luciju i pošteno se napiti na račun novina. Borg je bio u društvu vrlo pijane djevojke stare kao Lisbeth Salander.

Mikael se naglo zaustavio. William Borg je uvijek izvlačio ono najgore iz njega, pa je bio prisiljen kontrolirati se kako ne bi rekao ili učinio nešto neprimjereno. I tako su on i Borg stajali bez riječi i odmjeravali jedan drugoga pogledima.

Mikaelov prijezir prema Borgu mogao se osjetiti. Erika je prekinula mačističke izljeve tako što se vratila do Mikaela, primila ga pod ruku i odvela do bara.

Mikael je odlučio zatražiti Lisbeth Salander da jednom napravi jednu od svojih detaljnih istraga o Borgu. Samo reda radi.

Za vrijeme cijele te medijske oluje glavne osobe drame, financijera Hans-Erika Wennerstroma, nije bilo nigdje. Dana kada je objavljen članak u Millenniumu, financijer je komentirao tekst na jednoj ranije dogovorenoj konferenciji za tisak povodom nečega sasvim drugoga. Wennerstrom je tvrdio da su optužbe neosnovane i da su dokumenti na koje se oslanjaju falsificirani. Podsjetio je da je isti novinar godinu dana ranije bio osuđen zbog krivokletstva.

Nakon toga su na pitanja medija odgovarali samo Wennerstromovi odvjetnici. Dva dana nakon što je distribuirana knjiga Mikaela Blomkvista, počele su se javljati neprestane glasine da je Wennerstrom napustio zemlju. Tabloidi su u naslovima koristili riječ "bijeg". Kada je financijska policija tijekom drugog tjedna pokušala doći u službeni kontakt s Wennerstromom, konstatirali su da se ne nalazi u zemlji. Sredinom prosinca policija je potvrdila da se za Wennerstromom traga, a na zadnji dan stare godine objavljena je i službena potjernica preko Interpola. Istog je dana u zračnoj luci Arlanda uhićen Wennerstromov najbliži savjetodavac dok se pokušavao ukrcati na zrakoplov za London.

Nekoliko tjedana kasnije jedan je švedski turist objavio da je vidio Hans-Erika Wennerstroma kako ulazi u automobil u Bridgetownu, glavnom gradu Barbadosa na Karibima. U prilog svojoj tvrdnji turist je priložio i fotografiju snimljenu iz relativno velike udaljenosti, koja je prikazivala bijelca sa sunčanim naočalama, u raskopčanoj bijeloj košulji i svijetlim hlačama. Nije ga se moglo sa sigurnošću identificirati, ali tabloidi su poslali novinare koji su bezuspješno pokušavali pronaći Wennerstroma na Karip-skim otocima. Bio je to prvi u nizu slučajeva da su ljudi spazili odbjeglog milijardera. Nakon šest mjeseci policijska je potraga prekinuta. Hans-Erik Wennerstrom pronađen je mrtav u nekom stanu u Marbelli, u Španjolskoj, gdje je živio pod imenom Victor Fleming.

Ubijen je s tri metka u glavu izbliza. Teorija španjolske policije bila je da je slučajno zatekao lopova u svom stanu.

Wennerstromova smrt uopće nije iznenadila Lisbeth Salander. Imala je čvrste razloge za sumnju da je njegova smrt imala veze s time što više nije imao pristupa novcu iz određene banke na Kajmanskim Otocima koji mu je trebao za otplatu nekih kolumbijskih dugova.

Da je netko zatražio Lisbeth Salander za pomoć u traženju Wennerstroma, mogla im je praktički svakoga dana točno reći gdje se nalazi. Putem interneta pratila je njegov očajnički bijeg kroz desetak zemalja i vidjela njegovu sve veću paniku u mailovi-ma čim bi negdje uključio svoj laptop. Čak ni Mikael Blomkvist nije mogao vjerovati da bi odbjegli bivši milijarder bio toliko lud da vuče sa sobom isti onaj kompjutor u koji su mu provalili do temelja.

Nakon pola godine Lisbeth se umorila od praćenja Wennerstroma. Preostalo je samo pitanje u kolikoj će se mjeri ona angažirati. Wennerstrom je bez sumnje bio gad velikog kalibra, ali nije bio njezin osobni neprijatelj i nije imala interesa u tome da se umiješa i učini nešto protiv njega. Mogla ga je odati Mikaelu Blomkvistu, ali on bi vjerojatno samo objavio priču. Mogla je dati informaciju policiji, ali vjerojatnost da bi Wennerstrom bi obaviješten i stigao nestati bila je prilično velika. Osim toga, iz principa nije razgovarala s policijom.

Ali bilo je drugih neplaćenih dugova. Mislila je na onu dvadesetdvogodišnju trudnu konobaricu kojoj su držali glavu pod vodom u vlastitoj kadi.

Odlučila je četiri dana prije nego što je Wennerstrom pronađen mrtav. Otvorila je mobitel i nazvala jednog odvjetnika u Miamiju na Floridi, koji je, čini se, bio jedna od onih osoba

od kojih se Wennerstrom najviše sakrivao. Razgovarala je s tajnicom i zamolila je da prenese tajanstvenu poruku. Ime Wennerstrom i adresu u Marbelli. I to je bilo sve. Isključila je vijesti u pola dramatične reportaže o Wennerstromovoj smrti. Uključila je aparat za kavu i napravila sendvič s jetrenom paštetom i narezanim krastavcima. Erika Berger i Christer Malm bavili su se godišnjim božićnim aktivnostima dok je Mikael sjedio u Erikinoj fotelji i pio kuhano vino i promatrao ih. Svi zaposleni i više stalnih honorarnih suradnika dobili su poklon. Ove je godine to bila torba s logom Millenniuma. Nakon što su umotali poklone, sjeli su kako bi napisali i zalijepili markice na oko dvjesto božićnih čestitki za tiskare, fotografe i kolege iz medija.

Mikael se stvarno pokušao oduprijeti izazovu, ali na kraju se nije mogao suzdržati. Uzeo je posljednju čestitku i napisao Sretan Božić i sretna Nova godina. Hvala na velikoj podršci ove godine.

Potpisao se i adresirao čestitku na Jannea Dahlmana c/o redakcija Finansmagasinet Monopol.

Kada je navečer došao kući, čekala ga je obavijest da mu je stigao paket. Sljedećega je jutro otišao po njega i otvorio ga kada je stigao u redakciju. Paket je sadržavao sredstvo protiv komaraca i bocu rakije Reimersholms. Mikael je otvorio čestitku i pročitao tekst: Ako ne budeš imao drugog posla, ja ću na Ivanje biti usidren kod Arholma. Potpisan je bio njegov bivši školski prijatelj Robert Lindberg.

Millennium je običavao zatvoriti redakciju tjedan dana prije Božića i preko novogodišnjih praznika. Ove se godine toga baš nisu držali; pritisak na malu redakciju bio je kolosalan i još uvijek su svakodnevno primali pozive novinara sa svih strana svijeta. Dan prije Badnjaka Mikael Blomkvist gotovo je slučajno pročitao članak u Financial Timesu koji je se odnosio na trenutačnu situaciju Međunarodne bankarske komisije, koja je na brzinu

sastavljena kako bi istražila Wennerstromov imperij. U članku je pisalo da Komisija polazi od pretpostavke da je Wennerstrom vjerojatno u zadnji čas dobio neku vrstu upozorenja da će biti razotkriven.

Naime, njegov račun u Bank of Kroenenfeld na Kajmanskim Otocima, na kojem je imao 260 milijuna američkih dolara (oko dvije milijarde švedskih kruna) ispražnjen je dan prije nego što je Millennium objavio tekst.

Novac se nalazio na raznim računima kojima je samo Wennerstrom osobno mogao raspolagati. Nije čak ni trebao doći u banku, bila je dovoljna serija klirinških kodova kako bi mogao prebaciti novac u bilo koju banku na svijetu. Novac je prebačen u Švicarsku, gdje je jedna suradnica preuzela novac putem anonimnih privatnih obveznica. Svi klirinški kodovi bili su točni.

Europol je izdao međunarodnu potjernicu za nepoznatom ženom koja je koristila ukradenu englesku putovnicu na ime Monica Sholes i koja je navodno raskošno živjela odsjevši u jednom od najskupljih hotela u Zurichu. Relativno oštra fotografija sa sigurnosne kamere prikazivala je nisku ženu plave paž-frizure, širokih usana, upadljivih grudi, ekskluzivne odjeće poznatih marki i zlatna nakita.

Mikael Blomkvist je pogledao sliku, prvo samo na brzinu, a onda sa sve većim nepovjerenjem na licu. Nakon nekoliko sekundi potražio je povećalo u ladici svoga pisaćeg stola i pokušao razaznati detalje lica na rasteru novina.

Na kraju je odložio novine i nekoliko minuta sjedio bez riječi. A onda se počeo tako histerično smijati da je Christer Malm provirio u ured i pitao ga o čemu je riječ. Mikael je samo odmahnuo rukom.

Na Badnjak ujutro Mikael je otišao u Arstu posjetiti svoju bivšu ženu i kćer Pernillu i razmijeniti božične poklone. Pernilla je dobila kompjutor kakav je željela i koji su Mikael

i Monica zajedno kupili. Mikael je od Monice dobio kravatu, a od kćeri krimić Akea Edwardsona. Za razliku od prošlog Božića, bili su ushićeni zbog medijske histerije oko Millenniuma.

Ručali su zajedno. Mikael je bacio pogled na Pernillu. Nije vidio kćer otkada ga je neočekivano posjetila u Hedestadu. Odjednom je shvatio da nikada nije s njenom majkom raspravio o njezinu oduševljenju biblijskom sektom iz Skellefteaa. A nije mogao ni reći da je poznavanje Biblije njegove kćeri bilo ono što ga je na kraju odvelo na pravi trag u istrazi nestanka Harriet Vanger. Otada nije razgovarao sa svojom kćeri i osjetio je kako ga strašno muči savjest.

Nije bio dobar tata.

Poljubio je kćer na rastanku nakon ručka i našao se s Lisbeth Salander kod Slussena, a onda su otišli u Sandhamn. Jedva da su se vidjeli otkada je Millenniumova bomba eksplodirala. Stigli su tamo kasno na Badnjak i ostali preko blagdana.

Mikael je, kao i uvijek, bio zabavno društvo, ali Lisbeth Salander imala je neugodan osjećaj da ju je promatrao neobičnim pogledom kada mu je vratila posuđeni novac čekom na 120.000 kruna. Ali nije ništa rekao.

Odšetali su do Trovilla i natrag (što je Lisbeth smatrala gubljenjem vremena), pojeli božićnu večeru u gostionici i povukli se natrag u Mikaelovu kolibu, gdje su upalili vatru u kaminu, stavili Elvisovu ploču i posvetili se samo seksu. Kada je Lisbeth isplovila na površinu, pokušala se uhvatiti u koštac sa svojim osjećajima.

Nije imala nikakvih problema s Mikaelom kao ljubavnikom. Bilo im je zabavno u krevetu. Bilo je očito da jedno drugomu tjelesno dobro odgovaraju. I nikada je nije pokušavao dresirati.

Njen je problem bio što nije mogla protumačiti svoje osjećaje prema Mikaelu. Još od prije puberteta nikada nije u tolikoj mjeri nekoga pustila u svoj život kao Mikaela Blomkvista. Jednostavno rečeno, imao je frustrirajuću sposobnost da se probije kroz njene obrambene mehanizme i neprestano je navodi da priča o osobnim stvarima i osjećajima. Iako je bila dovoljno razumna da ignorira većinu njegovih pitanja, svejedno mu je pričala o sebi na način na koji to ne bi učinila ni s jednom drugom osobom, čak ni da joj prijete smrću. Plašio ju je i pred njim se osjećala razgolićenom i prepuštenom njegovoj volji. Istovremeno, dok ga je promatrala kako spava i slušala njegovo hrkanje, osjećala je kako nikada prije u životu nije tako potpuno vjerovala drugoj osobi. Bila je potpuno uvjerena da Mikael Blomkvist nikada neće iskoristiti ono što zna o njoj kako bi joj naškodilo. Nije bio takva osoba.

Jedina stvar koju nikada nisu raspravili bio je njihov odnos. Ona se nije usuđivala, a Mikael nikada nije načeo tu temu.

I u neki rani sat sljedećega jutra shvatila je nešto zastrašujuće. Kako je do toga došlo, nije mogla shvatiti, a nije znala ni kako da se prema tome odnosi. Bila je zaljubljena prvi put u svom dvadesetpetogodišnjem životu.

To što je bio gotovo dvostruko stariji od nje nije joj bilo važno. A ni to da je trenutčno bio medijski najeksponiranija osoba u Švedskoj, koja je čak završila na naslovnici Newsweeka - sve je to samo televizijska saponica. Ali Mikael Blomkvist nije bio nikakva erotska fantazija ili sanjarenje. To treba okončati jer to ne može funkcionirati. Sto će mu ona? Ona je vjerojatno nešto čime krati vrijeme dok čeka nekoga čiji život nije jebeni kaos.

Odjednom je shvatila da je ljubav onaj trenutak kada ti se srce skoro raspukne.

Kada se Mikael probudio kasno tog prijedpodneva, ona je već skuhalo kavu i postavila stol za doručak. Pravio joj je društvo za stolom i odmah primijetio da se nešto u njezinu držanju promijenilo - bila je malo više distancirana. Kada ju je pitao je li sve u redu, pogledala ga je neutralnim pogledom nerazumijevanja.

Prvi dan između Božića i Nove godine Mikael Blomkvist otišao je vlakom do Hedestada. Imao je toplu odjeću i prave zimske cipele kada ga je Dirch Frode dočekaao na kolodvoru i tiho mu čestitao na medijskim uspjesima. Bilo je to prvi put nakon kolovoza da je posjetio Hedestad i gotovo u dan točno godinu dana otkako je prvi put stigao tamo. Rukovali su se i pristojno razgovarali jedan s drugim, ali i među njima je ostalo dosta toga neizgovorenog i Mikael se osjećao nelagodno.

Sve je bilo pripremljeno i poslovna transakcija kod Dircha Frodea potrajala je samo nekoliko minuta. Frode se ponudio da uplati novac na neki pogodan račun u inozemstvu, ali Mikael je inzistirao da novac bude isplaćen kao najobičniji honorar na koji treba platiti porez na račun njegove tvrtke.

"Ne mogu si priuštiti neku drugu vrstu kompenzacije", odgovorio je kratko kada ga je Frode pitao.

Posjet nije bio samo financijske prirode. Mikael je ostavio odjeću, knjige i dio osobnih stvari u gostinskoj kolibi kada su on i Lisbeth na brzinu napustili Hedeby.

Henrik Vanger još je uvijek bio slab nakon srčanog udara, ali preselio se iz hedestadske bolnice natrag kući. Cijelo je vrijeme uz njega bila privatna medicinska sestra, koja mu nije dopuštala duge šetnje, hodanje po stubama i rasprave o stvarima koje bi ga mogle uznemiriti. A još se i tih dana između Božića i Nove godine malo prehladio, pa mu je odmah naredila da ostane u krevetu.

"A još je i skupa", žalio se Henrik Vanger.

Mikaela Blomkvista to nije jako uznemirilo i rekao je da starac sigurno ima dovoljno novca za to s obzirom na to koliko je poreza utajio tijekom života. Henrik Vanger ga je ozbiljno promotrio, a onda se počeo smijati.

"Kvragu, ti si vrijedan svake krune. Znao sam to."

"Iskreno rečeno, nikada nisam mislio da ću uspjeti riješiti zagonetku."

"Ne namjeravam ti zahvaljivati", rekao je Henrik Vanger. "Nisam to ni očekivao", odgovorio je Mikael. "Pošteno ti je plaćeno." "Ne žalim se."

"Obavio si posao za mene i plaća ti je dovoljna zahvala." "Samo sam došao kako bih vam rekao da smatram da je posao završen."

Henrik Vanger iskrivio je usnice. "Nisi završio posao", rekao je.

"Znam."

"Nisi napisao kroniku obitelji Vanger kao što smo se dogovorili."

"Znam. Neću je napisati."

Sjedili su u tišini neko vrijeme i razmišljali o raskidu ugovora. A onda je Mikael nastavio:

"Ne mogu napisati tu priču. Ne mogu pisati o obitelji Vanger i namjerno izostaviti glavni događaj u nekoliko posljednjih desetljeća - o Harriet i njezinu ocu, bratu i ubojstvima.

Kako bih mogao napisati poglavlje o razdoblju u kojemu je Martin bio glavni direktor Koncerna i praviti se da ne znam što je imao u podrumu? A ne mogu ni napisati tu priču a da još jednom ne uništim Harrietin život."

"Razumijem tvoju dvojbu i zahvalan sam što si tako odlučio."

"Dakle, odustajem od priče." Henrik Vanger je kimnuo.

"Čestitam. Uspjeli ste me korumpirati. Uništit ću sve bilješke i kasete razgovora s vama."

"Ne mislim da si postao korumpiran", rekao je Henrik Vanger.

"Imam takav osjećaj. Pa dakle tako i jest."

"Morao si odabrati između svoje uloge novinara i svoje uloge suosjećajnog čovjeka. Prilično sam siguran da te ne bih mogao potkupiti da si odabrao novinarsku ulogu i da bi nas razotkrio da je Harriet bila umiješana ili da si smatrao da sam ja gad."

Mikael ništa nije rekao. Henrik ga je promatrao.

"Sve smo ispričali Ceciliji. Mene i Dircha Frodea uskoro neće biti, a Harriet će trebati podršku nekoga iz obitelji. Cecilia će ući u Upravni odbor i postati aktivni član. Ona i Harriet vodit će Koncern u budućnosti."

"Kako je to prihvatila?"

"Naravno, bila je šokirana. Otputovala je u inozemstvo na neko vrijeme. Neko sam se vrijeme bojao da se neće ni vratiti." "Ali vratila se."

"Martin je bio jedna od rijetkih osoba iz obitelji s kojom se Cecilia uvijek dobro slagala. Bilo joj je teško kada je doznala istinu o njemu. Ona sada zna što si učinio za obitelj." Mikael je slegnuo ramenima.

"Hvala, Mikael", rekao je Henrik Vanger.

Mikael je ponovno slegnuo ramenima.

"Osim toga, ne bih imao ni snage napisati tu priču", rekao je. "Zlo mi je od obitelji Vanger."

Neko su vrijeme razmišljali o tome, a onda je Mikael promijenio temu.

"I kakav je osjećaj biti glavni direktor nakon dvadeset i pet godina?"

"Ma to je samo privremeno, ali... volio bih da sam mlađi. Sada radim samo tri sata dnevno. Svi se sastanci odvijaju u ovoj sobi i Dirch Frode je ponovno preuzeo ulogu mog utjerivača ako se netko nešto protivi."

"Neka mladi strepe. Trebalo mi je prilično mnogo vremena da shvatim da Frode nije samo smjeren financijski savjetnik nego i osoba koja vam rješava probleme."

"Točno. Ali sve odluke donosim s Harriet i ona obavlja svakodnevne poslove u uredu."

"Kako je ona?" pitao je Mikael.

"Naslijedila je dio tvrtke od brata i mame. Zajedno kontroliramo oko 33% Koncerna." "Je li to dovoljno?"

"Ne znam. Birger joj se protivi i pokušava joj podmetnuti nogu. Alexander je odjednom shvatio da bi mogao biti bitan, pa se priklonio Birgeru. Moj brat Harald ima rak i neće još dugo živjeti. On je jedini koji ima velik dio kompanije, 7%, to će djeca naslijediti. Cecilia i Anita će biti uz Harriet."

"Tada imate više od 40%."

"Takav glasački kartel još nikada nije postojao unutar obitelji. Dovoljno članova obitelji koji imaju 1 ili 2% udjela glasat će za nas. Harriet će me u veljači naslijediti kao glavna direktorica."

"Neće biti sretna."

"Ne, ali to je nužno. Moramo privući nove partnere i novu krv. A onda postoji i mogućnost suradnje s njenom kompanijom u Australiji. Postoje razne mogućnosti."

"Gdje je sada Harriet?"

"Nemaš sreće. U Londonu je. Ali vrlo bi se rado našla s tobom."

"Vidjet ćemo se na sastanku Upravnog odbora u siječnju kad vas zamijeni." "Znam."

"Poručite joj da nikada neću pričati o onome što se dogodilo šezdesetih godina ni sa kim osim s Erikom Berger."

"Znam to, a i Harriet to zna. Ti si moralna osoba."

"Ali isto tako joj poručite da sve što odsada bude radila može završiti u novinama ako ne pripazi. Koncern Vanger se neće izvući, promatrat ćemo i njega."

"Upozorit ću je."

Mikael je napustio Henrika Vangera ubrzo nakon toga, kada je starac zaspao. Spakirao je sve svoje stvari u dvije torbe. Kada je posljednji put zatvorio vrata gostinske kolibe, na trenutak je oklijevao, ali je onda otišao do kuće Cecilije Vanger i pokucao na vrata. Nije bila kod kuće. Izvadio je blokić iz džepa i istrгнуo jedan papir i napisao nekoliko riječi. Oprosti mi. Želim ti sve najbolje. Ostavio je ceduljicu zajedno sa svojom posjetnicom u poštanskom sandučiću. Kuća Martina Vangera bila je prazna. Električni božićni svijećnjak svijetlio je na kuhinjskom prozoru.

Večernjim se vlakom vratio u Stockholm.

U danima između Božića i Nove godine Lisbeth Salander isključila je vanjski svijet. Nije se javljala na telefon i nije uključivala kompjutor. Dva je dana posvetila pranju odjeće, ribanju i čišćenju stana. Skupila je sve godinu dana stare kutije od pizze i dnevne novine pa ih bacila. Sve skupa, iznijela je van šest crnih vreća za smeće i dvadesetak papirnatih vrećica punih novina. Činilo se da je odlučila započeti novi život. Namjeravala je kupiti novi stan kada pronađe nešto što joj odgovara, ali do tada će njezin stari dom biti čišći nego što je ikada bio.

Nakon toga sjedila je kao oduzeta i razmišljala. Nikada prije nije osjećala takvu čežnju.

Željela je da joj Mikael Blomkvist pozvoni na vrata i... što? Podigne je u naručje?

Strastveno je odvuče u spavaću sobu i strgne odjeću s nje? Ne, ustvari je samo htjela njegovo društvo. Željela je čuti kako kaže da mu se sviđa onakva kakva jest. Da je ona nešto posebno u njegovu svijetu i njegovu životu. Željela je da joj pokaže znak ljubavi, ne samo prijateljstva i kolegijalnosti. Pa ja ludim, pomislila je.

Sumnjala je u samu sebe. Mikael Blomkvist je živio u svijetu punom ljudi s respektabilnim poslovima, koji su imali sređene živote i sve te odrasle stvari. Njegovi su poznanici radili razne stvari, pojavljivali se na televiziji i o njima se pisalo u novinama.

Što ću ti ja? Ono čega se Lisbeth Salander najviše bojala, tako jako da je to imalo razmjere fobije, bilo je da će se ljudi smijati njezinim osjećajima. I odjednom se činilo da se cijela njena s naporom izgrađena samouvjerenost srušila kao kula od karata. Tada je odlučila. Trebalo joj je nekoliko sati da skupi potrebnu hrabrost, ali morala se vidjeti s njim i ispričati mu što osjeća.

Sve drugo bilo bi nepodnošljivo.

Trebala je izgovor zašto mu se pojavila na vratima. Nije mu dala nikakav božični poklon, ali znala je što će kupiti. U jednom dućanu sa starim stvarima vidjela je seriju limenih reklamnih panoa iz pedesetih godina s figurama otisnutima u reljefu. Jedna je ploča predstavljala Elvisa Presleyja s gitarom na boku i oblačić s tekstom "Heartbreak Hotel". Nije imala apsolutno nikakvog smisla za uređenje vrostora, ali čak je i ona shvatila da bi ta ploča savršeno pristajala u kolibi u Sandhamnu. Koštala je 780 kruna, cjenkala se iz principa i snizila cijenu na 700. Zamotali su je u paket, uzela ju je pod ruku i otišla do njegova stana u Bellmansgatanu.

Na Hornsgatanu je bacila pogled prema Kaffe baru i odjednom ugledala Mikaela kako izlazi s Erikom Berger. Nešto je rekao i Erika se nasmijala i zagrlila ga oko struka i poljubila u obraz. Nestali su niz Brannkyrkagatan u smjeru Bellmansgatana. Govor njihovih tijela nije se mogao krivo protumačiti - bilo je očito što im je na umu.

Bol je bila tako iznenadna i užasna da je Lisbeth zastala na cesti, nije mogla ni koraka napraviti. Dio nje htio je pojuriti za njima i sustići ih. Htjela je uzeti tu limenu ploču i upotrijebiti oštar vrh kako bi odrezala glavu Eriki Berger. Misli su joj jurile glavom, nije ništa učinila. Analiza posljedica.

Konačno se smirila.

Salander, koja si ti glupača, rekla je naglas samoj sebi.

Okrenula se na peti i vratila u svoj pospremljeni stan. Kada je prošla Zinkensdamm, počelo je sniježiti. Bacila je Elvisa u kontejner za smeće.

KRAJ

O autoru

Stieg Larsson, švedski pisac i novinar, rođen 1954. godine, odrastao je u švedskoj provinciji na sjeveru zemlje u mjestu Norsjo. Odgajali su ga baka i djed do djedove smrti 1962.

Nakon što je završio školovanje i odslužio vojsku, zaposlio se kao novinar i jedan od prvih zadataka bilo mu je izvještavanje o građanskom ratu u Eritreji. Nakon povratka iz Afrike, gdje se zarazio malarijom, počeo je raditi kao grafički dizajner i urednik u novinskoj agenciji Tidningarnas Telegrambyr, gdje je ostao dvadeset godina. Prije književničke karijere bio je poznat po borbi protiv rasizma i desničarskog ekstremizma. Bio je jedan od najboljih svjetskih poznavatelja desničarskih ekstremističkih skupina i snažno se borio protiv njihova utjecaja. Sredinom osamdesetih pokrenuo je nenasilni program Stop the Racism. Zakladu Expo utemeljio je 1995. te je

postao glavni urednik njezina časopisa Expo. Časopis je bio na neprestanu udaru i pod prijetnjama desničarskih ekstremista, kao i sam Larsson.

Prve tri knjige iz serije Millennium, Muškarci koji mrze žene, Djevojka koja se igrala vatrom i Kule u zraku, Stieg Larsson dovršio je neposredno prije iznenadne smrti od srčanog udara 9. studenog 2004., na dan Kristalne noći.

Te tri knjige postale su svjetski fenomen te najpopularnije i najprodavanije europske knjige posljednjeg desetljeća. Prva knjiga nagrađena je 2005. najprestižnijom nagradom za kriminalističke romane u Skandinaviji Glasnyckel, druga knjiga dobila je 2006.

559 nagradu Švedske akademije detektivskih romana, a trećom knjigom Larsson je ponovno osvojio nagradu Glasnyckeln, čime je postao tek drugi autor koji ju je osvojio dva puta.